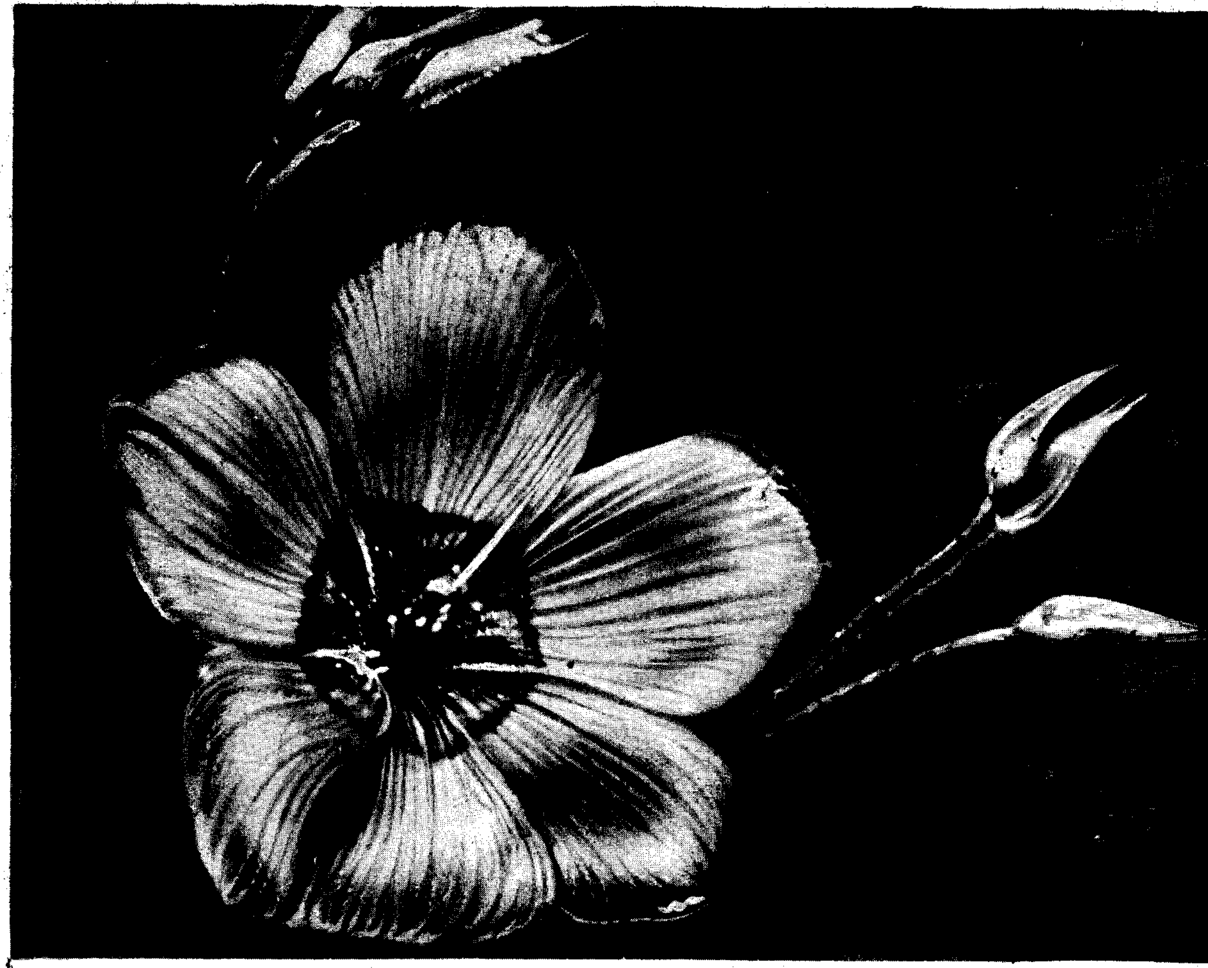
ఆంధ్రపత్రిక

శ్రీ కాళయుక్తనామ సంవత్సరాది సంచిక

1978 - 79

వెల : 3 రూపాయలు

ఇండియన్ కాఫీ ఇండస్ట్రీ

ఇండియన్ కాఫీకి, పేరు, రుచి, ప్రత్యేకతలు, సారవంతమైన భూమి, వాతావరణము భారతీయ సంస్కృతినుండి లభించినది.

పశ్చిమ కనుమల చల్లని సానువులలో, తూర్పుగా వ్యాపించిన ప్రదేశములో, శ్రేష్టమైన కాఫీకి కావలసిన అనుకూల వాతావరణంలో ఇండియన్ కాఫీ పండించబడుతున్నది.

భారతదేశంలో కాఫీ 80,587 ఎస్టేట్సులో 171535 హెక్టర్ల విస్తీర్ణముగల భూమిలో పండించబడుతోంది. ఇందులో 10 హెక్టర్లకంటే తక్కువ విస్తీర్ణముగల ఎస్టేట్లు 78358 వరకు, 10 హెక్టర్లకు మించిన ఎస్టేట్లు 2229 వరకు వున్నవి. ఈ ఎస్టేట్లలో రోజు 236295 మంది పనివాళ్లు పనిచేస్తూ వుంటారు.

భార॰ కాఫీ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి, అభ్యున్నతికి కాఫీ బోర్డు పనిచేస్తున్నది. కేంద్ర కాఫీ పరిశోధనాసంస్థ కర్నాటక రాష్ట్రంలోని, చిక్‌మగళూరుజిల్లా, బల్బనూరుతో నెలకొల్పబడినవి. శాస్త్రీయ పద్ధతిలో కాఫీ ప్లాంటేషనులలో కాఫీ పంటను పండించడానికి రీసర్చి డిపార్టుమెంటు తోడ్పడుచున్నది.

కాఫీ సాగు చేసే ప్రాంతం

రాష్ట్రం	అరబికా (హెక్టార్లు)	రోబస్టా (హెక్టార్లు)	మొత్తం (హెక్టార్లు)
కర్నాటక	68966	32710	101676
తమిళనాడు	23501	4567	28068
కేరళ	4177	36325	40502
ఆంధ్రప్రదేశ్	1023	—	1023
అస్సాం	174	—	174
ఇతర రాష్ట్రములు			
ఒరిస్సా, ప. బెంగాల్ అండమాన్స్, మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర (ప్రయోగాత్మక ప్లాంటేషన్లు)	53	39	92
	97894	73641	171535

భారతదేశంలో అత్యుత్తమమైన కాఫీ పంట దిగుబడి లక్ష టన్నులుగా అంచనా.

పండిన కాఫీని ప్రాసెస్‌చేసి, శుద్ధిచేయబడుతుంది. దేశంలో మొత్తం 31 కాఫీ క్యూరింగ్ సంస్థలు పనిచేస్తున్నాయి. దేశంలో శ్రేష్టమైన కాఫీ ఉత్పత్తికి యివి నిరంతరము శ్రమిస్తున్నవి. కాఫీ పండ్లను జాగ్రత్తగా కోయుట. శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ప్రాసెస్ చేయుట, క్యూరింగ్ చేయుట, మొదలైనవి ప్రమాణాల ననుసరించి చేయడంద్వారా శ్రేష్టమైన కాఫీ ఉత్పత్తికి దోహదం చేస్తుంది.

1916–77లో కాఫీ ఎగుమతులుద్వారా 151 కోట్ల విలువైన విదేశమారకం మనదేశానికి లభించింది.

ప్రస్తుతం సాగుచేస్తున్న ప్రాంతాలలో హెచ్చు కాఫీ పంటకు, మరియు యితర ప్రాంతాలను కాఫీపంటకు అనువుగా మార్చడానికి, అంతర్జాతీయ మార్కెట్లలో కాఫీకిగల గిరాకిని ఎగుమతులను దృష్టిలో వుంచుకొని కృషి జరుగుతోంది.

ఆంధ్రపత్రిక

కాలయుక్తనామ
సంవత్సరాది సంచిక

[అరువది ఎనిమిదవ సంచిక]

[1978 - 79]

వ్యవస్థాపకులు : శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

శివలెంక శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు

[1938–1972]

సంపాదకుడు : శివలెంక రాధాకృష్ణ

వెల రూ. 3

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున ముద్రితము

Supplement to Andhra Patrika Issue Dated 8-4-1978

Regd. No. H/VJ No. 49

కాలయుక్తనామ సంవత్సరాది సంచిక

విషయానుక్రమణిక

సంచిక 68 సంవత్సరము 1978-79

ముఖచిత్రం వివరములు :

వృషారూఢ మాహేశ్వరి

సేకరణ : శ్రీ కోడూరి రామమూర్తిగారు.

స్వవిషయం

కొంతకాలంకిందట భారతదేశంలో కొన్ని వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాలకి పెద్దదెబ్బతగిలింది. దేశం ఇంకా ఆ దెబ్బనుంచి కోలుకుంటోంది. అభిప్రాయ ప్రకటనకి సంబంధించిన వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం వార్తాపత్రికలకి చాలా ముఖ్యం కాబట్టి "స్వవిషయం" లో మరొకసారి దానిని గురించి రాయక తప్పటంలేదు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాలు, అందులోనూ వాక్ స్వాతంత్ర్యం ఉన్నప్పుడు దాని విలువని అంచనా వెయ్యటం కష్టంగా ఉంటుంది. ఈ స్వాతంత్ర్యాలన్నీ ఎక్కువగా ఉన్న సమాజాలే ప్రపంచంలో తక్కిన వాటికి మార్గదర్శకంగా ఉంటున్నాయని మాత్రం గుర్తు చేసుకోవచ్చు. ఇతరులకి అభిప్రాయ ప్రకటన స్వేచ్ఛ అక్కరలేదనుకునేవారు సయితం తమకి అది ఉండాలని అంటూ ఉంటారు. నిరంకుశ పరిపాలన కొనసాగే రాజ్యాలలో అధికారంలో ఉన్నవారు ఇతర సమాజాలలో ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థని గురించి ఆందోళన ప్రకటించటం దీనికొక నిదర్శన అనిపిస్తుంది. పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకి భారతదేశంలో అంత పాత చరిత్రలేదు. ఆ వ్యవస్థకి హాని జరగటం అంత కష్టంకాదని 1975 జూన్‌లో అత్యవసర పరిస్థితి ఎంతో తేలికగా అమలులోకి రావటమే తెలుపుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎమర్జెన్సీ విధింపు కఠినంగా జరుగలేదు కనుక ఇక్కడ కాంగ్రెసు పార్టీయే 1977 లోకసభ ఎన్నికలలో గెలువగలిగిందని ఎందరో అనుకున్నారు. 1978 లో మరొకసారి శ్రీమతి గాంధీ పార్టీ గెలవటం కొంత కలవరపాటు కలిగిస్తోంది. కాంగ్రెసు (ఐ) కి సుమారు అరవయి శాతం సీట్లు వచ్చినప్పటికీ నలభయి శాతం వోట్లుకూడా పడలేదు కనుక ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో "ఇందిరా ప్రభంజనం" వంటిది వీచలేదనే అనుకోవాలి. అసాధారణమయిన చొరవ, సామర్థ్యం, చురుకుదనం కలవారుగా పేరుపొందిన వ్యక్తి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. శ్రీమతిగాంధీ ఏ పార్టీలోఉన్నప్పటికీ అందులో ఇతరుల వ్యక్తిత్వానికి అవకాశాలు తక్కువగా ఉంటాయి. కాంగ్రెసు (ఐ)లో వచ్చే పరిణామాల ప్రభావం రాష్ట్రంలో కనిపించక మానదు. నేటికి చరిత్రలో అంశాలుగా మారిపోయిన కొన్ని కారణాలవలన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రాంతీయ విభేదాలు గమనించదగిన యదార్థాలుగా నిలబడిపోయాయి. డాక్టరు చెన్నారెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అవుతూనే అన్ని ప్రాంతాల వారికీ న్యాయం జరుగుతుందని హామీ ఇవ్వవలసిరావటమే దీనికొక నిదర్శనం. అభిప్రాయప్రకటన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ఒక అతిముఖ్యమయిన అంశం అయితే సత్యం, అహింసలు కూడా అంత ముఖ్యమయినవని గుర్తుచేసుకోవటం నేడు చాలా అవసరం. జాతిపితగా పరిగణింపబడుతున్న గాంధీగారు తమ జీవితాన్ని వీటికే అంకితం చేశారు. అత్యవసర పరిస్థితి కాలంలో సత్యానికి అంత విలువ లేకుండా పోయింది. అందరూ కృషిచేసి దానిని వీలయినంత వరకు పునరుద్ధరించాలి. అసత్యప్రచారం తగ్గిన కొద్దీ అహింసా పద్ధతులు పనిచేసే అవకాశాలు పెరుగుతాయి. కాళయుక్త సంవత్సరంలో దేశాన్ని పీడుస్తున్న సమస్యలెన్నో తీరుతాయని ఆశించాలి.

అస్తి

శ్రీ వఝ్ఝల కాళిదాసు

కలలో చూచిన దూరాలకు
ఊహా సముద్ర తీరాలకు
నీ యన్వేషణ వృధా సుమీ
ధ్యేయం బేదో ఎరుంగుమీ

కంటక రహితంబైన పథం
వెంటబోవుటే సుఖ ప్రదం !

అంబర మనంత మహా బిలం
అంబుధి అగాధ రసాతలం
ఆ వంక కనంబడు శూన్యం
ఈ వంక పంకమే శరణ్యం

అడుగడుగునకూ అగు దూరం
కడ తెలియని ఆశా తీరం

ఎక్కడో ఏదో కలదంటూ
ఇక్కడ ఉన్నది లేదంటూ
ఎరగని వానికి కలగంటూ
ఎరిగిన వన్నీ కాదంటూ

ఏలా నాస్తిక సిద్ధాంతం
ఎరుగు వాస్తవతా శుభోదంతం

ఇది నవతా పథాయస్కాంతం
ఇది సమతామత వేదాంతం

ఏమున్నదిందు రాద్ధాంతం !

చీకటి వెలుగుల జీవితమ్ములో
చింతలు, నవ్వులు వే విధమ్ములు
కలిమి లేములకు బ్రతుకు దర్పణం
సుఖదుఃఖాలకు అశ్రు తర్పణం

ప్రతిక్షణంబున్ ప్రతీక్షతోనే
బ్రతుకంతా ఒక పీడకలవలెన్
భావించుటయే పరమావధియా
వాస్తవ జగతికి దూరముగా !

వర్తమానమను వాస్తవ మెరుగక
వగ్గించుటయే పిరికి లక్షణం !
ఉన్నదేదో నిజం అనీ
కన్నదేదో ఛాయమనీ
అందరమూ ఒకేరీతి
ఆనందం పొందాలని

సహకారం సౌజన్యం
సహన గుణం సౌదర్యం
సర్వకాల సర్వలోక
సర్వమతాదేశాలని
చాటించే శాంతిదేవి
సత్యగీతి వినిపిద్దాం

అస్తినాస్తి విచికిత్సకి
ఆస్కారం లేదందాం !

శ్రీ బులుసు వేంకటరమణయ్య

కురవి రామకవి రచనలు - దశరూపక పద్ధతి

రసానుభూతికి శ్రవ్యకావ్యాలకంటె దృశ్యకావ్యాలే మిక్కిలి అనుకూలమైనవి. దీనిని గ్రహించే సాహిత్యతత్త్వవేత్తలు ''కావ్యేషు నాటకం రమ్యం'' అని నిర్ణయించారు. భరతుని నాట్యశాస్త్రంలో దృశ్యానికే ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది. తర్వాతి సాహిత్య శాస్త్రవేత్తలైన భామహాదులు ఇతర విషయాలను గురించే ఎక్కువగా చర్చించారు. ధ్వనికారాదులు రసానికి ప్రాధాన్యమిచ్చినా కావ్యాత్మను గురించే అధికంగా వివరించారు. దృశ్యాలను గురించి ప్రత్యేకంగా గ్రంథాలు రచించినవారు భరతుని తర్వాత భావప్రకాశనాన్ని రచించిన శారదాతనయుడు, నాట్యదర్పణం వ్రాసిన రామచంద్ర గుణచంద్రులు, దశరూపకాన్ని కూర్చిన ధనంజయుడు మున్నగువారు కొద్దిమంది మాత్రమే కానవస్తున్నారు.

తెలుగువారిలో సాహిత్యవేత్తలైన విద్వాంసులు తాము వ్రాసిన లక్షణ గ్రంథాలలో దృశ్యాన్ని గురించి కూడా వివరించారు. కావ్యస్వరూపాదుల్లోనూ, ధ్వని నిరూపణలోనూ మమ్మటుని మార్గాన్ని అనుసరించిన విద్యానాథ పండితుడు తన 'ప్రతాపరుద్ర యశోభూషణం' (ప్రతాపరుద్రీయం)లో నాట్య నిరూపణకోసం ప్రత్యేక ప్రకరణాన్నే వ్రాసి, దానికి ఉదాహరణంగా 'ప్రతాపరుద్ర చరిత్ర'కు సంబంధించిన దృశ్యాన్ని ఇచ్చాడు. 'రసార్ణవ సుధాకరాన్ని' రచించిన సింగభూపాలుడు కూడా దృశ్యకావ్యాలను గురించి వివరంగా చెప్పాడు. దశరూపకానికి లఘుటీక వ్రాసిన భట్టనరసింహుడు ఆంధ్రుడని ఊహించుటకు అవకాశం ఉన్నది. ధనంజయుని దశరూపకంలోని విషయాలను సంగ్రహంగా వివరిస్తూ దశరూపక పద్ధతిని వ్రాసిన కురవి రామకవి మహావిద్వాంసుడైన ఆంధ్రుడని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.

వేంకటాధ్వరి రచించిన విశ్వగుణాదర్శ చంపువునకు వ్యాఖ్యానం వ్రాస్తూ ఈ కురవి రామకవి —

'యచ్చేత శ్చంద్రమౌడే తత పరికలనాత్
భృంగ కీటాయమానం
యేనా కార్యప్ప యాధ్వర్యుదిత కువల యా
నంద టిప్పణ్యమోఘా,
యశ్చంపూ భారతీయాం వ్యతనుత వివృతిం
స్వాద్య గూఢార్థసారాం
వృత్తిత్సో ర్దాశరూపీత్యవహ దిహ ముదం
పద్ధతిర్యాయదీయా.
భ్రాతుః సాహిత్య కళాం
సాంగోపాంగా మధీత్య గోపాలాత్,
విశ్వగుణాదర్శం స
వ్యాఖ్యాతి శ్రీ కురవి రామకవిః'

అని చెప్పుకొని ఉన్నాడు. దీనినిబట్టి రామకవి గొప్ప శివభక్తుడని, తన సోదరుడైన గోపాలపండితునివద్ద సాహిత్య కళను సాంగోపాంగంగా అభ్యసించాడని, విశ్వగుణాదర్శ వ్యాఖ్యను రచించుటకు పూర్వమే అప్పయ దీక్షితులవారి కువలయానందానికీ, అనంతకవి రచించిన చంపూభారతానికీ వ్యాఖ్యలను రచించాడనీ తెలుస్తున్నది. సంస్కృతంలోనే కాకుండా తెలుగులోకూడా ఇతడు రచన సాగించాడు. సుబంధుని వాసవదత్తను రామకవి ఆంధ్రీకరించినట్లు తెలుస్తున్నది.

కువలయానందానికి ఇతడు రచించిన వ్యాఖ్య మకరంధురి. అందులో, అంతకు పూర్వము ఉండిన వైద్యనాథ తత్సత్పండితుని 'చంద్రికావ్యాఖ్య' విమర్శించబడుతూ ఉండినది.

రామకవి వ్రాసిన చంపూ భారతవ్యాఖ్య లాస్య. దీనిని బొంబాయిలోని నిర్ణయసాగర ముద్రణాలయంవారు మూలంతో కూడా చాలాసార్లు ప్రకటించారు. కాని వ్యాఖ్యాతపేరు 'రామచంద్ర బుధేంద్రు'డని ప్రకటింపబడుతూ ఉన్నది. రచయిత రామబుధేంద్రుడు—రామకవి పండితుడుగాని రామచంద్ర పండితుడుకాడు. చంపూ రామాయణ వ్యాఖ్యాత రామచంద్ర బుధేంద్రుడు కాబట్టి దీని వ్యాఖ్యాత కూడా అతడే అయి ఉంటాడని భావించి ఈవిధంగా వారు ప్రకటించి ఉండవచ్చును.

పూర్వం తెలుగు దేశంలోని సంస్థానాల ప్రభువులు తమ ఆస్థానాలలో విద్వత్కవులను ఏర్పరచి, వారిని పోషిస్తూ, వారి వలన ఉత్తమ గ్రంథాలను నిర్మింపజేస్తూ ఉండేవారు. ఈ కురవి రామకవి చిత్తూరు జిల్లాలోని కార్వేటి నగర ప్రభువుల దగ్గర ఆస్థాన పండితుడుగా ఉండేవాడని పరిశోధకులు నిర్ణయించారు.

ఈ దశరూపక పద్ధతిని సంపాదించి, సంస్కరించి, ప్రకటింపించిన ప్రొఫెసర్ టి.వేంకటాచార్య (కనడాలోని టొరంటో విశ్వవిద్యాలయంలో—సంస్కృత విభాగంలోని ప్రొఫెసర్) ఆంగ్లంలో రచించిన పీఠికనుబట్టి పయి విషయాలు తెలుస్తున్నవి.

దశరూపక పద్ధతి ధనంజయుని దశరూపకానికి వ్యాఖ్యానం కాదు. కేవలం దానిని మాత్రం ఆధారం చేసుకుని వ్రాసినదిన్నీకాదు. రామకవి భరతుని నాట్యశాస్త్రాన్నీ, ఇతరుల దృశ్యలక్షణ గ్రంథాలనూ క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, వాటిలోని సారాన్ని గ్రహించి దీనిని రచించినట్లు తెలుస్తున్నది.

రామకవి గ్రంథారంభంలోనే—

'అనవధి కరుణా వారిధి
మానమ్యాత్మని సదాశివం దేవమ్,
వృత్తిత్సుముదే కథయతి
దశరూపక వర్త్మ కురవి రామకవిః.
యద్యపి పూర్వైః కథితం
చైతత్ దశరూపకాదిషు తథాపి,
వృత్తిత్సూనా మస్మిన్
సుగమాయ పరం మమారంభః'

అని యీ విషయాన్ని వివరించాడు. ఇతర గ్రంథాలు జిజ్ఞాసువులకు సులభంగా అర్థంకావు. అందరికీ సులభంగా అర్థమయేటట్లు విషయాలను వివరించుటకే అతడీ గ్రంథరచనకు పూనుకున్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.

గ్రంథం చివర ఈతడు—

'దశోత్తర శతశ్లోకై ర్దశరూపక పద్ధతిః,
దర్శితా సాధు కురవి కులక్షీరాంబుధీందునా,
రామసంఖ్యావతా; కృత్యా ప్రీయతాం శంకరోऽనయా'

అని తాను నూటపది శ్లోకాలలో దశరూపకాల లక్షణాలను గురించి చెప్పినట్లు వ్రాసుకున్నాడు. రామసంఖ్యావంతుడంటే రామపండితుడని అర్థం. సూత్రప్రాయంగా ఉన్న యీ చిన్న గ్రంథం కంఠస్థం చేసి, విషయాలను గుర్తుపెట్టుకొనుటకు ఎంతో అనుకూలంగా ఉంటుంది.

ఇందులో రూపకం అంటే ఏమిటో, ఇతివృత్తం అంటే కథాంశం ఎలా ఉండాలో, రసాలు ఎన్నో, ప్రసిద్ధంగాఉన్న పది రూపకాలు ఏవో తెలుపబడినవి. తర్వాత కైశికి మున్నగునవి వృత్తులని, వాటిని గురించి ఇతరత్ర చూసుకోవాలని చెప్పబడింది. 'తాసామన్యత్ర విస్తరః' అని. అవి రచనకు సంబంధించినవి కాబట్టి ఈ సంగ్రహ గ్రంథంలో వాటిని గురించి వివరించలేదని రచయిత అభిప్రాయం. నాందీ శ్లోకంలో కావ్యార్థ సూచన—అంటే నాటకంలోని కథాంశ సూచన ఉండాలని, నాంద్యంతమునందు సూత్రధార ప్రవేశం, ఋతు వర్ణన ఉండవలెనని చెప్పబడింది. సూత్రధార, నట—రంగముల లక్షణాలూ, ఉత్తమాది నాయక స్వరూపం, ఆముఖాదుల లక్షణం తెలుపబడింది. వేటిని రంగస్థలంపై ప్రదర్శించాలో, వేటిని ప్రదర్శించకుండా కేవలం సూచించాలో జనాంతికం, అపవారితం, ఆకాశభాషితం ఎట్టివో సంగ్రహంగా చెప్పబడింది. సంధుల లక్షణాలు, సంధ్యంగ వివరణ, బీజాదుల లక్షణం ఇయ్యబడింది. ఈవిధంగా అల్పసంఖ్యగల శ్లోకాలలో అధికమైన దృశ్యవిషయం సమగ్రంగా చూపబడింది.

రామకవి చాలావరకు నాట్యశాస్త్రాన్నీ, దశరూపకాన్నీ అనుసరించాడు. భరతుడు ''అష్టౌ నాట్యే రసాః స్మృతాః' అని నాట్యంలో శృంగారాదులయిన ఎనిమిది రసాలనే గ్రహించాడు. శాంతాన్ని చెప్పలేదు. ఇందులోకూడా ఆ విధంగానే శృంగార—వీర—కరుణ—రౌద్ర—హాస్య — భయానక—బీభత్స — అద్భుత రసములు ఎనిమిదిమాత్రం అంగీకరించబడినవి. ధ్వనికారాదులు శాంతరసాన్ని సమర్థించారు. ఇందులో అది విడువబడినది.

రామకవి అక్కడక్కడ దశరూపక శ్లోకాలనూ, శ్లోక భాగాలనూ ఉన్నవి ఉన్నట్లుగానే స్వీకరించాడు. దశరూపకంలో లేని పటాక్షేప ప్రవేశం, ధ్రువ మున్నగు వాటిని చేర్చాడు.

ఇంతవరకూ అజ్ఞాతావస్థలో ఉన్న ఈ గ్రంథాన్ని వెలికి తీసిన ప్రొఫెసర్ వేంకటాచార్యగారి కృషి ప్రశంసనీయం.

తెలుగు కవులలో 'సింహాసన ద్వాత్రింశిక' అనే పద్య ప్రబంధాన్ని రచించిన కొరవి గోపరాజు ప్రసిద్ధుడు. కురవి రామకవి తన సోదరుడు గోపాలుడని చెప్పుకొని ఉన్నాడు. కురవి—కొరవులకు అట్టే వ్యత్యాసం లేదనీ, జనం వాడుకనుబట్టి ఒకేపదం వేర్వేరు పదాలై ఉందునని, గోపరాజే గోపాల పండితుడై ఉండవచ్చుననీ కొందరు భ్రాంతిపడుటకు అవకాశం ఉన్నది. కాని రామకవికి గోపరాజు సోదరుడు కాడని చెప్పవలసి ఉన్నది. గోపరాజు శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలంనాటి వ్యక్తి. అతని నివాసం తెలంగాణా ప్రాంతం.

రామకవి తన 'కువలయానంద వ్యాఖ్య'లో పూర్వవ్యాఖ్యాత అయిన వైద్యనాథ పండితుణ్ణి విమర్శిస్తూవచ్చాడు. ఆ పండితుడు క్రీ. శ. 1683 నాటివాడు. అందువల్ల రామకవి అతనికంటె నవీనుడు కాకతప్పదు. గోపరాజుకూ, రామకవికీ కాలాన్నిబట్టి చాలా వ్యత్యాసం ఉన్నది. సమకాలికులు కాని వీరిద్దరికీ సోదరభావం కుదరదు. ఇంటిపేర్లు, పేర్లుకూడా విభిన్నంగానే ఉన్నవి.

సంస్కృతంలో గొప్ప విద్వాంసులైన ఆంధ్రులలో కురవి రామకవి స్థానం అత్యున్నతమైనది.

మహాత్మా! మళ్లీ ప్రభవించవా?

శ్రీ చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ

ఎక్కడో ఒక మూలను
  కుక్కిన పేనులా
నక్కి యుండవలసిన స్వార్థం
నడివీధిని నడయాడుతూ
చింతనిప్పులు కక్కుతున్నది.

దేశ సౌభాగ్యం కోసం
దివారాత్రాలు విస్మరించి
పనిచేసే ఫాక్టరీ
ఏదో ఒక కారణంగా
మూగనోము పట్టింది.

మండుతున్న ధరల బజారునుంచి
నిండీ నిండని సంచీతో, సరుకులు
నిండుకున్న యింటికి వచ్చిన
ఎండిపోయిన భర్తను చూచి
కుండెడు నీళ్లు కార్చింది భార్య.

చదువు సందెలు ప్రతిధ్వనిస్తూ
విద్యార్థుల రాకపోకలతో
కలకలలాడుతూ కనిపించే
పవిత్ర విద్యాలయంలో
ప్రభుత సాగిస్తోంది సాలీడు.

ఉద్యోగం లేని కొడుకూ
ఉద్వాహం కాని కూతురూ
కళ్లముందు గోళ్లు గిల్లుకుంటుంటే
చూడలేని తలిదండ్రుల
ఎడదలు ఎడారులైనవి.

దేశాన్ని తీర్చి దిద్దవలసిన
ప్రజాప్రతినిధులూ ప్రముఖులూ
ఆవేశాలకూ ఆశలకూలోనై
ప్రజను మరిచి ప్రవర్తిస్తుంటే
వెర్రి కాపుని, నేనేం చేయగలను ?

సమస్య లేమో శార్దూలములై
శాంతి సౌఖ్యాలను కబళింపజూస్తుంటే
దేశ ప్రగతి వెనుకబడుతుంటే
ఉన్న కాస్త శక్తినీ వినియోగిస్తున్నాను
సమ్మెలకూ, సత్యాగ్రహదీక్షలకూ.

ఓ మహాత్మా !
సత్యాహింసల ప్రతిరూపమా !
మా దేశంలో మళ్లీ ప్రభవించవా ?
మా జబ్బులు నీవు తొలగించవా ?

డా. పురిపండా అప్పలస్వామి

వందేమాతరం

ఎనభయ్యొక్క సంవత్సరాల కిందటి మాట. 1876 డిసెంబరు 28 తేదీని కలకత్తాలో జరిగిన 'పదకుండో జాతీయ మహాసభ'లో రవీంద్రుడు తన తేనెగొంతుకతో 'వందేమాతరం' పాడి వినిపించాడు. దేశం నాలుగు మూలలనించీ వచ్చిన ప్రతినిధులతో సభ సభంతా ఒక్కమారు పులకించిపోయింది. మహాసభ అధ్యక్షుడు ఫిరోజషా మెహతా. ఆయనకి సంస్కృతంగాని, బెంగాలీకాని రాదు. అయినా 'గీతం' విని పరవశుడయాడు. సురేంద్రనాథ బెనర్జీని అడిగి, అర్థం తెలుసుకుని ఆనందించాడు.

జాతీయ మహాసభలో 'వందేమాతరం' ప్రతిధ్వనించడం అదే మొదటిసారి.

1905లో కర్జన్ దొర సలహామీద బ్రిటిష్ పార్లమెంటు బెంగాలు చీలదీయడానికి సిద్ధపడింది. ప్రజలు తిరుగుబాటు చేశారు. దేశమంతటా 'విప్లవం' చెలరేగింది. విప్లవ సారథులు—అరవింద ఘోషు, బిపిన చంద్రపాల్, రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్, శ్యామసుందర చక్రవర్తి మొదలైనవారు.

అప్పటికి అరవిందుడు యోగి కాలేదు ఆయనా, ఆయన తమ్ముడు బారీంద్రఘోషూ విప్లవకారులు. వారు నడిపిన ఉద్యమం 'వందేమాతర ఉద్యమం'. అదే బెంగాల్ విభజన ఉద్యమం. ఉద్యమం కోసం 'వందేమాతరంసమితి' స్థాపించారు. సమితి పక్షాన 1906 ఆగస్టు 6న 'వందేమాతరం' ఇంగ్లీషు దినపత్రిక ప్రారంభించారు. అరవిందఘోషూ, బిపిన చంద్రపాలూ, శ్యామసుందర చక్రవర్తీ సంపాదకులు, అందులో బ్రిటిష్ వారిమీద నిప్పులు చెరిగినందుకు అరవిందుణ్ణి అరెస్టు చేశారు. దేశంలో 'వందేమాతరం' నిప్పుల తుఫాను రేగింది. అదిగో అప్పుడే రవీంద్రుడు 'అరవిందుడికి నమస్కారం' కవిత రాశాడు.

అదే సంవత్సరం వారణాసిలో కాంగ్రెస్ మహాసభ జరిగింది. సిస్టర్ నివేదిత కోరికమీద, మహాసభ 'వందేమాతరం'తో ఆరంభం కావాలని అధ్యక్షుడు గోపాలకృష్ణ గోఖలే ఆదేశించాడు. సరళాదేవి చౌదరాణి తన కోకిల కంఠంతో 'వందేమాతరం' పాడింది. సభ ఉత్తేజంతో వుర్రూతలూగింది. "మహాసభా ఉన్మాదిని మమవాణి" అంది చౌదరాణి.

అది మొదలు కాంగ్రెస్ మహాసభల ప్రారంభం 'వందేమాతరం'తో జరగడం ఆనవాయితీ అయింది.

'వందేమాతర' గేయం గాంధీమహాత్ముణ్ణీ ఆకర్షించింది. అది స్వతంత్ర భారతదేశానికి 'జాతీయ గీతం' కావాలని రవీంద్రుడికి రాశాడాయన.

1907 ఆగస్టు 18 తేదీని జర్మనీ స్టుట్‌గార్ట్ నగరంలో అంతర్జాతీయ సమాజవాద మహాసభ జరిగింది. దేశదేశాల ప్రతినిధులు తమ తమ జాతీయ పతాకాలతో హాజరయారు ఇండియా నించి శ్రీమతి బికవ్‌జీ కామా, సర్దార్ సింహరాణా వెళ్ళారు. శ్రీమతి కామా తన ఉపన్యాసానికి ముందు 'వందేమాతరం' పాడింది. ఉపన్యాసం చివర 'వందేమాతరం' నినాదంతో మన జాతీయపతాకం ఎగరవేసింది.

అప్పటి మన జెండా మూడు రంగులే అయినా ఇప్పటిలా వుండేది కాదు. మీద ఆకుపచ్చా, నడుమ పసుప్పచ్చా, కింద దట్టమైన ఎరుపూ వుండేవి. నడుమ పసుపుమీద 'వందేమాతరమ్' అని నాగరి అక్షరాలు వుండేవి. మీది పచ్చరంగుమీద ఏడుచుక్కలూ, కింది ఎరుపుమీద సూర్యచంద్రులూ వుండేవి.

ఇండియాలోనూ, ఇంగ్లాండులోనూ 'వందేమాతరం' అంటే తెల్లవాళ్ళకి తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకేవి. అప్పటి లండన్ టైమ్సు పత్రిక 'వందేమాతరం' గేయాన్ని కసిదీరా తిట్టిపోసింది. దాంతో అక్కడి ఇండియా మిత్రులు కొందరు ఎదిరించారు. డా. గ్రియర్సన్ దొర లండన్‌లో ఒక సభలో కంఠమెత్తి 'వందేమాతరం' గానం చేశాడు.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం తరవాత ఇండియాలో సాయుధ విప్లవం కోసం ప్రబలమైన ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఎంతోమంది వురికంబాలెక్కారు. తుపాకి గుళ్ళకి గురయారు. అండమానుల పాలయ్యారు. యావజ్జీవం ఖైదులో మగ్గారు. కాని విప్లవం చల్లారలేదు. పాలకులు రౌలట్ కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీ రిపోర్టులో ఇండియన్‌ల విప్లవానికి మూలం 'వందేమాతరం' అని రాశారు.

దీనినిబట్టి 'వందేమాతరం' ఎంత శక్తివంతమైన మహామంత్రమో ఊహించవచ్చు.

'వందేమాతరం' రాసిన ప్రసిద్ధ రచయిత, బంకిమ చంద్ర చట్టోపాధ్యాయ (1838–1904).

ఎంతోమంది అనుకుంటున్నట్టు బంకిమబాబు తన 'ఆనందమఠ' నవలకోసం రాసిన గీతంకాదిది. 'ఆనందమఠ' కంటే కొన్నేళ్ళు ముందే బంకిమబాబు రాశాడిది.

ఆనందమఠ 1880లో రాశాడాయన. అప్పటినించి అది 'వంగదర్శన' పత్రికలో వరసగా రెండేళ్ళు అచ్చవుతూ వచ్చింది. పుస్తకంగా దాని తొలి ముద్రణ 1882లో జరిగింది.

'వందేమాతరం'ఆనందమఠ రాయడానికి నాలుగేళ్లముందు—అంటే 1876 లోనే ఇప్పటికి వందేళ్ళక్రితం వంగదర్శనలో వెలువడింది. తరవాత దానిని ఆనందమఠలో చేర్చుకున్నాడు రచయిత.

1870 లోనూ, తరవాతనూ బెంగాలులో సన్యాసుల విప్లవం జరిగింది. బ్రిటిష్ వారిని మూడు చెరువుల నీళ్లు తాగించిన పెద్ద విప్లవమది. శివాజీ మహారాష్ట్ర సేన ద్ధంలో 'హరోహర' అని కేకవేసినట్టే సన్యాసులు విప్లవంలో 'ఓం వందేమాతరం' అని కేక వేసేవారు. అప్పుడు ఢాకాలో వుండిన వొక మహారాష్ట్ర సన్యాసి ఈ కేకకి ప్రవక్త

బంకిమచంద్ర 'వందేమాతర' గేయానికి ఆనాటి సన్యాసుల తిరుగుబాటు కేక ఆధారం.

'వందేమాతరం' వెనక ఇంత విప్లవగాథ వుంది కనకనే అది వింటే తెల్లవాళ్ళ గుండెలు ఝల్లుమనేవి. దానికి నిదర్శనంగా ఇక్కడ 'వందేమాతరం'తో ఆనందమఠ నవల రాగానే అక్కడ ఇంగ్లాండులో లండన్ లిబరల్ పత్రిక దానిని విమర్శించింది.

తన గీతం పదికాలాలపాటు బెంగాలులో నిలబడుతుందన్న నమ్మకం తనకుండినా ఇంతటి ప్రసిద్ధి సంతరించుకుంటుందని కలలుకనుండడు బంకిమచంద్రచట్టోపాధ్యాయ. స్వతంత్ర భారతానికి జాతీయ గీతమవుతుందని అసలే అనుకొనివుండడు. నిజానికి అతడు ధన్యుడు.

అయితే అతడు

''సుజలాం సుఫలాం

మలయజ శీతలాం

సస్య శ్యామలాం...''

అని గానంచేసినప్పుడు వంగదేశాన్నే ఊహించాడు. అందుకని భారతదేశ మంతటికీ వర్తించినట్లు గీతంలో 1938 హరిపుర కాంగ్రెస్‌లో సవరించారు. 'సప్తకోటి' అన్నచోట 'త్రింశత్కోటి' అనీ, 'ద్విసప్త కోటి' అన్న దగ్గిర 'ద్విత్రింశత్కోటి' అనీ మార్చారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక మీది రెండుచోట్లా ''కోటి కోటి'' అని మార్చారు.

ఉల్కల ప్రవాహాలు

శ్రీ రామా చంద్రమౌళి

భూమి గిరగిరా తిరుగుతున్నా నీకు తెలియనట్టే

నీలో ఉల్కల ప్రవాహాలు గర్జిస్తున్నాయని నీకు తెలియదు

వానలో తడుస్తున్న దీపస్తంభాన్ని చూస్తున్నప్పుడల్లా

నువ్వే నాలో కదులుతావు సరస్సులో అలలా—

హృదయంలో ప్రళయాలను యింకెంతకాలం దాచుకుంటావు

విముక్తం చేయి నీ పిడికిల్లోనుంచి నూతన ఋతుచక్రాన్ని

గతాన్ని మోస్తూ చాచి ఉంచిన నీ అరచేయిని విదిలించు

నీ నరాలు జూలు దులుపుకున్న సింహాలై ఆవులిస్తాయి

అమూర్తతనుంచి మొలకెత్తుతున్న పురిటి భావాలను

అగ్నిధారలతో పెంచి సూర్యున్ని నీ సాదుజంతువుగా చేసుకో

కాంతి నీవెంట బొచ్చుకుక్కలా వస్తుంది ప్రవాహమై—

'ఫిలమెంట్' రాలిపోయిన బల్బులు...,

ఎండిపోయిన ఆకులు...,

వీటిని తుఫానులతో తరిమేయక తప్పదు మరోతరం కోసం—

షహనాయి వింటూ ఒట్టి స్వర్గబింబాన్ని నెమరువేసే

మత్తులోనుంచి

పొగగొట్టాలతో రాగాలాపన చేయించడానికి బయలుదేరు

యంత్రాల మందల్లోకి

యీ నేల నీకోసం ఎదురుచూస్తోంది

పక్షి కూనవలె—

వసంతాలను అనుభవించడం కాదు

వసంతాలను సృష్టించడం నేర్చుకో.

"తేఱు నడపుము!!"

శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వర్లు

గీ. నవ వసంతము లోచనోత్సవము సేయు
వేళ చల్లగ వచ్చిన విమల నూత్న
వర్షమా ! నీకు హార్దిక స్వాగతమ్ము
తెలుపుచుంటిని ! కాళయుక్తినమోస్తు !!

గీ. పెనుతుఫానులు—దారుణ భీషణోగ్ర
కర్మములు—ముష్కరాళి విఘాతములును—
నీత్యుపద్రవములు—భూమినెగయకుండ
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తినమోస్తు !

గీ. రక్తపాతమ్ము—ద్వేషమ్ము—ప్రాంతభేద
ములును — మౌఢ్యమ్ము—నసమానబుద్ధి—కుజన
నాయకత్వమ్ము - దౌష్ట్యమ్ము—పాయునటుల
తేఱునడపుము—కాళయుక్తినమోస్తు !!

గీ. మొన్న ''పింగళ'' సర్వసంపన్నమైన
దివ్యతీరాంధ్ర భూముల తేల్చెనీట
ఆ నిరాశల మఱపింపు మమృతగతిని
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తినమోస్తు !!

గీ. తెలుగుదేశమ్ము పంటలవెలయునటుల
తెలుగు పలుకుల కలకండ మొలుకునటుల
తెలుగు జాతి ప్రదీప్తమై కులుకునటుల
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తినమోస్తు !!

గీ. సరస సంగీత సాహిత్య ఝరులు పొంగ—
శాంతియును—దేశభక్తియు జనుల హృదయ
నిష్ఠమై చెంగలించెడు నియతిపూని
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తినమోస్తు !!

గీ. ఒక్కక్షణమైన విశ్రాంతి నొందకుండ
మట్టి—బంగారు ముద్దగా మార్చు యోగి
కర్షకుడు—వాని సౌఖ్యమ్ము గాంచి పిదప
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తి ! నమోస్తు !!

గీ. పట్టినదియెల్ల బంగారు ఫలము కాగ !
ముట్టినది యెల్ల ముత్యాల మూట కాగ !
పెట్టినదియెల్ల రతనాల పేరు కాగ !
తేఱునడపుము ! కాళయుక్తినమోస్తు !!

శ్రీ కొడవంటి లీలామోహనరావు

నేటి కవితకు ప్రేరణ

ఆధునిక సాహిత్యానికి ప్రేరణశక్తులు మార్క్స్, ఫ్రాయిడ్. కవిదృష్టి సమాజంయొక్క వాస్తవస్థితిపై మరలడానికి కారణం మార్క్స్. రామణీయకతను ప్రక్కకునెట్టి కవితకు కొత్త నిర్వచనం ఇచ్చుకున్నాడు నేటి కవి. కవిత సమాజానికి ప్రతిబింబం అయినట్లయితే, అదే కవిత అంతరదృష్టిని నెరపింది. కవిత మానవుని అనాగరికతను వేలెత్తి చూపితే, అదే కవిత అతని అహంపై దెబ్బకొట్టింది.

ఫ్రాయిడ్ ప్రభావంచేత ఆధునిక కవిత నైతిక విలువలపై తిరుగుబాటు చేసింది. మార్క్స్ ప్రభావంచేత అదే కవిత సాంఘిక విలువలపై తిరగబడింది. మార్పు జీవనాడిగా, విశ్వకళ్యాణం ధ్యేయంగా, జీవిత కాననంలో నిరంతర అన్వేషణ మార్గదర్శిగా ఆధునిక కవిత కొత్తపుంతలు తొక్కింది.

మార్క్స్, ఫ్రాయిడ్ శక్తుల ప్రభావాన్ని అంచనా కట్టే ముందు మనం ఒక విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. సమాజం నిత్యం విపరీత ప్రభావాలకు లోనవుతూనే ఉంది. అది సజీవ అగ్నిపర్వతం. కుత కుత ఉడుకుతూనే ఉంది. మార్పుని వ్యతిరేకిస్తూనే మార్పు చెందుతోంది. భూమి విశ్వానికి కేంద్రం కాదనీ, సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే గ్రహాలలో ఒకటనీ చెప్పి కోపెర్నికస్ మనిషి అల్పత్వాన్ని వేలెత్తి చూపాడు. మనిషి పూర్వీకుడు వానరమని చెప్పి మనిషి అహంపై గొడ్డలిపెట్టు పెట్టాడు డార్విన్. మంచి, చెడ్డలు వేర్వేరుగా లేవనీ, ఒకేమనిషి మానవుడూ, దానవుడూ కూడానని నైతిక విలువలపై తిరగబడ్డాడు ఫ్రాయిడ్. ఈ భావాలకు ఆధునిక మానవుడు విపరీతంగా షాక్ అయ్యాడు. ఈవిధంగా సమాజం నిత్యం వత్తిడికి లోనవుతోంది. ఇటువంటి సమాజంలో ఉంటూ,సామాజిక స్పృహలేకుండా నేటికవి ఎట్లా మనగలడు? నేటి కవి మొదట ఆధునిక మానవుడు, తర్వాత కవి. సామాజికస్పృహ అతని ఊపిరి.

సుఖం అరవిందంగా కాక 'ఆరిన కుంపటి విధాన' నేటి కవి చూస్తున్నాడు. దీనికి కారణం అతడు నేటి కాలానికి ప్రతినిధి. కవి 'స్రష్ట' అంటే నేటి కవి ఎద్దేవా చేస్తాడు. ఎంచేతంటే కవి సృష్టించడు. అద్దం పడతాడు. కవి స్రష్ట అంటే — కవివేరూ, ప్రజలు వేరూనా? ఎంతటి అహం? ప్రజలంటే ఎంతటి చిన్న చూపు? నేటి కవి దీనికి తావు ఇవ్వడు. ''కవి ఋషి; కళ కళ కోసమే'' వంటివి పాత చింతకాయ పచ్చడులైనాయి. ఏ కారణంచేత కవి స్రష్టకాడో, ఆ కారణంచేతే అతడిది ''క్రియేటివ్ వర్క్'' కాదు.

కవి జీవితాన్ని ''ఇమిటేట్''చేస్తాడు. ఆ విధంగా సంఘంలోని కుళ్ళును, అసహజత్వాన్ని, అల్పత్వాన్ని బహిర్గతం చేసి పరిహసిస్తాడు. అంతేగాని జీవితాన్ని సృష్టించడు. ఆ విధంగా కవి సంస్కర్త కాని సృష్టికర్త కాదు. సమాజ సంస్కారం చేపట్టిన అనేక మందిలో నేటి కవి ఒకడు.

తూగుటుయ్యాల సవ్వళింపులకు నేటి కవి పరవశించడు. కలకంఠి కలహంస గమనానికి పులకించడు. ప్రేయసి పేరలు కలు, ప్రభువుల వైభోగాలు వానిని ఆకర్షించవు. బడుగు బతుకుల మురికివాడలు నేటి కవితకు విహార స్థలాలు. నేటి కవి దృష్టి చీకటి గుయ్యారాల్లో సగం కప్పిన కుళ్ళు శరీరాల్ని స్పృశిస్తుంది. దగా దౌర్జన్యాల కలవాటుపడ్డ బానిస మనసుల్ని పరామర్శిస్తుంది. చీడపురుగుల గుండెల్ని కెలికి దడ పుట్టిస్తుంది.

ఈ సమాజం నేటి కవితా వస్తువుకు ఒక గని వంటిది. ఈ సమాజంలో ఎంతో కుళ్ళు ఉన్నది. ఎంతో క్రౌర్యం ఉన్నది. ఎంతో దోపిడీ ఉన్నది. ఎందరో దగాపడిన తమ్ముళ్ళున్నారు. ఇవన్నీ నేటి కవిని ఆకర్షించాయి. కర్తవ్యాన్ని బోధించాయి. సామాజిక ప్రయోజనం నేటి కవితకు లక్ష్యం అయింది.

మార్క్స్ ప్రతిపాదించిన ఆర్థిక సమానత్వ సిద్ధాంతం ఆధునిక మానవుడ్ని ఎంతగానో ప్రభావితం చేసింది. గత వ్యవస్థ, సాంప్రదాయం కూలి పోతున్నట్లుగానూ, దాని స్థానే నవసమాజం ఆవిష్కరింపబడుతున్నట్లుగానూ భావించాడు. అందుకనే పురిపండా అప్పలస్వామి —

'తొలినాటి సంద్రాలు
తుహిన గిరి శిఖరాలు
ఇంకిపోతున్నాయిలే
క్రుంగిపోతున్నాయిలే'

అనీ, శ్రీ శ్రీ

'ఏ తల్లీ నిదుడు కురిసిన
హిమ సమూహములు'

అని గానం చేసారు.

నేటి కవి ఏ ప్రతీక వాడినా, ఏమి దృశ్యీకరించినా అది ప్రగతిశీల పరంగా సాగింది. అందుకనే ఆధునిక కవులను వాస్తవిక కవులనవచ్చు. జీవితాని కతీతంగా భావకవులు కవితాగానంచేస్తే, దానికి జవాబుగా ఆధునిక కవి కలం పట్టాడు. ఆకాశంలో మెరిసే నక్షత్రాలను క్రిష్ణశాస్త్రిగారు ఒకరకంగానూ, శ్రీరంగం నారాయణ బాబుగారు ఒక రకంగానూ దర్శించారు :

''నింగి మూలల
నీలి పందిళ్ళు వైచి
వింత చిరుమల్లెతోట
వేయించినాను''

అని క్రిష్ణశాస్త్రిగారు అంటే, నారాయణబాబుగారు —

''నల్లని త్రాచు కోరలు
తెల్లని మశూచి కుండలు
గగనమ్మున చుక్కలు''

అన్నారు. ఈ భావనని సమర్థిస్తూ ఆచార్య రోణంకి అప్పలస్వామి గారు ''జీవితంలో కాఠిన్యమును బయటపెడుతున్నప్పుడు, భీభత్స తను స్ఫురించే పై గీతాలవంటిని రచియింపక తప్పదు'' అని రాసారు. ఏనాడూ 'కవి గాంచని' సమాజంలోని భయంకర నగ్న సత్యాలు, మార్క్సిజం అవగాహన చేసుకున్న నేటి కవి దర్శించ గల్గుతున్నాడు. వీటివల్ల ఉద్రిక్తుడవుతున్నాడు. వాటిని సరిదిద్దే తపనతో ప్రజలకు దగ్గరవుతున్నాడు.

'సైకో ఎనాలిసిస్' ద్వారా ఫ్రాయిడ్ ప్రచారం చేసిన భావాలు మానవుని ఆలోచనా విధానాన్ని పూర్తిగా మార్చివేసాయి. మనిషి నిజంగా స్వతంత్రుడు కాడని, అతడు సుప్త చైతన్యానికి బానిస అని అన్నాడు. జాగ్రదవస్థకు వర్తించే కట్టుబాట్లేవీ, సుప్త చైతన్యానికి వర్తించవు. జాగ్రదవస్థలో మనిషి నమ్మిన పాపం—పుణ్యం, మంచీ—చెడూ సుప్త చైతన్యం అంగీకరించదు. మనిషిని నిజంగా నడిపించేది సుప్తచైతన్యమే. మనిషి అనేక కారణాలచేత తన ఆలోచనలను, కోరికలను అణగద్రొక్కి వేస్తాడు. కాని అవి అంతటితో మాయంకావు. సుప్తభుజంగాల లాగా అతని మనసులో చోటు చేసుకుంటాయి. ఏ చిన్న అవకాశం వచ్చినా అవి ద్విగుణీకృతమైన శక్తితో అతనిపై ప్రభావం చూపిస్తాయి. ఈ భావాలు నేటి కవిని ప్రభావితం చేసాయి. అతడు అంతర్ముఖుడైనాడు. మనస్సుయొక్క అంతరాంతర సీమల్లోకి చొచ్చుకుపోయాడు.

నేటి కవి సర్రియలిస్టు అయినా, సింబలిస్టు అయినా ఫ్రాయిడ్ ప్రభావంచేతనే. ''అర్థాన్ని అధ్వాన్నపు అడివిలో వదలి'' వేయాలన్నాడు సర్రియలిస్టుగా శ్రీ శ్రీ. ''అధివాస్తవిక రచన అంటే మనస్సంచారంలోని అసం లక్ష్యక్రమాన్ని పైకి తేవడం'' అని నిర్వచించాడు శ్రీ శ్రీ. దాని కనుగుణంగా—

హాంగ్‌కాంగ్‌లో
కింగ్‌కాంగ్‌తో
ఒరాంగ్ టాంగ్ ఆడిన
పింగ్ పాంగ్ లాగు

అని గానం చేసాడు. సర్రియలిజం ప్రయోజనం మాట ఎటున్నా, ఒక మేలు మాత్రం జరిగింది. ఛాయామాత్రంగా మిగిలిఉన్న బానిసత్వపు బంధాలు ఫట్ ఫట్‌మని త్రుంచివేయబడ్డాయి. అయితే సాహిత్య ప్రయోజనం తప్పకుండా కావలసిందే. 'కళ కళకోసమే' అనేది మనం అంగీకరించం. సాంప్రదాయ విషవలయంనుండి బయటపడి సర్వస్వతంత్రుడైన వ్యక్తిగా రూపొందే సంధికాలంలోని ఉన్మాద స్థితే సర్రియలిజం.

టెక్నిక్‌ద్వారా ప్రయోజనం సాదిద్దామనే ప్రయత్నమే సింబలిజం. సుప్తచైతన్యం మనసుమీద తెచ్చే వత్తిడివల్ల ఒక్కొక్క వస్తువు మనలో ఒక్కొక్కభావం ప్రేరేపిస్తుంది. ఈ ఆలోచనే ప్రతీకవాదానికి ఆలంబన. ఉపాధ్యాయుడు వివరిస్తాడు. కవి సూచిస్తాడు. ఈ పద్ధతివలన కవి ఆవేదనలో పాఠకునికి భాగముంటుంది. నేటి కవి ఈ 'టెక్నిక్'లో చాలా అద్భుతమైన ఫలితాలు సాధించాడు.

నేటి కవి కూడా సమాజంలోని ఒక మనిషే. సమాజం శరవేగంతో మార్పు చెందుతోంది. దానిని ప్రతిబింబించే కవి, దానితో మార్పు చెందకతప్పదు. తన గొంతుకను వినిపింపజేయని కవిని జనత సహించదు, క్షమించదు. మన గాయాలను ఫోటో తీస్తున్నంతకాలం, మన ఆలోచనలకు రూపకల్పన చేస్తున్నంత కాలం నేటి కవికి మరణంలేదు.

తాబేలు

నిఖిల్

కడుపులోకి కాళ్ళు ఇముడ్చుకొని
ఏమీ చేయలేని తనంలో
బతకడమే ఆశయంగా మిగిలింది తాబేలు.

తనలోని తననే
వెతుక్కునే ప్రయత్నంలో
ఎక్కడో తప్పిపోయిన తననే
కలుసుకోవాలనే తపనలో
ఎన్నో మజిలీల ఎగుడు దిగుడులలో
ఎన్నో నిరాశల నిప్పుల నడక.

ఆగిపోయిన జీవితసమరం,
వోడిపోతున్నట్టు
చుట్టు చుట్టుకున్న కాళ్ళు చేతులు.

కాలం దాడి నెదుర్కొంటూ
శరీరాన్నంతా ఆవరించిన డాలు.

ఎంతకాలం కదలకుండా ?
జడత్వమే చచ్చిపోడమైతే
ఆ చావు తర్వాత ఒంటరితనాలు—
ఆరాటాలు—అంతులేని అంచులు.

జీవించే—మరణించే అంచులమధ్య
కాళ్ళు జాడించి
నిర్భయంగా నడవడం
పోరాటాల్లో రాటుదేలడం
నీళ్ళలేనిచోట తాబేలులా జీవించడ
తిరిగి తిరిగి తనలోనుంచి
సమాజ సాగరంలో
కాళ్ళు ఆడించడం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్కడుంది ?

ఎక్కడుంది ఆంధ్రప్రదేశ్? వింధ్యకు అటా, యిటా ? అక్కడ పెట్టుబడి మించి రాబడి వస్తుందిట !

అక్కడ నా పరిశ్రమ మూడు పువ్వులూ, ఆరు కాయలుగా విస్తరిస్తుందట !

-అడిగిందే తడవుగా, ఏవేవో పారిశ్రామికాభివృద్ధి సంస్థలు ఆసరాగా వచ్చి, బాసటగా నిలిచాయి. నన్నీ రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికవేత్తగా నిలిపాయి

ఇక్కడ గత నాలుగేళ్లలోనూ రమారమి రూ. **90** కోట్ల పెట్టుబడి ధనంతో **72** భారీ, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు నెలకొన్నాయి. మరో **300** పరిశ్రమలు ద్వారాలు తెరుచుకొన్నాయి. వీటిలో రూ. **850** కోట్ల అంచనా వ్యయంతో **193** సరి కొత్త పరిశ్రమలు రూపురేఖలు దిద్దుకొని **60** వేలమందికి ఉద్యోగ ఉపాధి కల్పించ నున్నాయి.

స్వయం ఉపాధి కల్పనా రంగంలో యీ రాష్ట్రం గర్వించదగ్గ ఔన్నత్యం గడించింది. సుమారు **8** వేల మంది ఔత్సాహికులు రూ. **19** కోట్ల పెట్టుబడి ధనంతో చిన్న, చిన్న పరిశ్రమలు పెట్టుకొన్నారు ... **33,500** మంది విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులకు ఉపాధి కల్పించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ - పారిశ్రామికాభివృద్ధి సంస్థ, చిన్నతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధి సంస్థ, ఆర్థిక సహాయకసంస్థ, ప్రాతిపదిక అవసరాల కల్పనా సంస్థ వంటి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల సంస్థలెన్నో రాష్ట్ర పారిశ్రామిక ప్రగతికి చేదోడు వాదోడుగా కృషి చేస్తున్నాయి.

-సృజనాత్మక ప్రతిభా వ్యుత్పత్తులున్న ఔత్సాహికులను ... యిదిగో యిక్కడున్నానని వేనోళ్ల పిలుస్తూంది, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం !

డాక్టర్ బి. ఆర్. కె. రావు

సోషలిస్టు ఆర్థిక ఆలోచనలో మార్పు

యూరోపులోను, ఆసియాలోని కొన్ని దేశాల్లోను సోషలిస్టు పార్టీల విధానాల్లో చెప్పదగినంతగా మార్పు వస్తోంది. సాంప్రదాయకంగా వస్తున్న ఆశయాలను వదులుకుంటున్నవి. విశాల సాంఘిక సంస్కరణోద్యమాలుగా పరిణతి చెందుతున్నవి. ఇటువంటి దేశాల్లో కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వాలే సాపేక్షిక దృష్టిలో ఉన్నతస్థాయిన ఔద్యోగితను ఏర్పాటుచేసినై. ఈ దేశాల భాగ్యోన్నతి పురోగమనం కూడా హెచ్చుగానే సాగుతోంది. ఈ పరిస్థితుల్లో సోషలిస్టు పార్టీల కార్యక్రమాలు, నినాదాలు ప్రజల్ని ఆకర్షించలేక పోతున్నవి. పట్టణీకరణ, పారిశ్రామికీకరణ సోషలిస్టు విజయానికి సోపానాల నేర్పాటుచేస్తాయనే భావం ఒకటి ఉండేది. కాని ఆరెండు దృగ్గోచరాలు ఉన్నతంగా జరిగినచోట్ల, శ్రామికశ్రేయస్సు దృష్ట్యా వర్గ సంఘాల్లో సంఘటితం చేయబడిన శ్రామికుల్లో సహితము సోషలిస్టుసందేశం అభ్యర్థన పెద్దగా ప్రభావం చూపలేకపోయింది. స్కాండినేవియా దేశాల్లోను, ఇజ్రాయెల్, ఇంగ్లండుల్లోను, యూరోపులోను జరిగిన ఘటనలే ఇందుకు నిదర్శనము. నిషిరో సుచెరో నాయకత్వాన జపాన్‌లో నూతనంగా ఉద్భవించిన సోషల్ డెమొక్రాటిక్ పార్టీ పై చెప్పిన ప్రవృత్తినే సూచిస్తోంది.

సోషలిస్టు మౌలిక భావాల్లో ప్రస్తుతం వచ్చిన మార్పును స్పష్టంగా చూపిస్తున్న ఘటనలు మూడున్నయ్యి.

(1) పశ్చిమ జర్మనీ సోషల్ డెమొక్రాటిక్ పార్టీ సాంప్రదాయకంగా వస్తున్న మార్క్సిస్టు కార్యక్రమాన్ని వదలి పెట్టింది. (2) బ్లాక్‌పూల్‌లో లేబర్ పార్టీ మహాసభలోను, బ్రిటీషు పత్రికల్లోను సోషలిస్టు అవలంభించవలసిన కార్యక్రమంపై జరిగిన చర్చలు (3) హాంబర్గ్‌లో జరిగిన అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు సంస్థ ఆరవ మహాసభ చర్చలు.

జర్మన్ సోషల్ డెమొక్రాటిక్‌పార్టీ మార్క్స్, ఏంజెల్సుల ఆశీర్వాదంతో ప్రారంభించబడింది. సనాతన మార్క్సిస్టు పార్టీగా ఎంచబడుతూ ఉండేది. ఇప్పుడా మార్గాన్ని వదిలి నూతన కార్యక్రమాన్ని, సూత్రాలను ఏర్పాటు చేసుకున్నది. ఆ కార్యక్రమం వర్గము, వర్గపోరాటంవంటి మార్క్సిస్టు పదజాలాన్ని వదలివేసింది. ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రధాన రంగాల్లో ప్రయివేటు ఆర్థిక ఉద్యమం (Enterprise) ఉపయోగకారి కాగలదని చెప్పబడింది. 'సర్వజన స్వామ్యము' (Commonownership), 'ప్రభుత్వ స్వామ్యము'లకు బదులుగా 'ప్రభుత్వ నియంత్రణ' అనే పదం ఉపయోగించబడింది. 'ప్రభుత్వ నియంత్రణ' చాలా సరళమైన విషయం. వీలైనంత వ్యాపారపోటీ, వీలైనంత ప్రణాళికా రచన అనే పదాలు కార్యక్రమ వివరణలో చొప్పించబడినై. ఇదంతాచూస్తే ఒక మతం తన ప్రాతిపదిక గీటీ మౌఢ్యసిద్ధాంతాలను త్యజించినట్లుగా కన్పిస్తోంది.

గెయిట్‌స్కెల్ నాయకత్వాన బ్రిటీషు లేబర్‌పార్టీ అటువంటి బాటనే నడవడానికి పూనుకుంది. అంతకు ముందు బ్రిటీషు లేబర్‌పార్టీ పారిశ్రామిక జాతీయకరణకు అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ ఉండేది. కాని బ్లాక్‌పూల్‌లో జరిగిన లేబర్‌పార్టీ సమావేశంలో, జాతీయాకరణనుండి సాంఘిక సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యత మారాలని గట్టిగా చెప్పబడింది. అయితే పోరాటోన్ముఖులైన సోషలిస్టులు సోషలిజం మొదటి సూత్రాలకు తిరిగి వెళ్లాలని, అనగా జాతీయాకరణకు ప్రాధాన్యత నివ్వాలని చెబుతున్నారు. అయితే లేబర్‌పార్టీలో జాతీయాకరణను బలపర్చే పాతకాలంనాటి, వాగ్యుద్ధంచేసే మనుషులున్నారు. వీరు మేధాశక్తిగల యువనాయకుల మధుర వాక్కుల్ని, అనుభవరాహిత్యతను నమ్మలేకపోతున్నారు. ఇటువంటివారిని పోరాటోన్ముఖులు సమీకరిస్తున్నారు. కాని మరల అధికారికంగా పార్టీ విధానంలో మార్పు రావడానికి కొంతకాలం పడుతుంది.

అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు సంస్థ ఆరవ మహాసభలో సోషలిస్టులు ఒక వర్గం కొరకుగాక సర్వజన సంక్షేమం కోసం పాటుబడాలని గట్టిగా చెప్పబడింది. ఈ సమావేశంలో జాతీయాకరణ, సర్వజన సంక్షేమము ఒకటేనని అన్నవారెవరూలేరు. ''ఉత్పత్తి సాధనాలు ఎవరి స్వామ్యంలో ఉన్నవనేది సోషలిస్టులకు ప్రధాన విషయంకాదు; ప్రజలు సమాజంలో ఎలా బ్రతుకుతున్నా రనేది ముఖ్య విషయం'' అని డచ్ సోషలిస్టు నాయకుడు ఊగ్డ అన్నారు.

పై ఘటనలు ఏర్పరచిన భావ విప్లవాన్ని విధంగా వ్రాయవచ్చు: ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యాన్ని నియంతృత్వము, యుద్ధము ప్రమాదానికి గురిచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నవి. ఈ పరిస్థితుల్లో సోషలిస్టు లక్ష్యాల సాధనకు దేశంలోని ఆర్థిక చట్టం కంటె రాజకీయ చట్టం హెచ్చు ముఖ్యపాత్రను నిర్వహించవలసి వస్తుంది. సోషలిజం మౌఢ్య సూత్రవాదం నుండి ఉదార విధానంలోకి, సరళతలోకి వచ్చింది. సాంప్రదాయకంగా వస్తున్న సోషలిస్టు విశ్వాసాలను దృష్టిలోఉంచుకుని, ఆ విశ్వాసాలను ఆమోదించడానికి గల నాలుగు ముఖ్య కారణాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఇప్పుడొచ్చిన మార్పును గురించి ఆలోచించవలసియున్నది.

సోషలిస్టు విశ్వాసంలోని ప్రధాన విషయాల్లో ప్రభుత్వ స్వామ్యము లేక ఉత్పత్తి సాధనాల జాతీయాకరణ మొదటి సూత్రము. ఈ విషయాన్ని రెండు విధాల సమంజసమని చెబుతున్నారు. ఒకటి ఆర్థిక కారణము. రెండవది నైతిక లేక రాజకీయ కారణము. జాతీయాకరణవల్ల పెట్టుబడిదారీ విధానంలోవలె ఆర్థిక

విస్తృతి ప్రక్రియ ధారావాహికత, సుత్తాధిపత్యము (ఏకస్వామ్యాధిపత్యాన్ని) పురోగమిస్తాయని భావించబడింది. సోషలిస్టు సమాజంలో పరిశ్రమ లాభానికి గాక ప్రజాసేవ చేయడానికి పనిచేస్తుంది. తత్కారణంగా వ్యాపార చక్రాలు రాకుండా పరిశ్రమలను ధారావాహికంగా నడుపుతూనే ఉండవచ్చు. ఇదే పెట్టుబడిదారీ పరిశ్రమలకు, జాతీయం చేయబడిన సోషలిస్టు పరిశ్రమలకు తేడా.

జాతీయం చేయబడిన పరిశ్రమలు సాంఘికావసర వస్తువుల్నే ఉత్పత్తి చేస్తూ ఉంటయ్యి. అందువల్ల ఉత్పత్తి కార్యక్రమాలను ఆపవలసిన పనిలేదు. కాబట్టి ధారావాహికంగా జరుగుతూ, పెరుగుతూ ఉండే ఆర్థిక కార్యక్రమం నిరుద్యోగాన్ని అంతంచేస్తుందని, ఈవిధంగా జాతీయాకరణ తోడ్పడుతుందని చెప్పవలసి ఉన్నది. నైతిక లేక రాజకీయ సమంజసత కూడా ఇంతే ముఖ్యము. ఆస్తి కూడా ఒకవిధమైన శక్తి. తమమీద ఆధారపడి బ్రదుకుతున్నవారిని ఆస్తిగలవారు బాగా నియంత్రణ చేస్తారు. ఈవిధంగా పారిశ్రామిక స్వాములు చెలాయించే బలవంత నియంత్రణనుండి, జాతీయాకరణ శ్రామికుల్ని విముక్తి చేస్తుందని సోషలిస్టులు విశ్వసించారు.

సోషలిజంలోని రెండవ ప్రముఖ విషయం ప్రణాళికా రచన. ప్రణాళికా రచన ఒక్కటేసహజ, మానవవనరుల దుర్వినియోగాన్ని ఆపుతుందని విశ్వసించబడింది. మొత్తం ఆర్థిక వ్యవస్థ నంతటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచించినపుడు, ప్రణాళికా రచన ఒక్కటి మాత్రమే దుబారాను, వ్యాపార పోటీవల్ల ఏర్పడే అనవసరపు ఖర్చులను తొలగించగలదని సోషలిస్టులు వాదించారు. ప్రభుత్వం ప్రజలకు చేసే సేవలను బలపర్చడానికి ఎప్పుడూ శ్రద్ధవహిస్తూ ఉండాలి. ప్రజాసేవ కవసరమైన సహజ వనరుల రక్షణను, విద్యావ్యాప్తిని ప్రణాళికా రచన బలపరుస్తుంది.

మూడవ విషయం. సోషలిజం మానవ సంక్షేమం, సాంఘిక న్యాయాలకు హెచ్చు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. సమాజం ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువుల్ని వినియోగిస్తున్నవారందరు సమాజానికి కొంత సేవ చెయ్యవలసిన అవశ్యకత ఉన్నట్లే, శరీరబలం గల్గి, పనిచేయడానికి ఇష్టపడేవారందరికి ఉద్యోగావకాశాన్ని కల్పించాలని సోషలిస్టులు గట్టిగా వాదించారు. మార్కెట్ పరిస్థితులకు అనుగుణ్యంగా ప్రయివేటు పరిశ్రమలు ఈ విషయంలో పనిచెయ్యగలవు. అయితే సమర్థతమీద, శ్రామికుల్ని తగ్గించి పనిచేసే యంత్రాలమీద దృష్టిని బాగా సారించిన ప్రయివేటు పారిశ్రామిక స్వామ్యము సాంకేతిక నవకల్పనలను ప్రవేశపెట్టడంవల్ల మానవులకు, సంఘానికి జరిగే ఖర్చును (నష్టాన్ని) గుర్తించలేకపోతోంది.

అవకాశాల్లో సమానత్వాన్ని ఏర్పర్చడానికిగాను సమాజం వ్యక్తికి అవసరాన్ని, సామర్థ్యాన్నిబట్టి ఆదాయం ఇవ్వాలి. ఉత్పాదక శక్తుల్ని గణనలోకి తీసుకుని, ఉపయోగకరమైన పనిచేసేవారి కనీసాదాయాన్ని నిలకడగా పెంచడము, వారసత్వపరంగా వచ్చిన ఆస్తి ఇచ్చే ఆదాయంమీద బ్రదికేవారి గరిష్ట ఆదాయాన్ని నిలకడగా తగ్గించుకు రావడము జరగాలని సోషలిస్టులు గట్టిగా చెప్పారు.

నాల్గవ విషయం. సోషలిజంలోని మానవతా (కరుణతో కూడిన వాదము) వాదము ముఖ్యమైనది. తన శక్తిసామర్థ్యాలు అనుమతించినంతవరకు వ్యక్తి తన స్వతంత్ర, సమరస, మూర్తిమత్వాన్ని బలపర్చుకునే సమాజాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యాలనే కోర్కె ఫలప్రదమయ్యేట్లు కార్యక్రమం నిర్వహించటానికి స్వేచ్ఛావకాశాలు ఉండటమే ఈ మానవతావాదం. వ్యక్తి సృజనాత్మకమైన పనినైనా చేస్తాడు, లేదాతని విశ్రాంతికాలాన్ని సృజనాత్మకంగాను, అర్థవంతంగాను ఉపయోగిస్తాడు. "శ్రామికులకు నిజమైన విలువలేక సంస్కృతి చాలా మంచి చేస్తుందనడంలో గొప్పవిశేషమేమీలేదు" అని చెప్పడానికి సోషలిస్టులు కుతూహలపడుతూ ఉండేవారు.

సోషలిజం పరిపాలనలో ద్రవ్యవిలువలకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు జరుగుతుందని ఆశించబడింది. సంతోషం. లభ్యమైనచోటే జీవితానికి కావలసిన నిజమైన సంపద దొరుకుతుందని చెప్పవచ్చు. మనుష్యులు, అభిప్రాయాలు, కళ, సైన్సు, సంస్కృతి, కొంత మందికి మతము ఇటువంటి సుఖసంతోషాలను, భాగ్యాన్ని ఇవ్వగలవు.

గంభీరమైన ఆ ఆశయాలన్నీ ఇప్పుడేమైనయ్యి? ఆర్థిక వ్యవస్థలో క్రమేపివచ్చిన మార్పులవల్ల అందులోని కొన్ని ఆశయాలు సిద్ధించినై. "బందిపోటుదొరల" పెట్టుబడిదారీ విధానం స్థానంలో మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏర్పడింది. చట్టప్రకారం చూసినా, యదార్థాలను గమనించినా మిశ్రమ ఆర్థికవ్యవస్థ ఏమాత్రం కూడా స్వేచ్ఛా వ్యాపార వ్యవస్థకాదు.

ఇంతకంటె కొట్టవచ్చినట్లు కన్పించే విషయం మరొకటుంది. ప్రభుత్వస్వామ్యం ఆర్థిక వ్యాధులన్నింటికి సర్వరోగ నివారిణిగా పనిచేయటంలేదు. ప్రయివేటు పరిశ్రమల్లోలాగానే ప్రభుత్వ స్వామ్యంలోఉన్న పరిశ్రమల్లో కూడా శ్రామికుల్ని దోపిడి చేయడానికి, దోపిడి చేస్తున్నారని బాధపడటానికి వీలుంది. ఈ విషయంలో కమ్యూనిస్టు దేశాల్లో జరుగుతున్న దోపిడి భయంకరమైన ఉదాహరణగా ఉన్నది. ప్రజాస్వామిక ప్రక్రియలు లేనిచోట్లకులీనులు మానవులమీద అధిక అధికారాన్ని చెలాయిస్తున్నారు. బ్రదుకనివ్వడము, చంపటము కూడా వీరిచేతుల్లోనే ఉన్నది. ప్రయివేటు స్వామ్యంలోకంటె ఈ పనులు ఘోరంగా జరుగుతున్నవి. అయితే స్వేచ్ఛగల్గిన బలీయమైన శ్రామికసంఘాలు ఈ అధిక అధికారానికి కొంతవరకు 'బ్రేకు'ల్లాగా పనిచేస్తున్నవి.

అంతేగాక సాంప్రదాయకంగా సోషలిస్టులు అవలంభిస్తున్న సాంఘిక సంక్షేమసూత్రాలు, నిరుద్యోగులకు, వృద్ధులకు, రోగులకు, అశక్తులకు సహాయం చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికున్నదనే సిద్ధాంతాలీనాడు సోషలిస్టులు కాని వారిచేత అమలు జరుపబడుతున్నవి. విశ్వవ్యాప్తంగా ఈ దృగ్గోచరం [illegible]. 1932లో అమెరికా డెమొక్రాటిక్ పార్టీ జారీచేసిన ఆర్థిక కార్యక్రమం రిపబ్లికన్ పార్టీ కార్యక్రమాన్నే పోలి ఉంది. కాని డెమొక్రాటిక్‌పార్టీ ''న్యూడీల్'' విధానం సాధించిన ఫలితాలు 1932లో అమెరికా సోషలిస్టుపార్టీ జారీచేసిన ప్రణాళికలోని విషయాల్లాగానే ఉన్నవి. అయితే 'న్యూడీల్' విధానంలో జాతీయాకరణ మాత్రంలేదు.

ఇంగ్లండులో టోరీ పార్టీ (కన్సర్వేటివ్ పార్టీ) తాను అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుండి జాతీయాకరణ చేయడాన్ని వ్యతిరేకించింది. కాని లేబర్‌పార్టీ ప్రవేశపెట్టిన సాంఘిక సేవలను ఆపి వెయ్యలేదు నిజానికొకసారి, కన్సర్వేటివ్ పార్టీ ప్రజల కొరకు లేబర్‌పార్టీ కంటె తాను హెచ్చు గృహాలను నిర్మించానని ప్రగల్భాలాడింది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తర్వాత జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుతూ వచ్చినవి. సంపూర్ణ ఔద్యోగిత కూడా దాదాపు ఏర్పడింది. ఆధునిక జీవన సౌకర్యాలను కల్గించే చిన్న యంత్రాలమీద మోజు ప్రబలింది. యుద్ధకాలంలో నడచిన కంట్రోళ్లు సోషలిజం కావాలా, వద్దా అనే అనుమానాన్ని ఏర్పర్చినట్లు, యుద్ధం తర్వాత వచ్చిన పరిస్థితులు సోషలిస్టుల పోరాట స్వభావాన్ని చాలా నెమ్మది పర్చినవి. సోషలిజం మధ్యవయస్కులకు, గౌరవం కోరేవారికి, నైతికమార్గం కోరేవారికి సంబంధించిన ఉద్యమంగా తయారయ్యింది. మంచి ఆశయం కోసంగాక, మంచి కాలంకోసం ఎదురు చూస్తున్న కొంతమంది యువకులకు సోషలిస్టు ఉద్యమం విసుగుదలగా పరిణమించింది!

అన్నిటికంటె సోషలిజంలోని ప్రజాస్వామిక, నైతిక లక్షణాలకు పునఃపుష్టికల్గించే ప్రయత్నాలు ముఖ్యమైనవి. సోషలిజంలోనైనా, పెట్టుబడిదారీ విధానంలోనైనా పెద్ద తరహా పరిశ్రమలు, మూకసంస్కృతి కూడా వ్యక్తి స్వతంత్రాభిమానాన్ని, నమ్మకం కుదిర్చే మంచి శీలాన్నీ, ప్రాముఖ్యతను తరచు నాశనం చేయడానికి పూనుకుంటవి. ఉత్పాదనా వ్యవస్థ ఒక లక్ష్యసాధనకు మార్గము. స్వేచ్ఛ, రక్షణ, ప్రాముఖ్యతగల జీవితానికది సాధన లక్ష్యమనే మౌలిక అభిప్రాయానికి సోషలిస్టులు తిరిగి చేరుకున్నారు.

పెద్ద పరిపాలనా యంత్రంలో ఒక చిన్న శీలగా పనిచేసే వానికి అధికారంలో ఎవరు — ప్రయివేటు యజమాని, ప్రభుత్వ కులీనాధికారి, కార్పొరేషన్ మేనేజరు — కూర్చున్నారనేది అంతగా పట్టింపుగల విషయంకాదు. చట్టరీత్యా స్వామ్యము ఏ రూపాలు ధరించినప్పటికి, తన జీవితము, పని అర్థవంతంగా ఉండాలని అనుకునే మనిషికి, తనకుఅధికారంలో భాగంవస్తుందా, తాను అధికారం గల వారిని ప్రభావితం చేయగలడా అనేదే ముఖ్యము. సహనిర్ణయ **(Codetermination)** విధానాన్నవలంబించడంద్వారా శ్రామికులను మేనేజిమెంటు బోర్డులకు ఎన్నికయ్యేటట్లుచేసి శ్రామికుల ప్రయోజనాలు సాధించబడేటట్లు చూచినట్లయితే అధికారాన్ని ప్రభావితం చేసినట్లు కాగలదని జర్మన్ సోషలిస్టులు నిర్ణయించుకున్నారు.

పై జెప్పిన విషయాన్నంతా చూసిన పిదప సోషలిస్టులు మార్క్సిజాన్ని పూర్తిగా వదలివేసారని చెప్పడానికి వీలుకాకపోయినా, మార్క్సిజానికి కొత్త భాష్యం చెపుతున్నారని కొందరంటున్నారు. కొత్త పదజాలాన్ని ఉపయోగించినప్పటికి, సోషలిస్టులు ఇప్పుడు కూడా వర్గపోరాటాన్ని జరపాలనే అంటున్నారు. ఒక విషయం స్పష్టంగా గోచరిస్తోంది. కమ్యూనిస్టుల కంటె, ప్రజాస్వామిక దృక్పథంగల సోషలిస్టేతర సోదరుల వద్దనే తమ కనుకూలించే విషయాలెక్కువగా ఉన్నట్లు సోషలిస్టులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ప్రమాదం ఏర్పడినప్పుడు మాత్రమే వాక్‌స్వాతంత్ర్యము, ఆందోళన చేసే స్వాతంత్ర్యము, సంఘటనా స్వాతంత్ర్యము, సమ్మెచేసే స్వాతంత్ర్యము బాగా అర్థమవుతాయి. ఇదివరకటికంటె చాలా ప్రాముఖ్యం గలవిగా కన్పించుతాయి.

ఇదంతాచూస్తే సోషలిస్టులు తమ పెద్ద పోరాటాలన్నింటిలో గెలిచారనే చెప్పవచ్చా? అవునని, కాదని గట్టిగా చెప్పడము కష్టము. దారిద్ర్యంగల చోట్లు ఇంకా చాలా ఉన్నవి. ఆస్తుల స్వామ్యానికి చెందిన చట్టబద్ధ స్వరూపాలు ఇంకా మారలేదు. కాని సామాజిక సంక్షేమం విషయంలోను ముఖ్యంగా జీవనప్రమాణాలను పెంచే విషయంలోను, శ్రామికుల జీవితాలను మానవ జీవితాలుగా చేసే విషయంలోను, రాజ్యాంగ యంత్రానికి, పరిశ్రమలకు పెద్ద బాధ్యత ఉన్నదనే విషయాన్ని వారిచేత గుర్తించేటట్లు చేయడంలో విజయం పొందడంద్వారా కొన్ని పెద్ద పోరాటాల్లో సోషలిస్టులు విజయం పొందారనే చెప్పవచ్చు. సోషలిస్టు వ్యతిరేకులు సిద్ధాంత రీత్యా కాకపోయినా ఆచరణలో శ్రేయోరాజ్యాన్ని అంగీకరించారు. అయితే కొన్ని సందర్భాల్లో, సోషలిస్టులు అతి తీవ్ర ఆర్థిక కార్యక్రమాలు అమలు జరపకుండా ఆపేందుకు, సోషలిస్టు వ్యతిరేకులు శ్రేయోరాజ్యాన్ని అంగీకరించారు

పై జెప్పిన విషయం వాస్తవమైతే, సోషలిజానికి ప్రత్యేక ఉద్యమంగాను, ప్రత్యేక స్వతంత్ర రాజకీయ పార్టీగాను మనగల్గే భవిష్యత్తు ఉన్నదా? భవిష్యత్తులో సోషలిస్టు పార్టీలు నిర్వహించ

వలసిన ప్రత్యేక పాత్ర ఉన్నదనే విషయం నిర్వివాదాంశం. అయితే ఎన్నికల్లో గెలవడం విషయంలో ఎంతవరకు విజయ మొస్తుందనేది ఆలోచించాలి. జర్మనీ, ఇంగ్లండ్, పోర్చుగల్‌లలో సోషలిస్టుపార్టీలు కొద్దికాలం క్రిందట గెలిచినాయి. ఫ్రాన్సులో సోషలిస్టు పార్టీయే ప్రధాన రాజకీయ పక్షంగా ఉన్నది. స్కాండినేవియన్ దేశాలలో సోషలిస్టు పక్షాలు మిశ్రమ మంత్రి వర్గాలలో ఉన్నవి. కొన్నిచోట్ల ప్రధాన ప్రతిపక్షాలుగా ఉన్నవి. బర్మా, ఇండోనేషియాల్లో సోషలిస్టులదే పైచేయిగా ఉన్నది. ఇండియాలో అప్రత్యక్షంగా సోషలిస్టులు రాజకీయాలను గొప్పగా ప్రభావితం చేశారు.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల్నిబట్టి చూస్తే సోషలిస్టు పార్టీలు సంపూర్ణ పరిష్కార మార్గాలను ఇచ్చే స్థితి కల్పించదు. దేనినో ఒకదానిని మెరుగుపర్చడానికి చిన్న చిన్న పరిష్కారమార్గాలనే ఇవ్వ వలసిన పరిస్థితి ఉన్నట్లు కన్పిస్తోంది. పెట్టుబడిదారీ సమాజం లోని ప్రధాన సమస్య లన్నింటిని పరిష్కరించడానికి ప్రాతిపదిక ఆర్థిక మార్పువస్తే చాలునని ఒకప్పుడు సోషలిస్టులు అనుకున్నారు.

ఈనాడు సోషలిస్టులు కొత్త విషయాలు తెలుసుకున్నారు. ప్రస్తుతం వారి అభిప్రాయం ప్రకారం సమాజంలోని చెడు అంతా స్వేచ్ఛావ్యాపార ఆర్థిక విధానం వల్ల ఏర్పడటం లేదని తెలుస్తోంది. అందువల్ల భవిష్యత్తులో సోషలిస్టుపార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళికలు పూర్తి జాతీయాకరణ కావాలని కోరవు. వ్యాపార పోటీని, స్వేచ్ఛా వ్యాపారాన్ని కొన్ని రంగాల్లోను, ఇతర రంగాల్లో వివిధ ప్రభుత్వ సర్వీసు కార్పొరేషన్లను ఏర్పాటుచేసి, కలిపి పని చేయించాలని సోషలిస్టులు కోరతారు.

అందువల్లసోషలిస్టుపార్టీలు ధారావాహిక సాంఘిక సంస్కరణ పార్టీలుగాను, అట్టడుగునపడి మర్చిపోయినవారికి, అణగద్రొక్క బడుతున్నవారికి పార్టీలుగాను, సాంఘిక సంక్షేమానికి వేదికలుగాను పనిచేస్తాయి. ఉత్పత్తిని అధికం చేయడానికి, ఔద్యోగితను గరిష్ఠం చేయడానికి పనిజేయడమేగాక అవకాశాలు, ఛాన్సులు సమానంగా లభ్యమయ్యేట్లుచేయడానికి, ఆరోగ్య, గృహవసతి, విద్యా, సాంస్కృతిక ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి కూడా గట్టిగా పాటుబడతారు.

సోషలిస్టులు చెబుతున్న సంస్కరణలు కన్సర్వేటివ్‌లు చెప్పే సంస్కరణలకు కొంతవరకు పోలిక కన్పిస్తూ ఉండవచ్చు. అయితే సోషలిస్టులు సాంఘిక సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం ఎక్కువ ఖర్చు చెయ్యాలని, జీవన ప్రమాణాల పెరుగుదలతోపాటు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛలు తరిగిపోయేటట్లు చెయ్యరాదని డిమాండ్ చేస్తారు. అందుచేత సోషలిస్టుపార్టీలు సంకుచిత ఏకవర్గ పార్టీలుగా గాక ప్రజాస్వామిక జీవిత విధానాన్ని ముందంజ వేయించే పవిత్ర విషయా లన్నింటిని రక్షించి, బలపర్చి, పురోగమింపజేయడానికి తీవ్రంగా కృషిచేస్తారు.

పైపాత్ర సోషలిస్టులకు ఎన్నికల్లో విజయం చేకూరు స్తుందా? ఎన్నికల్లో విజయం అనేక పరిస్థితులమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మూఢసిద్ధాంతాలమీదగాక, సంస్కరణలమీద జోరుగా నొక్కిపెట్టిన జర్మన్ సోషలిస్టుపార్టీ కాథలిక్కులు హెచ్చుగాఉన్న బవేరియా రాష్ట్రంలో క్రిస్టియన్ డెమోక్రాటిక్ యూనియన్ మీద ఎన్నికల్లో విజయం పొందడను ఆశాజనకంగానే గాక, గమ నార్హంగా కూడా ఉన్నది.

తీవ్రమైన/రాజకీయ తప్పిదాలు ఉద్రేక పర్చినపుడు మినహా ఓర్పుతో, ధారావాహికంగా పనిచేసే రాజకీయపార్టీలే ఎన్నికల్లో విజయం పొందుతూ ఉంటాయి. సిద్ధాంతాలపై మోజుపోయి నప్పుడు, ప్రజల అభిమానాన్ని హెచ్చుగా సంపాదించినప్పటికి, సంఘటన ఐక్యతను సోషలిస్టుపార్టీలు కోల్పోవచ్చును. నెమ్మదిగా జరుగుతూ ఉత్సాహం కల్గించలేని అభివృద్ధికంటె, కొట్టవచ్చి నట్లు మెరిసే లాభాల్లో విశ్వాసంచూపే సోషలిస్టుపార్టీ సాధారణ సభ్యులు; సోషలిస్టుపార్టీలు ప్రతిపక్ష సంస్కరణ పార్టీలుగా తయారైనపుడు, సోషలిస్టుపార్టీలను భక్తిశ్రద్ధలతో సర్వకాల సర్వావస్థల్లో బలపర్చకపోవచ్చు. అందుచేత సమాజాన్ని మార్చ డానికి యువతీ యువకుల్ని ఆకర్షించడం కష్టం కావచ్చు.

సోషలిస్టుపార్టీలు ఈ పరిణామ చక్రాన్నంతటిని పూర్తి చేసిన జర్మనీ, ఇంగ్లండు ఆది దేశాల్లో, రాజకీయజీవితం గతంలో వలె మనుష్యుల్ని కదిపివేయగలిగేటట్లు ఉండదు. తక్కువ నినాదా లతో, ఎక్కువ సారస్వతంతో, హెచ్చు బాధ్యతగల ఉద్యమంగా పని చేస్తుంది. రష్యా, చైనా దేశాలవలంబించే విదేశాంగనీతి, ఇతర దేశాల జాతీయ జీవితంపైన చూపే ప్రభావం, ఆ జాతీయ రాజకీయ జీవితాలఎడ వినుగు పుట్టకుండా ఉండేటట్లు చేస్తుంది.

పార్టీ రాజకీయాలకు బయట, సోషలిజం నైతిక ఉద్యమం ఔతుంది. శాస్త్రీయజ్ఞాన పద్ధతుల్ని జాతీయ, అంతర్జాతీయ జీవితాలకు అనువర్తింపజేస్తూ సోషలిజం నైతిక ఉద్యమంగా మారుతుంది. ఇటువంటి నైతిక ఉద్యమం పెరిగిన కొలది, మత, తాత్విక అనుబంధాలు తాత్కాలికంగా విభజన చెయ్యనటువంటి, ఆశయ విభేధాలు, శాశ్వత రాజకీయ ముఠాలు లేనటువంటి స్వేచ్ఛా సమాజంగా ఏర్పడడానికి మనమంతా సన్నిహితులమౌతాము.

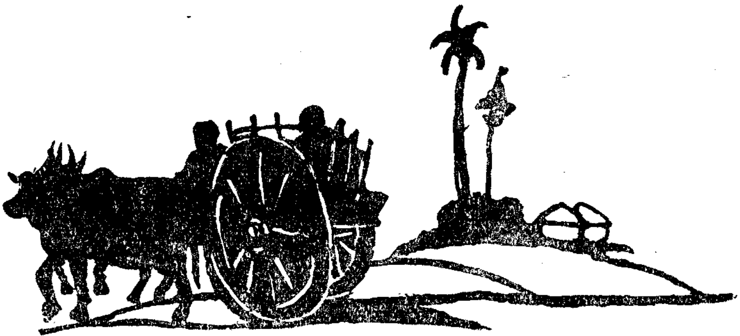
ఇరవయ్యవ శతాబ్దంలో బలమైన నియంతృత్వ ఫాసిస్టు కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాలు పెరుగుతున్నవి. అందువల్ల విడదీసే విష యాలకంటె, అందరికి సమానంగా ఉన్న విషయాలు స్వేచ్ఛా ప్రపంచంలోని ప్రజాస్వామిక పార్టీలకు ముఖ్యము. నియంతృత్వం రాకుండా చేసి, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పురోగమింప జేసేందుకు ప్రజా స్వామిక రాజకీయపార్టీలు సన్నిహితం కావాలని సోషలిస్టులు కోరు తున్నారు. తీవ్ర అభిప్రాయబేధాలు ఉండవచ్చు. హింసాపూరిత సంఘర్షణకు త్రోవతీసేటట్లుగా విబేధాలు ప్రజాస్వామిక వాదుల్ని విడదీయరాదు. అందరికి సమానంగా అవసరమయ్యే అవసరాలు, ఆశయాలు, మేధాశక్తితో విశ్వాసము విబేధాలను పరిష్కరించి సోషలిస్టు ప్రజాస్వామ్యం ఏర్పాటుకు తోడ్పడవలసి ఉన్నది.

ఓ కాలమా!

శ్రీ బండి నాగరాజు

కాలమా! నీతో ఆడుకోవాలనివుంది.
నీతో రావాలనివుంది.
నీతో పరుగెత్తాలనివుంది.
నిన్ను మించి ముందుకు పోవాలనివుంది.
వెనకబడుతున్న నన్ను లాక్కెళ్ళవూ ?
నీ ప్రేమ యెంత గొప్పది !
నీ దయ ఎంతటిది !
నీ మనసు ఏం వుదార మైనది ! ... ...
అబ్బా, యెంతలో మార్పు ?
ఒక్కక్షణంలో ఎన్నోవంతులో ఎంతమార్పు !
నీకు ప్రేమ లేదా ?
దయ లేదా ?
మనసు లేదా ?
నీ పోకడకు అంతులేదా ? ... ...

నీతో ఆడుకోవడం ప్రమాదం.
పరుగెత్తడం అపాయం.
నీతోపాటు రావడం అనర్థం.
మించిపోవడం ముప్పు.
నన్ను లాక్కెళ్ళడం వుడ్డ మోసం.
మనిషికంటే ప్రమాద కారివి నువ్వు.
అబ్బో, నీతో నాక్కుదరదు.
నీకో నమస్కారం.
నా మానాన నన్ను బతకనియ్యి ... ...
అవునూ, నిన్ను కాదని వొదిలికూడా బతక
గయ్యాళి పెళ్ళాన్ని కట్టుకున్నట్టయింది !
నీకు విడాకు లివ్వాలంటే సమాధి కెళ్ళాలి.
అసలు, బుద్ధితక్కువ నాది —
పుట్టడమే పొరపాటు — అవును !

శ్రీ కలువకొలను సదానంద

న వ యు వ కు డు

మల్లీశ్వరిపైన కంబయ్యకు ఒళ్ళు తెలియనంత మోజు—అంటూ కథ ప్రారంభమైందనుకోండి; కథ యిక ముందుకు సాగవలసిన అవసరం కనిపించదు. ఎందుకంటే, కథ చెప్పటానికి యిందులో ఏముంది గనక? మల్లీశ్వరి ఆడమనిషి. కంబయ్య మగవాడు. జీవిత ప్రయాణంలో మరపురాని మజిలీ ఒకటుంది. అక్కడ పువ్వులు పూస్తాయి. గున్న మామిళ్ళు చిగురిస్తాయి. కోయిలలు గొంతులు విప్పుకుంటాయి. మనిషి బ్రతుకు ముస్తాబయ్యే ఆ అందమైన దశలో ఆడజాతి మీద మగజాతికీ, మగజాతి మీద ఆడ జాతికీ మోజు కలగడం ప్రకృతి సహజం, ప్రాణిధర్మం కూడానూ. కనుక ఒకర్నొకరు ప్రేమించుకోవటమనేది సర్వసాధారణమైన ప్రేమకథే అవుతుందిగానీ, అసాధారణం అనిపించుకోదు.

మల్లీశ్వరి అనే చిన్నదానిపైన కంబయ్య అనే వయస్సు మళ్ళిన వాడికి ఒళ్ళు తెలియనంత మోజు అన్నమాట విన్నామనుకోండి. గారడీచూస్తున్న కుర్రాడిలా కుతూహలం నిక్కిచూస్తుంది. కథ కదనాశ్వంలా ముందుకు దూకుతుంది.

మల్లీశ్వరి కథానాయిక !

కంబయ్య కథానాయకుడు !

నాయకుణ్ణి గురించి తెలుసుకోటానికి ముందు, నాయికను గురించి నాయకుడికి తెలిసివున్న వివరాలేమిటో చెప్పుకుందాం.

బస్తీ నుంచి గానుగ పెంటకు వెళ్ళే బస్సెక్కి, మూడో మైలు దగ్గిర కొండల్లో కోనల్లో బస్సు దిగితే, రెండు ఫర్లాంగుల దూరాన పచ్చని మర్రిచెట్టులా కనిపిస్తుంది కోనపల్లి. ఆర్నెల్ల కిందట చిన్న ట్రంకు పెట్టెతో ఏ దిక్కునుంచో ఎగిరివచ్చి కోన పల్లిలో వాలిన రామచిలకే మల్లీశ్వరి. కోనపల్లిలాంటి అడివికొంపకు ఆమె అవసరం ఎంతో వుందని తెలుసుకోటానికి చాలా రోజులు పట్టలేదు గ్రామస్థులకు. రొచ్చూ రోగమూ లేని మానవులుంటారా లోకంలో ? మల్లీశ్వరి వైద్యం ప్రారంభించింది. మాత్రలిస్తుంది. మరీ అవసరమైతే సూదులు వేస్తుంది. సంచీ చేతబట్టుకుని చుట్టుపక్కల పల్లెలంతా తిరిగి వస్తుంది. పల్లెటూళ్ళ వాళ్ళని పిసినిగొట్టులనటం భావ్యం కాదుగానీ, పొదుపుగా బతికే చిత్తవృత్తి వాళ్ళది. పెద్ద మొత్తాలు గుంజే పట్నం డాక్టర్లతో వాళ్ళకు అవసరంలేదు. మల్లీశ్వరి చాలా మంచిది. ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా మంకుపట్టు పట్టేరకం కాదు. గ్లాసెడు వేడి పాలిచ్చినా తాగి వెళ్ళిపోతుంది. కుంచెడు వడ్లిచ్చినా తృప్తిపడి వూరుకుంటుంది. సంచీలో రెండుశేర్ల వేరుశెనక్కాయలు పోసినా, మూట నెత్తికెత్తుకున్నట్లు మురిసిపోతుంది. పంచాయతీ సర్పంచ్ దోమా సీతారాము చౌదరి యిచ్చిన చుట్టు గుడిసెలో 'నర్సమ్మ' అనే వాడుక పేరుతో ఒంటరిగా బ్రతుకుతోంది.

మల్లీశ్వరి అందచందాల్ని గురించి పాఠకులు ఈపాటికే ఊహల్లల్లుకుని వుంటే, పప్పులో కాలువేశారన్న మాటే ! ఆమె పొట్టిగా, ముద్దుగా వుంటుంది. ఒంటిమీద అలంకారాలు బొత్తిగా వుండవు. వయస్సు ఇరవై అని చెప్పుకుంటుంది. ఆమాట నిజం కావచ్చు, కాకపోవచ్చు. ఏమైనా, ముప్పైకి మించదని మాత్రం గట్టిగా అనుకోవచ్చు. ఆడతనం ఒక్కటే ఆమెలోవున్న ఆకర్షణ.

ఇక — కోనపల్లిలోనే వుంటున్న కథానాయకుణ్ణి గురించి చెప్పుకుందాం. ఊళ్ళోని యువకుల పరిహాసాల రీతిలో — కంబయ్య అంటే బట్టతల. కంబయ్య అంటే—బట్టతలచుట్టూ సహజీవనం చేస్తున్న నలుపూ తెలుపూ. కంబయ్య అంటే — మెలితిరిగిన మీసాలు ! కంబయ్య అంటే, యవ్వనపు వాసనల్లో మునిగితేలుతున్న ముసలితనం ! తన వయస్సింకా నలభై దాటలేదంటాడు కంబయ్య. అంటే అంటాడు. ఊళ్ళో వాళ్ళదేం పోయింది?...వాళ్ళూరుకోరు. యాభై ఎప్పుడో దాటిందంటారు.

కంబయ్యకు ఇల్లుంది. ఎకరా పల్లం, రెండెకరాల మెరకా వున్నాయి. కొడుకుల్లేరు. కని, పెంచిన ఒకే ఒక కూతురు మూడేళ్ళ కిందట పెళ్ళి చేసుకుని వెళ్ళిపోయింది. కంబయ్యకు పెళ్ళామంటే ప్రాణం. ఆమె పరలోకం చేరుకుని రెండేళ్ళయింది. జీవితంలో అతన్ని కృంగదీసిన సంఘటన యిదొక్కటే ! కంబయ్య ఒంటరివాడైపోయాడు. తనకొక తోడూనీడాలేని ఆ ఎడారి బతుకు దుర్భరమైంది. అటువంటి దీనావస్థలో అతని మనసు మల్లీశ్వరి వైపు మళ్ళింది. ఆమె అందంగా లేకపోతేనేమి? అతని కంటికి జగన్మోహినిగా కనిపించింది. ఒంటరిగా వుంటున్న ఆమె తనని అనుగ్రహిస్తే ఎంత బాగుండునో అన్న ఆశ మోసులెత్తింది.

ఈ ఆశకు నీరుపోసి కొబ్బరి చెట్టంత ఎత్తుకు పెంచిన వాడొకడున్నాడు. ఆ ఊరి సింగిల్ టీచరు ఆంజనేయులు. ఆంజనేయులు రోజూ బస్తీ నుంచి సైకిలుమీద వచ్చిపోతుంటాడు. అతనికి స్కూల్లో ఉద్యోగం కంటే, ఊళ్ళో సద్యోగమే ఎక్కువ. ఆడవాళ్ళందరితోనూ చనువుగా వుంటుంటాడు. మల్లీశ్వరి దగ్గర కూడా చనువుగా వుంటున్నాడంటే ఆశ్చర్యమేముంది ?

ఓరోజు కంబయ్య కళ్ళలోకి ఓరగాచూచి, ''ఏం కంబయ్యా? నర్సమ్మ అలా చూస్తుందేం నిన్ను ? ... ఏం కథ ?'' అన్నాడు ఆంజనేయులు.

''ఎలా చూస్తుందీ ?'' అన్నాడు కంబయ్య ఏమీ అర్థంకాక.

"అదే!...అదోలా..."

"ఛా! వూరుకో ఆంజిబాబూ! ఏం మాటది?" అన్నాడు కంబయ్య ఇబ్బందిగా. అలా అన్నాడేగానీ, ఆ తరువాత రోజూ ఆంజనేయుల్ని కలుసుకోకుండా వుండలేకపోయాడు.

"కంబయ్యా! నర్సమ్మ నిన్ను గురించి అడిగింది" అన్నాడు ఆంజనేయులు.

కంబయ్యకు రెక్కలొచ్చాయి. "ఏమడిగిందీ?"

"అదే! అంతా అడిగింది."

"నువ్వేం చెప్పావు ఆంజిబాబూ?"

"అదే! అంతా చెప్పాను."

"నా వయస్సడిగిందా?"

"అడిగింది."

"ఏం చెప్పావు నువ్వు?"

"నలభై అన్నాను."

"నలభై యింకా పూర్తి కాలేదే!..."

"ఆమాటే అంది నర్సమ్మ. సుప్పయ్ అయిదేళ్ళ వాడిలా కనిపిస్తావట నువ్వు!"

ఆంజనేయులూ కంబయ్యల స్నేహం దినదిన ప్రవర్ధమాన మైంది. ఆంజనేయులు సూచనల్ని అక్షరాలా పాటించాడు కంబయ్య. వెంట్రుకలకు నల్లరంగు అద్దుకున్నాడు. చలువ బట్టలు తొడుక్కున్నాడు. మీసాలు మరింత మెలితిప్పాడు. మల్లీశ్వరి కనిపించి నప్పుడల్లా చురుగ్గా చూడటం మొదలెట్టాడు.

ఇవన్నీ చేస్తూనే — మల్లీశ్వరిపట్ల తనకున్న అనుమానా లన్నిటినీ ఆంజనేయుల్ని అడిగి తీర్చుకోసాగాడు. అతని మొదటి అనుమానం — ఆంజీ గురించే. ఆంజీ బ్రహ్మచారి వెధవ. పెద్ద దిక్కెవ్వరూలేరు. నవ మన్మథుడేమీకాదు. మెల్లకన్ను కూడానూ! 'గంతకు తగ్గ బొంత' అని నర్సమ్మను తగులుకున్నాడేమో, ఎవరు చూశారూ? "ఆంజీ! అలాంటిదేమైనావుంటే చెప్పేయ్. మనిద్దరికీ ఎందుకు పోటీ?" అని మొహమాటం లేకుండా అడిగేశాడు. "ఛా! నర్సమ్మ నా చెల్లెల్లాంటిది!" అన్నాడు ఆంజీ. సంతోషించాడు కంబయ్య.

అయితే అతనికున్న అనుమానాలు ఒకటా, రెండా! ఆమె కిదివరకే పెళ్ళయిందనీ, మొగుడు వొదిలేశాడనీ చెప్పుకుంటారు జనం. నిజమెంతో, అబద్ధమెంతో? కుర్రసర్పంచి దోమా సీతా రాముడు మిడిమేలం! ఊళ్ళో సగంమంది ఆడవాళ్ళను వంటలవాడిలా రుచి చూసేశాడు. అలాంటివాడు నర్సమ్మను నంజుకోకుండా వుంటాడా? తిరుపతిలో చదువుకుంటోన్న లంకిపల్లోళ్ళ శీను, రాయపాటోళ్ళ సుబ్రమణ్యం వున్నారు వూళ్ళో. బ్రాందీషాపులూ, లాడ్జీలూ కొట్టినపిండి వాళ్ళకు. సెలవుల్లో వొచ్చినప్పుడల్లా నర్సమ్మ యింటిముట్టూ ఈగల్లా ముసురుతుంటారు. ఈ ఈగలు ఆ కూటిపైన వాలకుండా వుంటాయా?... ఈ సందేహాలన్నిటికీ తృప్తికరమైన సమాధానాలిచ్చాడు ఆంజనేయులు.

ఓ రోజు, "పెళ్ళివిషయం అడిగావా, లేదా?" అన్నాడు కంబయ్య నిష్ఠూరంగా.

"కోప్పడకు కంబయ్యా! అడిగాను. ఇష్టంగానే వున్నట్టుంది. ఈరోజు సరిగ్గా అర్థరాత్రికి నిన్ను యింటికి రమ్మంది. అన్ని సంగతులూ నీతోనే మాట్లాడాలిట!"

కంబయ్యగుండె గంతులేసింది. చీకటిపడేలోగా బస్తీకి వెళ్ళి పువ్వులూ పళ్ళూ తెచ్చుకున్నాడు. కాలం పిరికివాడిలా పరిగెత్తింది. రాత్రి రెండు జాములు గడిచాక మల్లీశ్వరి యింటివైపు నడిచాడు కంబయ్య. ఇన్నాళ్ళూ ఆంజీద్వారా రాయబారమేగానీ, ఒక్కనాడూ ఆమె యెదుటబడి మాట్లాడలేదు. ఇప్పుడతనికి బెరుగ్గావుంది.

రెండు మూడుసార్లు తలుపుతట్టిన తర్వాత "ఎవరూ?" అంటూ తలుపు తెరిచింది మల్లీశ్వరి. చీకట్లో నిలబడ్డ కంబయ్యను పరకాయించి చూసి, "నువ్వా కంబయ్యా? ఒంట్లో బాగాలేదా? లోపలికిరా!" అంది. బెదిరిపోయి, వెనక్కి వెళ్ళిపోదామనుకున్న కంబయ్య లోపలికే నడిచాడు. ఆమె లాంతరు వత్తి పెద్దదిచేస్తూ "కూర్చో!" అంది కంబయ్య స్టూలుమీద కూర్చుని పూలూ పళ్ళూ ఆమెకందించాడు. "ఎందుకివీ?" అందామె.

''ఆంజనేయులు చెప్పాడు...'' అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు కంబయ్య.

''ఆంజనేయులు చెప్పాడా!...ఏమని?''

''అదే! నువ్వు రమ్మన్నావని!''

ఆ మాటకు ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది. ఆ తరువాత నవ్వు కుంది. ''నేను చెప్పలేదే!'' అంది

కంబయ్య గొంతులో పచ్చివెలక్కాయ పడింది. ''పోనీ, ఆంజనేయులు నీతో ఏమీ చెప్పలేదా?'' అన్నాడు.

''ఏమీ చెప్పలేదే !''

''కంబయ్య చివాలున పైకిలేచాడు. ఆంజీ తనను అల్లరి పట్టించాడని అర్థమైపోయిందతనికి.

''లేచావెందుకూ? కూర్చో కంబయ్యా...ఆంజనేయులు చెప్పకపోతేనేం? ఎట్లూ నువ్వే వొచ్చావుగా ?''

అతను సందేహిస్తూ మళ్ళీ కూర్చున్నాడు.

''ఇక చెప్పు...''

''ఏం చెప్పమంటావ్?''

''అదే! ఆంజనేయులుతో ఏం చెప్పావో, అది.''

''నీకు కోపం రాదంటే...''

''పిచ్చి కంబయ్యా! నాకు ఎప్పుడూ కోపంరాదు. సరేనా?''

కంబయ్య ధైర్యంచేసి చెప్పేశాడు, ''నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుంది.''

ఆ మాటవిన్న మల్లీశ్వరి నేలమీద నిలబడలేక చాపమీద కూర్చుండిపోయింది. రెండు నిమిషాలపాటు మాట్లాడలేదు. తల వంచుకుని ''కంబయ్యా! నన్ను గురించి నీకు బాగా తెలుసా?'' అని అడిగింది.

''తెలియకేం? అంతా తెలుసు!''

మల్లీశ్వరి వెంటనే వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

''కంబయ్యా! అన్నీ తెలిసే నన్ను పెళ్ళాడాలంటున్నావా?... నన్ను ప్రేమించానన్నవాడు మూడునెలలు నాతో కాపురం చేసి, పెళ్ళాడకుండానే వొదిలిపోయాడు. సంవత్సరంపాటు నాకు పనీ పాటా నేర్పిన డాక్టరు నాతో అవసరం లేదనుకున్నాక, మరోపిల్లను పెళ్ళాడి, నన్ను వొదిలించుకున్నాడు. అయినవాళ్ళకు ముఖం చూపలేక యిక్కడ తలదాచుకున్నాను. ఇందాకా యిక్కడే వుండివెళ్ళాడు ఆంజనేయులు. నన్ను పెళ్ళాడతానని అతనూ అనలేదు. దోమా సీతారామయ్య, లంకిపల్లి శీను, రాయపాటి సుబ్రమణ్యం అందరూ ఈ తీగను తొక్కి వెళ్ళారేగానీ, దీనికొక పందిరి వేద్దామనే పెద్ద మనసు చూపినవాళ్ళు ఒక్కరూలేరు. అందుకు నువ్వు సిద్ధపడు తున్నావు. నిన్నేమనాలి కంబయ్యా!...పిచ్చి పట్టిందనుకోవాలా?'' ఏడుపులోనే నవ్వింది మల్లీశ్వరి.

కాళ్ళకింద భూమి బద్దలైనట్లనిపించింది కంబయ్యకు. శక్తిహీనంగా లేచి వాకిలివైపు నడిచాడు. అయితే గుమ్మందగ్గర కాళ్ళు మొండికెత్తాయి. ఒకటి రెండు నిమిషాలు ఆలోచించి వెను దిరిగి మల్లీశ్వరివద్దకు వచ్చాడు. ఆమె తలమీద చెయ్యిపెట్టాడు. ''నర్సమ్మా! ఏడవకు! ... ఆధారంలేని ఈ తీగకు నేను పందిరి నౌతాను నా కూతురే నీ స్థితిలో వుందనుకో! దానికొక మొగుడు కావాలని కోరుకోనూ నేను? నువు నా కూతురు కాకపోయినంత మాత్రాన నీకు మొగుడు లేకుండా పోవాలా?...నిన్ను నేను పెళ్ళి చేసుకుంటా నర్సమ్మా!...నువ్వు సరేనంటేనే...''

మల్లీశ్వరికి గొంతు మూగబోయింది.

తరువాత రెండురోజులూ వాళ్ళిద్దరూ ఊళ్ళోలేరు.

అందరి ఊహాగానాలూ నిజమైనాయి. మూడోనాటి ఉదయం ఇద్దరూ రోడ్లో బస్సు దిగారన్న వార్త వాళ్ళకంటే ముందుగానే ఊళ్ళో అడుగుపెట్టింది. గర్వంగా తలెత్తుకున్న కంబయ్య ముందూ, పట్టుచీరతో పసుపుముద్దలావున్న మల్లీశ్వరి వెనకా, నడిచి వెళ్తుంటే—జనం అరుగుల మీదికెక్కి చూశారు. కంబయ్య యింట్లో కుడికాలు పెట్టింది మల్లీశ్వరి. వీధిలో సందడిమాత్రం తగ్గలేదు. ఇంటి ఎదుట—వీధికి అటువైపున చింతచెట్టుకింద గుమి గూడారు కుర్రకారంతా. వాళ్ళల్లో సర్పంచ్ దోమా సీతారామ చౌదరి, సింగిల్ టీచర్ ఆంజనేయులు, లంకిపల్లి శీను, రాయపాటి సుబ్రమణ్యం మొదలైనవాళ్ళు కూడా వున్నారు. ఆ గుంపులోనుంచి నవ్వులు, ఈలలు, పిల్లికూతలు, వెక్కిరింతలు!

ఒక్కనిమిషం తరవాత యింట్లోంచి బయటికొచ్చాడు కంబయ్య. ఇంటిముందర సగర్వంగా నిలబడ్డాడు. ఆ గుంపుకేసి సూటిగా చూశాడు. నేలమీద ఖాండ్రించి వుమ్మాడు. మీసం మెలి పెట్టుకున్నాడు. ''ఒరే! సిగ్గుందా మీకు? అసలు మీరు మనుషు లేనా?'' అన్నాడు. ఆమాటే చాలనుకున్నాడేమో, యింట్లోకి వెళ్ళి పోయాడు.

అంతమాట అనిపించుకున్న వాళ్ళందరూ యువకులే! ఇది సిగ్గు పడాల్సిన విషయం!

శ్రీ తిరుమల రామచంద్ర

'రసో వై సః' - ఉపనిషద్వాక్యం కావ్యరసానికి అన్వయించడం

కావ్యనాటకాది పఠన శ్రవణ దర్శన జనితమైన రసం— శృంగారాదికం భగవత్స్వరూపమని, తదానందం బ్రహ్మానంద సబ్రహ్మచారి అని, ఆలంకారికులు నిర్వచిస్తూ, దానికి ఉపబృంహకంగా తైత్తిరీ యోపనిషత్తు బ్రహ్మానందవల్లి సప్తమానువాకం లోని ''రసో వై సః, రసగ్గ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వానందీ భవతి'' అనే వాక్యాలు ఉదాహరిస్తుంటారు. కావ్యానందమే బ్రహ్మానందమూ, బ్రహ్మానంద సబ్రహ్మచారి అయితే, వేదాంత చర్చలూ, యోగానుష్ఠానాలూ, ఆత్మానుసంధానాలూ అవసరమే కావు. ఇదే సరైతే,

''అయం సరశనోత్కర్షీ
పీనస్తన విమర్దనః,
నాభ్యూరు జఘన స్పర్శీ
నీవీ విస్రంసనః కరః''

(అయ్యో ప్రియుడా మరణించావే! ఇది నీ చేయి. ఎలాంటిది? నా మొలనూలును లాగి, నా బలిసిన పాలిండ్లను నలిపి, నా పొక్కిలిని, తొడలను పొత్తికడుపును కలయతడుముతూ పోక ముడిని విప్పేది.)

అని ప్రియ మరణంతో దుఃఖించిన నాయిక విలాపంవల్ల కలిగిన కరుణాను ప్రాణిత శృంగారమూ బ్రహ్మానంద సదృశ మవుతుంది. స్తన జఘన విమర్ద వర్ణనవల్ల కలిగే రసానందం బ్రహ్మానంద సదృశమని, ఈ రసం బ్రహ్మమో, ఆత్మో అని అంటే. ఎందుకో నమ్మబుద్ధి పుట్టడంలేదు. ఇలా పోల్చడమూ, భావించడమూ గొప్ప పొరపాటనే అనిపిస్తుంది.

తైత్తరీయ బ్రహ్మానందవల్లి సప్తమానువాకంలోని ఆ భాగం ఉదాహరించి దాని ప్రసంగపౌర్వాపర్యాలు పరిశీలిద్దాం :

''అసద్వా ఇద మగ్ర ఆసీత్। తతో వై సదజాయత। తదాత్మానగ్ం స్వయ మకురుత। తస్మాత్తత్సుకృత ముచ్యత ఇతి। యద్వై తత్సుకృతం। రసో వై సః। రసగ్గ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వానందీ భవతి। కో హ్యేవాన్యాత్ కః ప్రాణ్యాత్ యదేష ఆకాశ ఆనందో నస్యాత్। ఏష హ్యేవానంద యాతి......''

ఇది ఈ అనువాకంలోని భాగం. దీని అర్థం ఇది :

''పూర్వం ఇది (జగత్తు) అసత్తుగా (అవ్యాకృత బ్రహ్మ రూపంగా) వుండినది. దానినుంచి సత్తు) నామరూపాత్మక వ్యక్తం) జనించింది. ఆ అసత్తు స్వయంగానే తనను (నామ రూపాత్మక జగద్రూపంలో) రచించుకున్నది. అందువల్ల అది సుకృతం (స్వయం రచితమైనది) అని వ్యవహృతమవుతున్నది. ఈ సుకృతం నిశ్చయంగా రసమే. ఈ రసాన్ని పొంది పురుషుడు ఆనంది అవుతున్నాడు. హృదయాకాశంలో ఈ ఆనందం (ఆనంద స్వరూపుడైన ఆత్మ) లేకపోతే, ఎవరు అపానక్రియను, ప్రాణక్రియను చేయగలరు? ఇదే వారిని ఆనందింపజేస్తున్నది...''

ఉపనిషద్వ్యాఖ్యాతలైన పెద్దలలో మొదటివారయిన శంకర భగవత్పాదులు ఈ వాక్యాలను ఎలా వ్యాఖ్యానించారో చూద్దాం.

''...తస్మా దస్తి తద్ బ్రహ్మ సుకృత ప్రసిద్ధేః। ఇతశ్చాస్తి। కుతః? రసత్వాత్। కుతో రసత్వ ప్రసిద్ధిః బ్రహ్మణః ఇత్యత ఆహ:—

''యద్వై తత్సుకృతమ్। రసో వై సః।రసోనామ తృప్తిహేతు రానందకరో మధురామ్లాదిః ప్రసిద్ధో లోకే। రసమేవాయం లబ్ధ్వా ప్రాప్యానందీ సుఖీభవతి। నాసతః ఆనంద హేతుత్వం దృష్టంలోకే। బాహ్యానంద సాధన రహితా అప్యనీహా నిరేషణా బ్రాహ్మణా బాహ్య రసలాభాదివసానందా దృశ్యంతే విద్వాంసః; నూనం బ్రహ్మైవ రసః తేషామ్। తస్మాదస్తి తత్తేషా మానంద కారణం రసవద్బ్రహ్మ।

''ఇతశ్చాస్తి. కుతః? ప్రాణనాది క్రియాదర్శనాత్। అయమపిహి పిండో జీవతః ప్రాణేన ప్రాణిత్య పానేనా పానితి। ఏవం వాయవీయా ఐంద్రియకశ్చ చేష్టాః సంహతైః కార్య కారణైః నిర్వర్త్యమానా దృశ్యంతే। తచ్చైకార్థ వృత్తిత్వేన సంహననం నాంతరేణ చేతని మసంహతం సంభవతి। అన్యత్రా దర్శనాత్।

''తదాహ – తద్యది ఏష ఆకాశే పరమే వ్యోమ్ని గుహాయాం నిహిత ఆనందో నస్యాత్ నభవేత్ కో హ్యేవ లోకే హ్యేవాన్యాదపాన చేష్టాం కుర్యా దిత్యర్థః। కః ప్రాణ్యాత్ప్రాణనం వా కుర్యా త్తస్మా దస్తి తద్ బ్రహ్మ యదర్థాః కార్య కరణ ప్రాణనాది చేష్టాః తత్కృత ఏవ చానందో లోకస్య।

''కుతః ? ఏష హ్యేవ సర ఆత్మా ఆనందయా త్యానంద యతి సుఖయతి లోకం ధర్మాను రూపం। స ఏవాత్మా ఆనంద రూపోఽవిద్యయా పరిచ్ఛిన్నో విభావ్యతే ప్రాణిభి రిత్యర్థః।...''

[తైత్తిరీయ శంకర భాష్యం 175–177,] గీతా ప్రెస్, గోరఖ్‌పూర్.]

దీని వివరణ కూడా తెలుగులో ఇవ్వడం న్యాయం.

"...అందువల్ల ఆ సుకృత రూప ప్రసిద్ధి సత్త్వాల్ల అది బ్రహ్మ అని సిద్ధమవుతున్నది. బ్రహ్మ ఇందువలన కూడ అవుతున్నది. ఎందువల్ల? రస స్వరూపం కావడంవల్ల బ్రహ్మకు రస స్వరూప ప్రసిద్ధి ఏ కారణం వలన — దీనికి శ్రుతి యిలా అంటున్నది :

"ప్రసిద్ధ సుకృతమైనదంతా నిశ్చయంగా రసమే. పులుపు, తీపు అనే తృప్తి దాయకం ఆనందకరం అయిన పదార్థం లోకంలో రసమని ప్రసిద్ధం. ఈ రసాన్నిపొంది పురుషుడు, ఆనంది, అర్థాత్ సుఖి అవుతున్నాడు. లోకంలో ఆ సత్ పదార్థం ఆనందహేతువుగా కనిపించదు. బ్రహ్మనిష్ఠులు, నిరీహులు, నిరపేక్షులు అయిన విద్వాంసులు బాహ్య సుఖ సాధన రహితులయినా, బాహ్య రసలాభంతో ఆనందితులయిన వారివలె ఆనందితు లయినట్లు కనిపిస్తారు. నిశ్చయంగా వారి రసం బ్రహ్మ. అందువల్ల రసానికి సమానంగా వారికి ఆనంద కారణమయినది బ్రహ్మ.

"ఇందువలనకూడా ఇది బ్రహ్మ. ఎందువలన? ప్రాణనాది క్రియను చూడడంవల్ల. జీవించినవాని పిండం కూడ ప్రాణ సహాయంతో ప్రాణన క్రియ జరుపుతున్నది, అపానవాయు ద్వారా అపాన క్రియ జరుపుతున్నది. ఈ విధంగా సంఘాతం పొందిన ఈ శరీరేంద్రియ చేష్టలు, వాయవీయ చేష్టలు నిర్వర్తింపబడుతుండడం చూస్తున్నాము. ఈ వాయ్వాది అచేతన పదార్థాల ఏకైకోద్దేశ సిద్ధికోసం పరస్పరం సంహతం (అనుకూలం) కావడం ఏదో అసంహతమైన (దేనితోనూ చేరని) చేతనం లేనిదే సాధ్యంకాదు; ఎందుకంటే, ఇలాటిది మరెక్కడా చూడలేదు గనుక.

"దీనినే శ్రుతి ఇలా చెబుతున్నది : ఆకాశంలో పరమాకాశంలో అర్థాత్ బుద్ధిరూప గుహలో మరుగైన ఈ ఆనందం లేకపోతే లోకంలో ఎవరు అపానక్రియ చేయగలరు? ప్రాణనక్రియ చేయగలరు? అందువల్ల అది బ్రహ్మమే. దీనివల్లనే శరీరేంద్రియాల ప్రాణనాది చేష్టలు జరుగుతున్నవి; లోకానందం కూడా తత్కారణమే.

"ఇది ఎందుకు? ఎందుకంటే, ఈ పరమాత్మే లోకాన్ని దాని ధర్మానుసారం ఆనందింప జేస్తున్నది; సుఖమయం చేస్తున్నది. దీని అంతర్య మేమిటంటే, ఆనందరూపి అయిన ఆత్మనే ప్రాణులు అవిద్యాపరిచ్ఛిన్నంగా భావిస్తున్నాయి..."

దీనివల్ల 'రసో వైసః' వాక్యంలోని రసం ఆత్మ తప్ప వేరొకటి కాదని స్పష్టం కదా!

అభినవ గుప్తాచార్యులు కావ్యరసం బ్రహ్మానంద రసంలోని తుంపర వంటిదిగా అవభాసించేదే కాని, బ్రహ్మానంద సబ్రహ్మచారి కాదని ధ్వన్యాలోకంలోని "యా వ్యాపారవతి" శ్లోక వివరణలో ఇలా అన్నారు :

"...సకల ప్రమాణ పరినిశ్చిత దృష్టాదృష్ట విషయ విశేషజం యత్సుఖం, యదపివాలోకోత్తరం రస చర్వణాత్మకం తత ఉభయోపి పరమేశ్వర విశ్రాంత్యానందః ప్రకృష్యతే, తదానంద విప్రుణ్మాత్రా వభాసో రసాస్వాద ఇత్యుక్తం ప్రాగస్మాభిః। లౌకికంతు సుఖం తతోపి నికృష్ట ప్రాయం బహుతర దుఃఖానుషంగా దితి తాత్పర్యమ్।"

[ధ్వన్యాలోకలోచనం, తృతీయోద్యోతమ్]

"సకల శాస్త్రాలూ నిరూపించే ఐహికాముష్మిక విషయ విశేషజన్యమైన సుఖంకన్నా, లోకోత్తరమైన రసచర్వణాత్మకమైన సుఖానికన్నా ప్రకృష్టమైంది పరమేశ్వర విశ్రాంత్యానందం — పరమేశ్వరునిలో ఐక్యమయ్యే ఆనందం. ఆ ఆనందకణ మాత్రావ భాసమైనది రసా స్వాదనమని ఇంతకుముందు మేము అన్నాము. లౌకిక సుఖమయితే బహుతర దుఃఖ సంబంధంవలన అంతకన్నా నికృష్ట ప్రాయమని తాత్పర్యం."

ఈ వాక్యాలనుబట్టి అభినవ గుప్తాచార్యుల మతంలో రస చర్వణాత్మకమైన సుఖం లౌకిక సుఖంకన్నా ఒకమెట్టు ఎక్కువే గాని, పరమేశ్వర విశ్రాంత్యానంద సదృశం ఎంత మాత్రమూ కాదు.

కావ్యానందాన్ని గురించి అభినవ గుప్తులు యింత తెగవేసి చెప్పినా, జగన్నాథ పండితులు 'రసో వైసః'ను కావ్య రసానికి అన్వయించడమేకాక అభినవ గుప్తాచార్యులమతమూ ఇదేనని అనడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. అభినవ గుప్తుల మతాన్ని అపార్థం చేసుకొన్నాడా జగన్నాథ పండితులు? ఆయన వాద సరళిని చూస్తే అపార్థం చేసుకొన్నట్లు కాక, తనవాదానికి అనుకూలంగా లాగినట్లే కనిపిస్తుంది.

"అథాస్యాం సుఖాం శఖానే కిం మానమితి చేత్ సమాధావపి తద్భావే కిం మాన మితి పర్యను యోగస్య తుల్య త్వాత్।

సుఖమా త్యంతి కం యత్తత్
బుద్ధి గ్రాహ్య మతీంద్రియమ్,
వేత్తి యత్ర న చైవాయమ్
స్థితః చలతి తత్త్వ తః (గీత - 6–20.)

ఇత్యాదిః శబ్దోస్తి తత్రమాన మితిచేత్, అస్త్యత్రాపి రసోవైసః రసగ్గ్ హ్యే వాయం లబ్ధ్వా నందీ భవతి ఇతి శ్రుతిః, సకల సహృదయ పక్షం చేతి ప్రమాణద్వయమ్। యేయం ద్వితీయ పక్షే తదాకార చిత్త వృత్త్యాత్మికా రస చర్వణోపన్యస్తా సా శబ్ద వ్యాపార భావ్యత్వా చ్ఛాబ్దీ। అపరోక్ష సుఖాలంబన త్వా చ్చా పరోక్షాత్మికా। తత్త్వం వాక్యజ బుద్ధివత్। ఇత్యాహు రభినవ గుప్తాచార్యాః"

[రస గంగాధరః — 25–27 కావ్యమాల, బొంబాయి — 1939]

"[శంక] మరిచర్వణకు సుఖాంశ భానమున్న యేమి ప్రమాణము?

[సమా] సమాధియందు యోగికి కలుగు ప్రతీతి సుఖాత్మక మన నేమి ప్రమాణము? అని మేము ప్రతి ప్రశ్న చేయుదుము.

సహృదయుల యొక్కయు యోగీశ్వరుల యొక్కయు అనుభవమే ప్రమాణము. ఇంకొక ప్రమాణము ఉభయత్ర సాధ్యము కాదు.

యత్రోభయో స్సమోదోషః
పరిహారోఽపి తాదృశః,
నైకః పర్యను యోక్తవ్యః
తాదృ గర్థ విచారణే

అని నియమము. ఏ విషయమున వాద ప్రతివాదులకు దోష పరిహారములు సమానములో, అట్టి అర్థ విచారముపట్ల ఒకడు ఇంకొకరిని ప్రశ్నింపరాదు. ఉభయులు మిన్నకుండుట పాడి.

[శంక]సమాధి ప్రతీతికి సుఖాంశమున్నదను మాకు స్మృతి ప్రమాణము కలదు ఎట్లన ?

సుఖ మాత్యంతికం యత్తద్
బుద్ధిగ్రాహ్య మతీంద్రియమ్
వేత్తి యత్ర న చైవాయం
స్థితః చలతి తత్త్వతః (గీత, 6–21.)

అనంతమగు సుఖమేది కలదో అది ఇంద్రియ నిరపేక్షము. కేవల బుద్ధిగ్రాహ్యము (కేవలబుద్ధి భాసకము) అగును. అవిషయ జనిత మగునట్టి సుఖమును సమాధి యందు ఎవ డనుభవించు చున్నాడో వాడు జ్ఞాని, ఆత్మ స్వరూపము నందు నిలిచినవాడు. కావుననే అతడు తాత్త్విక రూపము నుండి చలింపడు అనిభావము.

[సమా] రస చర్వణ యందును సుఖాంశ భానము కలదను మాకు గరీయః ప్రమాణము శ్రుతి ప్రమాణము కలదు.

(1) రసోవైసః, (2) రసగ్గ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వానందీ భవతి :— అని [తైత్తిరీయోపనిషత్తు] నిశ్చయముగా ఆ సచ్చిదానంద స్వరూపుడు ఆత్మరసము. ఆ యాత్మ రసమును పొంది ప్రమాత ఆస్వాద్యుడే—పరమానంద స్వరూపుడే—యగును. నిజము—అనిశ్రుత్యర్థము. కావ్యరసా స్వాదనమందు నాటకము చూచునట్టి కాని, శ్రవ్య కావ్యమును వినునట్టికాని సకల సహృదయులయొక్క ప్రత్యక్షానుభవము ప్రమాణము. అట్లే సమాధియందు ఆత్మ సాక్షాత్కార మొందు యోగీశ్వరుని యపరోక్షానుభవము ప్రమాణము. ఇట్లు ఉభయులకు ప్రమాణము కలదనుట తుల్యము. ఇది ప్రథమ పక్షానుసారము.

ద్వితీయ పక్షమందు రసచర్వణ ఏది చెప్పబడెనో, అది ఆనందాకార చిత్తవృత్తి. అది శబ్దవ్యాపారమగు వ్యంజనా వ్యాపార మగుటంజేసి, శాబ్ది (శబ్దబోధ రూపము). వెండియు అపరోక్ష విషయీభూతము ఏ యానందము కలదో అది ఆత్మరూపము. అది ఈ చర్వణకు ఆలంబము (విషయము) అగుటప్రత్యక్ష రూపము.

[శంక] శాబ్దికత్వము, అపరోక్షత్వము ఎట్లు సరిపడును? నైయాయికమతము ఒప్పదే.

[సమా] పోనీ, నైయాయికులు ఒప్పరుగాక! వేదాంతులు ఒప్పుదురు. తత్త్వమసి అను శ్రుతివాక్యముచే జీవబ్రహ్మైక్య ప్రతీతి కలుగునప్పుడు అది అపరోక్షమును, శాబ్దముఐన జ్ఞానముగ నంగీకృతము. అట్లే సాహిత్య శాస్త్రమునందును రస చర్వణము శబ్దమును అపరోక్షమునైన జ్ఞానమని యెఱుక.

ఈ పై జెప్పినది అభినవగుప్తాచార్యపాదుల మతము. ఇది సిద్ధాంతము.

[శ్రీ ధరణికోట వెంకటసుబ్బయ్య అనువాదం. పుటలు : 113–115].

జగన్నాథ పండితులు అభినవగుప్తుల ఆశయాన్ని అపార్థం చేసుకొన్నారని తోస్తుంది. ఈ శంకే శ్రీ జె.ఎల్. మాసన్, ఎం.వి, పటోవర్ధన్‌లకూ కలిగింది వారు ఇలా అన్నారు :

"రసోవైసః। రసగ్గ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వా నందీభవతి Actually however this scriptual statement refers to the Atman and not to aesthetic experience. The proper meaning of the statement is; 'That (Atman) is surly (Nai) Rasa (Joy or Bliss). Having realised the (Atman which is) Rasa (Bliss) he becomes happy or. Blissful? In the fist part of the quotation it is said that having realised that Atman which is Rasa rupa or Anandarupa he ic, the spirutual aspiramt (Sadhaka) becomes supremely happy (Anandi Bhavathi). But Jagannath seems to have understood both parts of the quatation as referring to Rasa to Poetry or Drama ic as referring to acsthetic experience. He understood the second part to mean: "having realised Rasa, ie. the emoti- onal flavour, he (ie. the sahridaya or Samajika) becomes supremely happy. But we doubt very much if the quotation from the Upanishad is capable of such are interpretation."

[Santarasa and Abhinavaguptas Phisosophy of Aesthetics pp 177 1969 BORI]

బ్రహ్మానంద స్వరూపాన్ని బ్రహ్మానందవల్లి అష్టమానువాకంలో వివరించింది. ఆ ఆనందాల పరంపరలో మానుషానందం అట్టడుగుది. అలాంటప్పుడు కావ్యానందాన్ని ఆనందాలకు శిఖరమైన బ్రహ్మానందంతో పోల్చడం ఉచితం కాదనిపిస్తుంది. దీని ఔదాత్య నౌచిత్యాలకు సహృదయ విమర్శకులే గీటురాయి.

డాక్టర్ నాయని కృష్ణకుమారి

చీమలు

చీమలు చిన్నవే. బలవంతుడైన మనిషిముందు ఎంతో అల్పమైనవి. చీమల ఎర్రదనంలో అరిభీకరత్వం ఉంది. వాటి సంఘీభావంలో గుండెల్ని చీల్చే శత్రు శక్తి నిగూఢంగా ఉంది. అవతల ప్రాణి అయోమయ దశలో ఉన్నంతవరకూ వాటి ముట్టడికి తిరుగు లేదు.

ముప్పై ఎనిమిదేళ్ళ మురళీధరం ముందుకు సాగిపోతున్న చీమల బారును చూస్తున్నాడు. మత్తుగా వాలిపోతున్న రెప్పల్ని అతి ప్రయత్నంమీద పైకి లాక్కుంటున్నాడు. కళ్ళముందు మసక తెర. ఒక్కో చీమ వెయ్యి చీమల్లాగా బూదర బూదరగా అలుక్కుపోయి, ఆ చీమలన్నీ సముద్రంలాగా కనిపిస్తున్నయ్. తరంగాలు తరంగాలుగా మారి అవి తన్ను ముంచేస్తున్నట్లు సన్నని జలదరింపు. మురళీధరం అరచేతులు భయంవల్ల చల్లబడ్డాయి.

ఎదురుగా బల్లమీద కనిపించే నాటు సారాయి సీసా మెరుస్తోంది. చెవుల్లో హోరు! శరీరం అనుభవించే అయోమయపు సుఖంతో మనస్సు రాజీపడడంలేదు. గుండె బరువుగా ఏవేవో దిక్కుమాలిన విషయాలతో కొట్టుకులాడుతోంది. తనకే అర్థంకాని అయోమయంలో పడి తానీ జీవితం గడపడం ఏమిటి?

మురళి బలవంతాన రెప్పల్ని పైకెత్తి చీమల్ని చూడడానికి ప్రయత్నించాడు. ఎదురుగాఉన్న బల్ల రెండు బల్లల్లాగా కనపడుతోంది. బల్లచుట్టూ ఆమ్లెట్ తునకలు పడి నానా కంగాళీగా ఉంది. ఒక పెద్ద తునకను లాక్కుపోయే ప్రయత్నంలో ఉన్నయ్ చీమలన్నీ. అవి ఎర్ర చీమలు. ఇంత కూడా సందులేకుండా ఆ తునకను పూర్తిగా కమ్ముకోవడంచేత అది ఎర్రని గుండుసూదులు గుచ్చిన బంతిలాగా తమాషాగా ఉంది. చీమలన్నీ ఎటు లాగితే అటు కదులుతూ, విధి చేతులో మనిషి బొమ్మలాగా ఉందది. మురళి దృష్టి సరిగా నిలవడం లేదుగాని, మెదడునిండా గతానికి సంబంధించిన ఆలోచనలు!

కాలేజీలో చదివే రోజుల్లో మంచి చురుకైనవాడు మురళీధరం. ఆటల్లో, చదువులో, అన్నిటా నేనే సుమా అన్నట్లుండేవాడు. నవ్వుతూ నవ్విస్తూ గలగలా తిరిగే ఆ అబ్బాయికి ఇంట్లో పిల్లలంతా భయపడేవాళ్ళు. ''అదుగో చిన్నాయన వొస్తున్నాడు'' అంటూ మురళి అన్న భార్య పిల్లల్ని అదుపులో పెడుతుండేది. అన్నకు తమ్ముడంటే ఎంతో గురి. సెలవుల్లో ఇంటికి వస్తే అన్న పిల్లల్ని వెంటేసుకుని ఊరి బయట దిగుడు బావిలో ఈతలు నేర్పేవాడు. ఇంట్లో లైటు పోయినా, ఫాను చెడిపోయినా, రేడియో పలక్కపోయినా చుట్టుపక్కల వాళ్ళందరికీ మురళీధరం కావలసిందే. పిల్లలకు చదువు చెప్పడం మురళికో ఆట. చిన్నాయన కళ్ళతో బెదిరిస్తే ఎంత రాని లెక్కయినా వాళ్ళకు టపీమని వచ్చికూర్చునేది. ఉబ్బరంగా ఒంటేలుకు పోవలసి వచ్చినా ఆపుకునేవాళ్ళేగాని మురళికి వేలు చూపించడానికి భయపడేవాళ్ళు.

''అటువంటి మురళినేనా నేను? ఏమిటో ''పేడతట్టలో పురుగులాగా'' ఇట్లా బతికేస్తున్నాను. మనుషులూ సంఘటనలూ అన్నీ చీమలై నన్ను ముట్టడిస్తున్నయ్. వీటికి లొంగుతున్నాను నేను. ఇవి నన్ను ముక్కలు ముక్కలుచేసి కలుగుల్లోకి ఈడ్చుకు పోతున్నయ్. నేను ప్రతిఘటించాలి. ప్రతిఘటించితీరాలి''—ఉద్రేకంగా అనుకోసాగాడు మురళి. చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచమంతా ఉయ్యాల ఊగుతున్నట్లుగా ఉంది. ఉక్కిరి బిక్కిరిగా నవ్వుతూ విపరీతంగా కుదిలిపోతోంది.

మురళీధరం పశువైద్యంలో డిగ్రీ సంపాదించగానే ఉద్యోగం అతణ్ణి వెతుక్కుంటూ వచ్చింది. పట్నానికి దూరంగా ఓ నది ఒడ్డున పుణ్యక్షేత్రంలో పశువుల డాక్టరుగా ఉద్యోగ జీవితం మొదలు పెట్టాడు. కోట్లాది భక్తులకు మనశ్శాంతిని ప్రసాదించే ఆ దైవక్షేత్రం తన జీవితాన్ని మరో దారిన నడవమని శాసించింది. కాదు. క్షేత్రమేం చేసింది పాపం! ఉత్తరాయిలాగా ఏళ్ళ తరబడీ చలనం లేకుండా నిలిచిపోయిన దైవమేం చేశాడు?

తన్ను శాసించిన వాళ్ళు వేరు. తనతో పోలిస్తే క్షుద్రులు. ఉత్త చీమల్లాంటి వాళ్ళు. వాళ్ళు జ్ఞాపకానికి తగలగానే, అంత మత్తులో కూడా మురళి శరీరం ఒణికిపోసాగింది. పైన పాలనవ్వులు ఒలకబోసే నియాన్ లైటు మసకబారిపోసాగింది. ఆ మసక తెరల్లో ఎదురుగా నల్లగా చెయ్యెత్తు మనిషి నీలయ్య పగలబడి నవ్వుతున్నాడు. వాడు నవ్వుతుంటే పళ్ళు తెల్లగా మెరిసినా ఆ తెల్లదనం వెనక నల్లగా అన్నీ కపటత్వపు నీడలు. ''నీలయ్యా! నువ్వా ఎన్నీ గతికి తెచ్చింది. ఉత్త చీమలాంటి వాడివి! అయినా నీ లాటి చీమలు గుంపులుగుంపులుగా చేరితే బలవంతమైన సర్పం కూడా లొంగిపోవలసిందే. నీకు లొంగిపోయాను ఉత్త చీమల పాల పడిపోయాను!'' అనుకున్నాడు మురళి.

''నేన్లేనా సార్! నీలయ్యను జ్ఞాపకం పెట్టుకున్నావు. మరి నన్ను'' అంటూ ఎదురుగా నిల్చున్నాడు సంగడు.

వాడూ నవ్వుతున్నాడు. గారగట్టి ఎర్రగా మెరిసే పళ్ళన్నీ బయటపెట్టి నవ్వుతున్నాడు. ఎర్రచీమలు గుండ్రంగా గుంపుకట్టినట్లు ఎర్రజీరలతో భయంకరంగా కనిపించే కళ్ళువాడివి. వాడి చుట్టూరాసి, దుబారా, చప్టీలు, కల్లు గురిగెలు గిరగిరా తిరుగుతున్నయ్. మురళికి కంపరమెత్తిపోతోంది. భయంతోనూ, అసహ్యంతోనూ ఒళ్ళు తూలిపోతోంది. లేచి నిల్చుంటే పడేటట్లున్నాడు.

ఈ అల్పులంతా తన చుట్టూ చేరారు. తనను పీక్కుతింటున్నారు. వీళ్ళను ఒదిలించుకోవాలి. ఎట్లా? ఎట్లా?--

సంగయ్య ఆ ఊళ్ళో సారాకొట్టు యజమాని. నీలయ్యకు ఆరో ప్రాణం. సారాకొట్లను ప్రతియేడూ పాట పాడతారు. పాట ఎవరెక్కువ పాడితే వాడే ఆ సంవత్సరం సారా వ్యాపారం చేసుకో వచ్చు. సంగయ్య ఎప్పుడు హెచ్చుపాట పాడేవాడే. నల్లగా పోత పోసిన విగ్రహంలాంటి సంగయ్య తుట్టె పెదాలతో, దుబ్బుగా పెరిగిన కను బొమల్తో చూడగానే జంకుపుట్టిస్తాడు. రాజవేషం గనుక తగిలిస్తే, వాడు ప్రాచీన రాజవంశాలకు చెందిన ఏ ద్రావిడ మహా రాజులాగానో రక్తికట్టిస్తాడు. కల్లుదుకాణంలో నాపరాయి పరిచిన ఎత్తైన దిమ్మమీద కూచుని చుట్టూ పెద పెద్ద కల్లు బానలతో వ్యాపారంచేసేవాడు మకుటంలేని మహారాజే.

సంగడికి సారా వ్యాపారంతోపాటు పాడి పశువులు కూడా ఉండేవి. పాలనూ, సారానూ సమానంగా ఆదరించే ఈ దేశంలో వాడి వ్యాపారాలు రెండింటికీ నష్టం లేదు. పశువులకు దొమ్మరోగం తగిలో, ఉంగిడి వచ్చో, పొట్ట ఉబ్బో, అవస్థలు ప్రాప్తించి నప్పు డల్లా సంగడికి మురళీధరం గోపాలకృష్ణుళ్లా కనిపించేవాడు.

మురళి హస్తవాసి మంచిది. జబ్బుగాఉన్న పశువు తన ముందుంటే ఇది ధనవంతుడిదా బీదవాడిదా అన్న ఆలోచన వచ్చేది కాదు. దీని బాధను ఎంత తొందరగా పోగొట్టగలనా అని తహ తహ లాడేవాడు. జబ్బుగా ఉన్న పశువుల కళ్ళల్లో భాషను చదవ గలిగితే అవి, ''మురళి మా అమ్మ! మురళి మా కన్నతల్లి'' -- అంటాయనడంలో సందేహం లేదు.

''అందుకే సార్! నువ్వంటే నాకు దేవుడితో సమానం. ఆ నీలిగాడి మాటలిని, నీ మనసు సమాధాన పడ్తాదని నీకు సారా దాగడం మప్పినాను! నిన్ను పూర్తిగా ముంచేసినాను సార్--'' ఎదురుగ్గా సంగడి బొమ్మలో ఏడుపు ముంచుకొస్తోంది.

''అవున్లే. నీ తప్పేముంది? కల్లుసీసా కళ్ళబడితే తప్ప నిలవలేని స్థితికి నన్ను నువ్వు రమ్మన్నావా? -- నేనే ఆ ఊబిలో దిగిపోయాను. కాదు, సంగయ్యా! ఆ షేర్‌ఖాన్‌తో షరీకై నీలయ్యే నన్నీ ఊబిలోకి దించేశాడు.''--మురళి మెదళ్ళో ఆలోచనల దారాలన్నీ చిక్కుబడి గజిబిజిగా తయారయినయ్. అన్నీ ఒక కొలిక్కిరాని గతకాలపు భావనలు

పశువుల వైద్యుడికి వైద్యంతోపాటు మరో బాధ్యత కూడా ఉంది. అది కబేలాకు తోల్కొచ్చే పశువుల్లో దేన్ని కొయ్యచ్చో దేన్ని కూడదో చెప్పేబాధ్యత. మురళి అధికారముద్ర లేకపోతే మనుష్యులు తినే అర్హత ఆ పశువుల కుండదు. ఈ సందర్భంలోనే షేర్‌ఖాన్ మురళి జీవితంలో ప్రవేశించాడు.

షేర్‌ఖాన్ పేరులో కనిపించే పెద్దపులితనం వాడి బతుకులో అణువణువునా ఉంది. ప్రతి కదలికలో పులిసుమా అనే జంకును ఎదుటివాడిలో కలిగించే శక్తి ఉంది వాడికి. వాడికీ లోకమంతా పెద్ద కబేలా. అందులో తనకు నచ్చని వాళ్ళు పశువులు. తాను మెచ్చినవాళ్లు అట్లాంటి పశువుల్ని మాంసం పోగుల కింద మార్చి డబ్బు చేసుకునే చతురులు. డబ్బంటే ఏమిటో షేర్‌ఖానుకు బాగా తెలుసు. ఒక పులి మేక గొంతు కొరికి చవిచూచే రక్తం లాంటిది డబ్బు. వెచ్చగా, చిక్కగా ఘాటుగా ఎన్నో సదుపాయాలను వెగటు పుట్టించేదాకా అందించేదే డబ్బు. ఆ వెగటుదనంలో ఉండే చిత్ర మైన సుఖంకోసం వాడేమైనా చేస్తాడు. దాన్ని సాధించడానికి మొత్తం లోకాన్ని తనకత్తికింద మెడపెట్టిన మేకలాగా చూస్తాడు

అయితే షేర్‌ఖాన్‌లో ఉన్న ఈ పులితనం మురళీధరం మనసు కెక్కనేలేదు.

ఒక రోజున, ''ఏవిటోయ్ ఖానూ! ఎవరీ జీవాల్ని నీకు అంటగట్టింది? వీటికి రోగం ఉంది. ఇవి కొయ్యడానికి పనికి రావు'' అంటూ తన పరిక్ష పూర్తి చేశాడు మురళి.

''ఏం చేస్తాం బాబుగారూ! మనుషులకే తిండి దొరకని రోజుల్లో పశువులకు జబ్బుగాక మరే వుంటుంది? మీరేదో ఆ ముద్ర గొట్టేయండి. మీ ఋణం ఉంచుకునే వాణ్ణిగాను'' అన్నాడు షేర్‌ఖాన్.

మురళికి చర్రున మండింది. వీడు తనకే ధర్మపన్నాలు చెప్తున్నాడా? లేక శాసిస్తున్నాడా? ''ఏవిటయ్యా నీ ఉద్దేశం? నేను ప్రభుత్వం చేతికింది ఉద్యోగినా, కాక నీకింద పనిచేస్తున్నానా? పశువు బాగుందీ లేందీ చెప్పేది నేను. నేను చెప్పాకే నువ్వు కోసేదీ అమ్మేదీ!'' అన్నాడు.

ఒక్క క్షణంలో సగంసేపు దిమ్మర పోయాడు ఖాను. ఇన్నాళ్ళకో మొనగాడు పుట్టాడన్న మాట. అహంకారాన్ని అతి ప్రయత్నంమీద అణిచేశాడు. చేతులు పిసుక్కుంటూ మొహం దీనంగా పెట్టుకుని బతిమాలి చూచాడు. కాని మురళీధరం మొండి. ఆ వేళ కబేలాకు తెచ్చిన పశువుల ఆయుర్దాయం పొడిగించబడ్డది. షేర్‌ఖాన్ గుండె ఉప్పెననాటి సముద్రంలా ఘూర్ణిల్లిపోయింది.

ఇదుగో, ఇక్కడ మొదలైందండీ చీమల సంఘీ భావంలోని బలం!

బారులుకట్టి ముందుకు సాగే చీమల్ని గమనించారా? ఎదురుగా ఒక చీమ వస్తూ బారులో చీమల్ని ముక్కూ ముక్కూ మోటించి రహస్యం చెప్పుకుంటూ పోతుంది. అంతే. అన్నీ ఆ సమాచారాన్ని అక్షరాలా అమలు పరుస్తాయి. ఎక్కడో ఉన్న పెద్ద జీవాల్ని చుట్టుముట్టి లొంగదీసుకుని మోసుకొచ్చేస్తాయి. ముక్కు మోటించిన చీమ మళ్ళీ ఈ బారులో కలవదు. అది కావలసినప్పుడు హంగు చేస్తుంది. పైనుంచి పెత్తనం చేస్తుంది. మురళీధరాన్ని లొంగదీసుకోవడంలో షేర్‌ఖాన్ చేసిందీ అంతే.

నీలయ్య షేర్‌ఖానూ మంచి స్నేహితులు. షేర్‌ఖాన్ను కాదని ఆ ఊళ్ళో నీలయ్య బతకలేడు. ఆ మాటకొస్తే ఎవరూ బతకలేరు.

నీలయ్య బతక నేర్చినవాడు. తన అవసరాలు తీర్చుకోడానికి పెద్దవాళ్ళ దగ్గర అతి వినయాన్ని చూపించినట్లే, చిన్నవాళ్ళ

దగ్గర జబర్దస్తీతనం అంతకు రెండు రెట్లు చూపిస్తాడు. వాడి చేతులో కత్తె ఉంటే, దానికి రెండు వేపులా పదునుంటుంది. అవడానికి కాంపౌండరయినా మురళి దగ్గర ప్యూనులాగా పనిచేసేవాడు నీలయ్య. ఆ సేవాభావంతోటే మురళి దగ్గర్నుంచి బోలెడంత నమ్మకాన్ని కొనుక్కున్నాడు.

సమ సమాజ భావం మురళి శరీరంలో సహజంగా రక్తం లాగా ప్రవహిస్తుండేది. అతను నీలయ్య భుజంమీద చెయ్యేసుకుని బజార్లలో బాహాటంగా తిరిగేవాడు. నీలయ్య మీదున్న నమ్మకం మురళీధరాన్ని చాలా దూరం తీసుకెళ్ళింది.

ఆసుపత్రి నిండా ఖరీదయిన మందులూ, శస్త్ర సాధనలూ ఉండేవి. వాటి వాడుకవివరాలు తెలియజేసే రిజిస్టరులో ప్రతిరోజూ ఆఫీసు మూసేవేళకు మురళి సంతకం చెయ్యాలి. వాటిని భద్రంగా బీరువాల్లో బిగించి తాళాలు మురళి జాగ్రత్త చేసుకోవాలి. అయినా నీలయ్య రిజిస్టరుతెస్తే వివరాలు చూచుకోకుండానే సంతకం పెట్టేవాడు. తాళాలు ఒక్కొక్కసారి నీలయ్య దగ్గరే ఉండేవి.

మురళి ఎదురుగా ఉన్న సీసాలన్నీ ఖాళీ అయిపోయాయి. బుర్రలో ఎన్నో రంగులు మిణుగురుల్లా ఎగురుతూ మాయమౌతూ యాతన పెడుతున్నాయి.

"నువ్వురా నీలయ్యా మొనగాడి వంటే! నా సర్వీసులో ఒడుదుడుకులు తెచ్చావ్. అందరి ముందూ నన్ను అపరాధిలాగా నిలబెట్టేశావ్. 'మనసుకు సమాధాన మౌతుంది సార్' అంటూ నన్ను తాగుబోతుని చేశావ్. చివరకు రామిరెడ్డి హత్యలో నన్ను ఇరికించాలని చూశావ్. పాపం! రామిరెడ్డి!"

మురళి బుర్ర అడ్డదిడ్డమైన ఊహల్ని పట్టుకుని అలగం తిరగడం మొదలు పెట్టింది.

నిజానికి గోకి రెడ్డిని గురించి చెప్తే కానీ నీలయ్య ఎంత దుష్టుడో తెలియదు.

ఆ ఊళ్లో పశువుల ఆస్పత్రీ, పంచాయతీ ఆఫీసూ ఒకే బిల్డింగ్‌లో ఉన్నయ్. రెండింటికీ ప్రవేశద్వారం ఒకటే. రామిరెడ్డి ఆ ఊరి సర్పంచ్. పేరునుబట్టి అతణ్ణి రాముడే అనుకోవడానికి వీలులేదు. ఆ రాముడికి రాజకీయాల కిటుకులు తెలీక సవత్తల్లి అడవులకు పొమ్మంటే తానొక్కడే కాకుండా పెళ్ళాన్నీ, తమ్ముణ్ణీ వెంటేసుకుని మరీ వెళ్ళిపోయాడు. ఈ రామిరెడ్డి రాజకీయాల్లో ఆరితేరిన దిట్ట. ఎత్తుకు పై ఎత్తులువేసి ఎప్పుడూ తన కుర్చీకి అతుక్కుపోయే విద్యను కుణ్ణంగా నేర్చుకున్నాడు. అందుకే ఆ ఊళ్లో చాలా మందికి అతగాడు నచ్చేవాడు కాదు. ఎందరో కప్పబోతు మనుషుల్ని శత్రువులుగా సంపాదించుకున్నాడు.

ఒకరోజు పంచాయతీ ఆఫీసులో బల్లముందు కూచున్న రెడ్డిని ఎవరో చంపేశారు. అందుకు వాళ్ళు వాడిన ఆయుధం పశువుల ఆస్పత్రికి చెందిన స్కాల్‌పెల్.

"ఒరే నీలయ్యా! తన కుర్చీ తప్ప మరోటి పట్టించుకోని రెడ్డి నిన్నేం చేశాడు? హంతకుల చేతుల్లోకి మన ఆస్పత్రి స్కాల్‌పెల్ ఎలా వెళ్ళిందిరా?—మందమైన పశువుల చర్మాన్ని కోసేదానికి మనిషిగుండె ఒక లెక్కా! — దీనికంతా ఎవరురా కారణం రాస్కెల్!" — మురళీధరం ఊగిపోతున్నాడు. శరీరం వశం తప్పిపోతోంది.

"బిడివో తనిఖీకి వచ్చినప్పుడెంత నాటక మాడావ్! పోయిన సామాన్లకీ, మందులకీ, నేన్రా కారణం! నాకు నాటుసారాఅలవాటు చేసి, అప్పులుపెట్టి, మత్తులో ఉన్నప్పుడు నా జేబులో జీతం డబ్బులు కొట్టేసి—ఒరేయ్! సంగడి గేదె చచ్చిపోతే నా అశ్రద్ధ వల్లనేనని వాణ్ణి నా మీదికి తోల్తావురా! పశువులు మూగ జీవాలురా! అవి నా ప్రాణాలురా!"—

మురళికి ఎక్కిళ్ళొస్తున్నయ్. ఎక్కిళ్ళతోపాటు కన్నీళ్లొస్తున్నయ్. ఉద్రేకం అతణ్ణి నిలవనియ్యడంలేదు. కుర్చీమీదనుంచి లేచి నిటారుగా నిల్చోడానికి విశ్వప్రయత్నం చేశా . లేవబోతూ మోకాలు బల్లకు కొట్టుకున్నాడు. పక్కకో అడుగు వెయ్యాలనే ప్రయత్నంలో కుడిపాదం ముందుకు నెట్టాడు. అది తూలి పక్కనే ఆమ్లెట్ ముక్కను కమ్ముకున్న చీమల గుంపుమీద పడ్డది.

కాలికింద మెత్తగా, కస కస నలిగిపోతూ ఎన్ని అల్పప్రాణాలు! ఆ క్షణాన వెన్నుపాములో జంకో జలదరింపో విద్యుత్తులా ప్రసరించింది. ప్రయాణం చేసే మనిషి నిద్రమత్తు, బస్సు కుదుపుకు తపీమని ఎగిరిపోయినట్లు మురళి మెదడు నావరించుకున్న మత్తు ఒక్కసారిగా ఆవిరైపోయింది.

నలిగి అట్టకట్టుకున్న చీమలమీదనుండి కాలు తీసేశాడు మురళి.

'ఒరే ఖానూ, నీలయ్యా, సంగడూ! ఉత్త చీమలురా మీరంతా! వీటిని చూడండి, బాగా చూడండిరా! నా కాలికింద నలిగి ఎట్లా పచ్చడైపోయాయో!"—అంటూ పగలబడి నవ్వసాగాడు. ఆ నవ్వుకు ఇల్లంతా దద్దరిల్లిపోయింది.

శుభాకాంక్ష

శ్రీ మేకా సుధాకరరావు

రావమ్మా కాళయుక్తీ !
తలవాకిట నిలిచిపోయావేం—అలా
తటపటాయిస్తూ ?
అంతా చిందర వందరగా ఉందనా ?
రా లోనికి
ఆనందంగా—ఆనందకరంగా:

నీ ముందు రాజ్యంచేసిన పింగళలో
నీరూ గాలీ కుట్రపన్ని
నిలువునా ముంచేసిన
మా కోస్తా సీమల్లోనూ
దక్షిణాదినీ
బ్రతుకు లిప్పుడిప్పుడే కోలుకొంటున్నాయి !
ఆ ఎండిన బ్రతుకు మోడులు
నిండుగా పూయించు — ఆ సీమల
పండు వెన్నెలలు కాయించు !

శిశిరాంత నిశాంతంతో
చెదరిపోయిన భయాల చీకట్లు
వసంతోదయంతో
శుభాల వెలుగులై విరిసినవి.

బుసలుగొట్టే చలుల నాగులకు
ఆ పసిడి వెలుగుల మసల తావేలేదిక.

విరిసిన ఈ వసంతపు సుగంధాలు
వాడవాడలా వ్యాపించి
వాడని ఆనందం వీడువీడునా పంచి
బీడు వారిన జీవిత క్షేత్రాల
మోడువారిన మనోనికుంజాలు
చివురులెత్తి, కుసుమించి
ఆనందపు శోభలు
అందించా లందరికీ.

పంట లెంతగా పండినా
తమ బ్రతుకులు పండని కూలీలూ
పరిశ్రమలెంత సత్ఫలించినా
తమ శ్రమలు ఫలించని కార్మికులూ —
యజమానుల స్వార్థం క్రమ్మిన
నీడల చీకటిలో నివసించే
నికృష్టపు స్థితికి నిలువనీడలేకుండా పోవాలి.

తాడూ బొంగరంలేని పేద ప్రజల బ్రతుకులకు
కూడూ గూడ పంచుతూన్న ఈనాడు
జాతి చరిత్రకే ఒక కొత్త వెలుగు రానున్నది.

నా ఆలోచనల నాగళ్లు దుక్కు చేసిన
ఆశయాల క్షేత్రంలో
ఈ కలం నాటిన అక్షర బీజాలు
మోసులెత్తి, రాశులుగా శుభం సుఖం పండించాలని—
నా జాతిరీతి ఖ్యాతివంతం కావాలని,
చిరకాలపు నా కోరిక ఫలియించే
శుభదినమది శీఘ్రంగా రావాలి !

సామాన్యప్రజాశ్రేయస్సే ప్రధాన ధ్యేయంగాసాగే
నూతన ఆర్థిక సాంఘిక సూత్రాల అమలుతో
దేశం సౌభాగ్యవంతమై
సుసంపన్నమై వెలుగొందాలి —
వసంత శోభగా వెలుగొందాలి —
ఇదే నా ఆకాంక్ష !
ఇది నా శుభాకాంక్ష !!

ఏక్ టి షాదా గాల్పొ

బెంగాలీ మూలం :
శ్రీ స్వరాజ్ బంద్యోపాధ్యాయ

ఒక మామూలు కథ

తెలుగు అనువాదం :
శ్రీ దండమూడి మహీధర్

రెండో నంబరు బస్సు శ్యాంబజారు, కాలేజీ స్ట్రీటు, బాపూ బజారు, డల్‌హౌసీ స్క్వేర్ — వీటిమధ్య తిరుగుతూ వుంటుంది. కండక్టర్ నందకిశోరు బస్సులో బ్యాలెన్సు నిలుపుకుంటూ, 'తుమి కొథాయ్? తుమి కొథాయ్?' అని అడిగి టికెట్టు ఇచ్చి డబ్బులు తీసుకోవటం, ఎక్కిన ప్రయాణీకుల్ని 'ఆడా ఆడీ' (తొందర తొందరగా) అని అంటూ లోపలికి పంపించడం — అంతా ఒక అలవాటుగా మారిపోయింది.

'కాళీఘాట్...ఎషో ఎషో...' భవానీపూర్...

నందకిశోర్ బస్ ఆపటం, టిక్కెట్లు ఇవ్వటం, స్టేజిదగ్గర ప్రయాణీకుల్ని దించి, కొత్త వాళ్ళను ఎక్కించుకోవటం — వీటిని ఒక యంత్రంలాగా నిర్వర్తిస్తూ వుంటాడు.

మనిషి చూడ్డానికి బక్కపలచగా వుంటాడు. నలుపురంగు! 20 – 22 సంవత్సరాలుండొచ్చు! పొడుగాటి ఉంగరాల జుట్టు! మొహంలో తేజస్సు వుంది. అతని కళ్ళవైపు చూస్తుంటే నవ్వుతున్నట్టుగా వుంటాయి.

'కాలేజీ స్ట్రీట్!' ...

'బాపూ బజార్' ...

*   *   *

రోజూటి మాదిరిగానే ఆరోజు కూడా వివేకానంద్ రోడ్డు బస్‌స్టాప్‌లో బస్సు ఆగబోయేముందు తల బయటికిపెట్టి చూశాడు. స్టాప్‌లో ఆమె వుంది. ఫుట్‌బోర్డు మీదికొచ్చి నిలబడ్డాడు. ఆమె బస్సెక్కింది. ఆమె కనకాంబరం రంగుచీరె చెరగు అతన్ని స్పర్శించింది. నందకిశోర్ గుండె రెండుసార్లు కొట్టుకుంది. ఏదో సువాసన అతని నాసికా పుటాల్లో ప్రవేశించి ఆనందాన్ని కలిగించింది; ఇరవయ్ రెండు సంవత్సరాల యువక హృదయంలో రేగిన కంపనానికి అతని శరీరం గగుర్పొడిచింది.

ఆమెవెళ్ళి సీట్లో కూర్చుంది. ఆమె వయస్సు ముప్ఫై సంవత్సరాలుండొచ్చు; ముప్ఫై కాకపోతే ఇరవయ్ ఎనిమిది! ఆమెతో యౌవ్వన చాంచల్యం దాటిపోయింది. ఆమెలో ప్రశాంత మాధుర్యం ప్రవేశించింది. మొహంలో ప్రశాంతత గూడు కట్టుకొని వుంది. చూడ్డానికి ఎంతో సౌమ్యంగా కన్పిస్తున్నది. ఎంత అందంగా వుండంటే — ఒకసారిచూస్తే ఎవ్వరూ మరచిపోలేరు. చాలా ఆకర్షణీయమైన మొహం! ఆమె మొహంవైపు చూడటం అంటే నందకిశోర్‌కు ఎంతో ఇష్టం! ఆమె చీరె చెరగు అతన్ని స్పర్శించినా, లేదా ఆమె బస్సులో ప్రవేశించినప్పుడు వ్యాపించే పరిమళాన్ని ఆఘ్రాణించినా — అతని మనస్సు గాలిలో తేలిపోతూ వుంటుంది.

ఏ కారణం చేతనయినా బస్సు లేట్ అయి సరీగ్గా పది గంటలకు వివేకానంద్‌రోడ్డు చేరుకోకపోతే అతనిమనస్సు మనస్సులో వుండదు. ఆ రోజున ప్రయాణీకుల్ని కసురుకుంటాడు. ఇంట్లో కూరలో కారం ఎక్కువైందని చిటపటలాడతాడు. ఇక ఆ రాత్రికి అతనికి సరిగా నిద్ర కూడా పట్టదు!

*   *   *

చాలా రోజుల తరువాత గాని నందకిశోర్‌కు ఆమెపేరు 'తాపసీతరు గుప్త' ఎమ్. ఎ. అని తెలీలేదు! పేరు తరువాత ఏదో కాలేజి పేరు వుందిగాని, అదేమిటో స్పష్టంగా తెలీలేదు. అది కూడా హేండ్‌బ్యాగ్‌కు ఒకమూలన వున్న కార్డుమీద వున్నది. టికెట్ డబ్బులు ఇవ్వటం కొంచెం ఆలస్యం అయింది, ఆ రోజున! ఈ లోపల ఆ పేరు చదివేశాడు.

ఆమె ఎమ్. ఎ. చదివిందని తెలుసుకొని నందకిశోర్ అదిరిపోయాడు. ఎమ్. ఎ. అంటే మాటలా, అన్నిటికంటే చివరిది! అని అనుకున్నాడు. ఆమె రోజూ ఏ స్టాప్‌లో దిగుతుందో, అక్కడికి కొద్ది దూరంలోనే ఆడవాళ్ళ కాలేజీ ఒకటివుంది. బహుశా అక్కడే ఈమె లెక్చరర్‌గా ఉద్యోగం చేస్తూ వుండివుండవచ్చునని వూహించాడు. తను పెద్దగా చదువుకోలేక పోయినందుకు బాధపడ్డాడు. మెట్రిక్ పూర్తయ్యాక అతని తండ్రి కండక్టర్ ఉద్యోగం ఇప్పించాడు. తండ్రి ముసలివాడయ్యాడు.

అయితే నందకిశోర్ తనకు చదువులేదని నిత్యం బాధపడుతూండేవాడు. తాపసీతరుగుప్త ఎం. ఎ; చదివినందుకు అతనెంతో మురిసిపోతూ వుండేవాడు! 'తనకు వెలుగులేదు, ఆమెకు వెలుగు దేదీప్యమానంగా వుంది!' అని అనుకునేవాడు.

*   *   *

బహుశా, ఈ కండక్టర్‌కు బుద్ధి మందగించిందని మీరనుకుంటూ వుండవచ్చు! లేకపోతే ఎం. ఏ. చదివిన ఆ లెక్చరర్ ఎక్కడ, చదువూ సంధ్యాలేని ఈ కండక్టర్ ఎక్కడ? ఇద్దరిమధ్య పదేళ్ల వ్యత్యాసం అయినా వుండి వుంటుంది. ఇతగాడి పిచ్చి కాకపోతే మరేమిటి? పిచ్చి అయితే అయి వుండవచ్చు! కాని నంద

కిశోర్‌కు కూడా మనసు అంటూ ఒకటి వుంది! మనస్సును బంధించడం ఎవరితరం? అది ఎన్నెన్నో ఆకాశ హర్మ్యాలు నిర్మించు కుంటుంది! మరి ఇలా చేయడం సబబేనా? నందకిశోర్‌ను ఇందుకు దోషిగా ఎంచవలసిందేనా?...అయితే వినండి:

దాదాపు సంవత్సరంన్నర క్రింద తాపసీతరు గుప్తాను చూసిన రోజున—ఒక సంఘటన జరిగిపోయింది! అదే నందకిశోర్ మనస్సులో అగ్నిని రేపి, అతన్ని దహించివేసింది! ...

డ్రైవర్ ఒక్కసారిగా సడన్ బ్రేక్ వేశాడు తాపసీతరుగుప్తా ముందు నిల్చొని టిక్కెట్లు ఇస్తున్న నందకిశోర్ ఆ కుదుపుకు అమాంతంగావెళ్ళి తాపసీతరు గుప్తా ఒళ్ళో వక్షస్థలంమీద పడి పోయాడు' గంభీర ప్రకృతిగల తాపసీతరుగుప్తా వెంటనే అతన్ని విదిలించి అవతలకు నెట్టేందుకు ఎంతమాత్రం ప్రయత్నించక, అతన్ని అలాగే వుండనిచ్చింది, అరక్షణంసేపు! అంతలో అతను సంబాళించుకొని లేవటానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు! ఇంతలో పక్కనే నిల్చున్న ఇద్దరు యువకులు అతనిమీద విరుచుకు పడ్డారు. ఒకతను మెడ పుచ్చుకున్నాడు; మరొకతను—'నువ్వు మనిషివా, పశువ్వా?' అని అంటూ చెయ్యి ఎత్తాడు, చెంపదెబ్బ వెయ్యటానికి !

'పోనివ్వండి! ఇందులో అతని తప్పేముంది, పాపం?' అని తాపసీతరుగుప్తా అన్నది.

ఆ యువకుడు ఎత్తిన చెయ్యి దించివేశాడు. అయితే ఆ ఇద్దరు యువకులూ, బస్సులో ప్రయాణంచేస్తున్న ప్రయాణీకులూ—నందకిశోర్‌వైపు కోపంగా చూస్తున్నారు. లజ్జితుడైన నందకిశోర్ ప్రయాణీకుల చూపుల్ని భరించలేకపోయాడు ఆ చూపుల్లో మనిషిని దహించివేసే శక్తి వున్నట్టయితే ఆ రోజున నందకిశోర్ నామరూపాలు లేకుండా అయిపోయి వుండేవాడు!... తనను సంబాళించుకొని నీరునింపుకున్న రెండు మేఘశకలాలవంటి నేత్రాలతో ఆమెవైపు చూశాడు. 'భయపడకు!... నేనేమీ అనుకో లేదులే!' అంటున్నట్టుగా తాపసీతరుగుప్తా నందకిశోర్ వైపు చూసింది.

సిగ్గుతో కుంచించుకుపోయిన నందకిశోర్, కృతజ్ఞతా భావంతో ఆమెవైపు చూశాడు.

ఆ తరువాత ఆమె రోజూ పదిగంటలకు బస్సెక్కుతూ వుండేది...రోజులు రెక్కలు కట్టుకొని ఎగిరిపోయాయి...ఆనాటి ఆమె స్నేహపూరిత నేత్రాలను, బాహుబంధనాన్ని, సర్వాంగస్పర్శను విస్మరించలేకపోయాడు!... ఆ అనుభూతిని అతను మరచిపోలేక పోయాడు!...

రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఒక్కొక్కరోజు కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నకొద్దీ నందకిశోర్‌కు ఆమెలో ఏవో కొత్త అందాలు కన్పిస్తున్నాయి. మెడమీద వదులుగా వాలివుండే ఆమె కేశరాశి, పౌడరు—స్నోలులేని ఆమె సహజ ముఖమండలం, ఆమె విస్ఫారిత నేత్రాలూ—అతనిలో నూతన లోకాలను సృష్టిస్తూ వుంటాయి. ప్రతిరోజూ ఆమెను చూసి—ఇంతటి అపూర్వ సౌందర్యంగల స్త్రీ ప్రపంచంలో ఎవరూ వుండబోరని అనుకుంటూ వుండేవాడు.

ఆ తరువాత మరొక సంవత్సరంన్నరపాటు నందకిశోర్ తాపసీతరుగుప్తాను గురించి వూహాల ప్రపంచంలో విహరిస్తూ వుండిపోయాడు. అతనికి ఒక రోజున తాపసీతరుగుప్తాను ప్రేమిస్తున్నట్టు బోధపడింది. అతనిలో ఆ బోధ కలగటంతో భయం వేసింది; పైగ ఎంతో లజ్జపడి పోయాడు.

ఆ రోజు అతనికి శలవు కావడంవల్ల—వివేకానంద రోడ్డు మలుపుమీద ఆమె రాకకోసం నిరీక్షిస్తూ నిలబడ్డాడు. మూడు—మూడున్నరప్పుడు తాపసీతరు బస్సు దిగింది. చేతిలో హేండ్‌బ్యాగ్, ఏవో రెండు పుస్తకాలూ వున్నాయి. బస్సుదిగి ముందుకుసాగింది.

నందకిశోర్ ఆమెను వెంబడించాడు. తిన్నగా కొంతదూరం వెళ్ళాక కుడిచేతివైపునున్న ఒక ఇంట్లోకి వెళ్ళింది. నందకిశోర్ ఆ ఇల్లు గుర్తుపెట్టుకొని అక్కడకు కొంచెం దూరంలోనే వున్న టీ దుకాణంలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. ఆమె బట్టలు మార్చుకొని, కాఫీ టీలు ముగించుకొనేందుకు టైం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో!

నందకిశోర్ ఇటీవల డబ్బులు మిగుల్చుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నాడు. ప్రతి ట్రిప్‌లోనూ వచ్చే పై ఆదాయాన్నికూడా జాగ్రత్తచేసి వుంచుతున్నాడు. ఇదంతా పెళ్ళికోసం! వాళ్ళ కుటుంబాలలో పిల్ల తరఫువాళ్ళకు కట్నం ఇచ్చుకోవాలి. లేకపోతే పిల్ల దొరకటం కష్టం! అయితే నందకిశోర్ అవసరంకంటే ఎక్కువే జమచేశాడు! ఇక పెళ్ళిచేసుకోవడమే తరువాయి!...కాని చేసుకో లేదు.

ఆకాశంమీద వ్యాపించిన కారుమేఘాలు పడమరవైపుకు పరుగెడుతున్నాయి. చల్లటిగాలి వీస్తున్నది. వర్షంవచ్చే సూచనలు కన్పిస్తున్నాయి.

* * *

నందకిశోర్ తాపసీతరుగుప్తా వుండే ఇంటికెళ్ళాడు. తలుపు తెరిచి మెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళేప్పటికి కుర్రవాడొకడు ఎదురైనాడు.

''ఒరేయ్ బాబూ! తాపసీతరుగుప్తా వుండేది ఇక్కడేనా? కొంచెం చెబుతావా! ఎక్కడో?''—నందకిశోర్ అడిగాడు!

'ఎందుకు చెప్పాలి?' అని ఆ కుర్రవాడు తప్పుకోబోయాడు. నందకిశోర్ అతని చెయ్యి పుచ్చుకొని, నాలుగణాల బిళ్ళ అందిస్తూ 'ఇప్పుడు చెప్పు, ఎక్కడుంటుందో?' అని అన్నాడు.

'మూడో అంతస్తులో!' అన్నాడు కుర్రాడు.

''ఆమెతో ఇంకెవరుంటారు? ''నందకిశోర్ ప్రశ్నించాడు.

''ఎవ్వరూ వుండరు, ఒకత్తె వుంటుంది.''

'ఆమె ఏం వుద్యోగం చేస్తుంది?'

'పాఠాలు చెబుతుంది!'

'నీ పేరేమిటి?'

'హులో!'

నందకిశోర్ హాలోను వదిలేశాడు. మూడో అంతస్తుకెళ్ళి చూస్తే తాపసీతరు ఈజీ చైర్‌లోపడుకొని ఏదో చదువుకుంటున్నది. తెల్లటి బట్టలు ధరించి వుంది. ఆమె అందమైన చేతులు మాత్రం కన్పిస్తున్నాయి. చేతికి గడియారం కూడా లేదు. వట్టి చేతులు కన్పిస్తున్నాయి. ఆమె కేశరాశి ఈజీ చైర్ వెనక వ్రేలాడుతున్నది.

నందకిశోర్ హృదయం కంపించింది. అతని అరిచేతులు, పాదాలు చెమటతో నిండిపోయాయి. తన ఇంట్లో వున్న దుర్గామాత ప్రతిమను గుర్తుకుతెచ్చుకొని సంస్మరించుకున్నాడు. కొంచెంసేపు అలాగే నిల్చుండి పోయాడు.

కొంచెం చీకటి పడింది.

'నేను మిమ్మల్ని కలుసుకోవడానికి వచ్చానండి !' అని అన్నాడు, ఒక్కసారిగా ఆమె ముందుకెళ్ళి నిలబడుతూ !

తాపసీతరు గుప్తా చదువుతున్న పుస్తకం మూసేసి — 'ఎవరు ?' అంది ?

తాపసీతరు గుప్తా తనను గుర్తిస్తుందనుకున్నాడు నందకిశోర్ ! కాని ఆమె చూపును బట్టి ఆమె తనను గుర్తుపట్టలేదని గ్రహించాడు. అయితే ఆమె అలా తను వెళ్ళినందుకు ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించలేదు.

తన అందమైన కళ్ళను అతని వైపుకి తిప్పి — 'ఏం పని మీద వచ్చావు ?' అని అడిగింది తాపసీతరు గుప్తా !

నందకిశోర్ ఈలోపు కొంచెం సంబాళించుకున్నాడు. గుర్తుపట్టనందుకు సంతోషించాడు.

'మీ దగ్గర చదువుకోవాలని వుందండీ ! మీరు చాలా బాగా చదువు చెబతారని విన్నాను. !'

తాపసీతరుగుప్తా పెదవుల మీద చిరునవ్వు తాండవించింది.

''ఈ అర్థంలేని మాట ఎవరిదగ్గరవిన్నావు ? ... నేను పాఠాలు చెప్పడం నిజమే గాని — బాగా చెబుతానన్నది మాత్రం నిజం కాకపోవచ్చు. ఇంతకు నువ్వేం చదువుతున్నావు?'' గురు—శిష్యుల సంబంధం ఏర్పడక ముందే తాపసీతరుగుప్తా నందకిశోర్‌ను 'నువ్వు' అనటం మొదలు బెట్టింది.

'ఏదో పేరుకు మెట్రిక్ చదువుకున్నాననుకోండి !' అని నందకిశోర్ అన్నాడు.

''నేను బి. ఏ. వాళ్ళకు తప్ప ఎవరికీ చెప్పలేను !'' అని అన్నది, కొంచెం నిరాశగా ! అంత తక్కువ చదువుకున్న వ్యక్తి తన దగ్గరకు అలా వస్తాడని ఆమె వూహించలేదు.

''చెప్పనంటే ఎలాగండీ ? మీకు ట్యూషన్ ఫీజు ఎంత కావాలన్నా ఇస్తాను. నాకు మాత్రం మీరు ట్యూషన్ చెప్పాల్సిందే!' అని అన్నాడు, నందకిశోర్ !

అతని సమాధానం విని తాపసీతరుగుప్తా నిర్విణ్ణురాలైంది. అతన్ని పరీక్షగా చూసింది.

''నిన్నెక్కడో చూసినట్టుందే...ఏదో లీలగా గుర్తుకొస్తున్నది...''

'ఎక్కడో బజార్లో చూసే వుంటారు !' అని నందకిశోర్ మొహం వీలైనంత వరకు ఆమెకు కన్పించనీయకుండా పక్కకు తిప్పేసుకున్నాడు.

అప్పుడే వర్షం ప్రారంభమైంది. గాలికి వానజల్లు వచ్చి ఆమె మొహం మీదికొచ్చి పడుతున్నది. ఈజీచైర్‌లో నుంచి లేచి— 'లోపలికిరా !' అని అన్నది తాపసీతరు గుప్తా !

ఆమె పడక కుర్చీలో నుంచి లేచేప్పుడు, ఆమెవైపు నందకిశోర్ కళ్ళార్పకుండా చూశాడు. ఆమె శరీరంలోని ప్రతి భంగిమ అతనికి అపూర్వంగా, అతి సౌందర్యవంతంగా కన్పించింది అమితానందంతో అతని శరీరం రోమాంచితమైంది. 'ఆమెను ఇదే విధంగా అనంతకాలం వరకు అనవరతం చూస్తూ వుండగలిగితే తనకిక జీవితంలో మరొక కోరిక అంటూ మిగలదు !' అని నందకిశోర్ అనుకున్నా . 'తన యావత్ ప్రపంచం తాపసీతరు గుప్తా కనుపాపల చెంతనే చోటుచేసుకొని వుంది!' అని అతని భావన ! ఈ భావనా ప్రపంచంలో మునిగి నందకిశోర్ తనను తాను మర్చిపోయాడు.

'లోపటికి రమ్మన్నానుగా !' అనే తాపసీతరు గుప్తా చల్లని కంఠం నందకిశోర్ విన్పించడంతో మళ్ళీ మామూలు ప్రపంచంలోకి వచ్చాడు.

నందకిశోర్ లోపలికెళ్ళాడు.

'ఈ కుర్చీ మీద కూర్చో !'

నందకిశోర్ కూర్చున్నాడు.

తన రెండు కళ్ళు అతనికి అప్పగించి — ''అవును గాని ! నన్నుగురించి నీకెవరు చెప్పారు ?'' అని ఆమె అడిగింది.

నందకిశోర్ విహ్వలుడైపోయాడు. మాట మార్చివేయాలనే వుద్దేశ్యంతో — 'ఇంతకూ ట్యూషన్ ఫీజు ఎంత తీసుకుంటారో చెప్పారు కాదు ! ఎంత ఇవ్వమంటారో చెప్పండి!' అని అన్నా .

తాపసీతరు నవ్వింది.

'నువ్వు నాకేమీ ఇవ్వనక్కర్లేదు గాని, నేనుమాత్రం మరొక చోటికి రాలేను ! నువ్వే ఇక్కడికొచ్చి చదువుకోవాలి !

'అలాగే నండి ! అయితే రోజూ నేను సాయంత్రం పూట వస్తాను !'

'రోజూ నేను సాయంత్రం పూట వస్తాను !' ఇదొక్కటే నిజం ! చదువు అనేది వట్టి మిష మాత్రమే ! అతనక్కడికి వెళ్ళాలి ! వెదుకుతున్నాడు కూడాను !

★ ★ ★

ఆరోజు నుంచే రోజూ సాయంత్రంపూట వెళ్ళటం ప్రారంభమైంది. పుస్తకాలు కొన్నాడు. నోటు బుక్కులు కొన్నాడు. కలం

కొన్నాడు. ముందుగా కొంత కాలం తాపసీతెరు బెంగాలీ ఇంగ్లీషు అనువాదం చేయిస్తానన్నది. నందకిశోర్‌కు చదువుమీద ఏమాత్రం ఆసక్తిలేదు. కాని తప్పదుగా! ఏదో నేర్చుకుంటున్నాను. ఆ మిషతో ఆమె ఎదుట కూర్చోవచ్చునని! గ్రామర్ చెప్పడం అంటే ఆమెకు చాలా సరదా! టెన్స్ చెప్పేప్పుడు ఆమె ఎంత తన్మయత్వం చెందుతుందంటే ఆమె జెడ వూడిపోయి జుట్టు వక్షస్థలం మీద పడుతుంటూ వుంటుంది. అప్పుడప్పుడు పమిట కూడా తొలగిపోయి చేతిమీద పడుతుంది. ఆమె ఇదేమీ పట్టించుకోదు. నందకిశోర్‌కు చదువు ముందుకు సాగదు. 'ప్రెజెంట్ ఫర్‌ఫెక్ట్ టెన్స్' అర్థం చేసుకోవడానికి ఎంతమాత్రం ప్రయత్నించడు! తాపసీతెరు మోహం వైపుచూస్తూ ఉండిపోతాడు. చీర సర్దుకొని ఆమె మధ్య మధ్యన 'అర్థమైందా?' అని అడుగుతూ వుంటుంది.

'ఊఁ' అని మాత్రం నందకిశోర్ అంటాడు.

'ఈసారిగనుక అడిగిందానికి సమాధానం చెప్పకపోయావంటే వూరుకోను. బాగా కోప్పడతాను సుమా!'

నందకిశోర్ నవ్వుతాడు.

చివరకు అలాగే అయింది. ప్రెజెంట్ ఫర్‌ఫెక్ట్ టెన్స్‌ను గురించి అడిగితే గుడ్లు తేలేశాడు.

'మరి ఇప్పటిదాకా ఏం వింటున్నట్లు?' అని తాపసీతెరు అడిగింది.

నందకిశోర్ మాట్లాడలేదు.

నందకిశోర్‌కు ఆమె మృదు మధుర కంఠం వింటూ కూర్చోవడం అంటే ఎంతో ఇష్టం. ఆమె ఏమి చెబుతున్నదీ అతనికి అక్కర్లేదు.

'అర్థం కాలేదండి!' అన్నాడు.

'అయితే మళ్లీ చెబుతాను. ఎక్కడ అర్థంకాకపోతే అక్కడ అడుగుతూ వుండు!' అని గడియారం వైపు చూసింది. ఎనిమిదిన్నర కావస్తున్నది.

'ఈ రోజుకి చాల్లే! రేపురా!' అని అన్నది.

నందకిశోర్ పుస్తకాలు సర్దుకొని లేచాడు. ఇప్పుడు మరొక వ్యక్తి వస్తాడని అతనికి తెలుసు! అతనెవరో నందకిశోరుకు తెలీదు. ఆ మనిషిని ఒకసారి చూశాడు. కోటు, ప్యాంటు వేసుకుంటాడు, చేతిలో సిగరెట్టు వెలుగుతూ వుంటుంది, ఎప్పుడూ! పొడుగ్గా, ఎర్రగా వుంటాడు. మనిషి అందంగా వుంటాడు. అతను కన్పించడంతోనే ఆమె మోహం ఒక్కసారిగా విప్పారుతుంది. నవ్వుతూ మాట్లాడుతుంది. సిగ్గుపడుతుంది.

'వచ్చావా, రంజన్! ఇంత ఆలస్యమైందేం?' అంటుంది, అతను కన్పించడంతోనే.

నందకిశోర్ నల్లటి మోహం మరింత నల్లబడుతుంది ఈ మాట విన్నప్పుడు! ఆయనెవరిని నందకిశోర్ తాపసీతెరు గుస్తాను ఎప్పుడూ అడగలేదు. అలా అడగటం మంచిది కాదేమోనని అతని భావన! అయితే అతని ప్రసక్తివచ్చినప్పుడు మాత్రం ఆమె మౌనం వహిస్తుంది.

ఇలా కొంతకాలం గడిచింది.

*　　　*　　　*

ఒకరోజు మధ్యాహ్నంపూట కాలేజీ అయ్యాక తాపసీతెరు ఇంటికొచ్చి, బట్టలుమార్చుకొని మంచంమీద పడుకుంది. కొంచెం బడలికగా వుండటంవల్ల ఆమెకు వెంటనే కునుకుపట్టింది.

సాయంత్రం మామూలువేళకు నందకిశోర్ వచ్చాడు. రెండు మూడు పర్యాయాలు బయట నిల్చొని పిలిచాడు. సమాధానంలేదు. చీకటిగావున్న గదిలోకి వెళ్ళాడు. లైటు వేశాడు. తాపసీతెరు ఆ రకంగా నిద్రపోవటంచూసి వెంటనే బయటికొచ్చాడు, వరండాలోకి! అక్కడ కొంచెంసేపు నిలబడి మళ్ళా గదిలోకి వచ్చాడు. ఆమె వెనుకటి లాగానే గాఢ నిద్రలో వుంది. ఒక చెయ్యి కిందికి వేలాడుతున్నది; చీరె అంతా ఒక పక్కకు జరిగి పోయింది. నడుం దగ్గర మాత్రం కొంచెంగా వుంది.

నందకిశోర్ గుండె ఊహించడం ప్రారంభించింది. బయటికి వెళ్ళాలనిపించడంలేదు; అక్కడ అలా నిల్చోవడం కూడా మంచి పద్ధతి కాదని అనిపిస్తున్నది. కాళ్ళూ చేతులు వణుకుతున్నాయి; వళ్ళంతా చెమట పట్టింది. చలనం లేకుండా అలాగే నిలబడి పోయాడు. అతని రెండు కళ్ళు అభూత పూర్వమైన అమృత పానాన్ని ఆస్వాదిస్తూ అలౌకికానందాన్ని అనుభవిస్తున్నాయి.

అతి కష్టంమీద నందకిశోర్ కొంచెం ముందుకు అడుగు వేశాడు. మళ్ళీ వెంటనే వెనక్కుతగ్గాడు. వేడి, చెమటకు కాటోలు తాపసీతెరు గుస్తా కాటుక పెట్టుకున్న కళ్ళ నుంచి నల్లటి జీరలు కళ్ళకింద కన్పించాయి. అస్పృష్ట, నిష్పోషితయౌవ్వనం ఈరోజున తనకు తెలియకుండానే వెలుగును చూసింది.

నందకిశోర్ వెంటనే వెళ్ళి తలుపుమూసి వచ్చాడు. లైటు తీసివేశాడు. గుండె కొట్టుకుంటున్నది. అయినప్పటికి తన ఆనందమయ ప్రేమకు కళంకాన్ని అపాదించడం అతని కెంత మాత్రం ఇష్టంలేదు. నందకిశోర్ అతి జాగ్రత్తగా శరీరంమీది నుంచి తొలగిపోయిన చీరెను సరిగా సర్దాడు. బహిర్గతమైన అవయవాలకు మరుగు కల్పించాడు. వెళ్ళి తల దగ్గర కింది కూర్చొని తలమీద చేతితో నిమిరాడు.

'కే?' (ఎవరు?) అని అతి నెమ్మదిగా అన్నది!

నందకిశోర్ చెయ్యి మరొక రెండుచేతుల్లో బందీగా చిక్కుకున్నది. ఊరిశిక్షపడ్డ నేరస్థుడులాగా నందకిశోర్ భయభీతుడైనాడు; మనిషినిలువునా చల్లబడిపోయాడు. ఇలా జరుగుతుందని అతను వూహించలేదు.

''కే? రంజన్?''

నందకిశోర్‌కు ఆ చీకట్లో ఏం చేయాలో తోచలేదు. నంద కిశోర్ తలను ఆమె తనమీదికి లాక్కుంది. ఆ తరువాత వక్షస్థలం మీదికి లాక్కొని గట్టిగా అదిమి పట్టుకుంది.

*   *   *

చాలాసేపు గడిచిపోయింది. తాపసీతరు శరీరపు వేడికి నంద కిశోర్ మనస్సులో అగ్నిజ్వాలలు ప్రజ్వరిల్లాయి. అతను వూహించుకున్న ప్రేమలో ఇలాంటి ఉత్తేజనకు స్థానంలేదు. ఆ సమయంలో అతన్ని ఎవరో ఏదో అంతస్తు నుంచి కిందికి పడేసినట్టనిపించింది.

తన ప్రశాంత ఆనందం కాస్తా మంటగలిసిందనుకున్నాడు. ఆమె శరీరం పొగలు సెగలూ కక్కుతున్నది. నందకిశోర్ ఆ వేడిని భరించలేకపోతున్నాడు! ఆమె మరింత గట్టిగా అతన్ని తనవైపుకు లాక్కుంటున్నది. నందకిశోర్ కిది నచ్చలేదు!

అతనీ చర్యను మరింతగా ఈసడించుకున్నాడు. ఆమె బాహుపాశంలో బందీగా చిక్కుకున్న నందకిశోర్ ఉండబట్టలేక పోయాడు. ఎంతో బాధపడి చివరకు — 'నన్ను వదలండీ!' అని అన్నాడు.

తాపసీతరుగుప్తా, ఎం.ఏ; ఒక్కసారిగా మంచం మీదినుంచి స్ప్రింగ్‌లాగా అతన్ని విదిలించుకుని లేచి కింద నిల్చుంది.

లైటు వెలిగింది.

నందకిశోర్ స్థాణువులా నిల్చున్నాడు.

అతని చెంపమీద వరసగా ఒకటి కాదు, రెండు కాదు—ఐదు దెబ్బలు పడ్డాయి. ఆ తరువాత చీర సర్దుకుంది.

చెంపదెబ్బలు తిని కూడా నందకిశోర్ కదలలేదు, మెదల లేదు. అలాగే నిలబడివున్నాడు.

'స్టుపిడ్! రాస్కెల్!! బయటికి నడువు!' స్విచ్ ఆన్ చేస్తే నడిచే యంత్రంలాగా బిగ్గరగా శబ్దం చేసి ఆగస్మాతుగా ఆగిపోయింది. ఆమె మొహం ఎర్రగా వుంది; కళ్ళు మెరొస్తున్నాయి.

నందకిశోర్ ఇంకా అలాగే నిలబడివున్నాడు. అప్పుడుగాని తాపసీతరుకు తను పొరపాటు స్విచ్‌ని ఆన్ చేసినట్టు అర్థం కాలేదు. ఏమాలోచించిందో, ఏమో, కొంచెం సేపయ్యాక అతని వైపు తిరిగి — 'నువ్వెప్పుడొచ్చావు?'

ఆమె సహజమైన కంఠం అతనికి విన్పించేప్పటికి 'నంద కిశోర్ ఆమె వైపుకు తిరిగి — కొద్ది సేపయింది!' అని అన్నాడు.

'నన్ను లేపవలసింది! ... సరే...' అని చెమటతో నిండి పోయిన తాపసీతరు ఈజీ చైర్‌లో కూర్చుండి పోయింది.

'అదుగో, అక్కడ స్టౌ వుంది! కొంచెం టీ తయారు చేస్తావా?'

నందకిశోర్ గబాగబా స్టౌ దగ్గరకు వెళ్ళి టీ తయారు చెయ్యడం మొదలు బెట్టాడు. అతని మనస్సు స్వాభావిక స్థితికి చేరుకున్నది. టీ తయారు చేసి ఆమెకొక కప్పు అందించాడు. తను కూడా ఒక కప్పు తీసుకున్నాడు.

నందకిశోర్ గడియారం వైపు చూశాడు. ఎనిమిదిన్నర కావస్తున్నది. రంజన్ వచ్చే టైం అయింది.

'ఏమయ్యా! నువ్విక్కడకు చదువుకోవడానికి వస్తున్నావా లేక వేరేదైన కారణం మీద వస్తున్నావా? అని' తాపసీతరు అగస్మాత్తుగా ప్రశ్నించింది.

నందకిశోర్ మాట్లాడలేదు.

'ఆలోచించి రేపు చెప్పు!'

నందకిశోర్ వెళ్ళిపోయాడు.

*   *   *

ఆ రెండోరోజూ తాపసీతరు మళ్ళి అదే ప్రశ్న అడిగింది. 'నువ్విక్కడకు ఎందుకొస్తున్నావు? నిజం చెప్పు!''

నందకిశోర్ నిర్భయంగా, నిర్వికార భావంతో — మిమ్మల్ని చూడ్డానికి వస్తున్నాను, చదువుకోవడానికి కాదు! అని చెప్పాడు.

'నన్ను చూడ్డానికా?' తాపసీతరు కొంచెం విస్మితురాలై అంది — 'ఎందుకు?'

''మీరు అందంగా వుంటారు! మిమ్మల్ని చూడ్డం అంటే నాకెంతో బావుంటుంది!'' నందకిశోర్ వెంటనే తడుముకోకుండా సమాధానం చెప్పాడు.

తాపసీతరుకు కూడా ఈ అనుమానం కలగకపోలేదు. కాని కండక్టర్ ఉద్యోగం చేసుకునే ఈ బక్కపలచటి నల్లటి కుర్రాడిలో ఈ భావం పని చేస్తున్నదా? తాపసీతరుకు నవ్వొచ్చింది. నవ్వును ఆపుకుంటూ — ''అయితే ఇక ముందు నువ్వు నన్ను చూడలేవు!'' అని అన్నది.

'ఎందుకని?' నందకిశోర్ మొహం వాడిపోయింది.

'ఈ నెలాఖరున నా పెళ్ళి! పెళ్ళయ్యాక సిమ్లా వెళ్ళి పోతాను!'

నందకిశోర్ నల్లటి మొహం మీద చీకటి వ్యాపించింది.

'ఏమండి, సిమ్లా ఇక్కడికెంత దూరమండీ? మధ్య మధ్యలో నేనక్కడకు రాకూడదాండీ?'

'చాలా దూరం. రాలేవు' అని తాపసీతరు గుప్తా ఎం. ఏ; నవ్వటం ప్రారంభించింది. 'ఎంత మధురమైన నవ్వు?' అని అనుకున్నాడు, నందకిశోర్!

'అయితే ఎప్పటికీ కలవరా?' నిట్టూరుస్తూ అడిగాడు, నందకిశోర్!

నవ్వుతూ, కొంచెం కాఠిన్యం కనబరుస్తూ — 'ఉహుం!' అని అన్నది, తాపసీతరు !

నందకిశోర్ శిలాప్రతిమలాగా నిల్చుండిపోయాడు — చాలా సేపటి వరకు !

'పెళ్ళెప్పుడండీ ?'

'ఆగష్టు 28 న !'

నందకిశోర్ ఆ తర్వాత చాలా సేపు కూర్చున్నాడు. 'ఇత గాడు వట్టి తెలివి తక్కువ పెద్దమ్మలాగా వున్నాడు. నన్ను ప్రేమించడమేమిటి ? విచిత్రంగా వుంది !' అని అనుకొని స్నేహ సిక్త స్వరంలో — 'బహుశా నీకు బాధగా వున్నదనుకుంటాను !' అని అన్నది.

'లేదండి, ఏ మాత్రం లేదు !' అని నందకిశోర్ అన్నాడు. ఆ తర్వాత కొద్ది సేపటికి అతను శెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు. అతను వెళ్ళినవైపు చూస్తూ తాపసీతరు గుప్తా దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి — నా అందం. నా యౌవ్వనం ఈకుర్రాణ్ణి ఆకర్షించి నట్టుంది ! ఇది క్షణికమైందని అతనికి తెలిసి వస్తుంది. అయినా ఈ కుర్రాడికి ప్రేమను గురించి ఏం తెలుసు ?

ఈ కాలపు కుర్రాళ్ళంతా ఇంతేనేమో ? తమ కంటే పెద్ద వాళ్లయిన ఆడపిల్లల్ని ప్రేమించేస్తారు. ఏమిటో ? అని తనలో తను అనుకుంది. ఇలా అనుకున్న తరువాత ఆమెకు కొంచెం తేలిక పడినట్టు అనిపించింది.

* * *

ఆగష్టు 28వ తేదీ!

ఆ రోజున తాపసీతరు తన పెళ్ళి అని చెప్పాక మళ్ళా ఈ రోజున వచ్చాడు. నందకిశోర్ మధ్యలో ఆమెను కలుసుకోలేదు. ఈ రోజు ఆమె పెళ్ళి! అందుకే వచ్చాడు. , ఈ రోజు తరువాత ఇక వచ్చే అవకాశమేలేదు.

ఈ రోజు నిజంగా చాలా సుదినం, నంద్‌కిశోర్‌కు! అతను కండక్టర్ ఉద్యోగం చేసుకుంటూ మొత్తం మూడొందల డెబ్భైఐదు రూపాయలు కూడబెట్టగలిగాడు. ఈ డబ్బుతో పెళ్ళి చేసుకుందామనుకున్నాడు ఆ డబ్బంతా ఈ రోజున ఒక సంచిలో పోసి తీసుకొచ్చాడు. ఆ డబ్బు తాపసీతరుగుప్తా కిచ్చి శాశ్వతంగా వెళ్ళిపోదామని అతని వుద్దేశ్యం.

డబ్బు సంచితో నందకిశోర్ రెండో అంతస్తుకెళ్ళాడు. మొదటిరోజున కన్పించిన కుర్రాడు మళ్ళ ఈ రోజున కన్పించాడు. అతని చేతిలో ఈ రోజున పావలాకాదు — నాలుగురూపాయలు పెట్టేశాడు.

నందకిశోర్ పైకెళ్ళాడు. సాయంత్రం అయిన గదిలో వెలుతురులేదు. పెళ్ళి హడావిడి కన్పించలేదు. మనుషులకోలాహలం అంతకంటేలేదు. ఏమిటో అంతటా నిశ్శబ్దత తాండవిస్తున్నది.

నందకిశోర్‌కు కొంచెం భయమేసింది. గదిలోకి వెళ్ళాడు. చీకటిగావుంది. తలుపు తెరిచేవుంది. ఏమిటిందంతా? అతనికి ఆశ్చర్యం వేసింది.

* * *

మంచంవైపు చూస్తే ఏదో కదులుతున్నట్టు కన్పించింది. స్విచ్ ఆన్ చేసేటప్పుడు నందకిశోర్‌కు ఆ రోజు జరిగిన సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది.

లైటు వెలిగింది. మంచంవైపు చూసి నందకిశోర్ స్తబ్దుడైపోయాడు తాపసీతరు నిద్రపోతున్నది. ఈ రోజు కూడా ఆమె శరీరంమీద వస్త్రంలేదు. ఈ రోజు కూడా ఒక చెయ్యి నేల మీదకు వేలాడుతున్నది. అయితే ఆ రోజుకూ, ఈ రోజుకీ చాలా వ్యత్యాసం వుంది.

తాపసీతరు అవయవాలన్నీ ఉబ్బి కుళ్ళిపోయాయి. స్ఫోటకం వచ్చింది. అది అతి భయంకరరూపం దాల్చింది. చేతిలోవున్న సంచి ఒకపక్కనబెట్టి శరీరంమీద చీరె కప్పాడు. తలవైపుకువెళ్ళి కింద కూర్చొని తలమీద చేతితో నిమిరాడు.

'కే?' కే ఆఛేన్? తాపసీతరు అతి నీరసంగా అడిగింది!

'మీ' అన్నాడు నందకిశోర్!

తాపసీతరుగుప్తా కళ్ళు తెరిచిచూసింది. అతన్ని చూసి ఆమె వెనుకటిలాగా నవ్వటానికి ప్రయత్నించింది.

(తుమి రోఖ్ నయి రోఖాన్ హయితే చలియ జావో!)

''నువ్వు ఇప్పుడే నువ్విక్కడనుంచి వెంటనే వెళ్ళిపో'' అని అన్నది.

నందకిశోర్ మారు మాట్లాడలేదు.

'ఇన్నిరోజుల్నుంచి ఎందుకు రాలేదు?' తాపసీతరు ప్రశ్నించింది.

'ఇలాగని తెలిస్తే తప్పుండా వచ్చి వుండేవాణ్ణి'! అని అన్నాడు, నెమ్మదిగా !

తాపసీతరు బాధకు తట్టుకోలేక ఆర్తనాదం చేస్తున్న ట్టుగా అన్నది, అతినెమ్మదిగా. 'నేనిక బతకను!' అని!

నందకిశోర్ ఆమెచేతిని తనచేతిలోకి తీసుకొని — భయపడ కండి! 'ఏం ఫరవాలేదు. ఇంట్లో ఎవరూలేరా? ఈ స్థితిలో ఒంటరిగానే వున్నారా?' అని అడిగాడు.

''అందరూ నన్ను వదిలి వెళ్ళిపోయారు. నీకు తెలుసోలేదో, రంజన్ కూడా సిమ్లా పారిపోయాడు, నిన్ననే! నా దగ్గర కూర్చోనే లేదు. రెండు రోజులు చూశాడు. ఒక ఉత్తరం రాసి నా మీదపడేసి వెళ్ళిపోయాడు. ఇదుగో, అతని ఉత్తరం చదువు!''

ఇంగ్లీషులోవున్న ఒక చిన్న ఉత్తరం తాపసీతరు నందకిశోర్ చేతికందించింది.

'ఉత్తరం అక్కడ వుంచండి! ముందు మీ ఆరోగ్యం బాగు పడాలి! ఆ తరువాత చూసుకోవచ్చు. బెడ్‌షీట్ ఎక్కడున్నదో చెప్పండి!' అని అన్నాడు నందకిశోర్.

అక్కడున్న సూట్‌కేస్‌వైపు చూపించి గట్టిగా నిట్టూర్చింది, తాపసీతరు! ఆమె చీర చెరగు చివరనున్న తాళపు చేతులు తీసుకొని పెట్టె తెరిచి బెడ్ షీట్, చీరె, మరికొన్ని ఇతర వస్త్రాలు బయటికి తీశాడు. అన్నీ మార్చాడు. పాత బెడ్‌షీట్, చీరె, ఇంకేవో బట్టలు తీసుకొని బాత్‌రూం కెళ్ళి అన్నీ ఉతికాడు. ఆరవేశాడు. బయటికెళ్ళి, అగరుబత్తీలు, పటికిబెల్లం, మెంతులు, నెయ్యి వగైరా సరకులు తెచ్చాడు. ముందుగా అగరబత్తీలు వెలిగించి, పటికిబెల్లం, మెంతులూ కలిపి నానబెట్టాడు.

తాపసీతరు అంతా చూస్తూనే వున్నది. నందకిశోర్ ఆనం దానికి మేరలేకుండా వుంది. ఆమె చూసి చూసి—'ఇక నువ్వు ఇంటికి వెళ్ళవా?' అని నెమ్మదిగా అడిగింది.

ఇంటికెళ్ళి పోవడానికి రాలేదు నేనిక్కడికి!—చిన్న పిల్లాడికి మల్లే నవ్వాడు నందకిశోర్!

''మీకు వళ్ళంతా బాధగా వుందిగదూ? చేతితో నెమ్మదిగా నిమురుతాను !''

నందకిశోర్ దగ్గరికొచ్చి కూర్చున్నాడు. అతని ప్రశాంత ముఖమండలంవైపు చూసేప్పటికి తాపసీతరుకు అభయమిచ్చినట్లని పించింది. ఆమె రెండు కనుకొలకులు నీటితో నిండిపోయాయి. కళ్ళు మూసుకుంది. కళ్ళ చివరనుంచి కన్నీటి చారలు కిందికి ప్రవ హించాయి.

15 రోజులపాటు నందకిశోర్ చేసిన శుశ్రూషవల్ల తాప సీతరు ఆరోగ్యవంతురాలయింది. ఆమె బట్టలు ఉతికి, వంటచేసి, రాత్రింబగళ్ళు మేల్కొని నందకిశోర్ ఆమెను మృత్యుముఖంనుంచి కాపాడాడు.

* * *

ఆరోజు సాయంత్రం నందకిశోర్ తాపసీతరుకోసం పూరీలు, బంగాళాదుంపల కూర తీసుకొచ్చి—'తినండి!' అన్నాడు.

'తినండి!...ఇంకా చాలా పనివుంది నాకు' అని అన్నాడు నందకిశోర్.

తాపసీతరు కళ్ళు తెరిచి నందకిశోర్‌వైపు చూసింది.

'నేను చూడ్డానికి చాలా అసహ్యంగా వున్నానుగదూ?' అని అగస్మాత్తుగా అడిగింది.

నిజంగానే తాపసీతరు గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయింది. మొహం అంతా గుంటలు పడిపోయింది. అగస్మాత్తుగాచూస్తే మనిషి చాలా భీభత్సంగా కన్పిస్తూంది. నందకిశోర్ మెల్లగా నవ్వాడు.

''నాకు మాత్రం అలాగని అనిపించడంలేదు! సాధారణంగా జబ్బుచేస్తే ఎవరైనా కొంచెం మారిపోవడం జరుగుతూనే వుంటుంది. ఆ సంగతి అలా వుంచండి, ముందు మీరా పూరీలు తినండి!''

తాపసీతరు నందకిశోర్ చెయ్యి తీసుకొని తన కళ్ళమీద పెట్టుకుంది. కొంచెంసేపటికి నందకిశోర్ చేతికి అశ్రుకణాల స్పర్శతగిలింది.

'అప్పుడప్పుడు నాకంటే నువ్వు ఎంతో పెద్ద వాడివని అనుకొని ఎంతో ఆశ్చర్యపడిపోతూ వుంటాను!' అని గద్గద కంఠంతో అన్నది.

'ఏమిటండీ, మీ మాటలు మీరూను?' నందకిశోర్ నవ్వుతూ అన్నాడు— ''నక్కకూ నాగలోకానికీ చాలా వ్యత్యాసం వుందండీ! నేనో చదువులేని మూర్ఖుణ్ణి! నేను మామూలు వాణ్ణి! ఇక మీరో? చాలా తెలివిగలవారు; విద్వాంసులు! మీకూ నాకూ సాపత్యం ఏమిటి? అయినా పోనిద్దురు, అవన్నీ ఇప్పుడెందుకు ?''

'కాదు!...చెప్పు—నువ్వు నాతో వుండిపోగలవా?' అని తాపసీతరు పూడిన గొంతుకతో అడిగింది!

నందకిశోర్ ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇదేమిటి? తాపసీతరుగుప్తా, ఎం. ఏ; లెక్చరర్ ఇలా అడుగుతుందేమిటి?

''ఇన్ని రోజుల్నించి ఎంతమందిని చూశాను, అందరూ కపట వేషధారులని తెలుసుకున్నాను. నిజమైన వ్యక్తిని ఈనాటికి చూడగలిగాను! ఆ వ్యక్తిని వదులుకోవడం నా కిష్టంలేదు. చెప్పు— నాతో వుండిపోతావా ?''

నందకిశోర్ మళ్ళీ నవ్వాడు, సన్నగా !

'పోనివ్వండి, ఇప్పుడెందుకా సంగతి ?'

'కాదు, చెప్పు ! నన్ను క్షమించావా లేదా ?'

'ఎందుకు క్షమించడం ?'

'ఆవేళ నిన్ను అవమానించాను. నాకేం తెలిసింది కాదు, ఆ రోజు !'

'నాకీ క్షమాపణలు, అవమానాలు ఏమీ తెలీదు'— నంద కిశోర్ కొంచె గంభీరంగా అన్నాడు— 'మీరేం చేసినా నాకు బాగానే వుంటుంది. అదే నా కానందం! నా ఆనందం మరొకరికి అర్థం కాకపోవచ్చు! అది నాకొక్కడికే తెలుసు !'

అత్యంత సహజ ధోరణిలో మాట్లాడిన అతని మాటలు వినేటప్పటికి తాపసీతరు కళ్ళవెంట కన్నీటిధార కట్టలు తెంచుకుని ప్రవహించింది. జీవితంలో ఇంత సహజంగావున్న మాటల వెనక ఎంతటి ఆప్యాయత ఇమిడివుందో తాపసీతరుకుతెలుసు ! ఈ మాట లలో ఎక్కడా కృత్రిమమనేదిలేదు. మోసంలేదు. గత పాతిక సంవ త్సరాలకాలంలో ఎంతోమంది ధనికుల్ని, లెక్చరర్‌లను, రచయిత లను, ఆఫీసర్‌లను — ఇలా ఎంతోమందిని దగ్గరగా చూసింది. వాళ్ళతో పరిచయం ఏర్పరచుకున్నది. వాళ్ళల్లో ఎవరూ ఈ బస్ కండక్టర్‌లాగా మాట్లాడలేదు. వాళ్ళంతా బస్ కండక్టర్‌కంటే

(మిగతా 43 వ పేజీలో)

కోరమాండల్ ఫ్యాక్టరీలో
పైకప్పు మార్చే పనిలేదు!
చార్మినార్
ఆస్‌బెస్టాస్ సిమెంట్ రేకులు రసాయనికంగా
తినివేయడాన్ని అమోఘంగా ఎదుర్కొంటాయి గనక
చార్మినార్ ఆస్‌బెస్టాస్ సిమెంట్ రేకులు. నాణ్యతతో
కూడిన ఫైబర్‌తో, ఆస్‌బెస్టాస్ సిమెంట్ ఉత్పాదనల
తయారీలో దేశంలో ఎంతో అనుభవజ్ఞులైన వారిచే
తయారు చేయబడినవి.
హైదరాబాద్ ఆస్‌బెస్టాస్
సిమెంట్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్.
సనత్‌నగర్, హైదరాబాద్-500 018.
ఫ్యాక్టరీలు : హైదరాబాద్ (ఆం.ప్ర.) మరియు బల్లాబ్‌గర్ హర్యానా
అత్యధికంగా అమ్ముడుపోతున్న. ఎగుమతి చేయబడుతున్న భారతదేశపు ఆస్‌బెస్టాస్ సిమెంట్ ఉత్పాదనలు
ప్రాజెక్ట్ : కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం వాస్తు శిల్పజ్ఞులు : ఇంజనీర్స్ ఇండియా లిమిటెడ్

HA/77-12 A

తెలుగుతల్లి ప్రార్థన

ఆచార్య గంధం అప్పారావు

ఈ గేయంలో తెలుగు సాహితీ సంస్కృతులలోని ప్రగతిని, తెలుగు పల్కుల నుడికారపు సొంపునూ సోయగాన్ని వెలార్చ ప్రయత్నించాను. ఈ పాట అందరినోట వినాలని కుతూహలంతో ఉన్నాను.

సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ !
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ !
మా కన్నతల్లివీ మా భాగ్యరాశివీ
మహనీయమూర్తివీ మంజువాణివి నీవు —
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ.

నా గా ర్జు న ుడు

మానవత్వపు దివ్య మార్గములు చూపినా
బహుశాస్త్రపారీణు ప్రజ్ఞాధురంధరుని
నాగార్జునుని గన్న నారీమతల్లివీ
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ.

తి క్క నా ర్యు డు

భావతీక్ష్ణతనిచ్చు పదబంధములు కూర్చి
తెల్గు పల్కులలోని వెల్గులు వెలార్చియు
కవిత అల్లినయట్టి కవిబ్రహ్మ నీ కొడుకు
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ

భ క్త పో త న

పల్లెజీవితములూ ప్రతిఫలింపగజేయు
గొల్లకథలను వ్రాసి గోవర్ధనంబెత్తి
మందార మకరంద మాధుర్యమున తేల్చు
భక్తపోతన గన్న భవ్యభారతి వీవు
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ.

వే మ న క వి

హేతువాదము తోడ వెలసినా సూక్తులు
భావలోకములందు భానూదయంబులై
అజ్ఞాన తిమిరంబు నంత మొందింపగా
ప్రగతిమార్గముచూపు ప్రత్యక్షవేదాంతి
విప్లవ కవీంద్రుండు వేమన్న నీ కొడుకు
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ.

కృ ష్ణ దే వ రా య లు

దేశ భాషలయందు తెలుగులెస్సని చెప్ప
సాహితీ సామ్రాజ్య సార్వభౌముండయిన
కృష్ణరాయలు నీదు కూర్మి బిడ్డడు తల్లీ !
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ.

త్యా గ య్య

సంగీత సాహిత్య సచ్చరిత్రమ్ములూ
నాదస్రవంతిలో నాట్యమాడుచునుండ
వైరాగ్యరూపుడౌ వాగ్గేయకారకుని
త్యాగయ్య గన్నట్టి ధన్యురాలవు తల్లీ !
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవపుష్పమాలలూ నీకమ్మ !

గి డు గు రా మ య్య

పండితుల భాషను ప్రజల భాషగ జేయ
ధైర్య స్థైర్యములతో దండయాత్రలు చేసె
పిడుగయ్య యనదగెడి గిడుగు రామయ్యనూ
కడుపార గన్నట్టి కమనీయమూర్తివీ
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవ పుష్పమాలలూ నీకమ్మ.

వీరేశలింగం

విస్ఫులింగమువంటి వీరేశలింగముకు
సంఘ సంస్కర్తకూ సత్యవీశ్వరునకూ
ప్రియమైన తల్లివీ ప్రేమాంబురాశివీ
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవ పుష్పమాలలూ నీకమ్మ.

గురజాడ అప్పారావు

దేశమును ప్రేమించు మంచితనమును పెంచు
దేశమంటే ప్రజలు మట్టికాదని చెప్ప
అభ్యుదయ కవిరాజు నప్పారాయని తల్లీ !
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవ పుష్పమాలలూ నీకమ్మ !

ఆశీర్వాదం

కన్నబిడ్డలపైన కరుణజూపుము తల్లీ
ఆశీర్వదింపుమా అమృతస్వరూపిణీ
సంఘభావము నిచ్చి శాస్త్రదృష్టి నొసంగి
మానవత్వము తోడ మనునట్లు చేయుమా
సుందరీ తెలుగమ్మ వందనాల్ గైకొమ్మ
మందార నవ పుష్పమాలలూ నీకమ్మ !

ఒక మామూలు కథ

(40 వ పేజీ తరువాయి)

బాగా చదువుకున్నవాళ్ళు; ఎక్కువ జీతం తెచ్చుకుంటున్నవాళ్ళు, సమాజంలో మంచి పేరు ప్రతిష్ఠలున్నవాళ్ళు ! మంచి తెలివి తేటలున్నవాళ్ళు! అందుకే ఈ మూర్ఖుడైన బస్ కండక్టర్ అన్న మాటల్లో ఎంత విలువవున్నదో ఆమెకు అర్థమైంది. జీవితంలో, నవలలలో, కథల్లో, వూహల్లో ఇలాంటి ప్రేమ లభ్యం కావడం దుర్లభం! తాపసీతరు ఈ దుర్లభప్రేమను పోగొట్టుకోదలుచు కోలేదు !

'నువ్వు నా దగ్గరే వుండిపోతావా ?' తాపసీతరు మళ్ళా అడిగింది !

నందకిశోర్ వెనకటిలాగానే అత్యంత శాంతమైన స్వరంతో అన్నాడు—'ఊహూఁ! ఉండను! మీ ఆరోగ్యం కుదుటపడ్డాక వెళ్ళి పోతాను. మీరనుకునే విధంగా జరగదు !'

'ఎందుకని ?'

లోకులు ఏమనుకుంటారో మీరేమైనా ఆలోచించారా ? మీరు ఎం. ఏ; చదివారు; కాలేజీలో లెక్చరర్‌గా చేస్తున్నారు. నేనా? అతి సామాన్యమైన వ్యక్తిని ! చదువులేని మూర్ఖుణ్ణి ! బస్ కండక్టర్‌ని ! ఇలా జరగటానికి వీల్లేదు !

'లోకులతో నాకేమిటి? ఇది నా స్వవిషయము! ఆ భారం మీద వదిలెయ్ !'

నందకిశోర్‌కు గాయం తగిలినట్టయింది.

'[illegible] పేరు వాతో మాటిమాటికీ అనకండి. మీరింతగా [illegible]పి వస్తున్నందుకు నాకు చాలా [illegible]టితో వుండిపొమ్మంటున్నారు; అలా వుండే అర్హత నాలోలేదు. ఒకవేళ నేను ప్రస్తుతానికివున్నా, ఆ తరువాత ఏదో ఒకరోజున నేనలా- వుండటాన్ని మీరు భరించలేక పోవచ్చు. ఇలా అని నేను మిమ్మల్ని తప్పుపట్టటంలేదు! క్షమించండి!'

తాపసీతరు చాలా సేపటిదాకా మాట్లాడలేదు.

ఆ తరువాత అతనిచెయ్యి వదిలేసింది.

'అయితే ఎక్కడికి వెళ్తావు ?'

'ఎక్కడికి వెళ్ళేది, మీకు చెప్పే వెళ్తాను !'

'అయితే పిలిచినప్పుడు రావాలి వస్తావా ?'

'వస్తాను! మీరు పిలిచినప్పుడు వస్తాను. పిలిస్తేనే!'

నందకిశోర్ ప్లేట్‌లోవున్న పూరీలు ఒక్కటొక్కటే తీసి ఆమెకు తినిపించాడు. ఆ తరువాత మూతి తుడిచాడు. తల మర్దన చేస్తూ—'కాసేపు పడుకోండి! తరువాత లేపి, వీటిని తినిపిస్తాను!' అని అన్నాడు.

చిన్నపిల్లను నిద్రబుచ్చుతారే, అలా ఆమె తల నిమురుతూ నిమురుతూ నందకిశోర్ ఆమెను నిద్రబుచ్చాడు. తాపసీతరు మొహంమీద తృప్తితో కూడుకున్న ఆనందం దోబూచులాడు తున్నది.

కొద్దిసేపటికే ఆమె నిద్రబోయింది.

నందకిశోర్ లైటు తీసేశాడు. వరండాలోకి వెళ్ళి ని బడ్డాడు. ఎదురుగా నీలాకాశం కన్పిస్తున్నది. ఆకాశంమీద ఎక్క మేఘాలు కన్పించడంలేదు— అతని మనస్సుకు మల్లేనే !

శ్రీ మాదిరాజు రంగారావు

వజ్రాయుధం-ఒక సమాలోచనం

అభ్యుదయ సాహిత్య చరిత్రలో 'వజ్రాయుధం' మరో ఉదయ బింబం. సోమసుందర్ కృతుల్లో ప్రముఖమైందీ ప్రత్యేకంగా పేర్కోదగిందీ. ఇతని అభ్యుదయ వ్యక్తిత్వాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చిందీ. ఇందులో కవి ఆదర్శమైన సామ్యవాదం వాస్తవ చిత్రణం ఆవిష్కృతమైంది. సంవిధానంలో ఉద్రేకాన్ని నిలుపుతూ వేగాన్ని సాధించే శిల్పం రచనకు ఔజ్జ్వల్యాన్ని కలిగిస్తూంది. ఆదర్శమూ సంవిధానమూ రెండూ సమన్వయాకృతిని పొందడంలో రచనకు విశిష్టత చేకూరింది. ఈ సందర్భంలో ఈ కవిత్వానికి వెన్నెముక ఐన ఆదర్శరూపానికి దోహదం చేసిన కాలాన్నీ విస్మరించలేం. దేశ చరిత్రగతిలో అంతర్జాతీయరంగంలో ప్రధానమైన మార్పులకు లోనవుతూ క్రొత్తరూపాన్ని దిద్దుకుంటూన్న సమయం. ఒకప్రక్క దేశ స్వాతంత్ర్యంవైపు ఉత్సాహంతో మొగ్గచూపుతూంటే మరో ప్రక్క ప్రపంచయుద్ధ పర్యవసానంగా ఆర్థిక సంక్షోభంతో క్రుంగిపోతూంటే ఎట్టెదురుగా సామాన్యుడు అడుగులు ముందుకు వేయలేని స్థితిలో ఉన్నాడు. చారిత్రక దృక్పథమూ, సామాజిక స్పందనగల కవులు ప్రత్యక్షస్థితిని గుర్తించారు. ఈ చీకటి అంచులపైనుండి ఇటు దేశభక్తి ప్రభావమూ అటు సామ్యవాద ప్రకాశనమూ, రెండూ కలసి క్రమంగా విశ్వమానవతా భావంలో ఐక్యమై ఆధునికతను సంతరించుకున్న క్రాంతి ముఖం అవతరించింది. దేశభక్తి, అభ్యుదయ భావన, విశ్వమానవత ఒక వలయంనుండి మరో వలయానికి పరిక్రమిస్తూ రచనారూపం విస్తృతినీ వికాసాన్నీ పొందింది. ఈ వలయాల్లో ఎదురయ్యే నిమ్నోన్నతాలనేకం. వీటిని అధిగమిస్తూ సామ్యవాద "సమధర్మం" నెలకొల్పుతూ పురోగమించడమే ఈ కవి ప్రధానలక్ష్యం.

ఇతని సామాజిక తత్త్వానికి గాఢత్వాన్నీ నైశిత్యాన్నీ సంపాదించి పెట్టడంతో ఆగక కార్యాచరణమే ప్రేరణగా నిలచింది అభ్యుదయ రచయితల సంఘం. అఖిల భారత స్థాయిలో 1936 లోనే ఆవిర్భవించినా, 1943లో తెలుగుదేశంలో అవతరించింది. ఈ కవి అభ్యుదయ రచయితల సంఘం కార్యనిర్వాహక ప్రముఖుల్లో ఒకరు. 'వజ్రాయుధం' వెలువడేనాటికి (1949) కవి ఊహలో, ఆచరణలో అభ్యుదయ భావన తీవ్రమైన ప్రభావం నెలకొని ఉండడం సహజం. ఉత్తాలమైన అభ్యుదయ చైతన్య తరంగాలు ఎగసి దూకే కాలం. ఎటు చూచినా క్రొత్తదనంకోసం ఆరాటం, మానవత్వపు విలువలకోసం ఆవేదన, ప్రగతిశీల దృక్పథంతో కృషీ కన్పిస్తుంది. సామాజికమైన కదలికతో సాహిత్యంలోనూ వస్తువు, భావన అభివ్యక్తి గుర్తుపట్టరానంతగా మార్పు పొందింది. ఈ ప్రభావం ఒక దశాబ్దంపాటు తెలుగుదేశాన్ని ప్రకంపితం చేసింది. ఈ స్వల్పకాలంలోనే ప్రతితేజస్వీ నవ్యప్రయోగాలు సంతరించి చిరయశస్వీగా నిలచాడు."[1] సాహిత్యంలో వీరి కృషి పర్యవసానంగా "విప్లవం, వర్గపోరాటం, దోపిడీ, బూర్జువావర్గం, జనశక్తి, తరాల పీడన కన్నీరూ వంటివి క్రొత్త కవి సమయాలుగా స్థిరపడినాయి."[2]

అభ్యుదయ రచయితల సంఘం, ఆధునికతకు వేదికగా నిలచింది. అంధ విశ్వాసాల తిరస్కారం, హేతువాద దృక్పథం, ప్రజాసన్నిహితత్వం, వాస్తవికచిత్రణం, సమస్యా విశ్లేషణంలో మార్క్సిద్ధాంతాల సమన్వయం, సామాన్యుని పట్ల సానుభూతి, వైజ్ఞానియుగ వివేకం, అన్న అంశాలు స్థూలంగా క్రొత్త సాహితీ వ్యవస్థను తీర్చాయి. ఈ "క్రొత్త" రూపం, దీనికి పూర్తిగా భిన్నమైన "పాత" స్థానంలో అవతరించింది. క్రొత్త వ్యవస్థకు బలం చేకూర్చే అభ్యుదయ శక్తులను సమీకరించే ప్రయత్నంలోని భాగమే "వజ్రాయుధం". ఈ రూప రేఖలతో నిత్యమూ అనుభవంలోకి వచ్చే జీవితాన్ని స్పందింపజేస్తూ, చేరదలచుకొన్న గమ్యాన్ని నిర్దేశిస్తూ ఆరంభమైన క్రొత్త యుగానికి "వృద్ధ జగతి సమాధిపై సమధర్మం ప్రభవిస్తూ" ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూంది. ఆధునికతకు ప్రాతినిధ్యం వహించే అభ్యుదయోద్యమం, మానవుని ప్రయాణంలో ఎదురయ్యే నిమ్నోన్నతాలను సమానంచేసే దృష్టితో ఇందుకు కారణభూతులైన పీడకుల వ్యూహాన్ని ఛేదిస్తూ, పీడితుల అసహాయతను మార్చి శక్తివంతమైన సాధనంగా రూపొందించే అక్షరాకృతి ఈ కవితా సంపుటి.

II

"లోపలి కోరిక" అన్న గేయం తల్లి—కవీ, ఇరువురి సంవాద రూపం. తల్లి మాటల్లో ప్రశ్నా రూపంలో మాతృ హృదయం, కవి మాటల్లో సమాధానంగా దేశ ప్రజల బంధనమూ ఆర్తి, కోరిక, నిశ్చయం, ప్రయత్నమూ, గమ్యంవరుసగా చిత్రితమైనాయి. ఈ క్రమంలో వర్తమాన స్థితి నుండి కవి కాంక్షించే భవిష్యత్తు దర్శనమిస్తుంది.

"నీ బిడ్డలు,
దిక్కులేని పిట్టలవలె
గూడులేక కూడులేక
అల్లాడుట చూడలేక, తల్లీ
నలుబది కోట్లకు మించిన
సంతానం కన్నతల్లి
నీ చల్లని దీవెనతో
పురోగమిస్తామమ్మా"

దుర్భరమైన దారిద్ర్యంతో నీడలేక, తిండిలేక క్రుగ్గే దీన జనుల దుస్థితి కరుణాస్పందంగా చిత్రితం. కవి హృదిలో నిబిడమైన క్షోభనూ ఆవేదననూ, స్ఫూర్తి కట్టించేది. మరోచోట కవి చుట్టూ అలముకొన్న నిరాశను దూరీకృతం చేస్తూ ''ఇది జనులందరికీ సరిపోయే సిరిసంపద'' గల దేశం అని మొక్కవోని ఆత్మస్థైర్యాన్నీ, ఆశా విస్ఫూర రూపాన్నీ ప్రదర్శిస్తాడు.

> ''నీ చేతుల బంధించిన
> సంకెళ్ళను త్రెంచాలని
> నీ సంతతి స్వేచ్ఛలోన
> ఊపిరి పీల్చాలని
> వర్గ రహిత స్వర్గమ్మును
> స్థాపించుటకోసం తల్లీ
> ఇది నాలోపలి కోరిక
> ఇది నా తీరని తపస్సు''

స్వాతంత్ర్యేచ్ఛతో, ఆచరణ శీలంతో పురోగమించే తత్త్వం, మాతృస్థానీయంగా స్వదేశాన్ని భావించే ఉత్తమ సంస్కారాన్ని అందిపుచ్చుకుంది. సంకెళ్ళు ఛేదించి ప్రజల దైన్య స్థితిని తొలగించి స్వేచ్ఛను సాధించి మానసికమైన ఆరోగ్యాన్ని ఆనందాన్నీ నెలకొల్పే కోరికతో ఆ పై చేరుకోవలసిన గమ్యం సమసమాజ స్థాపనం సూచితం. ఈ పంక్తులలోని కవిత్వతత్త్వానికి స్పందన రూపాలు. ఇందులో రెండు అంశాలు గమనించదగినవి. మొదటిది, స్వదేశ దాస్య విముక్తితో స్వాతంత్ర్యం పొందాలన్న ఆకాంక్ష. రెండోది కార్యసిద్ధి వెంటనే చేయవలసిన కర్తవ్యం, వర్గ రహిత సమాజ స్వప్నాన్ని యథార్థంగా దర్శించాలన్న ఆరాటం. మొదటిది తక్షణం జరుగవలసింది. ఇది మొదటిమెట్టు, తరువాతది కవి ఆదర్శమైన వర్గ రహిత సమాజ స్వప్నం, తపస్సుగానే నిలచింది. సమాజపరంగా కవి ఆదర్శాన్ని ప్రతిబింబించే ఈ ఆశాస్ఫూర్తి ఇందులో స్ఫుటంగా దర్శమిస్తుంది.

III

> ''ధరణీచక్రం గిర గిర
> పరిభ్రమిస్తోందదిగో
> నిమ్నోన్నతముల జగతికి
> ఉద్వాసన చెబుతోంది''

'వజ్రాయుధం' లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించే గేయం 'సమధర్మం'. ఇందులో మౌలికమైన సమస్య, పురాతనమైన శిథిలమైన వ్యవస్థను రూపుమాపి నూత్నమైన అభ్యుదయాత్మకమైన వ్యవస్థను నెలకొల్పడం. ఈ మార్పులో ఇరుశక్తుల పరస్పర సంఘర్షణలో

జనించే ఆవేశం, ఆవేదన, ఉద్దేశం రచనలో ఉత్కటమైన స్థాయి నంది వైప్లవ రూపాన్ని పొందాయి. మార్క్స్ ప్రతిపాదించిన సామ్యవాద సిద్ధాంతం ప్రపంచంలో అసాధారణమైన క్రొత్త ఆలో చనా వికాసానికీ, వ్యవస్థా నిర్మాణానికీ కేంద్రమైంది. సోవియట్ రష్యా, లెనిన్ నాయకత్వంలో మహత్తరమైన శ్రామిక విజయాన్ని సాధించి సామ్యవాద రాజ్యంగా రూపొందడంలో ప్రపంచాన్ని ఆకర్షిం చింది. దీని ప్రభావంవల్ల, అప్పటి వరకూ గుర్తించనివీ, గుర్తిం చినా శ్రద్ధ వహించనవీ ఎన్నో అంతరాలూ, ఎగుడు దిగుళ్ళూ, అంతరించి సమాజం, సమస్థితి పొందాలన్న ఆలోచనతోపాటు తీవ్ర మైన కృషి అంతటా ప్రబలింది.

*　　　*　　　*

ధ్రువతారలో లెనిన్ గురించి వ్రాస్తూ —

నీ పవిత్ర దేశం ఈ
భువిలో నిర్మిత స్వర్గం
నరజాతి విముక్తిగా
పరమావధి ధ్రువతారగా

చిరకాలం వెలుగుతుందన్న ఆశాభావాన్ని ప్రకటిస్తాడు. చారిత్రకమైన పరివర్తన దశలో పీడితులు, దళితులపట్ల నిలిచి పోరాడే వారికి ఆశాబింబంగా రష్యా నిలచింది. ఈ గేయం వ్రాసిన కాలంలో ప్రచండంగా ప్రపంచాన్ని పరివర్తింపజేసే విప్లవాత్మక మైన మార్పులను కోరే పక్షానికీ దేశమే నాయకత్వం వహించింది. ఈ సందర్భంలో శ్రీ సుప్రసన్న అభిప్రాయం గమనార్హం. "అభ్యు దయ కవులు, సంఘ కార్యకర్తలూ ఎన్నిసార్లు రాజకీయ సంబంధం లేదని చెప్పినా సంఘం వెనుకాల, ఆధారంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఉన్నదనే విషయం ఈనాడు అందరూ అంగీకరించే సత్యం".[3] చాలాకాలం క్రితమే, ప్రచలితమై ఉన్న ఈ అంశాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొనేకాబోలు, శ్రీశ్రీ "తాను ఏ సాంఘిక దురన్యాయాలను నిర్మూలించాలని ఆవేదన పడుతున్నాడో వాటి నిర్మూలనకే ఒక రాజకీయ పక్షం కూడా ప్రచారంచేస్తే కవి తనశిల్పాన్ని తప్పకుండా ఆ పక్షాని కంకితం చేసి తీరుతాడు. అది లోపలినుంచి పుట్టుకొని వచ్చే ప్రేరణగాని బలవంతంగా విధించిన నిర్బంధం కాదు" అన్న మాటల్లో కవుల నిర్వహణ రీతిలో మనస్తత్వానికి సంబంధించిన రెండు ముఖాలు ప్రవృత్తమైనాయి. ఒకటి ఆంతరమైన ప్రేరణకు సంబంధించిందీ, సహజమైందీ. రెండవది బాహ్యమైన పరిస్థితు లను బట్టి ఏర్పడిందీ, తత్కాలానికి సరిపడిన స్వల్పమైన లేదా వైయక్తికమైన ప్రయోజనాపేక్ష కలది. అభ్యుదయ కవులు కమ్యూనిస్టు పార్టీకి గల సంబంధంలోని సహజత్వం, లక్ష్యంలో అభిప్రాయసామ్యం ఉద్ఘాటితమైంది. ఇది నిశ్చయమైన అభిప్రాయాలుగల వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రకటించేది. ఈ దృష్టిలో శ్రీ సుప్రసన్న మాటల్లో యధార్థం లేకపోలేదు. కవిత్వంతోపాటు విమర్శలోనూ మరొక ప్రక్కనుండి వ్యాఖ్యాన పద్ధతిలో, విశ్లేషణా రీతిలోమార్క్స్ తాత్త్విక దృక్పథం ప్రభావాన్ని ప్రసరించింది.

అశేష ప్రజా ప్రయోజనంకోసం, నియంత్రితమైన సమ సమాజాన్ని రూపొందించే ధోరణిలో అచంచల విశ్వాసంతో క్రొత్త వ్యవస్థను నిర్మించే ప్రయత్నం జరుగుతున్న సమయం. పాలితులు పాలకులమధ్య పీడితులు పీడకులమధ్య చెలరేగే తిరుగుబాటుతో- సంఘర్షణలోని తీవ్రదశ చైతన్యాత్మకమైన యుగధర్మంగా భావిత మైంది.

"పగిలివ నిశ్శబ్దంవలె
పగ్గ్రాచులు లేచినవో!"

ఇంతకాలం నోరులేక పడి ఉన్న ప్రజల మనస్సు తాడితమై విజృంభించి వెంటాడేస్థితిని వ్యజ్యమానంచేసే పై పంక్తులు సోమసుందర్ కవితాత్మను ప్రఫుల్లం చేసేవీ. "వృద్ధ జగతి సమా ధిపై సమధర్మం ప్రభవింపజేసే ఆశారూపానికి క్రియాశక్తిగా విప్లవం రూపొందింది. చరిత్రగతిలో వచ్చిన పరివర్తనావేగంతో సంఘర్షణ పర్యవసానంగా నిమ్నోన్నతాలు నశించి, పరాధీనత్వం, పురాలోకం, కృతకత్వం, వక్రగతి స్థానంలో స్వాధీనత్వం, నవలోకం, సహజత్వం, ఋజుగతి అవతరించి క్రమంగా అవనిపై "నిన్న నేడుల కృషియే రేపై" సమధర్మం ప్రభవిస్తుందన్న ఆశాకేతనం ఆవిష్కృతమైంది.

"భువి యొక విప్లవమూర్తై
నిలువు కాళ్ళ నిలుస్తోంది
అరుణారుణపతాకయై
ఆకాశం పిలుస్తోంది"

వైప్లవశక్తులు విజృంభించి జడమూ, స్తబ్దమూఐన సమాజాన్ని చైతన్యంతో జ్వలింపజేసి "భువి సమస్తసంపదలకు" సామాన్య మాన వులను "అధినాథులు"గా నెలకొల్పే ప్రయత్నంతో,

"నిద్దుర చీకటి వెలుపల
వేకువ మెలకువ పుట్టును
ఇదిగో విప్లవ దుందుభి
వినిపించిన సందేశం"

ఆలోచనా రూపంలో వికసించిన అభ్యుదయ భావన స్ఫుటంగా ప్రతిఫలమయ్యే లయాత్మక పద విన్యాసంతో చీకటినుండి ఉదయమై భవిష్యత్తు వెలుగుతూ రూపొందిన కాంతి చిత్రం "సమధర్మం".

సమధర్మంతోపాటు పేర్కొదగిన మరో కవిత 'ఖరార్ నామా'.

"జన్మెత్తిన మానవునకు
జీవితమే పరమ ధనం
అయి అది ఒక మారే
అతని కొసబడిన వరం"

సంఘంలో పురుగులవలె పుట్టి పెరిగి, అస్తిత్వమూ, ప్రయోజ నమూ ఎరుగకుండా తన చరిత్ర చెరగిపోయే మానవుడిక ఉండ బోడని కవి విశ్వాసం. భూతకాలపు మర్యాదలనే బూజును దులిపి భవిష్యత్తుకోసం తిరుగుబాటుతత్వాన్ని ప్రకాశమానం చేస్తూంది.

దోపిడి, పిరికితనం బీదరికంనుండి విముక్తమైన జీవితంలో ఆనందం, శాంతి కని ఆశించే ఉదాత్త లక్ష్యాలు. కాలం నిల్వదు. జీవితం ఆగదు. గతం తిరిగిరాదు. అందువల్ల జీవితంలో ప్రతి క్షణం ఎంతో విలువైందిగా భావితమైంది. మరోజన్మ, పరలోకం మొదలైన మూఢవిశ్వాసాలు, పరోక్షంగా తిరస్కృతమైనాయి. వాటి పేరిట జరిగే అన్యాయం, నెలకొనే అజ్ఞానం సూచిస్తూ యథార్థాన్ని గుర్తించి వివేకంతో జీవితమనే పరమధనాన్ని ఉపయోగించుకోవాలన్న ఆరాటం గుర్తింపవచ్చు. ఇది ప్రబోధాత్మక రూపంలో క్లుప్తత కలిగి సూక్తి సదృశంగా ఉంది. ఈ గేయంలో సామాన్య మానవుని రూపంలో కవి, గొంతుకొసల దేశభక్తి నిర్వచనాలతో గొంతు విడివడిన పూర్ణధ్వనిలో సామ్యవాద వ్యాఖ్యానంతో, ఉత్సాహం, త్యాగం, విప్లవం, ఆశ మొదలైన గుణాలు పుంజీభవించుకున్న మూర్తిగా కన్పిస్తాడు.

''గాయపడిన సింహంవలె
గర్జించనీ కంఠధ్వని
రాబోయే స్వర్ణయుగానికి
నీ జీవిత మొక రహదారి''

సమాజంలోని పీడితుల నావహించవలసింది సింహత్వం, కంఠంలో నినదించవలసింది గర్జాధ్వని. ఇది భవిష్యత్ సామ్యవాద విజయానికి జయభేరిగా భావించడంలో వైప్లవ సమరం సూచితం. ఇది చైతన్య శీలమైన కవి మనస్తత్వానికి చిహ్నంగా, ఆ తరువాత కవిలోని అరాజక ధోరణికన్నా నిర్మాణాత్మకమైన ప్రవృత్తికి నిదర్శనంగా కన్పిస్తుంది.

IV

మౌన ఘోషలో మృత్యుప్రాయమైన దుర్భర స్థితిలో, సుప్తమైన అంగార కణాలు మేల్కొని ఎగసి పడే దృశ్యాలు, ఒక మారు కీలా నృత్యంతో, మరోమారు జ్వాలాహోమంతో సంఘర్షణ, విప్లవానికి సూచీ రేఖలుగా కన్పిస్తాయి.

''ఆకలి అమ్మా ! ఆకలి !
అన్నపూర్ణ గర్భగుడిని
ఆకలి గంటలు !''

'అన్నపూర్ణ గర్భగుడిని' అన్న మాటల్లో ఆవహించిన సంప్రదాయ బంధురత్వాన్ని చీల్చుకొని 'ఆకలి గంటల' ధ్వనిలో అభ్యుదయాత్మక భావతరంగం నినదిస్తూంది. ''ఆకలి, అమ్మా ! ఆకలి'' అన్న శబ్దాల్లో కరుణాత్మకమైన కవిదృష్టి మెరపువలె మెరస్తూ దేశం పొందుతూన్న దారిద్ర్య స్థితి యొక్క అమేయమైన సాంద్రతను దర్శింపజేస్తూంది.

''నాలో నరాల లోపలి
గడియారం తలుపుకు
గడియ పడిందెపుడో''

ఇది అత్యంతాధునికమైన భావచిత్రం ! గడియారం—ఎన్నికలో నవ్యమైన భావ నిర్మితిపట్ల కవి ఔత్సుక్యం కన్పిస్తుంది. ఇందులో దయనీయమైన సామాజిక రూపదర్శనంతో కవి పొందిన నిశ్చేష్ట రూపమూ ఉంది.

* * *

భగత్సింగును గురించి వ్రాసిన గేయంలో వీరుని చరిత్ర ఆధారంగా దేశభక్తి, విప్లవరూపం రెండిటి సమన్వయ రూపం లోకాన్ని ముంచెత్తే ''క్రాంతి కాల జాగృతి''గా భాసితమౌతూంది. రచన ఉద్రేకం, ఆలోచనతోపాటు నియతమైన శబ్ద శిల్పాన్ని సంతరించుకొని సాగింది.

ఒక వీరుడు
ఒక తారక
మహాకాంతి
మహాక్రాంతి !

వర్తమానంలో భగత్సింగు మరణం, భవిష్యత్తుకు క్రాంతి పథంగా భావితమైంది.

తారను పీక నులిపి చీకటి చంపింది. వీరుని పీక నులిమి పిశాచి చంపింది. ఒక తారకపోతే వేయి తారకలు బారులు తీరి అవతరించాయి.

చీకటి గుండెకు తూట్లుపడేట్లుగా. ఒక వీరుడుపోతే వేలాది వీరులు బారులుగా విప్లవయోధులై నిలచేరు. చీకటి పిశాచం అంతంతో స్వాతంత్ర్యోదయమైంది.

''చీకటి పిశాచి చచ్చెను
తాటకి వలె పూతన వలె
మేరువుగా శవం పడెను''

మొదట ప్రాణంగల రెండు రాక్షస రూపాల నిర్జీవమైన దశ, తరువాత ప్రాణరహితమైన మేరు ప్రసక్తి, క్రమంగా భయాన్ని చేకూర్చే క్రూరప్రవృత్తినీ, (జడమయమైన పర్వతం) ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే మౌఢ్య ప్రభావాన్నీ సూచించేవి. చీకటీ, మేరువూ ఇక్కడ అంధప్రాయమైన, స్పందన రహితమైన, లక్షణానికి ప్రతీకలు!

V

కవి భావించే కార్మిక లోకానికి ప్రతినిధిగా ఫ్యాక్టరీ గీతం నిర్మితమైంది. దీని చిమ్నీ నుండి వచ్చే పొగ నిర్దయవలె ఉందనీ, దాని గర్జనలో భువి పేగులు దద్దరిల్లాయనీ శ్రామికుల కష్టాలకు కవి గీసిన చిత్రం, చరిత్రలో సంకట స్థితిలో పీడితులూ పీడకుల మధ్య అవిచ్ఛిన్నంగాసాగేఘర్షణ ధ్వనింపజేస్తూంది. ఎన్నోఏండ్లుగా సాగుతూన్న ఈ వ్యవస్థలో ''దేవుడు న్యాయం చేస్తాడా ?'' అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం ఉక్తి చమత్కృతితో యజమానులు భూరి విరాళాలతో దేవుని కొనేశారంటాడు. దేవుని, ధనస్వాముల నమ్మిన బంటుగా భావిస్తాడు. సమస్త కష్టాలకూ భగవంతునిపై భారం

వేసి, కూర్చునే మనస్తత్వాన్ని నిరసిస్తూ కర్తవ్యోన్ముఖులనుచేసే లక్షణం ఉంది. దేవుని పేరిట తమ ఉనికినీ, స్థిరత్వాన్నీ కాపాడుకొనే పీడకుల మనస్తత్వమూ సూచితమౌతూంది. దేవుడు, మతం మానవ కల్పితాలు. ఇవి మార్పు కెపుడూ వ్యతిరేకం, పురోగతికి నిరోధం అన్నదే ఇతని అభిప్రాయం. కాల్పనికజగత్తులో విహరించే కన్నా యధార్థ జీవితంలో ఆచరణ రూపం ఇతని పరమలక్ష్యం. ఇదే సమాజాన్ని పురోగమింప జేస్తుందన్న విశ్వాసమూ కన్పిస్తుంది. ఈ స్థితిలోనూ ధనస్వాముల ఔద్ధత్యానికి అంతం లేకపోలేదన్న ఆశ చూడవచ్చు. ఈ సందర్భంలో శక్తిలేని హీనస్వరంతో,స్పృహ తప్పిన భుజగంతో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ వినాశ దశ సూచితం అయినా బెబ్బులి గర్జించడం మానలేదు. చిమ్నీ భుగ భుగ మని పొగ చిమ్ముతూనే ఉంది ఇంకా.

> ''యజమానుల లోహపు గుండెల
> అమానుషత్వానికి హడలే''

కూలీలంతా ఈ క్లిష్ట ఘట్టంలో సంఘటితమైన శక్తితో ఎదుర్కొని ధనమదాంధుల, అధికారుల ''కాని కారరహిత గర్వం ఆకృతియై'' నిల్చిన ఫ్యాక్టరీ ప్రజాయత్తం కావలసిన అవసరం ప్రపంచితమైంది.

ఈ కృతి చివరది ''ఆకలి నాలుకలన్నీ'' అనే గేయం. ఇది ఒకవిధంగా ఫ్యాక్టరీ గేయంలోని భావరూపానికి క్రియారూపంగా భావింపవచ్చు. ఒక ముదుసలి, చరిత్ర పూర్వగాథను నెమరువేసే స్మృతులరూపం ఇది. ఈ నులివెచ్చని జ్ఞాపకాల్లో అన్నార్తుల లోకం, పేదల శ్రమజీవుల కష్టతతీ, కలవారి కండకావరం; నిరంకుశుల కఠోరపాలనం, ఫలితంగా చెలరేగిన కల్లోల జనసందోహం—కన్పిస్తాయి. ఆకలి నాలుకలన్నీ ప్రళయంవలె గర్జిస్తే కుబేర దుర్గాలు గుభిల్లున కూలి పేదజనుల ''స్వామ్యజగతి'' అవతరించడమన్న లక్ష్యం కవి ఆదర్శరూపంగా కన్పిస్తుంది ఒక్కమారు వెనుకకు మరలి చూస్తే ఆరంభంలో—

> ''తన చరిత్ర తనే పఠించి
> ఫక్కున నవ్వింది ధరణి
> తన గాథను తనే స్మరించి

భోరున ఏడ్చింది ధరణి'' అంటూ మొదలైన ఈ కృతి చారిత్రక భౌతిక దృక్పథంతో నిర్వహింపబడింది. ధరణి తన చరిత్ర తానే పఠించి ఫక్కున నవ్వడంలో—భోరున ఏడ్వడంలో అతి నిబిడమైన వేదన వెనుక దయనీయమైన యథార్థ జీవితం ఉంది. ఎంతో కాలం గతించినా, ఎందరో రాజులు మారినా చరిత్రలో సామాన్యుని జీవితం ఏ మార్పూ లేకుండా ఏసోపానంమీద నిలచిందీ ఒక్కమారు గుర్తుకు తేవడమే కవి ప్రయత్నమంతా. చివర ఈ దుర్దశ పరాస్తమై నెలకొనే ఆనందరూపం చిత్రితమైంది.

> ''ఓహోహో! స్వప్నం కాదుగదా!
> ఎంతలోనే ఎంత మార్పు!''

సమాప్తిలో ''కాలగతికి'', ''నూత్నజగతికి'', ప్రభవించే పురిటిబిడ్డగా ఆశారూపమైన సమధర్మం ఆవిష్కృతమైంది. ఈ విధంగా సామ్యవాద భావన ఆద్యంతాలూ అనుస్యూతంగా ప్రవహించే ఈ కృతిలో భావైక్యం స్ఫుటంగా కన్పిస్తుంది

శ్రమజీవుల ఆకలి నాల్కల గర్జాధ్వనితో, చైతన్యంపొందిన జన సమూహం, రేఖదాటి; శ్రమఎరుగని వారి ఆడంబరం ఆర్భాటం అంతరించి, క్రొత్త గాలి విసరుతో ధనస్వామ్య వ్యవస్థ ఛిన్నాభిన్నమైన స్థితీ, కర్కశ పరిపాలనం అంతమొందిన దశ ప్రసక్తమైంది. చారిత్రకంగా పరిస్థితుల ఆరోహణక్రమంతో, భౌతికవాద గతితో చివరకు సామాన్యుని జీవిత వికాసం వ్యంజితమైంది. ఈనాడు దీని అవసరం ఊహిస్తే, వాస్తవంగా ఇంకా సామాన్యుని జీవితం ఒక స్థాయికి చేరుకోనేలేదు. ఎప్పటికప్పుడు ఆర్థిక వ్యవస్థలో కుదురుబాటు లోపిస్తూనే ఉంది. రాజకీయ సంక్షోభం ఉండనే ఉంది. ఈ పరిస్థితి కావ్యప్రయోజనాన్ని ఇనుమడింపజేస్తూంది.

చరిత్రలో ఒక పరిణామదశకీ కృతి ప్రతిబింబం ఒక వ్యవస్థనుండి మరో వ్యవస్థకు మారే ప్రగతిమూర్తికీ కవి ప్రతినిధి 'మహాప్రస్థానం' తరువాత పరిగణింపదగిన అభ్యుదయకృతుల్లో ఉత్తమ కృతి ''వజ్రాయుధం.''

అ థో జ్ఞా పి క లు

(1) సోమసుందర్—శేషేంద్ర జాలం, పుట 11

(2) ,, ,, ,, ,, పుట 11

(3) సాహిత్య వివేచన. పుట 29.

శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వరులు

సారస్వత వ్యాసంగము

లోకములో మనుష్యులు సాధారణముగా ననేక వ్యావృత్తులలో, వ్యాసంగములలో నిమగ్నులై యుందురు. ఏ పనియైనను చేయుచుండునే కాని మానవుఁ డేపనియుఁ జేయకుండ నుండఁ జాలఁడు. అది మానవ ప్రవృత్తి. తద్భిన్నుఁడు జడుఁడైనను గావలయును. జ్ఞానియైనను గావలయును. ఇతరుల కది యసాధ్యము.

> "కావ్యశాస్త్ర వినోదేన కాలోగచ్ఛతి ధీమతామ్
> వ్యసనేనచ మూర్ఖాణాం నిద్రయా కలహేనవా."

కావ్యశాస్త్ర వినోదములతో ధీమంతుఁడు కాలము గడపుచుండఁగా, మూర్ఖుఁడు సప్తవ్యసనములలో నొకదానితోఁ గాని ఒకదానితో నొకదానికి సన్నిహిత సంబంధము గల మఱియొకటి రెండింటితోఁ గాని నిద్రతోఁ గాని వాక్పారుష్య నిలయమైన కలహపరుత్వమునఁ గాని కాలము పోఁబుచ్చుచుండును.

కావున మానవునకుఁగల అనేక వ్యాసంగములలో 'సారస్వత వ్యాసంగము' ప్రముఖస్థాన మాక్రమించును. సారస్వత ప్రయోజనము కేవల వినోదము కాదు. కేవల కాలక్షేపము కాదు. కేవల హాస్యము కాదు. అది మానవుని ప్రవృత్తిని తీర్చిదిద్ది ఇహపర సుఖ లాభదాయకము కావలయును. అందుచేఁ కళలన్నిటికి వలెనే సారస్వత కళ పరమార్థము గొప్పది. సారస్వతము సారస్వతమునకై కాదు. కళ కళకోసముకాదు, ఇహపర సుఖ లాభములకు, ధర్మార్థ కామ మోక్షములకు. ఇది భారతీయ సాహిత్య పరమార్థము

అర్థదృష్టి కలవారికి సాధారణముగాఁ బరమార్థ దృష్టి యుండదు. అర్థము లన్నిటికంటె నుత్తమమైనది కనుకనే పరమార్థ మనుమాట వచ్చినది. పరమార్థము విలువ పరిగ్రహించినవాఁడు వట్టి యర్థము వంకకుగాని, అపార్థముల వంకకుఁ గాని పోఁడు, పోజాలఁడు. పరమార్థ దృష్టికి అంతర్దృష్టి అత్యంతావశ్యకము. అంతర్దృష్టికి తపస్సు మిక్కిలి అవసరము. తపస్సు ఏకాగ్రత నొసంగును. ఏకాగ్రత నిర్దిష్ట వస్తు నిమగ్నత నొసంగును. నిర్దిష్ట వస్తు వ్యగ్రత నిరుపమ సాహిత్య మొసంగును. కనుకనే కవి ఋషి కావలయు ననిరి పెద్దలు. 'నా నృషిః కురుతే కావ్య'మ్మను మాట సత్యము. ఋషియనఁగా Seer (చూచువాఁడు) అని యర్థము. చూచువారందఱు కవు లగుచో అంధులు తప్ప మిగిలిన వారందఱు కవులు కావలసి వచ్చును. మఱి చూచుట యననేమి? భూత భవిష్య ద్వర్తమాన విషయములు చూడఁగలుగుట, ఈ శక్తి అంతర్దృష్టికే కలదు. కనుక అంతర్దృష్టి ఋషిత్వము ననే అబ్బును. ఋషి నీతి నియమవంతుఁడు. లోక వ్యవహార విజయమున కైనను, నీతి నియమము లుండవలయును, లోకాతీత విషయ విజయమునకు నీతి నియమము లవసరము లేదనుకొనుట అవివేకము.

ఏకాగ్రమనస్కునకు, నీతి నియమవంతునకు వాక్కు స్వాధీనమగును. వశ్యవాక్కు కలవాఁడే భావ వ్యక్తీకరణకు, ఉత్తమ భావ ప్రదర్శనమునకు యోగ్యుఁడు. భావము శబ్ద గతము. శబ్దము లమృత స్వరూపములు. అక్షరములు. మిగిలినవి క్షరములు. క్షరములు కాని అక్షరములు కవికి స్వాధీనమై యుండుటకు మనోనియమ, వాఙ్మయము, ఇంద్రియ నియమాదు లవసరములు. ఇవి కలవాఁడే శుచి. శుచియే కవి కానోపును. అశుచులు కవులు కావచ్చును గాని కవులు కాలేరు. అగుట వేఱు, అనిపించుకొనుట వేఱు. కనుక 'శుచిః కవిః' అని వేదమ్మూలము. బహునీతి నియమబద్ధుఁడు, అంతర్దృష్టి యుతుఁడు, శుచి, భూత భవిష్య ద్వర్తమాన వేది ఉత్తమ కవి యగును. అట్టి కవుల రచనలు చదివి అర్థము చేసికొని ఆనందించుట, ఇహపర సుఖ లాభము లందుట. ఇది సారస్వత వ్యాసంగము. ఈ వ్యాసంగమున నున్నవా రదృష్టవంతులు.

'కవితా వ్యాసంగము' కల్ప వృక్షము వంటిది. అది కవికి, చదువరులకు, ఇపుడు, ఎపుడు ఇహపరసుఖ లాభదాయకము. సుకవి

య్యెనవాఁడు రాజ్యం మిచ్చిన నొల్లఁడు 'సుకవితా యద్యస్తి రాజ్యేన కిమ్.' సుకవివతంసులు 'ఒల్లరు నిర్జరేంద్ర పద మొల్లరు బ్రహ్మ పదంబు.' నిర్జరేంద్ర పదమునను బ్రహ్మపదమునను పతనమున్న నుండవచ్చునుగాని సుకవితా రాజపదము శాశ్వతము, పతనరహితము, అమృతము. తరతరములకు యుగయుగములకుఅది మార్గ దర్శకము. ఇహపర సుఖ శుభ లాభదాయకము. సుకవికి చావు లేదు.

ఈ దృష్టితోడనే భారతీయ మహాకవులు పరమ పావన కవితా వస్తువులు పరిగ్రహించిరి. ఆ రహస్య మెఱిఁగియే ఆంధ్ర కవులును వారి ననుసరించిరి. నన్నయాదుల భారత స్వీకృతి కదియే కారణము.

రమణీయ శబ్దములను రమణీయార్థ ప్రతి పాదకములుగ వాడి రమణీయ భావములతో సారస్వతమును రమణీయ మొనర్చిన మహాకవుల ఋణముతీర్చుకొనుటకు, ఉపలబ్ధి పొందుటకు మార్గము సారస్వత వ్యాసంగము.

శబ్దములు రమణీయములై అర్థములు రమణీయములై భావములు రమణీయములై రమణీయతను పరమావధిని జేరుటే భారతీయ సాహిత్య లక్ష్యము. ప్రాజ్ఞు లగు ఆంగ్ల విమర్శకులు కొంద ఱీ భావములు పొందియున్నవారు కలరు. అందు మాత్యూ ఆర్నోల్డు ముఖ్యుఁడు. "Sweetness and Light" అను రెండు మాటలలో సారస్వత పరమావధి నాతఁడు సూచించినాఁడు. Sweetness మృదు మధురత, Light జ్ఞానప్రకాశము. మృదు మధుర శబ్దభరితమై జ్ఞాన ప్రకాశము లక్ష్యముగాఁ గలదియే ఉత్తమ సాహిత్యమని ఆతఁ డుద్ఘోషించినాఁడు. ఆ సాహిత్య ప్రయోజన మందుటకే సాహిత్య వ్యాసంగము.

సాధు సమ్మత మైన సారస్వత వ్యాసంగము పూర్వ పుణ్య లబ్ధము. సారస్వత వ్యాసంగలోపమే అశాంతికి హేతువు. సారస్వత వ్యాసంగము ప్రశాంతి హేతువు. ప్రశాంతికన్న భాగ్యమేది? అశాంతి కన్న దారిద్ర్యమేది ? మన బాల బాలురకు బాల్యమునుండియు సారస్వత వ్యాసంగ జిజ్ఞాస కలిగించుట మన పవిత్ర విధ్యుక్త ధర్మము. మన ధర్మము మనము నిర్వర్తించినచో భావి భారత పౌరులు, నీతి నియమబద్ధులు, నిరుపమ పరమార్థ దర్శనులు అయి నిత్య సుఖమందఁగందు రనుట నిర్వివాదాంశము.

శ్రీల కెల్ల నిత్యమాల వాల మ్మగు తెలుఁగనేల వెలసె దివ్యకవితమునుపు, పండె దేశపుణ్యంబు మిక్కిలి, దివ్యకల్పవల్లి తెలుఁగుతల్లి.

ఆంధ్రి నవతరిల్లె అష్టాదశ పురాణ రాజములును కావ్యరాజములను శతక నాటకముల శాశ్వతంబులు గాఁగ, ఆంధ్రజనుల భాగ్య మతిశ యముగ.

నియమవంతుఁ డగుచు భయభక్తులం గల్గి, భారతంబు మన కుపాయనముగ
నీయ నద్భుతముగ వ్రాయఁడే నన్నయ్య, అతని కవిత మనకు అమృత మయము.

తిక్కన కవిరాజు దివ్య ప్రకాశుఁడు, భారతా ద్వితీయ భవ్యసుకవి
అతనికవిత యెల్ల ఆపాత మధురము, చదువ వలయుఁ బెక్కుసారు లదియె.

ఎఱ్ఱన సనపర్వ మెఱ్ఱనార్య నృసింహ, ఘనపురాణ మమృత కల్పము కదు
ఈ త్రిమూర్తులు మన కెప్పు డారాధ్యులు, గర్వకారణములు కదుఁ గడుఁగడు.

అంకితంబు నొసంగ నధమరాజుల కని, కంకణంబుఁ గట్టుగన్నయట్టి
పోతరాజు మనదు పూర్వ పుణ్యఫలంబు, భవ్యమైన దతని భాగవతము.

నాకుఁ జుట్ట మగును నాచన సోమన్న, పాలకురికి ఆత్మబంధు వరయ
అమ్మవంకవార లష్టదిగ్గజములు, ఎవరు బంధువు లిల నింతకంటె?

ఆ మహానుభావుఁ డైన శ్రీనాథుని, ఋణలవంబుఁ దీర్ప నెవ్వఁడోపు
కవిత కా దతనిది గంగా ప్రవాహంబు, అతనిసేవ మనకు హితకరంబు.

రాజభక్తి విడిచి రాజిల్లె ధూర్జటి, దైవభక్తి కతన ధన్యుఁ డతడు
అతని కృతులు నిలుచు నజరామరంబులై, అతని శతకరాజ మద్భుతంబు.

చాలఁ జక్కనికవి సంకుసాల నృసింహుఁ, డనుపమానుఁ డబ్బయార్యు డల్లె
కొఱవి గోపరాజు గోవిందభక్తుఁడు, అమరి రిట్లు మనకు విమల కవులు.

రమ్య భక్తియుతుఁ రామాయణ కవీంద్రు లందఱును మహాత్ము లనవరతము
వారి సంస్మరణము సారస్వతంబును, అమితలాభదాయకములుమనకు.

భారతంబు మనకు బంధురాజంబగు భాగవతము ముక్తిభాజకంబు
రమ్యఫలదమౌను రామాయణం బది, వీని మించలేవు వేఱుకృతులు.

పూర్వ పుణ్యఫలము భోజరాజీయము, సర్వ దివ్యకథల సంపుటంబు
పింగళికులసుకవి విశ్వకవీంద్రుఁడు, పద్యనవల లెల్ల వానికృతులు.

భట్టుమూర్తి కవిత భవ్యేంద్రజాలంబు, చేమకూరసుకవిసోమమహిమ
మెన్నఁదరమె యింక నెందఱో సుకవులు, ఆంధ్రభూమిఁ బూర్వ మలరఁగనిరి.

ఈసుకవి జనులది వ్యాసంగ మెంతయు, లాభదాయకం బిలాతలమున
ఆంధ్ర భారతి మన యద్భుతభాగ్యము, వందనమ్ములామెపాదములకు.

కొత్త మనిషి

డా॥ ముకురాల రామారెడ్డి

ఎవరవోయీ నీవు, ఏ వూరు మీది ?
ఈడ నిలబడ్డావు ఏ దారినీది ?
పొరమబ్బు విడిచె కరకర పొద్దు పొడిచె,
వీధి మేడలు జిలుగు వెలుగులో మెరిసె,
సందు సందున మంది సందడే బలిసె,
ఐన, నీ ముఖముపై మౌనమే నిలిచె
ఎవరవోయీ నీవు, ఏ వూరు మీది ?
ఇట కూలబడతావు ఏ దారి నీది ?

అవయవాలా సొంతమరిగి పోయినవి,
నలభయేండ్లకె నీకు నడుమువంగినది,
ముసురుపట్టిన రాత్రి ముడిగి ఈ గుడిలో
పండుకొంటివె నిద్రపట్టినా లేదా ?
ఎవరవోయీ నీవు, ఏవూరుమీది ?
ఇట కూలబడ్డావు ఏ దారినీది ?

మన భాగ్యనగరమనె, మన భాగ్యమిదనె
రేడియోపాట ఆలించినటులేదు,
చెదరు దృష్టికి ఓర చెయిపెట్టి, ఏమో
ఎదిరి చూచెద వెట్లొ బెదిరి చూచెదవు,
పరిచయస్తుల ఇంటి చిరునామ మరిచి
పట్నమే అడవియై పస్తువండితివా ?
ఏవూరు ఐతేమి, ఎవరవైతేమి,
వస్తవా మాయింటి వరకు ఈ పూట.

కలలోన తోచినది కనులచూడంగా
ఆశపడి, తీరా నిరాశపడినావా ?
పెద్దబతుకే బతికి పేదవైనావా ?
ధర్మానికే నిలిచి దగులు పడ్డావా ?
పరిసరాలే నిన్ను పరిహసించినవా ?
కాలమే పగబట్టి కరిచి పోయిందా ?
మాయ మతములు పోటి మాటలే చెప్తే
మాట్లాడతోచక మౌనివైనావా ?

కులము కులమొక వేరు కూటమే పెడితే
తంట కులమును రోసి ఒంటివైనావా ?
ఏవూరు ఐతేమి, ఎవరవైతేమి,
వస్తవా మాయింటి వరకు ఈ పూట

దిక్కు దిక్కునచూస్తి, దేశాలుచూస్తి,
చోటిచ్చె నీవంటి చుట్టమేనాకు;
పల్లె పల్లెనచూస్తి, పట్నాలుచూస్తి,
కలిసేది నీవంటి బలగమేనాకు;
ఏవూరు ఐతేమి, ఎవరవైతేమి,
వస్తవా మాయింటివరకు ఈ పూట

ఇంతకాలము నీవు ఏగిన సొదలు
మా పాపలనుచూచి మరిచిపోదువులే
కలిగింది పెట్టించి కంచమొడ్డిస్తా
దేశవార్తలుచెప్పి దినము గడిపిస్తా
అనుమాన పడతావు అట్లచూస్తావు
వస్తవా మాయింటివరకు ఈ పూట

కొత్తమనిషిని నమ్మగూడదనేటి
పాత సామెత మీద పా యెనా మనసు
పాత లోకమువారి వచ్చింది కొత్త,
సంప్రదాయము కొత్త చట్టాలు కొత్త,
కని విని ఎరుగని కాలమిది కొత్త,
పాత సందేహాల పట్టూడగొట్టి
పాత నినాదాలు పడగొట్టె కొత్త,
పాత నిరాశను పాతేసె కొత్త,
మారేటి మనుషుల మనసులే కొత్త,

మనిషి మనిషిని కల్పు మమతలే కొత్త,
మావీధిలో నేటి మర్యాద కొత్త,
వస్తావ, నిజముగా చూస్తావుకొత్త
ఇదిగో ఇదిగో చూడు ఇది కొత్తబాట
వచ్చిపో మావీధి వరకు ఈపూట

నిరుటి చింతలు ఏవో నెమరు వేస్తావు
మా యింటి వరకురా మారిపోతావు;
'ముట్టరాకు' అనేటి మునుపటి తేడా
మావాడ చూస్తివా మరిచిపోతావు;
'మా' అనక 'మీ' అనక మాయలోపడక
మనము మనమనుకొనే మార్గమే మనది
మాయగాళ్ళను రోసి, మర్మాలు రోసి,
మనమంది సరికొత్త మనుషులైనారు.

ఇదిగో ఇదిగో చూడు ఇది కొత్తబాట
వచ్చిపో మన వీధి వరకు ఈపూట

వంచక పక్షాల వాదాలు వినరు
తమ నిశ్చయములో స్వతంత్రులైనారు,
మునుపటి తంటాలు మూలకు తన్ని
మనవాళ్లు సరికొత్త మనుషులైనారు,
తగవులాటలు పెట్టు తంటాలు అన్ని
తెలుసుకొనేపాటి తెలివైనవారు,

మనిషివలె మాట్లాడు మనిషియే వస్తే
కుశల వార్తలు అడిగి కుర్చీవేస్తారు;
మనిషివలె కనిపించి మైదు చూపిస్తే
మెడలపై చెయ్యేసి వెడల గొడతారు

మాయగాళ్ళనురోసి, మర్మాలు రోసి,
మనమంది సరికొత్త మనుషులైనారు

మనవాళ్ళ విశ్వాస మహిమలే కొత్త
మన వాళ్ళు మెచ్చిన మతము ఓ కొత్త,
భ్రమల వలలను తెంచి బైట పడ్డారు,
నామధారులచూచి నమ్మకున్నారు,
వేషధారుల ముసుగు విడిపించినారు,
చీకటి పల్లిలో చిన్న సందులలో
వెలుగు తోరణములు వెలిగించినారు,

ఇదిగో ఇదిగోచూడు ఇది కొత్తబాట
వచ్చిపో మా వీధి వరకు ఈ పూట

శ్రీ పుచ్ఛా పరబ్రహ్మశాస్త్రి

భారతీయ ముఖ్య దర్శనములు

విశ్వము నందు పలబ్ధమగుచున్న వస్తుజాలముయొక్క తత్త్వము లేక యథార్థ స్థితిని గూర్చి తెలుసుకొనుటకై మానవుడు తన మనోబలము నుపయోగించి అతి ప్రాచీన కాలము నుండి చేయుచు వచ్చిన కృషి ఫలితముగ అనేక మతము లుద్భవిల్లినవి. భారతీయ శాస్త్రములలో వీటిని 'దర్శనము' లందురు. అంటే మానవజీవితమునకు పరమార్థమును చూపు మార్గములని యర్థము. ఇట్టి దర్శనములు శంకరాచార్యునికి పూర్వముకూడఅనేకములుండెను. శంకరుని కాలమునుండి మనకు ఆరు మాత్రమే ఆస్తిక దర్శనములుగ స్వీకరించబడుచున్నవి. అవి—న్యాయ, వైశేషికములు; సాంఖ్య; యోగములు; పూర్వోత్తర మీమాంసలు. ఇవి వేద ప్రామాణ్యమును స్వీకరించు దర్శనములుగా ప్రసిద్ధి నొందెను. శంకరునికి పూర్వము కూడ ఆరు ఆస్తిక దర్శనములు ప్రసిద్ధములై యుండెను. అవి బౌద్ధము, జైనము, న్యాయము, వైశేషికము, సాంఖ్యము, జైమినీయము (మీమాంస). ఇందు బౌద్ధ, జైనములు వేదప్రమాణము నంగీకరించకున్నను బుద్ధునిబౌద్ధులు,జినుడిని జైనులు దేవతలుగా స్వీకరించుటవలన ఆ రెండు మతములు కూడ ఆస్తికమతములే నని వారు చెప్పుకొనెడివారు. ఇంతేగాక పరలోకగతి, పుణ్య పాపములు అను ఆస్తిక సాధర్మ్యము కూడ వీరికి కలదు. వీటిని షడ్దర్శనములుగ జెప్పుచు హరిభద్ర సూరి యను జైనవిద్వాంసుడు 'షడ్దర్శన సముచ్చయమను' నొక సంక్షిప్త గ్రంథమునురచించెను. అందు అతడు మూల సిద్ధాంత భేదముల ననుసరించి దర్శనములు ''బౌద్ధం నైయాయికం, సాంఖ్యం జైనం వైశేషికం తథా, జైమినీయం చ నామాని దర్శనా నామ మూన్యహో'' అని వక్కాణించి చెప్పెను. ఈ హరి భద్రుడు అయిదవ శతాబ్దికి చెందినవాడని చెప్పుదురు. అంటే శంకరునికిపూర్వుడు. అప్పుడు వేదాంతమతము జైమినీయముతో అంతర్భావము నొందెనో లేక దానిని ప్రత్యేకించి చెప్పుట కిష్టము లేక హరిభద్రుడు తన గ్రంథములో మానుకొనెనో తెలియదు. పదునాలుగవ శతాబ్దియందు మాధవాచార్యుడు 'సర్వదర్శన సంగ్రహమను గ్రంథమును రచించెను. అందు చార్వాకము, బౌద్ధము, జైనము, విశిష్టాద్వైతము, ద్వైతము, పాశుపతము, శైవము, ప్రత్యభిజ్ఞ, రసేశ్వరము, వైశేషికము, న్యాయము, జైమినీయము, పాణినీయము, సాంఖ్యము, యోగము, శాంకర వేదాంతము అను పదహారు దర్శనములను గూర్చి వివరించెను.

ఈ వ్యాసమునందు కొన్ని ముఖ్య దర్శనములను గూర్చి స్థూలముగ జెప్పుదును ప్రతి దర్శనమందును శాఖాభేదములు, సిద్ధాంత భేదములు కలవు. వాటిని సాకల్యముగ వివరించుట ఇచట ఉద్దేశము కాదు.

I బౌద్ధ దర్శనము

దీని ప్రవర్తకుడు గౌతమ బుద్ధుడు (క్రీ. పూ. 563 – 483). ఇది ముందు మత ధర్మముగ ప్రచారమునొంది తదుపరి దర్శనముగ ఆధ్యాత్మిక వాదమును సంతరించుకొనెను. బౌద్ధులు వేదప్రామాణ్యము నంగీకరించరు. బుద్ధుని దైవముగ స్వీకరింతురు. అతడు నాలుగు ఆర్య సత్యముల నుపదేశించెను. అవి—దుఃఖము, సముదయము, మార్గము, నిరోధము అనునవి. తత్త్వములు మూడు. అవి—ఆత్మ, మనస్సు, పాంచభౌతికశరీరము. ప్రత్యక్షము, అనుమానము అను రెండే ప్రమాణములు. మొదటి ఆర్య సత్యమగు దుఃఖము అయిదు స్కంధములుగ జెప్పబడెను. విజ్ఞానము, సత్పదార్థమెల్ల క్షణికమని తెలిసికొనుట విజ్ఞానము స్కంధము. జన్మాంతర సంపాదితములైన పుణ్య పాపములే సుఖ దుఃఖములకు మూలమని తెలిసికొనుట వేదన యను రెండవ స్కంధము. ఈ దృశ్య ప్రపంచమంతయు సంజ్ఞా మాత్రమేగాని పరమార్థముకాదని యెరుగుట సంజ్ఞయను మూడవ స్కంధము. పూర్వ జ్ఞానమును బట్టి కలుగు స్మృతి సంస్కార మనబడు నాల్గవ స్కంధము. పరమాణుసముదాయమే రూపమని యెరుగుట అయిదవ స్కంధము ఈ యైదు స్కంధములు దుఃఖమనబడు మొదటి ఆర్య సత్యము. రాగద్వేష మూలమున జనించు స్వకీయ పరకీయ భావము దుఃఖమూలమని యెరుగుట సముదయ మనబడు రెండవ ఆర్య సత్యము. దుఃఖ నిరోధమునకు మార్గము మూడవ ఆర్య సత్యము. దుఃఖ నిరోధమే మోక్షము. ఇది నాలుగవ ఆర్య సత్యము. అనగా సర్వ క్షణికత్వ సర్వ నైరాత్మ్య (శూన్య) వాసనా రూపమగు నిరోధము మోక్షము.

బౌద్ధము హీనయానమని, మహాయానమని రెండు శాఖలుగ విడిపోయెను. హీనయానము మరల సౌత్రాన్తికము, వైభాషికము అని రెండు తెగలుగను, మహాయానము కూడ మాధ్యమిక మనియు, యోగాచారమనియు రెండువిధములుగ విడిపోయెను. హీనయానులు సర్వాస్తివాదులు. మహాయానులు శూన్యవాదులు. జ్ఞానియైనపిదప కూడ తోటి మానవుల నుద్ధరించుటకు పూనుకొనవలెనని వీరి సిద్ధాంతము. అట్టివారు బోధిసత్త్వు లనబడుదురు. హీనయానమున బుద్ధుడు విశేషజ్ఞాన సంపన్నుడైన సామాన్య మానవుడు. మహాయానమున బుద్ధుడొక దైవముగ పూజింపబడును.అజ్ఞానము వలన కలిగిన జన్మ మృత్యు రూపమగు సంసారమును సచ్ఛీలము, ప్రజ్ఞానము సత్సమాధుల ద్వారా నిరోధించి మోక్షము నొందుట ఈ శాఖల వారందరికి సామాన్యమే. బౌద్ధులు వేదప్రామాణ్యము నంగీకరించరు. కర్మ సిద్ధాంతమును నిరసించెదరు.

II జైన దర్శనము

దీని ప్రవర్తకుడు మహావీర వర్ధమానుడు. ఇంచుమించు బుద్ధునితో సమకాలమువాడు. ఈ మతమునందు జీవుడు, అజీవము అని రెండే తత్త్వములు. జీవుడు చైతన్య లక్షణుడు. జ్ఞానాది ధర్మములకంటె భిన్నుడుగను, అభిన్నుడుగను ఉండును. అనంతుడు కర్మబద్ధుడు. అజీవమనగా కర్మ. జైన దర్శనమున జీవుడు, అజీవము రెండును నిత్యము, నిరపేక్షకములు. అజీవము అయిదు విధములు. పుద్గలము (ద్రవ్యము), కాలము, దేశము, ధర్మము, అధర్మము. ద్రవ్యమంతయు నేక రూపాణు నిర్మితము. అణు సంస్థాన భేదమును పురస్కరించుకొని ద్రవ్యభేద మేర్పడెనందురు. జైన దర్శనమున జ్ఞానమే పరమార్థము. జ్ఞానము స్వయం ప్రకాశకము. అట్టి జ్ఞానము రెండు విధములు. ప్రత్యక్షము, పరోక్షము. వీటిలో ప్రత్యక్షము మరల ముఖ్య ప్రత్యక్షము, వ్యావహారిక ప్రత్యక్షము. పరోక్షముకూడ అనుమానము, శబ్దము అని రెండు విధములు. బౌద్ధులవలె వీరును వేదములను, యజ్ఞాది క్రతువులను నిరసింతురు. కర్మకూడ పరమాణు నిర్మితమైన పదార్థమందురు. అది స్వతంత్రమై ప్రవర్తించును. జైనులు శ్వేతాంబరులు, దిగంబరులు అని రెండు శాఖలుగ విడిపోయిరి. జీవితముయొక్క పరమార్థము ఇంద్రియములచే పరిమితమైన ప్రత్యక్షాది జ్ఞానమునుండి భిన్నమైన పూర్ణజ్ఞానమును పొందుట. ఈ మతమున పరస్పర విరుద్ధ ధర్మములతో కూడియున్న యీ ప్రపంచమునంతను సత్యమని భావింతురు. దీనిని సప్తభంగీనయ మందురు. 1. స్యాదస్తి (వస్తువు వున్నది కావచ్చును); 2. స్యాన్నాస్తి (వస్తువు లేనిది కావచ్చును); 3. స్యాదస్తినాస్తిచ (వస్తువు వున్నది లేనిదికూడ కావచ్చును); 4 స్యాదవక్తవ్యం (వస్తువు చెప్పబడలేనిది); 5. స్యాదస్తి అవక్తవ్యం (వుండికూడ అవక్తవ్యము); 6. స్యాత్‌నాస్తి వక్తవ్యం (లేకున్నను వక్తవ్యము కాదగును); 7. స్యాదస్తి, నాస్తి, అవక్తవ్యం (ఉన్నను, లేకున్నను అవక్తవ్యముకూడ) అని యిన్ని వికల్పములతో ప్రపంచముయొక్క సత్యమును చెప్పుదురు. అందుచే దీనిని స్యాద్వాదమని చెప్పుదురు. మరొక విధముగ జీవుడు, అజీవము, కర్మ, బన్ధము, సంసారము, నిర్జర, మోక్షము అనునవి యేడు జైనసిద్ధాంతములు. మోక్షమనగా జీవుని అనంత జ్ఞానసంపన్నునిగను, అఖండ శాంతియుక్తునిగను, అఖండ శక్తిమంతునిగను జేసికొనుట. ఇట్టిస్థితి సమ్యగ్దర్శనము, సమ్యక్ జ్ఞానము, సమ్యక్ చరితము అను రత్నత్రయము నారాధించుట మూలమున పొందగలుగునని జైనసిద్ధాంతము.

III న్యాయము-వైశేషికము

న్యాయదర్శన ప్రవర్తకుడు అక్షపాదుడను నామాంతరము గల గౌతముడు. వైశేషిక దర్శన ప్రవర్తకుడు కణాదుడు. కొద్ది భేదముతో ఈ రెండు దర్శనములు సమానముగ నుండును. ఈ రెండు దర్శనములు తర్కశాస్త్రమని కూడ చెప్పబడును. ఇందు ద్రవ్య, గుణ, కర్మ, సామాన్య (జాతి), విశేష (భేదజ్ఞాన హేతువగునది), సమవాయ (సంబంధము), అభావము అని యేడు పదార్థములు. వీటిలో తిరిగి అనేక భేదములు కలవు. జైనులు భౌతిక పరమాణువు లన్నియు నొకే విధముగ నుండునందురు. వీరు వాటిని వేరువేరుగ జెప్పుదురు. అంటే పృథివీ పరమాణువులు ఇతర భూతముల పరమాణువులనుండి వేరుగ నుండును. అట్లే మిగిలిన పరమాణువులుకూడ పరమాణువులు నిత్యము. ఈశ్వర ప్రేరితమై కర్మానుగుణముగ అణువులతో సృష్టి యేర్పడు చుండునని వీరి మతము. అణు భేదమునుబట్టి పదార్థ భేదము కలుగుచుండు నందురు. లేని పదార్థమే నూతన ధర్మములతో వుట్టుచుండునందురు. అందుచే వీరిది అసత్కార్య వాదమని చెప్పుదురు.

పరమాత్మ జీవాత్మ అను రెండు విధములుగ ఆత్మ ఉండు ననియు పరమాత్మ ఏకము, సర్వజ్ఞుడుకాగా జీవాత్మ అనేకము, అల్పజ్ఞుడు. నైయాయికులు ప్రత్యక్ష, అనుమాన, శబ్ద, ఉపమానములనెడి నాల్గు ప్రమాణములను అంగీకరించుదురు. కాని వైశేషికులు ప్రత్యక్ష అనుమానములను మాత్రమే స్వీకరించుదురు. ఈశ్వరునినుండి వెడలినందువలన వేదము వీరికి ప్రమాణము. ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షములను నాలుగు పురుషార్థములను వీరు చెప్పుదురు. మోక్షములేక అపవర్గమనగా సుఖదుఃఖములనుండి విముక్తినొందుట. వీటిలో శరీరము, ఆరు ఇంద్రియములు, ఆరు విషయములు, ఆరు బుద్ధులు, సుఖము దుఃఖము అని మొత్తము 21 విధములగు దుఃఖములను చెప్పుదురు. ఇవి అన్నియు నివర్తించినగాని మోక్షము కలుగదని అర్థము అంటే శరీర ధారణకు మూలమగు కర్మక్షయము కావలెను. విరాగము వలనను, అధ్యయనము వలనను, తత్త్వము నెరుగుట వలనను కర్మక్షయము తన్మూలమున శరీర రాహిత్యము కలిగి ముక్తి ప్రాప్తించునందురు.

IV సాంఖ్యము-యోగము

కొలది భేదముతో నివియు నొకే సిద్ధాంతమును బోధించును. కపిలుడు సాంఖ్యదర్శన ప్రవర్తకుడు. పతంజలి యోగదర్శనమును ప్రవర్తింపజేసెను. న్యాయ వైశేషికములందువలె ఈ దర్శనములందు కూడ పదార్థము, జీవుడు నిత్యములు. అనంతములు. దృశ్య ప్రపంచమున కంతటికి ప్రకృతియను నొకదానిని చెప్పుదురు. దీనిని ప్రధానమనియు, అవ్యక్తమనియు కూడ నందురు. ఇది సత్త్వ రజస్తమోగుణములయొక్క సామ్యావస్థ. ఈ గుణములు వరుసగ ప్రసాదము, సంతోషము, దైన్యము అను అనుభవ విశేషములచే నెరుగబడును. ఈ దర్శనములందు 25 తత్త్వములు చెప్పబడెను. అవి, పురుషుడు, ప్రకృతి, మహత్తు లేక బుద్ధి, అహంకారము, మనస్సు (=5), జ్ఞానేంద్రియములు 5, కర్మేంద్రియములు 5, భూతతన్మాత్రలు 5, భూతములు 5, మొత్తము 25 తత్త్వములు. అహంకారమునుండి మనస్సు, జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు జనించును. ఇది శరీరము. అట్లే అహంకారమునుండి మిగిలిన పది భూతతన్మాత్రలు, స్థూలభూతములు జనించును. ఇది దృశ్యప్రపంచము. మొదటి తత్త్వమగు పురుషుడుకాక మిగిలిన 24 తత్త్వములు ప్రకృతియొక్క పరిణామములు. పురుషుడికి

బంధము, మోక్షము, సంసరణము అనునవిలేవు. ఇవి ప్రకృతి యొక్క అవస్థలు మాత్రమే.

"ప్రకృతిః కరోతి, ప్రకృతిర్బధ్యతే, ప్రకృతిర్ముచ్యతే
పురుషః అబద్ధః,పురుషోముక్తః" అనిన్నీ
"అమూర్తశ్చేతనో భోగీ నిత్యః సర్వగతోఽక్రియః।
అకర్తా నిర్గుణః సూక్ష్మః ఆత్మా కాపిలదర్శనే" అనిన్నీ
"అన్యస్త్వకర్తా విగుణస్తు, భోక్తా తత్త్వంపుమాన్
నిత్యచిదభ్యుపేతః"

అని పురుషుడు అకర్త, సత్త్వరజస్తమోగుణరహితుడు. భోగియు నిత్య చైతన్యశక్తి యుతుడనియు చెప్పబడెను. పురుషుడు శుద్ధుడైనను బుద్ధియందు ప్రతిభాసించి తద్గతమగు గుణత్రయజనిత మాలిన్యముచే మలినుడుగ భాసించును. ప్రకృతినుండి పురుషుడు వేరగుటయే మోక్షము. సాంఖ్యులు ప్రత్యేకించి దైవమును చెప్పరు. ఉత్కృష్ట పురుషుడే దైవమందురు. కాని యోగదర్శనమున పురుషునికంటె వేరుగా దేవునికూడ అంగీకరించుదురు. యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధి యుక్తమగు అష్టాంగయోగము వలన అపవర్గము పొందవచ్చునని చెప్పుదురు.

V పూర్వమీమాంస

వేదములోని కర్మకాండకు సంబంధించిన మంత్ర బ్రాహ్మణ భాగములకు ప్రయోగాత్మక వివరణము తెలుపుచు జైమిని ముని సూత్రములను రచించెను. అందుచేత నీ దర్శనమును జైమినీయమని కూడ వ్యవహరించెదరు. ఆ సూత్రములకు శబరస్వామి భాష్యము రచించెను. కుమారిలభట్టు, ప్రభాకరుడు కొన్ని సిద్ధాంత భేదములతో విపులముగ వివరణ గ్రంథములను రచించిరి. జైమినీయములో జీవుల కనేకత్వమంగీకరింపబడును. అట్లే భౌతిక ప్రపంచరూపమగు పదార్థముయొక్క బాహుళ్యము కూడ చెప్పబడును. కుమారిలుడు ఆరుతత్త్వముల జెప్పెను. అవి, ద్రవ్యము, గుణము, కర్మ, సామాన్యము, తాదాత్మ్యము, అభావము అనునవి. ప్రభాకరుడు మొదటి నాలిగింటినే జెప్పెను. ప్రమాణములనుకూడ కుమారిలుడు ప్రత్యక్షము, అనుమానము, శబ్దము, ఉపమానము, అర్థాపత్తి, అభావము అనుపలబ్ధి అను ఆరింటిని జెప్పెను. ప్రభాకరుడు చివరి ప్రమాణమును చెప్పడు. సర్వజ్ఞాది విశేషణ యుక్తుడగు దైవమును దేని అంగీకరించరు. కాని వేదము అపౌరుషేయము నిత్యము. అదియే పరమ ప్రమాణమందురు. అందు చెప్పబడిన కర్మలు, వాటికి సంబంధించిన అధిదైవములు, పదార్థతత్త్వము అన్నిటివి యథాతథముగ ప్రమాణమందురు. అందుచే వేదము నభ్యసించి అటుపైన ధర్మజిజ్ఞాస చేయదగును; ధర్మాచరణము చేయవలెను. కామ్యకర్మను క్రమముగ పరిత్యజించి నిత్యకర్మను మాత్రమే ఆచరించుచు శారీరక అనర్థములనుండి విముక్తి నొందుటయే మోక్షమని వీరిసిద్ధాంతము.

VI వేదాంతదర్శనము

వేదములయొక్క చివరి భాగములందు ప్రతిపాదించబడిన తత్త్వమును ఉపనిషన్మతము, వేదాంతము అని అందురు. ఉపనిషత్తులు, వ్యాసరచితములగు బ్రహ్మసూత్రములు, మహాభారతమందలి భగవద్గీత వేదాంత దర్శనమునకు మూలగ్రంథములు. శంకరుడు వీటికి అద్వైత పరముగను, రామానుజుడు విశిష్టాద్వైత తత్త్వముగను, మధ్వాచారుడు ద్వైతముగను భాష్యములు రచించిరి. ఈ భాష్యముల కనేక వ్యాఖ్యానములు, పాఠప్రవచనాది ప్రచారములు జరుగుచు వేదాంతదర్శనము మిగిలిన దర్శనములకంటె బహుళముగ ప్రచారములోనున్నది. జీవుడు సర్వజ్ఞత్వాదివిశిష్టుడగు బ్రహ్మతో నైక్యమునొందుట మోక్షమని అద్వైతులు చెప్పుదురు. జీవుడు భక్తి ప్రపత్త్యాదుల వలన విష్ణులోకప్రాప్తినొంది నిత్యసుఖము నొందుటయే మోక్షమని విశిష్టాద్వైతులుచెప్పుదురు. భక్తిద్వారాఅవిద్యా నిర్మూలనమొనర్చి పరమాత్మయగు నారాయణ తత్త్వమును తెలిసికొనుటయే ముక్తియందురు. వైరాగ్యము, శమదమాదులు, శరణాగతి, గురుసేవనము, పరమాత్మయందు భక్తి, సర్వాత్మ సమర్పణము మున్నగునవి పరమాత్మ తత్త్వమును తెలిసికొనుటకు ముఖ్య సాధనములు. అద్వైతులు చెప్పు జీవన్ముక్తిని విశిష్టాద్వైతులు, ద్వైతులు అంగీకరించరు. వేదాంతదర్శనమును వివరించుట కీ పరిమిత వ్యాసమున సాధ్యముకాదు.

VII శైవ సిద్ధాంతము

భారతీయ దర్శన సంప్రదాయములలో శైవముకూడ అతి ప్రాచీనమైనది. కామికాగమము, కారణాగమము, వాతూలాగమము మున్నగు 28 శైవాగమములు ఈశ్వర ప్రోక్తములనియు అవియే పరమ ప్రమాణ గ్రంథములనియు వీరు చెప్పుదురు. లకులీశు లేక నకులీశుడు శైవదర్శన ప్రవర్తకుడు ఇందు తత్వములు మూడు. 1 పశువు [జీవుడు] 2. పతి [శివుడు] 3. పాశము [భౌతిక ప్రపంచము]. పతి యనబడు శివుడు పరమ దైవము. సర్వ స్వతంత్రుడు. జీవుల కర్మానుగుణముగ విశ్వమును సృజించును సృష్టి, స్థితి, సంహార, లయ, అనుగ్రహములయందు సద్యోజాత వామదేవ, అఘోర తత్పురుష ఈశాన అను అయిదు విశేష శక్తులను కలిగియుండును. పశువు అనగా జీవుడు. క్షేత్రజ్ఞుడనికూడ అందురు 'పాశ' విముక్తుడై జీవుడు ముక్తుడగును. అట్టి స్థితిలోకూడ 'పతి'యగు పరమశివుని యధీనములోనే యుండును. వీరిని విద్యేశ్వరులందురు. పాశమను మూడవ తత్త్వము సంసార బంధము. అది నాలుగు రూపములు అవి—మల, కర్మ, మాయ, రోధశక్తియనునవి. మలమనునది జీవుని జ్ఞాన కర్మ శక్తులను తిరోధాన మొనర్చును. మిథ్యా జ్ఞానము, అధర్మము, రాగము, చ్యుతి, పశుత్వమూలము అనునవి మల దోషములు. ఈ పాశము సాంఖ్యుల ప్రకృతివంటిది. కాని జీవునితో దీని సంబంధము శాశ్వతము కాదు. చర్య, క్రియ, యోగము, జ్ఞానములద్వారా జీవుడు పాశమునుండి విముక్తుడగును. ఇందు భక్తి ప్రధానము. శైవము అనేక శాఖలుగ నుండెను. పాశు

పతము, కాలాముఖము, మహావ్రతము, ప్రత్యభిజ్ఞ కాపాలికము మున్నగునవి శైవములోని భేదములు.

ఉపసంహారము

దర్శనములింకను కొన్ని గలవు. వీటిలో సాంఖ్యయోగములు, న్యాయవైశేషికములు, జైమినీయము, పాణినీయము మున్నగునవి శాస్త్రములుగనే యున్నవి. కాని బౌద్ధము, జైనము, శైవము, అద్వైతము, విశిష్టాద్వైతము, ద్వైతము. ఇట్టివి రానురాను సాంఘిక మతములుగ పరిణమించి అప్పుడప్పుడు పరస్పర ద్వేషములకు కారణమగుచున్నవి. నిజమునకు వాటి ప్రవర్తకుల ఉపదేశములందు అట్టి భేదములకు తావున్నట్లు తోచదు. ఉదాహరణకు జైమినిముని వేదమునకు దర్శనత్వము చెప్పినవాడు ఉపనిషత్తులను త్రోసిపుచ్చెనని చెప్పలేము. వేదము అంతయు వారికి ప్రమాణమే కదా! కనుక వేదాంతమును అంగీకరించకపోదు. కాని ఖిలమైపోవునను భీతితో పూర్వభాగమునకు మాత్రమే ప్రాధాన్యమునిచ్చి తన మీమాంసా సూత్రములను రచించెను. అట్లే అద్వైతులు వేదోక్త కర్మను త్యజించుటకాని, ద్వైతపరముగ భక్తిని మానుటగాని చెప్పరు. వీరి మిథ్యావాదము బౌద్ధములోని మాధ్యమికుల శూన్యవాదమును పోలియుండుటనుబట్టి వీరిని 'ప్రచ్ఛన్న బౌద్ధులని' కొందరు దూషించుదురు. మూల సిద్ధాంతమునందు భేదమున్నను కొన్ని ప్రాథమిక తత్త్వములు, ప్రమాణములు చాల దర్శనములందు పోలియే యుండును. సాంఖ్య యోగములందు చెప్పబడు పురుషుడు శైవమందు పశువు లేక జీవునితోను, ప్రకృతిని పాశముతోను స్థూలముగ సరిపెట్టవచ్చు. ఇంతకు సామాన్యులలోనే మతము వారికిని వారి దర్శనమును గూర్చిన ముఖ్య సిద్ధాంతములుగాని వాటితో నితర దర్శనముల సిద్ధాంతములకుగల భేదమెక్కడ యని యోచించుకొను శక్తిగాని చాలదు. కాని సాంఘిక మతపరముగ నొకరి నొకరు ద్వేషించుకొందురు. అర్థము తెలియని మూఢవాదులనవలె నట్టివారిని. అహింస, సత్యము, దయ, శమదమాదులగు సత్త్వసంపన్న లక్షణములు మానవజాతికే సామాన్యము. అవి ఒకరి దర్శనములోనే కలవు. మరొక దర్శనములో లేవనజాలము. ప్రాథమికావస్థలో అభ్యాసకునికి సచ్ఛీలముతో గూడిన శమదమాదులు అవశ్యాచరణీయములు. కనుక నిజముగు మోక్షార్థికి మతద్వేషములుండనే యుండవు. డాంబికాచారులకు మాత్రమే అట్టి ద్వేషములు. కనుక అది దర్శనదోషము కాదు.

జ్యోతిర్గమయ

సీరపాణి

బ్రతుకలేని దీపాలు
కడుపుకాల్చు కొంటున్నవి
చమురు లేక పసి వెలుగులు
కమురు కంపు కొడుతున్నవి.

తల్లి నొసట తిలకమదే
తల్లడిల్లు దీపకళిక
తండ్రిగుండె గూడుచూడు
పగల పొగిలి పొగ చూరెను

హోరుపెట్టి తలుపు తట్టు
చెడుగాలులు సుడిగాలులు
ఈ వెలుగుల దారాలను
త్రుంచేసే లాగున్నవి

పంచలోన పొంచియున్న
నీడల పీడల కూడలి
మినుకుమనే మా బ్రతుకుల
ముంచేసే లాగున్నది

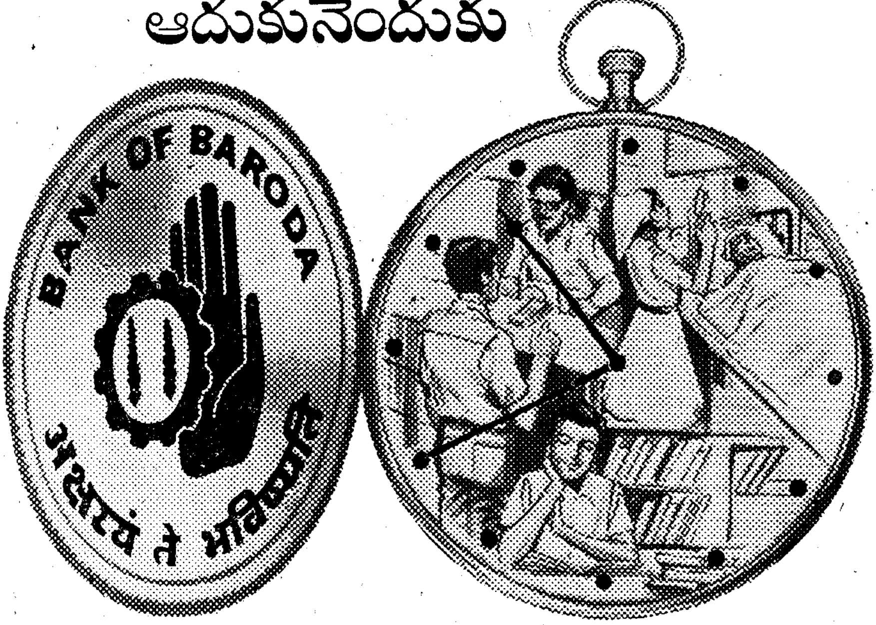
ఇంటిమీద రాబందుల
ఇకిలింపులు సకిలింపులు
చూరులలో గబ్బిలాల
బారులు [illegible]రలు సాచెను

ఎవరి బ్రతుకు కూల్చామని
ఈ పోటులు ఈ పాటులు
ఎవరి కొంప కాల్చామని
ఈ దెబ్బలు ఈ బొబ్బలు

కనుపాపలు చీకటిలో
కరగి కలసిపోకముందె
మలిగి పోవనున్న జ్యోతి
వెలిగింపుము మహా ప్రభో!

ఉద్యోగులారా! ఇది శ్రద్ధగా చదవండి.

సమయానికి మీ అవసరాలను ఆదుకునేందుకు

'కుటుంబ బడ్జెట్ పథకం'లో చేరండి

మీ అవసరాలను ముఖ్యంగా ఉద్యోగస్తుల అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని రూపొందించిన పథకాన్ని మీకు సమర్పిస్తున్నాము.
ఈ పథకం మీకెన్నో లాభాలను సమకూరుస్తుంది—నిరాటంకంగా మీరు ఆదా చేసేందుకు తోడ్పడుతుంది. మీరు ప్రతినెలా ఇంటికి తీసుకువెళ్ళే జీతంలో కనీసం 5% ఒక రికరింగ్ డిపాజిట్ ఖాతాకు జమకట్టబడుతుంది. దానిపై మీరు ఆకర్షణీయమైన వడ్డీని ఆర్జించవచ్చు.
ఇది మీ అవసరాలకు ఆదుకునేందుకు, భీమా ప్రీమియమ్ కట్టేందుకు, ప్రయాణాలకు, ఆస్పత్రి ఖర్చులకు, ఇంకా మీరు ఎదురుచూడని ఖర్చులకు—తోడ్పడుతుంది. మేము ఈ పథకం ద్వారా ఒక నెలకు ఇంటికి తీసుకువెళ్ళే జీతంగానీ లేక రూ. 1500/- రెంటిలో ఏది తక్కువైతే అది, కావలసినప్పుడు ఋణంగా తీసుకునే అనువును సమకూరుస్తాం.
ఈ విధంగా, మీరు ఆదాచేసిన సొమ్ము చెక్కుచెదరదు. వడ్డీ అందుతూనే ఉంటుంది. అంతేగాక, మీ అవసరాలను ఆదుకునే అనువుకూడా ఉంటుంది.

మీరు ఈ 'కుటుంబ బడ్జెట్ పథకం' ఖాతా వివరాలు మా ఏ బ్రాంచీలోనైనా సరే తెలుసుకోండి.

బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా
(భారత ప్రభుత్వ యాజమాన్య సంస్థ)

నేటికీ, రేపటికీ మీ అవసరాలను ఆదుకునే అనువైన సదుపాయం

BOB

కళాప్రపూర్ణ నిడుదవోలు వేంకటరావు

తెలుగులో స్త్రీ వాచకములు

తెలుగులోని స్త్రీ వాచకములను గూర్చి యింతవరకు రెండు వ్యాసములు మాత్రమే వెలువడినవి.[1] కేవలము భాషా విషయిక దృష్టితోడనేగాక, సాంఘిక దృష్టితోడను నీ పరిశీలన జరుగదగి యున్నది. స్త్రీ పురుషు లిద్దరును సాంఘిక వ్యవస్థకు మూలము అందు పురుషునివలె స్త్రీయూ ప్రాధాన్యత వహించినది. అమర కోశమున అమరసింహుడు దీనిని గుర్తించియే పురుషునికి అయిదు పర్యాయ పదములు చెప్పి, స్త్రీకి నూట నలుబది నాలుగు పర్యాయ పదములు వివరించినాడు. వానికి వ్యుత్పత్త్యందే కలవు కాన నవి సాంఘికముగా నెట్లు మన కుపయోగపడినవి తెలుసుకొనవచ్చును.

తెలుగున స్త్రీ వాచకములు [2] తత్సమములు, తద్భవములు, దేశ్యములు అని మూడు విధములు. వీనిలో తత్సమములగు స్త్రీ వాచకములను గూర్చి తెలుసుకొనుట సులభమే.

తద్భవ దేశ్యముల స్త్రీ వాచకము లట్లుగాదు. అందలి స్త్రీ వాచకముల వ్యుత్పత్తి తెలియుట కష్టము.

అచ్చ తెలుగు నిఘంటువులలో దేశ్య వాచకములగు స్త్రీ పర్యాయ పదము లుండును. కాని కావ్యములలో నిఘంటువు వలె గుది గ్రుచ్చి క్వాచిత్కముగా కనబడును. అట్టి కావ్యములలో సింహాసన ద్వాత్రింశిక యొకటి.

సింహాసన ద్వాత్రింశిక

క్రీ. శ. 1430 ప్రాంతమున నున్న కొఱవి గోపరాజు తన సింహాసన ద్వాత్రింశికలో నలువది స్త్రీ పర్యాయ పదములను నొకే సీస పద్యములో నిచ్చినాడు. ప్రస్తుత వ్యాసమున కది ప్రాతిపదికగా గ్రహించుచున్నాను.

స్త్రీ పర్యాయ పదములు

సీ. ఎలనాగ (1) తొయ్యలి (2) యింతి (3) ముద్దియ (4)
నాతి (5) ప్రోయాలు (6) పొలంతుక (7) పువ్వుఁ
బోఁడి (8) చెలువయు (9) కలకంఠి (10) చేడియ (11)
నెలతుఁక (12) మగువ (13) మెఱుఁగుఁబోడి (14)
మచ్చెకంటి (15) యుగ్మలి (16) యాబిడ (17)
యువిద (18) వాలుంగంటి (19) యన్ను (20)
చిగురుఁబోఁడి (21) యతివ (22) పడఁతి (23)
లేమ (24) క్రాల్గంటియు (25) జాను (26)
పొలంతుక (27) కొమ్మ (28) తీఁగబోడి (29)
మడఁతి (30) తెఱవ (31) బోటి (32)

ఆ. వె. వెలఁది (33) ముదిత (34) గొంతి (35) మెలతుఁక (36)
పడతుక, (37) నెలఁత (38) యిగురుఁబోఁడి (39)
తలిరుఁబోఁడి (40) యనఁగ సతుల పేర్లు తెనుఁగున

నలువది వెలయుచుండు నిట్లు విక్రమార్క (4–221).

పై పద్యమున ఆడువారి పర్యాయ పదములు 40 గలవు. సీసము నకున్న ఎత్తు గీతి కూడ ఆట వెలదియే.

పర్యాయ పద ప్రసక్తి నిఘంటువులది కాని పద్య కావ్యము లది కాదు. అయినను, గోపరాజు ప్రథమముగా తెలుగు సాహిత్య మున, పద్య కావ్యమున దీనిని ప్రవేశపెట్టినాడు. భాషా శాస్త్ర పరి శోధన కిది యెంతయో దోహదకారి యగుచున్నది.

సింహాసన ద్వాత్రింశిక

స్త్రీ పర్యాయ పదములు అకారాది—

1. అతివ, 2. అన్ను, 3. ఆబిడ, 4. ఇంతి, 5. ఇగురుఁబోఁడి, 6. ఉగ్మలి, 7. ఉవిద 8. ఎలనాఁగ 9. కలకంఠి [3] 10. క్రాల్గంటి, 11. కొమ్మ, 12. గొంతి 13. జాను, 14. చిగురుఁబోఁడి, 15. చెలువ, 16. చేడియ, 17. తలిరుఁబోఁడి, 18. తీఁగెబోఁడి 19. తెఱవ, 20. తొయ్యలి 21. నాతి, 22. నెలఁత, 23. నెలఁతుక, 24. పడఁతి 25. పడఁతుక, 26. పువ్వుఁబోఁడి, 27. పొలఁతి 28. పొలఁతుక, 29. ప్రోయాలు, 30. బోటి, 31. మగువ, 32. మచ్చెకంటి, 33. మడఁతి, 34. ముదిత, 35. ముద్దియ, 36. మెఱుఁగుఁబోఁడి, 37. మెలఁతుక, 3[illegible]. లేమ, 39. వాలుంగంటి, 40. వెలఁది.

1 అతివ [4]

అతివ– వి: స్త్రీ ఆఁడుది. భార్య. ఆం. భా. 2–104.

అతివయ పాయముం బొరయునప్పుడు– భార. విరా. 3–41 (1సం. 124 పుట)

ఆం. భా. అనగా – ఆంధ్రభాషార్ణవము–అచ్చ తెలుగు నిఘంటువు. కాన ఇది అచ్చతెనుగు పదము.

అతివ శబ్దమునకు–తిక్కన ప్రయోగమీయబడినది. కాని అంతకుముందు ప్రయోగములు గలవు.

నన్నయలో 5 ప్రయోగములు గలవు. 1. అయ్యతివతలో దరింగనియె. ఆది 3–36.. 5–81, 8–157–8–171. 4-127.

నన్నెచోడకవి	1.	అతివ వాకడ	కు. సం.	6–160
	2.	అతివమేను	,,	7–78
	3.	క్రేళ్ల మూచు నతివ	,,	8–6
పాలకురికి		అతివలు	పండి. మహిమ	408పుట
సోమనాథుడు				472పుట

వ్యుత్పత్తి

పై శబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి యీయబడలేదు. తమిళ కన్నడములసాజాత్యశబ్దమునీయబడలేదు. కావున నిదిఅచ్చతెనుగు. తమిళ కన్నడములు సాజాత్యములు గలవి. కవిప్రయుక్తములు దేశ్యములు. ఇది—అతి + వాయి—అతివ; నలువాయి— నలువ. చెలువాయి—చెలువ; చిలువాయి చిలువవలె నేర్పడినది. 'అతి'అనగా అనుకూలముగామాట లాడుట అని అర్థము. "అతికినగాని కతగదు" అని సామెత.

ఎదిరికి అతికినట్లుగా మాట్లాడునది అని అర్థము. ఇది సూచన మాత్రమే. విచారణీయము.

2. అన్ను

అన్ను 3. (క. అణ్ణు—త. అణంగు మదవతి; ఆడుది.

అన్నుల తిన్నని నవ్వులు కు. సం. 11–26
(1 సం. 196 పుట)

ద్రవిడపద సాజాత్యము వలన వ్యుత్పత్తి స్పష్టము. మదించిన స్త్రీ. యువతి. ఇది దేశ్యము.

అన్ను అనగా మదము. ఇది తెలుగున అన్ను కొను, అన్ను కొలుపు అను క్రియలలో గలదు.

అన్నిన మదించిన—అను క్రియగలదు.

"అన్నినయట్ల నిమ్మని సురాధిపులం జెడనాడుచున్న } కు. సం. 2–28

అన్నిన షట్పద మంజుగీతి 4–102.

పై రెండు పట్టుల—అన్నిన మదించిన, మత్తిల్లిన అని అర్థము.

'అన్ను' క్రియగా సూ.ని. లో పై ప్రయోగములున్నవి కాని అన్ను స్త్రీ వాచకముగా కు. సం. నుండి ఒకే ప్రయోగ ముదాహరింపబడినది. ఇంకను గలదు.

హొవ్వరసమన్నులు......9–108

సూ. ని. లో అన్నుక్రింద నింకను–6–702, 2–163 అచి ఆకరము లీయబడినవి.

పూ. ము. 6–702 అనగా. 6–45.

శబరగామినులన్ని—ఇది క్రియయే.

2–163. ద్వితీయాశ్వాసము 163 పద్యమను—అన్నిన యట్ల 2–28. ఇచ్చటను క్రియయే.

అన్నెక్కు స. క్రి.మదించు: మత్తెక్కు.

"నిన్ను నీ వెల్గక యన్నెక్కి క్రొవ్వి"
పండి. పురా. 434.

సూ. ని లో నీ ప్రయోగములేదు.

3. ఆబిడ

సూ. ని. ఆబిడ సం. (ఆ + బిడ్డ) ఆమె.

చ...ఆ, బిడమొగమట్టె కన్గొని కుబేరుని

ఉ. రా. 4–226...(1 సం. 423 పుట.)

ఇచట ఉ. రా. అనగా—ఉత్తర రామాయణము-కంటిపాప రాజుది. 17వ శతాబ్ది.

దీనికంటె గోపరాజు ప్రయోగము. పూర్వముది. సూ. ని.లో సింహాసన ద్వాత్రింశిక చేకొనబడినది గాని పై పదము నిఘంటువులో లేదు.

ఆబిడి పదము నేటికిని వ్యవహారములో నున్నది.

ఆబిడ< > ఆవిడ< >ఓవిడ. ఇది అచ్చతెనుగుపదము.

గణపవరపు వేంకటకవి'ఆంధ్రకౌముది'లో దీనిని దేశ్యముగా తెలిపినాడు. ఆబిడ నిరుడు నయ్యాటంబు నెమ్మోము బొమ్మెర పుట. 2.

4. ఇంతి

సూ. ని: ఇంతి వి. (సం. స్త్రీ: ప్రా. ఇత్థి అ. ఇత్థి)

1. ఆదుది—స్త్రీ.

ఉ ఇంతుల నేచు పాతక మదింతట వసు (4–28.)

2. భార్య ఇల్లాలు

సీ. తానింతియై యుండగా నొరునర్థించి హరివేడె లక్ష్మి మహత్మ్య మెంత.

కు. సం. 7.7 (7.958) (1 సం. పుట 499)

నన్నయ. ఇంతి ఆది 3–42, 6–62, 6–166 8-138, 8–144 అం. 2-44-2-151.

7 ప్రయోగములు. ఇవి యన్నియు స్త్రీ అను మొదటి యర్థముననే యున్నవి.

నన్నెచోడుడు— 2వ యర్థమున పై ప్రయోగమున్నను రెండవ యర్థమున 6 ప్రయోగములున్నవి.

(ఆ యింతి, 5–61, 5–75, 5–168, 6–160, 8–16 యింతికి. 7–7.)

ఇంతి శబ్ద వ్యుత్పత్తి సూ. నిని బట్టి ప్రాకృత తద్భవముగా చూపబడినది. (ప్రా. ఇత్థి అ.) ఇది శౌరసేనీ ప్రాకృతమని గిడుగు వారి సంస్కరణ.

ఇత్థి నుండి 'ఇంతి' వచ్చిన దనుట తద్భవ సంప్రదాయము ననుసరించి సరిగాలేదు.

ఇత్థి — ఇంతి — అగుచో,

సంహస్త్రిప్రా : హత్తి — తెలుగులో 'హంతి'కాలేదు. హత్తి గానే నిలిచినది.

ఇట్లే, తకార ద్విత్వములు బిందు పూర్వకములు కాలేదు. శక్తి—సత్తి, భక్తి—బత్తి, ముక్తి—ముత్తి.

కేతన — ''నొసలింతి తేఁటి'' అని 'ఇంతి' శబ్దమును దేశి తెలుగుగా నిచ్చినాడు. ఆం భూ. 23 ప. ఇది అచ్చ తెలుగు శబ్దము.

ఇల్ + తి — ఇంతి — ఇంటిలో నుండునది. ఇల్లాలు. ఇల్ శబ్దము ఔప విభక్తిక రూపము. ఇంటి.

తెలుగున స్త్రీ వాచక ప్రత్యయము. 'తి' ఇత్థిలోని 'తి' కాదగును.

5 ఇగురుఁబోఁడి

సూని. ఇగురుఁబోఁడి (ణి) వి($\sqrt{\ }$ ఇగురు 1) (ఇగురు + పోడి) చిగురువలె మనోజ్ఞురాలగు ఆఁడుది. ఆఁడుది.

సీ. ఏ పదార్థంబు నా యెదుటఁ బెట్టకమున్న
యెవ్వారి కొసగఁడో యిగురుఁబోఁడి.
పారి 1–94 (1సం. 509 పుట)

ఇగురుఁబోఁడికి తిమ్మన ప్రయోగము కన్న గోపరాజు ప్రయోగము పూర్వముది.

6 ఉగ్మలి

సూని. వి. ఆఁడుది; స్త్రీ నిర్వ. 8–75.

గీ. తిరిగె నింటింట...
నొట్టుపెట్టిన భంగినే యుగ్మలియును. కాశీ. 7–135.
(సం. 1–585 పుట)

నన్నెచోడఁడీ పదము రెండు పరియాయములు ప్రయోగించి నాడు.

ఏమి కారణమొ ? యుగ్మలి. 4–59.
ఒక యుగ్మలి వచ్చె. 8–56.
పాల్కురి సోమనాథుడు
ఆయ్యుగ్మలి యెటేఁగి పండి. పర్వ. 510 పుట.

ఇది అచ్చ తెలుగు పదమే. కాని ఇందు పదమధ్య సంయుక్తాక్షరమున్నది అచ్చ తెనుగున పద మధ్యమున సంయుక్తాక్షరము లుండవు. కావున వ్యుత్పత్తి అన్వేషణీయము.

కన్నడమున 'ఉగిసు' అను ధాతువున్నది. 'ఉగిసు' అనగా 'భయపడు' అని అర్థము.

అట్లయిన 'ఉగ్మలి' అనగా భయపడు స్వభావము గలదియని యర్థమగును

సంస్కృతమున స్త్రీ పర్యాయపదము 'భీరువు' కలదు. ''భయం శీలమస్యా ఇతి భీరూః'' వెఱపు స్వభావముగా గలది. (అమరము)

7 ఉవిద

ఉవిద వి. (సం. యువతి)

1. స్త్రీ : ఆఁడుది ''ఉవిద కన్నుంగవ మొగిచి.
భార. ఆది. 4–253.

2. భార్య

ద్వి. అవనీశ ! దమయంతి యనియెడు కాంత
మవిదఁ జేసెద నీకు నొగి నన్ను విడువు
(ద్వి. నల. 1–374. సూని 1 సం. పుట 708)

నన్నయలోమటి మూడు చోట్ల ఉవిదకు ప్రయోగములు గలవు (4–123. సభా 1–217 ఆరణ్య 2–17 2–165)

నన్నెచోడకవి

''ఉవిద మానసమున నుప్పొంగి	కు. సం. 5–127
ఒక్కవలననైన ఉవిదమోము	9– 63
పదమువ్వురు విదల	1– 74
ఉవిద లింపు మిగుల	4– 89

ఇది తద్భవము.

కేతన దీనిని దేశి తెలుగుగా దెల్పినాడు.
నెల్లి కొలఁకుట వీచోపు లల్లము విద. ఆం. భూ 23 ప.

8 ఎలనాఁగ

సూని. వి ($\sqrt{}$- ఎల') యువతి : స్త్రీ.
ఎలనాఁగ పైఁబడనేల నిలుచు భార. విరా. 2–335.
అయ్యెలనాఁగ యసంభ్రమ మంబుజ్. భార విరా 2–155
ఆం. భా. 2–104. (825 పుట)

ఎలనాఁగకు నన్నిచోడని ప్రయోగములు 3 కలవు.

ఎలనాఁగ కరి బొమల్	కు. సం 5– 36
ఎలనాఁగ నా మీఁద	6–160
వనకేళి సల్పి రెలనాఁగలు	9–110

ఇది సమాస పదము. ఎల+నాగ

వ్యుత్పత్తి.

మూని. ఎల' విణ (క. ఎళె. త. ఇళై.)

(దీనికి వృత్తిలోనే ప్రయోగములు కనఁబడుచున్నవి.) లేఁతది; కోమలము.

ఈ పదము సమాసపదము. ఎల+నాగ.

నాగ శబ్దమునకు పూర్వ రూపము—నంగ.

నంగ శబ్దము సూ. ని. లో లేదు. కాని, 'నంగనాచి' అని పదమున్నది.

సూ. నిలో నంగనాచి పదమునకు కనంగనాచి 'వడ్లచిలుక' అను నర్థమీయబడినది. చూ. సం. 4–502 పుట.

దీనికి కవి ప్రయోగములు 16 వ శతాబ్ది నాటివి కలవు పూర్వకవి ప్రయోగములు లేవు.

'నంగ' తో కూడిన మఱియొక పదము గలదు అది —టినంగ.

మూని. మాటినంగవి. (మాటిన+నంగ) త. మాదు ఎంగై 1. కాముకి.

మకరకేతను నర్పించు మాటినంగ కాశీ. 3–171.
2. ముగ్ధ. అవిదగ్ధ.
మాటాడ నేరని మాటినంగవు నీవు. కాశీ. 3. 62
(6వ సం పుట 221)

ఇట్లు రెండుపదముల కూడికచే నేర్పడినది. ఎలనాగ 'ఎల'' లే'గా మారుట సార్వత్రికము.

ఎలదీగ—లేదీగ, ఎలప్రాయము—లేబ్రాయము, ఇత్యాది కాని, ఎలనాగకు 'లేనాగ' అను రూపాంతరము కన్పట్టదు.

1914 లో కవిగారు కుమార సంభవము ద్వితీయభాగము అనుబంధమున 307 ఎలనాగ=యువతి. (ఎల=లేత నాగ=స్త్రీ) ద్రవిడమున ''అనంగై'' అని వ్రాసినారు.

కేతన దీనిని దేశి తెనుగుగా దెల్పినాడు.
ఎలనాగ ముద్దియ చెలువ. ఆం. భూ. 24 ప.

9 కలకంఠి

ఇది సంస్కృత పదము. అయినను తెనుగున పర్యాయపదముగా నీయబడినది.

గీ. సంస్కృతములయ్యు తెనుగులై సాగుకొన్ని
శబ్దములు వాని చందంబు జను నెఱుంగఁ
బనసపండును గుండ లోపల ననంగ
కంద దుంపలు నా జీరకఱ్ఱ యనంగ
(కావ్యా. వ్యా. 9–138)

దీని ననుసరించి కలకంఠి తెనుగుగా పరిగణితమైనది.

"కలకంఠి కంట కన్నీ
రొలికిన సిరి యింట నుండ నొల్లదు సుమతీ." 38 ప.

10. క్రాల్గంటి

క్రాల్గంటి. వి. (క్రాలు+కన్ను+ఇ) చలించునట్టి కన్నులుగల ఆఁడుది; ఆఁడుది.

నన్నయ "కలికి క్రాల్గన్నుల తెలివును" (1–3–27)
కూచిమంచి తిమ్మకవి
"చను కట్టులుగడు బలిసెనపుడు క్రాల్గంటులకున్"
(అచ్చరా. బాల. 79, నీలా 3–36)

క్రాల్గంటి—సం. తరళేక్షణ —

11. కొమ్మ

కొమ్మ. వి. (త. కొంబు).

తిక్కన "బొమ్మపొత్తిక లడిగితివి కొమ్మ" వి 5,304, అ 283.

"కూర్చుగుమ్మలెవ్వరీ కొమ్మలందు." కు.సం. 6–27.

12. గొంతి

గొంతి. వి. (సంకుంతీ) స్త్రీ.

ద్వి. కోపించి యాతఁడు గొంతి కిట్లనియె—
బస. 3. ఆ. 575పం. (బ్రౌ).

ఇది కుంతి శబ్దమునకు తద్భవముగా భారతమున ప్రయుక్తమైనది. (ఆశ్ర. 2–72.) దీనిని స్త్రీ పర్యాయపదముగా పాల్కురికి సోమనాథుడు బసవపురాణమున వాడియున్నాడు. కావున నిది తద్భవమున స్త్రీ పర్యాయ పదమైనదని మనము గ్రహింపవచ్చును.

13. చామ

చామ. వి. (సం. శ్యామా ప్రా. సామాక. చామత చామి)

1. యౌవనము గల స్త్రీ: యువతి స్త్రీ ఆదుది. భార్య.
చామరో.........పారి 4–16.
చామ, చాన...... ఆం. భా. 2–104.
చామతోఁగూడి... ద్వినల 1–136 పంక్తి.
(సూ. ని. 3 సం. పుట 98).

ఇది తద్భవము.

శ్యామయనగా మధ్య యౌవనము గలది.

"తన్వీశ్యామా.శిఖరిదశ నాపక్వబింబాధరోష్ఠీ. ఉ.మే.21.
శ్యామా యౌవన మధ్యస్థా మల్లినాథ వ్యాఖ్య.

కావున చామ యనగా నడిమి యౌవనము గలది. లేత యౌవనము దాటినది.

చామ శబ్దమునకు తిక్కనలో ప్రయోగము గలదు. (అను 2–310)

14. చిగురుఁబోఁడి

చిగురుఁబోఁడి. వి. (చిగురు+పోఁడి) చిగురువలె మనోజ్ఞురాలగు నాఁడుది. ఆఁడుది.

చిగురుంబోఁడి – కళా. 3–131.

చిగురుఁబోడులు – విక్ర. 1.74. (సూని 3 సం. పుట 123.)

కాని తిక్కనలో (అను. 5–167) గలదు.
వ్యుత్పత్తి స్పష్టము.

కేతన – దీనిని దేశి తెలుగుగా దెల్పినాడు. ముద్దియ, చెలువ, చిగురుబోఁడి—ఆం. భా. 24ప.

15. చెలువ

చెలువ-(ల్వ) వి. (చెలువు+అ) 1. అందముగలది; స్త్రీ ఆఁడుది.

చెలువమోము. నైష. 2–13; 5–108.
(సూ. ని 3 సం. పుట 272)

నన్నయ ప్రయోగములు. చెలువ (ఆది. 4–51, 5–17 7–223, సభ–2–166.) చెలువ శబ్దమునకు నన్నెచోడ పద ప్రయోగసూచికలో 6 ప్రయోగము తీయబడినవి. (5 130 5–135, 6–17, 7–19, 8–65, 12–195) (పుట–194). కొన్ని విడువబడినవి.

చెలువకు శీతల క్రియలు (5–136)
చెలువలు చూచిరి (8–53)
కొలని దన్ని చెలువలు (9–76)

పై గ్రంథములో (12–195) "చెలువ వోలె" అని చెలువక్రింద ఊహాయబడినది. కాని—ఆ శబ్దము చెలువకాదు.[5]

16. చేడియ

చేడియ (డె). వి. (సంచేటికా) 1. స్త్రీ. ఆఁడుది.
ఇట్టి చేడియలు గలరె. భార. విరా. 2–27.

2. భార్య. ఆతని చేడియ మెడ్రతాడువోసి.
హరి. పూ. 2–40.

(సూని 3. సం. పుట 292) చేడియకు నన్నిచోడని కృతిలో ప్రయోగము గలదు. చను చేడియఁ గల్గిన. 4–43.

17 తలిరుఁబోఁడి

తలిరుఁబోఁడి (ణి) వి. V తలిరు లేత చిగురువంటి మనోజ్ఞురాలైన ఆఁడుది. ఆఁడుది.
సీ. పా. తల్లియేగాక యీ తలిరుఁబోఁడి హర. 4.64.

ఒక్క తలిరుఁబోఁడి— (నైష 6. 63. సూ. ని. 3. సంపుట 742) తలిరుఁబోఁడికి నన్నెచోడని ప్రయోగము గలదు.
సీ పా. సాధ్యమ్ముచేసెగదమ్మ

తలిరుఁబోఁడి 5–136.

తలిరుఁబోఁడి—ఆం. భూ—24.

(ఆంధ్రభాషా భూషణము)

ఈ శబ్దమును కేతన దేశి తెలుగుగా చెప్పినాడు.

18. తీఁగబోఁడి

తీఁగఁబోఁడి. వి. తీఁగ + పోఁడి తీఁగయొక్క పోఁడిమికలది; చక్కని యాఁడుది: ఆఁడుది ఎలదీఁగ బోఁడి కృపయించుకగాల్కల్. హరిశ్చ. 4.87

ఇందు సింహాసన ద్వాత్రింశిక—యీయబడినది.

తీఁగబోఁడి మడఁతి తెఱవబోటి ద్వా. 4–203.

పూర్వప్రయోగము సూ. ని. 3. సం. 853 పు.

రాగమంజరి యనియెడి తీగబోఁడి. దశకు 6–28

19. తెఱవ

తెఱవ—వి. (త. తెఱవై) తెఱ + వాయి=రహస్యము దాచనేరనిది—అని చి. ని.) 1. ఆఁడుది భార్య.

తెఱవపిండు. **భార.** విరా. 2.335

తెఱవల చుట్టములు—భార. ఆర. 4-295 (సూ. ని. 4 సం. పుట 37.)

తెఱవ—నన్నెచోడకవి ప్రయోగములు—తెఱవ నీలేతమై 5–139, 6–116, 10–48: కేతన దేశి తెలుగుక్రింద ఇచ్చినారు [230 పుట]

తెఱవ తలిరుఁరుబోఁడి. ఆం. భూ. 23 ప.

అచ్చతెనుగు రీతిగా నిట్లు వ్యుత్పత్తి చెప్పవచ్చును:

తెఱ + వ: పరిమళించు నోరుగలది

తెఱలు=అ. క్రి. (వాసన) బయలు వెడలుట. (శ. ర.)

20. తొయ్యలి

తొయ్యలి. వి . (త. తైయల్) తోయలి : స్త్రీ
తొయ్యలిఁజూచి యెవ్వతెవు. దశకు. 3.27

తూలు సమస్త ధర్మములు తొయ్యలి. మను చ. 2.53 [సూ.ని. 4–106 పుట].

తొయ్యలి వీరె దేవతలు. నైష, 5–21.
ఇది దేశ్యము.

తొయ్యలి. దేశితెనుగు.
భాగు తొయ్యలిబోటి ప్రన్నన సరిజోడి ఆం. భూ. 23 ప.

21. నాతి

నాతి=నాతుక—వి. (క. నాతి. త. నాటి) స్త్రీ—ఆఁడుది.

నాతులు నవమాసమ్ములు నిండుడు. భార. ఆర. 3.216.

నాతుల కారించుట. భార ఉద్యో. 2–86. (సూ. ని. 4 సం. 621 పుట)

నన్నయ- అన్నాతి వీక్షించి. ఆది 3–159– పండి వాద– 629 పుట.

ఇదియు దేశ్యమే.

22. నెలఁత

నెలఁత—నెలఁతుక. వి. 1. స్త్రీ. ఆఁడుది.

ఈ నెలఁతఁగన్న మన్మథుఁడైన భార. విరా. 2.28.

నెలఁత నీవెవ్వరు—రం. రా. ఆర. 177 పా.

దైత్యులన్ గన్ననెలంత ఉ. రా. 2–229. 4 సం. పుట 670.

తమిళ కన్నడ భాషలలో దీనికి సాజాత్యపదము లేకపోవుట చేత ఇది అచ్చ తెనుగు పదము.

నన్నెచోడకవి
నెలఁతల పరిమళ నిశ్వాస పవనంబు. 4–111.
సరోవరంబు నెలఁత సొచ్చిన. 5–117.
నెలఁతలు కొందఱు క్కొలని నీళుల 9–83.
పుట 259.

ఈ నెలంత లలాటంబు లేనెలంత. విజ. 1.132.

నెలఁత అంటే నెల తప్పేది అని గిడుగు సీతాపతిగారి చమత్కారము—

నిఘంటువుల వ్యుత్పత్తిలేదు.
నెలఁత — నెలతో సంబంధించినది.
నెల (తనిలా) చంద్రుఁడు, సూని. 4 సం 869 పుట.

నెలయనగా ఋతుకాలము. ఋతుకాలమునకు చంద్రునకు సంబంధము గలదు.

నెలఁ గలనైన నన్ను గరుణింపఁడు శుక. 2–112
నెలఁత—అనగా రజోదర్శనము గలదియని వ్యుత్పత్తి.

23. నెలంతుక

నెలంతుక మాటలు. భార. విరా. 2–295.

నెలంత రూపాంతరము.

24. పడంతి

పడంతి=పడంతుక పణంతి. మడంతి. వి. (క. పడతి) స్త్రీ=ఆడుది.

పడంతుల సంతోషమేల నాకు. భార. విరా. 4–59.

పడంతీ! ఇవి శిశువు నం దడంగిడు హరి. **పూ.** 5.224.

పడంతు లాద–నీలా 2–110 (5 సం. పుట 104).

నన్నెచోడకవి ప్రయోగములు అయిదు గలవు.

పడతులు. 4–86, 5–74, 9–14, 9–91, 9–115.

పడంతర్పుష్య పణ్యముల్. పండి. మహి. 135 పు.

25. పడంతుక

పొగడిరెల్ల పడంతు కలును. హరి. పూ. 5–165.

ఇది దేశ్యము. వ్యుత్పత్తి :

పడ + తి = పడుధాతువు నుండి పడుచు ఏర్పడినది. యౌవనవతి యర్థమున్నది. పడుపుగత్తె అనునది ఈ యర్థమందే గలదు.

అప్పుడు పడంతి అనగా యౌవనవతి అని వ్యుత్పత్తి. పడు ధాతువు పడుక. పడకతో సంబంధించినది. తెలుగున 'పడ్డ' అని మఱియొక పదము గలదు.

''అది పడ్డలాగ పెరిగింది. పెండ్లిచెయ్యాలి'' అని నానుడి.

పడ్డ అనగా మొదటిసారిగా చూలుకు వచ్చిన ఆవు. తొలి చూలు ఆవు. శ. ర.

పడ్డ—పడ—పడ + తి=పడంతి.

26. పువ్వుంబోణి

పువ్వు(వు)ంబోఁడి (ణి) వి. పువ్వు + పోఁడి. బ.

పువ్వుంబోఁడులు :

పువుంబోఁడులు.

పువ్వువలె మనోజ్ఞురాలగు ఆఁడుది; ఆఁడుది.

పువ్వుంబోఁడ్లు. దశా. 3.23. 5 సంపుట 550.

(సం. కుసుమ కోమల). దీనికి పూర్వ ప్రయోగము కలదు.

పువ్వుంబోఁడుల హృదయంబు లెవ్వఁడెఱుఁగు.

నైష–7–162.

ఇది అచ్చ తెనుగు. సమాస పదము.

27 పొలంతి

పొలంతి (లి) వి. (క. పొలంతి) స్త్రీ: ఆఁడుది

పొలంతికి విగళద్భూరి స్తన జనిత పయోధారలు.

భార. ఆది. 6–20

పొల్తి భవత్సుతులైన పాండవుల్. సభా. 2–214.

ఎన్నయ పొలంతులు. ఆది. 1 – 119, 4 – 151, 7 – 73, 7–198. (5. సం పుట 814)

సభా. 2–268.

నన్నెచోడ కవి ప్రయోగములు.

పొలంతి. 5–135, 7 – 22, 8 – 64. పొలంతుల 6–116. (పుట 292)

ఈ క్రింది ప్రయోగము విడిచి పెట్టఁబడినది.

అప్పొలంతి కురులు. 3- 70

పొలంతి చాకలదేవి. పండి. పర్వ. 471 పుట

28 పొలంతుక

పొలంతు (ల్తు) క. వి. (పొలంతి + ఉక, స్వార్థమున) స్త్రీ : ఆఁడుది.

పొలంతుక నొక్కర్తు భార. అర. 3–266.

పొల్తుక. కాశి. 3–45

పొల్తుక పొందు. 2-117ల్తు (యతి)

పొల్తుక శబ్దమునకు కాశీ ఖండము కన్నను పూర్వప్రయోగములు కలవు. నన్నెచోడకవి.—

పొల్తుక గళమునఁ బూసికొనుచు 8– 66

రాగంబుతోడ పొల్తుక 8–101.

పొలుంతుకకు పొలంతుక — అను రూపము గలదు.

వెతలంతూలు నేల పొలంతుక–అచ్చ. రా. కిష్కిం. 62 (17 వ శతాబ్ది)

పొలుంతి.

పొలంతి శబ్దమునకు 'పొలుంతి' అను రూపాంతరము.

కుమార సంభవమున మూడు పట్టుల కన్పట్టుచున్నది.

I పొలుంతు లన్నింటికిని పోలుపొందు గాఁగ (9–10)

II గీ............కర్ణ

పూరసులువెట్టి తూఁగాడు పొలుఁతు లొండ్లు (9–13)

III బుద్ధీంద్రియంబుల పొలుఁతులు నాఁజాలు (12–220)

పై మూడు చోట్లను సరియైన రూపము పొలఁతులుగాని పొలుఁతులు కాదు.

(I) (II) ఈ రెండును పార్వతికి పెండ్లి యలంకారము చేయు సందర్భములోనివి.

9–10 దీనికి సంబంధించిన సీస పద్యమున పై నాలుగు పాదములలోను —

చందన మలంది
విరులమర్చి
అంజనము నమర్చి
వన్నె వూన్చి

సీ. పొలుఁతు లన్నింటికిని బోలు పొందుగాఁగ
నెఱయఁ గైసేయు నెపమున మఱువుసేసి
మేల కగ్గలమై పర్వు మెఱుఁగులెల్ల
వరుస నలఁతికిఁ దెచ్చిరి వెరపు మెఱసి

ఇచట పొలఁతులు — అనియే యుండవలెను.

రెండవ పద్యమున (9–13)
పొలుఁతు లొండ్లు అనుచూ
పొలఁతు లొండ్లు (ఇతర స్త్రీలు) అనియే యర్థము.

పొలుఁత,పొలుఁతులు ఈ రూపములు నిఘంటువు గ్రహింప లేదు. ''పొలుఁతి'' శబ్దమునకు ఉన్మధ్యముగా యతి స్థానమున ప్రయోగము లభ్యము కాలేదు.

నన్నెచోడ పదప్రయోగ సూచికలో నీమూడును చూపబడినవి. నిఘంటువున లేనందున త్యాజ్యములు 'పొల్తుక'–నుండి 'పొలుఁతుక' ఏర్పడవచ్చును. కాని అది 'పొలఁతి + ఉక' ప్రత్యయము చేర్చిన తరువాత ఏర్పడిన రూపము. కావున 'పొలుతి' రూపము లేదు.

పొలింతి

పొలింతి వదన లీలఁ బొలిచె — 9–64. ముద్రితము నీ రూపము గలదు. నిఘంటువులు దీనిని గ్రహింపలేదు.

కవిగారు కుమార సంభవము. ప్రథమ ముద్రణమున 2 వ భాగము(1914)న నిట్లు పై శబ్దమును గూర్చి వ్రాసినారు. 6

''పొలింతి=స్త్రీ — ప్రోలుచునది కావున పొలింతి.

''లీలకు గావరిల్లిన — పొలింతులతో నడయాడి.

అర్థ. 4-263.

గ్రంథనామ సంకేతములలో (పుట 64)

పూరసులువెట్టి తూగాడు పొలుతు లొండ్లు (9–13)

III బుద్ధీంద్రియంబుల పొలుతులు నాజూలు (12–220)

పై మూడు చోట్లను సరియైన రూపము పొలంతులుగాని పొలుతులు కాదు.

(1) (11) ఈ రెండును పార్వతికి పెండ్లి యలంకారము చేయు సందర్భములోనివి.

9–10 దీనికి సంబంధించిన సీస పద్యమున పై నాలుగు పాదములలోను —

చందన మలంది
విరులమర్చి
అంజనము నమర్చి
వస్త్రు పూన్చి

పొలుతు అన్నింటికిని బోలు పొందుగాగ
నెఱయం గై సేయు నెపమున మఱువుసేసి
మేల కగ్గలమై పర్వు మెఱుఁగులెల్ల
వరుస నలంతికిం దెచ్చిరి వెరపు మెఱసి
ఇట పొలంతులు — అనియే యుండవలెను.

రెండవ పద్యమున (9–13)
పొలుతు లొండ్లు అనుచూ
పొలంతు లొండ్లు (ఇతర స్త్రీలు) అనియే యర్థము.

పొలుతి, పొలుతులు ఈ రూపములు నిఘంటువు గ్రహింప లేదు. "పొలుతి" శబ్దమునకు ఉన్మధ్యముగా యతి స్థానమున ప్రయోగము లభ్యము కాలేదు.

నన్నెచోడ పదప్రయోగ సూచికలో నీమూడును చూపబడి నవి. నిఘంటువున లేనందున త్యాజ్యములు 'పొల్తుక'—నుండి 'పొలుతుక' ఏర్పడవచ్చును. కాని అది 'పొలంతి + ఉక' ప్రత్యయము చేర్చిన తరువాత ఏర్పడిన రూపము. కావున 'పొలుతి' రూపము లేదు.

పొలింతి

పొలింతి వదన లీలం బొలిచె — 9–64. ముద్రితము నీ రూపము లేదు. నిఘంటువులు దీనిని గ్రహింపలేదు.

కవిగారు కుమార సంభవము. ప్రథమ ముద్రణమున 2 వ భాగము (1914) న నిట్లు పై శబ్దమును గూర్చి వ్రాసినారు.[6]

"పొలింతి = స్త్రీ — ప్రోలుచునది కావున పొలింతి.

"లేంకకు నారకిల్లిన — పొలింతులతో నడయాడి.

అర్థ. 4–263.

గ్రంథనామ సంకేతములలో (పుట 64)

అరనేమి చంద్రుని అర్ధనేమి పురాణము అని కలదు. అర్ధనేమి పురాణము కన్నడముననే యున్నదిగాని తెలుగున లేదు. కవిగా రుదాహరించిన పాదము స్పష్టముగా తెలుగు ఉత్పలమాల పాదమని — లీలకు, గాతరిల్లిన అను ప్రత్యయ క్రియా రూపముల వలన ఆ పాదము కన్నడముగాక— తెలుగేయని స్పష్టపడుచున్నది. ఇంకొకటి.

కన్నడమున యతిలేదు.

"కన్నడకై యతి యిల్లె, కోణంగి మతియిల్లె" అని కన్నడమున సామెత గలదు.

పై పద్య పాదమున యతి స్పష్టముగా గాన వచ్చుచున్నది. ఇంకను విచారణీయము.

వ్యుత్పత్తి.

పాల శబ్దమునకు రజస్రావము గలది యనియర్థము.

పాలపాడు — క్రీడించు అను క్రియ దీనికి సంబంధించినది.

29 ప్రోయాలు

ప్రోయాలు. వి. ప్రోపు+ఆలు (ప్రోలు+ఆలు అని శ. ర) ఇల్లాలు; భార్య; స్త్రీ,

వేల్పుప్రోయాలు - రామా. 1-8

జవ్వని బిత్తరి చానప్రోయాలు ప్రబంధ. 267

గుజ్జుప్రోయాల — పారి. 3-38

అచ్చరప్రోయాలో—విజవి. 2-47 (5సం. పుట1008)

పురులు=అనగా సౌభాగ్యము, పురులు+ఆలు=అలు అనగా స్త్రీ. పురులు—ద్రవిడ భాషలో పురుళ్. అప్పుడు పురుళ్ + ఆలు పురుళాల్ ప్రోయాలు కాదగును.

30. బోటి

బోటి=బోటి కత్తియ. వి. 1. ఆడుది=స్త్రీ. భార్య. బ. బోటులు బోంట్లు — ఇది సానుస్వారమని — చిని నిరనుస్వారమని శ. ర. ఈ క్రింది రంగనాథ రామాయణాది ప్రయోగములు సానుస్వారమనుటకు నిర్ధారకములు. నిరనుస్వారమనుటకు గొన్ని ప్రయోగములు కానవచ్చుచున్నవి. అయినను బోంట్లు—అను బహువచన రూపమును బట్టి సానుస్వారమనుట యుక్తమని తోచెడిని. ఇంకను విచార్యము.

ద్వి. తేటి యిచ్చటం దమ్మితేనె గ్రోల్కరణి
బోటి కెమ్మోవి నెప్పుడు గ్రోలువాడ

రం. రా. కిష్కిం. 198—పా.

బోటి మదికింపు గాదయ్యె నాట పాట—నైష. 2-113.

ఇందు సింహాసన ద్వాత్రింశిక ప్రయోగము చూపఁబడినది. నాటి సాహసమున నిట్టి బోటి గలిగి 2-144. 5 సం. పుట 1170.

వ్యుత్పత్తి సూ. ని.లో వ్యుత్పత్తిలేదు.

బోటి దేశి తెలుగు.

బాగు తొయ్యలిబోటి ప్రన్నన. సరి జోటి

ఆం. భూ. 23 వ.

31. మగువ

మగువ—వి. (క. మగువు, త, మగవు=బిడ్డ మగువు+అ?) 1. స్త్రీ: ఆఁడుది.

మగువల భార. విరా. 2-261.

మగువ గలదె విక్ర. 1-119

మగువను వ్రాయించి నైష. 1-74.

6 సం. పుట 55.

నన్నయ మగువఁలులోమ—ఆది 1-130, 2-84. సభా. 2-85—అర. 2-119 అర. 2-89.

నన్నెచోడకవి మగువశబ్దము ప్రయోగించినాడు.

మగువ 8-62, 9-162, మగువలకు 9-126.

మగువలు—4-118;7-136.

సూ. ని.లో మగువు+అ? ప్రశ్నార్థకమున్నది.

వ్యుత్పత్తి. మగు+వ. పరిమళించు నోరుగలది.

మగిసు—పరిమళించు-కన్నడ ధాతువు.

ఇది చెలువ గణములోనిది.

క. మృగమద సౌరభ సార
ద్విగుణిత ఘనసార సాంద్రవీటీ గంధ
స్థగితేతర పరిమళమై
మగువ పొలుపు దెలుపు నొక్కమారుత మొలసెన్

మను—2.

ఈ ప్రయోగము సూ. ని.లోలేదు. ఇచట మగువ శబ్దము సరసముగా సార్థకముగా ప్రయోగింపబడినది.

పై పద్యమున నన్నియు పరిమళ ద్రవ్యములే.

మృగమద—కస్తూరి.

ఘనసారము—కర్పూరము

వీటీగంధము—పై రెండు నుపయోగించిన తాంబూలము.

పై మూడును పరిమళములైనప్పుడు — 'మగువ' అను పదము పరిమళయుక్తముగా నుండుట విశేషము—మగు + వ. పరిమళించు నోరుగలది.

అర్థ ధ్వని మనుచరిత్ర టీకలలోలేదు.

నాల్గవది మారుతము—ఇది పరిమళ యుక్తమైనదే.

మారుతమునకు శైత్య, సౌరభ్య, మాంద్యములు లక్షణములు. వాయువునకు గంధవహుడు అనిపేరు.

గంధస్యవహో గంధవః గంధం వహతీతి గంధవాహ; వహ ప్రాపణే—గంధము—సౌరభము—వహించువాడు. (అమరము)

సౌరభమిచ్చు గంధవహు చందమునన్. నిర్వ. 1–5.

32. మచ్చెకంటి

మచ్చెకంటి. వి. మచ్చెము + కన్ను సం. మీన నేత్ర.. చేపవంటి కన్నులుగల స్త్రీ.

చూ మది మచ్చెకంటి. హరి. పూ. 2–5. సం. మీన నేత్ర. (6 సం. 62 పుట.)

33. మడంతి

మడంతి=మడంది. వి. క, మడదిత. మడంద్ర 1. స్త్రీ: ఆడది.

ద్వి. మడంతి యీతండె. గడచన్న బసవ 2–91 పం. (6 సం. 76 పుట.)

నేటికి లభ్యమైన అచ్చతెలుగు నిఘంటువులలో మడంతి లేదు. ఇది 'మడంది'గా 15వ శతాబ్దివఱకు ప్రయుక్తము. శైవ వాఙ్మయమున నీపదమునకు ప్రయోగములు గలవు.

మడంది	శి. వసా. 185 436
,,	కు. సం. 6–116, 8–67, 9–61.
,,	బసవు. 2–91 పం.
,,	బసవు. 6–140 పం.

చూ. ని.లో నిచ్చిన బసవపురాణ ప్రయోగమున మడందియే గలదు. కావున శబ్దము మడంది.

మడంతి—మడంది రూపాంతరము కావచ్చును.

పడంతి వెనుక మడంతి పొగడ పొన్నతో సమాన.

రగడఅను — ప్రాసతో నున్నది. వరాహ. 3–92.

మడంతుక రూపము గలదు.

మడంతుక అచ్చరా. సుం. 138.

34. ముదిత

ముదిత. వి. 1. స్త్రీ: ఆడుది.

ముదిత దుమురు నేసెను ఉ. హరి. 1–122.

ముదితలార. నైష. 1–126. (6 సం. పుట. 408)

నన్నయ—ఆది. 4–166, 5–186, 8–106, సభా 1–146.

నన్నెచోడకవి. ముదిత. 7–15, 8–14, 8–86, 9–124.

ముదిత. సంస్కృత శబ్దమున్నది. సం. వి. అ. స్త్రీ. ఆనందము. స్త్రీ—ఆనందము కలిగించునదే గాన ఈ శబ్దము సంస్కృతమయ్యెను. సంతోషము. పుట 408.

తెలుగున ప్రయుక్తము కావచ్చును.

ఇది అచ్చ తెలుగు నిఘంటువులలో గలదు.

ముగుద వగలాడి సింగారి ముదిత యువిద. సాంబ. మా. 20.

35. ముద్దియ

ముద్దియ 'వి (V ముద్ద[2]) స్త్రీ=ఆడుది

పలుకు ముద్దియ భార. విరా. 1–315.

ముద్దియ. కాశీ 6–21.

ముద్ద[2]. విణ (సం. ముగ్ధా, ప్రా. ముద్ధ) ముగ్ధ — అమాయకురాలు; గోల (చూ. ముద్దరాలు). (6, సం. 413–415 పుటలు)

ఎలనాగ ముద్దియ చెలువ చిగురుంబోడి.

దేశి తెలుగుగా ఆం. భా. 24 ప:

36. మెఱుఁగుఁబోఁడి

మెఱుఁగుఁబోఁడి (ణి) వి. మెఱుఁగు + పోఁడి

మెఱుపువలె మనోజ్ఞురాలగు ఆఁడుది; ఆఁడుది.

మెఱుఁగుఁబోఁడి నయనముల్. నైష 3.164. (6 సం. పుట 536.)

తెలువ చిగురుఁబోఁడి మెఱుఁగుఁబోఁడి అని దేశి తెలుగు. (ఆం. భా. 24 ప.)

37. మెలంత

—మెలంతుక—

మెలంతుక—వి. (మెలంత + ఉక) స్వార్థములన. ఆడుది. స్త్రీ.

"మెలంతు కలప్పరి." పిశకలం 1–73.

మెలంతుక మిన్న. నీలా. 2–36.
(సం. 6. 540 పుట)

మెలంత నన్నయ. సభా. 2–19. ఆర్. 2-77.
నన్నెచోడకవి.

పూర్వ ప్రయోగములు మెలంతక 5-65, 6-85, 6–86, 7–11, 5–137, 4–75, 8–158.
ఇది అచ్చతెనుగు.

మెల—మెలి ధాతువులకు పెనగొను అనునర్థము గలదు. మగవానిని పెనగొనునది అల్లుకొమనది అని అర్థము వచ్చును. మెలియు ధాతువునకు మార్దవము సౌకుమార్యము అను నర్థము లున్నవి.

మెలంత, సుకుమారవతి అని వ్యుత్పత్త్యర్థము వచ్చును.
(సూ. ని. 6. 543–544 పుటలు)

38. లేమ

లేమ. వి. సు. రామా. స్త్రీ.

ఆ లేమ పొలసిన—భార. విరా. 2–86

లేమ యొకర్తు నైష 3–98. (సం 6. పుట 969)

నన్నెచోడని ప్రయోగము—అమరలేమ—8–127.

శౌరసేనీ భాషలో రామాశబ్దము లేమగా మారినదని ప్రాకృత వ్యాకరణములు చెప్పచున్నవి. అప్పడిది తద్భవమగును.

కాని అచ్చతెలుగుగా దీనిని సాధింపవచ్చును.

ఎల + మెయి <> ఎలమై <> లేమ—లేతయైన శరీరము గలది.

39 వాలుంగంటి

వాలుగ(ల్గ)ంటి. వి. (వాలు + కన్ను) 1. దీర్ఘములైన కన్నులుగల ఆడుది=ఆడుది.

వాలుంగంటెక—హరిశ్చ 3–164.

వాలుగంటి యయా 4–57.

వాల్గంటి. హర. 2–98. (సం. 7–225 పుట)

వాలుంగంటి—దీనికి పూర్వ ప్రయోగముగలదు.

ఆ లోకింపం గదు చోద్యమైన యది వాలుంగంటి
(దశకు 5–75)

వాలుంగంటి=ఆం. భూ. దేశి. (24)

40 వెలంది

వెలంది – విణ (త. వెళిదు) 1. నిర్మలము 2. తెల్లనిది; ధవళము 3. మేలైనది 4. ప్రసన్నము; సంతోషభరితము 5. విశదము; స్పష్టము. అని విణగా తొలుత నర్థములీయబడినవి.

ఆ వెనుక – వి. 1. చక్కని యాడుది. ఆడుది : భార్య అని 7 ప్రయోగము లీయబడినవి.
(సూ. ని. 7 సం. 486–487 పుటలు)

వెలంది ప్రథానారోపముగా గ్రహించి పెద్ద యక్షరములతో ముద్రింపదగినది. కాని అట్లు లేదు. ఇది నిఘంటు పద్ధతికి విరుద్ధము.

వెలంది స్త్రీ పరమున 7 ప్రయోగములలో

"వెలంది జూదంబు" భార. ఉద్యో. 2–44.

అను తిక్కన ప్రయోగముప్రాచీనము. కాని అంతకుముందు వెలంది ప్రయోగము లున్నవి.

నన్నయ.

వేద జదుని బొంద వెలంది రోసి ఆది. 4–284.

నన్నెచోడకవి

వెలంది నీవ కుం. స.5–135, 6–3, 8–6, 6–74, 6–48.

తెలుగున స్త్రీ పర్యాయ పదములలో వెలంది శబ్దమునకు నధిక ప్రచారమున్నది. తెలుగు ఛందస్సులో 'ఆట వెలంది'యున్నది. అది సీసమున కెత్తు గీతిగా గాక, ప్రత్యేకముగా వాడుకలో నున్నది. వేమన వ్రాసినవి వేలకొలది ఆటవెలందులు.

వెలంది శబ్దము అర్థానుస్వార ఘటితము. నిఘంటుకారులు చూపలేదుగాని, పూర్ణానుస్వార ఘటితప్రయోగము గలదు.

'ఈ వెలంది ప్రైడిలో వెలంది' విజ. 1–62.

అథోజ్ఞాపికలు

1 కోరాడ రామకృష్ణయ్య, ద్రావిడ భాషాపద చరిత్ర. విజయనగర మహారాజ కళాశాలా పత్రిక. 1922

2 తిరుమల రామచంద్ర—తెలుగున స్త్రీ వాచక ప్రత్యయములు 'భారతి' – అక్టోబరు 1952.

3 కలకంఠి మహా ప్రాణాక్షరమైనను తెనుగున గ్రహింపవలసియున్నది. ఇది కఱకంఠ శబ్దమువంటిది.

4. ఈ పదముల ప్రయోగములన్నియు సూర్యారాయాంధ్ర నిఘంటువు. (సూ. ని.) 6 సంపుటములనుండి గ్రహింపబడినవి. సంపుట సంఖ్య, పుట సంఖ్య ఉదాహరింపబడినవి. అందు తెలుగంకెలుగలవు. ఇప్పటివారికనుకూలముగ వాడుక సంఖ్యలలో నిచ్చినాను.

5 గీ. అమర ధేనువుల్ సురపురి కరిగి తమను
దార యరిమిటలోఁ జేసి తనువు మిగుల
నభిమతార్థముల్ గురిసె దేవాలిమీద
నెలమినొద కలి యాడెడు చెలువువోలె. [12–195]

కుమార విజయమున కామధేనువు దేవతలపై నాట్యమాడిన రీతిగా పాలు కురిసినది అని పై పద్యభావము.

ఇవార్థకముపై ఇవార్థకము నన్నెచోడకవి ప్రయోగించును. అట్లుపోలె, భంగివోలె, రమణవోలె – ఇట్టిదే చెలువువోలె సూ. నిలో. చెలువు + ఆ అని వ్యుత్పత్తి ఉదాహరింపబడినది. కాని దీనికి మఱియొక విధముగా వ్యుత్పత్తి చెప్పవచ్చును. 'వ' అంతమందుగల పదములు. వాయి, వా హ్రస్వ రూపములు.

నలు + వ—నాలుగు నోళ్ళు గలవాడు. బ్రహ్మ.
చిలు + వ—విషము నోటియందు గలది. పాము.
"తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగా తోఁకనుండు వృశ్చికమునకున్"
పలు + వ—పెక్కు నోళ్ళు గలవాడు. పెక్కు మాటలు గలది.
"అడచు పలువలే చిలుకుల పలువడలు".

కు. సం. 8–6

తులు + వ—(తూలు + వాయి) మత్తుచే తూలి మాట్లాడువాడు. తుంటరి. (తులువ మాటలు. భార భీష్మ. 3–156.) ఇట్లే—

చెలు + వ—మనోహరమైన నోరుగలది. స్త్రీ.

సోమనాథుడు. చెలువలకు. పండి. మహి. 135, 211, 473 పుటలు.

కేతన. దేశి తెలుగుగా చెప్పినాడు.

ముద్దియ చెలువ చిగురుంబోడి.

ఆం. భా. 24 ప.

6 మానవల్లి కవి రచనలు—పుట 51.

శ్రీ ఇంగువ కార్తికేయశర్మ

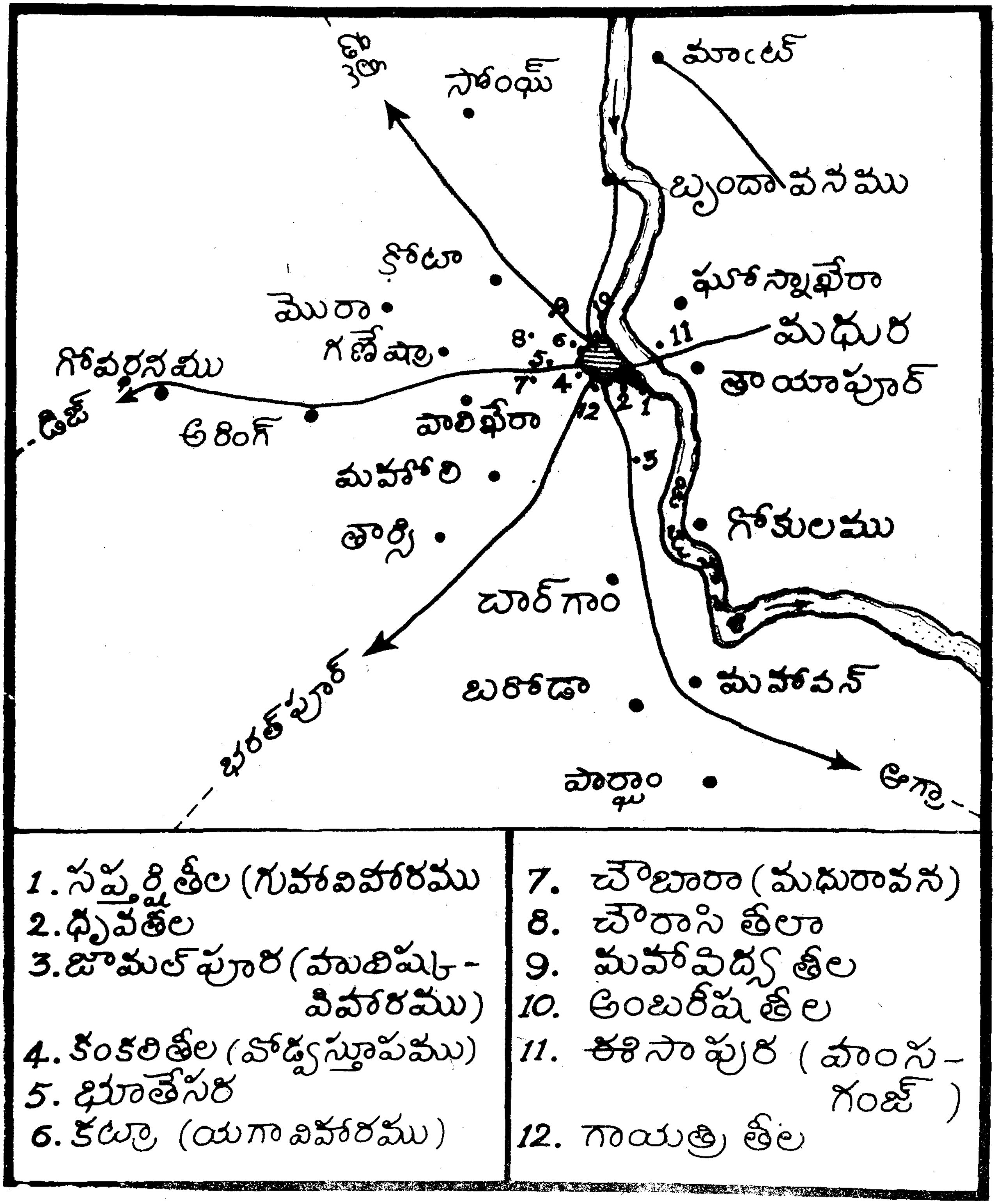
దేవతల మధురం

ఉత్తర భారతమున మహాభారత రచనా కాలమునకే మధుర మహా పవిత్ర స్థలముగా నుండినది. మధురా నగరము, శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ, గోవులు, గోపికలు, యమునాతీరము తలపుకు వచ్చినంతనే మనోజ్ఞమైన భావములు రేకెత్తించును. ప్రాచీనముగ కూడ నీ ప్రదేశము వివిధ మత సాంప్రదాయముల కాలవాలమై శిల్ప కళారీతులకు మాతృకగా షుమారు రెండువేలయేండ్లు సుదీర్ఘమైన చారిత్రక నగరముగా పెక్కు రాజ వంశములకు, దేవతల కధివాసమై విరాజిల్లినదీ మధురాతి మధురమైన 'మధురవనము'.

మొట్టమొదటగా 1836లో నీ స్థలమున కల్నల్ స్టాసీ కొన్ని ప్రాచీన శిల్పముల కనుగొనెను. ఆ తర్వాత అలెగ్జాండర్, కన్నింగ్‌హాము, గ్రౌసీ, ఫూరర్ మొదలగువారు త్రవ్వకములు సాగించి పెక్కు శిల్పముల పొందుపరచిరి. ఇవన్నియు స్వదేశముననున్న మధురా, లక్నో, పాట్నా, కలకత్తా, ఢిల్లీ (నేషనల్ మ్యూజియము) మొదలుగాగల భండాగారములందే గాక విదేశములందలి జర్మనీ, పారిస్, లండను, న్యూయార్క్ మ్యూజియములలో ప్రదర్శితము లైనవి. ఈ శతాబ్దపు మొదట్లో వొగెల్, రాధాకృష్ణ, వాడింగ్‌టన్‌లు మధుర చుట్టుపట్ల స్థలాన్వేషణలు గావించిరి. వీరందరి శ్రమఫలితముగా మధుర చరిత్ర వెలుగులోకి వచ్చినది. కాని సశాస్త్రీయంగా పురావస్తు పరిశోధనలు జరుగలేదు. ఈ కొరతను తీర్చునుద్దేశ్యముతో శ్రీ వేంకటరామయ్య మరియు శరణ్ 1954–55లలో 'కట్రయపవిహార' యను స్థలమున త్రవ్వకములు గావించిరి. పాటిమట్టి దిబ్బల చుట్టును కోటగోడలు బయల్పడినవి. ఐదు వివిధ కాలములకు చెందిన పురావస్తు సంపద క్రీ. పూ. 6వ శతాబ్దినుండి, క్రీ. శ. 6వ శతాబ్దివరకు వెలుగులోనికి వచ్చెను. ఆ తర్వాత 1973–74 నుండి 1976–77 వరకు శ్రీ జోషి మధుర చుట్టుపట్ల, ముఖ్యముగా 'అంబరీషతిల' యనుచోట త్రవ్వకములు చేసెను. పైన లభించినట్లుగనే ఐదు కాలములకు చెందిన పురావస్తు సముదాయము లభ్యమయినది. ముఖ్యముగ కుషానులపూర్వ కాలమునకు చెందిన యపురూప శిల్పములు, మట్టిబొమ్మలు — వొరల బావులు, యిటుక కట్టడములు లభ్యమైనవి. వీరితో బాటుగనే, మధురకు 30 కిలో

చిత్రము–2 వేదిక స్తంభములు

చిత్రము—1 మధుర ప్రాంతము ప్రాచీన స్థలములు

మీటర్ల నైఋతి దిశగానున్న ప్రాచీన స్థలమైన 'సోంఖ్' యను చోట బెర్లిన్ మ్యూజియము డైరెక్టరుగానున్న హెర్బర్ట్ హార్టల్, అతనియనుచరులు సర్వశ్రీ అవాన్ మ్యూలర్, జిమ్మర్‌మన్, మరియు గ్రీసల్ పెద్దపెట్టున త్రవ్వకముల గావించిరి. మౌర్య కాలమునకు పూర్వమునుండి—జాట్‌ల పరిపాలనవరకు దాదాపు 37 స్తరములలో మధుర చరిత్రను వెలికితీసిన ఘనత శ్రీ హార్టల్‌కు దక్కినది.

మధురలో కుషాను కాలమునాటి శైవ—వైష్ణవ దేవాలయములు, అపురూపమైన కంచు, రాగి విగ్రహములు నాగపూజ ఆచారములో నున్నటుల తెలియుచున్నది. ఇప్పట వ్యాపించిన మధుర దాని చుట్టు

చిత్రము—1

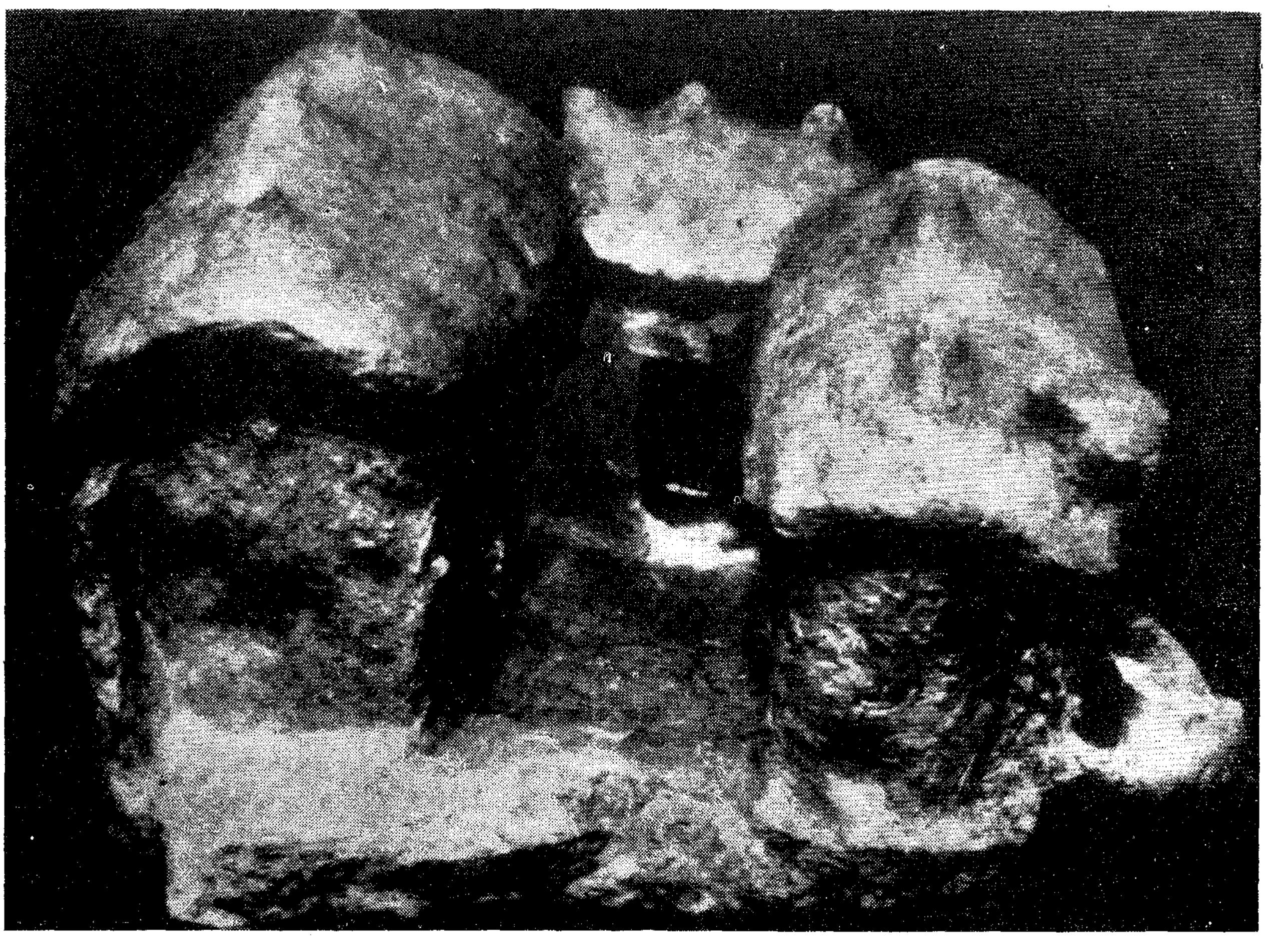
పట్లనున్న ప్రాచీన స్థలములను చూపుచున్నది. ఈ వ్యాసమున పలుచోట్ల లభ్యమయిన ముఖ్య పురావస్తు విశేషములగూర్చి వివరింతును.

క్రీస్తుపూర్వపు మధుర

పార్శ్వహేము, మహోలి, అంబరీషతీల, కట్రాపోంఘ్, భూతేసర మొదలగుచోట్ల గావించిన త్రవ్వకములవలన, క్రీ. పూ. 6వ శతాబ్దినుంచి— నాల్గవ శతాబ్దివరకు (కాలము—1), మధుర చిన్న పల్లెగా నుండినటుల తెలియుచున్నది. నునుపైని తెల్లని పాత్రలు, నలుపురంగు చిత్రములు గల్గినవి లభించెను. ఇట్టి కుండలు మహాభారత కాలమునాటి ఉజ్జయినీ, హస్తినాపురము, కౌశాంబి నగరములలో లభించినవి.

ఆ తర్వాత కాలమున (2), అనగా క్రీ. పూ. నాల్గవ శతాబ్దినుండి—రెండవ శతాబ్దివరకు మౌర్యుల కాలమున మధుర నగరమైనది. కోటగోడలు, పెద్ద యిటుక కట్టడములు నిర్మింపబడెను. మౌర్యకాల కృతములైన మృత్తిక బొమ్మలు, రాగి నాణెములు, శోభాయమానమైన యెరుపు—నలుపు బంగారు వర్ణములతో నున్న మట్టిపాత్రలు (N. B. P. ware), బౌద్ధ,జైన యవశేషములు, శిల్పములు పెక్కులు లభించినవి. యక్షపూజ, నాగపూజ ప్రచారమున నుండినట్లు తెలియనగును. పర్ఖహేములో లభించిన మణిభద్ర యక్షశిల్పము, తదితర యక్షమూర్తులు, మధుర భండాగారములోనివి, బరోడా గ్రామమున లభ్యమయిన కుబేర, హారీతి ప్రతిమలు ఈ కాలమునకు చెందినవి.

క్రీ. పూ. 1వ శతాబ్ది చివరి వరకు (కాలము – 3), కుషాను రాజుల పూర్వయుగముగా పేర్కొనవచ్చును. ఇండో—గ్రీకురాజుల కంచు—రాగి నాణెములు, మధురను పాలించిన శుంగ మరియు మిత్ర వంశజుల కృతములు, స్తూపారామములు తరవాతి కాలపు నిర్మాణముల క్రింద మరుగుపడి శిథిలములుగా కానవచ్చినను, అప్పట శిల్ప శాసనములు చాల ముఖ్యమైనవి.

చిత్రము—3 మట్టి దేవాలయ నమూనాలు

చిత్రము–4 బుద్ధవిగ్రహము : కుషానులకాలము

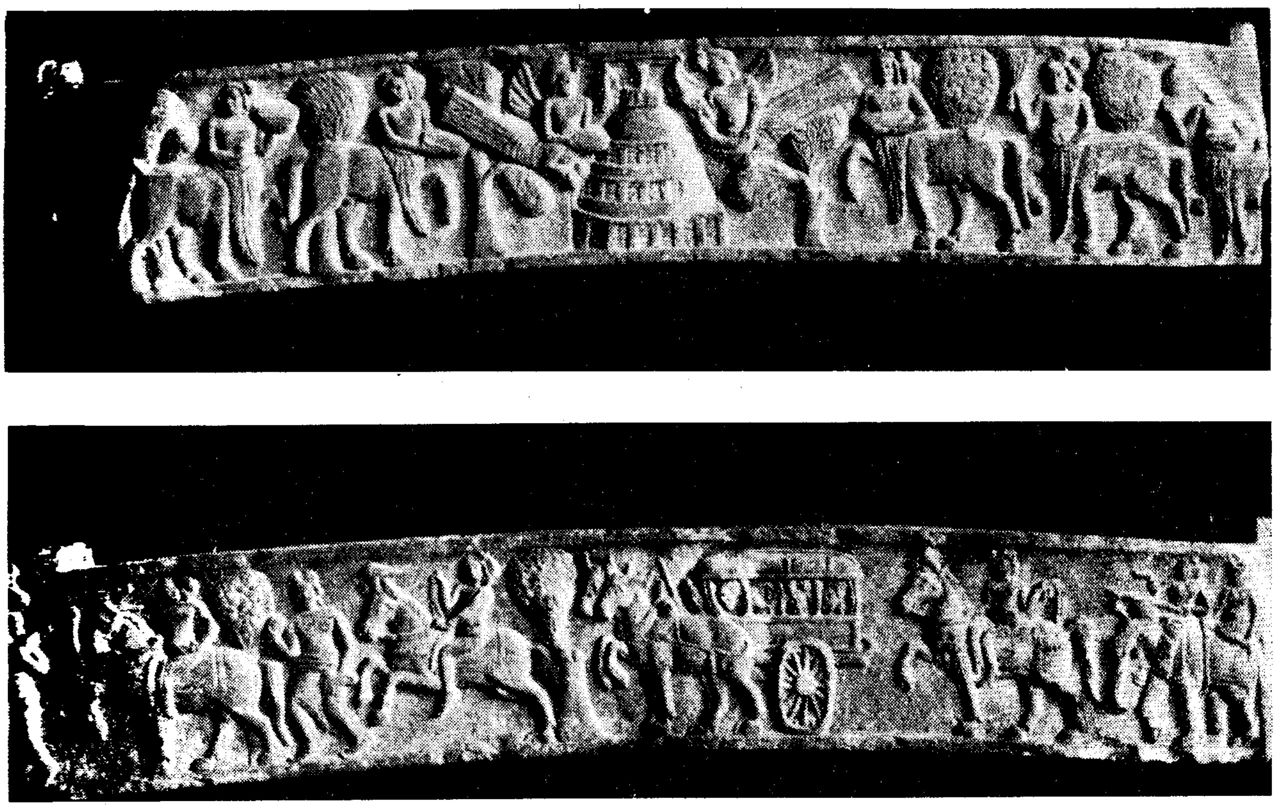
'భూతేసర' లో లభ్యమయిన వేదిక స్తంభములు (మధుర మ్యూజియమున నిక్షిప్తములు), వానిపై నున్న చక్కని స్త్రీ మూర్తులు సాలభంజికలు, యక్షివృక్షికలు, దంపతులు, మధుర

చిత్ర — 2

శైలి యక్ష ప్రతిమలు నున్నగునని స్తూపముల నెంతచక్కగా నలంకరించినవో తె యుచున్నది. గజపృష్ఠాకారముగ నొక యిటుక దేవాలయము నాగపూజ కాలవా మైసటుల హార్ట్‌ల్ తెలుపుచున్నాడు. ఈ కాలమునకు చెందినదేయైన యొక కాల్చిన యెఱ్ఱమట్టి ఆలయ చిత్రఫలకము సొడుగుపాటి శాలవలెనున్న దేవాలయి

చిత్రము– 3

వాస్తురీతిని తెలుపుచున్నది. ఈ కాలమునాటి రాతి శిల్పములు, బర్హుత, సాంచి స్తూపములనున్న వానిని బోలియున్నను, మధుర ప్రాంతపు చుక్కల–యిసుక రాతితోనే గావింపబడినవి. క్రీ పూ. 1వ శతాబ్దిని క్షహరాత క్షాత్రపులు షుమారు అర్ధ శతాబ్ది మధురను పాలించినట్లు తెలియుచున్నది. వీరిలో ముఖ్యుడైన రాజవుల, అతని పుత్రుడు షోడశ, సప్తర్షితీలయందు గుహావిహారమును, మహాస్తూపమును నిర్మించెను. వీరొసగిన శాసనము శిలాస్తంభముపై కలదు. ఇచ్చటనే నీలపు రాతితో చెక్కబడిన స్త్రీమూర్తి శకక్షాత్రప సామ్రాట్టు రాజవుల రాణి కంబోజికగా నిర్ణయింపబడినది. క్షాత్రపుల అనంతరము మరల శుంగనృపులు —

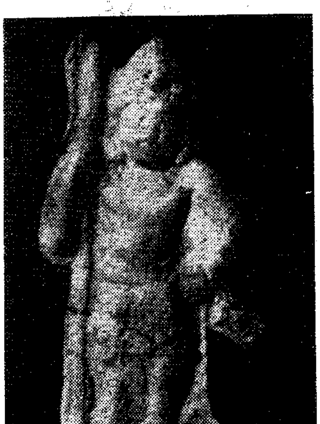
చిత్రము—5 శిల్ప ఫలకములు : కుషానుల కాలము

గోమిత్ర, విష్ణుమిత్రులు (క్రీ. పూ. 57–20 వరకు), పాలించినటుల వీరి నాణెములు, శిక్కాలవలన తెలియుచున్నది. వీరు బ్రాహ్మణ మతస్థులైనను, బౌద్ధ జైనములకెట్టి యవాంతరము కలుగలేదు.

కుషానుల మధుర

క్రీ. శ. 1నుండి 178 వరకు (కాలము—4), మంగోలు కుషానులు రాజ్యము గావించిరి. వీరి సామ్రాజ్యము వుత్తరమున మధ్య ఆసియా, దక్షిణమున మధురా నగరము, తూర్పున మగధ—ఉత్కళము వరకు వ్యాప్తిచెందెను. ముఖ్య రాజధాని పెషావరు (యిదియే పురుషపురము). ఈ వంశజులలో ముఖ్యులు — మొదటి కాడ్‌ఫీసు, రెండవ కాడ్‌ఫీసు, కనిష్క, హువిష్క మరియు వాసుదేవులు. వీరి కాలమున మధుర చరిత్ర స్వర్ణయుగమనియే చెప్పనగును. వివిధ మతముల కూడలియై, ప్రాచీన శిల్పకళా పీఠముగా ప్రపంచమున శాశ్వత కీర్తి నార్జించెను.

శిల్పకళలో కొన్ని నూతన ప్రక్రియలు చేయబడెను. ముఖ్యముగ మానవాకృతిని బుద్ధప్రతిమ — మధురలో మొట్టమొదటగా సృష్టింపబడినది. ఈ మూర్తి కళ భక్తిమార్గమునకు గట్టిగా పునాదుల వేసినది. వైదిక తత్త్వమునకే మాత్రము తీసిపోలేదు. ఆరాధన కవసరమైన దేవతామూర్తులు విరివిగా చేయబడెను. మతమెట్టిదైనను, శాఖ లెన్ని యుద్భవించినను, బౌద్ధ — జైన—హిందూ శిల్పకళలో పెక్కు సామ్యములుండెను. ఈ కాలమున దేవతా మూర్తులు యే శాఖలకు చెందినవో, మహారాజు కనిష్కునికే గుర్తింప కష్టమాయెనని అశ్వఘోషుడు 'సూత్రాలంకారమున' చమత్కరించినాడు.

చిత్రము—6
కార్తికేయ విగ్రహము

మహాయాన బౌద్ధము ప్రబలినది. బుద్ధుని విగ్రహ రూపమున నిశ్చలమైన భక్తి ప్రపత్తులను పులకింప జేయునట్టి ప్రభావితమైన సమ్మోహన స్వరూపముగా శిల్పులు తీర్చిరి. ఇట్టి పరిణామములకు మూలకనాటిన వ్యక్తి మహా విద్వాంసుడు, గురువు, స్నేహితుడు అయిన అశ్వఘోషుడు, కనిష్క చక్రవర్తిపై చిరస్మరణీయమైన ముద్రవేసినాడు. ఈ అశ్వఘోషుని కృతమైన సౌందరనంద కావ్యము రసవత్తరమైన మహాయాన బౌద్ధ సాంప్రదాయమునకుదర్పణమైనది ఇదియునుగాక కనిష్కుని ప్రభావితుని గావించిన విద్వత్‌సంపన్నులు

చిత్రము—7 దేవతా విగ్రహము

ఆచార్య నాగార్జునుడు, వసుమిత్రుడు, సర్వాస్తివాదకర్త పార్శ్వ, ధర్మత్రాత మరియు ఘోషక ఆ తరము వారే.

మధుర కృతములైన బుద్ధ, బోధిసత్వప్రతిమలు సారనాథు,

చిత్రము—4

సాంచి, బుద్ధగయ, శ్రావస్తి, కుశినగర, కౌశాంబి మొదలగు పవిత్ర స్థలములకు చేరినవి. అమరావతి, నాగార్జునకొండ, గుమ్మడిదుర్రు, గోలిలో లభ్యమగు ప్రతిమలయందు కూడ నీ మధురశైలి ప్రేరణ కొట్టవచ్చినట్లు కాననగును.

కుషానుల రాజ్యము చాల విశాలమైనది. అట్లే వారి మత సామరస్యత, శిల్పశైలులు కూడ. వారి రాజ్యములోని గాంధార దేశమున చేయబడిన బుద్ధ ప్రతిమల శరీర సౌష్ఠవమున, వస్త్ర భూషణములయందు, గంభీర భావముతో గ్రీకు రోమను యోధులను బోలియుండెను. కాని మధురలోని బుద్ధులు నిర్దుష్టమైన భారతీయ సాంప్రదాయమునకు చెంది, ప్రాచీనమైన యక్ష—కుబేర ప్రతిమలనుబోలి, మహాపురుష లక్షణములతో విలక్షణమైన భక్తిభావమున సాక్షాత్కరించినవి. ఒకే కాలమునకు చెందినను, విభిన్నరీతుల సృష్టించబడినవీ బుద్ధ ప్రతిమలు. ఈ కళను పోషించిన కుషానుల నుదారతకు తార్కాణములుగా నిలిచిపోయినవి.

మరియొక విశేషమేమన మధుర బుద్ధులను నాలుగే ముద్రలలో చూపిరి—అనగా ధ్యాన, అభయ, భూమి స్పర్శ, ధర్మచక్ర ప్రవర్తన; వరదముద్ర యెక్కడను కానరాదు. శిల్పములలో

మరొక నూత్నశైలి– సామాజిక జీవితమును చూపు ఫలకములు; విరివిగా స్తూప విహారముల నలంకరించుట. ముఖ్యముగ తోరణ ద్వారముల, వేదిక స్తంభములపైని స్త్రీ మూర్తులు, సాల భంజికలు, యక్ష ప్రతిమలు దంపతులు వివిధ చేష్టలలో చూచుట కానంద దాయకములుగ తీర్చిరి. ఇక జాతక కథలు, బుద్ధుని జీవితగాథల తెలియజేయు శిల్పములు, కిన్నర – గంధర్వ– సుపర్ణ, అప్సరసలు స్తూపమును కొలుచుచున్న అర్థశిల్ప ఫలకములు దృశ్య కావ్యములు.

చిత్రము–5

మథుర కుత్తరమున 12 కిలోమీటర్ల దూరములో 'మాంట్' అనుచోట కుషానురాజుల దేవకులముండినది. ఇందొక రాజద్వారమును బోలిన శిల్పశాల యుండెను. ఇచ్చట లభించిన శిల్పములు మహారాజులైన విమకాడ్ఫీసు, కనిష్క, హువిష్కచష్టణ మొదలగు శకనృపుల నిజరూపములకు ప్రతీకలు (Portrait figures) ప్రపంచఖ్యాతి గాంచినవి. ఇట్టి శిల్పశాలయే ఆఫ్ఘనిస్థానములోని 'సుర్ఖ్‌కోటల్' అను ప్రాచీన నగరమున కలదు.

చిత్రము–8 అ విష్ణువు : కుషానుల కాలము

చిత్రము–8 ఆ మాతృక. కుషానుల కాలము

కనిష్కుని కాలమున వెలసి వికసించిన స్తూపారామములు గుహా విహారము, మిహిర విహార, ప్రావారిక విహార, యశవిహార, ఖండ విహార, రోషిక విహార, శ్రేష్టకీయ విహార, నాకతికా విహార, చేతియ విహార, శ్రీ విహార, స్వర్ణకాక విహార మరియు హువిష్క కృతమైన మహారాజ దేవపుత్ర విహారము చాల ఖ్యాతికి వచ్చెను.

జైనము

మథుర కుషానుల కాలమున వివిధ మతముల కాలవాలమైనది. 'కంకలితీల' త్రవ్వకములలో జైనమూర్తులు దాదాపు వెయ్యి లభించినవి. ఆయక పటములు, శాసన స్తంభములు, శిల్పములు దాన శాసనముల వివరించుచున్నవి. ఒక ఆయక పటమును ఫల్గుయశయను నాట్యకారుని భార్య శివయశ కావించెను. దీనిపై చక్కని స్త్రీ మూర్తులున్నవి. తోరణ ద్వారమున యక్ష ప్రతిమలు కలవు. ఇచ్చటనే లభించిన ఆర్యవతి దేవి, సరస్వతి విగ్రహములు అపురూపములు. లక్నో మ్యూజియమున భద్రములు.

శైవ - వైష్ణవములు

సోంఖ్ యనుచోట శ్రీ హార్ట్‌ల్ గావించిన త్రవ్వకములు కుషాను కాలమునకు చెందిన శైవ–వైష్ణవ దేవతామూర్తులు,

ఆలయ శిథిలములు విదితమైనవి. హిందూశిల్పమునగూడ మథురకు ప్రత్యేకస్థానము నార్జించినవి. మొదటి వాసుదేవ, మూడవ కనిష్క రాజుల కాలమునాటి యిటుక, యిండ్లు, వానిలో వేరుగా పూజా గృహ ముండుట గనునింపదగినది. అట్టిచోట్ల రాగి — కంచు

చిత్రము—6

విగ్రహములు ముఖ్యంగా కార్త్తికేయ, పురుషుని ప్రక్కనే సింహ ముఖియై బిడ్డనెత్తుకొనియున్న మాతృక; విష్ణువు, సూర్య,

చిత్రము —7 చిత్రము—8 అ .

అగ్ని, కామదేవ, లక్ష్మి సరస్వతుల శిలాప్రతిమలు దొరికినవి. ఇవి గాక దుర్గ మహిషమర్దిని, స్కంద, మాతృక చాల యరుదైన

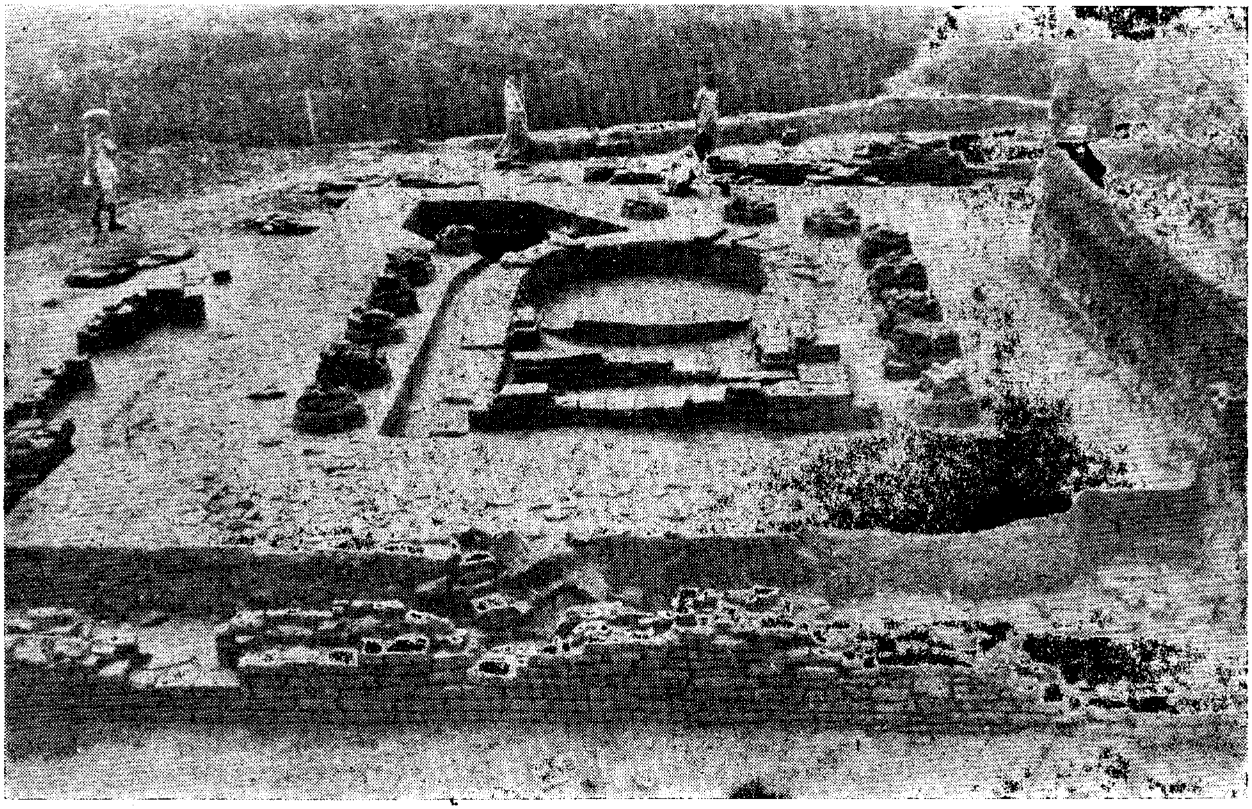
చిత్రము—8 ఆ

శైవ—శాక్త సాంప్రదాయ విగ్రహములుకూడ నుండెను. ఒక దేవాలయ సముదాయమున గర్భగృహము గజపృష్ఠాకారముగనుండి విశాలమైన ముఖమండపము, చుట్టును 15 గుండ్రని స్తంభ

చిత్రము—9

ములుగల విశాలమైన ఆవరణము గల్గియున్నది. ఈ దేవాలయపు తూర్పు ముఖద్వారము, నాగ—నాగిణి శిల్పములతో నలంకరింపబడిన ప్రాకార తోరణ శిలలు చాల యరుదైన పూర్వవాస్తురీతిని తెలుపు చున్నవి. తదుపరి యిప్పటనే నాగపూజ యాచారము గూడ వచ్చినది. ఈ నాగపూజ వివిధ రీతులనుండెను. పెద్ద నాగశిల్పము (2.5 మీటర్లయెత్తు), 'చార్‌గాం' యనుచోట లభించినది. యేడుతలల పాము పడగనైనున్న యీ ప్రతిమ హువిష్క చక్ర వర్తి కృతము. దధికర్ణనాగ, భూమినాగ శిల్పములు కూడ లభించినవి.

క్రీ. పూర్వమునుండియే యున్నను కుషానుల కాలమున మరింతగా అన్ని మతశాఖలతోబాటు నాగపూజ యాచారమైనట్లు కన్పట్టుచున్నది. కృష్ణ భగవానుని అన్న బలరాముడు శేషనాగుని యవతారము, విష్ణువు శేషశయనుడు, నాగులు జైన తీర్థాంకరులైన పార్శ్వనాథుడు, సుపార్శ్వునకు చిహ్నములు. బుద్ధుని రక్షించి నటి నాగముచిలిందుడు. నాగజాతివారైన నంద — ఉపనందులు గౌతముని పురిటిస్నానము గావించునట్లు పెక్కు శిల్పములే తెలుపు చున్నవి. ఇప్పుడుకూడ నీ ప్రదేశమున నాగ దేవాలయ ముండుట సజీవమైన సాంప్రదాయమునకు నిదర్శనము. గాంధార శైలిలో

చిత్రము—9 ఇటుక దేవాలయము : క్రీ. శ. 1 వ శతాబ్ది

చిత్రము—10
మధురబుద్ధుడు: గుప్తకాలము

పంట్లాము, బూట్లువేసుకుని సప్తాశ్వ రధారూఢుడైన సూర్య భగవానుని శిల్పము — కనిష్కుని ప్రతిమను బోలియున్నది.

గుప్తకాలపు మధుర

వీరి కాలమున (క్రీ. శ. 3–4 శతాబ్దినుండి 6వ శతాబ్ది వరకు), సాంచి, సారనాధము, ఉజ్జయినీలవలె మధుర ఖ్యాతిలో నుండెను. శైవ—వైష్ణవముల కాదరము లభించినను, బౌద్ధ జైనముల కెట్టి యాపద కలుగ లేదు. కాట్ర యనుచోట పెద్ద వైష్ణవాలయ ముండెడిది. చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడు గావించిన బుద్ధ విగ్రహము మహత్తర శిల్పశైలికి పరిపూర్ణత నిచ్చినది. ప్రతిమా లక్షణమున మణిపూసగా, ఉదాత్తమై, భక్తిభావ స్ఫూరక మైన కళామూర్తిగా భాసించుచున్నది.

చిత్రము—10

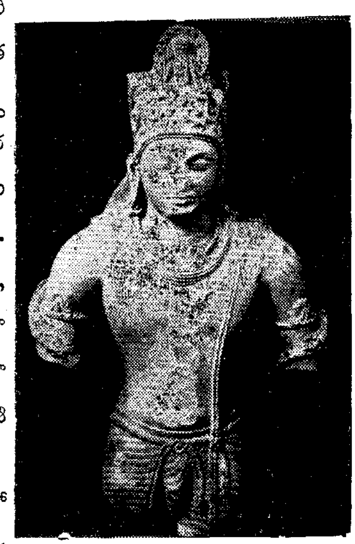
కంకలితీల యందలి జైనాలయము మిక్కిలి ప్రచారములో నుండెను. ఇప్పటనే శిధిలమైయున్న శివాలయము గుప్తరాజుల కృతమే. పలురీతుల ముఖలింగములు (ఏక, త్రిముఖ, చతుర్ముఖ, అష్టముఖ), లభించినవి. లకులీశ, అర్ధనారీశ్వర, మున్నగు శిల్పములు మ్యూజియములో ప్రదర్శితములు. అట్టివియే నరసింహ, వరాహవిష్ణు శిల్పములుగూడ. మహావిష్ణువు, విశ్వరూప విష్ణువు,

చిత్రము—11

త్రివిక్రమ శిల్పములు ప్రపంచ ప్రసిద్ధములు. విష్ణు భగవానుని ఆయుధములను వేరువేరు పురుషరూపముల మొట్టమొదటగా నిప్పటనే చూడనగును.

ఇంతటి ప్రాచీన చారిత్రక వైభవమును, పలు మత సాంప్రదాయములను, శతాబ్దులుగా చవిచూచిన మధుర యిప్పుడు శిధిలమైన దిబ్బల రూపమున కనిపించుచున్నది. ఇన్ని దేవతల ఆలయాలు, విహారములు కేవలము పురావస్తు అవశేషముల ద్వారా ప్రదర్శన శాలలో చూడవలసి వస్తోంది.

శ్రీకృష్ణ భగవానునితో పెనవేసుకుపోయిన ఐతిహాసిక మధురను తలపుకు తెచ్చుకొని విశ్రామఘట్టమునుండి తెప్పలో యమునా తీరమునంటి ప్రయాణం చేస్తుంటే, యిప్పటి కట్టడాల మధ్య మరుగుపడిపోయి, శిధిలావస్థలోనున్నను, మధుర నానుకొని యున్న బృందావనము, దేవాలయాలు, ఆశ్రమాల యేవో తన్మయత్వాన్ని కల్గిస్తాయి.

చిత్రము—11
మహావిష్ణువు: గుప్తకాలము.

ఉపయుక్త రచనలు

1 మధుర, Marg, vol XV no. 2. (Bombay, March, 1962).

2 త్రవ్వకములగూర్చి. ఇండియన్ ఆర్కియాలజీ—ఏరెవ్యూ. 1966–67, pp. 40–43; 1968–69, p. 40; 1969–70, pp.42–43; 1970–71, pp. 39–40; 1971-72, p. 48. మరియు హెర్బర్ట్ హార్టెల్, "Some Results of the Excavations at Soukh" German Scholars on India, Vol II (Bombay, 1976), p. 69 ff.

3 M. C. Joshi, "Pre-Kushana Mathura: A study" seminar papers, (New Delhi, 1977):

శ్రీ గుండు సుబ్రహ్మణ్య దీక్షితులు

శక్తి

నరసాపురం నుంచి విజయవాడవెళ్లే బస్సు తాడేపల్లిగూడెం కాలవ గట్టు స్టాపులోకి వచ్చి ఆగింది.

డ్రైవరు దిగాడు. కండక్టరు కూడా దిగుతూండగా ఎవరో "ఇక్కడ బస్సు ఎంతసేపు ఆగుతుందండీ?" అని అడిగారు. కండక్టరు, "పది నిముషాలు ఆగుతుంది. కాఫీ తాగి రావచ్చు" అని చెప్పి దిగాడు. బస్సు ముందువైపుకునడిచి, రోడ్డుదిగి, గుడిసెల్లోకి వెళ్లి మాయమయ్యాడు.

కాఫీ తాగాలనుకున్న ప్రయాణీకులు ఓ అరడజను మంది కూడా దిగారు. వాళ్లు దిగీ దిగ్గానే ఓపది పన్నెండుమంది కొత్తగా లోపలికి ఎక్కారు. ఆ ఎక్కిన వాళ్లలో వయస్సు వచ్చిన ముగ్గురు ఆడపిల్లలు **కూడా** ఉన్నారు.

కండక్టరు చెప్పిన పది నిముషాలవ్వగానే దిగిన వాళ్లంతా ఒక్కొక్కరుగా వచ్చి బస్సు ఎక్కారు.

ఇంకొంచెంసేపటికి కండక్టరువచ్చాడు. వస్తూనే టిక్కెట్ల హేండిల్ అందుకొని, "టికెట్, టికెట్" అంటూ సీట్లమధ్యకు వచ్చాడు. అంటూనే హడావుడిగా ముందుకు నడుస్తూ మళ్లీ, "టికెట్ ప్లీజ్, టికెట్" అన్నాడు.

కొత్తగా ఎక్కిన వాళ్లు చాలామంది చిత్రంగా ఏలూరు, ఆపై ఊళ్లకు వెళ్లే వాళ్లే! వాళ్లలో చాలామంది ఐదు, పది రూపాయల నోట్లు తీసారు. కండక్టరు ఒక్కొక్కళ్లనీ ఊరడుగుతూ, అందరి దగ్గరా డబ్బు తీసుకున్నాడు. పోగయిన నోట్లు పట్టుకొని, తన సీట్లో కూర్చుని, జేబులు తడుముకొని, ఆశ్చర్యం ప్రకటిస్తూ లేచి నుంచుని, "అరెరె, ఆయన దగ్గర పంచ్ పుచ్చుకోవటం మర్చిపోయానే!" అంటూ టిక్కెట్ల హేండిల్‌ను రాక్‌లో పడవేసి, లేచి, దిగబోయాడు.

వెనకాల నుంచి ఎవరో, "మాకు టిక్కెట్లిచ్చి వెళ్లిపొండి" అన్నారు. కండక్టరు, "మళ్లీవచ్చి ఇస్తాను. పంచి తెచ్చుకోవాలి" అంటూ దిగి వెళ్లిపోయాడు.

పది నిముషాలు గడిచాయి. డ్రైవరూ, కండక్టరూ వచ్చి బస్సు ఎక్కారు. కండక్టరు టిక్కెట్లహేండిల్ తీసుకుని, "టికెట్, టికెట్" అంటూ లోపలికి నడిచాడు.

కండక్టరు సీటు వెనకాల సీట్లో కూర్చొనున్న ఇందాకటి యువకుడు, "మీరే మాకు టిక్కెట్లివ్వాలి" అన్నాడు.

"డబ్బులిత్తియ్యండి, ఇస్తాను" అన్నాడు కండక్టరు.

"అదేంటి, ఇందాకన అందరి దగ్గరా డబ్బులు తీసికెళ్లి నప్పుడు మళ్లీవచ్చి టిక్కెట్లిస్తానన్నారు గదా మీరు."

కండక్టరు మొహంలో చిరాకు తొంగిచూసింది: "ఏంటండీ మీరు చెప్పేది? మీరు ఎవరికిచ్చారు? ఎవరు తీసుకెళ్లారు? కాఫీ తాగి ఇప్పుడే కదా నేను వస్తోంది! బాగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి, ఎవరికిచ్చారో...టిక్కెట్‌ప్లీజ్,టికెట్...డ్రైవరుగారూ,పోనివ్వండి, పోనివ్వండి," కండక్టరు పంచితో బస్సు కడ్డీమీద చప్పుడుచేశాడు.

యువకుడు తెల్లబోయాడు. అతను ఏదో మాట్లాడేలోపల వెనకాల సీట్లల్లో నుంచి ఇద్దరు స్థూలకాయులు, తాము కూడా అంతకుముందే పదేసి రూపాయలిచ్చామనీ, ఆ వచ్చిన కండక్టరు కూడా అచ్చం ఇతనిలాగానే ఉన్నాడనీ,మళ్లీవచ్చి టిక్కెట్లిస్తానన్నాడనీ, అతని దగ్గర కూడా 'కాష్ బాగ్' ఉన్నదనీ అన్నారు.

కండక్టరు చిరాగ్గా చూస్తూ "మీరు ఎవరికో డబ్బిచ్చి నన్ను టిక్కెట్లిమ్మంటే ఎట్లా ఇచ్చేది? మీరు చేసిన పొరబాటుకు నా చేతి చమురు వదలాలంటారా ఏంటండి?"

వాళ్లిద్దరూ మొహాలు మొహాలు **చూ**సుకుంటూ కూర్చుండి పోయారు.

బస్సులో కలకలం బయల్దేరింది. తను టిక్కెట్ తీసుకొని డబ్బిచ్చి ఉండవలసిందని ఒకరూ, ప్రపంచంలో మోసం, అన్యాయం పెరిగిపోయాయని ఒకరూ, ఎవరోవచ్చి మోసంచేస్తే ఈ కండక్టరుకు శిక్ష వెయ్యటం అన్యాయమని ఒకరూ, ఇట్లా రకరకాలుగా వ్యాఖ్యానించటం మొదలు పెట్టారు.

"టికెట్, టికెట్" అని అరుస్తూ కండక్టరు చెయ్యి చాచాడు. మళ్లీ డబ్బివ్వక తప్పదనుకున్నారు కాబోలు, వెనకాల సీట్లల్లో వాళ్లు నలుగురు డబ్బులిచ్చారు. టిక్కెట్లు పుచ్చుకున్నారు.

కండక్టరు ఆడవాళ్ల సీట్లవైపు తిరిగి, ముందరి సీట్లోకి కొత్తగా వచ్చి ఎక్కిన ముసలమ్మను, "మామ్మా, టికెట్!" అన్నాడు.

అరవై ఏళ్ల ఆ ముసలమ్మ కండక్టరువైపు చూసి "ఇందాకనే గదూ నాయనా టిక్కెట్టుకు ఐదు రూపాయలిచ్చాను!" అంది.

"నా కెక్కడిచ్చావు? ఎవడికోఇచ్చుంటావు. తియ్, తియ్!" అన్నాడు కండక్టరు.

ముసలమ్మ గొంతులో దీనత్వం చోటుచేసుకోగా అంది : 'నాయనా, అట్లా అనకు బాబూ! నా దగ్గరింక డబ్బుల్లేవు. కావాలిస్తే పది పైసల్తీసుకో. నన్ను మాత్రం దింపెయ్యకు.''

''డబ్బుల్లేవంటేఎట్లా? లేకపోతే దిగాల్సిందే! దిగు, దిగు'' అంటూ కండక్టరు, ఆ వెనక సీట్లో కూర్చునున్న ముగ్గురు అమ్మాయిల దగ్గరకు వచ్చి చెయ్యి చాపాడు.

వాళ్ళల్లో ఊలీ—ఊలీ చీరలో అందంగా, అధునాతనంగాఉన్న అమ్మాయి, ''ఇందాకనే మా ముగ్గురికీ కలిపి ఇరవై కాగితం ఇచ్చాను. టిక్కెట్లివ్వటం ఆలస్యం మీదే'' అన్నది.

''మళ్లీ మొదలా, మీరెవరికిచ్చారో నాకు తెలీదు. ఇప్పుడు నాకిస్తే ఇవ్వండి. లేకపోతే దిగిపొండి!'' కండక్టరు కంఠంలో కరుకుదనం ధ్వనించింది.

ఆ అమ్మాయి బతిమాలుతున్న ధోరణిలో అంది: ''అదేం బండి, ఉట్టప్పుడల్లా మీరు 'ప్రజాసేవ' చేస్తున్నట్టు చెప్పుకుంటారుగదా, ఇప్పుడు వాడెవడో ఇంతమందినీ మోసంచేసి డబ్బై, ఎనభై రూపాయలు పట్టుకెళ్లిపోతే మీరు మాకు సహాయం చెయ్యరా? ఆచూకీ తీసేందుకు ప్రయత్నించరా? మీకేం పట్టనట్లు 'డబ్బుల్తియ్యి, తియ్యి' అంటే ఎక్కడ్నుంచి తీస్తాం చెప్పండి! పైగా మేం స్టూడెంట్లం. ఇవ్వాళ మా కాలేజీ హాస్టల్లో ప్రెజెంట్ కాకపోతే మేము చాలా నష్టపోతాం. మా దగ్గర డబ్బులూ అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నాయి.''

''ఏంటమ్మా మీరు చెప్పేది? నన్ను ఈ ఉద్యోగం మానేసి ఇంకో ఉద్యోగం చెయ్యమంటారు, అంతేనా? అసలు నాకూ వాడికీ సంబంధమేమిటి? చాలు చాల్లేవమ్మా!......పోనీవయ్యా డ్రైవరు గారూ, ఇప్పటికే పావుగంట ఆలస్యమయింది.'' కండక్టరు మళ్లీ పంచితో చప్పుడు చేసాడు.

ఆ అమ్మాయి వదిలిపెట్టలేదు. కొంచెం తీవ్ర స్వరంతోనే అడిగింది. ''సంబంధం లేకపోవట మేమిటండి, అతనూ మీ చొక్కా లాంటి కాకీచొక్కానే వేసుకున్నాడు. ఈ బాగ్‌లాంటి లెదర్ బాగ్‌నే తగిలించుకున్నాడు. అతను వచ్చి డబ్బడిగితే మేము ఎట్లా ఇవ్వక పోవాలి ?''

కాకీ చొక్కాలూ, లెదర్‌బాగ్‌లూ వందలకొద్దీ దొరుకుతాయి బజార్లో. అవన్నీ నావేనంటారా? చాల్చాలు. మీరెట్లాగూ టిక్కెట్లు కొనేటట్లు లేరు, దిగండి.

ఇంతవరకూ ఈ భాగోతం ఏమీ అర్థంగాక అయోమయంగా చూస్తూ కూర్చున్న డ్రైవరు బస్సు స్టార్ట్ చేసాడు.

ఆ అమ్మాయి హఠాత్తుగా "డ్రైవరుగారూ!" అని పిలిచింది.

డ్రైవరు వెనక్కు తిరిగి చూసాడు.

"ఇట్లా ఒకసారి రండి."

డ్రైవరు 'ఏమిటి?' అన్నట్లు తల ఎగరవేసాడు.

"ప్లీజ్, ఒకసారి రండి!"

డ్రైవరు ఇంజను ఆపుచేసి, లేచివచ్చాడు.

మెరుపులాగా ఆ అమ్మాయి అతన్ని దూసుకుని వెళ్ళిపోయి డ్రైవరు సీట్లో స్టీరింగు చక్రానికి వెన్ను ఆనించి కూర్చుండిపోయింది. అంది: మా ముగ్గురికీ విజయవాడ టిక్కెట్లు కొట్టిస్తేనేగాని బస్సు కదల్నియ్యను."

కండక్టరు ఉగ్రుడైపోయాడు. "ఏవమ్మోయ్, తమాషాగా ఉందేమిటి? కుర్రతనం పన్లుమానేసి బస్సు దిగు. నీ కసలు చస్తే టిక్కెట్టివ్వను."

"నేను దిగను. నేను మీకు డబ్బిచ్చాను. టిక్కెట్లివ్వండి... అయినా, కుర్రతనం అంటారేంటి? మాటలు జాగ్రత్తగా రానీండి. కొరివితో తల గోక్కోవటం మీకు మంచిదికాదు. మేము పాతకాలపు ఏడుస్తూ కూర్చునే ఆడపిల్లలం కామనీ, మోరోవర్, స్టూడెంట్లమనీ జ్ఞాపకముంచుకోండి."

కండక్టరు మొహం కోపంతో కందగడ్డలాగా అయింది. విసురుగా డ్రైవర్‌తో, "బీట్ కానిస్టేబుల్‌ను తీసుకురండి," అన్నాడు.

డ్రైవరు బస్సుదిగి వెళ్ళాడు.

బస్సులో కొత్త కలకలం సన్నగా మొదలైంది. వెనకాల సీట్లోంచి ఒక వయస్సు మళ్ళినాయన, "ఏంటమ్మాయ్, గోల! మాకు మాత్రం డబ్బులు పోలేదా ఏంటి? ఏదో సర్దుకుపోవాలి. ఎన్నో అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. అవన్నీ మనం సర్దుబాటు చెయ్యగలమా? చూసీ చూడనట్టు వాటిని భరిస్తూ పోవాలి. అంతే" అన్నాడు.

అమ్మాయి అతనివంక అనునయంగా చూసింది. అంది: "పెద్దవారు మీరే అట్లా అంటే ఎల్లాగండి! వాడెవడో వచ్చి మనల్నందర్నీ ఫూల్స్‌చేసి వెళ్ళిపోయాడు. ఈయన కనీసం ఎంక్వయిరీ అయినా చెయ్యకుండా తనకేం పట్టనట్టు ఊరుకుంటున్నాడు. పైపెచ్చు హడావుడిగా 'బస్సు పోనీ, పోనీ' అంటున్నాడు. మీరు కూడా ఆయన్నే సపోర్టు చేస్తున్నారు. ఒకవేళ నా ప్రాణానికే హాని జరిగి ఉండినా ఇంతే గదా, ఇంతమందిలోనూ ఎవరూ పట్టించుకొనేవారు కాదుగదా!"

ఆ వయసు మళ్ళినాయన మాట్లాడలేదు. మొహం వంచేసాడు.

కండక్టరు తాలూకు ఎగశ్వాస దిగశ్వాసల్లో ఆవేశం తీవ్రమైంది. అందరివైపూ చూస్తూ అన్నాడు: "చూసారా, చూసారా, ఎవరెవరో వచ్చి ఆవిడమీద పడిపోయినట్టు ఎట్లా మాట్లాడుతోందో! అసలీ అమ్మాయి మగనాలిగాని ఆడమనిషి కాదండి,"

ఎవరో సన్నగా నవ్వారు.

గొంతులో పౌరుషం ఉట్టిపడగా అమ్మాయి అంది: "ఆఁ, ఆఁ, రైట్, మగాళ్ళు మగతనం వదిలేసుకున్నప్పుడు ఆడాళ్లయినా మగాళ్ళు కావద్దా? అది ఆనందించవలసిన విషయమే గదా!"

కొంతమంది మొహాలు మొహాలు చూసుకున్నారు.

ఇందాకటి యువకుడు అమ్మాయితో అన్నాడు: "మీ మాటలు చూస్తే ఈ కండక్టరే ఈ మోసం చేసాడని మీరనుకుంటున్నట్టు తెలుస్తోంది. అంతేనా?"

"ఇతనే చేసాడని అననుగానీ, చూడగా చూడగా ఇతనికి తెలియకుండా మాత్రం అది జరిగి ఉండదనిపిస్తోంది. ఎందుకంటే, ఇదే లెదర్ బాగ్,...

హఠాత్తుగా కండక్టరు అందుకున్నాడు: "అనుమానాలతో కేసులు నడవ్వు. ఋజువు, ఋజువు చెయ్యాలి."

యువకుడు అన్నాడు: "నిజమే, దీంతో ఈయనకి సంబంధముందని మీరు ఋజువు చెయ్యగలరా?"

"మాష్టారూ ఇది మన అందరికీ సంబంధించిన విషయం మనందరం తలుచుకొంటే నిజాన్ని బయటకు తియ్యటం కష్టం కాదు. నన్నొంటరిదాన్నిచేసి ఋజువు చెయ్యమంటే ఎట్లా?... అయినా ప్రయత్నిస్తాను," అని అంటూ రుమాలుతో ఒకమాటు మొహం తుడుచుకొని, అందరివైపూ చూస్తూ అంది: "మాష్టారూ మీరెవరైనా ఇందాకన మీరిచ్చిన నోట్లను గుర్తుపట్టగలరా?"

అందరూ మొహాలు మొహాలు చూసుకున్నారు.

నెమ్మదిగా ఒకాయన లేచి నుంచున్నాడు. ఆయన బహుశా వ్యాపారి అయ్యుండవచ్చు. ఆయన అన్నాడు: "నా దగ్గర ఇందాకన ఐదు కొత్త పది కాగితాలు ఉన్నాయి. అవి పొద్దున బాంకు వాళ్ళిచ్చినవే. వాటిల్లో ఒకటితీసి టిక్కెట్టుకు ఇచ్చాను. చూస్తా నాగండి," అంటూ తన లాల్చీ జేబులోంచి పది రూపాయల కాగితాలు తీసాడు. అవి నాలుగు. అన్నీ కొత్తవీ, వరస నెంబర్లవీను! "వీటిల్లో పై నెంబరుదో కింది నెంబరుదో అయ్యుండాలి అది" అన్నాడు.

అమ్మాయిలేచి కండక్టరు దగ్గరికి వచ్చింది. వ్యాపారి కూడా వచ్చాడు. యువకుడు లేచి నుంచున్నాడు. "డబ్బు తియ్యండి" అన్నాడు కండక్టరుతో.

కండక్టరు ముగ్గురివంకా కొరకొరగా చూసాడు. లెదర్ బాగ్‌లోనుంచి నోట్లబొత్తిని తీసాడు. వ్యాపారి టక్కున తన కొత్త నోటును గుర్తుపట్టి, "అదిగో, ఆ నెంబరే!" అన్నాడు.

కండక్టరు చటుక్కున "అది ఇందాకన హోటల్లో నేను ఇరవై రూపాయలనోటు మార్చినపుడు నా చేతిలోకి వచ్చిన నోటు. మీదెల్లా అయింది. చాలు, చాలు పదండి," అన్నాడు.

ముగ్గురూ నిర్ఘాంతపోయారు.

డ్రైవరూ, పోలీసూ వచ్చారు. బస్సెక్కారు.

కథ ఇక్కడ గమ్మత్తుగా కొత్త మలుపు తిరిగింది.

ఇందాకటి ముసలమ్మ ఒళ్లో కూర్చొనున్న ఆరేళ్ల కుర్రాడు కండక్టరు తొడుక్కున్న కాకీ చొక్కావైపు చూపిస్తూ "మామ్మా, అదిగో చీమిడి" అన్నాడు.

ముసలమ్మ ముందుకువంగి, కండక్టరు వీపువైపు చొక్కాకు అంటుకుని చిక్కగా, ఇంకా తడిగా ఉన్న చీమిడిని చేత్తో తియ్యబోయింది.

కండక్టరు ఆ స్పర్శకు వెనక్కు తిరిగాడు. "ఏంటది?" అన్నాడు.

కుర్రాడు "నా చీమిడి, ఇందాక నువ్వొచ్చావూ, అప్పుడు మామ్మ నా ముక్కు చీమిడి తీసి పారేసింది" అదుగో అక్కడ పడింది. నువ్వెళ్లిపోయావుగా. అందుకనే...తియ్యలేదు," అన్నాడు.

కండక్టరు: "ఇందాకన నేను వచ్చానా? ఎవడ్రా నువ్వు రాస్కెల్!"

కుర్రాడు : "నువ్వే, నువ్వే. అది నా చీమిడే."

యువకుడు, అమ్మాయి మొహాలు మొహాలు చూసుకున్నారు.

హఠాత్తుగా అమ్మాయి డ్రైవరువైపు చూస్తూ అతన్ని అడిగింది: "డ్రైవరుగారూ, ఇందాకన మీరు ఈయనతో కలిసే కాఫీ తాగారా?"

డ్రైవరు అయోమయంగా చూసాడు. "లేదే, నేను ఒక్కణ్ణే సెంటర్లోకి వెళ్లి కాఫీ తాగాను. ఈయన రోడ్డుకింది టీకొట్టువైపు వెళ్లినట్టున్నాడు. సరిగ్గా చూళ్లేదనుకోండి. అయినా ఇప్పుడా విషయం ఎందుకులెండి."

అమ్మాయి ఆనందంతో అరిచింది: "ఆఁ తెలిసిపోయిందండి. కండక్టరుగారు ఒంటరిగా చాటుకు ఎక్కడికోవెళ్లి తన పోలికలున్న వాడికెవడికో తన చొక్కా, లెదర్‌బాగూ ఇచ్చి పంపించాడు. వాడువచ్చి మనల్ని మోసం చేసాడు. ఆ లాభాన్ని ఇద్దరూ పంచుకొని ఉంటారు."

కండక్టరు, నూతిలోనుంచి వస్తున్నట్లున్న హీనస్వరంతో "అబద్ధం, అంతా అబద్ధం" అన్నాడు.

అమ్మాయి, జరిగిందంతా పోలీసుకు చెప్పింది. పోలీసు, బస్సును ఆపళంగా పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువెళ్లాలన్నాడు.

ఎవరో ఇద్దరు, అప్పటికే చాలా ఆలస్యమైందనీ, స్టేషనుకు వెళ్లటం అనవసరమనీ, విషయాన్ని అక్కడితో వదిలేసి బస్సును బయల్దేరదీయటం మంచిదనీ అన్నారు.

అమ్మాయి అంది: "మాష్టారూ, ఇంతసేపు ఓపిక పట్టారు ఇంకొంచెంసేపు పట్టలేరా? అన్యాయం జరుగుతున్నదని తెలిసి, దాన్ని కనిపెట్టిన తరవాత కూడా మనం ఉపేక్షించటం ఎంతవరకు సమంజసం? కొన్ని నిమిషాలకిందట ఈ కండక్టరు మనల్ని నీచంగా డబాయిస్తోంటే అతన్ని ఎదుర్కోనలేకపోయాము. కారణం, మనలో ఎవరికీ, అన్యాయాన్ని ఒంటరిగా ఎదుర్కొనే శక్తి లేకపోబట్టేగిదా! ఇప్పుడితను దొరికిపోయాడు. కనీసం ఇప్పుడయినా మనందరం కలిసి సామూహిక శక్తిని ప్రదర్శిద్దాం రండి. ప్రభుత్వాన్నే మార్చగలిగిన మనం సామూహికంగా సాక్ష్యం ఇచ్చి నేరస్థుడికి బుద్ధి చెప్పించలేమా? మన డబ్బూ మనకు వస్తుంది కద!...దయచేసి నామాట కాదనకండి. బస్సును పోలీసు స్టేషనుకు పోనిద్దాం పదండి"—అందరికీ చేతులు జోడించి నమస్కారం పెట్టింది అమ్మాయి.

యువకుడు ఆలోచనల్లోంచి తేరుకొని నెమ్మదిగా అన్నాడు : "యస్, యస్, మీరన్నదీ పాయింటే. మనందరం తలుచుకుంటే చెయ్యలేందేముంది ? స్టేషనుకే పోనియ్యండి."

మిగతా ప్రయాణీకుల్లో కొందరు "అవునవును" అన్నారు.

కానీ ఎవ్వరూ ఒద్దనలేదు. అంతకుముందు వద్దన్నవాళ్ళు కూడా కింనాస్తిగా ఉండిపోయారు.

రెండో నిముషంలో బస్సు వెనక్కి తిరిగి, ఓవర్ బ్రిడ్జి ఎక్కి, పోలీసు స్టేషన్‌వైపు దూసుకుపోతోంది!

ఎవరో ప్రయాణీకుడు ఇంకొకరితో అంటున్నాడు: నిత్యమూ మనకు తటస్థపడే సమస్యల్లో కొన్నింటి విషయంలోనైనా మనం సమూహశక్తిని ప్రదర్శిస్తే, ఇంక తెగని సమస్య లేముంటాయి?"

శ్రీ హెచ్. ఎస్. బ్రహ్మానంద

భారతదేశంలో భాషాశాస్త్రం

భాషాశాస్త్రం 'Philology, Linguistis' అన్న రెండుపేర్లతో పాశ్చాత్య పరిపాలనలో భారతదేశంలో ప్రవేశించింది. అంతకు ముందు సశాస్త్రీయమైన భాషా పరిశోధన జరగలేదని ఎవరూ అనరు కాని భాషను గురించిన మీమాంస ఒక ప్రత్యేకమైన పరిధిలో సాగటం గత రెండు శతాబ్దాలుగా మాత్రమేనని అటు పాశ్చాత్యులూ ఇటు భారతీయులూ ఈనాడు గుర్తించారు. అంగీకరించారు. ఈ వ్యాసంలో భారతీయంగా చెప్పదగిన భాషాపరిశీలనను గురించి స్థూలంగా సమీక్షించడం జరుగుతుంది. ఈ సమీక్ష మూడు అంశాలకింద విభజింపబడింది.

1. భాషా నిర్మాణం. 2. భాషోపయోగం, 3. భాషా తత్త్వం. మొదట గుర్తించదగిన అంశం ఒకటుంది— అది భాషను గురించి ప్రాచీనులు ఎందు కాలోచించారనడం. అన్నిటిని గురించీ భారతీయులు ఒకే విషయం రాబట్టడం కోసం ఆలోచించారు— అది తత్త్వం. అంటే 'వేదాంత'మన్న స్థూలార్థంలో కాదు. వ్యక్తమైన శబ్దమూ, గుప్తమైన అర్థమూ ప్రవర్తించే పద్ధతిని కనుక్కోవడమని అర్థం.

1. భాషా నిర్మాణం

చత్వారి శృంగా... (4–58–3) ఇత్యాది ఋక్కులు భాషా నిర్మాణాన్ని,తత్త్వాన్ని వ్యాఖ్యానిస్తున్నాయి. సంకేతముఖంగా భాషా నిర్మాణాన్ని వ్యక్తీకరించడం వీరి పద్ధతి. ఎప్పటివో తెలియని మాహేశ్వర సూత్రాలు పదునాల్గు. శబ్ద ప్రపంచం అఇఉణ్ ... ఇత్యాదిగా వుందని తెలిపింది. సంస్కృతానికి మాత్రమే పరిమితమైనా అనేక భారతీయ భాషల్లోనూ అజ్ఝల్వి భాగానికివే మూలరూపాలు. అష్టాధ్యాయి మార్గం ప్రత్యక్షంగా మార్గదర్శకం కాకపోయినా అందులోని సూత్ర నిర్మాణాది వ్యాకరణప్రక్రియభారతీయ భాషలన్నిటా వ్యాపించివుంది. వర్ణ – సంధి – నామక్రియా పద–కారక సమాసాది వ్యాకరణ విభాగ విభజన సాంప్రదాయకమైపోయింది. శిక్ష ధ్వన్యుచ్చరణాది వర్ణ విషయాలను, వ్యాకరణం పద ప్రత్యయాది స్వరూపాలను విశ్లేషించాయి. వాక్యాన్ని గురించిన మీమాంస ప్రత్యేకంగా వ్యాకరణం చెయ్యలేదు. తార్కికులు వేదాంతులు తమవంతుగా భావించారు వాక్యాన్ని. వాక్యపదీయం నిదర్శనం.

వర్ణం : స్ఫోటకు వర్ణానికి (ధ్వనికి) భేదాన్ని పాటించి వర్ణాలకు ప్రత్యేకార్థం లేదని అర్థవిభేదకశక్తి మాత్రమే వుందని నిర్ణయించినవాడు కౌండభట్టు.

పదం : వర్ణఘటిత రూపం పదమని, పదానికి ప్రత్యేకార్థం వుందనీ సుబంత, తిజంత, ఉపసర్గ, నిపాతాలని నాల్గు విధాలుగా పదం వుంటుందనీ మనవాళ్ళు భావించారు. వాక్యపదీయం మూడవ కాండం పదం వాక్యంతో ఎలాంటి సంబంధాన్ని కల్గి వుంటుందో నిరూపిస్తోంది.

వాక్యం : క్రియా ప్రధానమైంది వాక్యమని, అన్ని వాక్యాలలోను కర్మ ప్రాధాన్యం వుందని, క్రియలేని వాక్యం వుండదని, వ్యక్త వాక్యంలో క్రియారూపం కనిపించకపోతే లుప్తమైన 'భూ' (be) ధాతువు అంతర్నిర్మాణంలో వుంటుందని వాక్యపదీయం సిద్ధాంతీకరించింది (చూ. 2వ కాండం).

సమాసం : కేవలం నామాల్తో మాత్రమే సమాస ఘటన కాదని, ఏకార్థత్వం సమాసానికి నిర్వచనమని— క్రియల్లోనూ సమాస ఘటన వుందనీ వాక్యపదీయం చెబుతోంది. (చూ. 2వ కాండం).

కారకం : కారకం అర్థ సంబంధి. విభక్తి శబ్దసంబంధి. ఈ విభాగాన్ని గుర్తించి కర్తృకారకమని, ప్రథమా విభక్తి అని వ్యాకరణం నిర్దేశించింది.

సంధి : పరస్పరసన్నికర్ష సంహిత అని, సంహితలో వర్ణాలకు జరిగే మార్పుల్ని నిర్దేశించింది. అర్థావగాహన సంధినెలా నియమిస్తోందో కూడా చర్చించింది వ్యాకరణం. పాణిని బుద్ధిస్థమైన స్ఫోటకాధారంగానే సుధ్యుపాస్య మొదలైన రూపాలను సాధించాడు. రూపాశ్రితమైన ప్రక్రియనే వాళ్ళు సూత్రీకరించారు.

భారతదేశంలో వేదపఠన పాఠనాదుల్లో మంత్రోచ్చారణ సాధుత్వ పరిరక్షణకోసం శిక్షాదికాలు పుట్టాయని, అనుశాసన దృష్టి వాళ్ళకి ప్రధానమని చాలమంది గుర్తించారు. కాని వాక్యపదీయాది గ్రంథాల్ని పరిశీలించినపుడు భాషానిర్మాణ రహస్య గ్రథనమే వాళ్ళకి ప్రధానమని గుర్తించక తప్పదు. నిఘంటు నిర్మాణం— ఈ విషయాన్నే స్థాపిస్తోంది.

2. భాషోపయోగం

వ్యవహర్త భాషను ఎన్ని విధాలుగా ఉపయోగించుకొంటాడన్నది భాషా పరిశీలనలో మనవాళ్ళ ద్వితీయదృష్టి. పాశ్చాత్య దేశాల్లో ఇటీవల మొదలైన 'Stylistics' ధ్యేయం ఇదే. ప్రాచీనులు భాషకు మూడు ఉపయోగాలున్నట్టు గుర్తించారు. వాటిని

శబ్ద వ్యాపారాలన్నారు. అవి అభిధ—లక్షణ—వ్యంజనలు. సద్యః స్ఫురితార్థం వాచ్యార్థమని, ముఖ్యార్థబాధ కలిగినపుడు సందర్భాది హేతువులవల్ల శబ్దానికి కలిగే మరో అర్థం లక్ష్యమని, ఈ హేతువులతో సంబంధం వుండినా లేకపోయినా వాక్యార్థం మరో వాక్యార్థంగా పరిణమించడం వ్యంగ్యమని మనవారి విశ్లేషణ. వీళ్ళని ఆలంకారికులని లోకం పిలవడంతో వీళ్ళు చేసిన భాషాపరిశీలన మరుగున పడిపోయింది. వక్త, శ్రోత, అనువక్త, అనుశ్రోత వీళ్ళ సంబంధాన్నిబట్టి ఈ వ్యాపారాలు భాషలో భిన్నప్రయోజనాల్ని సాధిస్తూ వుంటాయి. వ్యవహర్త వివక్ష ఎందుకు ప్రధానమో గుర్తించారు కాబట్టే ఇలా విభజించారు. వ్యవహర్త సృజనాత్మకమైన భాషా ప్రతిభ కలవాడని ఈ త్రివిధ వ్యాపారమే ఆ సృజనకు మూలమని వీళ్ళ సిద్ధాంతం. వ్యవహారం వాక్యాలరూపంలో వుంటుంది కాబట్టి వాక్య సముదాయం ప్రతిపాదించే అర్థం అనుభూతి రూపంలో వుంటుందనీ— ఈ అనుభూతినే రసభావమని, వాక్య సమాహార రూపాన్నే కావ్యమని భాషా పరిశీలనను వాక్యదశనుంచి కావ్యదశకు పెంచారు.

ఆలంకారాలని చర్చించిన విషయమంతా ప్రధాన—అప్రధానార్థాలమధ్య మీమాంసే. 'ధ్వని' అని చర్చించిన విషయమంతా భాష కేవలం భావ ప్రదర్శనకే కాకుండా భావగోపనానికి కూడా ఉపయోగపడగలదన్న విషయాన్ని స్థాపించడానికే. అందుకే ఈ భావగోపనం వాక్యదశలో—పదదశలో—వర్ణదశలో ఎలా జరుగుతూందో నిరూపించారు ఆలంకారికులు. ఈనాటి భాషాశాస్త్రంకూడా కొన్ని అంశాలలో ఈవైపు పయనిస్తూండటం గుర్తించదగ్గ విషయం.

3. భాషాతత్త్వం

భాష గాలలో ప్రతిచోటా తత్త్వదర్శనం చెయ్యడం భారతీయ సంప్రదాయం. ఓంకారంతో మొదలుపెట్టి మహావాక్యందాకా శబ్దార్థాలు వ్యవహారదశలో భిన్నంగా కనిపిస్తున్నా అనుభవదశలో -అంటే—భావదశలో అవి అభిన్నాలని—ఆ దృష్టితో శబ్దార్థ సంబంధం ప్రకృతి పురుష సమన్వయంలాగా అవిచ్ఛిన్నం—నిత్యం—అని మనవారి ఏకైకమైన సిద్ధాంతం. కాని లౌకిక ప్రయోజనాలకోసమే అర్థస్వరూపమైన శబ్దబ్రహ్మ పదార్థం శబ్దరూపంలో పరిణమిస్తోందని తాత్త్విక వ్యాఖ్యానమూ చేసుకొన్నారు. దీనికి నిదర్శనంగా చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని (1–164–45), ఉతత్వః పశ్యన్నదదర్శవాచం (10–71–4) ఇత్యాది ఋక్కులను తీసుకోవచ్చు. శబ్దప్రపంచం కంటె అర్థప్రపంచం చాలా విశాలమైందని వీళ్ళ అవగాహన. అందువల్ల భాషావ్యవహారం శబ్దరూపంలో సాగుతూ అర్థంలో పర్యవసిస్తుందని వీరి సిద్ధాంతం. ఆ పర్యవసితార్థం భావన రూపంలో వ్యవహర్తలో నిలిచి వుంటుందనీ—అది జన్మ జన్మలకూ సాగే స్రవంతి అని వాళ్ళు అంగీకరించారు. అందుకే జన్మ సహజంగా భాషాపరిజ్ఞానం జీవులకుందని భర్తృహరి (వాక్యపదీయం 2వ కాండాంతం).

ఛందస్సు, జ్యోతిషం, ఆయుర్వేదం, శబ్దాలకున్న దైహిక, మానసిక సంబంధాలను, ప్రభావాలనునిరూపించాయి. వర్ణాదులకున్న అసంలక్ష్య క్రమ వ్యంగ్య లక్షణంగా దీన్ని అలంకారశాస్త్రం సూత్రీకరించింది. ఇలా జీవితంలో ప్రతి అంశంలోనూ భాషలోని వాగర్థాల మధ్య సమన్వయం సాధించడానికి ప్రయత్నించాడు భారతీయుడు. ఇలా అతని భాషా పరిశీలన ఒక శాస్త్రంగా కాకుండా అన్ని శాస్త్రాలకు పరచిన విషయంగా తయారుకావడంవల్ల గుర్తింపబడటం కష్టమై పోయింది.

పాశ్చాత్య భాషా సిద్ధాంతం ఈనాడు పై విషయాల్లో చాలా వాటికి సన్నిహితంగా పెరిగినా తత్త్వ విషయంలో మాత్రం అధి భౌతిక విషయ ప్రస్తావన చెయ్యరాదన్న శాస్త్ర నియమంతో భాషా వ్యవహారాన్ని — నూటికి ఎనభై వంతుల్ని వదలిపెట్టి రూపాశ్రిత తర్కంతో, నిరూపణ క్షమత్వ లక్షణంతో తన పరిశీలనకు శాస్త్రత్వం సిద్ధిస్తోందని గిరి గీసుకోక తప్పలేదు. శబ్దార్థాల మధ్య సంబంధం యాదృచ్ఛికమన్న సూత్రం ఈనాడు అవితథంగా అంగీకరింపబడుతోంది. కేవల తర్కంతో తృప్తిపడే నైయాయిక వైశేషికులూ యిలాగే అన్నారొకనాడు. కాని తాత్త్వికులైన మీమాంసకులు ఒప్పుకోలేదు.

స్థూలమైన పై సమీక్షలో గుర్తించదగిన అంశం కేవలం వైయాకరణులు మాత్రమే కాకుండా ఇతర శాస్త్రాల వాళ్ళూ తమ పరిశోధనల్లో భాషా పరిశీలన చేశారనడం. వైదిక ఋషులే ఈ ప్రయత్నం చెయ్యడమూ మరవరాని అంశమే. భాషను ప్రత్యేకంగా నిర్వచించలేదు. వాక్కుకీ భాషకీ భేదం పాటించారు. వాక్స్వరూపాన్ని విశ్లేషించారు. ఛందో వృత్తిగా శబ్ద స్వరూపాన్ని ఆవిష్కరించారు. భావనా వైవిధ్య విలసితంగా అర్థస్వరూపాన్ని విమర్శించారు. ఆనందవర్ధనుడు 'ప్రథమేహి విద్వాంసో వైయాకరణాః' అని వైయాకరణికి నీరాజనం పడితే 'నహి నహి రక్షతి డుకృఞ్ కరణే' అని శంకరుడు కేవలం భాషనుగురించి శాబ్దిక మీమాంస నిరర్థకమన్నాడు.

శ్రీ వంతరాం రామకృష్ణారావు

ప్రాచీన కావ్యాలు - పాఠపరిష్కరణ

ప్రాచీన కావ్యాలను సాధుపాఠాలతో ముద్రించవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతో ఉన్నది. ఉన్నదని గుర్తించి కృషిచేయు సాహితీ సంస్థలు మాత్రము పూజ్యము. తప్పుల తడకలగు ముద్రణముల ననుసరించి పదకోశాలు తయారుచేయించుట మాత్రము జరుగుచున్నది. పదకోశాలు కానీ, నిఘంటువులు కానీ, వ్యాకరణాలు కానీ, నిర్దుష్టముగా, సమగ్రముగా తయారుకావడము, పాఠపరిష్కరణ మీదనే ఆధారపడి న్నది. ఈ వ్యాసములో వ్యాకరణమున కుపకరించు కొన్ని సాధు పాఠాలను నిర్దేశింతును.

(1) అజ్కృతము

తెలుగులో పరసవర్ణాదేశమును నిర్వహించు ప్రయోగ మొకటి మాత్రమే ఉన్నది. అది ''రక్షానాకప'' అను నరసభూపాలీయమునందలి చక్రబంధ పద్యములో నిబద్ధమయి ఉన్నది. (నరస 4-88) ఈ పద్యములో ''ధీతంద్రదా'' అని పూర్ణబిందు ఘటిత రూపము ముద్రణములో కలదు. దీనినిబట్టి చక్రబంధములో, రామరాజ భూషణుడు ''నారసింహాజ్కృతం'' అని ఇమిడ్చినట్లు చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ వాక్యము సంస్కృతమన్నచో వాక్యాంతమున 'మ'కారము ండవలెను గాని 'సున్న' ఉండుట లక్షణ విరుద్ధమగును. తెలుగన్నచో 'ముపర్ణక' ముండవలెను గాని 'సున్న' ఉండ రాదు. కనుక లక్షణ నిరోధము తప్పదు. కావుననే ఈ ప్రయోగము పరిగ్రాహ్యము కాదని శ్రీ వజ్ఝల వారిట్లు లేఖాముఖముగ తెలిపి ఉన్నారు. ''రక్షానాకప''అను చక్రబంధ పద్యము కక్కుఅతులతో నిండియున్నది. నారసింహాజ్కృతం అని సంస్కృతమున నవసానమున సున్న మకారమునకు రాదుగదా! ఎట్లు? ఇట్టి మహాకవి ప్రయోగములు గ్రాహ్యములు కానేరవుగదా (శ్రీ వజ్ఝలవారి లేఖ 18-7-1958.) బాలప్రౌఢలకు పూరణ గ్రంథమయిన ''ముక్త లక్షణ కౌముది''లో శ్రీ వజ్ఝలవారి ఆశయమే ఆమోదించుట జరిగినది. కాని పరిశీలింపగా ఈ అనర్థమునకు మూలము ''ధీతం త్రదా'' అన్న ముద్రణమని తరువాత గోచరించినది ఇట, ''ధీతన్త్రదా'' అని పరసవర్ణాదేశ ముండవలెను. అప్పుడు ''నారసింహాజ్కృత మూర్తి కవికృతి''అని చక్రబంధమున ఇమిడ్చినట్లగును. ఈ పక్షమున-''పరసవర్ణంబునకుఁ బూర్ణాను స్వారంబు ప్రాయికంబుగ నగు—నారసింహాజ్కృత మూర్తి కవి కృతి, ధీతన్త్రదా (నరస 4-88) యనునవి ప్రాయిక గ్రహణముచేత రక్షితంబు లయ్యె'' అని సూత్రింపనగును.

(2) యేయది

నన్నయ భారతములో ''ఏయది హృద్య మపూర్వంబేయది'' (ఆది 1-30) ప్రధాన పాఠముగా ముద్రించబడి ఉన్నది. సంశోధిత ముద్రణ ప్రతిలో ''యేయది'' పాఠాంతరముగ చూపబడి ఉన్నది. ఈ పాఠాంతరమే నన్నయపాఠమని 'చింతామణి'లోని పదాది యకారాంగీకారమువల్ల తెల్లమగుచున్నది. దీనికి వేరేప్రయోగాలు కూడ ఉన్నవి. (ముక్తలక్షణకౌముది. సంజ్ఞా 21)

(3) బ్రాహ్మండు

''బ్రాహ్మండ నీ వధికారివే మహిన్'' (కు. సం. 7-28) అని నన్నెచోడుని ప్రయోగము. దీనిని ''బ్రాహ్మణ'' అని సవరించి ముద్రించుట జరిగినది. బ్రాహ్మణ శబ్దభవము బ్రాహ్మండు. బసవపురాణాదులలో ఈ రూపము ప్రయుక్తమయి ఉన్నది. కనుక బ్రాహ్మండ—అన్నదే కవి పాఠము. (ము. కౌ.=ముక్తలక్షణకౌముది. సంజ్ఞా 27)

(4) విన్నాణువు

''బహు విధాలంకారభంగుల విన్నాణములు సూప'' (శాంతి 1-235) ప్రధాన పాఠముగా ముద్రించి ''విన్నాణువులు'' పాఠాంతరముగ ముద్రించినారు. ఇట తిక్కన పాఠము ''విన్నాణువులు'' అన్నదే. విన్నాణువు విన్ననువుగా మారినది. ''వి, న్ననువున నాగమోక్త మథనం బొనరించినఁ గాని యారయన్'' (శాంతి 4-179)—ము. కౌ. సంజ్ఞా 27.

(5) మంత్ర కాటుక. మొ॥

''బ్రహ్మాండ క, ర్పర ఖండంబున మంత్ర కాటుక దగన్'' (కు. సం. 6-96) అను ప్రయోగములోని మంత్ర కాటుక, ''మంత్ర కజ్జల మొగిన్'' అని వావిళ్ల ప్రతిలో మారిపోయినది. మంత్ర కాటుక — వైరి పదమన్న భ్రాంతియే దీనికి కారణము.

మంత్ర శబ్ద భవము మంతరము. "మంతర కాటుక మఱి చండ వేది" (బసవ 362పు)అని పాల్కురికి ప్రయోగము. మంతరము= మంత్రము అయినది. మంత్రము+కాటుక=మంత్రకాటుక. ఇట్లిది యాచ్ఛిక సమాసమే. మంత్రసాని అను ప్రయోగ మిటువంటిదే. "మరునకుం గు సుమర్తువన్ మంత్రసాని" (ఆముక్త 5–112) మంత్రము – ఆచ్ఛికమనుటకు "జగమంత్ర కాని యాటయుఁ బోలెన్" (అచ్చ. రా. యు. 549 వ.) అను అచ్చ తెనుగు రామాయణ ప్రయోగము పరమప్రమాణము. అమరవేమ (కు. సం 8 – 127) పద్దవనము (కు. సం. 12 – 194) కే సాకేసి (కు. సం. 12-168) వనలచ్చి (కు. సం. 5–123) అను పాఠములు కొన్నింట అమరకాంత, పద్మవనము, కేశాకేశి – అని ముద్రణముల కెక్కినవి. అమరరామ = అమరలేమ. పద్మవనము = పద్దవనము. వనలక్ష్మి = వనలచ్చి. ఇవి సమస్తపద తద్భవాలు.

ఏకసంత (కళా 1–78) కాలగంట (కాలహ 4 – 97) అను పాఠాంతరములు కవి ప్రయుక్తములుగ కన్పట్టుచుండగా, ఏక సంధ, కాలఘంట – ప్రధాన పాఠములుగ ముద్రించబడినవి. నాఁకన్నియ (భాగ. 5 సం. 2–124) అను పాఠము నాగకన్యకగా మార్చబడినది. "ప్రతి దినమ్మును గపుర దీపములు వేయు" (హర 1–10) అను పాఠము కొన్ని ప్రతులలో, "ప్రతి దినమ్మ కపురపు దీపములు లేయు" అని మారినది. "అనేక బారువుల్" (శృ. నై 7–11) అను పాఠము పాఠభేదములలో చేర్చబడి 'అనేక భారముల్ అను సవరణ పాఠము గ్రంథమున కెక్కినది. ఏక సంతలో నగునవి సమస్తపద తద్భవములని గ్రహించకపోవుట ఇట్టి చిక్కులకు కారణము. (ము. కౌ. సంజ్ఞా 30)

(6) వెండుంగరము

"ఒక యిట్టప్రేలి వెండుంగరంబు" (హర 7–12) అను పాఠముతో కూచిమంచి తిమ్మకవి సర్వ లక్షణసార సంగ్రహములో ఈ హరవిలాస పద్యపాదము నుదాహరించి నాడు. ముద్రణములలో "ఒక్క ప్రేలికి వెండి యుంగరంబు" అని ఈ పద్య పాదము ముద్రితము. వెండుంగరము—అను సంధిని నిర్మూలించుటకువచ్చిన సవరణ పాఠమే యిది. తిమ్మకవి చూపిన పాఠమే పరిగ్రాహ్యము. ఇట్టి సంధు లింకను గలవు. (ము. కౌ. 13 సూ.)

(7) లతాంతములకుం మొనసి

"కమ్మని లతాంతములకుం మొనసి వచ్చు"అని ఇ, ఔ, క, ట, జ, డ, ద – ప్రతుల పాఠము. (మహాభారత సంశోధిత ముద్రణము) కుమ్మొనసి – అను అప పాఠము ముద్రణముల కెక్కి ఈతప్పు పాఠమునే సాధించు సూత్రములు బయలుదేరినవి. (ప్రౌఢ ఘంటాపథము 298–301 పు) కనుక ప్రయోగానుసారముగ సూత్రింపవలసినదే. (ము. కౌ. సంధి 29)

(8) నీదు నౌదార్యంబు

"నీదు నౌదార్యంబు లేదుగాన" (కాశీ 2 – 69) అను పాఠము కొన్ని ప్రతులలోను, "ఔదార్యమును నెందు లేదుగాన" అను పాఠము కొన్ని ప్రతులలోను గలదు. నీదు+ఔదార్యంబు – అనుచో నుగాగమ మయినది. ఇదే శ్రీనాథ సమ్మతమగు పాఠము. "తనదు నఖిల రాజ్యము" అను బసవపురాణ ప్రయోగము దీనికి మూలము. కావున "నీదు నౌదార్యంబు"అను పాఠమే పరిగ్రాహ్యము. (ము. కౌ. సంధి 38)

(9) ఎవ్వండు వఠించును

"ఎవ్వండు వఠించును వాఁడు ధన్యుఁడు ముని ప్రవరా" (కాశీ 6–26)అను పాఠము కొన్నింట "ఎవ్వండు వచించును" అని మారిపోయినది. కూచిమంచి తిమ్మకవి,"ఎవ్వండు వఠించును" అను పాఠముతోనే దీని నుదాహరించినాడు. ఇట్టి నిర్వాహక ప్రయోగములు నన్నయ భారతములో కనబడలేదు. "ఎంతగు మతులు" (ఉద్యో 1–286) అని తిక్కన ప్రయోగించెను. కాగా, తెనుగుల మీది సాంస్కృతిక పరుషములకు గసడదవలు రావన్నది నన్నయ మతము; వచ్చునన్నది తిక్కన మతము.

(10) దృష్టు

"స్నేహమ్ములు పెడి దృష్టుల్ నిలిపి రయ్యువతి పయిన్" (ఆది 8–106) అని నన్నయ భారతము. సుజన రంజనీ ముద్రణలో, 'దృష్టి నిలిపిరి' అని కలదు. "దృష్టుల్ నిల్పఁగా" (విరాట 4–74) అనుచోట 'దృష్టి' పాఠాంతరముగా కలదు. ప్రయోగాంతరములను బట్టి దృష్టుల్ –అన్నదే నన్నయ తిక్కనల పాఠమని నిర్ణయించవచ్చును. (ము. కౌ. తత్సమ 32)

(11) వ్రయము

సద్వ్రయము (భీష్మ 3 – 309; కర్ణ 2 – 33) అను పాఠాంతరములు తిక్కన భారతమున గలవు. వ్రయించే (క్రీడా 288) "వ్రయమగు టెఱుంగఁడు వితత జరా వ్యాధులచేన్" (శాంతి 4–345) అనుచో ఇది యతి స్థానగతమై ఉన్నది.

కనుక వ్రయము — అన్నదే తిక్కన పాఠము. వ్యయ శబ్ద ప్రాకృత రూపము 'వ్రయ' శబ్దము. "క్వచిద భూతోపి — అపభ్రంశే క్వచి ద విద్యమానోపి రేఫో భవతి. వ్రాసు — వ్యాసః" (త్రివిక్రమ ప్రాకృత శబ్దాను శాసనము 3–3–6) — ము. కౌ. తత్సమ 52.

(12) అమ్మన

పాండురంగ మాహాత్మ్యములో "ఇమ్మన వద్య" అను పద్యమున చతుర్థ పాదములో "అమ్మను" అని అన్ని ముద్రిత ప్రతులలోను గలదు. శ్రీ రాళ్లపల్లివారు పరిష్కరించిన అకాడమి ప్రతిలోకూడ ఇదే పాఠము. రాజమండ్రి గౌతమీ గ్రంథాలయము లోని వ్రాతప్రతిలో "అమ్మన" అను పాఠము కలదు. అమ్మన్న— అను స్త్రీ నామధేయములు నేడును గలవు. "అమ్మన" పాఠము పక్షమున ఈ పద్యములో ద్విప్రాసము పాటించి నట్లగును. కాన "అమ్మన" అను గౌతమీ గ్రంథాలయ ప్రతిపాఠమే గ్రాహ్యమనుట యుక్తము. (ము. కౌ. సమాస, 6 సూ.)

(13) ఇవేళ

"ఆ యాలాపంబ యివేళం బల్కెదు-నిత్యాది కవిప్రయోగ స్యాతీవ దుష్టతేతి ధ్యేయమ్. అవేళ నితి పాఠ ఏవ సాధుః" అని అహోబల పండితీయములో కలదు. ఈ పాఠచర్చ 'మనుచరిత్ర'కు సంబంధించినది. (మను 3–57) ఈ పద్యములో ఇవేళ అను కవిప్రయోగ మత్యంత దుష్టమనియు, అవేళన్ అను పాఠమే సాధువనియు అహోబల పండితుని విమర్శ. దీనినిబట్టి, ఇవేళ—అను కవిప్రయోగము దుష్టమన్న ఆశయముతో అవేళ (న + వేళా) నన్న పాఠము కల్పింపబడెననుట స్పష్టము. ఈ కల్పితపాఠమేముద్రణము లలో కలదు. కాని 'ఇవేళ' అను కవిప్రయోగమును సవరించుట సరికాదు. హరిశ్చంద్ర నలోపాఖ్యానములో "అకళంకి సహజ కళాధి వసతి" (హ. న. అవతారిక) అను ప్రయోగము శ్లేషనిబద్ధమై ఉన్నది.అ + కళంకి=అక్కళంకి. జడ్డలోపము: అ కళంకి=అ కళంకి— అని ఒక పక్షమున అర్థము. న + కళంకి— అకళంకి అని అర్థాంతరము. ఈ జడ్డలోపము హరిశ్చంద్ర నలోపాఖ్యానమున సంయుక్త హల్లుపరమగుచోట్ల రెండుసార్లు కలదు. "అప్రమద; అనుచు నక్షత్రకులసిత" అన్నవి ఆ ప్రయోగములు.కనుక "ఇవేళ" అను మనుచరిత్ర ప్రయోగము నన్యథాకరించుట సరికాదు. ప్రయో గానుసారము సూత్రించుకొనవలసినదే. (ము. కౌ. సమాస19)

(14) వెఱ్ఱీరు

"వట్టికూడును వేన్నీళ్లుపెట్టి" (పాండు 3-56) అని వావిళ్ల ప్రతి పాఠము. శ్రీ రాళ్లపల్లివారు పరిష్కరించిన అకాడమి ప్రతిలో వేనీళ్ల—అని కలదు. వేన్నీళ్ల—సాధురూపము; వేనీళ్ళు కాదు. శ్రీ వజ్ఝలవారు "ళ్ళు" ఒప్పని, "ళ్ల" తప్పని వ్రాయుట అనాలోచితము. ఇట, "వేనీరు—ప; వర్నీరు—క.త" అని పాఠాంతర ములు చూపబడెను.వర్నీరు—వ్రాత తప్పు. వెఱ్ఱీరు—కవిపాఠము. రాజమండ్రి గౌతమీ గ్రంథాలయపు వ్రాత పతిలో "వెఱ్ఱీరు" అను పాఠమే కలదు. వెఱ్ఱీరు=వెఱ్ఱినీరు "వెఱ్ఱి యెత్తించు నీరు. మద్యము, కల్లు" అని సూర్యరాయ నిఘంటువున వెఱ్ఱినీరు శబ్దము కడ వ్రాయబడెను. "వెఱ్ఱినీరానుకతమున" (శుక 3.32) "వెగ్గలపుంబచ్చి నంజుళ్ల వెఱ్ఱినీళ్ల"(అచ్చ. రా. యు 2–31) అను ప్రయోగములు చూపబడెను. వెఱ్ఱి (ఱి) నీరు=వెఱ్ఱీరు— అని సాధించుకొనవలెను. (ము. కౌ. ప్రకీర్ణక 6)

15 మాంధాతృరఘుక్షితీశులు

"క్షత్రియవంశ్యులై" అను ఆదిపర్వపద్యములో "మాం, ధాత్రరఘుక్షితీశులు" అను పాఠమును, కవి సంశయ విచ్ఛేదములో అడిదము సూరకవి చూపినాడు. "ధర ఋకారాంత శబ్దంబు ద్వంద్వమైన, రేఫమగుచుం బ్రవర్తిల్లుదృఢముగాను"అని లక్షణము చెప్పినాడు. (కవి సం 1–132) మాం, ధాత్రురముక్షితీశులు" అప్పకవీయ పాఠము. ఇదే కవిపాఠముగా చలామణి అయినది. "మాంధాత్రరఘు—ఒ.న; మాంధాత్ర భగీరథాదులు—ఔ" అని సంశోధిత ముద్రణములో పాఠాంతరములు చూపబడినవి. "ఉర్ద్వంద్వే రః" అను చింతామణి సూత్రమునకు "మాంధాత్ర రఘుక్షితీశులు" అన్నది లక్ష్యమని స్పష్టపడుచుండగా శ్రీ వజ్ఝల వారు కూడ మాంధాతృపాఠమును గ్రహించుట వింత. మాంధాత్ర అన్నదే నన్నయపాఠము. (ము. కౌ. సమాస 38 సూ.)

అకాడమి వారు తయారు చేయించుచున్న పదకోశములు నిఘంటురచనకు ముడిపదార్థములని అనుచున్నారు. నిఘంటు రచనకు పూర్వరంగముగా పాఠములను సేకరించి, పాఠపరిష్కరణ జరిపించుట అవశ్య కర్తవ్యము. స్వస్తి.

శ్రీ యన్. గంగాధరరావు
శ్రీ కె. రాము నాయుడు

కన్స్యూమరిజం

"కన్స్యూమరిజం" ఇటీవలనే ప్రచారంలోకి వస్తున్న "వినియోగదారుల ఉద్యమా"నికి ఆంగ్ల రూపమని చెప్పనవసరం లేదు. "కన్స్యూమరిజం" ఇంకా చాలా నిఘంటువుల్లో చోటు సంపాదించని కొత్తమాట.* ఈ మాటకు అర్థం ఏమిటి ? ఎందుకీ ఉద్యమం? ఈ ఉద్యమం పుట్టు పూర్వోత్తరాలు, సాధించిన విజయాలు, మన దేశంలో ఈ ఉద్యమపు తీరు తెన్నులు, మున్నగు విషయాలను స్థూలంగా చర్చించుటయే ఈ వ్యాసం ఉద్దేశం.

కన్స్యూమరిజం అంటే ఏమిటి ?

ఒకప్పుడు "ఆకాశాన్నంటే ధరలు" అన్న ప్రయోగం అతిశయోక్తిగా వాడబడేది. కాని ఇప్పుడు పెరిగే ధరలను వర్ణించటానికి ఈ ప్రయోగం సరిపోవటంలేదు. ఉప్పెనవచ్చి ఊరు ఏరు ఏకమై, సర్వస్వాన్నీ కోల్పోయి, నిలువ నీడలేని పెను తుపాను బాధితులకు లీటరు కిరసనాయిలు ఆరు రూపాయలకు అమ్మటం కంటే దానవత్వం ఏముంటుంది! ఒక్క సబ్బుముక్క కోసం సూపర్‌బజార్ల ఎదుట వాడకందార్లు గంటల తరబడి క్యూలో నిలబడిన రోజులున్నాయి. ఇంతాజేస్తే రెండు కార్బాలిక్ సబ్బులు కొంటేనేగాని ఒక టాయిలెట్ సబ్బు ఇచ్చేవారు కాదు. తప్పుడు తూకాలవల్ల మన దేశంలోనే వినియోగదార్లు నష్టపోయేది సాలుసరి రెండువేల కోట్ల రూపాయలుంటుందని అంచనా.** వినియోగ వస్తువులు 60 నుంచి 70 శాతం వరకు కల్తీ చేయబడుతున్నవి.[1] ఆహార పదార్థాల్లో కల్తీ 16 నుంచి 66 శాతంవరకు (సగటున 33 శాతం) ఉంటుంది.[2] బియ్యంలో కలుపుటకు సిలుగా రాళ్లు తయారుచేసే మిల్లులున్న దేశం మనది. కందిపప్పులో కేసరి గింజల కల్తీవల్ల వినియోగదార్లు పక్షవాతానికి గురైన ఉదంతాలు ఎన్నో గలవు. ఈ కల్తీవలన ప్రాణం పోయవలసిన మందులు ప్రాణాలు తీసిన సంఘటనలనేకం. అమెరికాలోని వినియోగ వస్తు భద్రతా కమీషన్ (కన్స్యూమర్ ప్రాడక్ట్ సేఫ్టీ కమిషన్) పని చెయ్యటం ప్రారంభించిన మొదటి సంవత్సరంలోనే నాలుగు వందల రకాలయిన వినియోగ వస్తువులు ప్రమాద భూయిష్టమని నివేదించింది. కొంతవరకు అప్రమత్తంగా ఉన్న వినియోగదారులు గల దేశాల్లోనే పరిస్థితి ఇంత దారుణంగా ఉంటే ఇతర దేశాల సంగతి వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. ఎంతో మోజుపడి కొనుక్కున్న వస్తువులు మరమ్మతుకు వస్తే వాడకందారు గోడు పట్టించుకునే నాథుడుండడు. విడి భాగాలు దొరకవు. ఒక కంపెనీ విడి భాగాలు మరో కంపెనీ వస్తువులను మరమ్మత్తు చెయ్యడానికి పనికిరావు. మరమ్మతుకు వచ్చిన వస్తువుల్ని ఒక్కొసారి పారేయాల్సి వస్తుంది. వీటికితోడు మభ్యపరచే వ్యాపార ప్రకటనలు, అర్థరాహిత్యమైన వస్తుతారతమ్యాలు (ప్రాడక్ట్ డిఫరెన్సియేషన్) సైజులు, పాకింగ్, గుత్త వ్యాపార వర్తక నిరోధక పద్ధతులు (మానోపలిస్టిక్ ఎండ్ రిస్ట్రిక్టివ్ ట్రేడ్ ప్రాక్టిసెస్) మొదలైన సవాలక్ష సమస్యలతో నిత్యం సతమతమౌతున్నాడు వినియోగదారుడు. సంపన్న దేశాలు—సామాన్య దేశాలు, ప్రజాస్వామ్యం, నియంతృత్వం, పెట్టుబడిదారీవ్యవస్థ—కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థ, ధనికులు—దరిద్రులు, పట్టణవాసులు—పల్లె ప్రజలు, నాడు—నేడు అన్న వివక్షత లేకుండా సర్వకాల సర్వావస్థల్లోను ఈ సమస్యలు వినియోగదార్లను వెంటాడుతునే ఉన్నాయి. ఎటొచ్చీ, సమస్యల స్వరూప స్వభావాల్లో కొన్ని తేడాలున్నాయి. "వినియోగదారే సర్వం సహాధికారి" (కన్స్యూమర్ ఈజ్ ది సావరిన్) అనే మాట వాస్తవ జగత్తులో నీళ్లమూటగా మిగిలిపోయింది.

పైన పేర్కొన్న సమస్యలను ఎదుర్కొనుటకు వినియోగదార్లు చేసే ప్రయత్నాలే కన్స్యూమరిజమని సాధారణంగా భావించబడుతోంది. అంటే కొనుగోలుదార్లు వినిమయదార్లతో—న్యాయమైన హక్కులు, అధికారాలకోసం—జరిపే పోరాట మన్నమాట.[3] అయితే వినియోగదార్ల ప్రతిఘటన మాత్రమే కన్స్యూమరిజానికి పూర్తి నిర్వచనమవదు. ఇది వినియోగదార్ల ఉద్యమానికి పరిమితమైన నిర్వచనం అవుతుంది.

మరి విస్తృతమైన నిర్వచనాన్ని పరిశీలిద్దాం. వినియోగదార్ల ప్రతిఘటనతోబాటు వ్యాపార సంస్థలు, ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు కూడ కన్స్యూమరిజమే అవుతుంది. అదెట్లో తెలుసుకుందాం. వినియోగదార్ల సమస్యలకు వ్యాపారసంస్థల దుశ్చర్యలే కారణం గనుక వాటిని పరిష్కరించుటకు వ్యాపార సంస్థలే ఉత్తమ సాధనం. వ్యాపార సంస్థలు వినియోగదార్లను తృప్తిపరచవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి వారి సమస్యలను సరిగా అర్థం చేసుకోవలె. ఇట్టి సదవ

---

* ఉదాహరణకు, రాండమ్ హౌస్ ఆంగ్ల భాషా నిఘంటువు (1969 ప్రతి)లో గాని 20వ శతాబ్దపు ఛాంబర్సు నిఘంటువు(1972ప్రతి)లో గాని ఈమాట కనబడదు.

** శ్రీ ఎ. సి. జార్జి (అప్పటి కేంద్ర పరిశ్రమలు, సివిల్ సప్లైల స్టేట్ మంత్రి) ఇచ్చిన సమాచారం (చూడుము: మార్చి28, 1971 సండే స్టాండర్డ్, పుట 6).

గాహన కొరవడిన వ్యాపార సంస్థలకు నిష్కృతి ఉండదు. వినియోగదార్ల ప్రాముఖ్యతను గూర్చి వ్యాపార సంస్థలకు గాంధీజీ ఇచ్చిన సందేశం.

''మనకోసం వచ్చు వారిలో అతిముఖ్యుడు వినియోగదారుడు. అతడు మనపై ఆధారపడిలేడు. మనమే అతనిపై ఆధారపడి వున్నాం. మన పనికి అతడు అంతరాయంకాదు. అతడే మనకు పనిని కల్పిస్తాడు. మన వ్యాపారానికి అతడు పరాయివాడు కాడు. అందులో అతడు అంతర్భాగమే. అతని అవసరాలను తీర్చడం అతనికి ఉపకారం చేసినట్లవదు. అట్టి అవకాశాన్ని కల్పించి అతనే మనకు మేలు చేస్తున్నాడు.'' కనుక వినియోగదార్ల సమస్యలను తీర్చే బాధ్యత వ్యాపారసంస్థల భుజస్కంధాలపై ఉన్నది. ఒకవేళ వ్యాపారసంస్థలు, వినియోగదార్లు ఈసమస్యలపట్ల ఉపేక్షవహించినప్పటికి ప్రభుత్వం మిన్నకుండరాదు. వినియోగదార్లు ఖర్చుపెట్టే ప్రతి రూపాయకు న్యాయమైన వస్తుసేవలను లభింపచేసి వారి జీవన ప్రమాణాలను పెంచటం ప్రతినాగరిక ప్రభుత్వపు కనీసధర్మం.

దీన్నిబట్టి వినిమయ సంబంధాలలో వినియోగదార్ల అసంతృప్తిని నివారించుటకు వ్యక్తిగతంగాను, సమిష్టిగాను వాడకందార్లు, ప్రభుత్వం, వ్యాపార సంస్థలు తీసుకొనే చర్యలే కన్స్యూమరిజం.[4] అంటే వినియోగదార్లకోసం వారు మాత్రమేగాక వ్యాపార సంస్థలు, ప్రభుత్వం కూడ జరిపే ఉద్యమం. ఇది కన్స్యూమరిజానికి విస్తృతమైన నిర్వచనం.

కన్స్యూమరిజం పరిధి

కన్స్యూమరిజం మూడు విధాలైన అసంతృప్తి నివారణకు పరిమితమై ఉన్నదని చెప్పవచ్చు. మొదటిది—ఇంతకుముందే చెప్పినట్లు వినియోగదార్లకు వ్యాపార సంస్థలతోగల వినిమయ సంబంధాలవల్ల కలిగే అసంతృప్తి; రెండవది—వినియోగదార్లకు వ్యాపారేతర సంస్థలతో గల వినిమయ సంబంధాలవల్ల కలిగే అసంతృప్తి, ఉదాహరణకు—విద్యా సంస్థలు, ఆసుపత్రులు, ప్రభుత్వ ఏజన్సీలు (పోలీసు, పన్నులశాఖ, వగైరా) మొదలైన ప్రజోపయోగ సంస్థలు; మూడవది—పైరెండు రకాల సంబంధాలవలన ఇతరులకు కలిగే అసంతృప్తి. ఉదాహరణకు వాతావరణ కలుషిత సమస్య.[5] అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో పై మూడు విషయాలకు వినియోగదార్ల ఉద్యమం పరిమితమైనప్పటికి వర్ధమానదేశాల్లోమాత్రం వినియోగదార్లు మొదటి విషయానికి చెందిన సమస్యలనే పూర్తిగా అవగాహన చేసుకొని ఎదుర్కొనే స్థితికి ఇంకా రాలేదు.

కన్స్యూమరిజం పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

''అమ్మబోతే అడవి, కొనబోతే కొరివి'' అన్న ఆర్యోక్తి, ''కొనుగోలుదారు తన జాగ్రత్తలో తానుండవలె'' (కావియెట్ ఎంప్టర్) అన్న సాంప్రదాయసూక్తి వినియోగదార్లు ఏనాటినుండో ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలకు సాక్ష్యాలు. ఈ సమస్యలు వినిమయ సంబంధాలు (ఎక్ఛేంజి రిలేషన్‌షిప్స్) ప్రారంభమైనప్పటినుండి అంటే మానవుడు వస్తువులకు వస్తువులను మార్చుకొనటం (barter system) మొదలైనప్పటినుండి ఉన్నప్పటికీ పారిశ్రామిక విప్లవంతో ఇవి బహుళమై జటిలరూపం దాల్చాయి. వినియోగదార్ల సమస్యల్ని వారు సంఘటితంగా ఎదుర్కొనడానికి చేసిన మొదటి ప్రయత్నమే సహకారోద్యమానికి నాంది అయింది. వినియోగదార్ల అసంతృప్తి కారణంగానే 1844లో ఇంగ్లండులో రాక్‌డేల్ సహకార సంఘాన్ని స్థాపించడం, ఆ తరువాత సహకార సంఘాలు ఖండాంతరవ్యాప్తి నొందటం జరిగింది. సహకార సంఘాలు ఆశించినంతగా ఫలితాలను సాధించలేదు. వినియోగదార్ల అసంతృప్తి అలజడుల రూపం ధరించటం, అట్టి అలజడులు ప్రభుత్వపు గుర్తింపును పొందటం ఈ శతాబ్దారంభంలోనే మొదలైంది. ఉదాహరణకు, అమెరికాలో ప్రమాద భూయిష్టమైన వస్తువులు, మభ్యపరిచే వ్యాపార ప్రకటనలకు వ్యతిరేకంగా వినియోగదార్లు 1910, 1930 దశాబ్దాల్లో గొడవ పెట్టిన సందర్భంగా అక్కడి ప్రభుత్వం కొన్ని కొత్త శాసనాలను తీసుకు రావటం జరిగింది. అప్పట్లో ఇట్టి అలజడులు అభివృద్ధిచెందిన దేశాలకు మాత్రమే పరిమితమైనప్పటికి వినియోగదార్ల అసంతృప్తి నివారణ చర్యల అవసరాన్ని వర్ధమాన దేశాలుకూడా గుర్తించాయి. అక్కడకూడా కొన్ని శాసనాలు అమల్లోకి రావడానికి ఎక్కువకాలం పట్టలేదు. ఉదాహరణకు, భారతదేశంలో 1940లో ఔషధాల చట్టం (డ్రగ్స్ యాక్ట్)న్ని 1937లో వ్యవసాయోత్పత్తుల (గ్రేడింగు, మార్కెటింగు) చట్టాన్ని తీసుకు రావటం జరిగింది. ఈ అలజడులు, చట్టాలు వినియోగదార్ల సమస్యలను పరిష్కరించకపోగా, 1930 లో వచ్చిన గొప్ప ఆర్థిక మాంద్యం (గ్రేట్ డిప్రెషన్), 1939లో మొదలైన రెండవ ప్రపంచయుద్ధం వల్ల అసలు వస్తువులే దొరక్కుండా పోయాయి. యుద్ధానంతర సంవత్సరాల్లో తిరిగి ఉత్పత్తులు పెరిగి వాటితోబాటు ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెరిగాయి. కావల్సినన్ని వస్తువులు లభించడంతో అమెరికా మొదలైన సంపన్న దేశాల్లో వినియోగదార్లదృష్టి వస్తులభ్యతనుండి వస్తునాణ్యతవైపుమళ్లింది. తిరిగి వాడకందార్ల అసంతృప్తి జ్వాలలు 1960 దశాబ్దంలో దట్టంగా అల్లుకోవటం మొదలైంది. ఈ జ్వాలలు ఉద్యమరూపం ధరించటం అమెరికాలోనే ప్రారంభమైందని చెప్పవచ్చు. అప్పట్లో 'రాల్ఫ్‌నాడర్' ఆదేశంలో తయారైన కార్ల లోపాలను, వాటివల్ల వచ్చే ప్రమాదాలను వేలెత్తిచూపటంతో ఇది మొదలైంది. దీనికి తోడు అదే సమయంలో అక్కడి గృహిణులు సూపర్ మార్కెట్లను బహిష్కరించడం జరిగింది. 1962లో అప్పటి అమెరికా ప్రెసిడెంటు కెన్నడీ వినియోగదార్ల నాలుగు హక్కుల్ని— 1. వస్తుభద్రతాహక్కు (ది రైట్ టు సేఫ్టీ) 2. వస్తు సమాచారపు హక్కు (ది రైట్ టు బి ఇన్‌ఫార్మ్‌డ్) 3. వస్తువుల్ని ఎంపిక చేసుకొనే హక్కు (ది రైట్ టు ఛూస్) 4. ఫిర్యాదులను పరిశీలింప జేసుకొనే హక్కు (ది రైట్ టు బి హర్డ్)[6] చాటిచెప్పటంతో ఈ ఉద్యమానికి ప్రభుత్వపు గుర్తింపు లభించినట్లయింది. కెన్నడీ ఇచ్చిన ఊతాన్నే ఆ తర్వాత వచ్చిన ప్రెసిడెంటులు జాన్సన్, నిక్సన్‌లు ఇచ్చారు. వీరు వినియోగదార్ల రక్షణార్థం చాలా సరికొత్త శాసనాలను అమల్లోకి తెచ్చారు. వైట్‌హౌస్‌లో విని

యోగదార్ల వ్యవహారాల ఆఫీసును స్థాపించటం కూడ జరిగింది. 1972లో వినియోగ వస్తు భద్రతా కమీషన్ ఏర్పాటయింది. ఇంతవరకు ఈ ఉద్యమం వినియోగదార్లకేగాక వ్యాపార సంస్థలకు కూడ శ్రేయస్కరమని వ్యాపార వర్గాలు గుర్తించక తప్పలేదు. ఈవిధంగా దీనికి అన్ని వర్గాలనుండి ప్రోత్సాహం లభించడంతో అమెరికాలో అనేకమైన వినియోగదార్ల సంఘాలు స్థాపించబడ్డాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి: వినియోగదార్ల పరిశోధకసంస్థ: ఈ సంస్థ వందలాది వస్తువులపై పరిశోధనలు జరిపి, ఫలితాలను అందజేస్తుంది; వినియోగదార్ల యూనియన్—ఇది వినియోగదార్ల వివేచిక (కన్స్యూమర్స్ రిపోర్ట్)ను ప్రచురించి వారికి ఉపయోగపడు సమాచారాన్ని తెలియజేస్తుంది; అమెరికా విశ్వవిద్యాలయ మహిళా మండలి, జాతీయ స్త్రీ ఓటర్ల సమాఖ్య, మహిళా మండలుల సాధారణ సమాఖ్య.

ఇతర దేశాల్లో ఇంత ఉధృతంగా లేనప్పటికి ఇదే కాలంలో ఉద్యమ బీజాలు వ్యాపించాయి ఉదాహరణకు డెన్మార్కులో వనితా వినియోగదార్ల సంఘాలు, ఇండియాలో వినియోగదార్ల అసోసియేషన్ ఏర్పడ్డాయి. ఈ విధంగా దేశ దేశాల్లో వ్యాపిస్తున్న వినియోగదార్ల ఉద్యమాన్ని సాంఘిక సంచలనంగా వర్ణించటం పెద్ద పొరపాటే అవుతుంది గాని దీన్ని 1960, 70 దశాబ్దాల సాంఘిక ఉద్యమంగా పేర్కొనవచ్చు.[7] 1972 తర్వాత వచ్చిన చమురు కొరత, విపరీత ద్రవ్యోల్బణంవలన వినియోగదార్లపరిస్థితి మరింత దుర్భరమై ఈ ఉద్యమం త్వరితగతిని వర్ధమాన దేశాలకు కూడ వ్యాపించడం మొదలైంది. రానున్న సంవత్సరాల్లో ఈ ఉద్యమం చల్లారకపోగా మరింత బలపడవచ్చు.

కన్స్యూమరిజం విజయాలు

వర్ధమాన దేశాల్లో ఈ ఉద్యమం అసలింకా వేళ్లే తన్నుకోలేదు. సంపన్న దేశాల్లో సైతం ఇది బాల్యావస్థలోనే ఉంది. ఇట్టి స్థితిలో అధిక ఫలితాల్ని ఆశించలేం గదా. అయినప్పటికి ఈ ఉద్యమం కొన్ని ఘన విజయాలను (ముఖ్యంగా సంపన్న దేశాల్లో) సాధించిందనే చెప్పాలి. వినియోగదార్లను సంఘటితపరచే కొత్త చైతన్యాన్ని కలిగించటం మొదటి విజయం. అసలు వినియోగదార్లకు సమస్యలున్నాయనీ, ఆ సమస్యలను వారి కృషివలన పరిష్కరించుకొనే అవకాశం ఉందనే భావనకు అవకాశం ఇచ్చింది కన్స్యూమరిజం. వినియోగదార్లను సంతృప్తి పరచవలెనన్న సామాజిక స్పృహను వ్యాపార సంస్థలకు ప్రభుత్వానికి కలగజేయటం ఈ ఉద్యమం సాధించిన రెండో విజయం. ఇందువలన వ్యాపారసంస్థలు, ప్రభుత్వం వినియోగదార్ల సమస్యలను గుర్తించాయి. వారి హక్కులను అంగీకరించటం జరిగింది. బహుశా వినియోగదార్ల రక్షణార్థం శాసనాలు చేయని ప్రభుత్వమే లేదేమో. అమెరికా కాంగ్రెస్ అర్ధ సంవత్సర సమావేశాల్లో వాడకందార్లకు సంబంధించిన బిల్లులు

500కు మించి పరిశీలనకు వచ్చిన ఉదంతాలు ఉన్నాయి. ప్రెసిడెంటు కెన్నడి ప్రకటించిన నాలుగు వినియోగదార్ల హక్కులను గురించి ఇంతకుముందే ప్రస్తావించటం జరిగింది. వీటికితోడు ప్రెసిడెంటు ఫోర్డు వినియోగ విద్య (కన్స్యూమర్ ఎడ్యుకేషన్)ను ఐదవ హక్కుగా ప్రకటించటంతో ఈ ఉద్యమం మరో ముఖ్యమైన మలుపు తిరిగింది.[8] ఉద్యమం యెడల వ్యాపార సంస్థల మారే దృక్పథాన్ని పరిశీలించుదాం. ఈ సందర్భంగా స్టీఫెన్ ఎ. గ్రేజర్, స్టీవెన్ ఎల్. డైమండ్ చేసిన పరిశోధనా ఫలితాలను ప్రస్తావించవలసి ఉంది. అవి : ''ఈ ఉద్యమం వ్యాపార సంస్థలకు హాని కలిగించదు. పోటీని పెంచి అవకాశాల్ని పెంచుతుంది. కొనుగోలుదార్లే జాగ్రత్తపడవలసిన రోజులు గతిస్తున్నాయి. అమ్మకందార్లే తన జాగ్రత్తలో తానుండవలసిన రోజులు వస్తున్నాయి. వ్యాపార ప్రకటనలు యదార్థము, అర్థవంతము, ఉపయోగకరమైనవిగా ఉండవలె. వినియోగదార్ల ఉద్యమం ఎంత మాత్రం ఉపేక్షించదగినది, తాత్కాలికమైనది కాదు. ఇది శాశ్వత పరిణామం. తత్ఫలితాలను వ్యాపార సంస్థలు ఎదుర్కొనవలె. వస్తు నాణ్యతను పెంచి, వినియోగదారుని అవసరాలను తీర్చగల నిర్మాణాత్మకమైన వైఖరిని వ్యాపార సంస్థలు అవలంభించవలె. ప్రభుత్వపు జోక్యమునకు అవకాశమిచ్చే బదులు వ్యాపార సంస్థలు స్వయం శిక్షణను అలవర్చుకొనడం ఉత్తమం''—ఒక సర్వేలో 3,418 మంది అమెరికన్ మేనేజర్లు వెలిబుచ్చిన మెజారిటీ అభిప్రాయాల సారాంశమిది.[9] వినియోగదార్ల సమస్యలపట్ల అన్నివర్గాల్లోను సామాజిక స్పృహను వ్యాపింపజేయుటలో విద్యా సంస్థలు, పత్రికలు ముందుకురావటం మిక్కిలి ముదావహమైన విషయం. దీనిని ఉద్యమపు మూడవ విజయంగా పేర్కొనవచ్చు. ఈనాడు అమెరికాలో 20 శాతం ఉన్నత పాఠశాలల్లో వినియోగదార్ల ఉద్యమం ఒక కోర్సుగా బోధింపబడుతోంది. మరో 50 శాతం పాఠశాలల్లో, ఇతర కోర్సుల్లో ఒక భాగంగా ఇది బోధింపబడుతోంది. చాలా దేశాల్లో చాల పత్రికలు కొంతచోటును వినియోగదార్లసమస్యలకు కేటాయించటం ప్రశంసనీయమైన విషయం. ఈ విజయాలకుతోడు ప్రజా జీవితంలో నైతిక ప్రమాణాలను పెంచేశక్తి కన్స్యూమరిజానికి వుంది. సంఘంపట్ల బాధ్యతల నెరిగి ప్రవర్తించమని ఇతరులను శాసించగలిగిన వినియోగదార్లు అదే సంఘంపట్ల తమ బాధ్యతలను విస్మరించలేరు గదా. కాబట్టి కన్స్యూమరిజం విజయం మానవజాతి నైతిక, ఆర్థిక, సాంఘిక పునరుజ్జీవనానికి సాధనం కాగలదు.

భారతదేశంలో కన్స్యూమరిజం

వినియోగదార్ల అసంతృప్తి, అలజడులు సంపన్నదేశాల్లో ఉద్యమరూపం ధరించిన 1960, 70 దశాబ్దాల కాలంలోనే మన దేశంలోకూడ అనేకమైన వినియోగదార్ల సంఘాలు స్థాపించబడటం గమనార్హం. ఈ సంఘాల్లో కొన్ని ముఖ్యమైనవి: భారత వినియోగదార్ల సంఘం, భారత వినియోగదార్ల యూనియన్, జాతీయ వినియోగదార్ల సేవాసంఘం, కేంద్ర వినియోగదార్ల కౌన్సిల్, భారత వినియోగదార్ల కౌన్సిల్, జాతీయ వినియోగదార్ల రక్షణ కౌన్సిల్, వినియోగదార్ల వ్యవహారవేదిక, ధరల పెరుగుదల నిరోధక మహిళా సంఘం. ఇవన్నీ ఢిల్లీ, బొంబాయి, కలకత్తా నగరాల్లోనే ఉన్నాయి. ఇప్పుడిప్పుడే ఇతర ముఖ్యమైన నగరాలు, పట్టణాల్లో వినియోగదార్ల సంఘాలు స్థాపించబడుతున్నాయి. ఇంకా ఈ సంఘాలు పెద్ద ఎత్తున సభ్యుల్ని సమీకరించటంగాని, శక్తివంతంగా రూపొందటం గాని జరగనేలేదు. అంటే మనదేశంలో వినియోగదార్ల అలజడులు, అసంతృప్తి ఇంకా ఉద్యమరూపం ధరించనే లేదన్నమాట. సంపన్న దేశాల్లోని సమస్యలతో పోల్చి చూచినట్లయిన మన దేశంలోని సమస్యలు ఎన్నో రెట్లు తీవ్రమైనవైనప్పటికి ఇక్కడ వినియోగదార్లు ఇంత ఉదాసీనంగా ఉండడానికి గల కొన్ని కారణాలు : మన దేశంలోని వినియోగదార్లు వారికిగల హక్కులు, అధికారాలు గురించి తమకు తాముగా అర్థం చేసుకొనే స్థితికి ఇంకా రాలేదు. వారి నిరుపేదరికం, నిరక్షరాస్యత, అక్షరాస్యుల అలసత్వం ఇందుకు కారణాలు. దీనికితోడు సమస్యల స్వరూప స్వభావాలని కుణ్ణంగా వినియోగదార్లకు విడమర్చి ఉద్బోధించే ప్రయత్నాలను ప్రభుత్వం, మేధావివర్గం, విద్యా సంస్థలు, పత్రికలు, రాజకీయ పార్టీలు, స్వచ్ఛంద సాంఘికసేవా సంస్థలు ఏవీ కూడ చేపట్టనేలేదు. కన్స్యూమరిజం ఒక బోధనా విషయంగా ఇంకా విద్యాలయాల్లో ప్రవేశం పొందలేదు. కొంత స్థలాన్ని వినియోగదార్ల వ్యవహారాలకు కేటాయించే పత్రికలు బహుతక్కువ. అదైనా ఇటీవలి పరిణామమే. విద్యాధికతకు—సామాజిక స్పృహకు ఎక్కడా పొంతన ఉన్నట్లు కనబడదు. ఇందుచేతనే మేధావివర్గం వినియోగదార్లకు సంబంధించినంతవరకు ఇంకా ఆకాశ హర్మ్యాల్లోనే ఉన్నారు. వ్యాపార వర్గాలకు ప్రాబల్యం ఎక్కువగా ఉన్న లయన్స్, రోటరీ మొదలైన స్వచ్ఛంద సాంఘిక సేవా సంస్థల నుండి పాఠకందార్లు ఆశించగలిగింది ఏముంటుంది. అసంఖ్యాకంగా ఉన్న మహిళా మండలులకు వినియోగదార్ల సమస్యలున్నట్లు ఇంకా తోచక పోవటం ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయం. ఎన్నికల్లో గెలవటానికి కావలసిన నిధులకు వ్యాపారవర్గాల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడిన రాజకీయ పార్టీలుమాత్రం ఏం చేయగలవు. ఏదో ఒక రాజకీయ పార్టీకి అనుబంధమైన విద్యార్థి సంఘాలు, కార్మిక సంఘాలు మాత్రం చేసేదేముంది. న్యాయమైన వర్తకపు పద్ధతుల సంఘా (ఫెయిర్ ట్రేడ్ ప్రాక్టీసెస్ ఎసోసియేషన్)న్ని స్థాపించడం మినహా వ్యాపార సంస్థలు వినియోగదార్లకు ఇంతవరకు వరగబెట్టింది ఏమీలేదు. ఈ విధంగా అందరూ వినియోగదార్లే అయినప్పటికీ ''ఎవరికివారే యమునాతీరే'' అన్న తత్త్వం అందరిలోనూ జీర్ణించుకుపోవడంవల్ల వినియోగదార్ల సమస్యలను గురించి ఎవరూ అతీగతీ పట్టించుకోవటంలేదు. కాని ఇది చాల ప్రమాదకరమైన ధోరణి. ఇలా ఉపేక్షించడంవలన ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పడిపోయి, ఆర్థికాభివృద్ధి కుంటుపడి, అశాంతి, అరాచకాలు చోటు చేసుకొని ప్రజాస్వామిక శక్తులు, సంస్థలు బలహీనపడే అవకాశం ఉంది. దీన్ని నివారించటం ప్రభుత్వపు తక్షణ కర్తవ్యం.

ఇంతవరకు ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను ఎంతవరకు నిర్వర్తించిందో పరిశీలించుదాం. అమెరికా, కెనడా, బ్రిటన్‌లో మాదిరి భారత ప్రభుత్వం వినియోగదార్ల వ్యవహారాలను ఒక కంట కని

(మిగతా 92వ పేజీలో)

శ్రీ ఉమాలక్ష్మీ కంబైన్స్
విచిత్ర జీవితం
దర్శకత్వం
వి.మధుసూదనరావు
నిర్మాతలు
యన్.పద్మాక్షి, పుష్పాభట్

పెట్టుటకు ప్రత్యేక శాఖను ఇంకా ఏర్పాటు చేయనప్పటికి ప్రభుత్వ వైఖరి బొత్తిగా నిర్లక్ష్యంగా ఉందనలేము. ఈ శతాబ్దం మొదటి నుండి వినియోగదార్ల సమస్యల యెడల మన ప్రభుత్వానికి సామాజిక స్పృహ కలగడం ప్రారంభమయిందని చెప్పవచ్చు. 1904–12 సంవత్సరాలమధ్య ప్రభుత్వం తన దృష్టిని సహకార రంగంవైపు మరల్చటం ఇందుకు నిదర్శనం. సహకార రంగాన్ని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించడానికి కారణం తమంతట తామే సమస్యలను పరిష్కరించుకొనే అవకాశాన్ని వినియోగదార్లకు కల్పించుటయే. 1904లో సహకార పరపతి సంఘాల చట్టా (కో–ఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసయిటీస్ ఆక్ట్)న్ని, 1912 లో సమగ్ర ప్రాతిపదికపై సహకార సంఘాల చట్టా (కో–ఆపరేటివ్ సొసయిటీస్ ఆక్ట్)న్ని తీసుకురావటం. ఆనాటినుండి ప్రభుత్వపు తోడ్పాటుతో వివిధ రకాలైన సహకారసంఘాల (పరపతి, వినియోగ, మార్కెటింగ్ మొ॥)ను స్థాపించటం జరిగింది. ఇట్లు ఏర్పడిన సహకారసంఘాలు సమాజంలోని వివిధ వర్గాల (వ్యవసాయదార్లు, వాడకందార్లు, చేతిపనివారలు, మున్నగువారు) సమస్యలను కొంతవరకు పరిష్కరించటంచేత స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటికి వీటి సంఖ్య దాదాపు 1.4 లక్షలకు పెరిగింది. ఇప్పుడివి సుమారు ఇంతకు నాలుగురెట్లున్నవి. (ప్రభుత్వపు చౌకా దుకాణాలతో సహా) వినియోగదార్ల రక్షణార్థం ప్రభుత్వం చేసిన కొన్ని ముఖ్యమైన చట్టాలు: 1952 సంవత్సరపు వస్తు ప్రమాణాల సంస్థా చట్టం (స్టాండర్డ్స్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ సర్టిఫికేషన్ మార్కన్ ఆక్ట్), 1954 సం॥పు ఔషధాల క్రమబద్ధపు చట్టం, (డ్రగ్స్ కంట్రోల్ ఆక్ట్) 1954 సం॥పు ఆహార పదార్థాల కల్తీనివారణ చట్టం (ప్రివెంషన్ ఆఫ్ ఫుడ్ ఎడల్‌టరేషన్ ఆక్ట్), 1955 సం॥పు నిత్యావసర వస్తువుల చట్టం (ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ ఆక్ట్), 1956 సం॥పు ప్రమాణ తూకాలు కొలతల చట్టం (స్టాండర్డ్ వెయిట్స్ ఎండ్ మెషర్స్ ఆక్ట్) 1963 సం॥పు ధరల వివరాల ప్రదర్శనాదేశం (డిస్‌ప్లే ఆఫ్ ప్రయిసెస్ ఆర్డర్) 1969 సం॥పు గుత్త వ్యాపార వర్తక నిరోధక చట్టం, 1975 సం॥పు పాక్ చేయబడిన వస్తువుల క్రమబద్ధపు ఆదేశం (పేకేజిడ్ కమోడిటీస్ రెగ్యులేషన్ ఆర్డర్) ఇంత హడావుడి చేసినప్పటికి వినియోగదార్ల సమస్యలు మాత్రం సమస్యలుగానే మిగిలిపోయాయి. వినియోగదార్లు ప్రముఖ పాత్రవహించవలసిన సహకారోద్యమం వారి నిరాశక్తి, నిరాదరణవల్ల నిర్వీర్యమై ఆశించిన ఫలితాలను సాధించలేదు. వినియోగదార్ల రక్షణార్థం చేసిన చట్టాలు లోపరహితాలని అనలేం. కానీ ఇవి కూడ పటిష్ఠంగా అమలు జరగనేలేదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగపు అలసత్వం, అవినీతి, వినియోదార్ల నిస్పృహాయస్థితి, వారిలో పేరుకు పోయిన నిరాశ నిస్పృహలు ఇందుకు కారణంగా చెప్పవచ్చు.

జరగవలసినది

ప్రభుత్వపు ప్రేరణ, మార్గ దర్శకత్వం సహాయం లేకుండా మన దేశంలో వాడ వాడల వినియోగదార్ల సంఘాలను స్థాపించడం కష్టసాధ్యమైన పని. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించినప్పటికి (అత్యవసర పరిస్థితి కాలంలో) ఈ మేరకు తగిన చర్యలు తీసుకోవటం ఇంతవరకుజరగనేలేదు. అవసరమైతే ఇందుగ్గాను ప్రత్యేక శాసనాలు చేయుటకు వెనుకాడరాదు. ఇతర దేశాల్లో మాదిరి వినియోగదార్ల వ్యవహారాలను చూచుటకు ప్రభుత్వంలో ఒక ప్రత్యేక శాఖను ఏర్పాటు చేయటమేగాక ప్రజోపయోగ సంస్థల్లోను, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లోను, వినియోగదార్ల విభాగాలను (కన్స్యూమర్స్ సెలెన్) తెరచి ప్రయివేటు రంగ సంస్థలకు ఆదర్శప్రాయం కావలె. ఈ విధంగా చేయటంవలన వినియోగదార్ల అభీష్టాలను, ఫిర్యాదులనుతెలుసుకొనివారినిసంతృప్తిపరచుటకుప్రయత్నించవచ్చు.

విద్యావేత్తలు; ప్రభుత్వం వినియోగ విద్య ప్రాధాన్యతను గుర్తించి ఈ విద్యను బోధించుటకు సత్వరమే పథకాలను చేపట్టవలె. హైస్కూలు, కాలేజీలలో వినియోగ విద్యా బోధనను ప్రారంభించి పత్రికలు, రేడియో, దూరదర్శిని మొదలైన సాధనాలను కూడ ఇందుకు విరివిగా ఉపయోగించవలె. వినియోగ విద్యను వ్యాప్తి చేయటం ఒక్క ప్రభుత్వంవల్ల అయ్యేపనికాదు. మేథావులు, విద్యార్థి సంఘాలు, మహిళా మండలులు, స్వఛ్ఛంద సాంఘిక సేవా సంస్థలు ఇందుకు నడుంకట్టవలసి ఉంది. వినియోగదార్ల సంఘాలను రాజకీయపార్టీలు, ఇతరులు స్వప్రయోజనాలకు వేదికలుగా ఉపయోగించుకొనక నిగ్రహాన్ని చూపితే తప్ప ఈ ఉద్యమం బలపడదు.

వినియోగ వస్తువుల్ని పరీక్షించుటకు, పరిశోధించుటకు విద్యాలయాల్లోని ప్రయోగశాలల్ని ఉపయోగించవలె. అందుకు అవసరమైన సాధన సంపత్తిని సమకూర్చి ఈ ప్రయోగశాలల్ని అధునాతన పర్చవలసి ఉంది.

వ్యాపార సంస్థలు ధర్మకర్తృత్వ సూత్రాన్ని ఆమోదించి గాంధేయ మార్గాన్ని అవలంభించిననాడు సర్వోదయ సమాజానికి పునాదులు ఏర్పడతాయి.

రెఫరెన్సులు (REFERENCES)

1. "Checking Adulteration", Editorial, Navabharat Times, 30th Jan., 1976 (Quoted from : U. I. Gupta and S. S. Lodha, "Consumer Protection–Need for Stringent Measures", Indian Journal of Marketing, August, 1976 P. 7).
2. P. S. Lokanadhan, "The Consumer at Sea", Marketing Management and the Indian Economy, (Ed.) S. Neelamegham (Vikas Publications : Delhi, 1970), P. 179.
3. Stephen A. Greyser and Steven L. Diamond, "Business is adapting to Consumerism", Harvard Business Review, Sep. – Oct., 1974. P. 38.
4. William J. Stanton Fundamentals of Marketing, (McGraw–Hill Kogakusha: Tokyo, 1975). P. 671.
5. Ibid P 671–2.
6. Quoted from : William J, Stanton, op. cit., P. 671.
7. William J. Stanton, op. cit., 671.
8. Quoted From : Paul N. Bloom and Mark J. Silver, "Consumer Education : Marketers take Heed", Harvard Business Review, Jan. – Feb., 1976. P. 40.
9. Stephen A. Greyser and Steven, L. Diamond, op. cit., P. 39.

బ్రౌను ఉత్తరాలు - విశేషాలు

బ్రౌను పోర ఆశ్రిత మందారమే కాకుండా ఆర్తత్రాణ పరాయణుడు, శరణాగతవత్సలుడు. నౌకరీకో, శ్రీరంగయాత్రకో, ఉపనయనానికో, పెళ్ళికో, దారి ఖర్చులకో, తిండీ తిప్పలకో ఆయన్ని యాచించని వాళ్ళులేరనే చెప్పొచ్చు. కాని పుస్తకానికో, విద్య నేర్చుకోడానికే ఆయన్ని అభ్యర్థించిన వాళ్ళూ లేకపోలేదు.

ఆనందాయి - బ్రౌన్

ఈ కింది ఉత్తరం ఆనందాయి అనే ద్రవిడ స్త్రీది. ఆమెది తిరుచునాపల్లి. తమిళంలో శాస్త్రాధ్యయనం కూడా చేసిందట. తెలుగు నేర్చుకోవాలనే యావతో బ్రౌనుకి దరఖాస్తు పెట్టుకొని ఆయన దర్శనం కోసం గేటువద్ద నిలుచుండేదట !

నా తండ్రి అయినటువంటి
మహారాజశ్రీ సి. పి. బ్రౌన్ దొరవారి సముఖానకు

ముల్లా వీధిలో పడమటశ్రేణిలో కందప్ప మొదలారి ఇంటిలో దిగి వుండే ఆనందాయి మిక్కిలి వినయ విధేయముతోటి సలాంచేసి వ్రాసుకొన్న మనవి యేమంటే–యిప్పుడున్ను నేను వుండడము తిరుచునాపల్లి. నాకు బాల్యమందు మనసుకు కొంచం వికల్పం కల్గి ఐయ్యలు వెళ్లాలని తర్వాత కొంతమట్టుకు అరవం చదివి అందులో శాస్త్రమున్ను చూచివున్నాను. యిదిగాక యిప్పట్లో తెనుగున్ను గ్రంథమున్ను చదవవలెనని ఆపేక్ష కలిగివున్నాను గనుక యెవరి తావునపోతే నాకు చదువు చెప్పిస్తారని విచారించగా వేపేరిలో బ్రౌన్ దొర వారి తావునపోతే వారు చెప్పియిస్తురని కొందరు చెప్పగా విని వచ్చినాను గనుక తాము నా యందు దయవుంచి అన్న వస్త్రములున్ను యిప్పించి విద్యాదానం చేయవలెనని తమ ఘనాన్ని మిక్కిలి ప్రార్థిస్తున్నాను. మాబోంట్లవాండ్లకు తల్లి దండ్రాదులు మీరేగాని వేరే యెవరు లేరు. గనుక యింత వుపకారం తాము చేసే విషయమందు తమకు సేవకా వృత్తి చేసుకొని తమ ఆదరువులోనే వుండిపోతాను. నేను యేమన్ని తెలియనిదానను గనుక మిమ్ములనే నమ్మియున్నాను. ఇదిగాక రేపటి దినం గేటువద్ద కనిపెట్టి వుంటున్నాను. క్షమించవలసినది. ౧౮౪౦ సంవత్సరం ఆని నెల ౨౦ తేది.

II

దుర్గం లక్ష్మీనరిసింహులు - మేఘసందేశం

కాళిదాసు కుమారసంభవం ముగించి, మేఘసందేశం చదవాలని సత్సంకల్పం గల్గిన ఒక బుద్ధిమంతుడైన విద్యార్థి బ్రౌనువద్దకు వెళ్ళడానికి గేటు బంట్రోతులు ఆపేస్తారనే భయంచేత అక్కడే అర్జీపట్టుకొని నిలబడిపోయాడట.

మహారాజరాజశ్రీయులయిన సి. పి. బ్రౌన్‌దొరవారి సముఖమునకు –

రాజమహేంద్రవరం కాపురస్థుడు దుర్గం లక్ష్మీనృసింహులు అనేక సలాములుచేసి వ్రాసుకొనే మనవి యేమనగా నేను మా దేశమందు తలిదండ్రులను విడిచిపోయి దక్షిణ దేశమందు ప్రవేశించి కొన్నాళ్ళు కంచిలో చదువుకొని, పిమ్మట యిచ్చట ప్రవేశించి తిరువల్లిక్కేణిలో శ్రీరామానుజ మతమందు కుమార సంభవమనే కావ్యం చదివి యిప్పుడు మేఘసందేశమనే కావ్యము చదవవలెనని బుద్ధిపుట్టి నేను పద్నాలుగు యేండ్ల వయసు కలిగినవాడున్ను, బ్రహ్మచారియున్ను మధూకర వృత్తిచే జీవిస్తూవున్నవాడౌట చేతనున్ను నాకెక్కడా సదరు పుస్తకం దొరకక, కొందామంటే దుడ్డులేక మీ కీర్తిని విని నా యావత్సంగతులు మీకు తెలియజేసుకొంటిని గనుక నా మొరాలకించి మేఘసందేశమొక ప్రతి యిప్పించవలెను.

నేను పశివాణ్ని గనుకనున్ను మీ తావుకు మీ నౌకర్లు రానివ్వకుండా చేతురని తలచి తమ ద్వారము కాచివున్న నన్ను పిలిపించి నే కోరిన పుస్తకము నాకు యిప్పించవలెనని తమ ఘనాన్ని మిక్కిలి కోరుతున్నాను. యిదే అనేక సలాములు. (M. 431)

III

బ్రౌనుకి విగ్రహాలపై మోజు

తాళపత్ర గ్రంథాలు ఒక్కటే బ్రౌనుకి ఇష్టం అని అనుకోనక్కరలేదు. అందరి విదేశీ దొరలలాగే బ్రౌనుకికూడా విగ్రహాల సేకరణమీద కూడా మక్కువ ఉండేది. ఈ క్రింది పోలిసెద్ది మల్లయ వ్రాసిన ఉత్తరం చదవండి.

మహారాజశ్రీ సి. పి. బ్రౌన్ యస్క్వాయరు అష్టింగ్ కల్కటరు జిల్లా గుంటూరు సర్కారు వృత్తిన్ జాన్నగారుడ తాలూకే పల్నాడు వగైరా గారి సముఖానకు—

పోలిసెద్ది మల్లయదారోగా డివిజన్ కొండవీడు వ్రాసుకొన్న అర్జీ. యీ నెల ది ౧౦ తారీఖున నెం ౭౮ మన దయ చేయించిన హుకుములో పురాతనమయిన కొన్ని శిలావిగ్రహాలు స్త్రీ పురుష విగ్రహాలలో యేవి అయినాసరే వేగజం యెత్తుకులోగా వుండేవిగా కావలశి వున్నవన్ని కొండవీటి వగైరా గ్రామాదులలో యెన్ని దొరికే విన్ని అవి భిన్నమయినవో, సమగ్రంగా వున్నవో విచారించి యత్తిల్లా చేశేదనిన్నీ భిన్నమయినటువంటి తామ్ర లోహ కంచువిగ్రహాలు దొరికే పక్షముకు విచారించి యెత్తిల్లా చాయమన్నిన్ని మయశిల్ప మనే శిల్పి శాస్త్రమున్ను వాస్తుశాస్త్రమున్ను గీర్వాణపు గ్రంథాలు దొరికిన పక్షమందు తెప్పించి పంపిస్తే వాటికి ప్రతులు వ్రాయించ తిర్గి పంపించడమవుతూ వున్నదనిన్ని యిత్యాది సంగతులు ఆజ్ఞాపించినారు గనుక మనవి వ్రాసుకొనేది యేమంటే—

యీ డివిజన్ యిలాకాలో కొండవీడు అమీనాబాదులో శిధిలమయిన దేవస్తలాలలో విగ్రహాలు పూర్వమే యెవరెవరు తీసుకొని పోయినారని తెలిసినది.

యిప్పుడున్ను కొండవీడు ఖిల్లా వగైరాలలోవుండే శిధిలమయిన దేవాలయములలో యేమి, యింకా యితర జాగాలను యేమి నేను వెళ్లి విచారిస్తే యిప్పట్లో విగ్రహాలు యెక్కడా వున్నట్టు జాడ కనుబడలేదు. యింకా యిలాకా గ్రామాదులలో విచారిస్తున్నాను. వున్న పక్షమందు ఆ విగ్రహాలయొక్క తరహాదారీ వగైరాలు జాహిరు చేస్కుంటూ వున్నాను. భిన్నమైన తామ్రలోహ కంచు విగ్రహాలను గురించి విచారిస్తే యెవరి వద్దనున్ను వున్నట్టు కనుపడలేదు. యీ యిలాకాలోకి ఫిరంగిపురం అనే గ్రామంలో తామ్ర లోహ కంచు విగ్రహాలు పోతపోశే కంచర భద్రప్ప అనేవారు వుండి కాటకం వున్నందున యిక్కడ జరుగుబాటు లేక యీనామధ్యను బందరు ఆ ప్రాంతములుక్కు వెళ్లినాడని తెలిశినది.

(మిగతా 96 వ పేజీలో)

నేను

శ్రీ వసంతరావు వేంకటరావు

పుట్టకే గిట్టుటయు సాధ్యమె ?
 గిట్టకే పుట్టుటయు సాధ్యమె ?
పుట్టుటయు గిట్టుటయు జీవుని
పట్టి వదలని పరంపరలట !

''నేను నే'' నను అహంకారమె
కాని నిజముగ ''ఎవరునే ?'' నని
మాన సాంతరమందు సంశో
ధన మొనర్చిన ఏమి తేలును ?

''నా మనోజ్ఞ శరీర'' మందురు,
''నా మహోజ్జ్వల మేధ'' యందురు,
''నా వినిర్మల హృదయ'' మందురు,
''నా విశిష్ట ప్రజ్ఞ'' యందురు.

కావివేవియు ''నేను''; కావున
''చావు చా'' వని భయందేనికి ?
అంత మందలి మిగిలిపోగా
హంసవలె ''నే'' నెగిరిపోవును.

గంగాధర
శ్రీ బాలాజీ చిత్ర నికేతన్
మంచి బాబాయ్
ఈస్ట్‌మన్ కలర్
దర్శకత్వం: టి. కృష్ణ బి.ఏ. నిర్మాతలు: టి. బాబుల్‌నాథ్, జె. లక్ష్మణరావు
లక్ష్మీ ఫిలింస్

మయశిల్పం అనే శిల్ప శాస్త్రమున్నూ, వాస్తు శాస్త్రమును గురించి విచారించినంతల్లో యీవైపుల ఆ గ్రంథములు సంపాదన చేశినవారు యవరూ లేనట్లు తెలిశినది. మయశిల్పం అనే శిల్ప శాస్త్రము వాస్తు శాస్త్రముయొక్క సంగతులు బాగా తెలిశినవాండ్లు తెనాలి తాణా యిలాకా కూచిపూడి అనే గ్రామంలో మాగులూరు సుబ్బాబత్తుడు అనే కంసాలిన్ని, చేబ్రోలు తాణా యిలాకా అమరావతి ఆ ప్రాంతముల రామయోగి అనే కంసాలిన్నీ వున్నట్టు తెలిశినది. యీ యిద్దరున్ను యోగశాస్త్రముల సంగతి యేమి, సదరు శాస్త్రముల సంగతి యేమి తెలిశినవాండ్లు గన్క వాండ్లవద్దను ఆ గ్రంథములు వుండవచ్చును. మరిన్ని పోత విగ్రహాలు పోశేవాండ్లున్ను గన్క భిన్నమైన విగ్రహాలున్ను వాళ్లపరంగానే వుండవచ్చును గన్క నాకు తెలిశిన సంగతి విశద పర్చుకొన్నాను. దివ్యచిత్తానకు తేవలెను. ది ౧౮ జనవరి ౧౮33 సం. మొకాం కొండవీడు. ద. పోతే పెద్ది మల్లయదారోగా.

డి కొండవీడు

IV

భట్టిపోలు రామయ బ్రౌనును కవుసుకొని ఒక పెద్ద వచనం రాశాడు. అది చిత్రమైన వచన రచన. 'సత్యము' అనే మకుటంలో ఆ వచనం సాగుతూంది. బ్రౌను దర్శనం చేసుకొన్న వారు ఏ విధమైన అనుభూతి పొందుతారో తెలియజేస్తుంది ఈ చిన్న వచనం. ఆ బ్రవును దొరవారు యిటు వెనక మనో సంకటము చేత డాక్టరు సర్టిఫికేట్ మీాద నీలగిరి ప్రవేశించి అచ్చట నున్న కాల మందు బందరు జిల్లాలో నా మీాద వచ్చిన ఫిర్యాదును గురించిన్ని మేము కాచియున్న శ్రీరంగ యాత్రను గురించిన్ని మనవి వ్రాసి కొన్నిందల్లా తాము యింగ్లీషు దొరలమై యుండి ఆడితప్పేది లేదును అట్లా తప్పినామని వాదించడం తమరిని వుూదాసించుట కాదాయని వారి బొట్లేరు వుత్తరములో వ్రాసి పంపించిన మాట సత్యము.

బ్రౌను దొరవారు నీలగిరి నుంచి తిరిగి యీ రాజధానికి ప్రవేశించిన వెనక యధానిధిగా వారి దర్శనం చేసుకోవడములోను ఆన ౧౮౫౮ సం. ది 3౦ మార్చి తారీఖున పగులు నాలుగు గంటల వేళ లాయర్ వారన్ దొరవారి మేడ క్రిందను వరండాలో కూర్చుని వుండగా నేను ఆ దొరవారి దర్శనం చేసుకొని నామీాద వచ్చిన ఫిర్యాది నివారణ చేయించి నన్ను రుణవిముక్తుణ్నిగా కటాక్షించి శ్రీరంగ యాత్రకు శలవు యిప్పించి పంపించవలయునని నేను ఖద్దున మనవి చేసుకొన్నంతలో ఆ దొరవారు 'మంచిది మంచింది' అని శలవు యివ్వడం మాత్రమే కాకుండా కుర్చీమీద నుంచి లేచి పస్తుతం నా విషయమై తమవల్ల కొన్ని కార్యములు జరగబడుతవి కాని మరి కొన్ని కార్యముల జరగబడవని శెలవుయిచ్చి లోపలికి వెళ్ళిన మాట సత్యము. M. 430

పై జాబుల్లో కొన్ని విశేషాలు తెలుస్తాయి. బ్రౌను మద్రాసులో వేపేరీలోని లాయర్ వారన్ దొరగారి మేడలో ఉండేవాడట. ఆ మేడ యిప్పుడు ఉందో లేదో పరిశీలించాలి.

గొప్పవారి దర్శనానికి నోచుకోలేని వాళ్ళు వాళ్ళ భవనాల గేటు వద్ద పడిగాపులు పడుతూ వేచి ఉంటూ ఉంటారు. బ్రౌను దర్శన కోసం కూడా ఎంతో మంది అలా నిలిచి ఉండేవారట.

ఇవిగాక డిక్షనరీ రామస్వామి, కంపోజిటరు చిన్నయ, గుర్రపురాజు చెల్లకుట్టు, దర్జీమేస్త్రి బెల్లంకొండ పుల్లయ, బొట్లేరు సూదాబత్తుల ఆదినారాయణ వ్రాసిన ఉత్తరాలు ఉన్నాయి. అవికూడా త్వరలో ప్రచురించడం జరుగగలదు.

— ఒక విలేఖరి.

Printed and Published for Nageswara Rao Estate (Private) Ltd., by S. Radhakrishna at the Andhra Patrika Press, Gandhinagar, Vijayawada-3. Editor S. Radhakrishna, Vijayawada. Phones: 75667 & 75226.

శ్రీరస్తు - శ్రీ త్రిపురసుందరీ పరశివాభ్యాం నమః

శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర పూర్ణశాస్త్రీయ (ఆంధ్రపత్రికా) పంచాంగమ్

బ్రహ్మశ్రీ శ్రీమత్పిడపర్తి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిణః పుత్రాభ్యాం

"దైవజ్ఞచిన్తామణి" శ్రీ చినకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, "భాషాప్రవీణ" శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిభ్యాం ప్రణీతమ్

విఘ్నేశ విధిమార్తాండ చంద్రేంద్రోపేంద్ర వందిత నమో గణపతే తుభ్యం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పతే.
వేదమయీం నాదమయీం బిందుమయీం పరపదోద్య దిందుమయీం
మంత్రమయీం తంత్రమయీం ప్రకృతిమయీం నౌమి విశ్వవికృతిమయీం.

సంవత్సర ఫలము

ఈ సంవత్సరమున రాజు ధాన్యాధిపతి శని. మంత్రి శుక్రుడు. సేనానాయకుడు, అర్ఘాధిపతి, మేఘాధిపతిగురుడు. సస్యాధిపతి, రసాధిపతి, నీరసాధిపతి కుజుడు. ఇట్లు 9 నాయకులలోను 4 ఆధిపత్యములు శుభుల కయినవి. కావున సర్వ సస్య సముదాయమగు 16 వీసములలో 9 వీసములు [2/3] పంట ఫలించును. పశుపాలకుడు, గోష్ఠ ప్రవేశకుడు, బలరాముడు గోష్ఠ బహిష్కర్త శ్రీకృష్ణుడు. సంవత్సరాది లగాయతు శ్రావణ బ౭ గురు వ॥ బాల్య వయో విశిష్ట గణికా హస్తమందు తదాది మార్గశిర శు ౫ సో॥వ॥ యౌవన వయో విశిష్ట గణికాహస్తమందు తదాది పౌష శు౧ఆది వ॥ వార్ధక్య వయో విశిష్ట గణికా హస్తమందు తదాద్యావత్సరం తిర్గి యౌవన వయో విశిష్ట గణికా హస్తమందు కుంచముండును. నదీ మాతృకలు. దేవ మాతృకలు సమానముగ పండును. భాద్రపద శు. ౧౫ శ॥ వ॥ ఖచ్ఛన్న చంద్రగ్రహణం 2 ఫాల్గు శు ౧౫ మం॥ మంగళ వారమున త్రిపాదాధికగ్రాస చంద్రగ్రహణము సంభవించును. శ్రావణ ౧ శనివారమున యమునా పుష్కరం ప్రారంభమగును.

రాబోవు సిద్ధార్థి సం. లో గోదావరీ పుష్కరం రాగలదు.

మౌఢ్యములు

జ్యేష్ఠ బ ౭ సోమ ప్ర॥ ఆషాఢ బ౫ సోమ వ॥ గురుమౌఢ్యం
ఆశ్వ బ ౧౪ సోమ ప్ర॥ కార్తిక శు ౧౩ ఆది వ॥ శుక్రమౌఢ్యం

శకములు

కల్యాద్యబ్దాః ౫౦౭౯ శాలివాహన శకః ౧౯౦౦
ఫసలీ సన్ ౧౩౮౭, ౮౮ హిజరీసన్ ౧౩౯౮,౯౯
క్రీస్తు శకః 1978, 79 భారత స్వాతంత్ర్య శకః 31, 32

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, గాంధీనగరం, విజయవాడ - 3

పంచాంగ పద్ధతి వివరణము

ఇందు కాలమానము యథాప్రకారముగా విజయవాడ, గుంటూరు, ఏలూరు మొదలగు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మధ్యభాగమునకు చూపబడినది. తిథి, నక్షత్రములు ఘటికలలోను, గంటలలోను కూడ చూపబడినవి. శుభ ముహూర్తములు—దుర్ముహూర్తములు—వర్జ్యములు—మహాపాతలు గంటలలో మాత్రం చూపబడినవి. యోగకరణ, అమృత, గ్రహ ప్రవేశములు ఘటికలలో మాత్రం చూపబడినవి. భారత ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన కాలెండరు రిఫార్మ్ కమిటీవారి నిర్ణయము ననుసరించి ప్రకటింపబడిన ఇండియన్ ఎఫెమెరీసు అండ్ నాటికల్ అల్మనాక్కునకు సరిపడునట్లు చూపబడినవి. నూతన వేధశాలల యందు కనుగొనబడిన భూకేంద్రమునకు సరిపడు వాస్తవిక రవి చంద్రులచే సాధింపబడిన తిథ్యాధికము, గ్రహసంచారము ఇందు ప్రాధాన్యముగ చూపబడినవి. ఈ తిథ్యాధి గ్రహ సంచారములే పంచాంగమున వ్రాసినట్లు ఆకసమున సరిపడుచున్నవి. న్యాయమును లోకము తెలిసికొనుటకొరకు బేధమును గుర్తింప గలందులకు పూర్వ పద్ధతి పంచాంగము కూడా ఇందు సంగ్రహముగ చూపబడినది. ఇందు చూపబడిన పూర్ణ శాస్త్రీయ పద్ధతియే శాస్త్రీయమని గ్రహింపనగునని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఇందు తిథ్యాది, ఘటికలు, ఉదయాస్తమయములు, శుభ ముహూర్తములు, దుర్ముహూర్తములు, లగ్నాంతకాలములు, నిరయణ గ్రహస్ఫుటములును విజయవాడ, గుంటూరు, ఏలూరు ప్రాంతములకు చూపబడినవి. దేశాంతర చక్రములును చూపబడినవి. ఇందు వేదాంగ జ్యోతిషమున సూచింపబడిన అశ్విన్యాదిని గ్రహించి ఈ పంచాంగ రచన చేసియున్నాము గావున వైదికము సనాతనము గూడ యగుచున్నది. 10 అక్షాంశ లగాయతు 30 అక్షాంశ వరకు లగ్న ప్రమాణములు యివ్వబడినవి. శాస్త్రమునకు ప్రత్యక్షమునకు సముచితమై యొప్పు ఈ పంచాంగమును గ్రహించి శ్రౌతస్మార్త కర్మల నాచరింప గోరుచున్నాము.

తిథ్యాదికమునందు దేశాంతర చక్రము

	చైత్ర మేష	వైశాఖ వృషభ	జ్యేష్ఠ మిథున	ఆషాఢ కర్కాటక	శ్రావణ సింహ	భాద్ర కన్యా	ఆశ్వీజ తులా	కార్తీక వృశ్చిక	మార్గశిర ధను	పౌష మకర	మాఘ కుంభ	ఫాల్గున మీన
మైసూరు	—౩౯	—౪౯	—౫౬	—౫౯	—౫౬	—౪౯	—౩౯	—౩౦	—౨౩	—౨౦	—౨౩	—౩౦
బెంగుళూరు	—౩౦	—౩౮	—౪౪	—౪౭	—౪౪	—౩౮	—౩౦	—౨౨	—౧౬	—౧౪	—౧౬	—౨౨
అనంతపురం	—౩౦	—౩౪	—౩౭	—౩౯	—౩౭	—౩౪	—౩౦	—౨౬	—౨౩	—౨౧	—౨౩	—౨౬
బళ్ళారి	—౩౭	—౪౦	—౪౩	—౪౪	—౪౩	—౪౦	—౩౭	—౩౪	—౩౨	—౩౧	—౩౨	—౩౪
కర్నూలు	—౨౬	—౨౭	—౨౮	—౨౯	—౨౮	—౨౭	—౨౬	—౨౪	—౨౩	—౨౨	+౨౩	—౨౪
హైదరాబాద్	—౨౧	—౨౦	—౧౮	—౧౮	—౧౮	—౨౦	—౨౧	—౨౩	—౨౫	—౨౫	—౨౫	—౨౩
వరంగల్లు	—౧౦	— ౭	— ౪	— ౩	— ౪	— ౭	—౧౦	—౧౩	—౧౬	—౧౭	—౧౬	—౧౩
తిరుపతి	—౧౩	—౧౯	—౨౪	—౨౭	—౨౪	—౧౯	—౧౩	— ౭	— ౨	+ ౦	— ౨	— ౭
నెల్లూరు	— ౬	—౧౧	—౧౪	—౧౬	—౧౪	—౧౧	— ౬	— ౨	+ ౨	+ ౪	+ ౨	౨
కుంభకోణం	—౧౨	—౨౪	౩౪	—౩౮	—౩౪	—౨౪	—౧౨	— ౦	+ ౯	+౧౩	+ ౯	— ౦
కాంచీపురం	— ౯	—౧౭	—౨౪	—౨౬	—౨౪	—౧౭	— ౯	— ౧	+ ౬	+ ౮	+౬	— ౦
మద్రాస్	— ౪	—౧౧	—౧౭	—౨౦	—౧౭	—౧౧	— ౪	+ ౪	+౧౦	+౧౨	+౧౦	+ ౪
భద్రాచలం	+ ౩	+ ౫	+ ౭	+ ౮	+ ౭	+ ౫	+ ౩	+ ౦	— ౨	—౩	— ౨	+ ౦
బందరు	+ ౫	+ ౫	+ ౪	+ ౪	+ ౪	+ ౫	+ ౫	+ ౬	+ ౭	+ ౭	+ ౭	+ ౬
రాజమండ్రి	+ ౧౧	+౧౩	+౧౩	+౧౪	+౧౩	+౧౩	+౧౧	+౧౦	+ ౯	+ ౯	+ ౯	+౧౦
విజయనగరం	+ ౨౮	+౩౨	+౩౪	+౩౬	+౩౪	+౩౨	+౨౮	+౨౪	+౨౧	+౨౦	+౨౧	+౨౪
బరహంపురం	+ ౪౨	+౪౮	+౫౩	+౫౫	+౫౩	+౪౮	+౪౨	+౩౬	+౩౧	+౨౯	+౩౧	+౩౬

సూచన

విజయవాడ నుండి భారత ప్రభుత్వము వారిచే నిర్ణయింప బడిన చైత్రాది మాసారంభము (అనగా మేషాది సాయన మాసారంభము). యందు కలుగు దేశాంతర విఘటికలు యీ పై చక్రమునందు చూపబడినవి. స్వగ్రామమునకు సమీపమందున్న పట్టణమునకు అభీష్ట మాసాదియందు గల విఘటికలను యీ చక్రముననుసరించి విజయవాడకు పశ్చిమ దేశములయందుండు వారు యీ పంచాంగ మందలి తిథ్యాదులలో తీసివేయగాను, ప్రాగ్దేశములవారు కలుపగాను స్వస్థానమునకు సూర్యోదయాది తిథ్యాది కాలము లగుచున్నవి. యీ విజయవాడ యామ్యోత్తర రేఖకు సమీపమందుగల దక్షిణోత్తరదేశముల వారు ఇందు ఆయా మాసములలో చూపిన + ధన — ఋణ చిహ్నాలను గుర్తించి సంస్కరించుకొన వలయును. ఇందుచూపిన విఘడియలు మాసాదియందు చూపబడినవి. మాసమధ్యయందు త్రైరాశికముచే దేశాంతరమును గ్రహించి సంస్కరించినచో సూర్యోదయాది స్ఫుటతిథ్యాది కాలములగును. ఇష్టగ్రామమునకు సూర్యోదయ గంటలు పై ప్రకారము దేశాంతర విఘటికల కగు నిమిషములను ఈ విజయవాడ కగు సూర్యోదయ గంటలలో ధనఋణ చిహ్నాలకు వ్యత్యస్తముగా (అనగా విజయవాడకు పశ్చిమ దేశమందుండు వారు కలుపగను, ప్రాగ్దేశవాసులు (తీసివేయ గను) సంస్కరించిన యెడల స్టాండర్డ్ టైము ననుసరించి ఇష్ట గ్రామమునకు స్యూరోదయ గంటలగును; ఈ ప్రకారము సూర్యాస్తమయ కాలమును చేయరాదు.

లగ్నాంతకాలములయందు దేశాంతర చక్రము

	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ
మైసూరు	+19	+22	+24	+23	+20	+17	+13	+10	+ 8	+ 4	+11	+15
బెంగుళూరు	+14	+17	+19	+18	+16	+13	+10	+ 7	+ 5	+ 6	+ 8	+11
అనంతపురం	+13	+15	+15	+15	+14	+12	+11	+ 9	+ 2	+ 9	+10	+11
బళ్ళారి	+16	+17	+17	+17	+16	+15	+14	+13	+12	+13	+13	+15
కర్నూలు	+11	+11	+12	+11	+11	+10	+10	+ 9	+ 9	+ 1	+10	+10
హైదరాబాదు	+ 8	+ 7	+ 7	+ 7	+ 8	+ 8	+ 9	+10	+10	+10	+ 9	+ 9
వరంగల్లు	+ 3	+ 2	+ 3	+ 1	+ 2	+ 4	+ 5	+ 6	+ 7	+ 6	+ 5	+ 4
తిరుపతి	+ 7	+ 9	+11	+10	+ 8	+ 6	+ 3	+ 1	— 0	+ 0	+ 2	+ 5
నెల్లూరు	+ 4	+ 5	+ 6	+ 6	+ 5	+ 3	+ 1	— 1	— 1	— 1	+ 0	+ 2
మదరాసు	+ 4	+ 6	+ 8	+ 7	+ 5	+ 2	+ 1	— 4	— 5	— 4	— 2	+ 1
కుంభకోణం	+ 9	+13	+15	+14	+11	+ 6	+ 1	— 3	— 5	— 4	— 1	+ 4
కాంచీపురం	+ 6	+ 9	+10	+10	+ 7	+ 4	+ 1	— 2	— 3	— 3	— 0	+ 3
భద్రాచలం	— 2	— 3	— 3	— 3	— 2	— 1	— 0	+ 1	+ 1	+ 1	+ 0	— 1
బందరు	— 2	— 2	— 2	— 2	— 2	— 2	— 2	— 3	— 3	— 3	— 3	— 2
రాజమండ్రి	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 4	— 4	— 4	— 4	— 4	— 4
విజయనగరం	—12	—14	—14	—14	—13	—12	—10	— 9	— 8	— 8	— 9	—11
బరహంపురం	—19	—21	—22	—22	—20	—17	—15	—13	—11	—12	—14	—16

ఇందు చూపబడిన లగ్నాంతకాలములు స్టాండర్డు టైము ననుసరించి విజయవాడకు లగ్నాంతకాలము లగుచున్నవి. ఇతర దేశముల వారు, ఈ చూపబడిన దేశాంతర చక్రము ననుసరించి, ఆయా లగ్నాంత కాలములకు చూప బడిన నిమిషములను, విజయవాడకు పశ్చిమదేశమున నుండువారలు ఆ యా కాలములలో కలుపగాను, ప్రాగ్దేశములయందుండువారు తీసివేయగను, స్టాండర్డు టైముననుసరించి ఇష్టమగు నాయానగరములకు లగ్నాంత కాలము లగును. తిథులలో ప్రతిమాసము దిగువను ప్రతిరోజున లగ్నాంత కాలములు చూపబడినవి.

భారతదేశమున ఆయా అక్షాంశ ప్రదేశములకు మేషాది నిరయణ రాశి ప్రమాణములు—ఘటికలు-విఘటికలు-పరలు

అక్షాంశ	మేషము	వృషభము	మిధునము	కర్కాటకము	సింహము	కన్య	తుల	వృశ్చికం	ధనుస్సు	మకరం	కుంభం	మీనం
	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర	ఘ. విఘ. పర	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.	ఘ. విఘ. పర.
10	౪-౩౫-౧౬	౫-౮-౧౦	౫-౨౮-౧౧	౫-౨౦-౧	౫-౨-౧౯	౪-౫౭-౫౧	౫-౧౧-౧౩	౫-౨౭-౨౧	౫-౨౦-౫౧	౪-౫౦-౧౬	౪-౨౨-౧౭	౪-౧౬-౧౪
11	౪-౩౩-౨౬	౫-౭-౧౦	౫-౨౮-౩౫	౫-౨౧-౩౨	౫-౪-౨౨	౪-౫౯-౫౯	౫-౧౩-౪	౫-౨౮-౨౦	౫-౨౦-౨౮	౪-౪౮-౪౪	౪-౨౦-౧౪	౪-౧౪-౬
12	౪-౩౧-౩౪	౫-౬-౧౦	౫-౨౮-౫౭	౫-౨౩-౫	౫-౬-౨౬	౫-౨-౮	౫-౧౪-౫౫	౫-౨౯-౨౦	౫-౨౦-౫	౪-౪౭-౧౨	౪-౧౮-౧౦	౪-౧౧-౫౭
13	౪-౨౯-౪౧	౫-౫-౧౦	౫-౨౯-౨౦	౫-౨౪-౩౮	౫-౮-౩౧	౫-౪-౧౮	౫-౧౬-౪౭	౫-౩౦-౨౧	౫-౧౯-౪౨	౪-౪౫-౩౮	౪-౧౬-౫	౪-౯-౪౮
14	౪-౨౭-౪౮	౫-౪-౯	౫-౨౯-౪౪	౫-౨౬-౧౨	౫-౧౦-౩౮	౫-౬-౨౮	౫-౧౮-౪౧	౫-౩౧-౨౧	౫-౧౯-౧౯	౪-౪౪-౪	౪-౧౩-౫౯	౪-౭-౩౭
15	౪-౨౫-౫౩	౫-౩-౯	౫-౩౦-౭	౫-౨౭-౪౭	౫-౧౨-౪౫	౫-౮-౩౯	౫-౨౦-౩౬	౫-౩౨-౨౩	౫-౧౮-౫౫	౪-౪౨-౨౯	౪-౧౧-౫౨	౪-౫-౨౫
16	౪-౨౩-౫౮	౫-౨-౭	౫-౩౦-౩౦	౫-౨౯-౨౩	౫-౧౪-౫౩	౫-౧౧-౫౩	౫-౨౨-౩౧	౫-౩౩-౨౫	౫-౧౮-౩౧	౪-౪౦-౫౩	౪-౯-౪౩	౪-౩-౧౨
17	౪-౨౨-౧	౫-౧-౩	౫-౩౦-౫౫	౫-౩౧-౧	౫-౧౭-౨	౫-౧౩-౮	౫-౨౪-౨౮	౫-౩౪-౨౮	౫-౧౮-౭	౪-౩౯-౧౬	౪-౭-౩౪	౪-౦-౫౭
18	౪-౨౦-౩	౪-౫౯-౫౯	౫-౩౧-౨౦	౫-౩౨-౩౯	౫-౧౯-౧౩	౫-౧౫-౨౪	౫-౨౬-౨౭	౫-౩౫-౩౨	౫-౧౭-౪౨	౪-౩౭-౩౭	౪-౫-౨౩	౩-౫౮-౪౧
19	౪-౧౮-౩	౪-౫౮-౫౪	౫-౩౧-౪౫	౫-౩౪-౧౯	౫-౨౧-౨౬	౫-౧౭-౪౧	౫-౨౮-౨౭	౫-౩౬-౩౭	౫-౧౭-౧౭	౪-౩౫-౫౮	౪-౩-౯	౩-౫౬-౨౪
20	౪-౧౬-౧	౪-౫౭-౪౮	౫-౩౨-౧౧	౫-౩౬-౦	౫-౨౩-౪౧	౫-౨౦-౧	౫-౩౦-౨౮	౫-౩౭-౪౨	౫-౧౬-౫౩	౪-౩౪-౧౬	౪-౦-౫౫	౩-౫౪-౫
21	౪-౧౩-౫౮	౪-౫౬-౪౧	౫-౩౨-౩౬	౪-౩౭-౪౩	౫-౨౫-౫౭	౫-౨౨-౨౨	౫-౩౨-౩౧	౫-౩౮-౪౯	౫-౧౬-౨౭	౪-౩౨-౩౩	౩-౫౮-౩౯	౩-౫౧-౪౪
22	౪-౧౧-౫౨	౪-౫౫-౩౪	౫-౩౩-౨	౫-౩౯-౨౭	౫-౨౮-౧౫	౫-౨౪-౪౫	౫-౩౪-౫౬	౫-౩౯-౫౩	౫-౧౬-౧	౪-౩౦-౪౯	౩-౫౬-౨౧	౩-౪౯-౨౧
23	౪-౯-౪౫	౪-౫౪-౨౫	౫-౩౩-౨౮	౫-౪౧-౧౪	౫-౩౦-౩౫	౫ ౨౭-౧౧	౫-౩౬-౪౩	౫-౪౧-౭	౫-౧౫-౩౩	౪-౨౯-౩	౩-౫౪-౧	౩-౪౬-౫౬
24	౪-౭-౩౭	౪-౫౩-౧౪	౫-౩౩-౫౫	౫-౪౩-౨	౫-౩౨-౫౮	౫-౨౯-౩౭	౫-౩౮-౫౩	౫-౪౨-౧౭	౫-౧౫-౬	౪-౨౭-౧౫	౩-౫౧-౩౯	౩-౪౪-౨౮
25	౪-౫-౨౫	౪-౫౨-౨	౫-౩౪-౨౩	౫-౪౪-౫౨	౫-౩౫-౨౨	౫-౩౨-౬	౫-౪౧-౩	౫-౪౩-౨౯	౫-౧౪-౩౯	౪-౨౫-౨౫	౩-౪౯-౧౪	౩-౪౧-౫౯
26	౪-౩-౧౧	౪-౫౦-౪౮	౫-౩౪-౫౨	౫-౪౬-౪౪	౫-౩౭-౫౦	౫-౩౪-౩౮	౫-౪౩-౧౭	౫-౪౪-౪౩	౫-౧౪-౧౧	౪-౨౩-౩౨	౩-౪౬-౪౭	౩-౩౯-౨౭
27	౪-౦-౫౪	౪-౪౯-౩౪	౫-౩౫-౨౧	౫-౪౮-౩౯	౫-౪౦-౧౯	౫-౩౭-౧౩	౫-౪౫-౩౪	౫-౪౫-౫౮	౫-౧౩-౪౧	౪-౨౧-౩౮	౩-౪౪-౧౭	౩-౩౬-౫౩
28	౩-౫౮-౩౫	౪-౪౮-౧౭	౫-౩౫-౫౧	౫-౫౦-౩౫	౫-౪౨-౫౨	౫-౩౯-౫౧	౫-౪౭-౫౩	౫-౪౭-౧౪	౫-౧౩-౧౨	౪-౧౯-౪౧	౩-౪౧-౪౪	౩-౩౪-౧౫
29	౩-౫౬-౧౪	౪-౪౬-౫౮	౫-౩౬-౨౧	౫-౫౨-౩౫	౫-౪౫-౨౭	౫-౪౨-౩౧	౫-౫౦-౧౫	౫-౪౮-౩౩	౫-౧౨-౪౧	౪-౧౭-౪౧	౩-౩౯-౯	౩-౩౧-౩౪
30	౩-౫౩-౪౮	౪-౪౫-౩౮	౫-౩౬-౫౨	౫-౫౪-౩౮	౫-౪౮-౬	౫-౪౫-౧౪	౫-౫౨-౪౦	౫-౪౯-౫౪	౫-౧౨-౧౦	౪-౧౫-౩౯	౩-౩౬-౨౯	౩-౨౮-౫౧

N. B. :- పది అక్షాంశ ప్రదేశమున గల పురప్రాంతములు మొదలు ముప్పది అక్షాంశ ప్రదేశమున గల పట్టణ ప్రాంతముల వరకు ఈ చూపిన నిరయణమేషాది లగ్న ప్రమాణములను స్వీకరించవచ్చును. భారతదేశమున చాలా భాగము వరకు ఈ లగ్న ప్రమాణములను చూచి వ్యవహరించు కొనవచ్చును.

విజయవాడ ప్రాంతములకు

మేషాది నిరయణ లగ్న ప్రమాణములు—పుష్కరలు

లగ్న ప్రమాణములు			పుష్కర ప్రమాణములు		
మేషము	౪-౨౩	గం 1—45	మేషము	౩-౪	గం 1—14
వృషభము	౫-౨	గం 2—01	వృషభము	౨-౨౦	గం 0—56
మిధునము	౫-౩౦	గం 2—12	మిధునము	౪-౨౪	గం 1—46
కర్కాటకము	౫-౩౧	గం 2—12	కర్కాటకము	౧-౧౭	గం 0—31
సింహము	౫-౧౬	గం 2—06	సింహము	౩-౪౧	గం 1—28
కన్య	౫-౧౨	గం 2—05	కన్య	౨-౨౬	గం 0—58
తుల	౫-౨౪	గం 2—10	తుల	౪-౧౯	గం 1—44
వృశ్చికం	౫-౩౪	గం 2—14	వృశ్చికం	౧-౧౮	గం 0—31
ధనుస్సు	౫-౧౮	గం 2—07	ధనుస్సు	౩-౪౩	గం 1—29
మకరం	౪-౪౦	గం 1—52	మకరము	౨-౧౧	గం 0—52
కుంభము	౪-౮	గం 1—39	కుంభము	౩-౧౮	గం 1—19
మీనము	౪-౨	గం 1—37	మీనము	౦-౫౬	గం 0—22

N. B. :— గత లగ్నాంత కాలములో ముహూర్త లగ్న సంబంధమైన పుష్కర గంటలను కలిపిన శుభ ముహూర్త లగ్నమందు పుష్కర సమయము వచ్చును

రాజమండ్రి ప్రాంతములకు

మేషాది నిరయణ రాశిప్రమాణములు

మేషస్య	౪-౨౨	తులాయాః	౫-౨౪
వృషభస్య	౫-౧	వృశ్చికస్య	౫-౩౫
మిధునస్య	౫-౩౧	ధనుషః	౫-౧౮
కర్కాటకస్య	౫-౩౧	మకరస్య	౪-౩౯
సింహస్య	౫-౧౭	కుంభస్య	౪-౮
కన్యాయాః	౫-౧౩	మీనస్య	౪-౧

విజయనగర ప్రాంతములకు

మేషాది నిరయణ రాశిప్రమాణములు

మేషస్య	౪-౨౦	తులాయాః	౫-౨౭
వృషభస్య	౫-౦	వృశ్చికస్య	౫-౩౬
మిధునస్య	౫-౩౧	ధనుషః	౫-౧౭
కర్కాటకస్య	౫-౩౩	మకరస్య	౪-౩౮
సింహస్య	౫-౧౯	కుంభస్య	౪-౫
కన్యాయాః	౫-౧౬	మీనస్య	౩-౫౮

అయనాంశలు	నూతన సంస్కార సంస్కృత చైత్ర పక్షాయనాంశలు సంవత్సరాదికి 23°-33'-13" అయనగతి 50"-26

ఆంధ్రప్రదేశ్ — భారత దేశముల సౌభాగ్యములు

మి	వృ	మే	మీ
గు	శు	ర చం బు కే	
కు	వర్ష లగ్న కుండలి		
శ			
	రా	ల	

మి	వృ	మే	మీ
గు		బు శు కే	ర
కు	జగల్లగ్న కుండలి		ల
చం శ			
	రా		

వర్షలగ్నాపేక్షయా. లగ్నషష్ఠాధిపతియగు కుజుడు భాగ్యమున నీచయందుండెను., షష్ఠభాగ్యాధిపతులకు పరివర్తనము. ధనపంచమాధిపతియగు గురునకు అష్టమస్థితి. తృతీయవాహనాధిపతియగు శనికి రాజ్యస్థితి. సప్తమ వ్యయాధిపతి శుక్రునకు సప్తమస్థితి, శనివీక్షణయుకలదు. అష్టమలాభాధిపతియగు బుధునకు షష్ట స్థితి. భాగ్యరాజ్యాధిపతులగు చంద్రరవి సంబంధము—మరియు కేతుసంబంధముకూడాగలదు. వ్యయమందు రాహువు.

ఇక జగల్లగ్నాపేక్షయా లగ్నవ్యయాధిపతియగు శనికి షష్ఠాధిపతియగు చంద్రునితో కలసి సప్తమస్థితి. ధనలాభాధిపతియగు చంద్రునకు పంచమస్థితి. తృతీయరాజ్యాధిపతియగు కుజునకు ఆరింట నీచస్థితి. వాహన భాగ్యాధిపతియగు శుక్రునకు పంచమాష్టమాధిపతియగు బుధునితోను—కేతువుతోను కలసి తృతీయస్థితి. సప్తమాధిపతి రవికి ధనస్థితి. భాగ్యమున రాహుస్థితి. ఇట్లుపరిశీలన చేయగ వర్షలగ్నాధిపతి నీచయందుండుట చేతను. షష్ఠభాగ్యాధిపతులకు పరివర్తనమువలన స్థలోపాధిక విషయమున తలవనిపేచీలు ప్రభుత్వమున తల యెత్తుచు పరివర్తనమునకు దారితీయును. రాష్ట్ర సరిహద్దు ప్రాంతముల చిన్నచిన్న అలజడులు ఏర్పడేగు చుండును. భాగ్యరాజ్యాధిపతులకు ఆరింట, అష్టమాధిపతితోను కేతువుతోను సంబంధముండుటవలన మొత్తం 4 గ్రహములు ఆరింటయుండుటచేతను ప్రభుత్వము సమర్థవంతముగను, ప్రజానురంజకముగనుండును. ఏడింట శుక్రుడు ఉండి లగ్నమును చూచుటవలన దేశము సుభిక్షముగను—సుఖముగను ఉండును. ధనపంచ మాధిపతికి అష్టమస్థితిచే ప్రభుత్వమునందు వ్యయాధిక్యము. కొన్ని ప్రతిపక్షముల విజృంభణము స్ఫురించు చున్నది.

ఇక జగల్లగ్నమును లగ్నవ్యయాధిపతియగు శనిచూచుచుండుటవలన, తృతీయ లాభాధిపతియగుకుజుడు నీచస్థుడై లగ్నమును చూచుచుండుటవలన, షష్ఠాధిపతియగు చంద్రుడు లగ్నమును చూచుచుండుటవలన ప్రపంచరాజ్యాలవారిలో అనేక విషమ సమస్యలు బయలుదేరి పరస్పరవిశ్వాస గౌరవములకు తావులేకున్నను ధన లాభాధిపతియగు గురుడు లగ్నమును చూచుచుండుటవలన. భారత (కేంద్ర) ప్రభుత్వమువారు అవలంబించు విధానము, సర్వదేశ ప్రజామోదమైనదిగ వన్నెగాంచును. వాహనపంచమాధిపతులకు, బుధ శుక్రులకు కేతు సంబంధము తృతీయమునుండుటవలన మంత్రిమండలిలో చిన్నచిన్న అభిప్రాయభేదములు కలుగుచున్నను సమసిపోగలవు. ధనరాజ్యాధిపతులు గురుకుజులు లగ్నమును చూచుచుండుటవలన భరత ప్రభుత్వ [illegible] శికలు విజయవంతమై తలసరి ఆదాయమభివృద్ధిగాంచును. నీటిపారుదల వ్యవహారములు, జలవిద్యుత్పాదకములు అభి వృద్ధిచెంది ప్రజానురంజకముగ నుండును. వృత్తిలోనున్నవారు కడు జాగరుకతో నడచినగాని ప్రజానుమోద మును, ప్రభుత్వామోదమును పొందజాలరు. దేశారిష్టయోగములను—కొన్ని ఉత్పాతయోగములను విచారణ చేయగ ఖండాంతరములయందు యుద్ధములు సంభవించుసూచనలు కలవు. దాని ప్రభావము ఏకొంత భారత దేశమందు కనిపించునా యనిపించుచున్నది. పంచభూతముల ప్రకోపముకూడ కలుగునాయనిపించుచున్నది. వర్షలగ్నజగల్లగ్నములు అన్యోన్యకేంద్రములగుటవలన రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వములకు సామరస్యముండి ప్రభుత్వము ప్రజాదరణను పొందును.

కార్తెలు — ఫలములు

తారీఖు			కార్తెలు	సమయం		ఫలము—
1978	మే	11	కృత్తికకార్తె	ప.గం.	12—10	సాధారణవృష్టి
	మే	25	రోహిణికార్తె	ప.గం.	8—27	సామాన్యవృష్టి
	జూన్	8	మృగశిరకార్తె	ఉ.గం.	6—16	అపుడపుడు సువృష్టి
	జూన్	21	ఆర్ద్రకార్తె	తె.గం.	5—16	అచటచట సువృష్టి
	జూలై	5	పునర్వసుకార్తె	తె.గం.	4—50	మేఘాడంబరాల్పవృష్టి
	జూలై	19	పుష్యకార్తె	తె.గం.	4—20	సువృష్టివలె
	ఆగస్టు	2	ఆశ్లేషకార్తె	రా.గం.	3—12	మేఘాడంబరవృష్టి
	ఆగస్టు	16	మఘకార్తె	రా.గం.	12—49	సువృష్టితుల్య
	ఆగస్టు	30	పూ.ఫకార్తె	రా.గం.	8—47	సామాన్యవృష్టి
	సెప్టెం	13	ఉ.ఫకార్తె	ప.గం.	2—44	సాధారణవృష్టి
	సెప్టెం	27	హస్తకార్తె	ఉ.గం.	6—7	సువృష్టి
	అక్టో	10	చిత్రకార్తె	సా.గం.	7—1	సవాత వృష్టి
	అక్టో	23	స్వాతికార్తె	తె.గం.	5—36	వాతాధిక వృష్టి
	నవం	6	విశాఖకార్తె	ప.గం.	1—40	కించిత్సువృష్టి
	నవం	19	అనూరాధకార్తె	సా.గం.	7—47	సామాన్యవృష్టి

వర్ష సారాంశము

చైత్రశుక్లములో స్వల్పవాయువుతోగూడిన సామాన్య వర్షములుపడును. బహుళమున క్రమేపి యు ఎండలుతీవ్రమగును. వైశాఖశుక్లములో క్రమేపియు ఎండలు తీవ్రమయి బహుళమున సుడిగాలులతోకూడిన రెండుమూడు దఫాలు వానలుపడును. జ్యేష్ఠశుక్లములో ఆరంభముల కరువగు వర్షములు ప్రారంభమై బహుల ములో గ్రహములన్నియు అమృతాది నాడీచతుష్టయమందుండుటచే దేశమంతటను సువృష్టిగా వర్షించును. ఆషాఢమాసమున అనావృష్టి యోగప్రాబల్యమున్నను ఈ మాసమంతయు కుజ—బుధ—శుక్ర— శనుల అమృతాధినాడీ చతుష్టయమందు సంచరించుటచే పర్వతప్రాంతములయందువర్షించి గోదావర్యాది నదులు చక్కగ ప్రవహించును. కొన్ని ప్రాంతములయందు వర్షమునకై తహతహలాడుదురు. ఈ మాసారంభాంత కాలములయందు స్వల్పముగను, మధ్యభాగమున అచటచట సమృద్ధిగను వర్షించును. శ్రావణ శుక్లములో మేఘాడంబరముతో గూడిన సామాన్యవర్షములు కురియును. బహుళములో అన్ని దేశములయందు సస్యాను కూల వర్షములు సంభవించును. భాద్రపద శుక్లములో సప్తమిదాటిన పిదప క్రమేపియు మంచివర్షములు కురియును. బహుళమున ముసుళ్లు గూడ పట్టవచ్చును. ఆశ్వయుజశుక్లములోను, బహుళములోనుసువృష్టిగా నుండును. ఈ మాసమున గ్రహములకుచండవాయునాడీ, వాయునాడీసంచారము వలనసముద్రప్రాంతముల యందు, ఖండఖండములయందుగాలివానలసూచనలుగలవు. కార్తికశుక్లములోఅపుడపుడు సామాన్యవర్షములు కలుగును. బహులములోనుత్తరార్ధమున క్రమేపియుతెరపిగల్గును. మార్గశిర మాసమున సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి ప్రాంతమున సామాన్యముగవర్షించినను వర్షాకాలనివృత్తిచిహ్నాలు ప్రస్ఫుటముగకనుపించును. క్రమేపియు శీతల మధికమగును. పౌషమాసమున శుక్లములోతెరపిగనుండును. బహుళములోఉత్తరార్ధమునఒకమాదిరి భా [illegible]

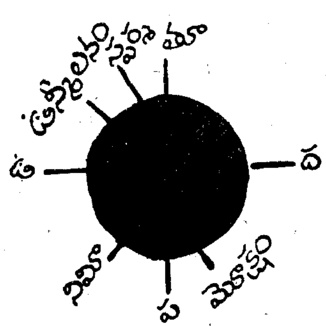
ములుపడును. మాఘమాసమున అపుడపుడువామపాళివర్షములుపడును. ఫాల్గునశుక్లములో ఉత్పన్నమగును వత్సరాంతమున నుప్రాంతములయందు తటాకములు నిండునట్లు భారీ వర్షములు కురియును.

N.B: బుధోదయ కాలమందు విశేషముగా బుధుడు కనుపించుకాలమునందు ఉత్పాతములు కలుగుట గమనించతగినవి.

ఖచ్ఛన్న చంద్రగ్రహణం

16—9—78 P.M. — 17—9—1978 A.M,

ఏతత్సంవత్సర భాద్రపద శు౧౫ శనివాసరే పూర్వాభాద్రా నక్షత్ర యుక్త కుంభ మీనరాశ్యోః చంద్రగ్రహణం. ఖచ్ఛన్నం. కేతుగ్రస్తః పింగలవర్ణః **P. M.**

సూర్యాస్తమయాదిస్పర్శకాలః **I.S.T.** రా. గం. 10—50
నిమీలన కాలః రా. గం. 11—54
మధ్య కాలః రా. గం. 12—34

78—9—17 **A. M.**

ఉన్మీలన కాలః రా. గం. 1—14
శుద్ధమోక్షకాలః రా. గం. 2—18
ఆద్యంత పుణ్య కాలః 3—28
బింబాదర్శన కాలః 1—20

ఉత్తరగోలః అపసవ్య గ్రహణం. ప్రాగా పన్నే స్పర్శః పశ్చిమ వాయు వోర్మధ్యే నిమీలనం. ఈశానదిశ్యున్మీలనం పశ్చిమ నైఋుతి మధ్యే మోక్షః

నిత్యభోజన ప్రత్యాబ్దిక నిర్ణయః

చంద్రగ్రహేతుయాం స్త్రీ నిత్యాది ప్రమాణానురోధేన అపరాహ్ణ దర్వాగేవ నిత్య భోజన ప్రత్యాబ్దికాదికం నిర్వర్తనీయం. బల వృద్ధాతురైర్యా మధ్యయామాంతరే కర్తవ్యం

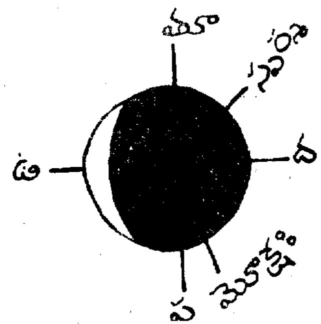
తా. నిత్యభోజన ప్రత్యాబ్దకములు మధ్యాహ్నం 12 గంటలులోగా నిర్వర్తించవలెను. బాలురు—వృద్ధులు, అస్వస్థులు సా. 4 లోగా తినవచ్చును.

గ్రహణ గోచారము

స్పర్శకాల కుంభరాశి ఫలం	మోక్షకాల మీనరాశి ఫలం
మేష—కర్కాట వృశ్చిక—ధనుస్సులకు శుభం	వృష—సింహ— ధను—ర్మకరములకు శుభం
మిథున— సింహ— తుల— మీనములకు మధ్యమం	మేష—కర్కాట—కన్య—వృశ్చికములకుమధ్యమం
వృషభ—కన్య—మకర—కుంభములకు అధమం	వృష—తుల—కుంభ—మీనములకు అధమం

పునరపి చంద్రగ్రహణము 14—3—1979 A.M.

ఏతత్సవత్సర ఫాల్గున శు౧౫మా మంగళవాసరే ఉత్తర ఫల్గునీ నక్షత్రే సింహరాశౌ చంద్రగ్రహణం త్రిపాదాధిక (17/20) గ్రాసః రాహుగ్రస్తః పింగల వర్ణః

14—3—79 **A.M.**

సూర్యాస్తమయాదిస్పర్శ కాలః **I.S.T.** రా. గం. 12—59
మధ్య కాలః రా. గం. 2—38
శుద్ధ మోక్షకాలః రా. గం. 4—17
ఆద్యంత పుణ్యకాలః గం. 3—18

ఉత్తరగోలః సవ్యగ్రహణం. దక్షిణాగ్నేయ మధ్యే స్పర్శః పశ్చిమ దిగ్బింద్వాపన్నే మోక్షః

నిత్య భోజనవిషయే నాస్తి సందేహః యథాకాల ఏవసర్వం నిర్వర్తనీయం గ్రహణ స్యరాత్రౌ తృతీయ యామే సంభవత్వాదితి. నిత్య ప్రత్యాబ్దికములు యథాప్రకారమే జరిగించవచ్చును.

గ్రహణ గోచారము

మిథున— తుల— వృశ్చిక— మీన— రాసుల వారికి శుభఫలం
మేష— కర్కాటక— ధనుస్సు— కుంభము రాసుల వారికి మధ్యమఫలం
వృషభ— సింహ— కన్య— మకర— రాసుల వారికి అధమ ఫలం.

గ్రహణ శాంతి

జన్మనక్షత్రమునందుగానీ,జన్మరాశియందుగాని గ్రహణము సంభవించినవెండితోచంద్రబింబమును చేయించి వెండితో నాగ బింబమును చేయించి వాటిని నేతితో నిండిన కంచుపాత్ర యందుంచి తిలవస్త్ర దక్షిణాలను సంపాదించి మధ్యకాలానంతరము సంకల్పము చేసి, చంద్ర రాహువులను ధ్యానించి "తమోమయమహాభీమ సోమ సూర్యవిమర్దన ! హేమతార ప్రదానేన మమశాంతి ప్రదోభవ. విధుంతుద నమస్తుభ్యం సింహికానందనాచ్యుత! దానేనానేననాగస్య రక్షమాం వేధజాద్భయాత్" అనుమంత్రములనేక పర్యాయములనుచ్చరించి ఘృత కాంస్యపాత్రయందుంచినఆ ప్రతిమలను పాత్రతోసహ తిలవస్త్ర దక్షిణలతో గ్రహణసూచి తారిష్టనివారణార్థం శుభఫల ప్రాప్త్యర్థం చతుభ్యమహంసం ప్రదదే— నమమ అను దానవాక్యముతోపూజచేసి బ్రాహ్మణునకు దానమీయవలెను.

ధర్మ నిర్ణయాః

పూర్వపద్ధతి పంచాంగే మకర సంక్రమణ పుణ్యకాల నిర్ణయః పౌష బ ౧౧ ఆదివాసరే సంగవాద్య పరాహ్ణాంత కాలేషు క్రమశః పుణ్యాతిశయత్వం: సంక్రమణాదారభ్య అవశిష్టోదినభాగః కించిన్న్యూన ముహూర్తాత్మకః ఏతాదృశస్థలేమకర సంక్రమణ ప్రయుక్తస్నానదాన శ్రాద్ధాదికం ప్రవేశాత్పరస్మిన్కాలేవాపూర్వస్మిన్యాకాలేకర్తవ్యమితి విచికిత్సాయామాహ వస్తుతః షడశీతిషు మకర సంక్రమణేచ అతీతే ఏవపుణ్యత్వముక్తం తథాప్యేతా దృశస్థలేషు పరపుణ్యకాలమ పేస్య పూర్వ పుణ్యకాల ఏవాదరణీయ ఇతి. తథాచ మాధవః అతస్తదస్తమయా త్ప్రాచీన లక్షణ భ విన్యుత్తరాయణేచోత్తరభాగప్రశస్త్యంపరిత్యజ్య పూర్వభ గేఅనుష్ఠాతవ్యమితి॥ కించ "తత్రైవ అస్తమయ ప్రచీన భావిషు.షడశీతి ముఖేష్వపి ఉత్తర భాగ ప్రశస్త్యం బాధిత్వాపకరన్యాయేనపూర్వభాగ ప్రశస్త్యంవిధాతవ్యమితి" "సంక్షేపేచ" అనే న్యైనన్యాయేన సర్వేషుసంక్రమణేషు దివస ఏవానుష్ఠా నంభవతి, తదాపూర్వోత్తర భాగోవ్యవస్థాపనీయ ఇతి, ధర్మసింధావపి ఘటికా ద్వల్ప దిన శేషే మకర సంక్రాతౌ సంక్రాత్యానన్నకాలేది పైవ స్నాన. శ్రాద్ధ. భోజనాని కార్యాణి రాత్రౌ శ్రాద్ధదానాదేర్నిషేధత్। స్వల్పదిన భాగేస్నాన—శ్రాద్ధ.భోజనాదేః కర్తుమశక్యత్వాత్, రాత్రౌ. భోజననిషేధాత్ పుత్రవద్గృహిణః ఉపవాస నిషేధాచ్చ. తస్మాదీదృశే విషయే పరపుణ్యకాలం బాధిత్వాపూర్వభాగే ఏవ పుణ్యత్వమితి। అత్రవిచార్యమాణే సతి ఘటికాది పదస్య శ్రాద్ధపర్యాప్తకాలే ఏవతాత్పర్య మిత్య వగమ్యతే॥ అత్రవిశేషోచ్యతే ప్రేతః కాలేషున శ్రాద్ధం ప్రకుర్వీతద్విజోత్తమ ఇతి శివరాఘవసంవాదాత్,"చతుర్థే ప్రహరే ప్రప్తే యశ్ర్చాద్ధం కురుతే నరః ఆ సురంచభవేచ్ఛ్రాద్ధం దాతాచ నరకం వ్రజేత్ ఇతిస్మృత్యంతర వచనం, అత్రచతుర్థ ప్రహరపదం సాయంకాలోపలక్షణ మిత్యవగమ్యతే, ఆభ్యాం ప్రమాణాభ్యాంగ్రహణనిమిత్తాతిరిక్త స్యయస్యకస్యాపి శ్రాద్ధస్యప్రాప్త్యర్త,స్సాయం కాకానిషిధ్యేతే, సంగవాద్య పరాహ్ణాంతకాలేష్వేవ సంక్రమణావిషణ్ణాన పతి శ్రాద్ధార్హత్వం పూర్వ ప్రతిపాదిత గ్రంధానురోధేన ప్రతీయతే కించ "అహ్ని సంకమణే పుణ్యమహః కృత్స్నం ప్రకీర్తితమిత్యత్రాపి శ్రాద్ధార్హకాలేష్విత్యర్థః నచశ్రాద్ధా నర్హాకాలేష్వి సర్వనిబంధన గ్రంధభి ప్రాయః ఏవంచ. యాయా స్సన్నిహితా నాద్యస్తాస్తాః పుణ్యతమా. భవేయురిత్యాదినా సంక్రమణాత్పూర్వం భావిని సంగవకాలే పుణ్యత్వం. మధ్యాహ్నే పుణ్యతరత్వం. అపరాహ్ణకాలే పుణ్యతమత్వ మిత్యలం శాఖా చంక్రమణేన.

తా. సూర్యాస్తమయాత్పూర్వం రెండు ఘటికలు [ముహూర్తం]లోగా మకరసంక్రమణం అయినది కావున అనంతరమందు కాంగిన పుణ్యకాలము. పూర్వమందేయగునని సర్వనిబంధన గ్రంధాభిప్రాయము. అందు— సంగవ ఆరంభములగాయతు అపరాహ్ణాంతము వరకు క్రమశః పుణ్యాధిక్యము. ఇట్టి పరిస్థితిలో మకర సంక్రమణ శ్రాద్ధం ప్రవేశానంతరమందు సంధ్యాకాలంలోను— రాత్రియందు జరిపించకూడదు. పరదినమునకు వెళ్లుట సర్వథా అశాస్త్రీయము. కావున పై నిర్ణయ ప్రకారం నిర్వర్తించవలెను.

శ్రీ రస్తు   శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

శ్రీ కాలయుక్త నామ సంవత్సర పంచాంగ పీఠికా

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ మహాత్రిపుర సుందరి పరశివాభ్యాంనమః
శ్రీ కాలయుక్త నామ సంవత్సర పంచాంగ పీఠికా.

శ్లో. అచిన్త్యావ్యక్త రూపాయ నిర్గుణాయ గుణాత్మనే, సమస్త జగదాధారమూర్తయే బ్రహ్మణేనమః॥౧॥ లంబోదరాం ప్రియద్వయమంభుజ శ్రీ సర్వస్య హార్యస్య మర్చయామః యదర్చయా బ్రహ్మముఖామరేశా నిరంతరాయం సఫలీకృతార్థాః॥౨॥ ప్రావృట్చరన్మేషు విభౌ భుజంగశయ్యా విభూషౌ విహగోక్ష వాహనౌ గోపాల మల్లేశ్వర దేవదేవౌ స్తువః ప్రియాదత్త హృదర్ధదేహౌ॥౩॥ వేదమయీం నాదమయీం బిందుమయీం పరపదోద్య దిందుమయీం. మంత్రమయీం తంత్రమయీం ప్రకృతిమయీం నౌమి విశ్వవికృతిమయీం॥౪॥లక్ష్మీ ప్రదానసమయే నవవిద్రుమాభాం విద్యాప్రదానసమయే శరదిందు శుభ్రాం విద్వేషి వర్గ విజయే చతమాలనీలాం గౌరీం త్రిలోక జననీం శరణం ప్రపన్నా. ॥౫॥

జగద్గురు వర్ణనమ్

శ్లో. జగద్గురూ గురూ వందే శంకరాచార్య రూపిణౌ
స్మరణే మోక్ష దాతారౌ కామకోటి మహేశ్వరౌ॥౬॥
శ్రీ చంద్రశేఖరా భిఖ్య జయాభిఖ్యౌ యతీశ్వరౌ
స్మరణే జ్ఞానదౌ నిత్యం వాంఛి తార్థ ఫలప్రదౌ॥౭॥

కులగురుస్తుతిః

ఉచ్చైరాగ్రహ నిగ్రహం ప్రవితత జ్యోతిః పదైకాశ్రయం
విద్యాగోచరం మాహతోరు తమ సంత్రయ్యాత్మకం విస్రమం
శ్రీ మన్సూరి కులాగ్రణీమణి మిమం శ్రీ సూర్యనారాయణం
విద్వాసంతముభావి మా శుభధియా నిస్సీమ మారాధ్నువః ॥౮॥

స్వీయ వంశక్రమః

శ్రీకౌండిన్య సగోత్రే పిదపర్త్యాఖ్యాన్వయే ప్రసిద్ధతమే. త్రిస్కంధశాస్త్రకృతినో భవన్తి శశ్వద్బుహా కాలాత్॥౯॥ చలమాఖ్య వేంకట చలాఖ్యస్తదా భవద్విబుధః యోలుపప్త మాస విషయక వాదే నాగనయ దపివిశ్వపతిః॥౧౦॥ తస్యసుతస్తత్సదృశ శ్శేషాచలదైవ నిత్రపరః జిష్ణుతే తస్యసుతౌ పూర్ణావిద్యాసుపరిపూర్ణౌ॥౧౧॥ తయోర్ద్వితీయో ౨ ద్వితీయ ప్రతిభాభాస్వద్భోత్తమః శ్రీ పూర్ణార్యః పుష్కరాది సంప్రాపోజ్జ్వల దృశాః॥౧౨॥ తస్యార్య వర్యస్య నిత్య ప్రసాద ప్రాప్తాఖిలజ్యోతిష సద్రహస్యః త్రిస్కంధ శాస్త్రాబ్ధికృతాధిక ప్రమాః పంచాత్మజాస్సర్గజిత ప్రవీణాః॥౧౩॥ శాంతస్తేషు ద్వితీయ శ్శ్రీసుబ్రహ్మణ్య సుధీ మణిః బాల్యే వయసితాతేన జ్యోతి శ్శాస్త్రేసు శిక్షితః ॥౧౪॥ వారాణస్యాం గురుర్యస్యాయో పాఖ్య మురళీధరః తదనుగ్రహ సంప్రాప్త గోళ విద్యావిచక్షణః॥౧౫॥ జేతా సభాసు శత్రూణాంగణితే భీమ విక్రమః, మహారాజస్య విజయనగర్యాం దైవజ్ఞమణిః॥౧౬॥ శైవ బాలా మహామంత్రజప పూజాపరాయణః, యస్మై దత్తం శ్రీముఖం శ్రీ కామకోటి మహేశ్వరైః ॥౧౭॥ గజాననగు హాశం భోరివ దౌత్సస్యనందనౌ, తయోః పూర్వస్తు శ్రీకృష్ణస్సుబ్రహ్మణ్యాహ్వయః పరః ॥౧౮॥ గురుప్రకృపయా వాఖ్యాం సిద్ధాన్తీకృత్య నిఖిల సంసత్సు స్వమతం తథాద్య క్రియతే పంచాంగం ధర్మకర్మార్థం॥౧౯॥

సంవత్సరాది కృత్యం

అబ్దాదౌ మిత్రసంయుక్తో మంగలస్నానమాచరేత్, అలంకృతో గణాధ్యక్షం వాణీం దైవవిదం గ్రహాన్॥౨౦॥ గురూన్విప్రాంశ్చ సంపూజ్య మంచితో బ్రహ్మజన్మతః, సంవత్సర ఫలం కృత్వాసుకృతానాం ఫలం లభేత్॥౨౧॥ యద్వర్షాదౌ నింబసుమం శర్కరామ్లఘృతైర్యుతం భక్షితం పూర్వయామేస్యాత్తద్వర్షం సౌఖ్యదాయకం॥౨౨॥

అథాదౌ బ్రహ్మాయుః ప్రమాణమ్

బ్రహ్మణస్సౌరమానేన త్రుటికాల ప్రమాణం మాసాః ౫ దినాని ౨౭ ఘట్యః ౪౬ విఘట్యః ౪౦ లవకాల ప్రమాణం సం౪౯ మా౪ దినాని౨౭ ఘట్య ౪౬ విఘట్యః ౪౦ నిమేషకాల ప్రమాణం౧౪౭౯మా౫దినాని౨౩ ఘట్యః ౨౦ గుర్వక్షరోచ్చారకాల ప్ర. సం ౪౧ సహ ప్రాణకాల ప్ర. సం ౪ లక్షాః విఘటికా ప్ర. సం. ౨౪ లక్షాః ఘటికా ప్ర.సం౧౪ కోట్లు౪౦ లక్షాః అహః ప్ర॥సం॥౪౩౨ కోటయః॥ అహోరాత్ర ప్రమాణ సం౯౬౪ కో॥ మాస ప్ర.సం ౨౫౯౨౦ కో. ఋతు ప్రమాణ సం॥౫౧౮౪౦ కో. అయన ప్ర.సం॥౧౫౫౫౨౦కో. సం॥ ప్ర.సం॥౩౧౧౦౪౦కో. వర్తమానస్యాస్య బ్రహ్మణః పరాఖ్యస్యాయుషోర్ధం గతం. ద్వితీయ పరార్థే ప్రథమ వర్షే ప్రథమవాసరే గత ఘట్యాదయః ఘ౧౩ విఘ ౪౨ ప్రాణ(౦) గుర్వక్షరోచ్చారకాల ౩ నిమేష ౯ లవ కాల ౧౯ త్రుటికాల ౯౪ సంప్రతి పంచాశీతమే (౯౫) త్రుటికాలే గతమాసాః ౫ దినాని ౨౩ ఘటి ౨౦ విఘం బ్రహ్మణస్సౌరమానేన వయోగత వత్సరాః ౧౫౫౫౨౧౭౯ కో ౭౯ ల ౪౯ సహ ౭౯ సం. ఇదానీం తన శ్వేత వరాహకల్పే స్వాయంభువ స్వారోచిషోత్తమజ తామసరైవత చాక్షుష వైవస్వత సూర్యసావర్ణి, రుద్ర సావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి రౌఖ్య. భౌత్యాఖ్యేషు చతుర్దశసు మనుషుస్వాయంభువాద్యాష్షణ్మనవో గతాః. సప్తమే వైవస్వత మన్వంతరే సప్తవింశతి మహాయుగాని గతాని సంప్రత్య అష్టావింశతితమే మహాయుగే. కృత త్రేతా ద్వాపరయుగాని గతాని. అస్మిన్కలియుగే ౫౦౭౯ సంవత్సరాణిగతాని. సప్తర్షీణాం మనూనాంచ ఘటికాకాల సంభవాః । దృష్యబ్దేందకోవత్సరాస్స్యుర్బ్రహ్మ వఙ్గణ యోత్సరం॥ పరమాయుషిస్యై తేషాం యుగానా మేక సప్తతిః సప్తర్షీంద్ర మనూనా మపిస్వమానే నాయుర్వర్ష శతమేవ॥ తత్ప్రమాణ సౌరాబ్దాః ౩౦ కో ౬౭ ల ౨౦ సహ. సంవత్సర ప్ర. సం. ౩౦ ల ౬౭ సహ ౨౧౦ సం. అహోరాత్ర ప్రమాణ సం౯౫౨౦ దిన ప్ర. సం. ౪౨౬౦ ఘటికా ప్ర. సం. ౧౪౨ సం. వర్తమానస్యాస్యవైవస్వత మనోర్వయోగత వత్సరాః ౧౨ కో ౫ ల ౩౩ సహ ౭౯ సం. శిష్టాబ్దాః ౧౯ కో ౬౧ ల ౯౬ సహ ౯౨౧ సం. సృష్టి కాలాత్ప్రగ్రహ్మధ్యాన గత వత్సరాః ౦ కో ౩౦ ల ౬౪ సహ. సృష్ట్యాది గత సౌరాబ్దాః ౧౯౫ కో ౫౮ ల ౯౫ సహ ౭౯ సం. కలిగతాబ్దాః ౫౦౭౯ శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాద పూజ్యావతారబ్దాః ౨౦౫౦ శ్రీ భాష్యకార రామానుజపాదపూజ్యావతారాబ్దాః ౯౬౩ శ్రీమధ్వాచార్య పాదపూజ్యావతారాబ్దాః ౯౫౯ శాలివాహన శకాబ్దాః ౧౯౦౦ ప్రభవాది గతాబ్దాః ౫౧ శిష్టాబ్దాః ౯

—వ్యవహారమాన నిరూపణం—

అథాస్మిన్దేశే లోక వ్యవహారార్థం చాంద్రమానాబ్దో గ్రాహ్యః వింధ్య స్యోత్తర దేశే బార్హస్పత్య మానాబ్దో గ్రాహ్యః అయమేవ ఫల ప్రదర్శనార్థం మాసనామ్నా గ్రాహ్యః చాంద్రమాన వశాదయం కాలయుక్త నామసంవత్సరః బార్హస్పత్య మానవశాదయం ప్రజాపతి నామసంవత్సరః అయమేవపౌష్యాబ్ద ఇత్యుచ్యతే "యుగం వేద్వత్సర పంచకేన యుగానితు ద్వాదశ వర్షషష్ట్యా" మితి శ్రీపత్యాద్యుక్తేః ప్రభవాదిక్షయాంతేషుషష్టి సంవత్సరేషు పంచవత్సరాత్మకాని ద్వాదశయుగాని భవందితిత్యాని దేవతాకాని ఏకాదశ యుగం వర్తమానం. అస్మిన్యుగే సంవత్సరం పరివత్సరే దావత్సరానువత్సరే ద్వత్సరాణాం పంచానాం మధ్యే స్వ్యాదేవతాకః పరివత్సరః ద్వితీయః కాలయుక్తనామ సంవత్సరః అస్మిన్వత్సరే యవధనం మహాఫలం తదుక్తం విష్ణుధర్మోత్తరే॥ పరిపూర్వేచ యద్దానం యవానాం ద్విజసత్తమ॥ యుగఫలం చత్వారి చాస్యవ్యథమాని విన్ద్యాత్. సంవత్సర ఫలం॥ ప్రమధే ద్వితీయే కించ వరాహ సంహితాయాం యత్కాలయుక్తం తదనేక దోషం॥ బార్హస్పత్యమానేన ప్రజాపతినామ సంవత్సరం స్వఫలయుక్తం వరాహ సంహితాయాం నచాంత్య ఖిలాలోకా స్స్వస్థ మార్గాత్కదాచన । ప్రజాపతి నామేనినామం బహుస స్యార్షప్రవృష్టయః

కాలయుక్త నామ సంవత్సర ఫలం

వత్సరే కాలయుక్తాబ్దే సుఖినస్సర్వ జంతవః
పూర్ణాని సర్వసస్యాని ప్రచురాశ్చ తథా గదః

బార్హస్పత్య మానాబ్ద ప్రజాపతి నామ సంవత్సరఫలం

ప్రజాపతి సమేమర్త్యా స్స్వస్వమార్గ ప్రవర్తకాః
క్షేమారోగ్య సుభిక్షంచ బహు సస్యార్ఘ వృష్టయః

గురూదయ పౌషాబ్ద ఫలం

నివృత్తవైరాః క్షితిపాలకాస్స్యుః ప్రజాసురక్షాధ్వర కర్మ
సక్తాః । శివేచవర్షే ఖిలరోగ పీడారహితాసర్వేసుఖ మాప్నువన్తి

తా. ఈ సంవత్సరమునకు చాంద్రమానవశమున "కాలయుక్త" అనిపేరు. బార్హస్పత్య మానవశమున "ప్రజాపతి" అనిపేరు. గురూదయ వశమున "పౌషాబ్ద" అనిపేరు. అశ్వినీ దేవతాకమగు ఏకాదశయుగమున రెండవదియగు సూర్యదేవతాకమగు పరివత్సరమను పేరుగల కాలయుక్త నామసంవత్సరమున యవధాన్య దానము మహాఫలం. సంతోషము. మరియు సమస్త జంతువులకు సుఖము. సమృద్ధమగు పంటలు. అయినను వ్యాధులు తరచుగ నుండును. బార్హస్పత్య మానవశమున ప్రజాపతి నామసంవత్సరఫలం. మనుజులు స్వస్వకార్య దీక్షకల వారగుదురు. క్షేమము. ఆరోగ్యము. సుభిక్షము. సువృష్టి సస్యములకు అభివృద్ధి. ధరలు కల్గును. గురూదయ వశమున పౌషాబ్దఫలము. ప్రభువులకు నిర్వైరము. ప్రజలయందనురాగము. యాగాది పుణ్య కార్యములయందాసక్తి కలుగును. వ్యాధిపీడ కలిగినను అందరు సుఖులై యుందురు.

తస్యైతాదృశ ఫల విశిష్టస్య సమస్త కల్యాణభాజనస్య శ్రౌతస్మార్తాద్యఖిల క్రియాతంత్ర వ్యవహార హేతు భూతస్య కాలయుక్తనామసంవత్సరస్య.

1. రాజాశనిః
2. మంత్రీశుక్రః
3. సేనానాయకోగురుః
4. సస్యాధిపతిరవిః
5. ధాన్యాధిపతిశ్శనిః
6. అర్ఘాధిపతిర్గురుః
7. మేఘాధిపతిర్గురుః
8. రసాధిపతిః కుజః
9. నీరసాధిపతిరవిః
10. పురోహితః రవిః
11. పరీక్షకోరవిః
12. గణకఃకుజః
13. గ్రామపాలకోగురుః
14. దైవజ్ఞోబుధః
15. రాష్ట్రాధిపతిశ్శనిః
16. సర్వదేశోద్యోగపతిశ్శుక్రః
17. అశ్వాధిపతిశ్శుక్రః
18. గజాధిపతిరవిః
19. పశూనామధిపోగురుః
20. దేవాధిపతిరవిః
21. నరాధిపతిర్గురుః
22. గ్రామనాయకోరవిః
23. వస్త్రాధిపతిః కుజః
24. రత్నాధిపతిర్గురుః
25. వృక్షాధిపతిశ్శనిః
26. జంగమాధిపతిరవిః
27. సర్పాధిపతిః కుజః
28. మృగాధిపతిర్బుధః
29. శుభాధిపతిశ్శనిః
30. స్త్రీణామధిపోగురుః

నవ నాయకుల ఫలములు

రాజ్ఞః శనేః ఫలం

శ్లో. మధ్యాని సస్యాని విచిత్ర వృష్టిశ్చోరాహవ ప్రోద్ధత
రాజకోపః । యదుత్తరం సస్యచయంకుధాన్యం సంపూర్ణమస్మిన్‌రవిజేఽబ్దనాథే

తా. సామాన్యమగు సస్యములు. విచిత్రవృష్టి. చోర. యుద్ధభయము. గొప్ప రాజకోపము కల్గును. ఆప రాలు. తక్కువ కాలపుపంట ఫలించును. భూములు చక్కగ ఫలించును.

మంత్రిణః శుక్రస్య ఫలం

శ్లో. స్త్రీ పుంసయో స్సదా ప్రీతిః ఫలితా సస్య జాతయః
భవన్తిగా వస్సదుఘాభ్యగు పుత్రేతు మంత్రిణి

తా. దంపతులన్యోన్యము ప్రీతికలవారగుదురు. సస్యములు ఫలించును. గోవులకు క్షీరసమృద్ధి కలుగును.

సేనాధిపతేర్గురోః ఫలమ్

శ్లో. నృపాస్సదా సద్విధి సంప్రవృత్తాః విప్రాస్సదా వేదవిధి ప్రవృత్తాః ।
జనాస్సదా సంభృత ధర్మవృత్తా సైన్యాధిపత్యేసురమన్త్రిణశ్చ ॥

తా. ప్రభువులు సత్కార్యాచరణమందును, బ్రాహ్మణులు వేదవిహిత కర్మాచరణమందును, ప్రజలు ధర్మ కార్యాచరణమందును ఆసక్తికలవారగుదురు.

సస్యాధిపతేః రవేః ఫలమ్

శ్లో. సస్యాదీశే భాస్వతి విరలానిచ సర్వసస్యాని
అతివిపులం త్వీతిభయంకులుత్థ చణకాది సర్వసంపూర్ణం.

తా. సస్యములు స్వల్పముగ ఫలించును. ఈతిబాధలు ఎక్కువ. కందులు, శనగలు, ఉలవలు మొ. బాగుగ ఫలించును.

అపిచమరియు

శ్లో. అబ్దేశ్వరశ్చమ పోవా సస్యేశోవాధరాసుతః
తస్మిన్నబ్దే నృప క్రోధస్స్వల్ప సస్యార్ఘ వృష్టయః

తా. రాజకోపము, సస్యములు, ధరలు, వర్షము సామాన్యము.

ధాన్యాధిపతేశ్శనేః ఫలం

శ్లో. కృష్ణధాన్యాని సర్వాణి సూక్ష్మ ధాన్యానియానిచ
కృష్ణభూమిస్సు ఫలితా ధాన్యాదీశేశనైశ్చరే

తా. నల్లధాన్యములు, చిరుధాన్యములు, నల్లభూములు బాగుగ ఫలించును.

అర్ఘాధిపతేర్గురోః ఫలం

శ్లో. సువృష్టి భిర్ధాన్యధనైర్విరాజితా భూమిర్మహా యజ్ఞ
పరైర్మహీసురైః ।
నిత్యోత్సవైర్మంగల తూర్య నిస్వనైరర్ఘాధి పేదేవగురౌచశశ్వత్

తా. భూమి సువృష్టి. ధనం, ధాన్యం యజ్ఞాసక్తి బ్రాహ్మణులు, మంగలవాద్యములు, నిత్యోత్సవములు మొదలగువాటితో నిండియుండును.

మేఘాధిపతేర్గురోః ఫలం

శ్లో. సస్యార్ఘవృష్టిభిస్తుష్టా భవేద్ధాత్రీ నిరంతరం
వీతరోగ భయాస్సర్వేమేఘాదీశే బృహస్పతౌ

తా. సస్యసమృద్ధి, చక్కటి ధరలు, వర్షములు, నిరంతరము సంతోషము, ప్రజలకు ఆరోగ్యము ఎల్లప్పుడును కల్గును.

రసాధిపతేః కుజస్య ఫలం

శ్లో. జీరకాలవణం సర్పిస్తిల తైలగుడాదయః
శూన్యార్ఘంయాంతితే సర్వేభౌమే యదిరసాధిపే

తా. జీలకర్ర, ఉప్పు, నెయ్యి, నువ్వులు, నూనె, బెల్లము మొదలగునవి దుర్లభముగ నుండును. (ధర హెచ్చుగనుండును)

నీరసాధిపతేః రవేః ఫలం

శ్లో. నీరసాధిపతౌ సూర్యేతామ్రచందనయోరపి
రక్తమాణిక్యముక్తానా మభివృద్ధిః ప్రజాయతే

తా. రాగి, చందనము, పుష్యరాగములు, ముత్యములు ప్రజల కందుబాటులో నుండును.

పురోహితాద్యధిపతి ఫలాని

శ్లో. క్రూరగ్రహాఫలం క్రూరం శుభగ్రహాఫలం శుభం
పురోహితాది సర్వేషాంభవేదీశ సముద్భవమ్.

తా. పురోహితాదులు క్రూరులగుచో క్రూరఫలమును, శుభగ్రహములగుచో శుభ ఫలమును ఇచ్చెదరు.

పింగలనామ సం.ర మాఘశుక్లే భానువాసరే (12-2-1978) సావన వర్షారంభః —రాజా రవిః తస్య ఫలం.

శ్లో. అన్యోన్యవైరం క్షితిపాలకానాం నాత్యంబు ముంచంతి వలాహకాశ్చ| ఢగాపాద్భయం శస్త్రభయం ప్రజానాం లోకేగ్ని బాధాబ్దపతౌ పతంగే

తా. ప్రభువుల కన్యోన్యము కలహము. స్వల్పవర్షము. రాజభీతి ప్రజలకు అగ్నిబధ. శస్త్రభయము కలుగును.

పశుపాలక నిర్ణయః ఫలంచ

అస్మిన్నబ్దే బలరామః పశుపాలకః ఫలం. శ్లో. సువృష్టిస్సర్వదేశానాం తృణసస్యసమృద్ధయః। మధ్యదేశే మహద్వర్షం రామేతు పశునాయకే.

తా. సువృష్టి. అన్ని దేశములయందు తృణసస్యసమృద్ధి. మధ్యదేశమునందు గొప్పవర్షముకలుగును.

గోష్ఠ ప్రాపకోపి బలరామః ఇదియే ఫలము—గోష్ఠ బహిష్కర్తా శ్రీకృష్ణః ఫలం॥బహుక్షీర ప్రదాగావస్సర్వే వ్యాధి వివర్జితాః॥ సర్వసస్య సమృద్ధిస్స్యాద్గోపాలే పశునాయకే.

తా. పశువులకు ఆరోగ్యము. క్షీరసమృద్ధి. సస్యసమృద్ధి కలుగును.

ఆఢకాది నిర్ణయః ఫలంచ

ఏకాఢక పరిమితం వర్షం. ఏకాఢకే సువృష్టిస్స్యాత్। ఒక కుంచము వర్షము సువృష్టి కలుగును. ఆఢక ప్రమాణం-షష్టియోజన విస్తీర్ణం శతయోజనమున్నతం. ఆఢకస్య ప్రమాణంతుదేవమానేన గణ్యతే॥ అస్యవిభాగః నవభాగాస్సముద్రేషు పర్వతేషుచ పంచచ।ధరణ్యాం సప్తభాగాస్స్యురేవం వర్షతిచత్రిధా॥ వత్సరాది ప్ర. శ్రావణబ ౨ (1978-8-24) గురువార పర్యంతం. బాల్యవయో విశిష్ట గణికాహస్తే-తదారభ్యమార్గశీర్ష శు౫ (1978—12—4)సోమవార పర్యంతం యౌవన వయోవిశిష్ట గణికాహస్తే—తదారభ్య పౌషబ౧ (1979—1—14) ఆదివారపర్యంతం వార్ధక్య వయోవిశిష్టగణికాహస్తే—తత్ప్రభృత్యావత్సరం యౌవన వయోవిశిష్ట గణికాహస్తే చాఢకస్థితిః ఫలం॥ఆఢకోగణికాహస్తం గత స్సస్యాభివృద్ధికృత్॥వయసః ఫలం॥బాల్యే వృష్టి వినాశస్స్యాద్యౌవనే వృష్టిరుత్తమా. వృద్ధహస్తే సుభిక్షంస్యాదేవం హివయసః ఫలం॥బాల్యేవృష్టి వినాశస్స్యాద్యౌవనే వృష్టిరుత్తమా. వృద్ధహస్తే సుభిక్షంస్యాదేవం హివయసః ఫలం

మేఘాది నిర్ణయః ఫలంచ

వాయునామకోమేఘః వాయవ్యదిశిమేఘోత్పత్తిః వాయౌవర్షం వినశ్యతి,చతుర్మేఘపక్షే ద్రోణనామకో మేఘః. ద్రోణేపూర్వాతద్దైవచ(తూర్పువానలు)వాయునామ కోవాయుః వాయౌవృష్టి వినాశస్స్యాత్. సౌదామినీ నామ్నీవిద్యుత్. సౌదామిన్యాంసు వృష్టిస్స్యాత్॥ అబ్ధినామకంగర్జితం॥అబ్ధిశ్చైవ వసుభిక్షకృత్॥ ఉదధినామ కస్సముద్రః॥ఉదధిస్సస్య వృద్ధికృత్.విరాటనామకశ్మేఘో భూమింవహతి।భూమింవహే విరాటేతు భూమిస్స్యాత్సు భిక్షకృత్. ప్రజానాం సుఖమారోగ్యం సువృష్టిస్సర్వదిక్షుచ (సుభిక్షం, సుఖం, ఆరోగ్యం సువృష్టికల్గును)

వర్ష ధాన్య ప్రమాణాని (వింశోపకములు)

వర్షం ౯ ధాన్యం ౧౨ శీతం ౨ తృణం ౧౨ ఉష్ణం ౧౯ మారుతః ౨ ప్రజావృ ౧౫ నాశః ౧౫ రాజవిద్వరం ౧౧ ఉగ్రం ౫ పుణ్యం ౫ పాపం ౫ (౧౯) వ్యాధయః ౧౯ ఉశమనం ౧౧ ఆచారః ౯ అనాచారః ౧౯ మరణాని ౧౧ జన్మాని౫ దేశోపప్లవః ౫దేశస్వాస్థ్యం ౧౫ చోరభయం౪౧ నాశః ౨అగ్నిభయం ౯ నాశః ౧౫ మృగోపద్రవః ౪౧ నాశః ౧౨ కీటభయం ౧౯ నాశః ౧౧ మూషకవృ ౧౧ నాశః ౪౧ సర్పవృ ౨ నాశః ౪౧ కామః ౧౩ లోభః ౧౨ మదః ౧౩ మత్సరః ౫ సుఖం ౧౧ దుఃఖం ౧౫ భోగః ౧౨ విడంజః ౧౬ మనోవ్యథా ౧౫ ద్వేషః ౧౧ ప్రతిష్ఠా ౫ అప్రతిష్ఠా ౧౫ ద్యూతః ౨ ప్రమాదః ౨ వరోత్పత్తిః ౫ స్త్రీ ఉత్పత్తిః ౧౧ ధాతువాదః ౧౨ భయం ౫ శౌర్యం ౧౯ దుష్టవిగ్రహః ౧౩ శిష్టప్రతిపాలనం ౧౨ సత్యం ౪౦ అసత్యం ౨ విశ్వాసః ౯ అవిశ్వాసః ౧౧ దయా ౧౩ నిర్దయా ౧౫ న్యాయః ౧౯ అన్యాయః ౧౯ (౪౧) గోమాయువృ ౧౧ నా ౫ కీటవృ ౯ నా ౫ శలభవృ ౧౧ నా ౨ మశకవృ ౩ నా ౩ మత్కుణవృ ౨ నా౩ వృశ్చికవృ ౫ నా ౫ వ్యాఘ్రవృ ౩ నా ౨ (౧౧) సస్యవృ ౯ నా ౨ శుకవృ౫ నా ౬ పికవృ ౫ నా౨ కుక్కుటవృ ౭ నా ౭(౯) ఖగవృ ౪నా ౩ గోవృ ౬ నా౪ మహిషవృ ౪ నా౩ మృగవృ ౬ నా౩ భాగవృ ౬ నా ౪ అశ్వవృ౩ నా౪ గజవృ ౮ నా౮ ఉష్ట్రవృ ౫ నా౫ [illegible]వృ ౬ నా ౫ క్షత్రియవృ ౩ నా౬ వైశ్యవృ౬ నా ౩ శూద్రవృ ౪ నా౮ మ్లేచ్ఛవృ ౫ నా౫ సంకరవృ ౮ నా ౪ వజ్రవృ౮ వైడూర్యవృ ౬ గోమేధికవృ౩ పుష్యరాగవృ౮ మరకతవృ౫ మాణిక్యవృ౧ నీలవృ౧ మౌక్తికవృ ౧ ప్రవాళవృ ౧(౬) సువర్ణవృ౮ రజతవృ౧౪ తామ్రవృ౪ కాంస్యవృ౧౪ లోహవృ౧౮ అయోవృ౪ త్రపువృ౧౦ సీసవృ౬(౧౮) జ్ఞానం౫ అజ్ఞానం ౧౫ కాపట్యం౧౩ నిష్కపట్యం౯ ధార్మికత్వం౧౨ అధార్మికత్వం౧(౧౯) విద్యుత్౮ శిలాపాతః ౪ గర్జితం౬ స్వప్నం౮ సుషుప్తిః ౧౪ జాగ్రత్౪(౧౮) అండజవృ ౯ నా౧౨ స్వేదజవృ ౨ నా౧౨ బుద్బుదవృ౧౯ నా౨ జరాయుజవృ ౧౫ నా ౧౫ స్థావరవృ ౧౧ నా౫ జంగమవృ ౫ నా౫(౧౯) వ్రీహివృ ౭ శాలివృ ౬ కుబుద్ధవృ ౧౭ తిలవృ ౭ మాషవృ ౧౮ ముద్గవృ౧౬ సర్షపవృ ౮ చణకవృ౧౦ ఆఢకవృ౮ గోధూమవృ ౧౪ కోద్రవవృ ౮ ప్రియంగువృ ౧౦ యావనాలవృ ౧౪ శ్యామాకవృ ౬ రాజమాషవృ ౧౮ నీవారవృ ౧౬ శింబిధాన్యవృ ౧౪(౧౭) అతివృష్టిః ౧౧ అనావృష్టిః ౧౨ సస్యమూషకవృ౫ శలభవృ ౯ శుకవృ౧౩ స్వచక్రభయం ౧౧ పరచక్రభయం ౧౯(౧౯) క్షుత్ ౧౧ తృష్ణా ౧౫ నిద్రా ౧౧ ఆలస్యం ౧౧ ఉద్యోగః ౧౩ శాంతిః ౩ క్రోధః ౨ దంభః ౩ మిత్రభేదః ౧౫ ఇష్టం ౫ రసనిష్పత్తిః ౨ ఫలసమ్పత్తిః ౧౧ ఉత్సాహః ౯ ప్రాణిసౌఖ్యం ౧ (౧౫]

గ్రహ సంచార ఫలములు

రవి చారఫలము. మేషసంక్రమణకాలతిథ్యాది ఫలములు షష్ఠి ధాన్య సమృద్ధి. శుక్రవారం సస్యసమృద్ధి. ఆర్ద్రానక్షత్రం అల్పవృష్టి. గొప్పవ్యాధులు—అతిగండయుద్ధం తైతులశుభం—మకరలగ్నం రోగభయం. రాత్రియందు సుభిక్షము. సస్యవృద్ధి—సువృష్టి—ఆరోగ్యము—ఆర్ద్రాది చతుష్టయమండలము సస్యాభివృద్ధిని చేయును.

ఆర్ద్రా ప్రవేశకాలీనతిథ్యాదిఫలాని:—విదియసస్యవృద్ధి. గురువారము వస్తుసౌలభ్యము. పూర్వాషాఢ సువృష్టి. బ్రహ్మయోగం సస్యవినాశంతైతుల శుభం. మిథునం వాయుపీడ. రాత్రి (సంధ్యా) సస్యవృద్ధిజ్యేష్ఠ పంచక పంచమమండలం మధ్యవృష్టి.

మకర సంక్రమణ కాల ఫలమ్.

మకర సంక్రాన్తి పురుష లక్షణం

శ్లో. అష్టకర్ణో విశాలాక్షోలంబభ్రూ
ర్దీర్ఘ నాసికః। అష్ట బాహూశ్చ
తుర్వక్త్రస్సంక్రాన్తిపురుషస్స్మృతః।
శతయోజన మౌన్నత్యం విస్తీర్ణం
ద్వాదశ స్మృతం। ఏవం రూపంహి
విజ్ఞేయం సంక్రాన్తి పురుషాకృతేః
అస్య పురుషస్య ఘోరనామధేయం.
శూద్రాదానామరిష్టం। అగరుజలస్నానం.
శుభం భవతి. ప్రియంగ్వక్షత ధారణం.
తద్ధాన్యనాశనం. చిత్రవస్త్రం
శుభం భవతి. కుంకుమ గంధం.
యుద్ధం వకుల పుష్పం యశో
వృద్ధిః. రజతా భరణం. రజత నాశ
నం. తామ్రపాత్రే భక్ష్యభోజ్యం.
లోహాది నాశనం. స్ఫోటక భయంచ.
చూత ఫలం ప్రజానాం సుఖం.
వరాహ వాహనం మహిష
నాశనం. ఆస్యాయుధం (కత్తి) కించి
ద్యగ్రం. పీతచ్ఛత్రం. తద్వస్తు నాశనం. సితపద్మధారణం శుభం భవతి. ఉత్తరాదిగ్యానం. తద్దేశారిష్టం. లజ్జాచేష్టా ప్రజానాం సుఖం. ఊర్ధ్వస్థితో భవతి రాజ్ఞాం సుఖం —

వక్షఫలం— కృష్ణపక్షే యదాపౌష్ణే మకరస్థే దివాకరే సువృష్టిః క్షేమ మారోగ్యం బహువు స్యైసంపదః

తిథ్యాది ఫలములు. పాడ్యమి క్షేమం. ఆదివారం క్షామం. పుష్య నక్షత్రం సువృష్టి. విష్కంభం గొప్పవృష్టి. కౌలువ సువృష్టి. వృషభ లగ్నము సువృష్టి. గోవులకు క్షీరసమృద్ధి. దశమ ముహూర్తం శుభము. మధ్యాహ్న కాలము బ్రాహ్మణులకు హాని. సంక్రాన్తి పురుషోత్పత్తి కాలేదానం స్వశక్తి తః। ఫలం కాంస్యాది ధాన్యాది దీయతే దోషనాశనం. ఫలాని మూలాన్యజినం సువర్ణం గ్రాసాంశు కాద్యం సతి వేక్షు గావః। ధాన్యం ఖరాంశోర్మకర ప్రవేశ ఏతానిదానాని విశేషితాని.

సౌ రా ర్ఘాః

మేష—వృష—ధనుర్మాసేషు— ధాన్యాజ్యచణక వస్త్రకర్పూరలవణ కులుత్థ లవంగ పుష్పసీసాదీనాం సమార్ఘః, సువర్ణ రజిత. కార్పాస మాష. ముద్గ. మరీచి. నాగవల్లీదల. ఏలాజీరక జాజిపిప్పలి పట్టావికాయస. శ్రీగంధ క్రముక శర్కరాదీనాం శూన్యార్ఘః। యావనాలయాలకీ కుంకుమ హింగు కాంస్య తైలై దండ గోధూమ కస్తూర్యాదీనామత్యర్ఘః

మిథున—కర్కాటక—కన్యా—తులా—మకర—కుంభమాసేషు ధాన్యాదీ నా మత్యర్ఘః. సువర్ణాదీనాం సమార్ఘః. యావనాలాదీనాం మాన్యార్ఘః.

సింహ—వృశ్చిక—మీన మాసేషు ధాన్యాదీనాం శూన్యార్ఘః. సువర్ణా దీనామత్యర్ఘః. యావనాలాదీనాం సమార్ఘః.

చంద్రచార ఫలము

జ్యేష్ఠ శు౧ మంగలవారము కావున పట్టణములకు, పల్లెలకు, వనములకు అగ్నిభయం. దుర్భిక్షం— వ్యాధులు కలుగును. ఆషాఢ శు ౫ సోమవారం సువృష్టి. రోహిణీ నక్షత్రయుత తిథి ఫలం దశమి సర్వసస్య సమృద్ధి. ఏకాదశి మధ్యమ ఫలం. స్వాతీ నక్షత్రము నవమితో గూడినది కావున గొప్పగాలి ంతట వీచును. భూమియందు విత్తనములను చల్లకూడదు. దశమితో కూడిదనదికావున గొప్ప వర్షము కలుగును.

చాంద్రార్ఘాః

చైత్ర—వైశాఖ—జ్యేష్ఠ—శ్రావణ—ఆశ్వీన—మాఘ—ఫాల్గున మాసేషు ధాన్యాదీనామత్యర్ఘః. సువర్ణాదీనాంసమార్ఘః యావనాలాదీనాం శూన్యార్ఘః.

ఆషాఢ—భాద్ర—కార్తిక—పౌష—మాసేషు ధాన్యాదీనాం శూన్యార్ఘః సువర్ణాదీనామత్యర్ఘః యావనాలాదీనాం సమార్ఘః మార్గశిర మాసేధాన్యాదీనాం సమార్ఘః సువర్ణాదీనాం శూన్యార్ఘః యావనాలాదీనామత్యర్ఘః

కుజ చార ఫలం

నక్షత్ర చారఫలం. వృష్ట్యనావృష్టి యోగముల యందు చూపబడినది.

బుధ చార ఫలం

ఉత్పాతము లేనిచో బుధదర్శనముకాదు. వర్షములవసరమగునపుడు బుధదర్శనమగుచో వర్షములుపడవు. వర్షములు అవసరములేనపుడు బుధదర్శనమగుచో వర్షములు పడును. మరియు శస్త్రచోరాగ్నిక్షుద్భయములు కలుగుచుండును.

1. చైత్ర శు ౧౦ మః రేవతీ నక్షత్రమున ప్రాగుదయం.
2. వైశాఖ బ ౯ సో. పునర్వసు నక్షత్రమున పశ్చాదుదయం
3. శ్రావణ బ ౦ శ. ఆశ్లేషా నక్షత్రమున ప్రాగుదయం.
4. ఆశ్వయు బ ౯ ఆ. స్వాతీ నక్షత్రమున పశ్చాదుదయం.
5. మార్గశిర శు ౧౨ సో. అనూరాధా నక్షత్రమున ప్రాగుదయం.
6. మాఘ బ 30 సో. పూర్వాభాద్రా నక్షత్రమున పశ్చాదుదయం.

ఫలం 2—3—6 జగద్భయం, 4 శస్త్రభయం, 1—5 శుభప్రదం.

గురు చార ఫలం

మిథునరాశి సంచారఫలం. రాజులకు కలహము. ఈతి బాధలు. శస్త్ర భయం. ఖండ వృష్టి కలుగును. కర్కాటక రాశిఫలం. గోవులు క్షీరముల నిచ్చును. మేఘములు వర్షించును. సస్యాభివృద్ధి. బ్రాహ్మణులుయాగ తత్పరులగుదురు.

శుక్ర చార ఫలము

ఆశ్వయుజ బ ౧౮ సోమ (30—10—78) వారమున విశాఖా నక్షత్రమున దక్షిణ మార్గమున అజవీధి యందు పశ్చిమ దిశను అస్తమించి, కార్తిక శు ౧౩ ఆది (12—11—78) వారము స్వాతీ నక్షత్రమున ఉత్తర మార్గమున నాగవీధియందు తూర్పుదిశ నుదయించెను. దక్షిణమార్గము కష్టఫలము. ఉత్తర మార్గము సుభిక్షము. అజవీధి క్షుద్భయము. అచటచట వృష్టి. నాగవీధి. శుభప్రదం స్వాత్యాది భత్రితయ మండలముగావున అభయంకరము. బ్రాహ్మణులకు క్షత్రియులకు అనుకూలము.

శని చార ఫలము

ఈ వత్సరమంతయు సింహరాశి యందే సంచరించెను. కావున అశ్వములు, ఏనుగులు నాశమును పొందును. జనుల న్యాయమార్గమున సంచరించెదరు. బాహ్లిక, గాంధార, చీనాదేశములకు, ధాన్య గిడ్డంగులకు, బ్యాంకులకు, కన్యలకు, వేశ్యలకు అరిష్టము. మఘానక్షత్ర సంచారఫలము. బాహ్లిక, గాంధార—చీనా. శూలిక. పారావత ప్రజలకు, వైశ్యులకు, బ్యాంకులకు, ధాన్యగిడ్డంగులకు, కిరాతకులకు అరిష్టము. పూర్వాఫల్గునీ నక్షత్ర సంచార ఫలము. వేశ్యలకు, కన్యలకు, మహారాష్ట్ర దేశీయులకు అన్ని రంగముల యందు ఆటంకము కలుగును. రెండు నక్షత్రముల యందు సంచరించుట మధ్యమ ఫలప్రదము.

రాహుచార (గ్రహణమాస) ఫలము

(1) భాద్రపద మాసమున గ్రహణము కావున కలింగ. వంగ. మగధ. సురాష్ట్ర. మ్లేచ్ఛ. సువీర, దరద అశ్మక దేశములకు, గర్భవతులగు స్త్రీలకు, రాక్షసులకు అరిష్టము. సువృష్టి కలుగును.
(2) ఫాల్గుణ మాసమున గ్రహణము కావున-వంగ. అశ్మక. అవంతిక మేఖల దేశములకు, వర్తకులకు, సస్యములకు, స్త్రీలలో నాయకురాండ్రకు, ఆయుధ నిర్మాతలకు, క్షత్రియులకు (ప్రభువులకు) ఋషీశ్వరులకు అరిష్టము.

కూర్మచక్ర ఫలము

అంగ, వంగ, కలింగ, కోసల, రోహల, జాలంధర, కురంటిక, జిడ్డియాణ, వరాట మొదలగు ఆగ్నేయ దేశములకరిష్టము.

దేశారిష్టయోగములు

1. వత్సరాది ప్ర॥ శ్రావణ శు౧శని॥ ప॥ గురు శన్యోస్త్రృతీయైకాదశ రాశి స్థితిః ఫలం॥ వింధ్య లంక మధ్య విశేష జన నష్టము.
2. వత్సరాది ప్ర॥ చైత్ర బ3మం॥ ప॥ సింహరాశౌ శని వక్రం॥ ఫలం॥ అశ్వములు,ఏనుగులు, గోగణము, మనుష్యులు 1/3 వంతు మిగులును.
3. వత్సరాది ప్ర॥ చైత్ర బ 30 గురు ప॥ మఘా నక్షత్రే శనేర్వక్రం॥ ఫలం॥ సైనికులకుహాని
4. వత్సరాది ప్ర॥ ఆషాడబ30మం ॥ప॥ కాలసర్పయోగః ఫలం॥ ప్రభువులకు, సస్యములకు హాని
5. వత్సరాది ప్ర॥ చైత్ర బ3 మం ప॥ బుధ శన్యోర్గ్రహద్వయ వక్రం ఫలం॥ యుద్ధభయం.
6. వత్సరాది ప్ర॥ఆవత్సరం॥ సింహరాశౌ శనిసంచారః ఫలం॥ఆకలి బాధ, అనావృష్టి, వ్యాధులు, జీవనం అతి ప్రియ మగు నుండును.

7. వైశాఖ శు౧౨శు॥ ప్ర॥ ఆషాడ బ ౫ సో॥ ప॥ కుజశన్యో రేక రాశిస్థితిః ఫ౦॥ అయోధ్య లంక మధ్యయందు, అనావృష్టి భయం.

8. ఆషాడ శు ౧౪ బు ప్ర॥ బ ౫ సో ప॥ సింహే (కుజ, బుధ, గురు, శని) చతుర్గ్రహకూటః ఫలం అనావృష్టి

9. కార్తిక బ ౧౦శ ప్ర॥ బ ౧౩ మం,బుధ, గురు, శుక్ర, గ్రహత్రయ వక్రంః ఫలం॥ యుద్ధ భయం. అనావృష్టి కలుగును.

10. కార్తిక బ ౧౩ మం ప్ర॥ మార్గశిర బ ౧ శుక్ర ప॥ బుధ, గురు, గ్రహద్వయ వక్రం ఫలం 5 వ యో చూడుడు.

11. మార్గశిర బ ౯ ఆది ప్ర॥ఆ వత్సరం సింహరాశౌ శనిర్వక్రం ఫలం॥ 2వ యో. చూడుడు

12. మార్గశిర బ ౯ ఆది ప్ర॥ ఫాల్గున బ ౨ గు॥ ప॥ గురు శని గ్రహద్వయ వక్రం ఫలం. 6 వయో. చూడుడు.

13. పౌష శు౧౪శుక్ర ప్ర॥మాఘ బ౮సో॥ప॥ గురుకుజ సమ సప్తకం. ఫలం. 7వ యో.చూ

14. మాఘ బ ౮ సో ప్ర॥ ఆ వత్సరం కుజ శని సమ సప్తకం. ఫలం. 7 వ యో చూడుడు.

15. మాఘ బ౧౨ వఆ ప్ర॥ఆ వత్సరం కుజ రాహ్వోరేకరాశిస్థితిః ఫలం॥అంగ వంగ కళింగములయందు పంట నష్టం. యుద్ధ భయం. భూకంపం కలుగును.

16. మాఘ బ ౩౦ స్య సోమప్ర॥ ఫాల్గున బ ౧౦ శుక్ర ప॥ గురు శుక్రయోస్సమ సప్తస్థితిః ఫలం॥ ప్రజలకు ,జల, అగ్ని, రోగ, చోర, సర్ప, దుష్టుల వలన భయము కల్గును.

మౌఢ్య విచారః

జ్యేష్ఠ బ ౬ (26—6—1978) సోమవార ప్రభృతి ఆషాడ బ౫ (24—7—1978) సోమవార పర్యంతం గురు మౌఢ్యం ఆశ్వయుజ బ౧౪ (30—10—78) సోమవార ప్ర॥ కార్తిక శు ౧౩ (12—11—1978) ఆదివార ప॥ శుక్ర మౌఢ్యం శేషమాసాశ్శు ద్ధాః॥

సస్య విచారః

సర్వసస్య సముదాయతః షోడ సుభాగేషు నవ భాగాః (౯/౧౬)ఫలంతి నాయక విశాద్విచారేతు ఉత్తర సస్యాపేక్షయా పూర్వ సస్యాణామభివృద్ధిః ప్రజాయతే. సస్య జాతక రీత్యా విచార్యమాణేత శరత్సస్యాపేక్షయా గ్రైష్మిక సస్యాణామభివృద్ధిః ప్రతీయతే

అధకందాయ ఫలాని

అశ్వి	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆర్ద్ర	పున	పుష్య	ఆశ్లే	మఘ	పూఫ	ఉఫ	హస్త	చిత్త	స్వా
౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦	౩	౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦
౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧
౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦	౨	౪	౧

విశా	అనూ	జ్యే	మూలా	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ
౩	౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦	౩	౬	౧	౪
౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧
౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦

ఫలమ్—ఆది శూన్యే భవేద్వ్యాధిర్మధ్య శూన్యే మహద్భయం అన్త్య శూన్యే భవేద్దారిద్ర్య త్రిక శూన్యేన జీవతి। విషమేష్వర్థలాభస్స్యాత్సమేషు సమతా భవేత్। శూన్యేషు శూన్యమాప్నోతి కంధాయ ఫలమీదృశం.

ఆదాయవ్యయౌ

మేష వృశ్చికయోః	ఆదా ౧౪	వ్య ౧౪	సింహస్య	ఆదా ౭	వ్య ౧౪
వృషభ తులయోః	ఆదా ౭	వ్య ౭	ధనుర్మీనయోః	ఆదా ౨	వ్య ౭
మిథున కన్యయోః	ఆదా ౧౧	వ్య ౫	మకర కుంభయోః	ఆదా ౫	వ్య ౨
కర్కాటకస్య	ఆదా ౫	వ్య ౫	సర్వాదాయః	౫౩	సర్వవ్యయః ౫౬

రాజపూజ్యావమానే

మేషస్య	రా ౩	అవ ౬	సింహస్య	రా ౧	అవ ౫	ధనుషః	రా ౬	అవ ౧
వృషభస్య	రా ౬	అవ ౬	కన్యాయాః	రా ౪	అవ ౫	మకరస్య	రా ౨	అవ ౪
మిథునస్య	రా ౨	అవ ౨	తులాయాః	రా ౮	అవ ౫	కుంభస్య	రా ౫	అవ ౪
కర్కాటకస్య	రా ౫	అవ ౨	వృశ్చికస్య	రా ౩	అవ ౧	మీనస్య	రా ౧	అవ ౮

సంవత్సర ఫలం

అశ్వి	పుష్య	స్వాతి	అభిజిదాం	అలంకారప్రాప్తిః
భర	ఆశ్లే	విశా	శ్రవణానాం	రోగభయం
కృత్తి	మఖ	అనూ	ధనిష్ఠానాం	ఆయుర్వృద్ధిః
రోహి	పూ. ఫ	జ్యేష్ఠ	శతతారాణాం	ధనలాభః
మృగ	ఉ. ఫ	మూ	పూ. భాద్రానాం	మనస్తాపః
ఆర్ద్ర	హస్త	పూ. షా	ఉ. భాద్రానాం	రాజపూజ్యం
పున	చిత్రా	ఉ. షా	రేవతీనాం	యుద్ధభయం

ఫలశ్రుతిః యశ్శృణోతి మధుశుక్లపక్షకే వర్షనాథనచి పాదికంఫలం. ప్రాప్నుయాద్భుత ముక్త విగ్రహశ్చాయురర్థమతులం యశస్సుఖం। కాలానుపరాగాదీనుక్త్వా పుణ్యానికారయేద్యస్తు. తేషామంశం దశమం వియమేనాప్నోతిదైవజ్ఞ। ఆయుర్వృద్ధిం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిం నిత్యారోగ్యం మంగళం నిర్వ్యపాయం। అచ్ఛిన్నా నాముత్స వానామవాప్తిం. యచ్ఛన్త్యేతే వత్సరాదీశ ముఖ్యాః శ్రీః శ్రీః శ్రీః

శుభ ముహూర్తాని

(1) లగ్నము శరీరము—చంద్రుడుమనస్సు—కావున లగ్నము పాపదృష్టపాపాక్రాంతమగుచో శరీరము చెడిపోవును. ఆరీతిగనే చంద్రుడుపాపాక్రాంత. పాపదృష్టుడగుచో మనస్సుచెడిపోవును. అనగా ఆ దంపతులకు ఒకరియందు ఒకరికి నమ్మకము లేకపోవుటచేతను,ఆ ఉభయులలో ఎవరికైనా మతిభ్రమణకలిగి దంపతులు విడిపోవుట మొదలగుఅనర్థములు కలుగునని మేముచంద్రదోషములో అనగావేద క్రాంతలలోముహూర్తములు పెట్టుటలేదు. అనివార్యదోషములుగల ముహూర్తములను పెట్టుటలేదు.కుజాష్టమం (దంపతులకు హాని) భృగుషట్కం (దంపతులు విడిపోవుట) అష్టమచంద్రుడు— వ్యప్ర— వైప్ర—లనెడె మహాపాతలు — చంద్రజామిత్రం జామిత్రశుద్ధి లేకపోవుట, దాంపత్యఫలము లేకపోవును అనగా దంపతులకు మృత్యుప్రదం మృత్యుపంచక. అగ్నిపంచక ఫలితములు సర్వజనవిదితములు. ఈరీతిగ విచారణచేసి ముహూర్తములను ఉంచినాము. కనుక వీటెనిగ్రహించవచ్చును. కొందరుసిద్ధాన్తులు ఈ దోషములుగలముహూర్తములను పెట్టుచుండుటచే సర్వప్రజలకు ఈదోషఫలితములను తెలియచేయవలసివచ్చినందులకు క్షమించవేడెదము —

చైత్రమాసః

1978 ఏప్రియల్

8 శు.పా.శ. అశ్వి—వత్సరాదిత్వేన నవవస్త్రాభరణధారణరాజ దర్శనాదీనాం (వర్తకులుజమాఖర్చులకొత్త పుస్తకములు పెట్టుకొనుటకు) మిథునం వ.గం. 11—50

9 విది. ఆది. అశ్వ. అన్నప్రాశన. కేశఖండనో పనయన. వివాహ. హలకర్మాదీనాం మేషః ఉ.గం. 7—28 లగ్నచంద్రః

7. వైశాఖ శు౧౨ శు॥ ప్ర॥ ఆషాఢ బ ౫ సో॥ ప॥ కుజశన్యో రేక రాశిస్థితిః ఫ౹ం॥ అయోధ్య లంక మధ్యయందు, అనావృష్టి భయం.

8. ఆషాఢ శు ౧౪ బు ప్ర॥ బ ౫ సో ప॥ సింహే (కుజ, బుధ, గురు, శని) చతుర్గ్రహకూటః ఫలం అనావృష్టి

9. కార్తీక బ ౧౦ శ ప్ర॥ బ ౧౩ మం,బుధ, గురు, శుక్ర, గ్రహత్రయ వక్రంః ఫలం॥ యుద్ధ భయం. అనావృష్టి కలుగును.

10. కార్తీక బ ౧౩ మం ప్ర॥ మార్గశిర బ ౧ శుక్ర ప॥ బుధ, గురు, గ్రహద్వయ వక్రం ఫలం 5 వ యో చూడుడు.

11. మార్గశిర బ ౯ ఆది ప్ర॥ఆ వత్సరం సింహరాశౌ శనైర్వక్రం ఫలం॥ 2 వ యో. చూడుడు

12. మార్గశిర బ ౯ ఆది ప్ర॥ ఫాల్గున బ ౨ గు॥ ప॥ గురు శని గ్రహద్వయ వక్రం ఫలం. 6 వయో. చూడుడు.

13. పౌష శు౧౪ శుక్ర ప్ర॥మాఘ బ౮ సో॥ప॥ గురుకుజ సమ సప్తకం. ఫలం. 7వ యో.చూ

14. మాఘ బ ౮ సో ప్ర॥ ఆ వత్సరం కుజ శని సమ సప్తకం. ఫలం. 7 వ యో చూడుడు.

15. మాఘ బ౭ వ ఆ ప్ర॥ఆ వత్సరం కుజ రాహ్వోరేకరాశిస్థితిః ఫలం॥అంగ వంగ కలింగములయందు పంట నష్టం. యుద్ధ భయం. భూకంపం కలుగును.

16. మాఘ బ 30 స్య సోమ ప్ర॥ ఫాల్గున బ ౧౦ శుక్ర ప॥ గురు శుక్రయోస్సమ సప్తస్థితిః ఫలం॥ ప్రజలకు ,జల, అగ్ని, రోగ, చోర, సర్ప, దుష్టుల వలన భయము కల్గును.

మౌఢ్య విచారః

జ్యేష్ఠ బ ౬ (26—6—1978) సోమవార ప్రభృతి ఆషాఢ బ౫ (24—7—1978) సోమవార పర్యంతం గురు మౌఢ్యం ఆశ్వయుజ బ౧౪ (30—10—78) సోమవార ప్ర॥ కార్తీక శు ౧౩ (12—11—1978) ఆదివార ప॥ శుక్ర మౌఢ్యం శేషమాసాశ్శు ద్ధాః॥

సస్య విచారః

సర్వసస్య సముదాయతః షోడ సుభాగేషు నవ భాగాః (౯/౧౬)ఫలంతి నాయక వశాద్విచారేతు ఉత్తర సస్యాపేక్షయా పూర్వ సస్యాణామభివృద్ధిః ప్రజాయతే. సస్య జాతక రీత్యా విచార్యమాణేత- వంత్సస్యాపేక్షయా గ్రైష్మిక సస్యాణామభివృద్ధిః ప్రతీయతే

అధకందాయ ఫలాని

అశ్వి	భర	కృత్తి	రోహి	మృగ	ఆర్ద్ర	పున	పుష్య	ఆశ్లే	మఘ	పూఫ	ఉఫ	హస్త	చిత్త	స్వా
౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦	౩	౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦
౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧
౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦	౨	౪	౧	౩	౦	౨	౪	౧

విశా	అనూ	జ్యే	మూల	పూ.షా	ఉ.షా	శ్రవ	ధని	శత	పూ.భా	ఉ.భా	రేవ
౩	౬	౧	౪	౮	౨	౫	౦	౩	౬	౧	౪
౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧	౨	౦	౧
౩	౦	౨	౫	౧	౩	౦	౬	౪	౧	౩	౦

ఫలమ్—ఆది శూన్యే భవేద్వ్యాధిర్మధ్య శూన్యే మహద్భయం అన్త్య శూన్యే భవేద్ధానిస్త్రిక శూన్యేనజీవతి। విషమేష్వర్థలా భస్స్యాత్సమేషు సమతా భవేత్। శూన్యేషు శూన్యమాప్నోతి కందాయ ఫలమీదృశం.

ఆదాయవ్యయౌ

మేష వృశ్చికయోః	ఆదా ౧౪ వ్య ౧౪		సింహస్య	ఆదా ౭ వ్య ౧౪
వృషభ తులయోః	ఆదా ౭ వ్య ౭		ధనుర్మీనయోః	ఆదా ౨ వ్య ౭
మిధున కన్యయోః	ఆదా ౧౧ వ్య ౫		మకర కుంభయోః	ఆదా ౫ వ్య ౨
కర్కాటకస్య	ఆదా ౫ వ్య ౫		సర్వాదాయః	౫౩ సర్వవ్యయః ౫౬

రాజపూజ్యావమానే

మేషస్య	రా ౩	అవ ౬	సింహస్య	రా ౧	అవ ౫	ధనుషః	రా ౬	అవ ౧
వృషభస్య	రా ౬	అవ ౬	కన్యాయాః	రా ౪	అవ ౫	మకరస్య	రా ౨	అవ ౪
మిధునస్య	రా ౨	అవ ౨	తులాయాః	రా ౮	అవ ౫	కుంభస్య	రా ౫	అవ ౪
కర్కాటకస్య	రా ౫	అవ ౨	వృశ్చికస్య	రా ౩	అవ ౧	మీనస్య	రా ౧	అవ ౮

సంవత్సర ఫలం

అశ్వి	పుష్య	స్వాతి	అభిజిదాం	అలంకారప్రాప్తిః
భర	ఆశ్లే	విశా	శ్రవణానాం	రోగభయం
కృత్తి	మఘ	అనూ	ధనిష్ఠానాం	ఆయుర్వృద్ధిః
రోహి	పూ. ఫ	జ్యేష్ఠ	శతతారాణాం	ధనలాభః
మృగ	ఉ. ఫ	మూల	పూ. భాద్రానాం	మనస్తాపః
ఆర్ద్ర	హస్త	పూ. షా	ఉ. భాద్రానాం	రాజపూజ్యం
పున	చిత్రా	ఉ. షా	రేవతీనాం	యుద్ధభయం

ఫలశ్రుతిః యశ్శృణోతి మధుశుక్లపక్షకే వర్షనాధనచి పాదికంఫలం. ప్రాప్నుయాద్భుత ముక్త విగ్రహశ్చాయురర్థమతులం యశస్సుఖం। కాలానుపరాగాదీనుక్త్వా పుణ్యానికారయేద్యస్తు. తేషామంశం దశమం వియవేన్నాప్నోతిద్వైవజ్ఞ। ఆయుర్వృద్ధిం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిం నిత్యారోగ్యం మంగళం నిర్వ్యపాయం। అచ్ఛిన్నా నాముత్సవానామవాప్తిం. యచ్ఛన్త్యేతే వత్సరాదీశ ముఖ్యాః శ్రీః శ్రీః శ్రీః

శుభ ముహూర్తాని

(1) లగ్నము శరీరము—చంద్రుడుమనస్సు—కావున లగ్నము పాపదృష్టపాపాక్రాంతమగుచో శరీరము చెడిపోవును. ఆరీతిగనే చంద్రుడుపపాక్రాంత. పాపదృష్టుడగుచో మనస్సుచెడిపోవును. అనగా ఆ దంపతులకు ఒకరియందు ఒకరికి నమ్మకము లేకపోవుటచేతను,ఆ ఉభయులలో ఎవరికైనా మతిభ్రమణకలిగి దంపతులు విడిపోవుట మొదలగుఅనర్థములు కలుగునని మేముచంద్రదోషములో అనగావేద క్రాంతలలోముహూర్తములు పెట్టుటలేదు. అనివార్యదోషములుగల ముహూర్తములను పెట్టుటలేదు.కుజాష్టమం (దంపతులకు హాని) భృగుషట్కం (దంపతులు విడిపోవుట) అష్టమచంద్రుడు— వ్యప— వైధ్రప—లనెడి మహాపాతలు — చంద్రజామిత్రం జామిత్రశుద్ధిలేకపోవుట, దాంపత్యఫలము లేకపోవును అనగా దంపతులకు మృత్యుప్రదం. మృత్యుపంచక. అగ్నిపంచక ఫలితములు సర్వజనవిదితములు. ఈరీతిగ విచారణచేసి ముహూర్తములను ఉంచినాము. కనుక వీటెనిగ్రహించవచ్చును. కొందరుసిద్ధాన్తులు ఈ దోషములుగలముహూర్తములను పెట్టుచుండుటచే సర్వప్రజలకు ఈదోషఫలితములను తెలియచేయవలసివచ్చినందులకు క్షమించవేడెదము –

చైత్ర మాసః

1978 ఏప్రియల్

8 శు.పా.శ. అశ్వి—వత్సరాదిత్వేన నవవస్త్రాభరణధారణరాజ దర్శనాదీనాం (వర్తకులు జమాఖర్చులకొత్త పుస్తకములు పెట్టుకొనుటకు) మిధునం ప.గం. 11—50

9 విది. ఆది. అశ్వ. అన్నప్రాశన. కేశఖండనో పనయన. వివాహ. హలకర్మాదీనాం మేషః ఉ.గం. 7—28 లగ్నచంద్రః

12 పంచ. బుధ. రోహి. అన్నప్రాశనో. పనయున. వివాహ. హలకర్మా దీనాం వృషభశ్చోరః ప.గం. [illegible]—44 లగ్నచంద్రః శనిదృష్టిః

13 షష్ఠి. గురు. మృగ. అన్నప్రాశన హలకర్మాదీనాం వృషభః ప.గం. 8—40.

17 నవ. సోమ. ఆశ్రే. ఆశ్వలాయనోపనయనస్యమిధునం మతాం ప.గం. 11—14 సగ్రహచంద్రః

20 ద్వాద. గురు. ఉ.ఫ. అన్నప్రాశన. హలకర్మాదీనాం వృషభోరాజా పగం 8—13 శనిదృష్టిః

23 పూర్ణి. ఆది. స్వాతి. అన్నప్రాశన. వివాహహలకర్మాదీనాం వృషభోమతాం ఉ.గం.8—1 షష్ఠచన్ద్రః నార్గలః వివాహాదీనాం వృశ్చికః రా.గం. 8—21 రిఃఫచంద్రః.

28 బ. షష్ఠి. శుక్ర ఉషా వివాహగర్భాధానాదీనాం వృశ్చికోమతాం రా.గం. 8—1

మే1 నవ. సో. ధని. అన్నప్రాశనకేశఖండనాక్షర స్వీకారోపనయన వివాహదేవతా ప్రతిష్ఠాహల కర్మాదీనాం వృషభః ఉ.గం. 7—28 శతతార. గర్భాధానాదీనాం వృశ్చికోవసుః రా.గం. 7—49

వైశాఖ మాసః

1978 మే

10 శు. తది. బుధ. మృగ. అన్నప్రాశన. కేశఖండనాక్షర స్వీకారోపనయన వివాహాదీనాం మిధునం మతాం ప.గం. 9—44 రిఃఫచన్ద్రః

11 చవి. గురు. ఆర్ద్రా. ఆశ్వలాయనోపనయనస్య వృషభోమతా. ఉ.గం. 6—50

13 షష్ఠి. శని. పుష్య. అన్నప్రాశన. కేశఖండనాక్షర స్వీకారోపన యనాదీనాం మిధునంచోరః ప.గం.9.33

19 ద్వాద. శుక్ర. చిత్రా. నవవధూప్రవేశాదీనాం మేషోవసుః తె.గం. 4—48

20 త్రయో. శని. స్వాతి. నవవధూప్రవేశాదీనా. మేషోమతాం తె.గం. 4—43

25 బ.తది. గురు. పూషా. అశ్వలాయనోపనయనస్య మిధునంః ప. గం. 8—44 తిధిసంధిః ఉషా వివాహ దీనాం మేషః తె.గం. 4—24

జ్యేష్ఠ మాసః

1978 జూన్

7 శు. వివి. బుధ. ఆర్ద్రా. ఆశ్వలాయనోపనయనస్యమిధునం చోరః ఉ.గం. 7—53 లగ్నచంద్రః నక్షత్రసంధిశ్చ

8 తది. గురు. ఆర్ద్రా. అశ్వలాయనోపనయనస్య మిధునం మతాం ఉ గం. 7—50 లగ్నచంద్రః పునర్వసు. నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మేషోమతాం రా.గం. 3—29

10 చవి.శని. పుష్య. అన్నప్రాశనోపనయన. వాపీకూపారం భాదీనాంకర్కాటకః ప.గం.8—39లగ్నచంద్రః

15 నవ. గురు. చిత్రా. వివాహాదీనాం వృషభః తెగం. 4—30 సరాహుచన్ద్రః

16 దశ. శుక్ర. స్వాతి. నవవధూప్రవేశాదీనాం మేషః రాగం. 2—59 వివాహాదీనాంవృషభోమతాంతెగం: 4—26 షష్ఠచంద్రః

18 ద్వాద. ఆది. అనూ. నవవధూప్రవేశాదీనాం వృషభః తెగం. 4—17

19 త్రయో. సోమ. అనూ. అన్నప్రాశన వివాహాదీనాం కర్కాటకః పగం. 8—4

ఆషాడ మాసః

1978 జూలై

14 శు. నవ. శుక్ర. చిత్రా. అన్నప్రాశనసీమంతాదీనాం కర్కాటకోమతాం ఉ.గం. 6—27

20 పూర్ణి. గురు. ఉషాడోలారోహణ కర్ణవేధ. విక్రయాదీనాంతులా పగం. 1—39

22 బ. తది. శని. శత. డోలారోహణ. కర్ణవేధవిప్రక్రమణాదీనాం తులా పగం1—32 నక్షత్రసంధిః

శ్రావణ మాసః

1978 ఆగస్టు

10 శు. షష్ఠి. గురు చిత్రాడోలారోహణాదీనాం తులా పగం. 12—16లగ్నచంద్రః స్వాతి వివాహాదీనాం వృషభః రాగం 12—49 షష్ఠచంద్రః వివాహాదీనాం మిధునం మతాం రాగం. 3—39

12 అష్ట. శని. అనూ, వివాహస్యమిధునం రాగం 3—32 షష్ఠచంద్రః

13 నవ. ఆది. జ్యేష్ఠ. నవవధూప్రవేశస్యవృషభః రాగం 12—38 మిధున మపిమతాం రాగం. 3—28 షష్ఠచంద్రః

17 చతు. గురు. ధని. నవవధూ ప్రవేశాదీనాం కర్కాటకః తెగం 4—9

18 పూర్ణి. శుక్ర. శత. నవగృహారంభ ప్రవేశాదీనాం మిధునం మతాం రాగం. 3—8

19 బ. పా. శని శత. అన్నప్రాశనసీమంతాదీనాం తులా పగం 11—32

22 పం. మంగ అశ్వి. వివాహనవ గృహారంభాదీనాం మిధునం మతాం రాగం 2—53 వివాహాదీనాంకర్కాటకః రాగం. 3—50

25 అష్ట. శుక్ర. రోహి. వివాహాదీనాం కర్కాటకః రాగం. 3—38 ఏకార్గలః

26 అష్ట. శని. మృగ వివాహాదీనాం మిధునం రాగం 2—38 రిఃఫచంద్రుడు

27 నవ. ఆది. మృగ. వివాహగర్భాధానాదీనాం వృషభః రాగం, 11—44

భాద్రపద మాసః

1978 సెప్టెంబరు

9 శు. సప్త. శని. (అనూ) అన్నప్రాశన సీమన్తాదీనాం వృశ్చికః పగం 11—15 లగ్నచంద్రః

ఆశ్వయుజ మాసః

1978 అక్టోబరు

6 శు. చవి. శుక్ర. అనూ. వివాహాదీనాం కర్కాటకశ్చోరః రాగం 12—52

11 దశ. బుధ. శ్రవ. వివాహాదీనాం విజయదశమీత్వేన నవవస్త్రాభరణ రాజదర్శనాదీనాంచ వృశ్చికోవసుః పగం 9—9

14 త్రయో. శని. ఉభా. వివాహాదీనాం మిధునం రాగం. 11—24 సకేతుచంద్రః

15 చతు. ఆది. ఉభా. అన్నప్రాశన వివాహాదీనాం వృశ్చికోమతాం 8—54 సకేతుచంద్ర

19 బ. తదియ. గురు. రోహి. వివాహగర్భాధానాదీనాం మిధునం వసుః రాగం. 11—4 రిఃఫ చన్ద్రః

21 పం. శని. మృగ. సీమంతాదీనాం ధనుర్వసుః పగం. 11—41

22 షష్ఠి ఆది. పున. నవవధూప్రవేశగర్భాధానాదీనాం మిధునం రాగం 10—52 లగ్నచంద్రః

కార్తిక మాసః

1978 నవంబరు

4 శు. చవి. శని. మూల. బీజవాపనాదీనాం ధనుః పగం 10—45

17 తది. శు. మృగ. వివాహగర్భాధాన నవగృహ ప్రవేశాదీనాం మిధునం మతాం రాగం 9—11 లగ్నచంద్రః వివాహ గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః రాగం 10—8 రిఃఫచన్ద్రః

18 చ. శని. ఆర్ద్రా. గర్భాధానస్య కర్కాటకః రాగం 10—4 రిఃఫచంద్రః

19 పం.ఆది.పున. అన్నప్రాశనాదీనాం ధనూరాజా పగం 9—48 అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం11—18 షష్ఠ. చంద్రః గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకోవసుః రాగం 10—0 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం తులా తెగం 5—35

మార్గశిర మాసః

1978 డిసెంబరు

1 శు. పా. శుక్ర. మూల నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మిధునం రాగం 8—15 వివాహాదీనాం కర్కాటకోమతాం రాగం 9—12 షష్ఠ చంద్రః కన్యాపిరహితా రాగం 1—58 తులాపివసుః తెగం 4—48

2 విది. శని. మూల వివాహాదీనాం మకరః పగం 10—26 రిః ఫచంద్రః పూ.షా గర్భాధానస్య మిధునం మతాం రాగం 8—11

3 చవి. ఆది.ఉషా. గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః రాగం 9—4 విష్ణుః వివాహాదీనాంకన్యా రాగం 1—50

4 పంచ. సోమ. శ్రవ. అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం 10—18 లగ్నచన్ద్రః గర్భాధానాదీనాం కర్కాటక శ్చోరః 9—0 కుజదృష్టిః

5 షష్ఠి. మంగ. ధని. వివాహాదీనాం కన్యా మతాం రాగం 1—43 షష్ఠే సకేతు చంద్రః తులాపిరహితా తెగం 4—32

6 సప్త. బుధ. శత.అన్నప్రాశనియాత్రాదీనాం మకరః పగం 10—11 సకేతు చంద్రః నవవధూ ప్రవేశాదీనాం కన్యా రాగం 1—39 షష్ఠే సకేతుచంద్రః

7 అష్ట. గురు. ఉభా. వివాహాదీనాం తులా తెగం 4—24 షష్ఠచన్ద్రః

8 నవ. శుక్ర. ఉభా. నవగృహారంభ ప్రవేశాదీనాం కన్యారాజా రాగం 1—31

13 చతు. బుధ. రోహి. అన్నప్రాశన వివాహాదీనాం మకరః పగం 9—44 వివాహాదీనాంక ర్కాటకో బలీ. రాగం 8—25

14 పూర్ణి. గురు. మృగ. వివాహ నవగృహారంభ ప్రవేశాదీనాం కన్యా రాగం. 1—9

17 బ. తది. ఆది. పుష్య. గర్భాధానా దీనాంకర్కాటకః రాగం. 8—11 లగ్నచంద్రౌ నవవధూప్రవేశాదీనాం తులా రాగం 3—46

18 చవి. సోమ. పుష్య. అన్నప్రాశనాదీనాం మకరశ్చోరః పగం 9—25

19 పంచ. మంగ. మఘ. వివాహస్యవృశ్చికః తెగం 4—35 సగ్రహేందుః

20 షష్ఠి. బుధ. మఘ. వివాహస్యకర్కాటకోమతాం సగం 7—58 సగ్రహచన్ద్రః

23 అష్ట. శని. హస్త. వివాహాదీనాంతులా రాగం 3—23 రిః ఫచన్ద్రః వృశ్చికోపిమతాం తెగం 4—19

పౌష మాసః

1978 డిశంబరు

31 శు.విది.ఆది. ఉషా. అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం 8—35 లగ్నచన్ద్రః మీనోపి పగం 11—35 కుజదృష్టిః

1979 జనవరి 3. పం. బుధ. శత. అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం 8—22

13 పూర్ణి. శని. పున. అన్నప్రాశనాదీనాం మీనశ్చ పగం10—42

మాఘ మాసః

1979 జనవరి

29 శు. పా. సోమ. ధని. అన్నప్రాశనోపనయన వివాహాదీనాం మీనః పగం 9—41 సగ్రహచంద్రః. వివాహగర్భాధానాదీనాం కన్యామతాం రాగం 10—8 షష్ఠే సకేతుచంద్రః

31 చవి.బుధ.ఉభా. గర్భాధానాదీనాం కన్యామతాం రాగం10—1 వివాహాదీనాంతులా రాగం 12—51 షష్ఠ చంద్రః వృశ్చికోపి మతాం రాగం 1—48

ఫిబ్రవరి 2. షష్ఠి. శుక్ర. రేవ అన్నప్రాశన కేశఖండనోపనయన వివాహాదీనాం మేషోరాజా పగం 11—52 రిః ఫచంద్రః

7 ఏకా. బుధ. మృగ. కేశఖండనాక్షర స్వీకారోపనయన వివాహ నవగృహారంభ ప్రవేశదేవతా ప్రతిష్ఠాదీనాం మీనోబలీ పగం 9—4 వివాహనవగృహ ప్రవేశాదీనాం కన్యామతాం రాగం 9—26

8 ద్వాద. గురు. పున. నవవధూప్రవేశాదీనాం ధనుర్మతాం తెగం 4—26

9 త్రయో. శుక్ర. పున. అన్నప్రాశనాదీనాంమేషః పగం 11—23 గర్భాధానాదీనాం కన్యా రాగం9—24

10 చతు. శని. పుష్య. అన్నప్రాశన. నవగృహారంభ ప్రవేశదేవతా ప్రతిష్ఠావాపీ కూపతటాకారంభాదీనాం మీనః పగం 8—52 అన్నప్రాశనాదీనాం మేషః పగం 11—14 నవవధూప్రవేశాదీనాం వృశ్చికో మతాం రాగం 1—6

12 పూర్ణి. సోమ. ఆశ్రే. వాపీ. కూప. త టాకారంభాదీనాం మీనోమతాం పగం 8—43

14 బ. విది. బుధ. ఉఫ. వివాహగర్భాధాన నవగృహ ప్రవేశాదీనాం కన్యా రాగం 9—4 రిఃఫచంద్రః

15 తది. గురు. ఉఫ. అన్నప్రాశనోపనయన నవగృహారంభ ప్రవేశ.దేవతాప్రతిష్ఠాదీనాం మీనః పగం8—32

17 పంచ. శని. స్వాతి. వివాహాదీనాం తులామతాం రాగం 11—43 లగ్నచంద్రః ఏకార్గలః

18 షష్ఠి. ఆది. స్వాతి. అన్నప్రాశన కేశఖండ నోపనయనాదీనాం మేషః పగం 10—48

21 నవ. బుధ. మూల. వివాహస్యధనుః రాగం 3—36 లగ్నచంద్రః

ఫాల్గున మాసః

1979 ఫిబ్రవరి

28 శు. విధి. బుధ. ఉభా. కేశఖండనోపనయన వివాహాదీనాం మీనోవసుః ఉగం 7—41 లగ్నచంద్రః గర్భాధానాదీనాం కన్యా రాగం 8—9 వివాహగర్భాధానాదీనాం తులామతాం రాగం10—59 షష్ఠచంద్రః వివాహగర్భాధానాదీనాం వృశ్చికః రాగం 11—56 వివాహాదీనాం ధనుః రాగం 3—7నక్షత్ర సంధిః రేవ. మకరోపిరహితః తెగం 4—37

మార్చి1 తది. గురు. రేవ. నవవధూప్రవేశాదీనాం కన్యామతాం రాగం 8—5 వివాహాదీనాం తులా రాగం. 10—55 షష్ఠచంద్రః

4 షష్ఠి. ఆది. రోహి. వివాహాదీనాం ధనూరాజా రాగం 2—52 షష్ఠచంద్రః. మకరోపి రహితః తెగం 4—22

5 సప్త. సోమ. రోహి. అన్నప్రాశన వివాహాదీనాం మీనః ఉగం 7—22 మేషోపిచోరః పగం 9—49నవవధూప్రవేశాదీనాం వృశ్చికోరాజా. రాగం 11—36

6 అష్ట. మం. మృగ. నవ వధూప్రవేశాదీనాంధనుః రాగం 2—44

7 నవ. బుధ. ఆర్ద్రా గర్భాధానస్య కన్యారాగం 7—43 తులా చమతాం రాగం 10—33

8 దశ. గురు. పున. అన్నప్రాశన కేశఖండనోపనయనాదీనాం మేషః పగం 9—37 నవవధూప్రవేశాదీనాం మకరః తెగం 4—6

9 ఏకా. శుక్ర. పుష్య. కేశఖండనాదీనాం వృషభః పగం 11—0 నవవధూప్రవేశాదీనాం వృశ్చికః రాగం 11—20

మంగళం మహత్

శ్రీః శ్రీః శ్రీః శ్రీః శ్రీః

N.B. ఈ ముహూర్తములలో 2వ పేజీలో చూపబడిన లగ్నాంత కాలములయందు దేశాంతర చక్ర ప్రకారం ఆయాలగ్నములకగు నిమిషములను సంస్కరించిన తత్తత్ దేశములకు ముహూర్తకాలమగును. ఏవరిజ (నగటు) ప్రకారం రాజమండ్రి 5 నిమిషములు, విజయనగరమునకు 11 నిమిషములు తీసివేయవలెను. వరంగల్లుకు 3 నిమిషములు. హైదరాబాదునకు 7 నిమిషములు కలిపిన ముహూర్తకాలమగును.

గౌరీ పంచాంగం కాలము-౧కి

ఘడియలు ౩. ౩/౪ గంట ౧ నిమిషములు ౩౦

పగటి ముహూర్తములు

వారములు	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్ర	శని
౧	ఉద్యో	అమృ	రోగం	విషం	విషం	రోగం	విషం
౨	లాభం	విషం	ఉద్యో	అమృ	ఉద్యో	జ్వరం	అమృ
౩	విషం	ఉద్యో	జ్వరం	శుభం	జ్వరం	అమృ	జ్వరం
౪	అమృ	లాభం	లాభం	ఉద్యో	లాభం	కలహం	ఉద్యో
౫	సుఖం	జ్వరం	అమృ	రోగం	అమృ	లాభం	శుభం
౬	ధనం	అమృ	ఉద్యో	సుఖం	విషం	సుఖం	లాభం
౭	అమృ	లాభం	విషం	ధనం	కలహం	ధనం	ధనం
౮	విషం	ధనం	లాభం	అమృ	జ్వరం	అమృ	లాభం

రాత్రి ముహూర్తములు

వారములు	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్ర	శని
౧	శుభం	రోగం	జ్వరం	లాభం	శుభం	అమృ	విషం
౨	అమృ	లాభం	ఉద్యో	రోగం	రోగం	జ్వరం	ఉద్యో
౩	జ్వరం	ఉద్యో	కలహం	విషం	కలహం	కలహం	విషం
౪	రోగం	ధనం	లాభం	ఉద్యో	లాభం	లాభం	అమృ
౫	కలహం	రోగం	రోగం	శుభం	ఉద్యో	శుభం	కలహం
౬	లాభం	అమృ	లాభం	లాభం	జ్వరం	ధనం	రోగం
౭	ఉద్యో	విషం	ఉద్యో	ధనం	లాభం	అమృ	అమృ
౮	రోగం	జ్వరం	ధనం	లాభం	ఉద్యో	విషం	లాభం

ఆర్ద్ర	ఆశ్రే	ఉత	స్వా	జ్యే	ఉషా	శత	రే	కృ
పున	మ	హ	విశా	మూ	శ్ర	పూభా	అ	రో
పు	పు	చి	అనూ	పూషా	ధ	ఉభ	భ	మృ

ఇది జ్వర విషయమైన చక్రము. జ్వరమున రవి, చంద్ర జన్మ నక్షత్రములు ఏక రేఖ యందుండిన రోగి జీవింపడు.

ఆనందాది యోగములు

ఆ	సో	మం	బుధ	గురు	శుక్ర	శని	
అ	మృ	ఆశ్రే	హ	అనూ	ఉషా	శత	ఆనందయోగము ౧౫ దినములలో కార్యసిద్ధి
భ	ఆ	మ	చి	జ్యే	అ	పూ	కాలదండయో. ౨౭ దినములలో కార్య సిద్ధి అపశకునం
కృ	పున	పు	స్వా	మూ	శ్ర	ఉ	ధూమ్రయో. ౧౫ ది. వరకు పనికాదు. పాము నష్టం
రో	పు	ఉ	వి	పూషా	ధ	రే	ధాత్రీయో. ౧౫ ది. లో కార్యమగును. నీళ్లకుండలు కనబడును
మృ	ఆ	హ	అనూ	ఉషా	శ	అ	సౌమ్యయో. ౧౬ ది లో కార్యమగును. సర్వసౌఖ్యము
ఆ	మ	చి	జ్యే	అ	పూ	భ	ధ్వాంక్షయోగము, కార్యహాని, దుఃఖప్రాప్తి
పు	పూఫ	స్వా	మూ	శ్ర	ఉ	కృ	ధ్వజయోగము ౨౭ ది. లో కార్యసిద్ధి వేశ్యాగమనము
పుష్య	ఉఫ	వి	పూ	ధ	రే	రో	శ్రీవత్సయోగము లాభము
ఆ	హ	అనూ	ఉషా	శ	అ	మృ	వజ్రయో. కార్యనాశనం చచ్చిన జంతువులు కనిపించును
[illegible]	చి	జ్యే	అ	పూ	భ	ఆర్ద్ర	ముద్గరయోగము కలహము దుష్టశకునము
పు	స్వా	మూ	శ్ర	ఉభా	కృ	పున	ఛత్రయో. ౨౭ ది. స్త్రీ లాభము కమల దర్శనము
ఉ	వి	పూ	ధ	రే	రో	పుష్య	మిత్రయో. ౨౭ ది లో తీర్థ దర్శనము సన్మిత్రలాభము
హ	అనూ	ఉషా	శ	అ	మృ	ఆశ్రే	మానసయోగము కార్యలాభము
చి	జ్యే	అ	పూ	భ	ఆ	మ	పద్మయోగము ౧౫ దినములలో ఐశ్వర్యప్రదము
స్వా	మూ	శ్ర	ఉ	కృ	పున	పూఫ	లంబయోగము కార్యవిలంబము అపశకునము
వి	పూ	ధ	రే	రో	పు	ఉఫ	ఉత్పాతయోగము ద్రవ్యనాశనం అవమానం
అనూ	ఉషా	శ	అ	మృ	ఆ	హ	మృత్యుయోగము హాని సర్పదర్శనము
జ్యే	అ	పూ	భ	ఆర్ద్ర	మ	చి	కాణయోగము అవమానము వృద్ధబ్రాహ్మణ దర్శనము
మూ	శ్ర	ఉ	కృ	పున	పు	స్వా	సిద్ధయో. ౧౪ ది. లో పని యగును సువాసినీ దర్శనము
పూ	ధ	రే	రో	పు	ఉ	వి	శుభయోగము ౧౪ దినములలో పని యగును
ఉషా	శ	అ	మృ	ఆశ్రే	హ	అనూ	అమృతయోగము కార్యసిద్ధి వస్త్రలాభము
అ	పూ	భ	ఆర్ద్ర	మ	చి	జ్యే	ముసలయోగము దుఃఖము
శ్ర	ఉ	కృ	పున	పు	స్వా	మూ	గదాయోగము చెరుపు కలుగును
ధ	రే	రో	పు	ఉ	వి	పూ	మాతంగయోగము అశ్వలాభము బ్రాహ్మణ దర్శనము
శత	అ	మృ	ఆశ్రే	హ	అనూ	ఉషా	రాక్షసయోగము చెడ్డది మిత్రకలహము
పూ	భ	ఆర్ద్ర	మ	చి	జ్యే	అ	చరయోగము దుర్వాక్యశ్రవణము
ఉ	కృ	పున	పు	స్వా	మూ	శ్ర	స్థిరయోగము శుభాశుభమిశ్రమము కత్తి కనిపించును
రే	రో	పుష్య	ఉ	వి	పూ	ధ	వర్ధమానయోగము శివాదర్శనము ఉత్తమము

రాహు, గుళికకాలము యమగండములు
సూర్యోదయము 6 గంటలకు అయ్యే దినములకు

వారములు	రాహుకాలము మొదలు	రాహుకాలము వరకు	గుళిక కాలము మొదలు	గుళిక కాలము వరకు	యమగండము మొదలు	యమగండము వరకు
ఆదివారము	4.30	6.00	3.00	4.30	12.00	1.30
సోమవారము	7.30	9.00	1.30	3.00	10.30	12.00
మంగళవారము	3.00	4.30	12.00	1.30	9.00	10.30
బుధవారము	12.00	1.30	10.30	12.00	7.30	9.00
గురువారము	1.30	3.00	9.00	10.30	6.00	7.30
శుక్రవారము	10.30	12.00	7.30	9.00	3.00	4.30
శనివారము	9.00	10.30	6.00	7.30	1.30	3.00

తారాబలము చూచుకునే క్రమము

జన్మనక్షత్రము లగాయతు నిత్యనక్షత్రమువరకు లెక్కపెట్టి 9 చే భాగించగ మిగిలిన శేషం 1 జన్మతార 2 సంపత్తార 3 విపత్తార 4 క్షేమతార 5 ప్రత్యక్తార 6 సాధనతార 7 నైధనతార 8 మిత్రతార 9 పరమమిత్రతార అగుచున్నవి. ఈ తారలలో 2—4—6—8—9తారలు మంచివి. 1—3—5—7 తారలు దుష్టములు అగును. కృష్ణపక్షంలోను స్త్రీలకు తారాబలం ముఖ్యము. 7 తార మిక్కిలిదుష్టం.

చంద్రబలము చూచుకునే క్రమము

తనజన్మరాశిలగాయతుచంద్రుడున్నరాశి వరుస్కగణనచేయగ1—3—6—7—10—11 రాసులయందుచంద్రుడుండగా శుభమునుచేయును. మిగతారాసులయందు మంచిదికాదు విశేషమేమనగా శుక్లపక్షమున 2—5—9రాసులయందు కృష్ణపక్షమున 4—8—12 రాసులయందు చంద్రుడుండగ తల్లి కుమారుని రక్షించినట్లు చంద్రుడు మనలను రక్షించును. శుక్లపక్షములోను పురుషులకు చంద్ర బలము ముఖ్యము.

నవగ్రహములు ద్వాదశ స్థానములందు నుండునపుడిచ్చెడి గోచార ఫలములు

	రవి	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని	రాహువు	కేతువు
౧	స్థాన చలనం	పౌజన్యం	ఖేదం	బంధం	గమనం	ఆరోగ్యం	ఆపత్	భయం	భయం
౨	భయం	వ్యయం	వ్యయం	లాభం	ధనలాభం	భాగ్యం	హాని	కలహం	విరోధం
౩	సంపద	లాభము	లాభము	వ్యయము	ఆపద	సౌఖ్యము	సంపద	సుఖం	సుఖం
౪	మానభంగం	రోగము	శత్రుపీడ	శత్రుభయం	నాశనము	సుఖము	కుక్షి రోగం	మానహాని	మానహాని
౫	భయం	కార్య నాశనం	రిపుభయం	దారిద్ర్యం	సంపద	పుత్రలాభం	పీడ	ధనవ్యయం	ధనవ్యయం
౬	శత్రుక్షయం	ధనం	ధనలాభం	భూషణం	క్లేశము	మానహాని	ఐశ్వర్యం	సుఖము	సుఖము
౭	దేహ పీడ	లాభం	కలహం	వ్యసనం	ఆరోగ్యం	క్లేశము	రాజదండం	భయము	భయము
౮	వ్యాధి	వ్యయము	భయము	సంతోషము	హాని	భయము	దుఃఖం	మృత్యువు	హాని
౯	భయము	వ్యాకులత	వ్యయం	దుఃఖము	ధనప్రాప్తి	ధనలాభం	వ్యాధి	సంతాపం	కలహము
౧౦	లాభం	లాభం	చలనం	శుభం	హాని	హాని	జాడ్యం	కలహం	కలహం
౧౧	ఆరోగ్యం	సుఖం	లాభం	శుభం	సంతోషం	సౌఖ్యము	లాభము	లాభము	ధనలాభము
౧౨	వ్యయం	దుఃఖము	వ్యాధి	వ్యయము	పీడ	లాభం	క్లేశం	హాని	హాని

శుభకర్మలయందు విడువదగిన మహా దోషములు : దుష్టతిధి వార నక్షత్ర యోగ కరణములు (విష్కం, అతిగం, శూల, గండ, వ్యా, వజ్ర, వ్యతి, పరి, వైధృ, దుష్టయోగములు. విష్టి, శకుని, చతు, నాగ, కింస్తు దుష్టకరణములు. సంక్రాంతి, అయన దినములు, పాపాక్రాంత పాప దృష్టలగ్నములు, అష్టమ కుజుడు, షష్టశుక్రుడు, పాపగ్రహకర్తరి, జన్మలగ్న చంద్ర లగ్నములకు అష్టమ లగ్నము. షష్టాష్ట ద్వాదశముల చంద్రుడు. సగ్రహచంద్రుడు. వేధ క్రాంతలు. గ్రహణతిధి నక్షత్రము. వర్జ్యదుర్ముహూర్తములు. తిధి నక్షత్ర లగ్న సంధులు, మహాపాతలు — ఇవి విడువదగినవి.

అమృతాది యోగములు

	అశ్వి	భ	కృ	రో	మృ	ఆర్ద్ర	పున	పు	ఆశ్రే	మ	పుబ్బ	ఉఫ	హ	చి	స్వా	విశాఖ	అనూ	జ్యే	మూ	పూషా	ఉషా	శ్ర	ధ	శత	పూభా	ఉభా	రే
ఆది	పి	ప్రవ	అసి	సి	పి	పి	పి	సి	పి	మ	సి	అ	అసి	సి	సి	ఉ	మ	మ	అ	సి	అ	అ	మ	సి	సి	అ	అ
సోమ	సి	సి	మ	అ	అసి	సి	సి	అ	పి	మ	పి	సి	పి	ప్రవ	అ	మ	పి	సి	సి	ఉ	మ	అ	సి	పి	మ	సి	పి
మంగళ	అసి	పి	సి	అ	పి	మ	సి	సి	పి	సి	సి	అ	సి	పి	పి	మ	అసి	ఉ	అ	సి	ప్రవ	అ	సి	మ	మ	అ	సి
బుధ	మ	పి	అ	ఫి	సి	సి	సి	సి	సి	సి	అ	అ	మ	సి	సి	సి	అసి	పి	మ	అ	అ	సి	ప్రవ	అసి	అ	సి	ఉ
గురు	అ	సి	మ	ఉ	మ	మ	అ	అసి	పి	అ	సి	మ	సి	పి	అ	పి	సి	ప్రవ	పి	సి	సి	సి	పి	మ	సి	పి	పి
శుక్ర	అ	పి	సి	పి	సి	మ	సి	పి	మ	మ	సి	సి	అ	పి	పి	పి	సి	మ	అ	ప్రవ	సి	మ	పి	సి	పి	సి	ఉ
శని	పి	పి	అ	అ	పి	పి	పి	సి	మ	అ	సి	ఉ	మ	మ	అ	సి	సి	పి	సి	పి	పి	సి	పి	అ	మ	మ	ప్రవ

అ—అమృతయోగము, సి—సిద్ధయోగము, అసి—అమృతసిద్ధయోగము, ఉ—ఉత్పాతయోగము, మ—మరణయోగము, ప్రవ—ప్రబలారిష్టయోగము.

బల్లిపాటునకు ఫలములు

శిరస్సు — కలహము, ముఖము — బంధుదర్శనము, కనుబొమ్మల నడుమ — రాజానుగ్రహము, పై పెదవి — ధనవ్యయము, క్రిందిపెదవి — ధనలాభము, ముక్కు చివర — రోగము, కుడిచెవి — దీర్ఘాయువు, ఎడమ చెవి — వర్తక లాభము, నేత్రము — ఖైదు, గడ్డము — రాజదండనము, నోరు— భయము, కంఠము — శత్రుహాని, కుడిభుజము — ఆరోగ్యము, ఎడమ భుజము — స్త్రీ సంగమము, కుడిముంజేయి — కీర్తి, ఎడమ ముంజేయి — రోగము, స్తనయుగ్మము — దోషము, ఉదరము — ధాన్య లాభము, రొమ్ము, నాభి — ధన లాభము, ప్రక్కలు — సుఖము, పాదము — ప్రయాణము, వీపు — శుభము, గోళ్లు — ధన వ్యయము, లింగము — దారిద్ర్యము, జుట్టు కొన — మృత్యువు. ఈ ప్రదేశములయందు తొండ ప్రాకినను ఫలమిట్లేయని తెలియునది.

కాకి శకునము

ఒక కాకి తీర్చినయెడల మంచిది. రెండు కాకులు తీర్చిన శుభ ఫలము, మూడు కాకులు తీర్చిన రాజ్యలాభము, తీర్చికట్టిన యెడల కష్టము. తీర్చక కట్టినయెడల దైన్యమును కలుగును. పలుమారులు కట్టిన, తీర్చిన కార్యసిద్ధి యగును. దూరము నుండి తీర్చేనేని ఆలస్యముగ కార్యసిద్ధి యగును. సమీపము నుండి తీర్చేనేని మేలు గలుగును. ఊరినుండిగాని, ఇంటినుండిగాని బయలు వెడలునపుడు కాకి తీర్చేనేని మేలు గలుగును. ఊరి ముందరగాని యింటి ముందరగాని ప్రవేశించునపుడు కట్టె నేని మేలు గలుగును. కాకి శకునమును గూర్చి మార్గమధ్యమందు విచారింప నక్కర లేదు. ఊరి ముందరను ఇంటి ముందరను మాత్రమే కాకి శకునమును గూర్చి పరీక్షించవలయును. కాకులు మైధునమును చేయునపుడు రక్తము వలె యెర్రగ కనబడినయెడల ౧౦ మాసములలో మరణము గలుగును. తద్దోష పరిహారార్థము శాంతి చేసికొనవలయును.

స్త్రీకి సుడివలన కలుగు శుభాశుభము

పెదురుమీద సుడియుండిన పర గృహమున వాకిరి చేయును. కంఠ మునందు సుడియుండిన విస్సంతురాలు, ముఖమునందు సుడియుండిన వితంతు వగును. గడ్డమునందు — మీసమునందును, భుజములయందును, చెవుల యందును వెంట్రుకలు లేకుండిన స్త్రీ సర్వసౌఖ్యములనుభవించును.

వివాహమునకు ముందు చూడవలసిన పొంతనములు

౧ నాడికూటములు

ఆద్యనాడీ నక్షత్రములు:—జ్యేష్ఠ, మూల, ఉ—ఫ, హస్త, ఆర్ద్ర, పున, శత, పూభా, అశ్విని.

మధ్యనాడీ నక్షత్రములు :— పుష్య, మృగ, చిత్ర, అనూ, భరణి, ధనిష్ఠ, పూఫ, ఉభా, పూషా.

అంత్యనాడి నక్షత్రములు

స్వాతి, కృత్తిక, ఆశ్లే, ఉషా, విశా, రోహి, మఘ, శ్రవ, రేవతి ఇందు వధూవరుల నక్షత్రములు రెండును ఒకేనాడియందున్నచో అనిష్టము గలుగును. భిన్ననాడీగత నక్షత్రములైనచో శుభప్రదములు.

౨ గణకూటము

దేవగణనక్షత్రములు:అనూ,పున,మృగ శ్రవ,రేవ,స్వాతి,అశ్వి,హస్త,పుష్య.

రాక్షస గణ నక్షత్రములు

మఘ,ఆశ్లే,ధని,జ్యేష్ఠ,మూల,శత కృత్తి, చిత్ర, విశాఖ.

మనుష్యగణ నక్షత్రములు

పూఫ, ఉఫ, పూషా, ఉషా, పూభా, ఉభా, రోహి, భర, ఆర్ద్ర.

౩. యో ని కూ ట ము

అశ్విని శతతార లశ్వములు. భరణి రేవతులు గజములు. కృత్తికా పుష్యలు మేకలు. రోహిణి మృగశీర్షలు సర్పములు. ఆర్ద్రా మూలలు శునకములు. పునర్వసూ ఆశ్లేషలు మార్జాలములు. మఘ పుబ్బ ఎలుకలు. ఉత్తర ఉత్తరాభాద్రలు గోవులు. హస్త స్వాతు లెనుబోతులు. చిత్తా విశాఖలు పెద్ద పులులు. అనూ జ్యేష్ఠలు లేళ్ళు. పూషా శ్రవణములు కోతులు. ధనిష్ఠా పూర్వాభాద్రలు సింహములు ఉషాభిజిత్తులు ముంగిసలు. ఇట్లు యోచించి విరోధిజంతు నక్షత్రములు లేని స్త్రీ పురుషులకు వివాహము చేయువలయును. విరోధ జంతువులు : కుక్కలు లేళ్లు, పాములు ముంగిసలు, సింహ గజములు, గుఱ్ఱము లెనుబోతులు, గోవ్యాఘ్రములు, పిల్లి ఎలుకలు విరోధ జంతువులు.

ఇందు వధూవరుల నక్షత్రములు రెండును ఒకే గణమందున్నచో అత్యంతానురక్తులై యుందురు. ఒకటి దేవగణములోనిది, రెండవది మనుష్యగణములోనిది అయిన ఎడల సామాన్యమైన అనురాగముగల వారగుదురు. ఒకటి రాక్షసగణము లోనిదై, రెండవది మనుష్య గణములోనిదైనను, దేవగణములోనిదైనను అశుభకరము.

ఉపయుక్త విషయములు

1. రజస్వల విషయమై దుష్ట తిథి వార నక్షత్రములు.

శుక్ల పక్షమందును, కృష్ణపక్షమందును పాడ్యమి, చవితి, నవమి, ద్వాదశి, చతుర్దశులును, అమావాస్య, ఆది, మంగళ, శనివారములును. భరణి, కృత్తిక, ఆర్ద్ర, ఆశ్లేష, మఘ, పూ ఫ, పున, జ్యేష్ఠ పూర్వాషాఢ, పూర్వాభాద్ర ఈ నక్షత్రములును దుష్టములు. వీటియందు ప్రథమ రజస్వలయినచో శాస్త్రోక్త శాంతిజేసి, తిరుగ మంచి కాలమందు రజస్వలయగువరకు గర్భాధానము సేయింపజనదు. నక్షత్రము దుష్టమయినచో హోమవిధానముగ శాంతి చేయవలయును. నక్షత్రము మంచిదై, తక్కినవి చెడుగైనచో సామాన్యశాంతి చేయవలయును. మరియు వ్యతీపాత. వైధృతి, పరిఘా పూర్వార్ధము, సంక్రాంతి, గ్రహణకాలము, నిద్రాసమయము ఇవియును శుభమయినవి కావు. మరియు ప్రాతః కాలమున సౌభాగ్యవతి, పూర్వాహ్ణమందు యాత్రలు చేయునది, మధ్యాహ్నమున పుత్రవతియు ధనవతియు, సాయంకాలమున జారిణి, సంధ్యలయందు దుశ్చేష్టరాలును, అర్ధరాత్రియందు విధవయును, ఉషఃకాలమున సౌభాగ్యరహితయు నగును.

2. జనన విషయమై దుష్ట తిథి వార నక్షత్రాంశాలు

అశ్విని ౧ పాదము, మఘ ౧ పాదము, రేవతి ౪ పాదము ఇవి శిశుగండము. భరణి ౩ పాదము కృత్తిక ౩ పాదము, పుష్య ౨, ౩ పాదములు, మఘ ౩ పాదము, ఉత్తర ౧ పాదము (కొందరు ఉత్తరాషాఢ యందురు) హస్త ౩ పాదము, చిత్త ౧, ౨ పాదములు, పూర్వాషాఢ ౩ పాదము, ఇవి పురుషుడైన పితృగండము, స్త్రీ శిశువైనచో మాతృగండం.

రోహిణి ౧, ౨ పాదములు తల్లికిని, మేనమామకును, ౩, ౪ పాదములు కేవలం మేనమామకును గండములు. ఆశ్లేష ౨ పా. ధనహాని. ౩ పా: తల్లిగండము. ౪ పా: తండ్రిగండము. ౧ పా: దోషము కాదు. మూల ౧ పా. తండ్రిగండము. ౨ పా. తల్లిగండము. ౪ పా. దోషముగాదు. ౩ పా. ధనహాని, అందును మూల ౧ పాదములో మొదటి సగము మిక్కిలి దోషమయినది. జ్యేష్ఠ యొక్క నక్షత్రాద్యంతమును ౧౧ చే భాగింపవలయును. అందే భాగమైనదో ఆ భాగముయొక్క ఫలమును తెలుసుకొనవలయును. ౧ భా: మాతా మహిగండం. ౨ భా మాతా మహగండం. ౩భా: మేనమామ గం. ౪ భా: తల్లి గం. ౫ భా: శిశుగం. ౬ :భా గోత్రనాశనం. ౭ భా: ఉభయకుల నాశనం. ౮ బా: సోదర గం. ౯ బా: శ్వశుర గం. ౧౦ బా. సర్వనాశనమును చేయును. ౧౧ భా మిక్కిలి దుష్టమయినది. విశాఖ పురుషుడైన భార్యానుజ గం. స్త్రీ, శిశువైనచో భర్తయొక్క సోదురునకు గండము.

మీన మేషములకును, కర్కాట సింహములకును, వృశ్చిక ధనుస్సులకును సంధి అరగడియ ప్రబల శిశు గండము.

పంచమి షష్ఠులకును, దశమ్యేకాదశులకును, పూర్ణిమా ప్రతిపత్తులకును, అమావాస్యా ప్రతిపత్తులకును సంధి ౨ గడియలును, బహుళ ౧౪ శిలో మొదటి ౬వ వంతుగాక తక్కినభాగము లును దుష్టములైనవి. వ్యతీపాత, వైధృతి, పరిఘ, వ్య. ప్ర. వై. ప్ర మహాపాతలును, సంధ్యాకాలము, అమావాస్య తల్లితండ్రి సోదరుడు వీరి నక్షత్రములు నైనను గ్రహణ కాలమయినను గూడ శాంతి చేయవలయును.

పైన జెప్పబడిన నక్షత్రములందు ఆయా పాదములయందు జననమయినచో మహాదోషము గాన హోమములు, సమారాధనము మొదలగు సంపూర్ణ శాంతి చేయవలయును. చెప్పబడిన పాదములు గాక తక్కిన పాదములయినను సామాన్య శాంతిచేసికొనుట యుక్తము. నక్షత్రము మంచిదై తక్కిన తిథి మొదలగునవి చెడుగైనను సామాన్య శాంతిచేసి కొనవలయును.

మరియు మృగశిర ౧ పా: విశాఖ ౪ పా: అనూరాధ ౩ పా: ధనిష్ఠ ౨ పా: శతతార ౧ పా: ఉత్తరాభాద్ర ౪ పా: ఇవైనను సామాన్య శాంతి చేసికొనుట యుక్తము.

అధోముఖ నక్షత్రములు

భరణి, కృత్తిక, మఘ, విశాఖ, పూర్వాత్రయం, ఆశ్లేష, మూల — ఇవి వాపీకూప తటాకాదులకు శుభములు.

తిర్యఙ్ముఖ నక్షత్రములు

అశ్వి, పున, హస్త, చిత్త, స్వాతి, అనూ, జ్యేష్ఠ, రేవతులు, స్తంభ ప్రతిష్ఠాదులకు శుభములు.

ఊర్ధ్వముఖ నక్షత్రములు

రోహిణి, ఆర్ద్ర, పుష్య, ఉత్తరాత్రయం, శ్రవణం, ధనిష్ఠ శతతారలు వృక్షలతా స్థాపనాదులకు శుభములు.

మృతివిషయమై చెడునక్షత్రములు మొదలగునవి

౧, ౨, ౬. ౭, ౧౧, ౧౨, ౧౩, ౧౪, ఈ తిథులు, ఆది మంగళ శుక్ర శనివారములు, కృత్తిక రోహిణి మృగశీర్ష పున మఘ ఉఫ చిత్త విశా ఉషా ధని శత పూభా ఉభా రేవతి ఈ నక్షత్రములును దోషములు. వీటియందు మృతి సంభవించినచో గృహమునకు దోషము. నక్షత్రము చెడుగయినచో అధికదోషము నక్షత్రము మంచిదై మిగిలినవి చెడుగైనచో స్వల్ప దోషము.

వృ ష భ చ క్ర ము

గృహారంభ గృహ ప్రవేశముల విషయమై వృషభ కలశ చక్రములు గమనింపదగినవి. వృషభ చక్రమునకు సూర్యుడున్న నక్షత్రము మొదలుకొని చంద్రుడున్న నక్షత్రము వరకు అభిజిత్తును గలిపి లెక్కించి ఈ ఫలము తెలియవలయును.

౩ మృత్యువు	౪ స్థైర్యం	౪ ధనలాభం	౩ సంపత్తు
౪ దుర్దశ	౩ భ్రమణం	౪ ధాన్యం	౩ పశువృద్ధి

క ల శ చ క్ర ము

ఇందభిజిత్తును కలుపనక్కరలేదు. తక్కినది వృషభచక్రమువలె.

౧ హాని	౪ అభయం	౪ నిర్ధనం	౩ లక్ష్మి
౪ ప్రవాసం	౪ ధాన్యం	౪ గర్భస్రావం	౩ ఆయుర్వృద్ధి

శక ౧౯౦౦ చైత్ర మాసమున (A. D. 1978 – మార్చి–ఏప్రియల్)

అయనాంశలు 23°–33′–12″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	22	11- 7-27	4- 5-29	3- 0-53	11-25-39	2-3-57	11-21-45	4- 1- 7
౨	23	11- 8-27	4-18-10	3- 1- 5	11-26-42	2-4- 3	11-23-57	4- 1- 4
౩	24	11- 9-26	5- 1- 7	3- 1-18	11-27-58	2-4- 9	11-24-13	4- 1- 1
౪	25	11-10-26	5-14-22	3- 1-32	11-28-57	2-4-14	11-25-28	4- 0-57
౫	26	11-11-25	5-27-52	3- 1-46	11-29-50	2-4-21	11-26-42	4- 0-54
౬	27	11-12-25	6-11-36	3- 2- 1	0- 0-36	2-4-27	11-27-56	4- 0-51
౭	28	11-13-24	6-25-32	3- 2-16	0- 1-14	2-4-33	11-29-11	4- 0-48
౮	29	11-14-23	7- 9-36	3- 2-32	0- 1-45	2-4-40	0- 0-25	4- 0-46
౯	30	11-15-23	7-23-46	3- 2-47	0- 2- 8	2-4-47	0- 1-39	4- 0-43
౧౦	31	11-16-22	8- 7-59	3- 3- 4	0- 2-24	2-4-53	0- 2-53	4- 0-40
౧౧	1	11-17-21	8 22-12	3- 3-21	0- 2-33	2-5- 0	0- 4- 7	4- 0-37
౧౨	2	11-18-20	9- 6-23	3- 3-38	0- 2-34వ	2-5- 7	0- 5-21	4- 0-35
౧౩	3	11-19-19	9-20-30	3- 3-56	0- 2-28	2-5-15	0- 6-35	4- 0-33
౧౪	4	11-20-19	10-4-33	3- 4-14	0- 2-16	2-5-22	0- 7-49	4- 0-30
౧౫	5	11-21-18	10 13-21	3- 4-33	0- 1-57	2-5-30	0- 9- 3	4- 0-28
౧౬	6	11-22-17	11- 2- 1	3- 4-52	0- 1-32	2-5-38	0-10-17	4- 0-26
౧౭	7	11-23-16	11-15-28	3- 5-11	0- 1- 3	2-5-45	0-11-31	4- 0-24
౧౮	8	11-24-15	11-28-40	3- 5-30	0- 0-28	2-5-53	0-12-45	4- 0-22
౧౯	9	11-25-14	0-11-36	3- 5-50	11-29-50	2-6- 2	0-13-59	4- 0-20
౨౦	10	11-26-13	0-24-17	3- 6-11	11-29- 8	2-6-10	0-15-13	4- 0-19
౨౧	11	11-27-12	1- 6-43	3- 6-31	11-28-25	2-6-18	0-16-27	4- 0-17
౨౨	12	11-28-11	1-18-56	3- 6-52	11-27-40	2-6-27	0-17-40	4- 0-16
౨౩	13	11-29- 9	2- 0-58	3- 7-14	11-26-54	2-6-35	0-18-34	4- 0-14
౨౪	14	0- 0- 8	2-12-54	3- 7-35	11-26- 9	2-6-44	0-20- 8	4- 0-13
౨౫	15	0- 1- 7	2-24-47	3- 7-57	11-25-25	2-6-53	0-21-22	4- 0-12
౨౬	16	0- 2- 6	3- 6-41	3- 8-20	11-24-43	2-7- 2	0-22-35	4- 0-11
౨౭	17	0- 3- 4	3-18-42	3- 8-42	11-24- 4	2-7-11	0-23-49	4- 0-10
౨౮	18	0- 4- 5	4- 0-54	3- 9- 5	11-23-28	2-7-20	0-25- 2	4- 0- 9
౨౯	19	0- 5- 2	4-13-21	3- 9-28	11-22-58	2-7-30	0-26-16	4- 0- 8
౩౦	20	0- 6- 0	4-26- 8	3- 9-52	11-22-28	2-7-39	0-27-29	4- 0- 7

(Side labels: శక ౧౯౦౦ చైత్ర మాసము; 1978 సం. మార్చి నె; 1978 సం. ఏప్రియల్ నె)

శక ౧౯౦౦ వైశాఖ మాసమున (A. D. 1978 – ఏప్రియల్–మే)

అయనాంశలు 23°–33′–14″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	21	0- 6-59	5- 9-16	3-10-15	11-22- 4	2- 7-49	0-28-43	4-0- 7
౨	22	0- 7-57	5-22-47	3-10-39	11-21-45	2- 7-58	0-29-56	4-0- 7
౩	23	0- 8-56	6- 6-39	3 11- 4	11-21-31	2- 8- 8	1- 1-10	4-0- 6
౪	24	0- 9-54	6-20-49	3 11-28	11-21-22	2- 8-18	1- 2-23	4-0- 6
౫	25	0-10 53	7- 5-14	3-11 53	11-21-18ఋ	2- 8-28	1- 3-36	4-0- 3ఋ
౬	26	0-11-51	7-19 46	3-12-18	11-21-19	2- 8-38	1- 4-49	4-0- 6
౭	27	0-12-49	8- 4-21	3-12-43	11-21-25	2- 8-48	1- 6- 3	4-0- 6
౮	28	0-13-48	8-18-51	3 13- 8	11-21-36	2- 8-58	1- 7-16	4-0- 6
౯	29	0-14 46	9- 3-12	3-13-34	11-21-52	2- 9- 9	1- 8-29	4-0- 6
౧౦	30	0-15-44	9-17-21	3-14- 0	11-22 12	2- 9-19	1- 9-42	4-0- 7
౧౧	1	0-16-43	10- 1-17	3 14-26	11-22-37	2- 9-30	1-10-55	4-0- 7
౧౨	2	0-17-41	10-14-58	3 14-52	11-23- 6	2- 9-40	1-12- 8	4-0- 8
౧౩	3	0-18-39	10-28-26	3-15-19	11-23-39	2- 9-51	1-13-21	4-0- 9
౧౪	4	0-19-37	11-11-41	3-15-46	11-24-16	2-10- 2	1-14-34	4-0-10
౧౫	5	0-20-35	11-24-44	3-16 18	11-24-57	2-10-13	1-15-47	4-0-11
౧౬	6	0-21-34	0- 7-34	3-16-40	11-25-41	2-10-24	1-17- 0	4-0-12
౧౭	7	0-22-32	0-20-13	3-17- 7	11-26-29	2-10-35	1-18-13	4-0-13
౧౮	8	0-23-30	1- 2-41	3-17-35	11-27-21	2-10-46	1-19-26	4-0-14
౧౯	9	0-24-28	1 14-58	3-18- 2	11-28 15	2-10-57	1-20-38	4-0-15
౨౦	10	0-25-26	1-27- 5	3-18-30	11-29-13	2-11- 8	1-21-51	4-0-17
౨౧	11	0-26-24	2- 9- 5	3-18-59	0- 0-14	2-11-20	1-23- 4	4-0-19
౨౨	12	0-27-22	2-20-59	3-19-27	0 1-18	2-11-31	1-24-17	4-0-20
౨౩	13	0-28-20	3 2-50	3-19-55	0- 2-24	2-11-43	1-25-29	4-0-22
౨౪	14	0-29-18	3-14-43	3-20-24	0- 3-34	2-11-54	1-26-42	4-0-24
౨౫	15	1- 0-16	3-26-42	3-20-53	0- 4-46	2-12- 6	1-27-54	4-0-26
౨౬	16	1- 1-13	4- 8-52	3-21-22	0- 6- 0	2-12-18	1-29- 7	4-0-28
౨౭	17	1- 2-11	4-21-17	3-21-51	0- 7-17	2-12-30	2- 0-19	4-0-30
౨౮	18	1- 3- 9	5- 4- 3	3-22-20	0- 8-37	2-12-41	2- 1-31	4-0-33
౨౯	19	1- 4- 7	5-17-13	3-22-50	0- 9-59	2-12-53	2- 2-44	4-0-35
౩౦	20	1- 5- 4	6- 0-50	3-23-19	0-11-28	2-13- 5	2- 3-56	4-0-37
౩౦	21	1- 6- 2	6-14-54	3-23-49	0-12-50	2-13-17	2- 5- 8	4-0-40

(Side labels: శక ౧౯౦౦ వైశాఖ మాసము; 1978 సం. ఏప్రియల్ నె; 1978 సం. మే నె)

శక ౧౯౦౦ జ్యేష్ఠ మాసమున (A. D. 1978—మే-జూన్)

అయనాంశలు 23°-33'-18" నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29. 3 A. M. లకు

శక ౧౯౦౦ జ్యేష్ఠ మాసము — 1978 సం. మే — జూన్

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	22	1-7-0	6-29-22	3-24-19	0-14-20	2-13-30	2-6-20	4-0-43
౨	23	1-7-58	7-14-9	3-24-49	0-15-51	2-13-42	2-7-33	4-0-45
౩	24	1-8-55	7-29-8	3-25-19	0-17-25	2-13-54	2-8-45	4-0-48
౪	25	1-9-53	8-14-7	3-25-50	0-19-1	2-14-6	2-9-57	4-0-51
౫	26	1-10-51	8-28-59	3-26-20	0-20-40	2-14-19	2-11-9	4-0-54
౬	27	1-11-48	9-13-37	3-26-51	0-22-21	2-14-31	2-12-21	4-0-57
౭	28	1-12-46	9-27-55	3-27-21	0-24-4	2-14-44	2-13-33	4-1-1
౮	29	1-13-43	10-11-51	3-27-52	0-25-49	2-14-56	2-14-44	4-1-4
౯	30	1-14-41	10-25-26	3-28-23	0-27-37	2-15-8	2-15-56	4-1-8
౧౦	31	1-15-38	11-8-42	3-28-54	0-29-27	2-15-21	2-17-8	4-1-11
౧౧	1	1-16-36	11-21-41	3-29-26	1-1-19	2-15-34	2-18-20	4-1-15
౧౨	2	1-17-33	0-4-25	3-29-57	1-3-14	2-15-46	2-19-31	4-1-18
౧౩	3	1-18-31	0-16-58	4-0-29	1-5-10	2-15-59	2-20-43	4-1-22
౧౪	4	1-19-28	0-29-20	4-1-0	1-7-9	2-16-12	2-21-54	4-1-26
౧౫	5	1-20-26	1-11-34	4-1-32	1-9-10	2-16-25	2-23-6	4-1-30
౧౬	6	1-21-23	1-23-41	4-2-4	1-11-13	2-16-38	2-24-17	4-1-34
౧౭	7	1-22-21	2-5-41	4-2-36	1-13-17	2-16-51	2-25-29	4-1-38
౧౮	8	1-23-18	2-17-36	4-3-8	1-15-24	2-17-3	2-26-40	4-1-42
౧౯	9	1-24-16	2-29-28	4-3-40	1-17-32	2-17-16	2-27-51	4-1-47
౨౦	10	1-25-13	3-11-19	4-4-12	1-19-41	2-17-29	2-29-2	4-1-51
౨౧	11	1-26-10	3-23-11	4-4-45	1-21-51	2-17-42	3-0-13	4-1-55
౨౨	12	1-27-8	4-5-9	4-5-18	1-24-2	2-17-56	3-1-24	4-2-0
౨౩	13	1-28-5	4-17-16	4-5-50	1-26-14	2-18-9	3-2-35	4-2-5
౨౪	14	1-29-2	4-29-39	4-6-23	1-28-25	2-18-22	3-3-46	4-2-9
౨౫	15	2-0-0	5-12-21	4-6-56	2-0-37	2-18-35	3-4-57	4-2-14
౨౬	16	2-0-57	5-25-27	4-7-29	2-2-49	2-18-48	3-6-8	4-2-19
౨౭	17	2-1-54	6-9-2	4-8-2	2-5-0	2-19-1	3-7-19	4-2-24
౨౮	18	2-2-52	6-23-6	4-8-36	2-7-11	2-19-15	3-8-29	4-2-29
౨౯	19	2-3-49	7-7-39	4-9-8	2-9-21	2-19-28	3-9-40	4-2-34
౩౦	20	2-4-46	7-22-36	4-9-42	2-11-29	2-19-41	3-10-50	4-2-39
౩౦	21	2-5-43	8-7-48	4-10-15	2-13-36	2-19-54	3-12-1	4-2-44

శక ౧౯౦౦ ఆషాఢ మాసమున (A. D. 1978—జూన్-జూలై)

అయనాంశలు 23°-33'-23" నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29. 3 A. M లకు

శక ౧౯౦౦ ఆషాఢ మాసము — 1978 సం. జూన్ — జూలై

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	22	2-6-41	8-28-4	4-10-50	2-15-41	2-20-8	3-13-11	4-2-50
౨	23	2-7-38	9-8-15	4-11-22	2-17-45	2-20-21	3-14-21	4-2-55
౩	24	2-8-35	9-23-9	4-11-56	2-19-47	2-20-34	3-15-32	4-3-0
౪	25	2-9-32	10-7-40	4-12-30	2-21-47	2-20-48	3-16-42	4-3-6
౫	26	2-10-29	10-21-45	4-13-4	2-23-45	2-21-1	3-17-52	4-3-11
౬	27	2-11-27	11-5-23	4-13-38	2-25-41	2-21-15	3-19-2	4-3-17
౭	28	2-12-24	11-18-37	4-14-12	2-27-35	2-21-28	3-20-11	4-3-23
౮	29	2-13-21	0-1-30	4-14-46	2-29-27	2-21-41	3-21-21	4-3-29
౯	30	2-14-18	0-14-6	4-15-22	3-1-16	2-21-55	3-22-31	4-3-34
౧౦	1	2-15-15	0-26-27	4-15-55	3-3-4	2-22-8	3-23-41	4-3-40
౧౧	2	2-16-13	1-8-39	4-16-29	3-4-50	2-22-22	3-24-50	4-3-46
౧౨	3	2-17-10	1-20-43	4-17-4	3-6-33	2-22-35	3-25-59	4-3-52
౧౩	4	2-18-7	2-2-41	4-17-39	3-8-14	2-22-49	3-27-9	4-3-58
౧౪	5	2-19-4	2-14-35	4-18-13	3-9-54	2-23-2	3-28-18	4-4-4
౧౫	6	2-20-2	2-26-27	4-18-48	3-11-31	2-23-16	3-29-27	4-4-10
౧౬	7	2-20-59	3-8-18	4-19-23	3-13-5	2-23-29	4-0-36	4-4-16
౧౭	8	2-21-56	3-20-10	4-19-58	3-14-38	2-23-43	4-1-45	4-4-23
౧౮	9	2-22-53	4-2-5	4-20-33	3-16-9	2-23-56	4-2-54	4-4-29
౧౯	10	2-23-51	4-14-5	4-21-8	3-17-37	2-24-10	4-4-3	4-4-35
౨౦	11	2-24-48	4-26-15	4-21-44	3-19-3	2-24-23	4-5-12	4-4-42
౨౧	12	2-25-45	5-8-37	4-22-19	3-20-27	2-24-37	4-6-20	4-4-48
౨౨	13	2-26-42	5-21-18	4-22-54	3-21-49	2-24-50	4-7-29	4-4-54
౨౩	14	2-27-39	6-4-21	4-23-30	3-23-8	2-25-4	4-8-37	4-5-1
౨౪	15	2-28-37	6-17-49	4-24-5	3-24-25	2-25-17	4-9-45	4-5-8
౨౫	16	2-29-34	7-1-47	4-24-41	3-25-39	2-25-31	4-10-53	4-5-14
౨౬	17	3-0-31	7-16-12	4-25-17	3-26-51	2-25-44	4-12-1	4-5-21
౨౭	18	3-1-28	8-1-4	4-25-53	3-28-1	2-25-58	4-13-9	4-5-28
౨౮	19	3-2-26	8-16-13	4-26-28	3-29-8	2-26-11	4-14-17	4-5-35
౨౯	20	3-3-23	9-1-32	4-27-4	4-0-12	2-26-25	4-15-24	4-5-41
౩౦	21	3-4-20	9-16-48	4-27-40	4-1-13	2-26-38	4-16-31	4-5-48
౩౦	22	3-5-17	10-1-51	4-28-16	4-2-12	2-26-52	4-17-39	4-5-55

శక ౧౯౦౦ శ్రావణ మాసమున (A. D. 1978–జూలై–ఆగస్టు)

అయనాంశలు 23°–33′–28″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

శక ౧౯౦౦ శ్రావణ మాసం — క్రీ.శ. 1978 సం. జూలై–ఆగస్టు నెల

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	23	3. 6.15	10.16.32	4.28.53	4. 3. 7	2.27. 5	4.18.46	4. 6. 2
౨	24	3. 7.12	11. 0.47	4.29.29	4. 3.59	2.27.18	4.19.53	4. 6. 9
౩	25	3. 8. 9	11.14.33	5. 0. 5	4. 4.49	2.27.32	4.21. 0	4. 6.16
౪	26	3. 9. 6	11.27.52	5. 0.42	4. 5.34	2.27.45	4.22. 6	4. 6.23
౫	27	3.10. 4	0.10.47	5. 1.18	4. 6.16	2.27.58	4.23.13	4. 6.30
౬	జూలై 28	3.11. 1	0.23.22	5. 1.55	4. 6.55	2.28.12	4.24.19	4. 6.37
౭	29	3.11.58	1. 5.40	5. 2.31	4. 7.29	2.28.25	4.25.25	4. 6.44
౮	30	3.12.56	1.17.47	5. 3. 8	4. 8. 0	2.28.38	4.26.31	4. 6.51
౯	31	3.13.53	1.29.45	5. 3.45	4. 8.26	2.28.52	4.27.37	4. 6.59
౧౦	1	3.14.51	2.11.39	5. 4.21	4. 8.48	2.29. 5	4.28.43	4. 7. 6
౧౧	2	3.15.48	2.23.30	5. 4.58	4. 9. 4	2.29.18	4.29.49	4. 7.13
౧౨	3	3.16.46	3. 5.22	5. 5.35	4. 9.17	2.29.31	5. 0.54	4. 7.20
౧౩	4	3.17.43	3.17.15	5. 6.12	4. 9.25 వ	2.29.44	5. 1.59	4. 7.28
౧౪	5	3.18.40	3.29.11	5. 6.50	4. 9.27	2.29.57	5. 3. 4	4. 7.35
౧౫	6	3.19.38	4.11.13	5. 7.27	4. 9.24	3. 0.11	5. 4. 9	4. 7.42
౧౬	7	3.20.35	4.23.22	5. 8. 4	4. 9.16	3. 0.24	5. 5.14	4. 7.50
౧౭	ఆగస్టు 8	3.21.33	5. 5.40	5. 8.41	4. 9. 3	3. 0.37	5. 6.18	4. 7.57
౧౮	9	3.22.30	5.18.10	5. 9.19	4. 8.44	3. 0.50	5. 7.22	4. 8. 5
౧౯	10	3.23.28	6. 0.56	5. 9.56	4. 8.20	3. 0. 3	5. 8.26	4. 8.12
౨౦	11	3.24.26	6.14. 0	5.10.34	4. 7.51	3. 1.15	5. 9.30	4. 8.19
౨౧	12	3.25.23	6.27.26	5.11.11	4. 7.17	3. 1.28	5.10.33	4. 8.27
౨౨	13	3.26.21	7.11.15	5.11.49	4. 6.40	3. 1.41	5.11.37	4. 8.34
౨౩	14	3.27.18	7.25.29	5.12.27	4. 5.56	3. 1.54	5.12.40	4. 8.42
౨౪	15	3.28.16	8.10. 5	5.13. 5	4. 5.11	3. 2. 7	5.13.42	4. 8.49
౨౫	16	3.29.14	8.24.59	5.13.43	4. 4.22	3. 2.19	5.14.45	4. 8.57
౨౬	17	4. 0.11	9.10. 3	5.14.21	4. 3.32	3. 2.32	5.15.47	4. 9. 4
౨౭	18	4. 1. 9	9.25. 9	5.14.59	4. 2.41	3. 2.45	5.16.48	4. 9.12
౨౮	19	4. 2. 7	10.10. 6	5.15.37	4. 1.49	3. 2.57	5.17.51	4. 9.20
౨౯	20	4. 3. 4	10.24.47	5.16.15	4. 0.59	3. 3.10	5.18.52	4. 9.27
౩౦	21	4. 4. 2	11. 9. 5	5.16.53	4. 0.11	3. 3.22	5.19.53	4. 9.35
౩౦	22	4. 5. 0	11.22.58	5.17.31	3.29.26	3. 3.35	5.20.54	4. 9.42

శక ౧౯౦౦ భాద్రపద మాసమున (A. D. 1978–ఆగస్టు–సెప్టెంబరు)

అయనాంశలు 23°–33′–31″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29.3 A. M. లకు

శక ౧౯౦౦ భాద్రపద మాసం — క్రీ.శ. 1978 సం. ఆగస్టు–సెప్టెంబరు నెల

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	23	4. 5.58	0. 6.23	5.18.10	3.28.45	3. 3.47	5.21.54	4. 9.50
౨	24	4. 6.55	0.19.23	5.18.48	3.28. 9	3. 3.59	5.22.54	4. 9.58
౩	25	4. 7.53	1. 2. 1	5.19.27	3.27.38	3. 4.12	5.23.54	4.10. 5
౪	26	4. 8.51	1.14.22	5.20. 5	3.27.15	3. 4.24	5.24.54	4.10.13
౫	27	4. 9.49	1.26.28	5.20.44	3.26.58	3. 4.36	5.25.53	4.10.20
౬	ఆగస్టు 28	4.10.47	2. 8.26	5.21.23	3.26.49 బు	3. 4.48	5.26.51	4.10.28
౭	29	4.11.45	2.20.18	5.22. 1	3.26.47	3. 5. 0	5.27.50	4.10.36
౮	30	4.12.43	3. 2. 9	5.22.40	3.26.54	3. 5.12	5.28.48	4.10.43
౯	31	4.13.41	3.14. 2	5.23.19	3.27.10	3. 5.24	5.29.45	4.10.51
౧౦	1	4.14.39	3.26. 0	5.23.58	3.27.33	3. 5.36	6. 0.42	4.10.58
౧౧	2	4.15.37	4. 8. 4	5.24.37	3.28. 5	3. 5.47	6. 1.39	4.11. 6
౧౨	3	4.16.35	4.20.17	5.25.16	3.28.45	3. 5.59	6. 2.35	4.11.14
౧౩	4	4.17.33	5. 2.39	5.25.55	3.29.33	3. 6.11	6. 3.31	4.11.21
౧౪	5	4.18.32	5.15.13	5.26.35	4. 0.28	3. 6.22	6. 4.26	4.11.29
౧౫	6	4.19.30	5.28. 0	5.27.14	4. 1.30	3. 6.34	6. 5.21	4.11.36
౧౬	7	4.20.28	6.11. 0	5.27.53	4. 2.40	3. 6.45	6. 6.15	4.11.44
౧౭	సెప్టెంబరు 8	4.21.26	6.24.15	5.28.33	4. 3.55	3. 6.57	6. 7. 9	4.11.51
౧౮	9	4.22.25	7. 7.46	5.29.12	4. 5.17	3. 7. 8	6. 8. 2	4.11.59
౧౯	10	4.23.23	7.21.34	5.29.52	4. 6.43	3. 7.19	6. 8.54	4.12. 6
౨౦	11	4.24.21	8. 5.39	6. 0.32	4. 8.15	3. 7.30	6. 9.46	4.12.14
౨౧	12	4.25.20	8.19.58	6. 1.11	4. 9.50	3. 7.41	6.10.37	4.12.21
౨౨	13	4.26.18	9. 4.31	6. 1.51	4.11.29	3. 7.52	6.11.28	4.12.29
౨౩	14	4.27.17	9.19.11	6. 2.31	4.13.12	3. 8. 3	6.12.18	4.12.36
౨౪	15	4.28.15	10. 3.53	6. 3.11	4.14.56	3. 8.13	6.13. 7	4.12.44
౨౫	16	4.29.13	10.18.31	6. 3.51	4.16.43	3. 8.24	6.13.55	4.12.51
౨౬	17	5. 0.12	11. 2.58	6. 4.31	4.18.32	3. 8.35	6.14.43	4.12.59
౨౭	18	5. 1.10	11.17. 8	6. 5.11	4.20.21	3. 8.45	6.15.30	4.13. 6
౨౮	19	5. 2. 9	0. 0.57	6. 5.51	4.22.12	3. 8.56	6.16.16	4.13.13
౨౯	20	5. 3. 7	0.14.23	6. 6.32	4.24. 3	3. 9. 6	6.17. 1	4.13.21
౩౦	21	5. 4. 6	0.27.26	6. 7.12	4.25.55	3. 9.16	6.17.45	4.13.28
౩౦	22	5. 5. 5	1.10. 8	6. 7.52	4.27.46	3. 9.26	6.18.29	4.13.35

శక ౧౯౦౦ ఆశ్వీన మాసమున (A.D. 1978 సెప్టెంబరు-అక్టోబరు)

అయనాంశలు 23°-33′-34″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29. 3 A. M. లకు

తి.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	23 సెప్టెంబరు	5- 3- 8	1-22-32	6- 8-33	4-29-38	3- 9-37	6-19-11	4-13-42
౨	24	5- 7- 2	2- 4-40	6- 9-13	5- 1-29	3- 9-46	6-19-52	4-13-50
౩	25	5- 8- 1	2- 16-38	6- 9-54	5- 3-20	3- 9-56	6-20-33	4-13-57
౪	26	5- 9- 0	2- 28-31	6-10-34	5- 5-10	3-10- 6	6-21-12	4-14- 4
౫	27	5- 9-58	3- 10-23	6-11-15	5- 7- 0	3-10-16	6-21-50	4-14-11
౬	28	5-10-57	3- 22-17	6-11-56	5- 8-49	3-10-25	6-22-27	4-14-18
౭	29	5-11-56	4- 3-19	6-12-37	5-10-37	3-10-34	6-23- 3	4-14-25
౮	30	5-12-55	4-16-31	6-13-18	5-12-25	3-10-44	6-23-37	4-14-32
౯	1 అక్టోబరు	5-13-54	4 -28-56	6-13-59	5-14-11	3-10-53	6-24-10	4-14-39
౧౦	2	5-14-53	5-11-35	6-14-40	5-15-57	3-11- 2	6-24-44	4-14-46
౧౧	3	5-15-52	5-24-30	6-15-21	5-17-42	3-11-11	6-25-13	4-14-53
౧౨	4	5-16-51	6- 7-39	6-16- 2	5-19-26	3-11-20	6-25-41	4-15- 0
౧౩	5	5-17-51	6- 21-3	6-16-43	5-21-10	3-11-28	6-26- 9	4-15- 7
౧౪	6	5-18-50	7- 4-39	6-17-25	5-22-52	3-11-37	6-26-35	4-15-14
౧౫	7	5-19-49	7-18-27	6-18- 6	5-24-34	3-11-45	6-26-38	4-15-20
౧౬	8	5-20-48	8- 2-25	6-18-47	5-26-15	3-11-54	6-27-21	4-15-27
౧౭	9	5-21-47	8-16-30	6-19-29	5-27-55	3-12- 2	6-27-41	4-15-34
౧౮	10	5-22-47	9- 0-41	6-20-10	5-29-34	3-12-10	6-28- 0	4-15-40
౧౯	11	5-23-46	9-14-55	6-20-52	6- 1-13	3-12-18	6-28-17	4-15-47
౨౦	12	5-24-45	9-29-11	6-21-34	6- 2-50	3-12-26	6-28-32	4-15-53
౨౧	13	5-25-45	10-13-25	6-22-15	6- 4-28	3-12-33	6-28-44	4-16- 0
౨౨	14	5-26-44	10-27-35	6-22-57	6- 6- 4	3-12-41	6-28-56	4-16- 6
౨౩	15	5-27-43	11-11-37	6-23-39	6- 7-40	3-12-48	6-29- 3	4-16-13
౨౪	16	5-28-43	11-25-27	6-24-21	6- 9-15	3-12-55	6-29- 9	4-16-19
౨౫	17	5-29-42	0- 9- 2	6-25- 3	6-10-49	3-13- 2	6-29-13	4-16-25
౨౬	18	6- 0-42	0-22-20	6-25-45	6-12-23	3-13- 9	6-29-15	4-16-31
౨౭	19	6- 1-41	1- 5-19	6-26-27	6-13-56	3-13-16	6-29-14	4-16-38
౨౮	20	6- 2-41	1-18- 0	6-27-10	6-15-29	3-13-23	6-29-11	4-16-44
౨౯	21	6- 3-41	2- 0-24	6-27-52	6-17- 1	3-13-29	6-29- 5	4-16-50
౩౦	22	6- 4-40	2- 12-33	6-28-34	6-18-32	3-13-36	6-28-57	4-16-56

శక ౧౯౦౦ కార్తీక మాసమున (A.D. 1978 అక్టోబరు-నవంబరు)

అయనాంశలు 23°-33′-36″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29. 3 A. M. లకు

తి.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	23 అక్టోబరు	6- 5-40	2-24-34	6-29-15	6-20- 3	3-13-42	6-28-47	4-17- 1
౨	24	6- 6-40	3- 6-24	6-29-59	6-21-33	3-13-48	6-28-34	4-17- 7
౩	25	6- 7-40	3-18-15	7- 0-41	6-23- 2	3-13-54	6-28-19	4-17-13
౪	26	6- 8-39	4- 0-10	7- 1-24	6-24-31	3-14- 0	6-28- 1	4-17-19
౫	27	6- 9-39	4-12-13	7- 2- 7	6-25-59	3-14- 5	6-27-41	4-17-24
౬	28	6-10-39	4-24-29	7- 2-49	6-27-27	3-14-11	6-27-19	4-17-30
౭	29	6-11-39	5- 7- 3	7- 3-32	6-28-54	3-14-16	6-26-55	4-17-35
౮	30	6-12-39	5-19-55	7- 4-15	7- 0-21	3-14-21	6-26-29	4-17-41
౯	31	6-13-39	6- 3- 9	7- 4-58	7- 1-46	3-14-26	6-26- 1	4-17-46
౧౦	1 నవంబరు	6-14-39	6-16-42	7- 5-41	7- 3-11	3-14-31	6-25-31	4-17-52
౧౧	2	6-15-39	7- 0-33	7- 6-24	7- 4-35	3-14-35	6-25- 0	4-17-57
౧౨	3	6-16-39	7-14-39	7- 7- 7	7- 5-59	3-14-40	6-24-27	4-18- 2
౧౩	4	6-17-39	7-28-52	7- 7-50	7- 7-22	3-14-44	6-23-53	4-18- 7
౧౪	5	6-18-39	8-13-11	7- 8-33	7- 8-44	3-16-48	6-23-19	4-18-12
౧౫	6	6-19-40	8-27-29	7- 9-17	7-10- 5	3-14-52	6-22-45	4-18-17
౧౬	7	6-20-40	9-11-43	7-10- 0	7-11-24	3-14-55	6-22- 7	4-18-22
౧౭	8	6-21-40	9-25-51	7-10-43	7-12-43	3-14-59	6-21-30	4-18-26
౧౮	9	6-22-40	10-9-52	7-11-27	7-14- 0	3-15- 2	6-20-53	4-18-31
౧౯	10	6-23-40	10-23-44	7-12-10	7-15-16	3-15- 5	6-20-17	4-18-36
౨౦	11	6-24-41	11-7-28	7-12-54	7-16-30	3-15- 8	6-19-42	4-18-40
౨౧	12	6-25-41	11-21-2	7-13-38	7-17-42	3-15-11	6-19- 6	4-18-45
౨౨	13	6-26-41	0- 4-37	7-14-21	7-18-52	3-15-14	6-18-32	4-18-49
౨౩	14	6-27-41	0-17-40	7-15- 5	7-20- 0	3-15-16	6-17-59	4-18-53
౨౪	15	6-28-42	1- 0-41	7-15-49	7-21- 6	3-15-18	6-17-28	4-18-57
౨౫	16	6-29-43	1-13-23	7-16-33	7-22- 8	3-15-20	6-16-58	4-19- 1
౨౬	17	7- 0-43	1-26- 1	7-17-17	7-23- 8	3-15-22	6-16-29	4-19- 5
౨౭	18	7- 1-43	2- 8-20	7-18- 1	7-24- 3	3-15-24	6-16- 3	4-19- 9
౨౮	19	7- 2-44	2-20-27	7-18-45	7-24-54	3-15-25	6-15-39	4-19-13
౨౯	20	7- 3-45	3- 2-24	7-19-29	7-25-41	3-15-27	6-15-17	4-19-17
౩౦	21	7- 4-45	3-14-15	7-20-13	7-26-22	3-15-28	6-14-57	4-19-21

శక ౧౯౦౦ మార్గశిర [అగ్రహాయన] మాసమున (A. D. 1978 నవంబరు—డిశంబరు) అయనాంశలు 23°–33′–40″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

శక ౧౯౦౦ మార్గశిర (అగ్రహాయన) మాసము; 1978 సం. నవంబరు నెల; క్రీ. శ. 1978 సం. డిశంబరు నెల

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	22	7-5-46	3-26-4	7-20-57	7-26-58	3-15-28	6-14-40	4-19-24
౨	23	7-6-46	4-7-57	7-21-41	7-27-26	3-15-29	6-14-25	4-19-27
౩	24	7-7-47	4-19-57	7-22-26	7-27-46	3-15-30	6-14-12	4-19-31
౪	25	7-8-48	5-2-13	7-23-10	7-28-0 వ	3-15-30 వ	6-14-2	4-19-34
౫	26	7-9-48	5-14-48	7-23-54	7-28-4	3-15-30	6-13-54	4-19-37
౬	27	7-10-49	5-27-45	7-24-39	7-27-58	3-15-30	6-13-49	4-19-40
౭	28	7-11-50	6-11-9	7-25-24	7-27-42	3-15-29	6-13-46	4-19-43
౮	29	7-12-51	6-24-58	7-26-8	7-27-15	3-15-29	6-13-47	4-19-46
౯	30	7-13-51	7-9-11	7-26-53	7-26-37	3-15-28	6-13-49	4-19-49
౧౦	1	7-14-52	7-23-43	7-27-38	7-25-48	3-15-27	6-13-54	4-19-51
౧౧	2	7-15-53	8-8-26	7-28-22	7-24-48	3-15-26	6-14-1	4-19-54
౧౨	3	7-16-54	8-23-13	7-29-7	7-23-40	3-15-25	6-14-8	4-19-56
౧౩	4	7-17-55	9-7-54	7-29-52	7-22-25	3-15-23	6-14-21	4-19-59
౧౪	5	7-18-56	9-22-24	8-0-37	7-21-5	3-15-22	6-14-35	4-20-1
౧౫	6	7-19-57	10-6-40	8-1-22	7-19-42	3-15-20	6-14-51	4-20-3
౧౬	7	7-20-57	10-20-39	8-2-7	7-18-20	3-15-18	6-15-9	4-20-5
౧౭	8	7-21-58	11-4-22	8-2-52	7-17-0	3-15-15	6-15-28	4-20-7
౧౮	9	7-22-59	11-17-49	8-3-37	7-15-47	3-15-13	6-15-50	4-20-9
౧౯	10	7-24-0	0-1-4	8-4-22	7-14-41	3-15-10	6-16-14	4-20-10
౨౦	11	7-25-1	0-14-6	8-5-8	7-13-45	3-15-7	6-16-39	4-20-12
౨౧	12	7-26-2	0-26-57	8-5-53	7-13-0	3-15-4	6-17-6	4-20-13
౨౨	13	7-27-3	1-9-38	8-6-38	7-12-25	3-15-1	6-17-35	4-20-15
౨౩	14	7-28-4	1-22-8	8-7-24	7-12-2	3-14-57	6-18-5	4-20-16
౨౪	15	7-29-5	2-4-29	8-8-9	7-11-50 ఋ	3-14-54	6-18-37	4-20-17
౨౫	16	8-0-6	2-16-39	8-8-55	7-11-48	3-14-50	6-19-11	4-20-18
౨౬	17	8-1-7	2-28-40	8-9-40	7-11-56	3-14-46	6-19-45	4-20-19
౨౭	18	8-2-8	3-10-34	8-10-26	7-12-13	3-14-42	6-20-24	4-20-20
౨౮	19	8-3-9	3-22-23	8-11-11	7-12-39	3-14-37	6-21-0	4-20-21
౨౯	20	8-4-10	4-4-11	8-11-57	7-13-11	3-14-33	6-21-39	4-20-21
౩౦	21	8-5-11	4-16-1	8-12-43	7-13-51	3-14-28	6-22-19	4-20-22

శక ౧౯౦౦ పౌష మాసమున (A. D. 1978 డిశంబరు—79 జనవరి) అయనాంశలు 23°–33′–45″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

1978 డిశంబరు నెల; శక ౧౯౦౦ పౌష్య మాసము; క్రీ. శ. 1979 సం. జనవరి నెల

శ. తే.	ఇం. తే.	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	బుధుడు	గురుడు	శుక్రుడు	శని
		రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.	రా.భా.లి.
౧	22	8-6-13	4-28-0	8-13-28	7-14-36	3-14-23	6-23-0	4-20-22
౨	23	8-7-14	5-10-11	8-14-14	7-15-26	3-14-18	6-23-43	4-20-22
౩	24	8-8-15	5-22-41	8-14-50	7-16-21	3-14-13	6-24-26	4-20-22 వ
౪	25	8-9-16	6-5-35	8-15-45	7-17-20	3-14-8	6-25-11	4-20-23
౫	26	8-10-17	6-18-57	8-16-31	7-18-23	3-14-2	6-25-57	4-20-22
౬	27	8-11-18	7-2-49	8-17-18	7-19-29	3-13-57	6-26-44	4-20-22
౭	28	8-12-19	7-17-9	8-18-5	7-20-37	3-13-51	6-27-31	4-20-22
౮	29	8-13-21	8-1-54	8-18-50	7-21-48	3-13-45	6-28-20	4-20-22
౯	30	8-14-22	8-16-56	8-19-36	7-23-1	3-13-39	6-29-9	4-20-21
౧౦	31	8-15-23	9-2-5	8-20-22	7-24-16	3-13-32	6-29-59	4-20-20
౧౧	1	8-16-24	9-17-11	8-21-8	7-25-33	3-13-26	7-0-50	4-20-20
౧౨	2	8-17-25	10-2-4	8-21-55	7-26-51	3-13-19	7-1-42	4-20-19
౧౩	3	8-18-26	10-16-38	8-22-41	7-28-11	3-13-13	7-2-34	4-20-18
౧౪	4	8-19-28	11-0-49	8-23-27	7-29-32	3-13-6	7-3-27	4-20-17
౧౫	5	8-20-29	11-14-37	8-24-14	8-0-54	3-12-59	7-4-21	4-20-16
౧౬	6	8-21-30	11-28-3	8-25-0	8-2-17	3-12-52	7-5-16	4-20-14
౧౭	7	8-22-31	0-11-9	8-25-46	8-3-41	3-12-45	7-6-11	4-20-13
౧౮	8	8-23-32	0-23-59	8-26-33	8-5-6	3-12-38	7-7-7	4-20-11
౧౯	9	8-24-33	1-6-35	8-27-19	8-6-31	3-12-31	7-8-3	4-20-10
౨౦	10	8-25-34	1-19-0	8-28-6	8-7-58	3-12-23	7-9-0	4-20-8
౨౧	11	8-26-36	2-1-15	8-28-53	8-9-25	3-12-16	7-10-57	4-20-6
౨౨	12	8-27-37	2-13-22	8-29-39	8-10-52	3-12-9	7-10-55	4-20-4
౨౩	13	8-28-38	2-25-22	9-0-26	8-12-20	3-12-1	7-11-53	4-20-2
౨౪	14	8-29-39	3-7-17	9-1-12	8-13-49	3-11-53	7-12-52	4-20-0
౨౫	15	9-0-40	3-19-8	9-1-59	8-15-19	3-11-45	7-13-51	4-19-58
౨౬	16	9-1-41	4-0-56	9-2-46	8-16-49	3-11-37	7-14-51	4-19-56
౨౭	17	9-2-42	4-12-35	9-3-32	8-18-10	3-11-30	7-15-51	4-19-53
౨౮	18	9-3-43	4-24-37	9-4-10	8-19-51	3-11-22	7-16-52	4-19-51
౨౯	19	9-4-44	5-6-36	9-5-6	8-21-22	3-11-14	7-17-53	4-19-48
౩౦	20	9-5-45	5-18-47	9-5-53	8-22-55	3-11-6	7-18-54	4-19-46

శక ౧౯౦౦ మాఘమాసము (A. D. 1979 జనవరి–ఫిబ్రవరి)

అయనాంశలు 23°–33′–49″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

తి.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	21	9-6-46	6-1-13	9-6-40	8-24-28	3-10-58	7-19-56	4-19-43
౨	22	9-7-48	6-14-2	9-7-26	8-26-1	3-10-50	7-20-59	4-19-40
౩	23	9-8-49	6-27-16	9-8-13	8-27-35	3-10-42	7-22-1	4-19-37
౪	24	9-9-50	7-10-59	9-9-0	8-29-10	3-10-34	7-23-4	4-19-34
౫	25	9-10-51	7-25-11	9-9-47	9-0-45	3-10-26	7-24-7	4-19-31
౬	26	9-11-52	8-9-51	9-10-34	9-2-21	3-10-18	7-25-11	4-19-28
౭	27	9-12-53	8-24-53	9-11-21	9-3-57	3-10-10	7-26-15	4-19-24
౮	28	9-13-54	9-10-8	9-12-8	9-5-34	3-10-2	7-27-19	4-19-21
౯	29	9-14-55	9-25-25	9-12-55	9-7-12	3-9-54	7-28-23	4-19-17
౧౦	30	9-15-56	10-10-34	9-13-42	9-8-50	3-9-46	7-29-28	4-19-14
౧౧	31	9-16-57	10-25-25	9-14-29	9-10-29	3-9-38	8-0-32	4-19-10
౧౨	1	9-17-58	11-9-54	9-15-17	9-12-9	3-9-30	8-1-38	4-19-7
౧౩	2	9-18-58	11-23-56	9-16-4	9-13-49	3-9-22	8-2-43	4-19-3
౧౪	3	9-19-59	0-7-31	9-16-51	9-15-30	3-9-14	8-3-49	4-18-59
౧౫	4	9-21-0	0-20-42	9-17-38	9-17-12	3-9-6	8-4-55	4-18-55
౧౬	5	9-22-1	1-3-31	9-18-25	9-18-55	3-8-59	8-6-1	4-18-51
౧౭	6	9-23-2	1-16-2	9-19-12	9-20-38	3-8-51	8-7-7	4-18-47
౧౮	7	9-24-3	1-28-18	9-20-0	9-22-22	3-8-44	8-8-13	4-18-43
౧౯	8	9-25-3	2-10-24	9-20-47	9-24-7	3-8-36	8-9-20	4-18-39
౨౦	9	9-26-4	2-22-22	9-21-34	9-25-53	3-8-29	8-10-27	4-18-35
౨౧	10	9-27-5	3-4-15	9-22-21	9-27-39	3-8-21	8-11-34	4-18-30
౨౨	11	9-28-6	3-16-5	9-23-9	9-29-26	3-8-14	8-12-41	4-18-26
౨౩	12	9-29-6	3-27-54	9-23-56	10-1-14	3-8-7	8-13-48	4-18-22
౨౪	13	10-0-7	4-9-44	9-24-43	10-3-2	3-8-0	8-14-55	4-18-17
౨౫	14	10-1-8	4-21-38	9-25-30	10-4-52	3-7-54	8-16-4	4-18-13
౨౬	15	10-2-8	5-3-37	9-26-18	10-6-41	3-7-47	8-17-11	4-18-8
౨౭	16	10-3-9	5-15-43	9-27-5	10-8-32	3-7-40	8-18-20	4-18-4
౨౮	17	10-4-9	5-28-0	9-27-52	10-10-23	3-7-33	8-19-28	4-17-59
౨౯	18	10-5-10	6-10-32	9-28-40	10-12-14	3-7-27	8-20-36	4-17-55
౩౦	19	10-6-10	6-23-21	9-29-27	10-14-5	3-7-21	8-21-45	4-17-50

శక ౧౯౦౦ ఫాల్గుణమాసము (A.D. 1979 ఫిబ్రవరి–మార్చి)

అయనాంశలు 23°–33′–53″ నిరయణ రవ్యాది స్ఫుట గ్రహములు

ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5–29. 3 A. M. లకు

తి.	ఇం. తే.	సూర్యుడు రా.భా.లి.	చంద్రుడు రా.భా.లి.	కుజుడు రా.భా.లి.	బుధుడు రా.భా.లి.	గురుడు రా.భా.లి.	శుక్రుడు రా.భా.లి.	శని రా.భా.లి.
౧	20	10-7-11	7-6-32	10-0-14	10-15-57	3-7-15	8-22-53	4-17-45
౨	21	10-8-11	7-19-54	10-1-2	10-17-48	3-7-9	8-24-2	4-17-41
౩	22	10-9-11	8-4-3	10-1-49	10-19-39	3-7-3	8-25-11	4-17-36
౪	23	10-10-12	8-18-26	10-2-36	10-21-29	3-6-57	8-26-20	4-17-31
౫	24	10-11-13	9-3-11	10-3-24	10-23-19	3-6-51	8-27-29	4-17-26
౬	25	10-12-13	9-18-12	10-4-11	10-25-7	3-6-46	8-28-38	4-17-22
౭	26	10-13-13	10-3-21	10-4-58	10-26-54	3-6-41	8-29-47	4-17-17
౮	27	10-14-14	10-18-28	10-5-46	10-28-39	3-6-36	9-0-57	4-17-12
౯	28	10-15-14	11-3-25	10-6-33	11-0-21	3-6-31	9-2-6	4-17-7
౧౦	1	10-16-14	11-18-3	10-7-20	11-2-0	3-6-26	9-3-16	4-17-2
౧౧	2	10-17-14	0-2-16	10-8-8	11-3-36	3-6-21	9-4-26	4-16-58
౧౨	3	10-18-15	0-16-3	10-8-55	11-5-8	3-6-17	9-5-36	4-16-53
౧౩	4	10-19-15	0-29-24	10-9-42	11-6-35	3-6-13	9-6-46	4-16-48
౧౪	5	10-20-15	1-12-19	10-10-30	11-7-56	3-6-9	9-7-55	4-16-43
౧౫	6	10-21-15	1-24-53	10-11-17	11-9-12	3-6-5	9-9-6	4-16-38
౧౬	7	10-22-15	2-7-9	10-12-4	11-10-23	3-6-1	9-10-16	4-16-34
౧౭	8	10-23-15	2-19-12	10-12-52	11-11-24	3-5-58	9-11-26	4-16-29
౧౮	[illegible]	10-24-15	3-1-6	10-13-39	11-12-20	3-5-54	9-12-36	4-16-24
౧౯	10	10-25-15	3-12-56	10-14-26	11-13-7	3-5-51	9-13-47	4-16-19
౨౦	11	10-26-15	3-24-44	10-15-14	11-13-46	3-5-48	9-14-57	4-16-15
౨౧	12	10-27-15	4-6-34	10-16-1	11-14-17	3-5-45	9-16-8	4-16-10
౨౨	13	10-28-15	4-18-29	10-16-48	11-14-39	3-5-43	9-17-18	4-16-5
౨౩	14	10-29-15	5-0-31	10-17-35	11-14-53	3-5-40	9-18-29	4-16-1
౨౪	15	11-0-15	5-12-41	10-18-22	11-14-57 వ	3-5-38	9-19-40	4-15-56
౨౫	16	11-1-14	5-25-2	10-19-10	11-14-54	3-5-36	9-20-50	4-15-52
౨౬	17	11-2-14	6-7-35	10-19-57	11-14-42	3-5-34	9-22-1	4-15-47
౨౭	18	11-3-14	6-20-20	10-20-44	11-14-22	3-5-33	9-23-12	4-15-43
౨౮	19	11-4-13	7-3-20	10-21-31	11-13-54	3-5-31	9-24-23	4-15-38
౨౯	20	11-5-13	7-16-36	10-22-18	11-13-21	3-5-30	9-25-34	4-15-34
౩౦	21	11-6-13	8-0-9	10-23-6	11-12-41	3-5-29	9-26-45	4-15-29
చై ౧	22	11-7-12	8-14-0	10-23-53	11-11-57	3-5-28	9-27-57	4-15-25

శక ౧౯౦౦ (A.D. 1978-79)
యురేనస్ (వరుణ) నెప్ట్యూన్ (ఇంద్ర)
నిరయణ గ్రహములు - ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29.3 A.M. లకు

A.D. తారీఖు 1978		యురేనస్ (వరుణ) రా.భా.లి.	నెప్ట్యూన్ (ఇంద్ర) రా.భా.లి.	A.D. తారీఖు 1978		యురేనస్ (వరుణ) రా.భా.లి.	నెప్ట్యూన్ (ఇంద్ర) రా.భా.లి.
	21	6-22-29	7-24-46		21	6-20-19	7-22- 9
	25	6-22-24	7-24-46		25	6-20-31	7-22-12
	29	6-22-15	7-24-45		29	6-20-43	7-22-16
ఏప్రిల్	2	6-22- 8	7-24-44	అక్టో	3	6-20-56	7-22-20
	6	6-22- 0	7-24-42		7	6-21- 9	7-22-25
	10	6-21-51	7-24-39		11	6-21-22	7-22-30
	14	6-21-42	7-24-37		15	6-21-36	7-22-36
	18	6-21-33	7-24-33		19	6-21-50	7-22-42
	22	6-21-22	7-24-30		23	6-22- 5	7-22-48
	26	6-21-13	7-24-26		27	6-22-19	7-22-55
	30	6-21- 3	7-24 21		31	6-22-34	7-23- 3
మే	4	6-20-53	7-24-16	నవం	4	6-22-49	7-23-10
	8	6-20-43	7-24-11		8	6-23- 4	7-23-18
	12	6-20-33	7-24- 6		12	6-23-19	7-23-26
	16	6-20-23	7-24- 0		16	6-23-34	7-23-34
	20	6-20-13	7-23-58		20	6-23-49	7-23-43
	24	6-20- 4	7-23-49		24	6-24- 4	7-23-51
	28	6-19-54	7-23-41		28	6-24-18	7-24- 0
జూన్	1	6-19-46	7-23-35	డిశం	2	6-24-32	7-24- 9
	5	6-19-37	7-23-29		6	6-24-47	7-24-18
	9	6-19-29	7-23-22		10	6-25- 0	7-24-27
	13	6-19-22	7-23-16		14	5-25-14	7-24-36
	17	6-19-15	7-23- 9		18	6-25-27	7-24-45
	21	6-19- 9	7-23- 3		22	6-25-39	7-24-54
	25	6-19- 3	7-22-57		26	6-25-51	7-25- 3
	29	6-18-58	7-22-50		30	6-26- 3	7-25-12
జూలై	3	6-18-54	7-22-45	79 జన	3	6-26-13	7-25-30
	7	6-18-51	7-22-38		7	6-26-24	7-25-29
	11	6-18-48	7-22-34		11	6-26-33	7-25-37
	15	6-18-47	7-22-28		15	6-26-42	7-25-45
	19	6-18-46	7-22-24		19	6-26-50	7-25-52
	23	6-18-46	7-22-19		23	6-26-58	7-26- 0
	27	6-18-46	7-22-15		27	6-27- 4	7-26- 7
	31	6-18-48	7-22-12		31	6-27-10	7-26-13
ఆగస్టు	4	6-18-50	7-22- 8	ఫిబ్రవరి	4	6-27-15	7-26-19
	8	6-18-53	7-22- 6		8	6-27-19	7-26-25
	12	6-18-58	7-22- 3		12	6-27-22	7-26-30
	16	6-19- 2	7-22- 0		16	6-27-24	7-26-35
	20	6-19- 8	7-22- 2		20	6-27-26	7-26-40
	24	6-19-14	7-22- 0		24	6-27-26	7-26-44
	28	6-19-22	7-21-59		28	6-27-26	7-26-47
సెప్టెం	5	6-19-30	7-22- 6	మార్చి	4	6-27-25	7-26-50
	1	6-19-38	7-22- 0		8	6-27-23	7-26-52
	9	6-19-48	7-22- 2		16	6-27-20	7-26-54
	13	6-19-57	7-22- 3		20	6-27-16	7-26-55
	17	6-20- 8	7-22- 6		24	6-27-12	7-26-56

నిరయణ రాహువు శక ౧౯౦౦ (A.D. 1978-79)
ఇండియన్ స్టాండర్డు టైము 5-29. 4 A. M. లకు

1978 తారీఖు		రాహువు రా.భా.లి.	1978 తారీఖు		రాహువు రా.భా.లి.	1978 తారీఖు		రాహువు రా.భా.లి.			రాహువు రా.భా.లి.
మార్చి	13	5-13-14		21	5- 7-56		29	5- 2-39	79 జన	7	4-27-21
	23	5-12-48	జూలై	1	5- 7-25	అక్టో	9	5- 2- 7		17	4-26-49
ఏప్రిల్	2	5-12-11		11	5- 6-53		19	5- 1-35		24	4-26-17
	12	5-11-39		21	5- 6-21		29	5- 1- 2	ఫి	6	4-25-45
	22	5-11- 7		31	5- 5-49	నవం	8	5- 0-31		16	4-25-13
మే	2	5-10-36	ఆగస్టు	10	5- 5-18		18	5- 0- 0		26	4-24-02
	12	5-10- 4		20	5- 4-46		28	4-29-28	మార్చి	8	4-24-43
	22	5- 9-32		30	5- 4-14	డిశం	8	4-28-56		18	4-23-83
జూన్	1	5- 9- 0	సెప్టెం	9	5- 3-42		18	4-28-24		28	4- 2-16
	11	5- 8-28		19	5- 3- 9		28	4-27-52			

వివాహమున కుపయోగించు రాశికూటాది చక్రము

నక్షత్రము	రాశి	వర్ణం	వశ్యం	యోని	గణం	నాడి	రాశీశుడు
అశ్విని	మేషము	క్షత్రి	చతుష్ప	అశ్వ	దేవ	ఆది	కుజుడు
భరణి	మేషము	క్షత్రి	చతుష్ప	గజ	మను	మధ్య	కుజుడు
కృత్తిక 1పా॥	మేషము	క్షత్రి	చతుష్ప	మేక	రాక్ష	అంత్య	కుజుడు
కృత్తి 2,3,4	వృషభము	వైశ్య	చతుష్ప	మేక	రాక్ష	అంత్య	శుక్రుడు
రోహిణి	వృషభ	వైశ్య	చతుష్ప	సర్ప	మను	అంత్య	శుక్రుడు
మృగశిర 1,2	వృషభ	వైశ్య	చతుష్ప	సర్ప	దేవ	మధ్య	శుక్రుడు
మృగశిర 3,4	మిధున	శూద్ర	మనుష్య	సర్ప	దేవ	మధ్య	బుధుడు
ఆర్ద్ర	మిధున	శూద్ర	మను	శునక	మను	ఆది	బుధుడు
పునర్వ 1,2,3	మిధున	శూద్ర	మను	మార్జాల	దేవ	ఆది	బుధుడు
పునర్వ 4వపా	కర్కాట	బ్రాహ్మ	జలచర	మార్జాల	దేవ	ఆది	చంద్రుడు
పుష్యమి	కర్కాట	బ్రాహ్మ	జలచర	భాగ	దేవ	మధ్య	చంద్రుడు
ఆశ్రేష	కర్కాట	బ్రాహ్మ	జలచర	మార్జాల	రాక్ష	అంత్య	చంద్రుడు
మఖ	సింహ	క్షత్రి	చతుష్ప	మూషక	రాక్ష	అంత్య	రవి
పూర్వఫల్గుని	సింహ	క్షత్రి	చతుష్ప	మూషక	మను	మధ్య	రవి
ఉత్తర 1వ పా	సింహ	క్షత్రి	చతుష్ప	గోవు	మను	ఆది	రవి
ఉత్తర 2.3.4పా	కన్య	వైశ్య	మను	గోవు	మను	ఆది	బుధుడు
హస్త	కన్య	వైశ్య	మను	మహిష	దేవ	ఆది	బుధుడు
చిత్ర 1,2పా	కన్య	వైశ్య	మను	వ్యాఘ్ర	రాక్ష	మధ్య	బుధుడు
చిత్ర 3,4పా	తుల	శూద్ర	మను	వ్యాఘ్ర	రాక్ష	మధ్య	శుక్రుడు
స్వాతి	తుల	శూద్ర	మను	మహి	దేవ	అంత్య	శుక్రుడు
విశాఖ 1.2.3	తుల	శూద్ర	మను	వ్యాఘ్ర	రాక్ష	అంత్య	శుక్రుడు
విశాఖ 4వపా	వృశ్చిక	బ్రాహ్మ	కీట	వ్యాఘ్ర	రాక్ష	అంత్య	కుజుడు
అనూరాధ	వృశ్చిక	బ్రాహ్మ	కీట	లేడి	దేవ	మధ్య	కుజుడు
జ్యేష్ఠ	వృశ్చిక	బ్రాహ్మ	కీట	లేడి	రాక్ష	ఆది	కుజుడు
మూల	ధను	క్షత్రి	మను	శునక	రాక్ష	ఆది	గురుడు
పూర్వాషాఢ	ధను	క్షత్రి	చతుష్ప	వానర	మను	మధ్య	గురుడు
ఉ.షా 1వపా	ధను	క్షత్రి	చతు	ముంగిస	మను	అంత్య	గురుడు
ఉ.షా 2.34పా	మకర	వైశ్య	చతు	ముంగిస	మను	అంత్య	శని
శ్రవణ	మకర	వైశ్య	చతు	వానర	దేవ	అంత్య	శని
ధని 1-2	మకర	వైశ్య	జలచర	సింహ	రాక్ష	మధ్య	శని
ధని 3,4	కుంభ	శూద్ర	మను	సింహ	రాక్ష	మధ్య	శని
శతతా	కుంభ	శూద్ర	మను	అశ్వ	రాక్ష	ఆది	శని
పూ.భా 1,2,3	కుంభ	శూద్ర	మను	సింహ	మను	ఆది	శని
పూ.భా 4వపా	మీన	బ్రాహ్మ	మను	సింహ	మను	ఆది	గురుడు
ఉ.భా	మీన	బ్రాహ్మ	జలచర	గోవు	మను	మధ్య	గురుడు
రేవ	మీన	బ్రాహ్మ	జలచర	గజ	దేవత	అంత్య	గురుడు

వధూవర గుణమేళనచక్రము (వరనక్షత్రము)

వధూ	అశ్వి	భ	కృ 1	కృ 3	రో	మృ 2	మృ 2	ఆర్ద్ర	పున 3	పున 1	పుష్య	ఆశ్లే	మఖ	పుబ్బ	ఉఫ 1	ఉఫ 3	హ	చి 2	చి 2	స్వా	వి 3	వి 1	అనూ	జ్యే	మూ	పూషా	ఉషా 1	ఉషా 3	శ్ర	ధ 2	ధ 2	శత	పూభా 3	పూభా 1	ఉభా	రే
అశ్వ	28	33	28	18	21	22	26	17	18	22	31	27	20	26	17	11	9	13	22	26	22	19	26	15	13	27	24	26	26	21	21	15	16	14	24	25
భర	34	28	29	19	22	13	17	26	26	30	23	24	21	19	28	21	19	6	14	29	22	19	17	19	21	20	27	28	26	10	10	20	24	22	16	28
కృ 1	27	27	28	16	9	15	19	20	21	25	26	23	17	21	22	15	15	18	27	15	19	16	20	26	24	19	14	15	11	25	25	27	19	17	19	11
కృ 3	18	18	19	28	19	25	16	17	18	22	23	20	19	23	24	21	21	23	22	10	14	21	25	31	20	13	9	14	10	22	29	31	23	20	22	14
రో	23	23	10	19	28	36	27	23	23	27	26	13	12	26	28	25	26	20	19	15	9	16	30	24	14	20	11	17	18	20	26	24	30	27	26	19
మృ 2	23	13	18	26	34	28	20	25	23	26	19	22	21	17	25	23	27	13	10	25	17	23	22	25	15	11	18	21	24	13	19	27	29	26	17	27
మృ 2	27	18	21	18	25	20	28	33	31	19	11	15	24	20	28	30	34	21	14	27	19	14	11	13	23	18	24	20	25	12	13	21	23	27	17	27
ఆర్ద్ర	19	27	21	18	24	26	34	28	25	13	20	13	23	29	22	24	24	27	20	27	20	13	17	4	16	27	27	22	22	17	20	11	16	19	26	27
పున 3	19	26	22	19	23	24	32	24	28	16	23	16	22	27	21	23	24	25	18	27	21	13	20	5	13	26	27	27	23	17	18	11	17	19	27	28
పున 1	21	28	23	20	24	25	19	10	14	28	35	28	16	20	14	17	18	20	20	27	20	19	26	10	8	20	21	28	27	21	12	7	11	17	25	25
పుష్య	30	21	26	23	24	17	10	18	21	35	28	30	18	14	23	26	27	12	11	26	21	20	19	22	17	11	22	26	25	13	4	14	18	24	18	27
ఆశ్లే	25	23	22	19	12	21	13	12	15	28	28	28	15	15	17	20	22	26	25	11	16	15	20	26	22	10	8	13	13	27	8	18	12	18	20	12
మఖ	21	21	17	18	11	19	22	22	21	16	18	16	28	30	26	16	16	22	25	11	17	24	26	34	24	21	11	5	4	18	24	25	18	17	18	12
పుబ్బ	27	19	21	22	25	17	20	28	27	21	16	16	30	28	34	24	22	8	11	25	19	26	24	24	19	19	27	21	18	4	11	19	24	23	16	24
ఉఫ 1	16	27	22	23	27	25	28	21	21	16	25	18	26	34	28	18	16	14	17	26	17	24	30	19	10	27	28	22	20	11	18	12	13	15	26	24
ఉఫ 3	13	21	16	21	25	23	30	23	23	19	28	21	17	25	19	28	25	24	16	25	16	18	27	13	15	28	29	26	25	16	16	10	14	18	29	27
హ	10	20	16	21	26	26	33	23	23	19	28	23	17	22	17	26	28	27	19	26	17	19	26	12	14	26	27	23	24	19	19	8	14	19	27	27
చి 2	13	6	19	25	20	12	19	26	24	20	12	26	23	9	15	24	27	28	20	19	26	28	11	25	28	13	21	17	19	18	18	24	18	22	11	21
చి 2	22	15	28	23	20	12	13	20	18	20	12	26	25	10	17	17	20	21	28	27	34	24	7	21	28	13	21	25	27	26	20	26	20	15	4	13
స్వా	27	29	17	12	16	27	27	26	26	28	28	15	13	25	25	25	27	21	28	28	20	10	23	18	23	26	18	22	23	7	21	20	25	20	20	13
విశా 3	22	22	20	15	10	18	19	21	21	22	21	19	17	19	18	17	18	27	34	18	28	18	17	21	28	21	13	17	17	32	26	26	22	16	13	5
విశా 1	16	16	14	19	14	22	13	14	14	19	18	15	21	23	21	18	19	28	23	8	17	28	27	31	23	16	9	12	12	27	27	26	22	21	18	9
అనూ	24	14	19	24	27	20	11	16	21	26	18	21	24	20	29	26	27	12	7	22	17	28	28	31	16	14	22	25	26	12	12	22	24	24	18	27
జ్యేష్ఠ	12	18	24	29	22	22	13	3	6	10	20	26	31	23	16	13	12	25	20	17	20	31	30	28	15	17	17	20	20	21	25	18	11	10	21	21
మూల	12	20	24	19	13	14	21	15	12	8	17	24	35	19	9	13	13	24	27	21	27	24	16	16	28	27	25	15	15	21	25	21	11	17	25	27
పూషా	27	20	19	13	20	12	18	26	26	23	13	17	21	19	27	27	26	11	11	26	19	18	18	19	27	28	34	24	23	8	15	22	29	32	23	32
ఉషా 1	25	27	14	8	11	18	24	26	26	23	24	9	11	27	28	28	27	20	20	19	12	11	25	19	25	34	28	18	16	15	22	22	28	31	32	23
ఉషా 3	28	29	16	14	17	22	20	22	22	27	28	13	6	22	23	26	25	17	24	23	16	14	28	22	16	25	19	28	25	25	17	17	23	30	32	23
శ్రవ	27	26	13	10	17	26	23	21	23	28	26	15	17	18	20	23	24	18	25	23	16	14	28	23	16	25	15	24	28	30	20	18	23	32	31	24
ధని 2	20	10	26	23	20	12	8	17	17	22	13	28	18	5	12	16	17	16	24	26	30	28	14	28	21	9	16	25	21	28	18	23	21	26	15	22
ధని 2	20	11	26	30	27	19	10	20	19	14	5	20	25	11	19	17	21	18	19	22	25	28	12	26	29	16	13	18	21	20	28	33	28	18	7	14
శత	15	21	28	32	25	25	18	10	10	7	15	20	26	20	13	11	8	25	26	19	26	26	21	19	22	23	23	18	18	25	33	28	19	9	17	16
పూభా 3	18	25	20	24	31	31	24	17	17	13	20	14	19	25	17	15	17	18	19	28	21	21	7	12	15	30	29	24	25	20	27	19	28	18	23	20
పూభా 1	14	21	16	19	26	26	25	18	18	18	25	18	16	22	14	16	18	19	12	19	14	21	27	11	15	31	30	28	30	25	17	7	16	28	33	30
ఉభా	24	15	18	21	25	17	16	25	27	26	19	20	17	15	25	27	26	9	5	19	12	19	20	22	24	22	30	29	29	14	6	16	21	33	28	34
రేవతి	25	24	11	14	17	26	25	24	25	24	27	13	12	22	22	24	26	20	13	11	5	12	27	22	27	30	21	19	22	22	14	16	18	20	33	28

* బ్రాహ్మణులకు గ్రహమైత్రియును, క్షత్రియులకు గణకూటమును, వైశ్యులకు రాశికూటమూ లేక స్త్రీదీర్ఘకూటమూ, శూద్రులకు యోని పొంతనమూ శుభముగా నుండి 18 గుణములకు పైన వచ్చినచో వివాహమునకు అధిక శుభం.

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శక. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర చైత్రమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రఃశుక్రమాసః గ్రీష్మర్తుః)
5-59	6-20	8	౧౮	బు శు	శు. పా. శ. ౩౬-౪౦ రా. 8—39 రేవ ౪-౫ 3 ఉ. 7—56 వైధృ ౫౯-౧౦కి ౬-౪౬ అమ్మ ౪౮-౧౯ తెవ 4.36ల దిన 30—౫౭ రేవ ౪ మీనే వక్రీ బుధః ౪౭-౭౩ భర౧ శుక్రః ౭౭-౭ రక్రాం ౫ వయాగ కాలః వత్సరాది స్తైలాభ్యంగః నింబ కుసుమ భక్షణం వాసంత నవరాత్ర ప్రారంభః ప్రపాదానం వత్సరాదిత్యేన నవ వస్త్రాభరణ ధారణా దీనాం మిథునం ప గం 11—50 భు. 3-౧౬ చం ౯౯ ఉ దు 7—38 కు.
5-58	6-20	9	౧౯		వది. ఆ. ౩౭-౪౫ రా. 9—4 అశ్వి ౬-౫౩ ప. 8—43 విష్కం ౭౭-౧౦ బాలు ౭-౧౭ శే వ6—14కు సా వ 6—51ల 8—32కు అమ్మ ౫౭-౩౭ దిన 30-౫౪ శవేసప్త ౭ ఊ ఉమా శివాగ్ని పూజా చంద్ర దర్శనం సశృంగం ససూర్యః అన్నప్రాశనాదీనాం మేషః ఉ. గం. 7—28 భు 3-౭౪ చం. 30 సాదు 4—41 ల
5-57	6-20	10	౨౦	ర	తది. సో. ౪౦-౧౫ రా. 10-3 భర ౧౦-౧౫ ప. 10-3 ప్రీతి ౭౬-౧౮ తైతుల ౯-౧ రావ10-59ల 12-43కు దిన30-౫౬ రేవ౪ ర్కః ౭౬-౩౭శవే సప్త ౧౧పఉత్తను మన్వాదిః సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం సౌభాగ్యశయనవ్రతం మాస గౌరీవ్రతం శివడోలోత్సవః భు3-౩౭ చం ౧ జమా ది లవ్వత్ పదు12-34ల పుదు3-2ల త్యా 0-49
5-57	6-20	11	౨౧	కు శు	చ. వి. మం. ౪౪-౩ రా.11—34 కృత్తి ౧౪-౫౩ ప.11—54 ఆయు ౭౬-౭౫ వణి ౧౭-౭ అమ్మ ౮-౭౫ తెవ. 5—27ల దిన 30-౫ ర పుష్య౭ కుజః౭౩-౪౮ భర౭ శుక్రః ౯-౪౫ భావ. ౪ ర్ధి గణేశపూజా భు 3-౪౦ చం ౭ ప దు 8—26 ల త్యా 0—50 రా దు 10—59 ల.
5-56	6-20	12	౨౨		పంచ. బు ౪౯-౦౮ 1-32 రోహి౭౦-౪౩ ప.2-13 సౌభా ౭౭-౭౮ బ వ ౧౬-30 శేవ 7-11 కు అమ్మ ౧౦-౫౭ రావ 8-28ల 10-15కు దిన 30-౦ నాగపూజాశ్వేత వరాహకల్పః శ్రీ ౫ మీ అన్నప్రాశనాదీనాం వృషభశ్చోరః ప గం 8-44 భు 3-౪౮ చం. 3 పదు 11-44ల
5-55	6-21	13	౨౩	ర బు గు శు	షష్ఠీ. గు. ౫౪-౪౫ రా. 3—49 మృగ ౭౭-30 సా. 4—55 శోభ ౭౯-౧౫ కౌల ౭౧-౫౩ అమ్మ 3-3 రావ 2—20ల 4—8కు దిన 30-౭ అశ్వి ౧మే ష ఉచ్చేఽర్కః ౫౦-30 రేవ 3 వక్రీ బుధః ౧౭-౪౦ ఆర్ద్రా ౧ గురుః 30-౫౬ భర 3 శుక్రః ౫౭-33 ప్రవేశాత్పరదినే మేష సంక్రమణ పుణ్యకాల శ్చాన్యార్ఘ్యః అన్నప్రాశనాదీనాం వృషభః ప గం 8—40 భు 3-౫౬ భు ౪-౯ చం ౪ పదు 10—4 ల పుదు 3-2 ల
5-55	6-21	14	౨౪		సప్త. శు. ౬౦-౦ 24—0 ఆర్ద్ర ౩౪-౪౮ సా 7—50 అతి 30-౭౫ గర ౭౭-౪౮ అమ్మ ౬-౪౫ త్యాజ్యా భావః దిన 30-౫ సూర్య పూజా భు ౦-౭ చం ౫ పదు 8—24 ల పుదు 12—33 ల.
5-54	6-21	15	౨౫		సప్త. శ. ౦-౫౦ ఉ 6—14 పు న ౪౭-౮ రా. 10—45 సుక 33-౩౮ వ ణి ౦-౫౦ ప వ 9—17 ల 11—5 కు అమ్మ ౩౫-౭౩ దిన 30-౭ కు క్రాం ౪౭ ఊ ఉ భయానధ్యాయః భు ౦-౧౦ చం. ౬ ఉ దు 7—34కు.
5-53	6-21	16	౨౬	శు	అష్ట. ఆ. ౬-౪౭ ప 8-34 పుష్య ౪౮-౫౩ రా1-26 ధృతి ౩౫-30 బవ ౬-౪౭ ఉ వ 7-38ల 9-25 కు అమ్మ 30-౫ దిన 30-౧౦ భర౪ శుక్రః ౩౫-౩౫క్రాం ౪౯ ప భవానీ యాత్రా. అశోక రుద్రపూజా. అశోక కలికా ప్రాశనం స్మార్త మాధ్వ శ్రీరామ. ౯ మీ పుష్యార్కః యోగః భు ౦-౧౯ చం౭ సాదు 4-42ల.
5-53	6-22	17	౨౭	ర	నవ. సో. ౧౦-౪౭ ప. 10—36 ఆశ్రే ౫౪-౩౫ రా. 3—43 శూల ౩౬-౩౫ కౌల ౧౦-౪౭ ప వ 3—27 ల 5—12 కు అమ్మ ౫౦-౧౭ దిన 30-౧౭ వ్యవరా 10—21 మధ్యః రా. 1—55 అన్తః తె గం. 5—24 అశ్వి ౭ర్కః ౧౪-౫౬ శక్రాం ౫౪ ఊ శ్రీ వైష్ణవ శ్రీరామజయన్తీ భద్రాచల క్షేత్రే కళ్యాణ మహోత్సవః ఆశ్వలాయనోపనయనస్యమిథునం మతాం ప గం 11—14 భు ౮-౭౭ చం ౮ పదు 12—32 ల పుదు 3—2 ల
5-52	6-22	18	౨౮	బు	దశ. మం. ౧౫-౩౮ ప. 12—7 మ ఘ ౫౮-౫౫ తె 5—26 గండ ౩౬-౩౮ గర ౧౫-౩౮ సా వ 4—34 ల 6—17 కు అమ్మ ౫౭-౭౮ దిన 30-౧౪ రేవ ౭ వక్రీ బుధః ౧౩-౪౫ ప్రాగుదితో బుధః ౫౫-౫ రవే ౫౯ ఊ శక్రాం ౬౦ ప ధర్మరాజ ౧౦ మీ భు౦-౩౬ చం ౯ పదు 8—22 ల రా దు 10—58 ల
5-51	6-22	19	౨౯	శు	ఏకా. బు. ౧౭-౫౫ ప. 1—1 పూ ఫ ౬౦-౦ 24—0 వృద్ధి ౩౫-౭౭ భద్ర ౧౭-౫౫ వ వ 1—46 ల 3—26 కు అమ్మ ౪౪-౫౦ దిన 30-౧౭ కృత్తి ౧ శుక్రః ౧౮-౫౦ రవే ద్వాదశీ తిథిః మతత్రయ ౧౦ శ్రీకృష్ణ డోలోత్సవః రుక్మిణీ పూజాచ భు ౦-౪౫ చం ౧౦ ప దు 11—42 ల.
5-51	6-22	20	౩౦	ర కు	ద్వాద. గు. ౧౮-౭౩ ప. 1—12పూ ఫ. ౦-33 ఉ. 6—28 ధ్రువ ౩౭-౪౩ బాలు ౧౮-౭౩ ప వ 1—46ల 3—23కు అమ్మ ౪౪-౧౦ దిన 30-౧౮ వృషాయనం ౭౬-౧౩ అశ్వి ౩ర్కః ౪౦-౭౮ పుష్య 3 కుజః ౭౦-౭౭ రవే ౭ ప్రత్రయోదశీ తిథిః వామన ౧౭ శ్రీ అనంగ పూజా ప్రవేశాత్పూర్వతో హరిపద పుణ్యకాలః అన్నప్రాశనాదీనాం వృషభోరాజాప గం 8—13 భు ౦-౫౩ చం ౧౦ పదు 10—2 ల పుదు 3—2 ల సౌర శుక్ర మాస ప్రారంభః గ్రీష్మర్తు ప్రారంభశ్చ
5-50	6-22	21	౧		త్రయో. శు. ౧౭-౫ ప. 12—40 ఉ ఫ. ౭-౭౫ ఉ 6—48 వ్యా ౭౮-౪౦ తైతు ౧౭-౫ వ వ 3—5 ల 4—40 కు అమ్మ ౪౬-౪౮ దిన 30-౭౦ రా క్రాం కేవే౭ ఊక్షైవ ౧౪ శ్రీ దమనేన శివపూజా నధ్యాయః భు౧-౭ చం ౧౭ పదుః 8—21 ల పుదు 12—31 ల.
5-49	6-22	22	౨	శు	చతు శ. ౧౪-౮ ప. 11—28 హ ౧-౩౮ ఉ. 6—28 చిత్రా ౫౭-౪౦ తె 5—32 హర్ష ౭౩-౭౦ వణి ౧౪-౮ ప వ 2—9 ల 3—41కు అమ్మ ౪౩-౫౫ దిన 30-౭౩ కృత్తి ౭ వృషేస్వర్క్షే శుక్రః ౭-౭౦ రాక్రాం కేవే ౭ ప అన్వాధానం కర్దమక్రీడా రౌచ్యమన్వాదిః భు ౧-౧౦ చం ౧౩ ఉ దు 7—29 కు.
5-49	6-23	23	3		○ పూర్ణి ఆ౯-౪౦ ప9-41 స్వాతి౫౫-౪౫ తె4-7 వజ్ర ౧౬-౫౦ బ వ౯-౪౦ పవ 10-48ల 12-18 కు అమ్మ ౩౫-౩దిన 30-౭౫ యాగకాలఃచిత్ర వస్త్రదానం దమనే వేంద్రాది సర్వదేవపూజా మహాచైత్రీత్యలభ్యయోగః అన్నప్రాశనాదీనాం వృషభః ప గం 8-1 వివాహాదీనాం వృశ్చికః రా గం 8-21 భు ౧-౧౯ చం౧౪ సాదు 4-43ల.
5-48	6-23	24	౪	ర శు	బ.పా. సో ౪-౫ ఉ 7—26 విశ్వా ౫౩-౩౫ విది తె 4—52 విశాఖ ౫౦-౭౭ రా 2—21 సిద్ధి ౯-౭౮ కౌల ౪-౫ పవ 9—17 ల 10—46 కు అమ్మ 30-౫౮ దిన 30-౭౭ అశ్వి ౪ ర్కః ౫-౫ కృత్తి 3 శుక్రః ౪౬-౭ స్వాధ్యాయః భు ౧-౭౮ చం ౧౫ పదు 12—31 ల పుదు 3—2 ల.
5-48	6-23	25	౫	బు శ	తది. మం ౫౦-౪౫ రా 2—6 అనూ ౪౬-౭౫ రా 12—22 వ్యతీ ౧-౭౩ వరి ౫౦-౩౫ వణి ౭౪-౧౭ ఉ వ 6—1 ల 7—29 కు అమ్మ ౭-౭-33 తెవ 5—29ల

1978 ఏప్రియల్

మి	వృ	మే	మీ
గు		బు శు	ర. కే
కు	శు. ౧ శ మీనే వక్రి బు ౬ గు. ఉచ్చే రవిః ౧౪ శ.స్వర్క్షే శుక్రః		
శ			
రా			

					దిన ౩౧-౨౯ బుధ వక్రత్యాగః ౧౬-౨౦ రా త్యాది బుధః ౧౧-౨౧-౧౮-౩౦ శని వక్రత్యాగః ౨౮-౧౮ రా త్యాది శనిః ౪-౦-౫-౪౯కు వే ౪౬ ఊ భు ౧-౩౭ చం ౧౬ పదు 8—19 ల రాదు 10—58 ల. [వే ౪౨ వ భు ౧-౪౫ చం ౧౭ పదు 11—40 ల.
5-47	6-23	26	౬		చవి. బు ౪౩-౪౩ రా 11—16 జ్యే ౪౧-౨౨ రా. 10—20 పరి ౪౪-౨౮ బవ ౧౭-౧౩ శవ 6—56కు అమృ ౨౧-౧౩ తెవ 5—41 ల దిన ౩౧-౩౧ కు
5-46	6-24	27	౭	ర శు	పంచ. గు ౩౬-౫౩ రా 8—31 మూల ౩౬-౨౮ రా 8—21 శివ ౩౬-౫ కౌల ౧౦-౧౮ శవ 7—9కు అమృ ౨౧-౪౭ సా. వ 6—53 ల 8—21కు తెవ 5—13 ల దిన ౩౧-౩౩ భరణి ౧ ర్కః ౩౦-౪౨ కృత్తి ౪ శుక్రః ౨౯-౫౮ మత్స్య జయన్తి భు ౧-౫౩ చం ౧౮ పదు 9—59 ల పుదు 3—2 ల.
5-46	6-24	28	౮	కు	షష్ఠి. శు ౩౦-౨౨ సా 5—55 పూషా ౩౧-౫౫ సా 6—32 సిద్ధ ౨౮-౩ గర ౩-౩౮ శవ 6—42కు అమృ ౨౦-౫౦ రా వ 2—1 ల 3—31కు దిన ౩౧-౩౫ పుష్య ౪ కుజః ౨౬-౪౦ ప్రదోషః వివాహాదీనాం వృశ్చికోమతాం రా గం 8—1 భు ౨-౧ చం ౧౯ పదు 8—18 ల పుదు 12—31 ల త్యా 0—51.
5-45	6-24	29	౯	పా	సప్త. శ ౨౪-౩౫ వ 3—35 ఉషా ౨౮-౫ సా 4—59 సాధ్య ౨౦-౩౩ బవ ౨౪-౩౫ అమృ ౧౩-౫ రా వ 8—46 ల 10—17కు దిన ౩౧-౩౭ వైప్ర సా 4—22 మధ్యః రా 8—39 అస్తః రా 12—44 శవే పంచ ౩౨ ఊ తిథిద్వయం శైవనక్తం ఉభయానధ్యాయః భు ౨-౧౧ చం ౨౦ ఉదు 7—26కు
5-45	6-24	30	౧౦	ర శు	అష్ట. ఆ ౧౯-౩౩ వ 1—34 శ్రవ ౨౫-౦ వ 3—45 శుభ ౧౩-౪౦ కౌల ౧౯-౩౩ అమృ ౦-౨౦ సా వ 7—36 ల 9—9కు పున రమృ ౫౭-౪౮ దిన ౩౧-౩౯ భర ౨ ర్కః ౫౬-౩౭ రోహి ౧ శుక్రః ౧౪-౩౫ శవే పంచ ౨౫ వ నవమీ తిథిః భు ౨-౧౯ చం ౨౧ సా దు 4—44 ల.
5-44	6-25	1	౧౧		నవ. సో. ౧౫-౨౮ వ 11—55 ధని ౨౨-౫౩ వ 2—53 శుక్ల ౭-౩౩ గర ౧౫-౨౮ రా వ 9—56 ల 11—30కు దిన ౩౧-౪౦ అన్నప్రాశ నాదీనాం వృషభః ఉ గం 7—28 గర్భాధానాదీనాం వృశ్చికః రా గం 7—49 భు ౨-౨౮ చం ౨౨ పదు 12—30 ల పుదు 3—2 ల.
5-44	6-25	2	౧౨	బు శు	దశ. మం ౧౨-౧౮ వ 10—39 శత ౨౧-౪౦ వ 2—24 బ్రహ్మ ౨-౧౦ ఐం ౫౫-౨౫ భద్ర ౧౨-౧౮ అమృ ౪-౨ రా వ 8—47 ల 10—23కు దిన ౩౧-౪౩ రేవ ౩ బుజుర్బుధః ౨౫-౩౨ రోహి ౨ శుక్రః ౫౮-౨౭ భు ౨-౩౬ చం ౨౩ ఎదు 8—16 ల రాదు 10-57 ల
5-43	6-25	3	౧౩	గు	ఏకా. బు ౧౦-౧౦ వ 9—47 పూభా ౨౧-౨౮ వ 2—18 వైధృ ౫౩-౫౩ బాల ౧౦-౧౦ అమృ ౧-౩౨ రా వ 12—2 ల 1—39కు దిన ౩౧-౪౫ ఆర్ద్రా ౨ గురుః ౪౯-౨౩ రావేకే క్రాం ౨౧ ఊ మత్రయ ౧౧ శ్రీ భు ౨-౪౫ చం ౨౪ పదు 11—39 ల.
5-43	6-25	4	౧౪	ర	ద్వాద. గు ౮-౫౭ వ9-18 ఉభా౨౨-౧౨ వ2-36 విష్క ౫౦-౫౨ తైతుల ౮-౫౭ అమృ౧౦-౩రావ2-57ల 4-36కు దిన౩౧-౪౬ భర౩ ర్కః౨౨-౫౦ రావేకే క్రాం ౨౩వ వరాహజయన్తి కర్తరీ ప్రవేశః భు౨-౫౩ చం౨౫ పదు9-56ల పుదు3-2 ల, [శివరాత్రిః భు౩-౨ చం౨౬ పదు8-15ల పుదు12-29ల.
5-42	6-26	5	౧౫	శు	త్రయో. శు౮-౪౮ వ9-13 రేవ౨౪-౦ వ3-18 ప్రీతి ౪౨-౪౩ వణి ౮-౪౮ అమృ ౧౭-౪౮ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౧-౪౮ రోహి౩ శుక్రః ౪౩-౩ శైవనక్తం మాసు
5-42	6-26	6	౧౬	కు	చతు. శ ౯-౩౮ రా 9—33 అశ్వి ౨౬-౪౦ సా 4—22 ఆయు ౪౭-౧౮ శకు ౯-౩౮ అమృ ౭-౫౨ ప వ 12—11 ల 1—51కు రా వ 2—34 ల 4—16కు దిన ౩౧-౫౦ ఆశ్రే౧ కుజః ౦-౧ ర్క్రాం శవే సప్త ౨౬ ఊ సర్వే ౩౦ స్య తిన్యాధాసం శివ సన్నిధి స్నానం కూర్మకల్పః భు ౩-౧౦ చం ౨౭ ఉ దు 7—24కు
5-41	6-26	7	౧౭	ర బు	● అమా. ఆ ౧౧-౩౦ వ 10—17 భర ౩౧-౨౫ సా 5—51 సౌభా ౪౬-౪౩ నాగ ౧౧-౩౦ అమృ ౧౭-౪౦ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౧-౫౨ భర ౪ ర్కః ౪౯-౧౩ రేవ ౪ బుధః ౧౨-౧౨ ర్క్రాం శవేసప్త ౩౧ వ పిండ పితృయజ్ఞః యాగకాలః భు ౩-౨౦ చం ౨౮ సా దు 4—45 ల.

1978 ౧౯౦౦

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర చైత్ర మాసమునందు నిరయణ లగ్నాంత కాలములు—గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

1978 ఏప్రిల్

ఇ॥తే	శా॥తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
		మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ
8	౧౮	6.17	8. 2	10. 3	12.15	2.27	4.33	6.37	8.47	11. 0	1. 7	2.59	4.38
9	౧౯	6.13	7.58	9.59	12.11	2.23	4.29	6.33	8.43	10.56	1. 3	2.55	4.34
10	౨౦	6.10	7.54	9.56	12. 7	2.19	4.25	6.29	8.39	10.52	12.59	2.51	4.30
11	౨౧	6. 6	7.51	9.51	12. 3	2.15	4.21	6.25	8.35	10.48	12.55	2.47	4.25
12	౨౨	6. 2	7.47	9.47	11.59	2.11	4.17	6.22	8.31	10.44	12.51	2.43	4.22
13	౨౩	5.58	7.43	9.43	11.55	2. 7	4.13	6.18	8.27	10.40	12.47	2.39	4.18
		మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన
14	౨౪	7.39	9.39	11.51	2. 3	4. 9	6.14	8.23	10.36	12.43	2.35	4.14	5.50
15	౨౫	7.35	9.35	11.47	1.59	4. 5	6.10	8.19	10.32	12.39	2.31	4.10	5.46
16	౨౬	7.31	9.31	11.43	1.55	4. 1	6. 6	8.15	10.28	12.35	2.27	4. 6	5.42
17	౨౭	7.27	9.27	11.39	1.51	3.57	6. 1	8.11	10.24	12.31	2.23	4. 2	5.38
18	౨౮	7.23	9.23	11.35	1.47	3.53	5.57	8. 7	10.20	12.27	2.19	3.58	5.34
19	౨౯	7.18	9.19	11.31	1.43	3.49	5.53	8. 3	10.16	12.23	2.15	3.54	5.30
20	౩౦	7.14	9.15	11.27	1.39	3.45	5.49	7.59	10.12	12.19	2.10	3.50	5.26
21	౧	7.10	9.11	11.23	1.35	3.41	5.45	7.55	10. 8	12.15	2. 6	3.45	5.22
22	౨	7. 6	9. 7	11.19	1.31	3.37	5.41	7.51	10. 4	12.11	2. 2	3.41	5.18

1978 ఏప్రిల్ / మే

ఇ॥తే	శా॥తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
		మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన
23	౩	7. 2	9. 3	11.15	1.27	3.33	5.37	7.47	10. 0	12. 7	1.58	3.37	5.14
24	౪	6.58	8.59	11.11	1.23	3.29	5.33	7.43	9.56	12. 3	1.54	3.33	5.10
25	౫	6.54	8.55	11. 7	1.19	3.25	5.29	7.39	9.52	11.59	1.50	3.29	5. 6
26	౬	6.50	8.51	11. 3	1.15	3.20	5.25	7.35	9.48	11.55	1.46	3.25	5. 2
27	౭	6.46	8.47	10.59	1.11	3.17	5.21	7.31	9.44	11.51	1.42	3.21	4.58
28	౮	6.42	8.43	10.55	1. 7	3.13	5.17	7.27	9.40	11.47	1.38	3.17	4.54
29	౯	6.38	8.39	10.51	1. 3	3. 9	5.13	7.23	9.36	11.43	1.35	3.14	4.50
30	౧౦	6.35	8.35	10.47	12.59	3. 5	5. 9	7.19	9.32	11.39	1.31	3.10	4.46
1	౧౧	6.31	8.31	10.43	12.55	3. 1	5. 6	7.15	9.28	11.35	1.27	3. 6	4.42
2	౧౨	6.27	8.27	10.39	12.51	2.57	5. 2	7.11	9.24	11.31	1.23	3. 2	4.38
3	౧౩	6.23	8.23	10.36	12.47	2.53	4.58	7. 7	9.20	11.27	1.19	2.58	4.34
4	౧౪	6.19	8.19	10.32	12.43	2.49	4.54	7. 3	9.16	11.23	1.15	2.54	4.31
5	౧౫	6.15	8.16	10.28	12.39	2.45	4.50	6.59	9.13	11.19	1.11	2.50	4.27
6	౧౬	6.11	8.12	10.24	12.36	2.42	4.46	6.55	9. 9	11.16	1. 7	2.46	4.23
7	౧౭	6. 7	8. 8	10.20	12.32	2.38	4.42	6.52	9. 5	11.12	1. 4	2.42	4.19

శ్రీ కాలయుక్తనామ సం॥ర వైశాఖమాసః శక ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రః శుచిః గ్రీష్మర్తుః)

మి	వృ	మే	మీ
గు	శు	ర	కే. బు
కు	శు. ౩ మేషే బాధః ౭. ఆ. వృషేరవిః ౯.మం. మిధునే శుక్రః బ౧౦.బు.వృషే బుధః ౧౨ శు. సింహే ఽజః		
శ			
రా			

సూ.ఉ.	సూ.అ.	ఇం. తే.	శక. తే.	గ్రహ.	
5-41	6-27	8	౧౮	శు	శు.పా.సో ౧౪-౨౦ ప 11—25 కృత్తి ౩౫-౧౦ సా 7—45 శోభ ౪౬-౫౫ బవ ౧౪-౨౦ ఉవ 6—48ల 8—32 కు అమృ ౨౮-౪౦ దిన ౩౧-౫౪ రోహి ౪ శుక్రః ౨౭-౫౦ ధర్మఘటాది దానం అనధ్యాయః చంద్రదర్శనముత్తర శృంగం సమార్ఘః భు ౩-౨౮ చం ౨౯ పదు 12—30 ల పుదు 3—3 ల
5-40	6-27	9	౧౯		విది. మం ౧౮-౧౮ ప12-59 రోహి౪౦-౫౩ రా10-1 అతి౪౭-౫౫ కౌల౧౮-౧౮ పవ1-15ల 3-0 కు అమృ ౩౨-౭ తెవ4-13ల దిన ౩౧-౫౭ తృతీయాతిథిః భు ౩-౩౬ చం ౧ జమాదిసాని పదు 8-13ల రాదు10-57 ల
5-40	6-27	10	౨౦	బు	తది. బు ౨౩-౫ ప 2—54 మృగ ౪౭-౨౫ రా 12—38 సుక ౪౯-౩౫ గర ౨౩-౫ శేవ 6—0కు అమృ ౨౩-౦ దిన ౩౧-౫౮ అశ్వి ౧ మేషేబుధః ౪౫-౫౨ శూన్యాతిథిః అక్షయ ౩ యాదధ్యన్న వ్యజన ఛత్రపాదుకోపానహదా నాని ఉదకుంభదానం సంపద్గవురీవ్రతం. లక్ష్మీనారాయణ పూజా. త్రేతాయుగాదిః త్రిలోచనయాత్రా.బలరామజయన్తి, సింహాచల క్షేత్రే చందనమహోత్సవః అన్నప్రాశనాదీనాం మిధునం ప గం 9—44 భు ౧-౪౪ చం ౨ పదు 11—38 ల.
5-40	6-28	11	౨౧	పా ర శు	చవి. గు ౨౮-౪౦ సా 5—8 ఆర్ద్రా ౫౪-౩౫ రా3—30 ధృతి ౫౧-౪౩ భద్ర ౨౮-౪౦ పవ 10—2ల 11—50 కు అమృ ౨౬-౩౫ దిన ౩౨-౦ వ్యప్రప 8—29 మధ్య రా 10—5 కృత్తి ౧ ర్కః ౧౬-౧౫ మృగ ౧ శుక్రః ౧౨-౫౫ చతుర్థీతిథిః మృద్దారు శిలాగృహ కర్మాణి వర్జ్యాని. నాగ ౪ ర్థీ ఆశ్వ లాయనోప నయనస్య వృషభః ఉ 6—50 భు ౩-౫౪ చం ౩ పదు 9—56 ల పుదు 3—4 ల
5-40	6-28	12	౨౨	పా	పంచ. శు ౩౪-౪౩ సా. 7—33 పున ౬౦-౦ 24—0 శూల ౫౪-౫ బవ ౧-౪౦ సావ 4—59ల 6—47కు అమృ ౫౫-౧౭ దిన౩౨-౧ వ్య అన్తః ప 7—59 శ్రీ మజ్జగద్గురు శ్రీ మచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్యాణా మవతారః భు ౪-౨ చం ౪ పదు 8—13ల పుదు 12—29ల
5-39	6-28	13	౨౩	కు బు శు రా	షష్ఠీ. శ ౪౦-౪౮ రా 9—58 పున ౨-౫ ఉ 6—29 గండ ౫౬-౨౩ కౌల ౭-౪౭ పవ 3—28ల 5—16కు అమృ ౫౧-౨౮ దిన ౩౨-౩ ఆశ్రే ౨ కుజః ౯-౨౨ అశ్వి ౨ బుధః ౪౭-౫౨ మృగ ౨ శుక్రః ౫౮-౮ ఉష ౪ రాహుః ఉభా ౨ కేతుః ౧౦-౧౮ ఉభయ ప్రదోషః అన్నప్రాశనాదీనాం మిధునం చోరః ప గం 9—33 భు ౪-౧౧ చం ౫ ఉదు 7—22 కు.
5-39	6-29	1978 సం. మే 14	శక ౧౯౦౦ ౨౪	ర	సప్త. ఆ ౪౬-౨౦ రా 12-11 పుష్య ౯-౨౨ ప 9-24 వృద్ధి ౫౮-౧౩ గర ౧౩-౩౨ రావ 11-36ల 1-22కు అమృతాభావః దిన౩౨-౫ కృత్తి ౨వృషే శత్రుస్థో ౭ర్కః ౪౩-౨౭ కుక్రాం ౯ఊ భాను౭ మీ గంగోత్పత్తిః విద్యారణ్య జయన్తి పుష్యార్క యోగః మధ్యాహ్నోత్పరతో వృషభ సంక్రమణ పుణ్యకాల ద్వాపరయుగాంత శ్రాన్వార్ఘ్యః భు ౪-౧౯ భు౪-౨౩ చం౬ సాదు4-46ల. [౧౬ ఊ అపరాజి తాదేవీపూజా భు ౦-౩ చం ౭ పదు 12-29ల పుదు3-4ల
5-39	6-29	15	౨౫		అష్ట.సో ౫౦-౫౩ రా2-0 ఆశ్రే౧౫-౫౭ ప 12-2 ధ్రువ ౫౯-౧౦ విష్టి ౧౮-౩౫ అమృ ౧౧-౪౦ రావ 1-6ల 2-51కు దిన ౩౨-౬ కుక్రాం ౧౯ ప శక్రాం
5-38	6-29	16	౨౬	బు శు	నవ. మం ౫౩-౫౮ రా 3—13 మఘ ౨౧-౨౩ ప 2—11 వ్యా ౫౯-౦ బాలు ౨౨-౨౭ అమృ ౧౪-౫౦ రావ 10—41ల 12—23కు దిన ౩౨-౮ అశ్వి ౩ బుధః ౩౦-౪౦ మృగ ౩ మిధునే మిత్రస్థశ్శుక్రః ౪౩-౫౨ శక్రాం ౨౨ ప చండికాదేవీ పూజా భు ౦-౧౨ చం ౮ పదుః 8—12ల రాదు 10—57 ల.
5-38	6-29	17	౨౭		దశ. బు ౫౫-౮ రా 3—41 పూఫ ౨౫-౮ ప 3—41 హర్ష ౫౭-౨౦ తై ౨౪-౩౨ అమృ ౮-౮ రావ11—7ల 12—46 కుదిన ౩౨-౧౦ రాక్రాం ౨౫ ఊ భు ౦-౨౩ చం ౯ పదు 11—39ల ల్యా 0—52
5-37	6-30	18	౨౮	ర	ఏకా. గు ౫౪-౧౮ రా 3—20 ఉఫ ౨౭-౦ సా 4—25 వజ్ర ౫౪-౫ వణి ౨౪-౪౨ అమృ ౮-౨౮ రావ 12—48ల 2—24కు దిన ౩౨-౧౨ కృత్తి ౩ ర్కః ౧౧-౮ రాక్రాం ౨౭ ప కేవే ౨౭ ఊగురు ౧౧ శీ మత త్రయ ౧౧ శీ అన్నవరక్షేత్రే కళ్యాణమహోత్సవః భు ౦-౩౩ చం౧౦పదు 9-55ల పుదు 3—4ల
5-37	6-30	19	౨౯	అ బు శు	ద్వాద. శు ౫౧-౨౮ రా 2—12 హస్త ౨౬-౫౦ సా 4—21 సిద్ధి ౪౯-౧౦ బవ ౨౨-౫౨ అమృ ౧౧-౫౨ రావ 12—4ల 1—37 కు దిన ౩౨-౧౩ అగస్త్యస్తమయః ౬-౧౨ అశ్వి ౪ బుధః ౦-౧౮ మృగ ౪ శుక్రః ౨౯-౪౮ కేనే ౨౭ పద్వాదశి హరివాసరః ౮-౩౫ పరశురామ ౧౨ శీ ప్రదోషః నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మేషః తె గం4—48 భు ౦-౪౨ చం ౧౧ పదు 8—12ల పుదు 12—30 ల.
5-37	6-30	20	౩౦	కు	త్రయో.శ ౪౬-౪౩ రా 12—18 చిత్ర ౨౪-౪౫ ప 3—31 వ్యతీ ౪౨-౪౮ కౌల ౧౯-౫ అమృ ౯-౧౮ రావ 8—46ల 10—16కు దిన ౩౨-౧౩ ఆశ్రే ౩ కుజః ౧-౨ శసి ౧౩ శీ ప్రదోషః నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మేషః తె గం 4—43 భు ౦-౫౨ చం ౧౨ ఉదు 7—20 కు—
5-37	6-31	21	౩౧	ర బు గు	చతు. ఆ ౪౦-౨౫ రా 9—47 స్వాతి ౨౦-౫౮ ప 2—0 వరి ౩౫-౨ గర ౧౩-౩౩ అమృ ౦-౨౦ సావ 7—8ల 8—36కు పునరమృ ౫౫-౪౫ దిః ౩౨-౧౫ మిధునాయనం ౨౭-౩౩ కృత్తి ౪ ర్కః ౩౮-౫౫ భర ౧ బుధః ౧౯-౩౮ ఆర్ద్రా ౩ గురుః ౧౨-౧౩ రవేపంచ ౨౧ ఊ వతత్రయ శ్రీ నృసింహజయన్తి మధ్యాహ్నోత్పరత షడశీతి పుణ్యకాలః భు ౧-౨ చం ౧౩ సాదు 4—49 ల సౌర శుచి ప్రారంభః
5-37	6-31	22	౧	చ	○పూర్ణి. సో ౩౨-౫౫ సా6-47 విశా౧౫-౫౦ ప11-57 పరి౨౬-౧౭ విష్టి ౬-౩౨ పవ3-33ల 4-59కు అమృ౪౬-౨౩ దిన౩౨-౧౬ ఆర్ద్రా౧ శుక్రః ౧౫-౫౮ రవేపంచ౧౬ ప కువే సప్త ౧౫ ఊ అన్వాధానం మహావైశాఖీ. ధధ్యన్నవ్యజన ఛత్రపాదు కోపానహదానాని. కృష్ణాజినదానం ఉదకుంభదానం సంపద్గౌరీవ్రతం భు౧-౧౧ చం ౧౪ పదు12-29ల పుదు3-5ల. [కువేసప్త ౧౦ ప తిధిద్వయం యాగకాలః భు ౧-౨౧ నం ౧౫ నదు8-11ల రాదు 10-58ల.
5-37	6-31	23	౨	బు	బ.పా. మం ౨౪-౩౫ ప 3-27 అనూ ౯-౪౫ ప 9-31 శివ ౧౬-౫౦ కౌల ౨౪-౩౫ పవ 2-30ల 3-56కు అమృ ౪౩-౩౫ దిన ౩౨-౧౭ భగ ౨బుధః ౩౦-౫౪
5-36	6-32	24	౩	పా	విది. బు ౧౫-౫౫ ప 11—58 జ్యే ౩-౧౩ ఉ 6—53 మూల ౫౩-౨౦ తె 4—13 సిద్ధ ౭-౨ సాధ్య ౫౦-౭ గర ౧౫-౫౫ పవ 2—0ల 3—25కు అమృ ౪౨-౨౦ రావ 2—48ల 4—13కు దిన ౩౨-౨౦ పాతాభావః తృతీయాతిథిః పార్థివకల్పః భు ౧-౩౦ చం ౧౬ పదు 11—38 ల..

సూ.ఉ	సూ.అ	తేది			వివరములు
5-36	6-32	25	౪	ర బు శు	తది. గు ౭-౧౫ వ 8—30 పిష్యా ౫౧-౫౦ ప 5—14 పూష ౫౦-౧౮ రా 1—43 ఉబ ౪౭-౪౦ భద్ర ౭-౧౫ పవ 12—49 ల 2—15కు అమృ ౩౯-౩౩ దిన ౩౨-౨౦ రోహి ౧ రవ్యు: ౭-౭ భర ౩ బుధః ౩౫-౩౦ ఆర్ద్రా ౨ శుక్రః ౨-౩౦ అశ్వలాయనోపనయనస్య మిధునం ప గం 8—44 వివాహాదీనాం మేషః ౭ గం 4—24 భు ౧-౪౦ చం ౧౭ పదు 9—55 ల పుదు 3—6 ల.
5-36	6-32	26	౫	కు	పంచ. శు ౫౧-౪౩ రా 2—17 ఉషా ౪౪-౪౮ రా 11—31 శుక్ల ౩౮-౪౫ కౌల ౨౫-౨౩ పవ 8—59 ల 10—26కు అమృ ౩౦-౧౫ రా వ 3—13 ల 4—42కు దిన ౩౨-౨౧ ఆశ్రే ౪ కుజః ౩౮-౫౦ అభిజిద్రవే ౩౧ ఊ ౪౯ పశవే పంచ ౪౮ ఊభు ౧-౫౦ చం ౧౮ పదు 8—11 ల పుదు 12—31 ల.
5-36	6-33	27	౬	బు శు	షష్ఠి. శ ౪౫-౨౫ రా 11—46 శ్రవ ౪౦-౨౦ రా 9—44 బ్రహ్మ ౩౦-౪౦ గర ౧౮-౩౨ అమృ ౧౬-౧౫ రా వ 1—32 ల 3—3కు దిన ౩౨-౨౨ భర ౪ బుధః ౩౪-౧౪ ఆర్ద్రా ౩ శుక్రః ౪౯-౨౦ కువేపంచ ౪౦ ఊ శవే పంచ ౪౧ ప ఉభయ ప్రదోషః భు ౧-౫౯ చం ౧౯ ఉదు 7—19 కు—
5-36	6-33	28	౭	ర	సప్త. ఆ ౪౦-౨౭ రా9-47 ధని౩౭-౧౨ రా8-29 ఐం ౨౩-౪౦ విష్టి ౧౨-౫౬ అమృ౧౨-౩౫ రావ3-29ల 5-2కు దిన౩౨-౨౩ రోహి ౨ రవ్యు: ౩౫-౩౦కు వేపంచ ౩౮ పభాను ౭ మీ కర్త్రరీత్యాగః భు ౨-౮ చం ౨౦ సాదు 4-50ల. [శైవనక్తం భు ౨-౧౮ చం ౨౧ ప దు 12-30 ల పుదు 3-6 ల.
5-36	6-34	29	౮	బు	అష్ట. సో ౩౬-౫౫ రా 8-22 శత ౩౫-౩౩ సా 7-49 వైధృ ౧౭-౫౦ బాల ౮-౪౦ అమృ ౧౮-౨ రావ 2-12ల 3-48కు దిన ౩౨-౨౫ కృత్తి ౧ బుధః ౨౮-౦
5-36	6-34	30	౯	శు	నవ. మం ౩౪-౫౨ సా7-33 పూభా ౩౫-౧౭ సా 7-43 విష్క ౧౩-౧౦ తైతు ౫-౫౩ అమృ ౧౫-౨౩ తెవ5-30 ల దిన ౩౨-౨౬ ఆర్ద్రా ౪ శుక్రః ౩౬-౨౮ కేంద్రకాం ౩౫ ఊ చండికాదేవీపూజా భు ౨-౨౮ చం ౨౨ పదు 8-11ల రాదు 10-59 ల. [రావే ౩౬ ఊ కేంద్రకాం ౩౬ పభు ౨-౩౮ చం ౨౩ పదు 11-39 ల.
5-36	6-34	31	౧౦	బు	దశ. బు ౩౪-౧౩ సా. 7-17 ఉభా ౩౬-౨౫ రా8-10 ప్రీతి ౯-౪౦ వణి ౪-౩౨ శివ7-8 కు అమృ ౨౪-౧౦ దిన ౩౨-౨౬ కృత్తి ౨ వృషె మిత్రస్థో బుధః ౧౭-౨౨
5-36	6-35	1	౧౧	ర	ఏకా. గు ౩౪-౫౦ సా. 7—32 రేవ ౩౮-౪౭ రా 9—7 ఆయు ౭-౧౩ బవ ౪-౩౧ పవ 8—38 ల 10—18కు అమృ ౩౨-౩౩ దిన ౩౨-౨౮ రోహి ౩ రవ్యు: ౪-౧ రావే ౩౯ ప గురు ౧౧ శివత్రయ ౧౧ శీ భు ౨-౪౮ చం ౨౪ పదు 9—55 ల పుదు 3—8 ల.
5-36	6-35	2	౧౨	కు బు శు	ద్వాద. శు ౩౬-౩౩ రా 8-13 అశ్వి ౪౨-౧౫ రా10-30 సౌభా ౫-౪౩ కౌల ౫-౪౦ అమృ ౨౩-౧౩ సావ 6-16 ల 7-58 కు దిన ౩౨-౨౮ మఘా ౧ సింహే మిత్రస్థః కుజః ౫-౨౧ కృత్తి ౩ బుధః ౨-౫౯ ప్రాగస్తమితో బుధః ౨౦-౧ పున ౧ శుక్రః ౨౩-౫౬ కువేసప్త. శవేసప్త ౪౨ ఊ భు౨-౫౮ చం ౨౫ పదు 8-11ల పుదు 12-31 ల. |కువేసప్త. శవే సప్త ౪౭ ప శని ౧౩ శీ ప్రదోషః మాసశివరాత్రిః భు ౩-౭ చం ౨౬ ఉదు 7-19కు
5-36	6-36	3	౧౩	బు	త్రయో. శ ౩౯-౧౭ రా9-19 భర ౪౬-౪౦ రా12-16 శోభ ౫-౨ గర ౭-౫౫ పవ 8-48ల 10-31కు అమృ ౩౩-౪౭ దిన ౩౨-౨౯ కృత్తి ౪ బుధః ౪౫-౦
5-36	6-36	4	౧౪	ర	చతు. ఆ ౪౨-౫౫ రా. 10—46 కృత్తి ౫౧-౫౭ రా 2—23 అతి ౫-౫ విష్టి ౧౧-౬ పవ 1—19 ల 3—3కు అమృ ౪౫-౨౫ దిన ౩౨-౩౦ రోహి ౪ రవ్యు: ౩౨-౪౫ రక్రాం ౫-౨ ఊ శైవనక్తం భు౩-౧౭ చం ౨౭ సాదు 4—52 ల.
5-36	6-36	5	౧౫	బు శు	● అమా. సోర ౭-౧౮ రా 12—31 రోహి ౫౭-౫౭ తె 4—47 సుక ౫-౪౭ చతు ౧౫-౬ సావ 7—59 ల 9—45 కు అమృ ౪౯-౯ దిన ౩౨-౩౦ రోహి ౧ బుధః ౨౪-౯ పువ ౨ శుక్రః ౧౧-౪౫ రక్రాం ౫౮ ప సర్వేషాం ౩౦ స్య అన్వాధానం పిండపితృ యజ్ఞః అమా సోమవార వ్రతం వట సావిత్రీ వ్రతం భు ౩-౨౬ చం ౨౮ పదు 12—32ల పుదు 3—8 ల.

(చాంద్ర:) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర వైశాఖ మాసమునందు నిరయణ లగ్నాంత కాలములు—గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

పగటియందు లగ్నాంత కాలములు | రాత్రియందు లగ్నాంత కాలములు (1978 మే — వైశాఖము)

ఇం॥ తే	శా॥ తే	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన
8	౧౮	6-4	8-4	10-16	12-28	2-34	4-38	6-48	9-1	11-8	1-0	2-39	4-15
9	౧౯	6-0	8-0	10-12	12-24	2-30	4-35	6-44	8-57	11-4	12-56	2-35	4-11
10	౨౦	5-56	7-56	10-9	12-20	2-26	4-31	6-40	8-53	11-0	12-52	2-31	4-8
11	౨౧	5-52	7-53	10-5	12-17	2-23	4-27	6-36	8-50	10-57	12-48	2-27	4-4
12	౨౨	5-48	7-49	10-1	12-13	2-19	4-23	6-33	8-46	10-53	12-45	2-24	4-0
13	౨౩	5-45	7-45	9-57	12-9	2-15	4-20	6-29	8-42	10-49	12-41	2-20	3-56
14	౨౪	5-41	7-42	9-54	12-5	2-11	4-16	6-25	8-38	10-45	12-37	2-16	3-53
		వృష	**మిథు**	**కర్క**	**సింహ**	**కన్య**	**తుల**	**వృశ్చి**	**ధను**	**మక**	**కుంభ**	**మీన**	**మేష**
15	౨౫	7-37	9-50	12-1	2-7	4-12	6-21	8-34	10-41	12-33	2-12	3-48	5-33
16	౨౬	7-33	9-45	11-57	2-3	4-8	6-17	8-30	10-37	12-29	2-8	3-44	5-29
17	౨౭	7-29	9-41	11-53	1-59	4-3	6-13	8-26	10-33	12-24	2-3	3-40	5-25
18	౨౮	7-25	9-37	11-49	1-55	3-59	6-9	8-22	10-29	12-20	1-59	3-36	5-21
19	౨౯	7-21	9-33	11-45	1-51	3-55	6-4	8-18	10-25	12-16	1-55	3-32	5-17
20	౩౦	7-17	9-29	11-41	1-47	3-51	6-0	8-14	10-20	12-12	1-51	3-28	5-13
21	౩౧	7-13	9-25	11-37	1-43	3-47	5-56	8-10	10-16	12-8	1-47	3-24	5-8

పగటియందు లగ్నాంత కాలములు | రాత్రియందు లగ్నాంత కాలములు (జ్యేష్ఠము — 1978 మే / జూన్)

ఇం॥ తే	శా॥ తే	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష
22	౧	7-9	9-21	11-33	1-39	3-43	5-52	8-5	10-12	12-4	1-43	3-20	5-4
23	౨	7-5	9-17	11-29	1-34	3-39	5-48	8-1	10-8	12-0	1-39	3-15	5-0
24	౩	7-1	9-13	11-24	1-30	3-35	5-44	7-57	10-4	11-56	1-35	3-11	4-56
25	౪	6-57	9-9	11-20	1-26	3-31	5-40	7-53	10-0	11-52	1-31	3-7	4-52
26	౫	6-53	9-5	11-16	1-23	3-27	5-36	7-49	9-56	11-48	1-27	3-3	4-48
27	౬	6-49	9-1	11-12	1-18	3-23	5-32	7-45	9-52	11-44	1-23	2-59	4-44
28	౭	6-45	8-57	11-8	1-14	3-19	5-28	7-41	9-48	11-40	1-19	2-55	4-40
29	౮	6-41	8-53	11-4	1-11	3-15	5-24	7-37	9-44	11-36	1-15	2-52	4-36
30	౯	6-37	8-49	11-1	1-7	3-11	5-20	7-34	9-40	11-32	1-11	2-48	4-32
31	౧౦	6-33	8-45	10-57	1-3	3-7	5-16	7-30	9-37	11-28	1-7	2-44	4-29
1	౧౧	6-29	8-41	10-53	12-59	3-3	5-13	7-26	9-33	11-24	1-3	2-40	4-25
2	౧౨	6-25	8-37	10-49	12-55	2-59	5-9	7-22	9-29	11-20	12-59	2-36	4-21
3	౧౩	6-21	8-33	10-45	12-51	2-56	5-5	7-18	9-25	11-17	12-56	2-32	4-17
4	౧౪	6-17	8-29	10-41	12-47	2-52	5-1	7-14	9-21	11-13	12-52	2-28	4-13
5	౧౫	6-14	8-26	10-37	12-43	2-48	4-57	7-10	9-17	11-9	12-48	2-24	4-9

సూ.ఉ.	సూ.అ.	ఇం.తే.	శక.తే.	గ్రహ.	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర జ్యేష్ఠమాసః శకః౧౯౦౦కల్యబ్దాః౫౦౭౯హూణశకః1978(చాంద్రఃనభోమాస వర్షర్తుః ప్రారంభః)
5-36	6-37	6	౧౬	గు	శు.పా. మం౫౨-౨౩ రా2-33 మృగ౬౦-౦ 24-0 ధృతి౭-౩కిం౧౯-౫౦ పవ11-0ల 12-47కు అమృ౪౦-౧౦ దిన ౩౨-౩౨ ఆర్ద్రా౪ గురుః ౧౦-౫౦ యోగకాలః భు ౩-౩౬ చం ౨౯ పదు 8-11 ల రాదు 11-0 ల.
5-36	6-37	7	౧౭	పా బు శు	విది. బు ౫౮-౨ తె 4-49 మృగ ౪-౩౭ ఉ 7-27 శూల ౮-౫౦ బాలు ౨౫-౧౦ సా వ 4-51 ల 6-39కు అమృ ౪౩-౪౮ దిన ౩౨-౩౨ పాతాభావః రోహి౨ బుధః ౦-౫౭ పున ౨ శుక్రః ౫౯-౫౧ సోపపదం చంద్రదర్శన ముత్తర శృంగం సవార్షః ఆశ్వలాయనోపనయనస్య మిధునం చోరః ఉగం 7-53 భు ౩-౪౫ చం ౩౦ పదు 11-40 ల.
5-36	6-37	8	౧౮	ర కు బు	తది. గు ౬౦-౦ 24-0 ఆర్ద్ర ౧౧-౪౮ వ 10-19 గం ౧౧-౩ తైతు ౩౧-౧ రా వ 11-49 ల 1-37 కు అమృతాభావః దిన ౩౨-౩౩ మృగ ౧ ర్కః ౧-౪౦ మఘా ౨ కుజః ౨౨-౭ రోహి ౩ బుధః ౩౫-౩౩ రంభావ్రతం ఆశ్వలాయనోపనయనస్య మిధునం మతాం ఉగం 7-50 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మేషః మతాం రాగం 3-29 భు ౩-౫౬ చం౧ రజ్జుచ్ పదు 9-56 ల పుదు 3-9 ల.
5-36	6-37	9	౧౯		తది. శు ౪-౩ ఉ7-13 పున౧౯-౧౮ ప 1-19 వృద్ధి ౧౩-౨౮ గర ౪-౩ అమృ ౧౨-౩౩ రా వ 10-20ల 12-8కు దిన ౩౨-౩౩ ఉమాపూజా భు ౪-౫౨ చం ౨ పదు 8-12ల పుదు 12-33 ల.
5-36	6-37	10	౨౦	బు శు	చవి. శ ౧౦-౧౩ ప 9-41 పుష్య ౨౬-౫౦ సా 4-20 ధ్రువ ౧౫-౫౮ భద్ర ౧౦-౧౩ అమృ ౮-౫౦ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౨-౩౪ రోహి౪ బుధః ౮-౪౦ పున ౪ కర్కాటకే శత్రుస్థశ్శుక్రః౪౮-౨౮ అన్నప్రాశనాదీనాం కర్కాటకః పగం8-39భు౪-౧౫చం౩ఉదు7-19కు. [౪౦-౩౫కుక్రాం శ్క్రాం౩౪ఊ షష్ఠీతిధిః ఆరణ్యక గౌరీవ్రతం భు౪-౨౪ చం ౪సాదు4-54ల
5-36	6-38	11	౨౧	ర బు	పంచ. ఆ ౧౬-౫ ప12-2 ఆశ్లే౩౪-౦ సా7-12 వ్యా౧౮-౧౫ బాలు౧౬-౫ఉ ఎ6-40ల 8-28కు అమృ ౨౯-౩౦ దిన౩౨-౩౪ మృగ అర్కః ౩౦-౪౬ మృగ౧ బుధః
5-36	6-38	12	౨౨		షష్ఠి. సో ౨౧-౧౫ ప 2-6 మఘ ౪౦-౨౦ రా 9-44 హర్ష ౧౯-౫౮ తైతు ౨౧-౧౫ ప వ 8-28 ల 10-14 కు అమృ ౩౩-౪౨ దిన ౩౨-౩౫ కుక్రాంశ్క్రాం ౪౧ ప శూన్యాతిధిః భు ౪-౩౪ చం ౫ పదు 12-33 ల పుదు 3-10 ల.
5-36	6-38	13	౨౩	బు శు	సప్త. మం ౨౫-౧౩ ప 3-41 పూఫ ౪౫-౨౫ రా 11-46 వజ్ర ౨౦-౪౩ వణి ౨౫-౧౩ ఉ వ 6-25 ల 8-9కు అమృ ౨౮-౫ దిన ౩౨-౩౬ మృగ౨ బుధః ౧౧-౪౮ పుష్య ౧ శుక్రః ౩౭-౨౮ రాక్రాం ౪౫ఊ సప్తమీ తిధిః ఉభయానధ్యాయః భు ౪-౪౩ చం ౬ పదు 8-13 ల రాదు 11-2 ల.
5-36	6-39	14	౨౪	కు బు	అష్ట. బు ౨౭-౩౦ సా 4-36 ఉఫ ౪౮-౪౫ రా 1-6 సిద్ధి ౨౦-౨౦ బవ ౨౭-౩౦ ఉవ 7-22ల 9-3 కు అమృ ౨౯-౪౫ దిన ౩౨-౩౭ మఫా ౩ కుజః ౩౦-౪౫ మృగ ౩ మిధునేస్వర్క్యే బుధః ౪౨-౪౩ రాక్రాం ౪౯ పకేవే ౪౮-ఊ బుధా ౮ వీ శుక్లాదేవీపూజా భు ౪-౫౩ చం ౭ పదు 11-42 ల.
5-36	6-39	జూన్ 15	జ్యేష్ఠ ౨౫	ర	నవ. గు ౨౭-౫౩ సా 4-45 హస్త ౫౦-౮ రా 1-39 వ్యతీ ౧౮-౨౩ కౌలు౨౭-౫౩ ప వ 9-41 ల 11-19కు అమృ ౩౪-౪౭ దిన ౩౨-౩౭ మృగ ౩ మిధునే సమస్థోఽర్కః ౦-౫ కేవే ౫౧ ప బ్రహ్మాణీదేవీపూజా మధ్యాహ్నే తుర్సార్యతో మిధున సంక్రమణ పుణ్యకాల స్సవార్షః వివాహాదీనాం వృషభః తె గం 4-30 భు ౫-౧ భు ౫-౨ చం ౮ పదు 9-57ల పుదు 3-11 ల.
5-36	6-39	1978 16	౧౯౦౦ శక ౨౬	బు శు	దశ. శు ౨౬-౫సా. 4-2 చిత్ర ౪౯-౨౫ రా 1-22 వరీ ౧౪-౪౫ గర ౨౬-౫ ప వ 9-33 ల 11-8కు అమృ ౩౩-౩౭ దిన ౩౨-౩౮ మృగ ౪ బుధః ౧౩-౪౮ పుష్య ౨ శుక్రః ౨౬-౫౫ దశమీతిధిః దశపాపహర ౧౦ మీ సేతుబంధన రామేశ్వర ప్రతిష్ఠా నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మేషః రాగం 2-59 వివాహాదీనాం వృషభః మతాం తెగం. 4-26 భు ౦-౧౧ చం ౯ పదు 8-13 ల పుదు 12-35 ల.
5-37	6-40	ఇం. 17	౨౭	బ	ఏకా. శ ౨౨-౧౨ ప 2-30 స్వా ౪౬-౩౫ రా 12-15 పరి ౯-౨౨ భద్ర ౨౨-౧౨ ఉ వ 6-42 ల 8-14 కు అమృ ౨౫-౩౫ తె వ 5-25 ల దిన ౩౨-౩౮ ఆర్ద్రా ౧ బుధః ౪౫-౨౦ తిధిద్వయం మత్త్రయ ౧౧ శీ నిర్జల ౧౧ శీ భు ౦-౨౨ చం ౧౦ ఉదు 7-21 కు.
5-37	6-40	18	౨౮	ర	ద్వాద. ఆ ౧౬-౨౫ ప 12-11 విశా ౪౨-౨ రా 10-26 శివ ౨-౨౫ సిద్ధ ౫౧-౩౭ బాలు ౧౬-౨౫ శేవ 6-55 కు అమృ ౨౧-౪౩ రా వ 2-2 ల 3-28 కు దిన ౩౨-౩౮ మృగ ౪ ర్కః ౨౯-౩౦ రామలక్ష్మణ ౧౨ శీ శ్రీమజ్జగద్గురు శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్యాణాం కైలాసగమనం నవవధూ ప్రవేశాదీనాం వృషభః తెగం 4-17 భు ౦-౩౩ చం ౧౧ సాదు 4-56 ల.
5-37	6-40	19	౨౯	బు శు	త్రయో. సో ౯-౨ ప9-14 అనూ౩౬-౦ రా8-1 సాధ్య౪౪-౩౫ తైతు౯-౨ అమృ౧౨-౩౭ రావ 12-57ల 2-22కు దిన౩౨-౩౮ ఆర్ద్రా౨ బుధః ౧౮-౧౦ పుష్య ౩ శుక్రః ౧౬-౪౮ శ్రీమజ్జగద్గురు విద్యారణ్య స్వామినామారాధనం అన్నప్రాశనాదీనాం కర్కాటకః ఉ గం 8-4 భు ౦-౪౩ చం ౧౨ పదు 12-35ల పుదు 3-12ల
5-37	6-40	20	౩౦	పా కు బు	చతు. మం ౦-౨౩ ఉ 5-46 ఏష్ఠ్య ౫౦-౪౭ పూరా 2-5 జ్యే ౨౯-౦ సా 5-13 శుభ ౩౪-౧౮ వణి ౦-౨౩ అమృ ౯-౩౫ రా వ 12-12 ల 1-36 కు దిన ౩౨-౩౮ పాతాభావః మఘా ౪ కుజః ౩౨-౨౨ ఆర్ద్రా ౩ బుధః ౫౨-౧౫ అన్వాధానం బౌత్యమన్వాదిః సావిత్రీ వ్రతం తిలపాత్రాదిదానం మహా జ్యేష్ఠీ భు ౦-౫౪ చం ౧౩ పదు 8-14 ల రాదు 11-4 ల.
5-37	6-40	21	౩౧	ర గు	బ. పా. బు ౪౧-౧౫ రా 10-7 మూల ౨౧-౨౫ ప 2-11 శుక్ల ౨౭-౩౮ బాలు ౧౬-౧౨ అమృ ౭-౨౫ పవ 12-47 ల 2-11 కు రా వ 10-34 ల 11-58 కు దిన ౩౨-౩౮ కర్కాటకాయనం ౪౫-౮ ఆర్ద్రా౧ ర్కః ౫౯-౮ పున ౧ గురుః ౨౪-౪౫ రవే ౫౯ ఊయాగకాలః వృషభ పూజాహల ప్రవాహః మధ్యాహ్నాత్పరతో దక్షిణాయన పుణ్యకాలః భు ౧-౪ చం ౧౪ పదు 11-43 ల సౌర నభోమాస ప్రారంభః వర్షర్తు ప్రారంభశ్చ.
5-38	6-41	22	౧	బు శు	విది. గు ౩౧-౩౭ సా 6-17 పూషా ౧౩-౪౭ ప 11-9 బ్రహ్మ ౧౨-౫౫ తైతు ౬-౨౫ అమృ ౩-౧౮ సా వ 6-12 ల 7-36 కు పునరవ్వు ౫౨-౩౨ దిన ౩౨-౩౮ ఆర్ద్రా ౪ బుధః ౨౮-౧౪ పుష్య ౪ శుక్రః ౭-౧౪ రవే౧౪ ప భు ౧-౧౪ చం ౧౫ పదు 9-59 ల పుదు 3-13 ల.

మీ	మే	వృ	మి
గు.శు.	ర. బు		కే.
	శు. ర్క్ శ. కర్కాటే శుక్రః ౮. బు మిధునే బుధః ౯ గు మిధునే శనిః ౨౧౧గు కర్కాటే బుధః		
కు. శ			
రా			

5-38	6-41	23			తది.	శు ౨౭-౩౭ ప 2—41 ఉష ౬-౩౭ ప 1-17 పం ౨-౩౭ వైధృ ౫౦-౨౫ భద్ర ౨౭-౩౭ ప వ 1-52 ల 1—18కు అమృ ౩౭-౫ దిన ౩౨-౩౮ కువేపంచ. శవేపంచ ౧౦ ఊదిధి ధ్యయం భు ౧-౨౫ చం ౧౬ పదు 8—14 ల పుదు 12—35 ల.
5-38	6-41	24	౩	బు శు	చవి.	శ ౧౪-౪౦ ప11-30 శ్రవ౧-౨౫ ఉ5-48 ధని౫౫-౨ రా3-49 విష్క౪౪.౩౦ బాల౧౪-౪౦ పవ9-28ల 10-56కు అమృ౩౧-౩౫ దిన౩౧-౩౮ పున౧ బుధః౬-౨౦ ఆర్ద్ర౧ శుక్రః౫౮-౧౦ కువే పంచ శవేపంచ౧ పభు౧-౩౬ చం౧౭ ఉదు 7-23కు. [౪౭-౫ భు౧-౪౬ చం౧౮ పొదు 4-58ల.
5-38	6-41	25	౪	ర బు	పంచ.	ఆ ౮-౫వ 8-52 శత౫౨-౫ రా2-28 ప్రీ౩౭-౧౩ తైతు౮-౫ ఎవ 10-36ల 12-7కు అమృ ౩౫-౫ దిన౩౨-౩౭ ఆర్ద్రా౨ ర్క్షః ౨౮-౫౦ పున౨ బుధః
5-39	6-42	26	౫	కు బు గు	షష్ఠి	సో ౩-౨ ఉ6-52 పూర్వా ౫౬-౫౦ సత 5-36 పూభా ౫౦-౨౭ రా1-50 ఆయు౩౧-౧౭ వణి౩-౨ పవ8-41ల 10-15కు అమృ ౩౦-౫౮ దిన ౩౨-౩౭ పూర్వా౧ కుజః ౨౮-౧౩ పశ్చాదుదితో బుధః ౪౫-౨౫ పశ్చాదస్తమి తోగురుః ౧౫-౨౦ కేక్రాం ౫౦ ఊ భు౧-౫౭ చం ౧౯ పదు 12-37 ల పుదు 3-14ల.
5-39	6-42	27	౬	బు శు శ	సప్త.	మం ౫౮-౨౨ త5-3 ఉభా౫౦-౩౭ రా1-54 సౌభా౨౬-౫౫ బాలు౨౯-౭ పవ11-27ల 1-3కు అమృ ౩౮-౩౫ దిన౩౨-౩౭పున౩ బుధః౩౦-౪౮ ఆశ్లేష శుక్రః ౪౯-౪౫ మఘా౨ బుజాశ్వని౩౨-౨౫ రావే౫౦ ఊ కేక్రాం ౫౧ ప శైవనక్తం త్రిలోచనపూజా భు ౨-౭ చం ౨౦ పదు 8-15ల రాదు 11-5ల.
5-39	6-42	28	౭	ర	నవ.	బు ౫౮-౫౦ త5—11 రేవ ౫౨-33 రా2—40 శోభ ౨౩-౫౫ తైతు ౨౮-౪౦ ప వ 2—17ల 3—56 కు అమృ ౪౬-౨౦ దిన ౩౨-౩౭ ఆర్ద్రా ౩ ర్క్షః ౫౮-౩౨ కువే ౫౨ ఊరావే ౫౩ పభు ౨-౧౮ చం ౨౧ పదు 11—45 ల.
5-39	6-42	29	౮	బ	దశ.	గ. ౬౦-౦ 24—0 అశ్వి ౫౫-౫౫ త4—1 అతి ౨౨-౧౫ వణి ౨౯-౪౫ అమృ ౩౬-౫౫ రావ 11—48 ల 1—29 కు దిన ౩౨-౩౭ పున ౪ కర్కాటే శతృస్తో బుధః ౧౭-౫౨ కువే ౫౬ ప శవేపస్త ౫౬ ఊతి ౨-౨౮ చం ౨౨ పదు 10—0 ల పుదు 3—14. ల
5-40	6-42	30	౯	శు	దశ.	శు ౦-౪౦ ఉ5—56 భర ౬౦-౦ 24—0 సుక ౨౧-౪౦ భద్ర ౦-౪౦ ప వ 2—22 ల 4—6 కు అమృ ౪౭-౪౦ దిన ౩౨-౩౬ ఆశ్లే ౩ శుక్రః ౪౧-౫౦ శవేపస్త భు ౨-౩౮ చం ౨౩ పదు 8—16 ల పుదు 12—37 ల.
5-40	6-42	1	౧౦	బు	ఏకా.	శ ౩-౪౭ ఉ7-11 భర ౦-౩౫ ఉ5-54 ధృతి ౨౨-౫ బాలు ౩-౪౭ సావ7-2ల 8-47కు అమృ ౫౯-౪౦ దిన౩౨-౩౬ పుష్య ౧ బుధః ౮-౪౦ శవేపస్త౧వ మత్రయ ౧౧ శేభు ౨-౪౮ చం ౨౪ ఉదు 7-24 కు. [కుజః౧౭-౫౦ కూర్మ జయన్తి భు ౨-౫౯ చం ౨౫ సాదు 4-59 ల
5-40	6-42	2	౧౧	ర కు	ద్వాద.	ఆ ౭-౫౮ వ 8-51 కృత్తి ౬-౧౫ ప8-10 శూల ౨౩-౧౦ తైతు ౭-౫౮ రావ 1-53 ల 3-39 కు దిన ౩౨-౩౫ ఆర్ద్రా ౪ ర్క్షః ౨౮-౧౨ పూర్వ ౨
5-40	6-42	3	౧౨	బు శు ష	త్రయో.	సో ౧౨-౫౩ ప10-49 రోహి ౧౨-౪౦ ప10-44 గండ ౨౪-౫౦ వణి ౧౨-౫౩ అమృ ౩-౪౮ సావ 4-59 ల 6-46కు పునరమృ ౫౫-౩ దిన ౩౨-౩౪ షడశీతిముఖం ౫౧-౫౬ పుష్య ౨ బుధః ౩-౪౩ ఆశ్లే ౪ శుక్రః ౩౪-౩౫ శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః భు ౩-౯ చం ౨౬ పదు 12-38ల పుదు 3-14 ల.
5-41	6-43	4	౧౩	పా	చతు.	మం ౧౮-౧౭ ప 1—0 మృగ ౧౯-౩౨ ప 1—30 వృద్ధి ౨౬-౫౦ శకు ౧౮-౧౭ రా వ 10—55 ల 12—43 కు అమృ ౫౮-౪౬ దిన ౩౨-౩౪ పాతాభావః రక్రాం ౧౯ ఊ అమా తిధిః కృష్ణాంగారక ౧౪ శ్రీ భు ౩-౨౦ చం ౨౭ పదు 8—17 ల రాదు 11—7 ల.
5-41	6-43	5	౧౪	ర బు	● అమా.	బు ౨౪-౮ ప3—20 ఆర్ద్రా ౨౬-౫౦ సా 4—25 ధ్రువ ౨౯-౮ నాగ ౨౪-౮ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౨-౩౪ పున ౧ ర్క్షః ౫౭-౫౨ పుష్య ౩ బుధః ౩-౩౩ రక్రాం ౨౭ ప పునారక్రాం ౫౭ ఊశూన్యా తిధిః వాజసనేయినాం ౩౦ స్య అన్వాధానం పిండ పితృయజ్ఞః భు ౩-౩౦ చం ౨౮ పదు 11—46 ల.

(చాంద్రః) శకః 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంత కాలములు-గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

ఇ॥ తే	శ॥ తే	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
6	౧౬	6.10	8.22	10.38	12.39	2.44	4.58	7. 6	9.13	11. 5	12.44	2.20	4. 5
7	౧౭	6. 6	8.18	10.30	12.36	2.40	4.49	7. 3	9.10	11. 1	12.40	2.16	4. 2
8	౧౮	6. 2	8.14	10.26	12.32	2.36	4.46	6.59	9. 6	10.57	12.36	2.12	3.58
9	౧౯	5.58	8.10	10.22	12.28	2.33	4.42	6.55	9. 2	10.54	12.33	2. 9	3.54
10	౨౦	5.55	8. 7	10.18	12.24	2.29	4.38	6.51	8.58	10.50	12.29	2. 5	3.50
11	౨౧	5.51	8. 3	10.15	12.21	2.25	4.34	6.48	8.54	10.46	12.25	2. 2	3.47
12	౨౨	5.47	7.59	10.11	12.17	2.21	4.30	6.44	8.51	10.42	12.21	1.58	3.43
13	౨౩	5.43	7.55	10. 7	12.13	2.18	4.27	6.40	8.47	10.38	12.18	1.54	3.39
14	౨౪	5.40	7.51	10. 3	12. 9	2.14	4.23	6.36	8.43	10.35	12.14	1.50	3.35
		మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష
15	౨౫	7.48	9.59	12. 5	2.10	4.19	6.32	8.39	10.31	12.10	1.46	3.31	5.32
16	౨౬	7.44	9.55	12. 1	2. 6	4.15	6.28	8.35	10.27	12. 6	1.42	3.27	5.28
17	౨౭	7.40	9.51	11.57	2. 2	4.11	6.24	8.31	10.23	12. 2	1.38	3.23	5.24
18	౨౮	7.36	9.47	11.53	1.58	4. 7	6.20	8.27	10.19	11.58	1.34	3.19	5.20
19	౨౯	7.32	9.43	11.49	1.54	4. 3	6.16	8.23	10.15	11.54	1.30	3.15	5.15
20	౩౦	7.28	9.39	11.45	1.50	3.59	6.12	8.19	10.11	11.50	1.26	3.11	5.11

ఇ॥ తే	శ॥ తే	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
21	౩౧	7.24	9.35	11.41	1.46	3.55	6. 8	8.15	10. 7	11.46	1.22	3. 7	5. 7
22	౧	7.20	9.31	11.37	1.42	3.51	6. 4	8.11	10. 3	11.42	1.18	3. 3	5. 4
23	౨	7.16	9.27	11.33	1.38	3.47	6. 0	8. 7	9.59	11.38	1.14	2.59	5. 0
24	౩	7.12	9.23	11.29	1.34	3.43	5.56	8. 3	9.55	11.34	1.10	2.55	4.56
25	౪	7. 8	9.19	11.25	1.30	3.39	5.52	7.59	9.51	11.30	1. 6	2.51	4.52
26	౫	7. 4	9.16	11.22	1.26	3.35	5.48	7.55	9.47	11.26	1. 2	2.47	4.48
27	౬	7. 0	9.13	11.18	1.22	3.31	5.44	7.51	9.43	11.22	12.58	2.43	4.44
28	౭	6.56	9. 8	11.14	1.18	3.27	5.41	7.47	9.39	11.18	12.54	2.39	4.40
29	౮	6.52	9. 4	11.10	1.14	3.23	5.37	7.43	9.35	11.14	12.51	2.35	4.36
30	౯	6.48	9. 0	11. 6	1.10	3.19	5.33	7.39	9.31	11.10	12.47	2.31	4.32
1	౧౦	6.44	8.56	11. 2	1. 6	3.16	5.29	7.36	9.27	11. 6	12.43	2.27	4.28
2	౧౧	6.40	8.52	10.58	1. 2	3.12	5.25	7.32	9.23	11. 2	12.39	2.23	4.24
3	౧౨	6.36	8.48	10.54	12.59	3. 8	5.21	7.28	9.19	10.58	12.35	2.20	4.20
4	౧౩	6.33	8.44	10.50	12.55	3. 4	5.17	7.24	9.16	10.54	12.31	2.16	4.16
5	౧౪	6.29	8.40	10.46	12.51	3. 0	5.13	7.20	9.12	10.51	12.27	2.12	4.12

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శక. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం. ఆషాఢమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దః ౫౦౭౯ హూణ శకః 1978 (చాంద్రఃనభస్యమాస. వర్షర్తుః)
5-42	6-43	6	౧౫	గు శు	శు: పా. గు ౩౦-౨ సా. 5—45 పున ౩౪-౧౨ సా. 7—25 వ్యా ౩౧-౩౩ బవ ౩౦-౨ ఉవ 5—55ల 7-43కు అమృ ౨౨-౩౭ తెవ 4—24ల దిన ౩౭-౩౩ పున ౭ గురుః ౧౨-౫౭ పుఫూ ౧సింహేశ్రుతుస్థశుక్రః ౨౨-౫౪రక్రాం ౩౫ ప యాగకాలః భు ౩-౪౧ చం ౭౯ పదు 10—2ల పుదు 3—15ల.
5-42	6-43	7	౧౬	బు	విది: శు. ౩౬-౧౩ రా. 8—11 పుష్య ౪౧-౪౫ రా 10—24 హర్ష ౩౪-౭ బాలు ౩-౧౦శేవ 6—13కు అమృ౭౩-౪౫ దిన ౩౭-౩౩ పుష్య ౪ బుధః ౮-౫౭ జగన్నాధస్వామినాం రథోత్సవః చంద్ర దర్శన మాత్త్ర శృంగిమత్యర్ఘ్యః భు ౩-౫౧ చం ౩౦ పదు 8—18ల పుదు 12—39ల.
5-42	6-43	8	౧౭	కు	తది. శ. ౪౭-౩ రా. 10—31 ఆశ్రే ౪౯-౩౮ 1—19 వజ్ర ౩౬-౭౦ తైతు ౯-౮ వన 12—45ల 2—33 కు అమృ ౪౪-౩౭ దిన ౩౭-౩౭ పూఫ౩ కుజః ౭-౩౮ శక్రాం౪౯ ఉత్రదోషాభావః భు ౪-౭ చం ౧ షాబాన్ ఉదు 7—26 కు.
5-43	6-43	9	౧౮	ర బు శు	చవి. ఆ. ౪౨-౧౨ రా. 12—38 మఘ ౫౫-౪౩ తె. 4—0 సిద్ధి ౩౮-౧౩ వణి ౧౪-౪౦ వవ 2—39ల 4—26 కు అమృ ౪౯-౭ దిన ౩౭-౩౧ పున ౭ ర్కః ౨౨-౭౫ ఆశ్రే ౧ బుధః ౭౦-౪౬ మఘా ౭ శుక్రః ౭౧-౫౮ కుక్రాం ౫౫ షాశక్రాం ౫౬ ప భు ౪-౧౩ చం ౭ సాదు 4—59ల
5-43	6-43	10	౧౯		పంచ. సో. ౫౧-౪౫ రా. 2—25 పూఫ ౬౦-౦ 24—0 వ్యతీ ౩౯-౩౦ బవ ౧౯-౩౦వవ12.45ల 2—30కు అమృ ౪౩-౫౪ దిన ౩౭-౩౦ కుక్రాం స్కంద ౫ మీభు ౪-౭౪ చం ౩ పదు 12—39ల పుదు 3—15ల.
5-43	6-43	జులై 11	౨౦	బు	షష్ఠీ. మం. ౫౪-౫౩ రా. 3—40 పూఫ ౧-౩౦ ఉ 6—19 వరీ ౩౯-౫౩ కౌలు ౭౩-౬౦ వవ 2—3ల 3—46కు అమృ ౪౬-౩౮ దిన ౩౭-౭౯ ఆశ్రే ౭ బుధః ౪౦-౧౭ కుక్రాం ౭ ప రాక్రాం ౧ ఊ కుమార ౬ ష్ఠీ భు ౪-౩౪ చం ౪ పదు 8—19ల రాదు 11-8ల.
5-43	6-42	12	౨౧	ర శు	సప్త. బు ౫౬-౭౫ తె. 4—17 ఉఫ ౬-౦ వ 8—7 పరి ౩౯-౩ గర ౭౫-౩౮ సావ 4—55ల 6—36కు అమృ ౫౩-౧౧ దిన ౩౭-౭౮ పున ౩ ర్కః ౫౨-౧౧ మఘా ౩ శుక్రః ౧౬-౫౩ రాక్రాం ౬ వకేవే ౬ ఊవివస్వత్ ౨ మీ భు ౪-౪౫ చం ౫ పదు 11—47ల.
5-43	6-42	1978 సం. 13	౨౨		అష్ట. గు. ౫౬-౫ తె 4—9 హస్త ౮-౫౫ వ 9—17 శివ ౩౬-౪౫ విష్టి ౭౬-౧౬ సావ 5—25ల 7—3కు అమృ ౫౩-౪౦ దిన ౩౭-౭౨ పూఫ ౪ కుజః ౪౭-౪౨ కేవే ౯ పమహిషాసురమర్దనీ దేవీ పూజా భు ౪-౫౫ చం ౬ పదు 10—4ల పుదు 3—16ల
5-44	6-42	14	౨౩	బు	నవ. శు. ౫౩-౪౦ రా 3—12 చిత్రా ౯-౫౩ వ. 9—41 సిద్ధ ౩౭-౫౩ బాలు ౭౪-౫౦ వవ 3—11ల 4—45కు అమృ ౪౨-౧౫ దిన ౩౭-౭౬ ఆశ్రే ౩ బుధః ౮-౫౫ ఐంద్రీ దేవీపూజా అన్నప్రాశనాదీనాం కర్కటకః ఉగం 6—27 భు ౫-౬ చం ౨ పదు 8—20ల పుదు 12—40ల
5-44	6-42	15	౨౪	శు రా	దశ. శ. ౪౯-౭౦ రా 1—28 స్వాతీ ౮-౫౩ వ. 9—17 సాధ్య ౭౨-౭౭ తైతు ౭౧-౩౦ వవ 2—37ల 4—8కు అమృ ౪౫-౭ దిన ౩౭-౭౫ మఘా ౪ శుక్రః ౧౭-౩౫ ఉఫ ౩ రాహుః ఉభా ౧ కేతుః ౩-౫౦ చాక్షుషమన్వాదిః మహాలక్ష్మీ వ్రతారంభః శాకవ్రతారంభః భు ౫-౧౬ చం ౮ ఉదు 7—28కు
5-44	6-42	16	౨౫	ర బు	ఏకా. ఆ. ౪౩-౧౦ రా. 11—0 విశాఖ-౫౮ వ8—7 శుభ ౭౦-౭౦ వణి ౧౬-౧౫ వవ 11—48ల 1—16కు అమృ ౩౨-౧౮ దిన ౩౭-౭౪ పున ౪ కర్కటకే మిత్రస్థో ౭ ర్కః ౭౬-౫౦ ఆశ్రే ౪ బుధః ౫౦-౧ మత్రయ ౧౧ శ్రీ శయన (తొలి) ౧౧ శ్రీ గోపద్మ వ్రతారంభః ప్రవేశాత్పూర్వతః కర్కటక సంక్రమణ పుణ్య కాలస్సమార్ఘ్యః భు ౫-౭౬ భు ౫-౩౦ చం ౯ సాదు 4—59ల.
5-45	6-42	17	౨౬		ద్వాద. సో. ౩౫-౭౫ సా. 7-55 అనూ. ౧-౧౩ ఉ. 6-14 జ్యే. ౫౩-౫౭ ర్కా 3-47 శుక్ల ౧౧-౫౩ బవ ౯-౧౬ వవ 11-16ల 12-42కు అమృ ౩౫-౭౦ దిన ౩౭-౭౩ రవే ౫౫ ఊ వాసుదేవ ౧౭ శ్రీ ప్రస్థాపన మహోత్సవః చాతుర్మాస్య వ్రతారంభః భు ౦-౨ చం ౧౧ పదు 12—39ల పుదు 3-15ల.
5-45	6-42	18	౨౭	పా శు	త్రయో. మం. ౭౬-౩౭ సా.4-22 మూల ౪౨-౫౮ రా12-56 బ్ర ౭-౭౦ ఐం ౪౯-౪౦ కౌలు ౧-౦ వవ 10-51ల 12-15కు అమృ ౩౩-౫౩ రావ11-32ల 12—56 కు దిన ౩౭-౭౭ పాతాభావః పూఫ ౧ శుక్రః ౯-౧౫ రవే ౪౮ పతిద్వయం అనద్యాయః భు ౦-౧౨ చం ౧౧ పదు 8—21ల రాదు 11—8ల.
5-46	6-42	19	౨౮	ర కు బు	చతు. బు. ౧౬-౫౫ వ. 12—32 పూషా ౪౦-౧౫రా. 9—52 వైధృ ౪౧-౧౩ వణి ౧౬-౫౫ వవ 9—18ల 10—42కు అమృ ౭౯-౪౨ తెవ 4—50ల దిన ౩౭-౭౦ పుష్య ౧ ర్కః ౫౬-౭౪ ఉఫ ౧కుజః ౧౮-౩౫ మఘా ౧ సింహే మిత్రస్థో బుధః ౪౮-౧౬ పూర్ణిమాతిథిః అన్వాధానం శివ పవిత్రార్పణం. శివ శయనం కోకిలా వ్రతం భు ౦-౭౮ చం ౧౭ పదు 11—48ల.
5-46	6-42	20	౨౯		పూర్ణి. గు. ౨-౭ వ. 8—35 పుష్యా ౫౦-౧౨ బ. పా. తె 4—42 ఉషా ౩౭-౩౭సా 6—47 విష్కు ౩౦-౭౫ బవ ౨-౭ శేవ 6—14కు అమృ ౧౮-౩౫ రావ 10—18ల 11—42 కు దిన ౩౭-౧౯ శవే పంచ ౩౬ ఊ యాగకాలః గురు ౧౫ సీ మహాషాఢీ వ్యాస (గురు) పూజా అన్నపానాది దానం డోలారోహణ దీనాం తులా వగం 1—39 భు ౦-౩౮ చం ౧౩ పదు 10—4ల పుదు 3—15ల.
5-46	6-41	21	౩౦	గు శు	విది. శు. ౪౮-౭౦ రా 1—6 శ్రవ ౭౫-౧౭వ 3—51 ప్రీతి ౧౯-౫౨ తైతు ౭౭-౪౯ అమృ ౭-౭౩సా వ7—25ల 8—51 కు పునరమృ ౫౫-౩౪ దిన ౩౭-౧౮ పున ౩ గురుః ౨-౩౪ పూఫ ౭ శుక్రః ౬-౫౨ శవేసంప్ర ౭౬వ చాతుర్మాస్య ౭ యా భు౦-౪౯ చం౧౪ పదు 8—20ల పుదు12—39ల.
5-46	6-41	22	౩౧		తది. శ. ౪౦-౭౩రా 9—55 ధని ౧౮-౫౦ వ 1—18 ఆయు ౧౧-౧౩ వణి ౧౪-౭౩ సావ 7—53ల 9—21కు అమృ ౫౨-౧౨ దిన ౩౭-౧౨ ఉభయప్రదోషః వి డోలారోహణాదీనాంతులా వగం 1—32 భ. ౦-౫౯ చం ౧౫ ఉదు 7—29 కు సౌరభభ్యమాస ప్రారంభః
5-47	6-41	23	౧	ర బు	చవి. ఆ ౩౩-౫౦ సా7—19 శత ౧౩-౪౩ వ 11—16 సౌభా ౧-౭౫ శోభ ౫౭-౩౮ బవ ౨-౫ సావ 5—17ల 6—47కు అమృ ౫౧-౭౭ దిన ౩౭-౧౫ సంహారయనం ౧౧-౫౦ పుష్య ౭ ర్కః ౫౫-౫౫ మఘ ౭ బుధః ౧౪-౭ ప్రవేశాత్పూర్వతో హరిపదపుణ్యకాలః భు ౧-౧౧ చం ౧౬ సాదు 4—58ల.

శు	శ	మే	మీ
ర			కే
బు. శు	శు.,పా.గు. సింహేశుక్రః ౧౧,ఆ. కర్కాటేరవిః ౧౪బు. సింహేబుధః ౨౫పా కన్యాయాంకుజః ౨౧౫బు. సింహేశుక్రః		
కు. శ			
రా			

5-47	6-41	24	౨	శు	పంచ. సా ౨౯-౩౫ 5—24 పూ భా ౧౦-౧౫ —53 శివ ౪౦-౨౭ కౌల ౧-౨౦ సాప 7—14 ల 8—58 కు అమృ ౫౭-౦ దిన ౩౨-౧౪ ఉష ౨ కన్యా యాంశ్రుస్య కుజః ౫౦-౪౨ ప్రాగుదితో బుధః ౧-౪౦ పూఫ 3 శుక్రః ౫-౪౫ కేంద్రం ౧౦ ఊః భు ౧-౨౧ చం ౧౭ పదు 12—40 ల పుదు 3—15 ల.
5-47	6-41	25	౩		షష్ఠి. మం ౨౬-౧౦ సా 4—15 ఉభా ౮-౪౦ ప 9—15 సుక ౪౩-౪౫ వణి ౨౬-౧౦ రాప 9—19 ల 10-56 కు దిన ౩౨-౧౨ కుబేరాప్తే ౮ ఊః కేంద్రం ౯ పభు ౧-౩౧ చం ౧౮ పదు 8—22 ల రా దు 11—7 ల.
5-48	6-40	26	౪	ర	సప్త. బు ౨౫-౧౫ ప 3-54 రేవ ౯-౦ ప 9—24 ధృతి ౪౦-౫౭ బవ ౨౫-౧౫ అమృ ౨-౫౭ పుంరమ్య ౫౨-౩౩ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౨-౧౧ పుష్య 3 ర్కః ౫౫-౧౮ కుబేరాప్తే ౯ వ సప్తమీ తిథిః శైవనక్త్రం ఉభయానధ్యాయః భు ౧-౪౨ చం ౧౯ పదు 11—48 ల.
5-48	6-40	27	౫	బు శు	అష్ట. గు ౨౬-౧౮ సా 4-19 అశ్వి ౧౧-౧౫ ప 10—18 శూల ౩౯-౪౦ కౌల ౨౬-౧౮ ఉవ 6—9 ల 7—49 కు రా వ 8—32 ల 10—14 కు అమృతా భావః దిన ౩౨-౯ మఘ 3 బుధః ౩౬-౨౦ పూఫ ౪ శుక్రః ౫-౪౩ శవేసప్త ౧౧ ఊః ధర్మసావర్ణి మన్వాదిః ఇంద్రదేవీ పూజా భు ౧-౫౨ చం ౨౦ పదు 10—5 ల పు దు 3-15 ల.
5-48	6-39	28	౬	శ	నవ. శు ౨౮-౫౮ సా. 5—23 భర ౧౫-౧౩ ప 11—53 గండ ౩౯-౩౮ గర ౨౮-౫౮ అమృ ౨-౨౫ రావ 12—57 ల 2—41 కు దిన ౩౨-౮ మఘ 3 శనిః ౨౩-౨౩ శవేసప్త ౧౬ పభు ౨-౩ చం ౨౧ పదు 8—23 ల పుదు 12—40 ల.
5-49	6-39	29	౭		దశ. శ. 33—0 సా 7—1 కృత్తి ౨౦-౩౨ ప 2—2 వృద్ధి ౪౦-33 వణి ౦-౫౭ అమృ ౧౪-౦ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౨-౬ భు ౨-౧౩ చం ౨౨ ఉదు 7—31 కు
5-49	6-39	30	౮	ర కు శు	ఏకా. ఆ ౩౮-౨ రా 9—2 రోహి ౨౬-౫౬ సా 4—35 ధ్రువ ౪౨-౧౩ బవ ౫-33 ఉ 7—44 ల 9—30 కు అమృ ౧౮-౫ రావ 10—51 ల 12—38 కు దిన ౩౨-౫ పుష్య ౪ ర్కః ౨౪-౨౮ ఉఫ 3 కుజః ౧౯-౨ ఉఫ ౧ శుక్రః ౬-౫౭ మత్రయ ౧౧ శీ భు ౨-౨౪ చం ౨౩ సా దు 4—57 లత్యా 0—51.
5-49	6-38	31	౯	పా	ద్వాద. సో ౪౩-౪౫ రా 11—19 మృగ ౩౪-౦ సా 7—25 వ్యా ౪౪-౨౫ కౌల ౧౦-౫౪ అమృ ౯-౨౫ తెవ 4—51 ల దిన ౩౨-౩ పితాభావః భు ౨-౩౪ చం ౨౪ పదు 12—40 ల పుదు 3—14 ల.
5-49	6-38	1	౧౦		త్రయో. మం ౪౯-౪౮ రా 1—44 ఆర్ద్ర ౪౧-౨౫ రా 10—23 హర్ష ౪౬-౪౮ గర ౧౬-౪౭ శేవ 6—39 కు అమృ ౧౩-౨౦ దిన ౩౨-౨ భు ౨-౪౫ చం ౨౫ పదు 8—23 ల రాదు 11—7 ల.
5-50	6-38	2	౧౧	ర శు	చతు. బు ౫౫-౪౭ తె 4—9 పున ౪౮-౫౩ రా 1—23 వజ్ర ౪౯-౧౩ విష్టి ౨౨-౪౬ పవ 11—53 ల 1—41 కు అమృ ౪౨-౮ దిన ౩౨-౦ ఆశ్లేష ౧ ర్కః ౫౩-౨౫ ఉఫ ౨ కన్యాయాంనీచే శుక్రః ౯-౩౫ ర్కాం ౪౮ ఊః ౫౪ ప శైవనక్త్రం మాసశివరాత్రిః భు ౨-౫౬ చం ౨౬ పదు 11—48 ల.
5-50	6-37	3	౧౨	అ	●అమా. గు ౬౦-౦ 24—0 పుష్య ౫౬-౧౦ తె 4—19 సిద్ధి ౫౧-౩౦ చతు ౨౮-౪౩ పవ 10—23 ల 12—11 కు అమృ ౩౮-౧౪ దిన ౩౧-౫౮ అగస్త్యో దయః ౧-౫౩ ర్కాం ౫౬ ఊః సర్వే 30 స్య అన్వాధానం భు ౩-౬ చం ౨౭ పదు 10—6 ల పుదు 3—13 ల.
5-50	6-37	4	౧౩	కు బు	అమా. శు ౧-౪౩ ఉ 6—31 ఆశ్లే ౬౦-౦ 24—0 వ్యతీ ౫౩-౩౫ నాగ ౧-౪౩ సావ 6—36 ల 8—23 కు అమృ ౫౮-౪౨ దిన ౩౧-౫౭ ఉఫ ౪ కుజః ౪౩-౪౮ బుధవక్రారంభః ౫౬-౪౫ రాశ్యాది బుధః ౪-౯-౨౮ 30 ర్కాంపిండపితృయజ్ఞః యాగకాలః భు ౩-౧౭ చం ౨౮ పదు 8—24 ల పుదు 12-40 ల

1978 జూలై 25 ని ఆషాఢము — శ్రావణం శకం 1900 — 1978 ఆగస్టు

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర ఆషాఢ మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంత కాలములు—గంటలు-నిమిషములు (విజయవాడకు)

ఇ॥ తే	శ॥ తే	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
6	౧౫	6_25	8_36	10_42	12_47	2_56	5_ 9	7_16	9_ 8	10_47	12_23	2_ 8	4_ 9
7	౧౬	6_21	8_32	10_39	12_43	2_52	5_ 5	7_12	9_ 4	10_43	12_19	2_ 4	4_ 5
8	౧౭	6_17	8_29	10_35	12_39	2_48	5_ 1	7_ 8	9_ 0	10_39	12_16	2_ 0	4_ 1
9	౧౮	6_13	8_25	10_31	12_35	2_44	4_58	7_ 4	8_56	10_35	12_12	1_57	3_57
10	౧౯	6_ 9	8_21	10_27	12_31	2_41	4_54	7_ 1	8_52	10_31	12_ 8	1_53	3_53
1978 జూలై 11	శకం 1900 ఆషాఢం ౨౦	6_ 5	8_17	10_23	12_27	2_37	4_50	6_57	8_48	10_27	12_ 4	1_49	3_49
12	౨౧	6_ 1	8_13	10_19	12_24	2_33	4_46	6_53	8_44	10_23	12_ 0	1_45	3_45
13	౨౨	5_58	8_ 9	10_15	12_20	2_29	4_42	6_49	8_41	10_20	11_56	1_41	3_41
14	౨౩	5_54	8_ 5	10_11	12_16	2_25	4_38	6_45	8_37	10_16	11_52	1_37	3_37
15	౨౪	5_50	8_ 1	10_ 7	12_12	2_21	4_34	6_41	8_33	10_12	11_48	1_33	3_34
16	౨౫	5_46	7_58	10_ 4	12_ 8	2_17	4_30	6_37	8_29	10_ 8	11_44	1_29	3_30
		కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు
17	౨౬	7_54	10_ 0	12_ 4	2_13	4_27	6_33	8_25	10_ 4	11_41	1_25	3_26	5_38
18	౨౭	7_50	9_56	12_ 0	2_10	4_23	6_30	8_21	10_ 0	11_37	1_22	3_22	5_34
19	౨౮	7_46	9_52	11_56	2_ 6	4_19	6_26	8_17	9_56	11_33	1_18	3_18	5_30
20	౨౯	7_42	9_48	11_53	2_ 2	4_15	6_22	8_13	9_52	11_29	1_14	3_14	5_26

ఇ॥ తే	శ॥ తే	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
21	౩౦	7_38	9_44	11_49	1_58	4_11	6_18	8_10	9_48	11_25	1_10	3_10	5_22
22	౩౧	7_34	9_40	11_45	1_54	4_ 7	6_14	8_ 6	9_45	11_21	1_ 6	3_ 6	5_18
23	౧	7_30	9_36	11_41	1_50	4_ 3	6_10	8_ 2	9_41	11_17	1_ 2	3_ 3	5_15
24	౨	7_27	9_32	11_37	1_46	3_59	6_ 6	7_58	9_37	11_13	12_58	2_59	5_11
25	౩	7_23	9_29	11_33	1_42	3_55	6_ 2	7_54	9_33	11_ 9	12_54	2_55	5_ 7
26	శకం 1900 శ్రావణం ౪	7_19	9_25	11_29	1_38	3_52	5_58	7_50	9_29	11_ 6	12_50	2_51	5_ 3
27	౫	7_15	9_21	11_25	1_34	3_48	5_55	7_46	9_25	11_ 2	12_46	2_47	4_59
28	౬	7_11	9_17	11_21	1_31	3_44	5_51	7_42	9_21	10_58	12_43	2_43	4_55
29	౭	7_ 7	9_13	11_17	1_27	3_40	5_47	7_38	9_17	10_54	12_39	2_39	4_51
30	౮	7_ 3	9_ 9	11_14	1_23	3_36	5_43	7_34	9_13	10_50	12_35	2_35	4_47
31	౯	6_59	9_ 5	11_10	1_19	3_32	5_39	7_31	9_ 9	10_46	12_31	2_31	4_43
1	౧౦	6_55	9_ 1	11_ 6	1_15	3_28	5_35	7_27	9_ 6	10_42	12_27	2_27	4_39
ఆగస్టు 2	౧౧	6_51	8_57	11_ 2	1_11	3_24	5_31	7_23	9_ 2	10_38	12_23	2_23	4_35
3	౧౨	6_47	8_53	10_58	1_ 7	3_20	5_27	7_19	8_58	10_34	12_19	2_19	4_32
4	౧౩	6_43	8_49	10_54	1_ 3	3_16	5_23	7_15	8_54	10_30	12_15	2_16	4_28

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర చైత్ర శుక్లపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 ఏప్రిల్ నెల

- 8 | శు.పా. శ ౩౫-౨౨ రేవ ౩-౪౭ తెవ 4-4 ల 5-43 కు యాగకాలః వత్సరాదిః
- 9 | విది. ఆ ౩౬-౧౫ అశ్వి ౫-30 సావ 6-15 ల 7-56 కు వేదవ్యాసతీ॥ పు.
- 10 | తది. సో ౩౭-౧౬ భర ౭-౩౪ రావ 10-13 ల 11-56 కు
- 11 | చవి. మం ౪౦-౨౨ కృత్తి ౧౨-౪౨ తెవ 4-25 ల
- 12 | పంచ. బు ౪౫-౪౦ రోహి ౧౭-౫౬ శేవ 6-9 కు సావ 7-15 ల 9-1 కు
- 13 | షష్ఠి. గు ౫౦-30 మృగ ౨౩-౫౫ రావ12-48 ల 2-34కుమేషే ఉర్కః ౪౯-౨౦ ప్రవేశాత్పర దినే వేష సంక్రమణ పుణ్యకాలః
- 14 | సప్త. శు ౫౫-౫౪ ఆర్ద్ర 30-౨౫ త్యాజ్యా భావః
- 15 | అష్ట. శ ౬౦-౦ పున ౩౭-౦ ఉవ 7-23 ల 9-9 కు తెవ 5-32 ల
- 16 | అష్ట. ఆ ౦-౫౬ పుష్య ౪౩-౧౨ శేవ 7-17 కు స్మార్తమాధ్వ శ్రీరామ నవమీ
- 17 | నవ. సో ౫-౨౫ఆశ్రే ౪౭-౪౩పవ 1-8ల 2-53 కు శ్రీవైష్ణవ శ్రీరామజయన్తి శఠకోపయతీ॥ పు.
- 18 | దశ. మం ౯-౭ మఖ ౫౩-౧౩ పవ 2-16 ల 3-59 కు
- 19 | ఏకా. బు ౧౧-౪౭ పూఫ ౫౬-౪౫ పవ 11-36 ల 1-18 కు మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ
- 20 | ద్వాద. గు ౧౩-౫ ఉఫ ౫౭-౩౭ పవ 11-58 ల 1-37 కు
- 21 | త్రయో. శు ౧౩-౭ హస్త ౫౯-33పవ 1-49ల 3-27కు తేపెర్రుమాళ్ల తిని సత్యప్రియ తీ॥ పు
- 22 | చతు. శ ౧౧-౫౭ చిత్రా ౫౯-౦ పవ 1-34 ల 3-9 కు అన్వాధానం మధురకవి యాళ్వార్ తీ॥ న.
- 23 | ◯పూర్ణి. ఆ ౯-౩౫ స్వాతి ౫౭-౪౦ పవ 10-54 ల 12-28 కు యాగకాలః

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర చైత్ర కృష్ణపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 ఏప్రిల్ నెల / 1978 మే నెల

- 24 | ప.పా. సో ౬-౧౦ విశా ౫౫-౧౩ పవ 10-14 ల 11-46 కు
- 25 | విది. మం ౧-౫౦ విష్ణా ౫౫-౧౨ అనూ ౫౨-౩ ఉవ 7-39 ల 9-10 కు వాగీశ తీ॥ పు.
- 26 | చవి. బు ౫౦-౧౫ జ్యే ౪౭-౧౭ ఉవ 7-51 ల 9-21 కు
- 27 | పంచ. గు ౪౫-౨౦ మూల ౪౪-౧౭ పవ 8-33 ల 10-3 కు రావ 10-0 ల 11-30 కు
- 28 | షష్ఠి. శు ౩౯-౧౨ పూషా ౪౦-౫ పవ 8-25 ల 9-54 కు తెవ 5-15 ల
- 29 | సప్త. శ 33-౭ ఉషా ౩౫-౫౭ శేవ 6-43 కు రావ 11-52 ల 1-22 కు శైవనక్తం
- 30 | అష్ట. ఆ ౨౭-౨౨ శ్రవ ౩౨-౭ రావ 10-23 ల 11-54 కు
- 1 | నవ. సో ౨౨-౩ ధని ౨౭-౪౭ రావ 12-7 ల 1-39 కు తిథిద్వయం.
- 2 | దశ. మం ౧౭-౨౨ శత ౨౬-౬ రావ 10-22 ల 11-55 కు ఏకాదశీ తిథిః
- 3 | ఏకా. బు ౧౩-౨౭ పూభా ౨౪-౧౨ రావ 12-51 ల 2-25కు మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ సత్యవిజయధ్వజ తీ॥ పు
- 4 | ద్వాద. గు ౧౦-౨౭ ఉభా ౨౩-౧౬ రావ 3-4 ల 4-40 కు
- 5 | త్రయో. శు ౭-౪౩ రేవ ౨౩-౩౨ త్యాజ్యాభావః శైవనక్తం మాస శివరాత్రిః పెరియ పెరుమాళ్ల తీ॥ న.
- 6 | చతు. శ ౭-౭ అశ్వి ౨౫-౩ పవ 11-37 ల 1-15 కు రావ 1-45 ల 3-25 కు సర్వేషాం 30 స్యా అన్వాధానం వడుహనంబి తీ॥ న.
- 7 | ●అమా. ఆ ౭-౫౦ భర ౨౭-౪౩ తెవ 5-34 ల పిండపితృయజ్ఞః యాగకాలః

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర వైశాఖ శుక్లపక్షః క్రీ.శ 1978

1978 మే నెల

- 8 | శు.పా. సో ౧౦-౪౭ కృత్తి ౩౧-౪౦ శేవ 7-16 కు ఉయ్యాకొండార్ తీ॥ న.
- 9 | విది. మం ౧౩-౫౩ రోహి ౩౬-౩౭ పవ 11-39 ల 1-23 కు రావ 2-28 ల 4-14 కు.
- 10 | తది. బు ౧౭-౫౭ మృగ ౪౨-౩౨ త్యాజ్యాభావః చతుర్థీతిథిః అక్షయ ౩ యా విద్యాధిరాజ తీ॥ పు.
- 11 | చవి. గు ౨౨-౪౩ ఆర్ద్రా ౪౭-౫౩ ఉవ 7-58 ల 9-44 కు శూన్యాతిథిః ఉడయవర్ తీ॥ న.
- 12 | పంచ. శు ౨౭-౫౦ పున ౫౫-33 పవ 2-33 ల 4-20 కు పొందరియాండాన్ తీ॥ న.
- 13 | షష్ఠి. శ ౩౨-౫౩ పుష్య ౬౦-౦ పవ 12-44 ల 2-30 కు రావ చంద్ర తీ॥ పు.
- 14 | సప్త. ఆ ౩౭-౨౩ పుష్య ౧-౪౩ రావ 8-21 ల 10-6 కు వృషే ఉర్కః ౪౫-౩౭ ప్రవేశాత్పూర్వదినే పరదినేచ వృషభ సంక్రమణ పుణ్యకాలః
- 15 | అష్ట. సో ౪౧-౫ ఆశ్రే ౭-౨౩ రావ 9-32 ల 11-16 కు
- 16 | నవ. మం ౪౩-౪౩ మఖ ౧౨-౭ సావ 6-57 ల 8-39 కు.
- 17 | దశ. బు ౪౫-౦ పూఫ ౧౫-౪౦ సావ 7-23 ల 9-3కు
- 18 | ఏకా. గు ౪౫-౭ ఉఫ ౧౭-౦ రావ 9-22 ల 11-0 కు మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ
- 19 | ద్వాద. శు ౪౩-౪౭ హస్త ౧౯-౩ రావ 9-14 ల 10-50 కు ద్వాదశీ హరివాసరః ౧-౫౫
- 20 | త్రయో. శ ౪౧-౨౩ చిత్రా ౧౭-౫౭ సావ 6-41 ల 8-15 కు
- 21 | చతు. ఆ ౩౭-౫౨ స్వాతి ౧౭-౪౫ సావ 6-7 ల 7-39 కు మత్త్రయ శ్రీ నృసింహ జయన్తి
- 22 | ◯పూర్ణి. సో ౩౩-౨౫ విశా ౧౫-33 పవ 3-38 ల 5-9 కు అన్వాధానం నమ్మాళ్వార్ తిరువాయ్ మొళిపిళ్ల తీ॥ న.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర వైశాఖ కృష్ణపక్షః క్రీ.శ.1978

1978 మే నెల / 1978 జూన్ నెల

- 23 | ప.పా. మం ౨౭-౧౬ అనూ ౧౨-౩౭ పవ 3-56 ల 5-26 కు యాగకాలః పెరియ భట్టర్ శ్రీరాను పిళ్ల కోయిల్ కందాడై అణ్ణన్ తీ॥ న.
- 24 | విది. బు ౨౨-౪౨ జ్యే ౯-౭ సావ 4-44 ల 6-14 కు తిథిద్వయం
- 25 | తది. గు ౧౬-౪౫ మూల ౫-౧౩ ఉవ 6-12 ల 7-42కు సావ 4-37 ల 6-6కు చతుర్థీ తిథిః
- 26 | చవి. శు ౧౦-౩౭ పూషా ౧-౫ ఉషా ౫౫-౪౪ పవ 1-28 ల 2-57 కు.
- 27 | పంచ. శ ౪-౨౫ విష్ణా ౫౪-౦ శ్రవ ౫౨-౫౦ పవ 8-3 ల 9-33 కు.
- 28 | సప్త. ఆ ౫౭-౫౭ ధని ౪౯-౧౭ ఉవ 6-30 ల 8-0 కు
- 29 | అష్ట. సో ౪౭-౧౪ శత ౪౬-౨౭ పవ 8-41 ల 9-43 కు శైవనక్తం.
- 30 | నవ. మం ౪౪-౭ పూభా ౪౪-౧౯ ఉవ 6-21 ల 7-53 కు
- 31 | దశ. బు ౪౧-౧౨ ఉభా ౪౩-౧౪ పవ 8-45 ల 10-19 కు.
- 1 | ఏకా. గు ౩౯-౧౧ రేవ ౪౩-౭ పవ 10-52 ల 12-28 కు మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ
- 2 | ద్వాద. శు ౩౭-౩౫ అశ్వి ౪౪-౨౬ సావ 7-17 ల 8-55 కు
- 3 | త్రయో. శ ౩౯-౩ భర ౪౬-౪౧ పవ 9-20 ల 11-0 కు మాస శివరాత్రిః
- 4 | చతు. ఆ ౪౦-౫౫ కృత్తి ౫౦-౨౬ పవ 1-1 ల 2-43 కు శైవనక్తం.
- 5 | ●అమా. సో ౪౩-౪౭ రోహి ౫౫-౪ సావ 7-0 ల 8-44 కు సర్వేషాం 30 స్యా అన్వాధానం పిండ పితృయజ్ఞః తిరుక్కోట్టియూర్నంబి తీ॥ న.

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీ కాలయుక నామసంవత్సర జ్యేష్ఠ శుక్లపక్షః క్రీ. శ. 1978

1978 సం|| జూన్ నెల

6 | శు.పా. మం. ౪౮-౫౦ మృగ ౬౦-౦ పు 9-46ల 11-31 కు యాగకాలః
7 | విదీ. బు ౫౨-౩౪ మృగ ౧-౦ పవ 3-17 ల5-3కు సత్యసంధ తీ. పు.
8 | తదీ. గు ౫౮-౪౦ ఆర్ద్రా ౮-౧౭ రావ 9-50 ల 11-36 కు
9 | చవి. శు ౬౦-౦ పున ౧౩-౫౩ రావ 8-0 ల 9-46 కు
10 | చవి. శ ౨-౩౯ పుష్య ౨౦-౧౬ రావ 3-44ల 5-29 కు
11 | పంచ. ఆ ౮-౫ ఆశ్లే ౨౬-౫ తెవ 5-2 ల
12 | షష్ఠీ.సో ౧౦-౪౧ మఘ ౩౧-౪ శేవ 7-46 కు రావ 2-32 ల 4-14 కు
13 | సప్త. మం ౧౩-౧౮ పూఫ ౩౪-౫౬ రావ 3-5 ల 4-45 కు
14 | అష్ట. బు ౧౪-౩౭ ఉఫ ౩౮-౩౫ తెవ 5-13 ల
15 | నవ. గు ౧౪-౩౭ హస్త ౩౭-౫౨ శేవ 6-51కు తెవ 5-10ల మిధునే ఉ ర్కః ౧౦-౫౭ ప్రవేశాత్పరతో మిధున సంక్రమణ పుణ్యకాలః
16 | దశ. శు ౧౩-౨౫ చిత్రా ౩౯-౫ శేవ 6-47 కు రావ 2-44ల 4-18 కు.
17 | ఏకా.శ ౧౧-౦ స్వా ౩౮-౫౭ రావ 2-13ల 3-46కు మతత్రయ ౧౧ శ్రీ
18 | ద్వాద. ఆ ౮-౩౨ విశా ౩౬-౦ రావ 11-50 ల 1-22 కు.
19 | త్రయో. సో ౩-౧౫ ఏష్యా ౫౫-౬ అనూ ౩౩-౧౦ రావ 12-10ల 1-40కు సత్యాభినవ తీ.పు.
20 | ○పూర్ణి. మం ౫౨-౪౦ జ్యే ౨౯-౪౭ రావ 1-1ల 2-31కు అన్వాధానం శఠకోపరామానుజ జియ్యర్ తి.న శ్రీరంగ క్షేత్రే జ్యేష్ఠాభిషేకః

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక నామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ కృష్ణపక్షః క్రీ. శ. 1978

21 | బ.పా. బు ౪౬-౩౫ మూల ౨౫-౫౫ పవ 2-29 ల 3-59 కు రావ 12-56 ల 2-26 కు యాగ కాలః

1978 సం|| జూన్ నెల

22 | విదీ. గు ౪౦-౨౦ పూషా ౨౧-౪౫ రావ 9-46ల 11-15కు సత్యపూర్ణ తీ||పు
23 | తదీ. శు ౩౩-౫౭ ఉషా ౧౮-౨౫ సావ 4-21ల 5-51కు రఘువర్య తీ||పు
24 | చవి. శ ౨౭-౧౫ శ్రవ ౧౩-౩౭ పవ 2-51ల 4-21కు
25 | పంచ. ఆ ౨౨-౪౭ ధని ౧౦-౨ సావ 4-29ల 6-0కు తిథిద్వయం
26 | షష్ఠీ. సో ౧౮-౫౨ శత ౬-౫౫ పవ 2-35 ల 4-7 కు సప్తమీ తిథిః
27 | సప్త. మం ౧౩-౪౫ పూభా ౪-౩౬ సావ 4-53ల 6-27కు శైవనక్తం
28 | అష్ట. బు ౧౦-౪౦ ఉభా ౩-౧౭ సావ 6-54ల 8-30కు
29 | నవ. గు ౭-౩౮ రేవ ౩-౦ రావ 3-9ల 4-47కు
30 | దశ.శు ౮-౪౪ అశ్వి ౩-౫౦ సావ 5-8ల 6-47కు

1978 సం|| జూలై నెల

1 | ఏకా. శ ౭-౭ భర ౫-౫౮ రావ 8-44ల 10-26కు మతత్రయ ౧౧ శ్రీ
2 | ద్వాద. ఆ ౭-౫౩ కృత్తి ౯-౨౩ రావ 2-37ల 4-20కు
3 | త్రయో. సో ౧౨-౪౨ రోహి ౧౩-౫౩ సావ 5-20ల 7-5కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః
4 | చతు. మం ౧౬-౩౧ మృగ ౧౯-౧౯ రావ 10-41ల 12-27కు అమా తిథిః
5 | ●అమా. బు ౨౧-౧౦ ఆర్ద్రా ౨౫-౩౨ తెవ 5-12ల శూన్యా తిథిః వాజసనేయా౩౦ స్యా అన్వాధానం పిండపితృ యజ్ఞః

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సరాషాఢ శుక్ల పక్షః క్రీ శ 1978

1978 సం. జూలై నెల

6 | శు.పా. గు ౨౬-౭ పున ౩౨-౩ శేవ 6-59కు రావ 3-23ల 5-9కు ప్రతిపత్తిథిః
7 | విదీ.శు ౩౧-౮ పుష్య ౩౭-౩౨ త్యాజ్యాభావః జగన్నాథస్వామినాం రథోత్సవః
8 | తదీ. శ ౩౫-౩౭ ఆశ్లే ౪౪-౩౫ పవ 11-12ల 12-58కు వారనూరుసంబి తి.న
9 | చవి. ఆ ౩౯-౧౪ మఘ ౪౯-౪౧ పవ 12-34ల 2-18కు
10 | పంచ. సో ౪౨-౦ పూఫ ౫౩-౫౫ పవ 10-9ల 11-52 కు
11 | షష్ఠీ. మం ౪౩-౧౭ ఉఫ ౫౬-౪౭ పవ 10-50ల 12—30 కు
12 | సప్త. బు ౪౩-౩౨ హస్త ౫౭-౩౨ పవ 1-4ల 2-43 కు
13 | అష్ట. గు ౪౨-౩౧ చిత్రా ౫౯-౬ పవ 1-13ల 2-50కు
14 | నవ. శు ౪౦-౦ స్వాతి ౫౭-౩ పవ 10-52ల 12-26 కు పెరియాళ్వార్ వడక్కుతిరువీధి పిళ్ళై తీ|| న సత్యాధిరాజ తీ. పు.
15 | దశ. శ ౩౬-౪౦ విశా ౫౬-౨౩ పవ 10-24ల 11-57కు
16 | ఏకా.ఆ ౩౨-౧౫ అనూ ౫౩-౩౫ పవ 8—6ల 9—38కు కర్కటేఽర్కః ౪౯-౪౫ మతత్రయ ౧౧ శ్రీ శ్రీ మన్నాధముని తీ||న మధ్యాహ్నాత్పరతః కర్కటక సంక్రమణ పుణ్యకాలః
17 | ద్వాద. సో ౨౮-౯ జ్యే ౫౦-౧౧ పవ 8-27ల 9-58 కు
18 | త్రయో.మం. ౨౧-౩౫ మూల ౪౬-౨౦ పవ 9-19ల 10-49కు రావ 10-48ల 12-18కు తిథిద్వయం
19 | చతు. బు ౧౫-౩౩ పూషా ౪౨-౧౩ పవ 9-14ల 10-44కు పూర్ణిమాతిథిః అన్వాధానం.
20 | ○పూర్ణి. గు ౯-౨౩ ఉషా ౩౮-౫౭ ఉవ 6-5ల 7-34కు రావ 12-41ల 2-11కు యాగ కాలః వ్యాస(గురు) పూజా.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సరాషాఢ కృష్ణపక్షః క్రీ. శ. 1978

21 | బ.పా. శు ౩-౧౨ ఏష్యా ౫౩-౫౪ శ్రవ ౩౩-౫౪ రావ 11-5ల 12-35 కు
22 | తదీ. శ ౫౧-౩౫ ధని ౩౦-౧౩ రావ 12-40ల 2-11కు

1978 సం. జూలై నెల

23 | చవి. ఆ ౪౬-౩౫ శత ౨౬-౫౦ రావ 10-43ల 12-15 కు
24 | పంచ. సో ౪౨-౩౩ పూభా ౨౪-౩౩ రావ 12-57ల 2-30 కు జయ తీ|| పు
25 | షష్ఠీ. మం ౩౯-౧౫ ఉభా ౨౨-౫౬ రావ 2-51ల 4—26 కు
26 | సప్త. బు ౩౮-౧౦ రేవ ౨౨-౨౧ త్యాజ్యాభావః
27 | అష్ట. గు ౩౬-౧౩ అశ్వి ౨౨-౫౭ పవ 10-57ల 12-34కు రావ 12-53ల 2-32 కు శైవనక్తం.
28 | నవ. శు ౩౬-౩౮ భర ౨౪-౪౭ తెవ4-19ల
29 | దశ. శ ౩౭-౮ కృత్తి ౨౮-౪౭ శేవ 6-0 కు
30 | ఏకా.ఆ ౪౧-౩ రోహి ౩౨-౭ పవ 10-6ల 11-49కు రావ 12-46ల 2-30కు మతత్రయ ౧౧ శ్రీ

1978 సం|| ఆగస్టు నెల

31 | ద్వాద. సో ౪౪-౪౭ మృగ ౩౮-౨౩ త్యాజ్యాభావః
1 | త్రయో. మం ౪౯-౨౮ ఆర్ద్రా ౪౩-౨౮ ఉవ 6-1ల 7-47కు
2 | చతు. బు ౫౪-౨౮ పున ౪౯-౫౪ పవ 12-30ల 2-16కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః
3 | ●అమా. గు ౫౯-౧౮ పుష్య ౫౬-౩౩ పవ 10-41ల 12-27కు సర్వేషాం ౩౦ స్యా అన్వాధానం పిండిపితృ యజ్ఞః ప్రతివాది భయంకర్ అణ్ణన్ తీ|| న సత్యాదీశ తీ. పు

సూ.ఉ.	సూ.అ.	ఇం॰ తే.	శ. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర శ్రావణమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రః ఇషమాసః శరదృతుః)
5-50	6-36	5	౧౪	గు శు	శు.పా.శ. ౭-౧౩ ప 8-43 ఆశ్లే ౩-౧౦ ఉ 7-6 వరీ ౫౫-౧౩ గర ౭-౧౩ రావ 8-23ల 10-9 కు దిన ౩౧-౫౫ పునర్ కర్కాటకే ఉచ్ఛే గురుః ౧౦-౫౭ ఉఫ ౩ శుక్రః ౧౩-౪౫ రక్రాం ౪ ప శక్రాం ౩ ఊ అనధ్యాయః చంద్ర దర్శనముత్తరశృంగం సమార్ఘః అస్మిన్దినే సార్ధ త్రికోటి తీర్థసహిత యమునానదీ పుష్కర ప్రవేశః భు ౩-౨౭ చం ౨౯ ఉదు 7-32 కు.
5-51	6-36	6	౧౫	ర	విది.ఆ. ౧౨-౫ ప 10-41 మఘ ౯-౩౫ ప 9-41 పరి ౫౬-౧౫ కౌల ౧౨-౫ అమృ ౨-౫౬ సా వ 6-27ల 8-12 కు పునరమృ ౫౭-౪౬ దిన ౩౧-౫౩ ఆశ్లే ౨ ర్కః ౨౨-౧౦ శక్రాం ౧౦ పభు ౩-౩౮ చం ౧ రంజాన్ సా దు 4-54 ల
5-51	6-35	7	౧౬		తది. సో ౧౬-౧౫ ప 12-21 పూఫ ౧౫-౧౭ ప 11-58 శివ ౫౬-౩౭ గర ౧౬-౧౫ సావ 7-44ల 9-28 కు దిన ౩౧-౫౧ కు కాం రాక్రాం ౧౫ ఊ చతుర్థీతిథిః మధు శ్రావాణవ్రతం భు ౩-౪౮ చం ౨ పదు 12-38ల పుదు 3-11 ల.
5-51	6-35	8	౧౭	శ	చవి. మం ౧౯-౨౫ ప 1-37 ఉఫ ౨౦-౨ ప 1-52 సిద్ధ ౫౬-౫ భద్ర ౧౯-౨౫ అమృ ౦-౩౭ రావ 10-45ల 12-27కు దిన ౩౧-౪౯ ఉఫ ౪ శుక్రః ౧౯-౩౮ కుక్రాం రాక్రాం ౨౦ ప కేవే ౨౦ ఊ పంచమీతిథిః భౌమ ౪ ర్థీ నాగ౪ ర్థీ దూర్వాగణపతి వ్రతం మంగళగౌరీవ్రతారంభః భు ౩-౫౯ చం ౩ పదు 8-24ల రాదు 11-6 ల.
5-51	6-34	9	౧౮	ర శ	పంచ. బు ౨౧-౨౦ ప 2-23 హస్త ౨౩-౩౨ ప 3-16 సాధ్య ౫౪-30 బాల ౨౧-౨౦ అమృ ౭-౪౦ రావ 11-33ల 1-12కు దిన ౩౧-౪౭ ఆశ్లే ౩ ర్కః ౫౦-౪౫ పశ్చాదస్తమితశ్శనిః ౧౮-౨౭ కేవే ౨౪ ప షష్ఠీ తిథిః నాగ ౫ మీన హోపనీతానాం బహ్వృచానాం ఉపాకర్మ భు ౪-౯ చం ౪ పదు 11-48 ల.
5-52	6-34	10	౧౯	కు	షష్ఠీ. గు ౨౧-౪౫ ప 2-34 చిత్రా ౨౫-౩౫ సా. 4-6 శుభ ౫౦-౩౭ తైతు ౨౧-౪౫ అమృ ౯-౨ రావ 9-45ల 11-22 కు దిన ౩౧-౪౫ హస్త ౧ కుజః ౫-౪ సప్తమీ తిథిః సూర్యపూజా డోలారోహణాదీనాం తులా ప గం 12-16 వివాహాదీనాం వృషభః రా గం 12-49 మిధున మపి మతాం రా గం 3-39 భు ౪-౨౦ చం ౫ పదు 10-5ల పుదు 3-11 ల.
5-52	6-34	11	౨౦	బు శు	సప్త. శు ౨౦-౩౩ ప 2-5 స్వాతి ౨౬-౫ సా 4-18 శుక్ల ౪౭-౨౫ వణి ౨౦-౩౩ అమృ ౩-౫౬ రావ 9-47ల 11-21 కు దిన ౩౧-౪౪ పశ్చాదస్తమితో బుధః ౫౫-౨ హస్త ౧ శుక్రః ౨౭-౨౮ అష్టమీతిథిః వరలక్ష్మీవ్రతం ఉభయాసధ్యాయః భు ౪-౩౧ చం ౬ పదు 8-24ల పుదు 12-39 ల.
5-52	6-33	12	౨౧	పా బు	అష్ట. శ ౧౭-౪౩ ప 12-57 విశా ౨౪-౫౩ ప 3-49 బ్రహ్మ ౪౧-౫౩ బవ ౧౭-౪౩ అమృ ౩-౧౮ సావ 7-38ల 9-10కు పునరమృ ౫౭-౧౭ దిన ౩౧-౪౨ వైధ్ర ప 10-39 మధ్యః 3-4 అన్తః సా 7-42 మఘా ౨ వక్రీ బుధః ౫౬-౫౮ రవేస్త ౨౪ ఊ కౌమారీ దేవీపూజా వివాహస్య మిధునం రా గం 3-32 భు ౪-౪౧ చం ౭ ఉదు 7-34కు. [రవేస్త ౨౨ పనవవధూ ప్రవేశస్య వృషభః రా గం 12-38 మిధునమపి రా గం 3-28 భు ౪-౫౨ చం ౮ సాదు 4-51ల
5-52	6-32	13	౨౨	ర	నవ. ఆ. ౧౩-౧౦ ప 11-8 అనూ ౨౨-౩ ప 2-41 ఐం ౩౫-౩ కౌల ౧౩-౧౦ సావ 7-53ల 9-22కు అమృ ౫౭-౨౦ దిన ౩౧-౪౧ ఆశ్లే ౪ ర్కః ౧౯-౮
5-52	6-32	14	౨౩	శు	దశ. సో. ౭-౧౦ ప 8-44 విష్క ౫౨-౪౦ ఏకాత 5-48 జ్యే ౧౭-౪౫ ప 12-58 వైధృ ౨౭-౦ గర ౭-౧౦ రావ 8-14ల 9-41కు అమృ ౫౭-౪౨ దిన ౩౧-౩౯ హస్త ౨ శుక్రః ౩౭-౩౫ స్మార్త ౧౧ శీ దధివ్రతారంభః వేదవ్రతారంభః భు ౫-౨ చం ౯ పదు 12-37ల పుదు 3-9 ల.
5-53	6-31	15	౨౪	కు	ద్వాద. మం ౫౧-౨౯ రా 2-29 మూలా ౧౨-౧౦ ప 10-45 విష్క ౧౭-౫౭ బవ ౨౫-౩౯ పవ 9-18ల 10—45 కు సావ 7-19ల 8-45 కు అమృ ౫౫-౨ దిన ౩౧-౩౬ హస్త ౨ కుజః ౨౩-౧౮ స్మార్తానాం ద్వాదశీ హరివాసరః ౧౨-౪౨ శ్రీ వైష్ణవమాధ్వ ౧౧శీ దామోదర ౧౨ శీ విష్ణు పవిత్రారోపణం భు ౫-౧౩ చం ౧౦ పదు 8-24 ల రాదు 11-4 ల.
5-53	6-31	16	౨౫	ర	త్రయో. బు ౪౨-౩౫ రా 10-55 పూషా ౫-౪౫ ప 8-11 ఉషా ౫౩-౨ తె 5-24 ప్రీతి ౮-౧౫ ఆయు ౪౯-౫౨ కౌల ౧౭-౨ పవ 3-15ల 4-40కు అమృ ౪౪-౪౦ దిన ౩౧-౩౪ మఘా ౧ సింహేస్వర్క్షే రర్కః ౪౭-౨౦ ప్రవేశాత్పరదినే సింహసంక్రమణ పుణ్యకాలః కృతయుగాన్త్యర్ఘః భు ౫-౨౩ భు ౫-౩౧ చం ౧౧ పదు 11-46 ల.
5-53	6-30	17	౨౬	బు.శు	చతు. గు ౩౩-౩౦ సా 7-17 శ్రవ ౫౧-౪౮ రా 2-36 సౌభా ౪౭-౫౫ గర ౮-౩ పవ 8-57ల 10-22కు అమృ ౨౮-౫౧ దిన ౩౧-౩౨ మఘా ౧ వక్రీ బుధః ౧౩-౦ హస్త ౩ శుక్రః ౫౦-౮ రవేపంచ, శవేపంచ ౨ ఊ ౫౨ వ నవవధూ ప్రవేశాదీనాం కర్కాటకః తెగం 4-9 భు ౦-౩ చం ౧౨ పదు 10-6ల పుదు 3-9ల.
5-53	6-29	18	౨౭		◯ పూర్ణి. శు ౨౪-౩౮ ప 3-44 ధని ౪౫-౮ రా 11-56 శోభ ౩౮-౦ బవ ౨౪-౩౮ ఉవ 6-9ల 7-34కు అమృ ౨౨-౦ దిన ౩౧-౩౦ తిథి ద్వయం. అన్వాధానం హయగ్రీవోత్పత్తిః సహోపనీతానాం తైత్తిరీయాణాం వాజసనేయినాం చోపాకర్మ. దేవీ పవిత్రార్చనం విఘనసజయంతీ నవగృహారంభాదీనాం మిధునం మతాం రా గం 3-8 భు ౦-౧౩ చం ౧౩ పదు 8-24ల పుదు 12-37 ల.
5-53	6-29	19	౨౮		బ.పా. శ ౧౬-౨౨ ప 12-26 శత ౩౯-౧౮ రా 9-36 అతి ౨౮-౪౨ కౌలు ౧౬-౨౨ ఉవ 6-27ల 7-54 కు అమృ ౨౩-౩ రావ 3-30ల 4-58కు దిన ౩౧-౨౯ యాగకాలః బృహత్తల్ప ౨ యా అశూన్యశయనవ్రతం అనధ్యాయః అన్నప్రాశనాదీనాం తులా ప గం 11-42 భు ౦-౨౩ చం ౧౪ ఉదు 7-35 కు.
5-54	6-29	20	౨౯	ర. కు గు	విది. ఆ. ౯-౮ ప 9-33 పూభా ౩౪-౩౮ సా 7-45 సుక ౨౦-౧౮ గర ౯-౮ అమృ ౧౬-౧౦ తెవ 4-51ల దిన ౩౧-౨౭ మఘా ౨ ర్కః ౧౫-౧౫ హస్త ౩ కుజః ౩౮-౩౨ పుష్య ౧ గురుః ౪౮-30 కువేకేక్రాం ౩౪ ఊ భు ౦-౩౪ చం ౧౫ సాదు 4-38 ల.
5-54	6-28	21	30	బు శు	తది. సో. ౩-౧౮ ఉ 7-13 విష్క ౫౫-౫౦ చవి తె 5-33 ఉభా ౩౧-౩౦ సా 6-38 ధృతి ౧౩-౮ భద్ర ౩-౧౮ శేవ 6-22కు అమృ ౨౦-౮ దిన ౩౧-౨౫ ఆశ్లే ౪ కర్కాటకే వక్రీ బుధః ౧౩-౩౮ ౪ శుక్రః ౫-౪౩ కువే కేక్రాం ౩౨ పరావే ౩౦ ఊ సంకష్టహర ౪ర్థీ భు ౦-౪౪ చం ౧౬ పదు 12-36ల పుదు 3-7ల

ఆగష్టు 1978 నం. ౮ (శ్రావణం)

మి	వృ	మే	మీ
గు			కే
ర	శు ౧. శ. కర్కాటేగురుః ౧౩ బు. సింహేరవిః బ. ౩. సో కర్కాటేవక్రీ బుధః ౧౩. గు తులాయాం శుక్రః		
శ. బు			
కు. శు రా			

5-54	6-27	22	౩౦		వంచ. మం ౫౬-౫౫ త 4-40 శేప ౩౦-౧౩ 5-59 బాల ౭-౨౩ కౌల ౪౮-౧ ఎవ 6-14ల 7-48కు అమృ ౨౪-౨౦ దిన ౩౧-౨౩ రావే ౩౦ వ వివాహాదీనాం మిథునం రా గం 2-53 కర్కటకో౭-వి రా గం 3-50 భు ౦-౫౪ చం ౧౭ పదు 8-25ల రాదు 11-3ల సౌరశరదృతు ప్రారంభః షష మాసారంభశ్చ
5-54	6-26	23	౧	పా ర	షష్ఠి. బు ౫౬-౩౦ త4-33 అశ్వ ౩౦-౪౦ సా 6-13 గం ౩-౧౦ గర ౬౬-౪౩ అమృ ౧౨-౩౭ వవ 2-11ల 3-48కు తవ 4-13ల 5-53కు దిన ౩౧-౨౧ వ్యవ రా 8-13 మధ్యః 11-42 అస్తః రా 3-20 కన్యాయాం ౨౮-౫౪ మఘా ౩ ర్కః ౪౭-౫౬ రవేసప్త శవేసప్త ౩౦ ఊ మధ్యాహ్నరత్పతన్న శితి పుణ్యకాలః భు ౦-౪ చం ౧౮ పదు 11-46ల.
5-54	6-25	24	౨	శు శ	సప్త. గు ౫౮-౧౫ త 5-12 భర ౩౩-౨౦ సా 7-14 వృద్ధి ౦-౩౦ ధ్రువ ౫౮-౫౦ విష్టి ౨౭-౨౫ అమృ ౭౦-౫౦ దిన ౩౧-౨౦ చిత్రా ౧ శుక్రః ౨౪-౩౮ మఘా ౪ శనిః ౧౮-౨౭ రవేసప్త శవేసప్త ౩౪ వ భు ౦-౧౪ చం ౧౯ పదు 10-5ల పుదు 3-5ల.
5-54	6-24	25	౩	బు	అష్ట. శు ౬౦-౦ 24-0 కృత్తి ౩౭-౩౮ రా 8-57 వ్యాఘా ౫౯-౩౦ బాలు ౨౯-౫౪ వవ 8-5ల 9-48కు అమృ ౩౦-౧౨ దిన ౩౧-౧౬ హస్త ౪ కుజః ౫౦-౫౪ శ్రీవైష్ణవనక్తం స్మార్తమాధ్వ శ్రీకృష్ణజయన్తీ దశఫల వ్రతారంభః వివాహాదీనాం కర్కటకః రా గం 3-38 భు ౦-౨౫ చం ౨౦ పదు 8-24ల పుదు 12-35ల.
5-55	6-24	26	౪	బు	అష్ట. శ ౦-౩౨ ఉ 6-32 రోహి ౪౩-౧౮ రా 11-14 హర్ష ౬౦-౦ కౌలు ౦-౩౨ వవ 2-29ల 4-14కు అమృ ౩౪-౩౨ తెవ 5-28ల దిన ౩౧-౧౩ ప్రాగుదితో బుధః ౧౭-౪౮ శ్రీవైష్ణవ శ్రీకృష్ణజయన్తీ కౌమారీదేవీపూజా స్వాధ్యాయః వివాహాదీనాం మిథునం రా గం 2-38 భు ౦-౩౫ చం ౨౧ ఉదు 7-35కు.
5-55	6-23	27	౫	ర శు	నవ. ఆ. ౬-౧౫ వ 8-25 మృగ ౫౦-౩ రా 1-56 హర్ష ౦-౪౦ గర ౬-౧౫ శేవ 7-14కు అమృ ౨౫-౩౩ దిన ౩౧-౧౧ మఘా ౪ ర్కః ౧౦-౧౩ చిత్రా ౨ శుక్రః ౪౭-౨౦ వివాహాదీనాం వృషభః రా 11-44 భు ౦-౪౫ చం ౨౨ సాదు 4-44ల.
5-55	6-22	28	౬	బు	దశ. సో. ౧౧-౫౩ వ 10-40 ఆర్ద్ర ౫౭-౨౩ త 4-52 వజ్ర ౨-౩౫ భద్ర ౧౧-౫౩ ఎవ 11-22ల 1-10క అమృ ౨౯-౨౦ దిన ౩౧-౯ బుధ వక్రత్యాగః ౩౮-౫ రాశ్యాది బుధః ౩-౨౬-౪౭-౦ చం ౨౩ పదు 12-34ల పుదు 3-4ల.
5-55	6-22	29	౭		ఏకా. మం. ౧౭-౫౫ వ 1-5 పున ౬౦-౦ 24-0 సిద్ధి ౪-౫౫ బాలు ౧౭-౫౫ సావ 6-22ల 8-10కు అమృ ౫౮-౮ దిన ౩౧-౭ ద్వాదశీతిథిః మతత్రయ ౧౧ శ్రీ భు ౨-౬ చం ౨౪ పదు 8-24ల రాదు 10-59ల. [శూన్యా-తిథిః భు ౨-౧౬ చం ౨౫ పదు 11-43ల.
5-55	6-21	30	౮	ర	ద్వాద. బు ౨౪-౩ వ 3-32 పున ౪-౫౩ ఉ 7-52 వ్యతీ ౭-౨౦ తైతు ౨౪-౩ సేవ 4-50ల 6-38కు అమృ ౫౪-౧౩ దిన ౩౧-౫ పూర్వ ౧ ర్కః ౩౭-౧౦
5-55	6-20	31	౯	క. శు	త్రయో. గు ౨౯-౫౦ సా 5-51 పుష్య ౧౨-౧౦ వ 10-47 వరి ౯-౩౨ వణి ౨౯-౫౦ రావ 1-1ల 2-48కు అమృతాభావః దిన ౩౧-౩ చిత్రా ౧ కుజః ౦-౨౦ చిత్రా ౩ తులాయాంస్పర్శః శుక్రః ౧౪-౩౮ మాసశివరాత్రిః స్వాధ్యాయః భు ౨-౨౬ చం ౨౬ పదు 10-4ల పుదు 3-2ల.
5-55	6-19	1	౧౦		చతు. శు ౩౪-౫౯ సా 7-54 ఆశ్రే ౧౮-౫౫ వ 1-29 పరి ౧౧-౨౦ విష్టి ౨-౨౩ అమృ ౧౪-౨౭ రావ 2-40ల 4-26కు దిన ౩౧-౦ శుక్రాం ౧౯ ఊ శైవ నక్తం భు ౨-౩౬ చం ౨౭ పదు 8-24ల పుదు 12-32ల.
5-55	6-19	2	౧౦		● అమా. శ. ౩౯-౨౦ రా 9-39 మఘ ౨౪-౫౨ వ 3-52 శివ ౧౨-౩౨ చతు ౭-౧౦ అమృ ౧౮-౧౬ రావ 12-33ల 2-17కు దిన ౩౦-౫౮ శుక్రాం ౨౪ ఊ శుక్రాం ౨౫ పసర్పేషాం ౩౦ స్య అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః రుద్రసావర్ణిమన్వాదిః కుశగ్రహణం పోలావ్రతం భు ౨-౪౬ చం ౨౮ ఉదు 7-35కు.

(చాంద్ర) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర శ్రావణ మాసమందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు–గంటలు–నిమిషములు (విజయవాడకు)

ఇం॥తే	శా॥ తే	కర్క (పగటి)	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను (రాత్రి)	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు
5	౧౪	6-39	8-45	10-50	12-59	3-12	5-19	7-11	8-50	10-26	12-11	2-12	4-24
6	౧౫	6-36	8-42	10-46	12-55	3- 8	5-15	7- 7	8-46	10-22	12- 7	2- 8	4-20
7	౧౬	6-32	8-38	10-42	12-51	3- 4	5-11	7- 3	8-42	10-18	12- 3	2- 4	4-16
8	౧౭	6-28	8-34	10-38	12-47	3- 0	5- 7	6-59	8-38	10-14	11-59	2- 0	4-12
9	౧౮	6-24	8-30	10-34	12-43	2-57	5- 3	6-55	8-34	10-10	11-55	1-56	4- 8
10	౧౯	6-20	8-26	10-30	12-39	2-53	4-59	6-51	8-30	10- 7	11-51	1-52	4- 4
11	౨౦	6-16	8-22	10-26	12-35	2-49	4-55	6-47	8-26	10- 3	11-47	1-48	4- 0
12	౨౧	6-12	8-18	10-22	12-31	2-45	4-51	6-43	8-22	9-59	11-43	1-44	3-56
13	౨౨	6- 8	8-14	10-18	12-27	2-41	4-47	6-39	8-18	9-54	11-39	1-40	3-52
14	౨౩	6- 4	8-10	10-14	12-23	2-37	4-43	6-35	8-14	9-50	11-35	1-36	3-48
15	౨౪	6- 0	8- 6	10-10	12-19	2-33	4-39	6-31	8-10	9-47	11-31	1-32	3-44
16	౨౫	5-56	8- 2	10- 6	12-15	2-29	4-35	6-27	8- 6	9-43	11-27	1-28	3-40
		సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క
17	౨౬	7-58	10- 2	12-12	2-25	4-32	6-23	8- 2	9-39	11-24	1-24	3-36	5-48
18	౨౭	7-54	9-58	12- 8	2-21	4-28	6-19	7-58	9-35	11-20	1-20	3-32	5-44

క్రీ.శ. 1978 ఆగస్టు — శ్రావణ శు/బ

ఇం॥తే	శా॥ తే	సింహ (పగటి)	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక (రాత్రి)	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క
19	౨౮	7-50	9-55	12- 4	2-17	4-24	6-16	7-54	9-31	11-16	1-16	3-28	5-40
20	౨౯	7-46	9-51	12- 0	2-13	4-20	6-12	7-51	9-27	11-12	1-12	3-24	5-36
21	౩౦	7-42	9-47	11-56	2- 9	4-16	6- 8	7-47	9-23	11- 8	1- 9	3-21	5-32
22	౩౦	7-38	9-43	11-52	2- 5	4-12	6- 4	7-43	9-19	11- 4	1- 5	3-17	5-28
23	౧	7-35	9-39	11-48	2- 1	4- 8	6- 0	7-39	9-15	11- 0	1- 1	3-13	5-24
24	౨	7-31	9-35	11-44	1-58	4- 4	5-56	7-35	9-11	10-56	12-57	3- 9	5-21
25	౩	7-27	9-31	11-40	1-54	4- 0	5-52	7-31	9- 8	10-52	12-53	3- 5	5-17
26	౪	7-23	9-27	11-36	1-50	3-57	5-48	7-27	9- 4	10-49	12-49	3- 1	5-13
27	౫	7-19	9-23	11-33	1-46	3-53	5-44	7-23	9- 0	10-45	12-45	2-57	5- 9
28	౬	7-15	9-19	11-29	1-42	3-49	5-40	7-19	8-56	10-41	12-41	2-53	5- 5
29	౭	7-11	9-15	11-25	1-38	3-45	5-36	7-15	8-52	10-37	12-37	2-49	5- 1
30	౮	7- 7	9-12	11-21	1-34	3-41	5-33	7-11	8-48	10-33	12-33	2-45	4-57
31	౯	7- 3	9- 8	11-17	1-30	3-37	5-29	7- 7	8-44	10-29	12-29	2-41	4-54
1	౧౦	6-59	9- 4	11-13	1-26	3-33	5-25	7- 4	8-40	10-25	12-25	2-37	4-49
2	౧౦	6-55	9- 0	11- 9	1-22	3-29	5-21	7- 0	8-36	10-21	12-22	2-34	4-45

శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర భాద్రపదమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రః ఊర్జః శరదృతుః)

మీ	వృ	మే	మి
			కే
బు గు	శు. ౯సో.సింహే బుజా ర్బుధః ౭ ఆ.తులాయాంకుజః		
ర. శ.	౧౫-శ.కన్యాయాంరవిః బ ౭ శని ఉచ్చే బుధః		
కు రా	శు		

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శ. తే.	గ్రహ	
5-56	6-19	3	౧౨	ర శు	శు.పా. ఆ ౪౨-౪౦ రా 11-0 పూభ ౫౯-౫౭ సా 5-55 సిద్ధ ౧౩-3 కిం ౧౦-౫౭ అమృ ౧౨-౩౫ రా వ 1-37 ల 3-19 కు దిన 30-౫౬ పూభ అర్కః ౩-౩౭ చిత్రా ౪ శుక్రః ౪౭-౨౩ ర క్రాం 30 ప. రాక్రాం 30 ఊ యోగకాలః శైవ మౌనవ్రతం భు ౨-౫౬ చం ౫౯ సదు 4-39 ల.
5-56	6-18	4	౧౩	బు	విది. సో. ౪౫-౩ రా 11-57 ఉ ఫ ౩౪-౫ సా 7-34 సాధ్య ౧౨-౪౭ బాలు ౧౩-౫౦ అమృ ౧౪-౫౦ తెవ4-23ల దిన 30-౫౪ మఘా ౧ సింహే బుజార్బుధః ౭౭-౩౫ రాక్రాం ౩౪ ఏకేవే ౩౪ ఊ కల్కి జయన్తీ చంద్ర దర్శన ముత్తరశృంగమత్యర్ఘః భు 3-౬ చం 30 పదు 12-32 ల పుదు 3-0 ల త్యాం 0-49.
5-56	6-17	5	౧౪	పా కు	తది. మం ౪౬-౭౭ రా 12-27 హస్త ౩౭-౭ రా 8-47 శుభ ౧౧-౪౩ తైతు ౧౫-౪౦ శేవ 6-4 కు అమృ ౨౧-౨౨ తెవ 5-2 లదిన 30-౫౦ వైధ్రవతె 4-17 చిత్రా ౨ కుజః ౬-౫౭ కుక్రాం ౩౭ ఊ కేవే ౩౭ పన హోవనీత సామగోపాకర్మ తాసుసమన్వాదిః షోడశోమా వ్రతం హరితాళికా వ్రతం సువర్ణ గౌరీవ్రతం భు 3-౧౭ చం ౧ పవ్వాల్ పదు 8-24 ల రాదు 10-57 ల.
5-56	6-16	6	౧౫	పా ర గు	చవి. బు ౪౬-౨౨ రా 12-29 చిత్రా ౩౯-౩ రా 9-33 శుక్ల ౯-౪౫ పణి ౧౬-౨౦ శేవ 6-41 కు అమృ ౨౨-౩౨ రా వ 3-13 ల 4-50 కు దిన 30-౪౯ వైమధ్యః ఉ 7-18 అన్త్యః ప 10-20 పూఫ ౩ర్కః 30-3 పుష్య ౨ గురుః 30-౧౫ కుక్రాం ౩౯ ప సిద్ధివినాయక ౪ ర్ధి శ్వా ౪ ర్ధి భు3-౨౭ చం ౨ పదు 11-41 ల.
5-56	6-15	7	౧౬	బు శు	పంచ. గు ౪౫-౧౭ రా 12-3 స్వాతి ౩౯-౪౭ రా 9-51 బ్ర ౬-౫౦ బవ ౧౫-౫౦ అమృ ౧౭-30 రా వ 3-24 ల 4-59 కు దిన 30-౪౭ మఘా ౨ బుధః 30-౫౦ స్వాతి ౧ శుక్రః ౨౬-౫౭ బుషి ౫ వీ భు 3-౩౭ చం 3 పదు 10-2 ల పుదు 2-58 ల.
5-56	6-14	8	౧౭		షష్ఠి. శు ౪౨-౫౭ రా 11-7 విశా ౩౯-౨౦ రా 9-40 ఐం 3-0 వైధృ ౫౭-౧౦ కౌలు ౧౪-౭ అమృ ౧౭-3C రా వ 1-33 ల 3-7 కు దిన 30-౪౫ సూర్య షష్ఠి స్కంద దర్శనం బౌద్ధజయన్తీ ఉభయ ప్రదోషః భు 3-౪౭ చం ౪ పదు 8-24 ల పుదు 12-30 ల.
5-56	6-13	9	౧౭	ర బు	సప్త. శ ౩౯-౭౦ రా 9-43 అనూ ౩౭-౪౨ రా 9-1 విష్క ౫౨-౨౩ గర ౧౧-౧౨ అమృ ౧౨-౨౫ రా వ 2-21 ల 3-53 కు దిన 30-౪౩ పూఫ ౪ ర్కః ౫౫-౫౭ మఘ 3 బుధః ౫౬-౩౨ అముక్తా భరణ ౭ వీ అన్నప్రాశనాదీనాం వృశ్చికః ప గం 11-15 భు 3-౫౭ చం ౫ ఉదు 7-34 కు.
5-56	6 12	సెప్టెంబరు 10	భాద్రపద ౧౯	కు	అష్ట. ఆ ౩౪-౪౭ సా 7-51 జ్యే ౩౪-౫౭ సా 7-55 ప్రీతి ౪౫-౪౦ విష్టి ౭-౭ అమృ ౧౩-౫౭ రావ 3-25 ల 4—55 కు దిన 30-౪౦ చిత్రా 3 తులాయాం సమస్తః కుజః ౧౦-౫౭ దూర్వా ౭ వీ జ్యేష్ఠావ్రతం మహాలక్ష్మి వ్రతారంభః నీలజ్యేష్ఠాత్య అభ్యయోగః భు ౪-౭ చం ౬ సదు 4-35 ల.
5-56	6-11	11	౨౦	శు	నవ. సో. ౯-౭ సా 5-35 మూల 30-౧౦ సా 6-24 ఆయు ౩౭-౧౦ బాలు ౧-౫౭ అమృ ౧౬-౧౦ సా వ 4-54 ల 6-24 కు రావ 3-15 ల 4-44 కు దిన 3C-౩౭ స్వాతి ౨ శుక్రః ౧౫-౧౩ నందా దేవీ పూజా కేదారవ్రతం భు ౪-౧౭ చం ౭ పదు 12-28 ల పుదు 2-55 ల.
5-57	6-11	12	౨౧	బు	దశ. మం. ౨౬-౩౫ ప 2-59 పూషా ౨౬-౩౨ సా 4-34 సౌభా ౯-౫౭ గర ౨౨-౩౫ అమృ ౧౫-౨౭ రావ 11-52 ల 1-20 కు దిన 30-౩౫ మఘ ౪ బుధః ౪-౪౫ తిథి ద్వయం క్షీరవ్రతారంభః భు ౪-౨౭ చం ౭ పదు 8-24 ల రాదు 10-54 ల.
5-57	6-10	13	౨౨	ర	ఏకా. బు ౧౫-౨౭ ప 12-8 ఉషా ౨౭-౧౭ ప 2-28 శోభ ౨౧-౨౦ భద్ర ౧౫-౨౭ అమృ ౬-౪౨ సావ 6-6 ల 7-33 కు పునమృ ౫౨-౧౦ దిన 30-33 ఉఫర్కః ౨౭-౩౨ శవేపంచ ౨౫ ఊ మత్రయ ౧౦ శిపరివర్తన ౧౫ కటుదానం విష్ణు శృంఖలయోగః ఉత్తరోమావ్రతం భు ౪-౩౭ చం ౯ పదు 11-39 ల.
5-57	6-09	క్రీ. శ. 1978 సం. 14	౨౩	బు శ	ద్వాద. గు ౭-౫౭ ప 9-8 శ్రవ ౧౫-౪౫ ప 12-15 అతి ౧౨-౨౩ బాలు ౭-౫౭ పవ 3-53 ల 5-20 కు అమృ ౪౬-౩౫ దిన 30-30 పూఫ ౧ బుధః ౨-౪౩ ప్రాగస్తమితోబుధః ౫-౩ ప్రాగుదితశ్శనిః ౨౨-౨౭ శవేపంచ ౧౬ పవామన జయన్తీ శక్ర ౧౨ శి శక్రధ్వజోత్థాపనం విష్ణుపరివర్తన మహోత్సవః కల్కి ౧౨ శి భు ౪-౪౯ చం ౧౦ పదు 10-4 ల పుదు 2-54 ల.
5-57	6-08	15	౨౪	కు బు శు రా	త్రయో. శు ౦-౨౩ ఉ 6-6 ధనిష్ఠా ౫౨-౪౨ చతురా 3-11 ధని ౧౦-౧౦ ప 10-1 సుక 3-౨౫ ధృతి ౫౧-౧౭ తై ౦-౨౩ సావ 4-35 ల 6-3 కు అమృ ౪౭-30 దిన 30-౭౭ చిత్రా ౪ కుజః ౧౨-౨౫ పూఫ ౨ బుధః ౫౭-౭ స్వాతి ౩ శుక్రః ౧౫-౦ ఉఫ ౨ రాహుః పూభా ౪ కేతుః ౫౭ - ౧౫ అనంతవ్రతం భు ౪-౫౯ చం ౧౧ పదు 8-23 ల పుదు 12-27 ల.
5-57	6-07	16	౨౫	ర	○ పూర్ణి. శ ౪౬-౨౫ రా 12-31 శత ౪-౫౭ ఉ 7-56 శూల ౪౬-౨౭ విష్టి ౧౯-౪౫ పవ 1-51 ల 3-20 కు అమృ ౪౭-౫౫ దిన 30-౨౬ ఉ ఫ ౨ కన్యాయాం సమస్తోఽర్కః ౪౬-౫౨ కువే కేక్రాం ౫ ఊ అన్వాధానం ఉమామహేశ్వర వ్రతం ఉపాంగ లలితా గౌరీ వ్రతం లోకపాలక పూజా ప్రవేశోత్సర దినే కన్యాసంక్రమణ పుణ్యకాలస్సమార్ఘః ఖచ్ఛన్న చంద్రగ్రహణం పీఠిక చూడుడు - భు ౫-౯ భు ౫-౧౭ చం ౧౨ ఉదు 7-34 కు.
5-57	6-07	17	౨౬	పా బు	బ.పా. ఆ ౪౦-౪౦ రా 10-13 పూభా ౦-౨౩ ఉ 6-6 ఉభా ౫౬-30 తె 4-42 గండ ౩౯-౩ బాలు ౧౩-౩౨ వవ 3-8 ల 4-38 కు అమృ ౪౫-౩౫ దిన 30-౨౪ వ్యవ రా 9-56 మధ్యః 12-37 అన్త్యః రా 3-19 పూఫ ౩ బుధః ౪౭-౧౩ రవేరావే ౫౬ ఊ కువేకేక్రాం ౧ పయోగకాలః మహాలయపక్ష ప్రారంభః భు ౦-౩ చం ౧౩ సదు 4-29 ల.
5-57	6-06	18	౨౭		విది. సో. ౩౬-౧౩ రా 8-26 రేవ ౫౪-౪౦ రా 3-49 వృద్ధి ౩౨-౩౫ తై ౭-౨౫ సావ 4-15 ల 5-47 కు అమృ ౪౭-౫౩ దిన 30-౨౨ రవేరావే ౫౫ ప ఆశూన్య శయనవ్రతం భు ౦-౧౩ చం ౧౪ పదు 12-26 ల పుదు 12-51 ల ఉండ్రాళ్ల తద్ది భోగి.
5-57	6-05	19	౨౭	బు శు శ	తది. మం 33-౧౫ సా 7-15 అశ్వి ౫౪-౫౭ 3-35 ధ్రువ ౨౭-౨౨ వణి ౪-౪౫ అమృ ౩౬-౧౬ రావ 11-37 ల 1-12 కు దిన 30-౨౦ పూఫ ౪ బుధః ౩౫-౩౫ స్వాతి ౪ శుక్రః 30-౪౭ పూఫ ౪ శనిః ౫౪-౫౦ శవేనప్త ౫౪ ఊ ౫౫ పద్మహత్యవ్రతం (ఉండ్రాళ్లతద్ది) విశాలాక్షీ యాత్రా బహుళా వ్రతం భు ౦-౨౪ చం ౧౫ పదు 8-24 ల రాదు 10-51 ల.
5-57	6-04	20	౨౯	ర కు	చవి. బు ౩౨-౫ సా 6-47 భర ౫౫-౧౫ తె 4-3 వ్యాఘా ౨౩-౩౨ బవ ౨-౪౦ పవ 1-22 ల 3-0 కు అమృ ౪౩-౧ దిన 30-౧౭ ఉఫ ౩ ర్కః ౧౧-౪౭ స్వాతి ౧ కుజః ౧౧-30 మహాభరణీ పితృతిథి ప్రదోషాభావః భు ౦-౩౪ చం ౧౬ పదు 11-37 ల

5-57	6-03	21	౩౦	బు	పంచ. గు ౩౭-౪౨ సా 7-2 కృత్తి ౫౮-౧౦ తె 5-13 హర్ష ౨౧-౧౦ కౌల ౨-౨౩ సావ 4-38ల 6-19కు అమృ ౫౧-౫౨ దిన 30-౧౫ ఉష ౧ బుధః ౬౩-౧౪ చంద్ర ఉష్ణి భు౦-౪౪ చం౧౭ ఎదు 10-0ల పుదు 2-50ల త్యా 0-48. [ఎదు 8-23 ల పుదు 12-25ల సౌర ఊర్జ మాసారంభః
5-58	6-03	22	౩౧		షష్ఠీ. ం ౩౫-౮ రా8-1 రోహి ౬౦-౦ 24-0 వజ్ర ౨౦-౮ గర౩-౫౩ రావ10-27ల 12-10కు అమృ౫౪-౮ దిన30-౧౩ ఉభయప్రదోషః భు౦-౫౪ చం ౧౮
5-58	6-02	23	౧	రబు	సప్త. శ ౩౯-౮ రా 9-37 రోహి ౨-౪౫ ఉ 7-4 సిద్ధి ౨౦-౨౫ విష్టి ౭-౮ పవ 1-14 ల 3-0కు అమృ ౪౪-33 దిన 30-౧౧ తులాయనం ౨౨-౨౫ ఉష ౪ ర్కః ౩౬-౧౭ ఉష ౨ కన్యాయామచ్ఛే బుధః ౧౦-౪౮ ప్రవేశత్పూరతః పరతశ్చ విషువత్పుణ్యకాలః భు ౧-౫ చం ౧౯ ఉదు 7-35 కు.
5-58	6-01	24	౨	బు శు	అష్ట. ఆ ౪౪-౨౩ రా11-43 మృగ ౮-౪౫ప 9-28వ్యతీ౨౧-౪౩ బాల౧౦-౪౫ సావ6-51ల8-38కు అమృ౪౭-౫౦దిన30-౮ఉష౩బుధః౫౮-౫౫విశా౧శుక్రః ౧౦-౩ శైవనక్తం మధ్యష్టమీ ఆర్ద్రా మీత్యుమామహేశ్వర పూజా సూర్య సావర్ణిమన్వాదిః మహాలక్ష్మీ వ్రతోద్యాపనం వ్యతిపాతమహాలయః పాతాళ యోగః భు ౧-౧౫ చం ౨౦ సాదు 4-25 ల.
5-58	6-00	25	౩	కు గు	నవ. సో ౫౦-౨౩ రా2-7 ఆర్ద్రా౧౫-౪౫ ప 12-16 వరి ౨౩-౪౩ తై ౧౭-౨౩ రా 1-45 ల 3-33కు అమృతాభావః దిన 30-౬ స్వాతీ౨ కుజః ౮-౫ పుష్య ౩ గురుః ౨౨-౫ అహి ౯ మీ పితృతిథిః దుర్గాదేవ్యుత్థాపనం భు ౧-౨౫ చం ౨౧ పదు 12-23 ల పుదు 2-48 ల.
5-58	5-59	26	౪	బు	దశ. మం ౫౬-౩౫ తె 4-36 పున ౨౩-౧౦ ప 3-14 పరి ౨౬-౦ వణి ౬౩-౨౮ అమృ ౧౬-౨౫ రావ 12-13ల 2-1కు దిన 30-౩ ఉష ౪ బుధః ౪౮-౦ భు ౧-౩౫ చం ౨౨ ఎదు 8-22 ల రాదు 10-47 ల.
5-58	5-58	27	౫	ర	ఏకా. బు ౬౦-౦24-0 పుష్య30-33సా 6-11 శివ౨౮-౧౫బవ౨౯-౨౮అమృ౧౨-౩౫త్యాజ్యాభావః దిన30-౧హస్త౧ర్కః౦-౨౨భు౧-౪౫చం౨౩ పదు11-34ల.
5-58	5-58	28	౬	బు	ఏకా. గు ౨-౨౫ ఉ 6-56 ఆశ్రే ౩౭-౨౦ రా 8-54 సిద్ధ 30-3 బాల ౨-౨౫ పవ 8-26 ల 10-13 కు అమృ ౩౨-౫౩ దిన ౨౯-౫౯ హస్త ౧ బుధః ౩౮-౧౫ గురు ౧౧ శ్రీ మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ యతిమహాలయః భు ౧-౫౬ చం ౨౪ ఎదు 9-58 ల పుదు 2-45 ల.
5-58	5-57	29	౭	శు	ద్వాద. శు ౭-30 ప 8-58 మఘ ౪౩-౧౨ రా 11-15 సాధ్య 3౧-౭ తైతు ౭-30 పవ 10-4 ల 11-49కు అమృ ౩౬-౩౭ దిన ౨౯-౫౭ విశా౨ శుక్రః ౨౮-౪౨ శక్రాం ౫౩ ఊ గజచ్ఛాయా కలియుగాదిః భు ౨-౬ చం ౨౫పదు 8-23ల పుదు 12-22 ల.
5-59	5-57	30	౮	పా ర కు బు	త్రయో. శ ౧౧-౨౮ ప 10-34 పూఫ ౪౭-౫౩ రా 1-8 శుభ ౩౧-౧౫ వణి ౧౧-౨౮ ఉవ 7-52ల 9-36 కు అమృ 30-3౭ దిన ౨౯-౫౪ వైప్ర రా 12-41 మధ్యః 3-31 హస్త ౨ ర్కః ౨౩-౫౮ స్వాతీ ౩ కుజః ౨-౧౩ హస్త ౨ బుధః ౨౯-౫౬ శక్రాం ౪౮ ప రాక్రాం ౪౭ ఊ శని ౧౩ శ్రీ శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః శస్త్రహత మహాలయః అనధ్యాయః భు ౨-౧౬ చం ౨౬ ఉదు 7-35 కు.
5-59	5-56	1	౯	పా ష	చతు. ఆ ౧౪-౮ ప 11-38 ఉన ౫౧-౧౮ రా 2-30 శుక్ల 30-౨౩ శకు ౧౪-౮ పవ 8-44ల 10-26కు అమృ ౩౨-౧౫ దిన ౨౯-౫౨ వై అన్త్యః ఉ 6-26 పడ శీతిముఖం ౪-౫౦ ర్క్రాం ౫౧ ఊ రాక్రాం ౫౨ ప సర్వేషా 30 ప్యా భు ౨-౨౭ చం ౨౭ సాదు 4-20 ల.
5-59	5-55	2	౧౦	బు	● అమా. సో ౧౫-30 ప 12-11 హస్త ౫౩-౨౫ రా 3-21 బ్రహ్మ ౨౮-30 నాగ ౧౫-30 వవ 11-12ల 12-51కు అమృ ౩౭-౫౩ దిన ౨౯-౫౦ హస్త ౩ బుధః ౨౩-౧౫ ర్క్రాం ౫౪ ప కేతే ౫౩ ఊ అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః అమా సోమవారవ్రతం కుశగ్రహణం భు ౨-౩౫ చం ౨౮ పదు 12-20 ల పుదు 2-43 ల

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర భాద్రపద మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు—గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

ఇ॥తే	శా॥ తే	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
3	౧౨	6.51	8.56	11.5	1.16	3.25	5.17	6.56	8.32	10.17	12.18	2.30	4.41
4	౧౩	6.47	8.52	11.1	1.14	3.21	5.13	6.52	8.28	10.13	12.14	2.26	4.37
5	౧౪	6.43	8.48	10.57	1.10	3.17	5. 9	6.48	8.24	10.9	12.10	2.22	4.33
6	౧౫	6.40	8.44	10.53	1. 6	3.13	5. 5	6.44	8.20	10.5	12. 6	2.18	4.29
7	౧౬	6.36	8.40	10.49	1. 2	3. 9	5. 1	6.40	8.16	10.1	12. 2	2.14	4.25
8	౧౭	6.32	8.36	10.45	12.58	3. 5	4.57	6.36	8.12	9.57	11.58	2.10	4.21
9	౧౮	6.28	8.32	10.41	12.55	3. 1	4.53	6.32	8. 8	9.53	11.54	2. 6	4.17
10	౧౯	6.24	8.28	10.37	12.51	2.57	4.49	6.28	8. 5	9.49	11.50	2. 2	4.14
11	౨౦	6.20	8.24	10.33	12.47	2.53	4.45	6.24	8. 1	9.45	11.46	1.58	4.10
12	౨౧	6.16	8.20	10.29	12.43	2.49	4.41	6.20	7.57	9.42	11.42	1.54	4. 6
13	౨౨	6.12	8.16	10.25	12.39	2.46	4.37	6.16	7.53	9.38	11.38	1.50	4. 2
14	౨౩	6. 8	8.12	10.22	12.35	2.42	4.33	6.12	7.49	9.34	11.34	1.46	3.58
15	౨౪	6. 4	8. 8	10.18	12.31	2.38	4.29	6. 8	7.45	9.30	11.30	1.42	3.54
16	౨౫	6. 0	8. 4	10.14	12.27	2.35	4.25	6. 4	7.41	9.26	11.26	1.38	3.50
		కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ
17	౨౬	8. 0	10.10	12.23	2.30	4.21	6. 0	7.37	9.22	11.22	1. 34	3.46	5.52

1978 సెప్టెంబరు — భాద్రపద

ఇ॥తే	శా॥ తే	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
18	౨౭	7.56	10.6	12.19	2.26	4.17	5.56	7.33	9.18	11.18	1.30	3.42	5.48
19	౨౮	7.52	10.2	12.15	2.22	4.13	5.52	7.29	9.14	11.14	1.26	3.38	5.44
20	౨౯	7.48	9.58	12.11	?.18	4. 9	5.48	7.25	9.10	11.10	1.22	3.34	5.40
21	౩౦	7.44	9.54	12. 7	2.14	4. 5	5.44	7.21	9. 6	11. 6	1.18	3.30	5.36
22	౩౧	7.40	9.50	12. 3	2.10	4. 1	5.40	7.17	9. 2	11. 2	1.14	3.26	5.32
23	౧	7.36	9.46	11.59	2. 6	3.57	5.36	7.13	8.58	10.58	1.10	3.22	5.28
24	౨	7.32	9.42	11.55	2. 2	3.53	5.32	7. 9	8.54	10.54	1. 6	3.18	5.24
25	౩	7.29	9.38	11.51	1.58	3.50	5.28	7. 5	8.50	10.50	1. 2	3.14	5.20
26	౪	7.25	9.34	11.47	1.54	3.46	5.24	7. 1	8.46	10.46	12.58	3.10	5.16
27	౫	7.21	9.30	11.43	1.50	3.42	5.21	6.57	8.42	10.42	12.54	3. 6	5.12
28	౬	7.17	9.26	11.39	1.46	3.38	5.17	6.53	8.38	10.38	12.50	3. 2	5. 8
29	౭	7.13	9.22	11.35	1.42	3.34	5.13	6.49	8.34	10.35	12.47	2.58	5. 4
30	౮	7. 9	9.18	11.31	1.38	3.30	5. 9	6.45	8.30	10.31	12.43	2.54	5. 0
1	౯	7. 5	9.14	11.27	1.34	3.26	5. 5	6.41	8.26	10.27	12.39	2.50	4.56
2	౧౦	7. 1	9.10	11.23	1.30	3.22	5. 1	6.37	8.22	10.23	12.35	2.46	4.52

1978 సెప్టెంబరు — ఆశ్వీజ

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శ. తె.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామసం. రాశ్వయుజమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రః సహోమాసః హేమన్తర్తుః)
5-59	5-54	3	౧౧	ర	శు.పా. మం ౧౫-౩౩ వ 12-12 చిత్ర ౫౪-౧౮ రా 3-42 ఐం ౨౫-౩౮ బవ ౧౫-౩౩ పవ11-28ల 1-6 కు అమృ ౩౮-౩ దిన ౨౯-౪౭ హస్త ౩ర్కః ౪౭-౧౩ కుక్రాం ౫౪ ఊ కేవే ౫౫. వ యాగకాలః దౌహిత్ర ప్రతిపద్ శారద నవరాత్ర ప్రారంభః కలశస్థాపనం స్తనవృద్ధి గౌరీవ్రతం ప్రీతి౨ యా అనధ్యాయః చంద్ర దర్శన ముత్తర శృంగం సమార్ఘ్యః భు ౨-౪౫ చం ౨౯ పదు 8-22ల రాదు 10-44 ల.
5-59	5-53	4	౧౨	క. బు	విది. బు ౧౪-౨౩ వ 11-44 స్వాతి ౫౪-౮ రా 3-38 వైధృ ౨౧-౪౮ కౌల ౧౪-౨౨ పవ 9-17ల 10-53కు అమృ ౩౨-౧౦ దిన ౨౯-౪౫ స్వాతి౪ కుజః ౫౪-౭ హస్త౪ బుధః ౧౮-౧౮ కుక్రాం ౫౫ భు ౨-౫౬ చం ౧ జిలకాజ్ పదు 11-32 ల.
5-59	5-52	5	౧౩		తది. గు ౧౨-౭ వ 10-50 విశా ౫౨-౫౮ రా 3-10 విష్కం ౧౭-౮ ర ౧౨-౭ వవ 9-8ల 10-42 కు అమృ ౩౧-౨౪ దిన ౨౯-౪౩ భు ౩-౬ చం ౨ పదు 9-58 ల పుదు 2-43 ల త్యా 0-47.
5-59	5-51	6	౧౪	బు శు	చవి. శు ౯-౦ వ 9-35 అనూ ౫౧-౨ రా 2-24 ప్రీతి ౧౧-౪౫ భద్ర ౯-౦ ఉవ 7-3ల 8-36కు అమృ ౨౫-౫౩ దిన ౨౯-౪౧ చిత్రా ౧ బుధః ౧౫-౭ విశా ౩ శుక్రః ౧౨-౨౮ ఉపాంగలలితాగౌరీ వ్రతం వివాహాదీనాం కర్కాటకః చోరః రా గం 12-52 భు ౩-౧౭ చం ౩ పదు 8-22 ల పుదు 12-20 ల.
6-00	5-51	7	౧౫	ర	పంచ. శ ౫-౩ వ 8-1 జ్యే ౪౮-౨౩ రా 1-21 ఆయు ౫-౪౩ సౌభా ౫౩-౩౦ బాల ౫-౨ ఉవ7-45ల 9-17 కు అమృ ౨౭-౨౦ దిన ౨౯-౩౮ హస్త౪ ర్కః ౧౦-౩ భు ౩-౨౭ చం ౪ ఉదు 7-35 కు.
6-00	5-50	8	౧౬	బు	షష్ఠి. ఆ ౦-౩౦ ఉ 6-12 విష్ట్య ౫౫-౦ సప్తమి 4-12 మూల ౪౫-౧౮ రా 12-7 శోభ ౫౨-౧౮ తైతు ౦-౩౦ పవ 8-56 ల 10-27 కు అమృ ౩౦-౭ రావ 10-36ల 12-7 కు దిన ౨౯-౩౬ చిత్రా ౨ బుధః ౧౩-౪౫ భాను ౭ మీ దేవీత్రిరాత్రవ్రతం పుస్తకరూపాయాస్సరస్వత్యాః పూజా భు ౩-౩౭ చం ౫ సాదు 4-15ల
6-00	5-50	9	౧౭		అష్ట. సో ౫౦-౫ రా 2-2 పూషా ౪౧-౪౭ రా 10-43 అతి ౪౫-౫ విష్టి ౨౨-౪౮ వవ 9-10ల 10-40కు అమృ ౩౦-౩౦ దిన ౨౯-౩౪ విశా ౧ కుజః ౪౩-౪౩ మహా ౮ మీ భు౩-౪౮ చం ౬ పదు 12-19ల పుదు 2-41ల.
6-00	5-49	10	౧౮	ర బు	నవ. మం౪౪-౨౭ రా 11-47 ఉషా ౩౮-౦ రా 9-12 సుక ౩౭-౪౦ బాల ౧౭-౧౬ ఉవ 6-12ల 7-42కు అమృ ౨౩-౦ రావ 12-56ల 2-26 కు దిన ౨౯-౩౧ చిత్రా ౧ర్కః ౩౨-౩౩ చిత్రా ౩ తులాయాం మిత్రస్థో బుధః ౧౪-౧౯ మహా౯ మీ స్వారోచిషమన్వాదిః భు ౩-౫౮ చం ౭ పదు 8-23 ల రాదు 10-42ల
6-00	5-48	11	౧౯		దశ. బు ౩౮-౪ రా 9-29 శ్రవ ౩౪-౮ సా 7-39 ధృతి ౩౦-౭ తైతు ౧౧-౩౪ అమృ ౯-౪౮ రావ 11-24ల 12-54కు దిన ౨౯-౨౯ కుబేరప్త ౩౪ ఊ సోపపదం విజయ౧౦మీ అపరాజితా దేవీపూజా, శమీపూజా, దుర్గాదేవ్యుద్వాసనం, దశరథగౌరీవ్రతం, ద్విదల వ్రతారంభః పుస్తకరూపాయాస్సరస్వత్యా ఉద్వాసనం అన్నప్రాశనాదీనాం వృశ్చికః వగం 9-9 భు ౪-౮ చం ౮ పదు 11-31 ల.
6-01	5-47	12	౨౦	పా బు	ఏకా. గు ౩౨-౫౬ సా 7-11 ధని ౩౦-౧౧ సా 6-5 శూల ౨౨-౩౨ వణి ౫-౪౮ అమృ ౫-౫౩ రావ 12-50ల 2-20కు దిన ౨౯-౨౬ వ్యప రా 1-11 మధ్యః తె 4-6 చిత్రా ౪ బుధః ౧౬-౫౦ కుబేరప్త ౩౧ పగురు ౧౧ శిమత్రయ ౧౧ శి భు ౪-౧౯ చం ౯ పదు 9-56 ల పుదు 2-38 ల.
6-01	5-47	13	౨౧	పా ర	ద్వాద. శు ౨౭-౨౩ సా 4-58 శత ౨౬-౨౮ సా 4-36 గండ ౧౫-౮ బవ ౦-౮ అమృ ౯-౩౩ రావ 10-39ల 12-10కు దిన ౨౯-౨౪ వ్య అన్త్యః వ 7-59 చిత్రా ౨ ర్కః ౫౪-౪౨ రవే కేక్రాం ౨౬ ఊః గో ౧౨ శ్రీపద్మనాభ ౧౨ శి భు ౪-౨౯ చం ౧౦ పదు 8-22 ల పుదు 12-17ల.
6-01	5-46	14	౨౨	కు బు	త్రయో. శ ౨౨-౧౫ వ 2-55 పూభా ౨౩-౧౦ వ 3-17 వృద్ధి ౮-౦ తైతు ౨౨-౧౫ అమృ ౪-౧౭ రావ 12-27 ల 1-59కు దిన ౨౯-౨౨ విశా ౨ కుజః ౩౧-౧౪ స్వాతి ౧ బుధః ౨౦-౫౨ రవేకేక్రాం ౨౪వ తిథిద్వయం శని౧౩శి అనధ్యాయః వివాహాదీనాం మిథునం రా గం 11-24 భు ౪-౩౯ చం ౧౧ ఉదు 7-36 ల.
6-01	5-45	15	౨౩		చతు. ఆ ౧౭-౪౫ వ 1-7 ఉభా ౨౦-౨౮ వ 2-12 ధ్రువ ౧-౨౦ వ్యా ౫౩-౫౮ వణి ౧౭-౪౫ అమృ ౯-౦ రావ 1-50 ల 3-23కు దిన ౨౯-౨౦ రావే ౨౦ ఊ పూర్ణిమా తిథిః దానఫల వ్రతారంభః కౌముదీ౧౫ మా అక్షక్రీడా అన్నప్రాశనాదీనాం వృశ్చికః మతాం వ. గం 8-54 భు ౪-౪౯ చం ౧౨ సాదు 4-11 ల.
6-01	5-44	16	౨౪	బు	○ పూ. సో ౧౪-౫ వ 11-39 రేవ ౧౮-౩౭ వ 1-28 హర్ష ౫౦-౫ బవ ౧౪-౫ అమృ ౧౨-౪౮ త్యాజ్యాభావః దిన ౨౯-౧౮ స్వాతి ౨ బుధః ౨౭-౧౪ శవే ౧౮ ఊ రావే ౧౯ వ పద్యస్కాలయోగః ఆగ్రయణం భు ౫-౦ చం ౧౩ పదు 12-17 ల పుదు 2-37 ల.
6-01	5-43	17	౨౫	ర	బ. పా. మం ౧౧-౩౫ వ 10-39 అశ్వి ౧౭-౫౫ వ 1-11 వజ్ర ౪౫-౫౦ కౌల ౧౧-౩౫ అమృ ౦-౮ పవ 9-14 ల 10-49 కు రావ 10-53 ల 12-30 కు దిన ౨౯-౧౬ చిత్రా౩ తులాయాం నీచేర్కః ౧౬-౩౧ శవే౧౮ వ అశూన్యశయన వ్రతం అనధ్యాయః ప్రవేశాత్పూర్వతః పరతశ్చ తులాసంక్రమణ పుణ్యకాలస్సమార్ఘ్యః భు ౫-౧౧ భు ౫-౧౩ చం ౧౪ పదు 8-22ల రాదు 10-39 ల. (అట్లతద్ది భోగి)
6-02	5-43	18	౨౬	బు శు	విది. బు ౧౦-౨౦ వ 10-10 భర ౧౮-౩౦ వ 1-26 సిద్ధ ౪౨-౪౨ గర ౧౦-౨౦ అమృ ౬-౨౩ రావ 1-51ల 3-30కు దిన ౨౯-౧౩ స్వాతి ౩ బుధః ౨౫-౧౬ శుక్రవక్రారంభః ౮-౬ రాశ్యాది శుక్రః ౬-౨౯-౧౪-౩౨ కువేపంచ౧౮ శో చంద్రోదయోమా (అట్లతద్ది) వ్రతం లలితాదేవీ యాత్రా భు ౦-౯ చం౧౫ పదు11-30ల
6-02	5-42	19	౨౭	కు గు శ	తది. గు ౧౦-౪౦ వ 10-18 కృత్తి ౨౦-౩౭ వ 2-17 వ్యతీ ౪౦-౫౨ భద్ర ౧౦-౪౦ అమృ ౧౪-౨౪ త్యాజ్యాభావః దిన ౨౯-౧౧ విశా ౩ కుజః ౧౬-౫౨ పుష్య ౪ గురుః ౩౨-౫ పూఫ ౨ శనిః ౨౨-౪౦ కువేపంచ ౨౧ వ వివాహాదీనాం మిథునం వసుః రా గం 11-4 భు ౦-౧౯ చం ౧౬ పదు 9-56ల పుదు 2-36 ల.
6-02	5-42	20	౨౮	ర బు	చ. వి. శు ౧౨-౩౭ వ 11-5 రోహి ౨౪-౧౭ వ 3-45 వరీ ౪౦-౧౫ బాల ౧౨-౩౭ ఉవ 7-16 ల 8-58కు అమృ ౧౫-౪౭ రావ 9-50ల 11-34కు దిన ౨౯-౯ చిత్రా ౪ ర్కః ౩౭-౫౪ స్వాతి ౪ బుధః ౪౫-౧౧ భు ౦-౩౦ చం ౧౭ పదు 8-23ల పుదు 12-15 ల.
6-02	5-41	21	౨౯		పంచ. శ ౧౬-౧౦ వ 12-30 మృగ ౨౯-౨౭ వ 5-49 పరి ౪౦-౪౮ తైతు ౧౬-౧౦ అమృ ౫-౩౩ రావ 3-6ల 4-52కు దిన ౨౯-౭ షష్ఠీతిథిః అప్ర

క్రీ.శ. 1978 సం. అక్టోబరు నెల

తులా

మి	వృ	మే	మీ
			కే
గు	శు ౯ మం తులాయాం బుధః బ. ౧. మం నీచేరవిః బ౮:మం. వృశ్చికే కుజః ౧౩. ఆ. వృశ్చికే బుధః		
శ			
ర బు రా	కు. శు		

					ప్రాశనాదీనాంధనుః వసుః పగం 11-41 ఘ ౧-౪౧ చం ౧౮ ఉదు 7-36 కు.
6-03	5-41	22	౩౦	బు	షష్ఠి ఆ. ౨౧-౦ ప 12-27 అశ్వి ౩౫-౫౦ రా 8-23 వృ ౪౧-౧౯ వణి ౨౧-౦ అమృ ౮-౧౧ త్యాజ్యాభావః దిన ౨౯-౪ పశ్చాదుదితో బుధః ౧౪-౫౧ విశా౧ బుధః ౫౬-౫౩ శూన్యతిథిః నవవధూ ప్రవేశాదీనాం వర్జనం రాగం 10-52 ఘ ౦-౫౨ చం ౧౯ సాదు 4-8 ల సౌరహేమాంతమాస ప్రారంభః హేమంతర్తు ప్రారంభః
6-03	5-40	23	౧	ర	సప్త. సో ౨౬-౫౨ సా 4-48 పున ౪౩-౨ రా 11-16 సిద్ధ ౪౪-౧౮ బవ ౨౬-౫౨ పవ 9-49 ల 11-37 కు అమృ ౩౬-౧౯ దిన ౨౯-౨ వృశ్చికాయనం ౪౫-౧౪ స్వాతి ౧ ర్కః ౫౮-౫౩ స్వాధ్యాయః ప్రవేశాత్పూర్వ పర దినయోర్మాసిపద్ద పుణ్యకాలః ఘ ౧-౩ చం ౨౦ పదు 12-15 ల పుదు 2-34 ల త్యా 0-46.
6-03	5-39	24	౨	గు	అష్ట. మం 33-౧౨ సా 7-20 పుష్య ౫౦-౩౫ రా 2-17 సాధ్య ౪౬-౩౫ బాలు ౦-౨ పవ 8-16 ల 10-4 కు అమృ ౩౨-౩౪ దిన ౨౯-౦ విశార వృశ్చికేప్సర్యే, కుజః ౦-౭ శైవనక్తం ఘ ౧-౧౪ చం ౨౧ పదు 8-23 ల రాదు 10-37 ల.
6-04	5-39	25	౩	పా బు	నవ. బు ౩౯-౨౦ రా 9-48 ఆశ్లే ౫౭-౪౨ తె 5-9 శుభ ౪౮-౩౪ తై ౬-౧౬ సావ 4-37 ల 6-24 కు అమృ ౫౩-౧౩ దిన ౨౮-౫౮ వైప్రసా 4-11 మధ్యః రా8-7 అన్త్యః రా 11-44 విశా ౨ బుధః ౧౦-౩౪ ఘ ౧-౨౪ చం ౨౨ పదు 11-29 ల
6-04	5-38	26	౪		దశ. గు ౪౪-౪౨ రా 11-57 మఘ ౬౦-౦ 24-0 శుక్ల ౫౦-౦ వణి ౧౨-౧ సావ 6-24 ల 8-10 కు అమృ ౫౭-౨౨ దిన ౨౮-౫౬ ఘ ౧-౩౫ చం ౨౩ పదు 9-56 ల పుదు 2-34 ల.
6-05	5-38	27	౫	ర బు	ఏకా. శు ౪౮-౫౦ రా 1-37 మఘ ౪-౦ ఉ 7-41 బ్రహ్మ ౫౦-౨౫ బవ ౧౬-౪౬ సావ 4-21 ల 6-5 కు అమృ ౫౧-౪౦ దిన ౨౮-౫౩ స్వా ౨ ర్కః ౧౯-౨౪ విశా ౩ బుధః ౨౬-౧౭ శుక్రాం ౪ ఊ మతత్రయ ౧౧ శి ఘ ౧-౪౬ చం ౨౪ పదు 8-24 ల పుదు 12-15 ల.
6-05	5-37	28	౬	కు	ద్వాద. శ ౫౧-౨౨ రా 2-38 పూఫ ౯-౦ ఉ 9-41 ఐన్ద్ర ౪౯-౩౭ కౌలు ౨౦-౬ సావ 5-17 ల 6-59 కు అమృ ౫౩-౨౩ దిన ౨౮-౫౧ అనూ౧ కుజః ౪౧-౨౮ శక్రాం ౯ వరాక్రాం ౯ ఊ ద్వాదశీ హరివాసరః ౪-౨౮ గోవత్స ౧౨ శి ప్రదోషః ఘ ౧-౫౭ చం ౨౫ ఉదు 7-38 కు.
6-05	5-37	29	౭	బు శు	త్రయో. ఆ ౫౨-౧౧ రా 2-57 ఉఫ ౧౨-౨౫ ప 11-3 వైధృ ౪౭-30 గర ౨౧-౪౬ సావ 7-41 ల 9-20 కు అమృ ౫౮-౪౦ దిన ౨౮-౫౦ విశార వృశ్చికే సమస్తో బుధః ౪౪-౧౨ విశా ౨ వక్రీ శుక్రః 33-౫౦ ర్యాక్రాం ౧౩ ప అస్మిన్నపరరాత్రే నరక ౧౪ శి ప్రయుక్తతైలాభ్యంగః బహిర్దీపదానం యమ తర్పణంచ ఘ ౨-౮ చం ౨౬ సాదు 4-4 ల
6-06	5-37	30	౮	ర శు	చతుః సో ౫౧-౧౨ రా 2-35 హస్త ౧౪-౫ ప 11-44 విష్క ౪౪-౦ విష్టి ౨౧-౪౧ సావ 7-45 ల 9-21 కు అమృ ౫౮-౧౧ దిన ౨౮-౪౮ స్వాతీ ౩ ర్కః ౩౯-౩౩ పశ్చాదస్త మితశ్శుక్రః ౪౨-౩౨ కేవే ౧౪ ఊ శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః శస్త్రహతానామమాల్కా దానం ప్రేత ౧౪ శి మాషపత్ర భక్షణం దీపదానం ఘ ౨-౧౮ చం ౨౭ పదు 12-15 ల పుదు 2-33 ల.
6-06	5-37	31	౯		● అమా. మం ౪౮-౪౫ రా 1-36 చిత్రా ౧౪-౧౨ ప 11-47 ప్రీతి ౩౯-౧౮ చతు ౧౯-౫౮ సావ 5-15 ల 6-49 కు అమృ ౫౧-౨౧ దిన ౨౮-౪౬ రక్రాం ౧౪ ఊ కేవే ౧౫ ప సర్వేషాం 30 స్య అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః దీపావళీ 30 స్య ఉల్కాదానం దీపదానం లక్ష్మీ పూజా ద్యూతసుఖరాత్రిః కౌముద్య త్సవః అలక్ష్మీనిస్సరణం కేదారవ్రతం అస్మిన్న పరరాత్రే స్వాత్యభ్యంగస్నానం ఘ ౨-౨౯ చం ౨౮ పదు 8-25 ల రాదు 10-36 ల.

శరదృతువు దక్షిణాయనం. శ్రీ కాలయుక్తి నామ సంవత్సర కార్తీకమాసం

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సరాశ్వయుజ మాసమందగు నిరయణ లగ్నాంత కాలములు-గంటలు-నిమిషములు (విజయవాడకు)

1978 అక్టోబరు తేదీ	శా తే (ఆశ్వయుజ)	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు					రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు						
3	౧౧	6.57	9. 6	11.19	1.26	3.18	4.57	6.33	8.18	10.19	12.31	2.42	4.48
4	౧౨	6.53	9. 2	11.15	1.22	3.14	4.53	6.29	8.14	10.15	12.27	2.39	4.44
5	౧౩	6.49	8.58	11.12	1.18	3.10	4.49	6.26	8.10	10.11	12.23	2.35	4.41
6	౧౪	6.45	8.54	11. 8	1.14	3. 6	4.45	6.22	8. 7	10. 7	12.19	2.31	4.37
7	౧౫	6.41	8.51	11. 4	1.11	3. 2	4.41	6.18	8. 3	10. 3	12.15	2.27	4.33
8	౧౬	6.37	8.47	11. 0	1. 7	2.58	4.37	6.14	7.59	9. 59	12.11	2.23	4.29
9	౧౭	6.33	8.43	10.56	1. 3	2.54	4.33	6.10	7.55	9. 55	12.7	2.19	4.25
10	౧౮	6.30	8.39	10.52	12.59	2.51	4.29	6. 6	7.51	9. 51	12.3	2.15	4.21
11	౧౯	6.26	8.35	10.48	12.55	2.47	4.26	6. 2	7.47	9.47	11.59	2.11	4.17
12	౨౦	6.22	8.31	10.44	12.51	2.43	4.22	5.58	7.43	9.44	11.56	2. 7	4.13
13	౨౦	6.18	8.27	10.40	12.47	2.39	4.18	5.54	7.39	9.40	11.52	2. 3	4. 9
14	౨౨	6.14	8.23	10.37	12.43	2.35	4.14	5.50	7.35	9.36	11.48	1.59	4. 5
15	౨౩	6.10	8.19	10.33	12.40	2.31	4.10	5.47	7.32	9.32	11.44	1.56	4. 2
16	౨౪	6. 6	8.16	10.29	12.36	2.27	4. 6	5.43	7.28	9.28	11.40	1.52	3.58
17	౨౫	6. 2	8.12	10.25	12.32	2.23	4. 2	5.39	7.24	9.24	11.36	1.48	3.54

1978 అక్టోబరు తేదీ	శా తే (కార్తీక)	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
18	౨౬	8. 8	10.21	12.28	2.19	3.58	5.35	7.20	9.20	11.32	1.44	3.50	5.54
19	౨౭	8. 4	10.17	12.24	2.15	3.54	5.31	7.16	9.16	11.28	1.40	3.46	5.50
20	౨౮	8. 0	10.13	12.20	2.11	3.50	5.27	7.11	9.12	11.24	1.36	3.42	5.46
21	౨౯	7.56	10.9	12.16	2. 7	3.46	5.23	7. 7	9. 8	11.20	1.32	3.38	5.42
22	౩౦	7.51	10.5	12.11	2. 3	3.42	5.19	7. 3	9. 4	11.16	1.27	3.34	5.38
23	౧	7.47	10.1	12. 7	1.59	3.38	5.15	6.59	9. 0	11.12	1.23	3.29	5.34
24	౨	7.43	9.57	12. 3	1.55	3.34	5.11	6.55	8.56	11. 8	1.19	3.25	5.30
25	౩	7.39	9.53	11.59	1.51	3.30	5. 7	6.51	8.52	11. 4	1.15	3.21	5.26
26	౪	7.35	9.49	11.55	1.47	3.26	5. 3	6.47	8.48	11. 0	1.11	3.17	5.22
27	౫	7.31	9.45	11.51	1.43	3.22	4.59	6.43	8.44	10.56	1. 7	3.13	5.18
28	౬	7.27	9.41	11.47	1.39	3.18	4.55	6.39	8.40	10.52	1. 3	3.10	5.14
29	౭	7.24	9.37	11.44	1.35	3.14	4.51	6.36	8.36	10.48	12.59	3. 6	5.10
30	౮	7.20	9.33	11.40	1.31	3.10	4.47	6.32	8.32	10.44	12.56	3. 2	5. 6
31	౯	7.16	9.29	11.36	1.27	3. 6	4.43	6.28	8.28	10.40	12.52	2.58	5. 2

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇ. తే.	శ. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర కార్తికమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ క్రీ.శ. 1978 (చాంద్రః సహస్యమాసః హేమన్తఋతుః)
6-06	5-36	1	౧౦	బు	శు.పా. బు. ౪౫-౧రా 12-6 స్వా ౧౨-౫౨ ప 11-15 ఆయు 33-3౨ కిం ౧౬-౫౨ సా వ 4-37 ల 6-9 కు అమృ ౪౯-౧౨ దిన ౨౮-౪౪ అనూ ౧ బుధః ౪-3౪ ర క్రాం ౧౩ వ యాగకాలః గోక్రీడనం బలిపూజా దీపదానం ఆకాశదీప ప్రారంభః అఖండదీప ప్రారంభః మంగళమాలికా భు ౨-౪౦ చం ౨౯ పదు 11-28 ల.
6-07	5-35	2	౧౧	ర కు	విది. గు ౪౦-౧౩ రా 10-12 విశా ౧౦-౨౦ ప 10-15 సౌభా ౭౬-౫౩ బాలు ౧౨-3౫ పవ 2-1 ల 3-32 కు అమృ ౪౨-౨౫ దిన ౨౮-౪౧ స్వాతి ౪ ర్కః ౫౯-౧౮ అనూ ౨ కుజః ౨౦-౫౦ కు క్రాం ౧౦ ఊయమ ౭ యాభగినీ హస్త భోజనం. చంద్రదర్శన ముత్తర శృంగ మత్యర్ఘః భు ౨-౫౧ చం 3౧ పదు 9-56 ల పుదు 2-31 ల.
6-07	5-35	3	౧౨	బు	తది. శు 3౪-౪౮ రా 8-2 అనూ ౭-౦ ప 8-55 శోభ ౧౯-3౭ తై ౭-3౦ పవ 2-9 ల 3-39 కు అమృ ౪౨-33 దిన ౨౮-3౯ అనూ ౨ బుధః ౨౭-౫౮ కు క్రాం ౭ వ త్రిలోచన గౌరీవ్రతం భు 3-౨ చం ౧ జల హేణ్ పదు 8-25 ల పుదు 12-14 ల.
6-08	5-34	4	౧౩	శు	చవి. శ ౨౮-౫౮ సా 5-43 జ్యే 3-౫ ఉ 7-22 మూల ౫౫-౫౫ తె 5-44 అతి ౧౨-౦ వణి ౦-౫౨ పవ 2-49 ల 4-19 కు అమృ ౪౪-౫ తెవ 4-14 ల 5-44 కు దిన ౨౮-3౭ విశా ౧ (వక్రీ) శుక్రః ౫౬-౨ నాగ ౪ ర్థి ప్రదోషభావః బీజావాప నాదీనాం ధనుః ప గం 10-45 భు 3-౧౨ చం ౨ఉదు 7-39 కు.
6-08	5-34	5	౧౪	బు	పంచ. ఆ ౨3-౨ప 3-21 పూషా ౫౪-౫౫ తె 4-6 సుక ౪-౧౨ ధృతి ౫౨-౧౭ బాలు ౨3-౨ పవ 2-41 ల 4—11 కు అమృ ౪3-౪౪ దిన ౨౮-3౫ అనూ 3 బుధః ౫౫-౧ పంచమీతిథిః నాగ ౫ మీ భు 3-౨3 చం 3 సౌదు 4-2 ల.
6-08	5-33	6	౧౫	పా ర కు	షష్ఠీ. సౌ ౧౭-౧౫ ప 1-2 ఉషా ౫౧-౫ రా 2-34 శూల ౪౮-౫౮ తైతు ౧౭-౧౫ వవ 11-35 ల 1—5 కు అమృ 3౬-౬ దిన ౨౮-33 వ్యప్రవ 3-16 మధ్యః రా 8-37 అస్తః రా 1-28 విశా ౧ ర్కః ౧౮-౫౦ అనూ 3 కుజః ౫౮-౨3 తిథిద్వయం భు 3-3౪ చం ౪ పదు 12-14 ల పుదు 2-31 ల.
6-09	5-33	7	౧౬		సప్త. మం. ౧౧-౪౨ వ 10-50 శ్రవ ౪౭-3౫ రా 1-11 గండ ౪౧-౪౦ వణి ౧౧-౪౨ ఉవ 6-21 ల 7-51 కు అమృ ౭3-౬ తెవ 4-59 ల దిన ౨౮-3౦ రవేసప్త ౪౭ ఊ శ్రీ మద్విద్యాశంకర భగవత్పాదతీర్థానాం లంబికా యోగ ప్రవేశః ఉత యానధ్యాయః భు 3-౪౫ చ ౫ పదు 8-27 ల రాదు 10-36 ల.
6-09	5-33	8	౧౭	బు	అష్ట. బు ౬-౪౦ ప 8-49 ధని ౪౪-3౫ రా 11-59 వృద్ధి 3౪-౫౦ బవ ౬-౪౦ శేవ 6-30 కు అమృ ౧౯-౫3 దిన ౨౮-౨౯ అనూ ౪ బుధః ౨౭-౧౯ రవేసప్త ౪౫ ప గోష్ఠాష్టమీ కార్త వీర్యోత్పత్తిః కృతయుగాదిః విష్ణుత్రి రాత్రవ్రతం భు 3-౫౬ చం ౬ పదు 11-28 ల.
6-10	5-33	9	౧౮	ర	నవ. గు ౭-3 ఉ 6-59 ఏష్యా ౫౫-౫౮ దశ తె 5-22 శత ౪౨-౫ రా 11-0 ధ్రువ ౨౮-౨౦ కౌలు ౨-3 ౬ వ 6-53 ల 8-25 కు అమృ ౨౪-౫౦ తెవ 5-11 ల దిన ౨౭-౨౭ విశా ౨ ర్కః 3౭-౫౭ కేక్రాం ౪౨ ఊ యాజ్ఞవల్క్యజయన్తీ భు ౪-౬ చం ౭ పదు 9-57 ల పుదు 2-30 ల త్యా 0-45.
6-10	5-32	10	౧౯	శు	ఏకా. శు ౫౪-3౫ తె 4-0 పూభా ౪౦-౧౦ రా 10-14 వ్యా ౨౨-౨౨ వణి ౨౬-౧౯ శేవ 6-45 కు అమృ ౭౦-౪౯ దిన ౨౮-౨౫ స్వాతి ౪ వక్రీ శుక్రః ౨౭-౨౭ కేక్రాం ౪౧ ప స్మార్త ౧౧ శి బోధన ౧౧ శి భీష్మపంచక వ్రతారంభః భు ౪-౧౭ చం ౮ పదు 8-27 ల పుదు 12-14 ల.
6-11	5-32	11	౨౦	కు బు	ద్వాద. శ ౫౧-౪౫ రా 2-53 ఉభా 3౮-౫౨ రా 9-44 హర్ష ౧౬-౪౮ బవ ౨3-౧౦ ఉవ 7-39 ల 9-13 కు అమృ ౨౭-౮ దిన ౨౮-౨3 అనూ ౪ కుజః 3౪-౮ జ్యే ౧ బుధః ౬-౪3 రావే 3౮ ఊ స్మార్తానాం ద్వాదశీ హరివాసరః ౮-౫౨ శ్రీ వైష్ణవ మాధ్వ ౧౧ శి స్వాయంభువ మన్వాదిః క్షీరాబ్ధి ౧౨ శి చుల్కు ౧౨ శి యోగి ౧౨ శి ప్రదోషః భు ౪-౨౮ చం ౯ ఉదు 7-43 కు. [౫౬-౫౪ ప్రాగుదిత శుక్రః ౮-౨౭ శవే 3౮ ఊ రావే 3౯ పభు ౪-3౯ చం ౧౦ సౌదు 4-1 ల.
6-11	5-32	12	౨౧	ర శు	త్రయో. ఆ ౪౯-౪౨ రా 2-4 రేవ 3౮-౧౫ రా 9-29 వజ్ర ౧౧-౫౦ కౌలు ౨౦-౪3 పవ 9-36 ల 11-11 కు అమృ 3౨-౧౮ దిన ౨౮-౨౨ విశా 3 ర్కః
6-12	5-32	13	౨౨	బు	చతు. సౌ ౪౮-౨౭ రా 1-35 అశ్వి 3౮-౭౭ రా 9-35 సిద్ధి ౭-౨౫ గర ౧౯-౪ అమృ ౨౦-౨3 సా వ 5-34 ల 7-10 కు దిన ౨౮-౨౦ జ్యే ౨ బుధః ౫౭-౫౨ కువేపంచ 3౮ ఊ శవే 3౯ ప వైకుంఠ ౧౪ శి పాషాణ ౧౪ శి ఉదయే విశ్వేశ్వర ప్రతిష్ఠా భు ౪-౫౦ చం ౧౧ పదు 12-15 ల పుదు 2-30 ల.
6-12	5-32	14	౨౩		○పూర్ణి. మం ౪౮-౧౫ రా 1-30 భర 3౯-3౫ రా 10-2 వ్యతీ 3-౪౫ విష్టి ౧౮-౨౧ ఉవ 7-22 ల 9-0 కు అమృ ౨౭-౨౧ దిన ౨౮-౧౮ రవేపంచ 3౯ ఊ కువేపంచ ౪౦ ప అన్వాధానం, దక్షసావర్ణి మన్వాదిః మహాకార్తీకీ, వృషోత్సర్గః త్రిపురోత్సవః జ్వాలాతోరణం, కేశబంధ గౌరీ వ్రతం, కుమారస్వామి దర్శనం ధాత్రీపూజా, ఉపలస్యుద్వాసనం, కార్తిక వ్రతోద్యాపనం, సాయం దామోదరపూజా చంద్రపూజా చ భు ౫-౦ చం ౧౨ పదు 8-29 ల రాదు 10-36 ల.
6-13	5-31	15	౨౪	కు	బ.పా. బు ౪౯-౧౦ రా 1-53 కృత్తి ౪౧-౪౮ రా 10-56 వరీ ౦-౫౦ వరి ౫౮-౨ బాలు ౧౮-౪౨ పవ 10-29 ల 12-9 కు అమృ 3౫-33 దిన ౨౮-౧౬ పశ్చాదస్త మితః కుజః ౨౨-౧౨ రవే పంచ ౪౨ వ యాగకాలః భు ౫-౧౧ చం ౧3 పదు 11-30 ల.
6-13	5-31	16	౨౫	ర కు శు	విది. గు ౫౧-౨౨ రా 2-46 రోహి ౪౫-౧౫ రా 12-19 శివ ౫౭-౫౨ తై ౨౦-౧౬ వవ 3-51 ల 5-33 కు అమృ 3౬-౪౭ దిన ౨౮-౧౫ విశా ౪ వృశ్చికే మిత్రస్థో ౭ ర్కః ౧౫-30 జ్యే ౧ కుజః ౮-౧౬ స్వాతీ 3 వక్రీ శుక్రః 3౫-౪౧ చాతుర్మాస్య ౨ యా అశూన్య శయనవ్రతం ప్రవేశాత్పూర్వతో వృశ్చిక సంక్రమణ పుణ్యకాలస్తే తా యుగాంతోత్యర్ఘః భు ౫-౨౨ భు ౫-౨౪ చం ౧౪ పదు 10-0 ల పుదు 2-30 ల.
6-14	5-31	17	౨౬	పా బు రా	తది. శు ౫౪-౫౨ తె 4-11 మృగ ౪౯-౫౮ రా 2-13 సిద్ధ ౫౭-౫౨ వణి ౨3-౭ ఉ వ 6-22 ల 8-6 కు అమృ ౨౬-౧౪ దిన ౨౮-౧3 పాతాభావః జ్యే 3 బుధః ౧౧-3౪ ఉప ౧ సింహే రాహుః పూభా 3 కుంభే కేతుః ౫౨-౧౨ వివాహాదీనాం మిధునం మతాం రా 9-11 గర్భాధానా దీనాం కర్కాటకః రా 10-8 భు ౦-౯ చం ౧౫ పదు 8-30 ల పుదు 12-16 ల. (కర్కాటకః రా 10-4 భు ౦-౨౧ చం ౧౬ ఉదు 7-46 కు.
6-14	5-31	18	౨౭		చవి. శ. ౫౯-౪౦ తె 6-6 ఆర్ద్ర ౫౫-౫౨ తె 4-35 సాధ్య ౫౮-౫౦ బవ ౨౭-౧౭ వవ 11-27 ల 1-12 కు అమృ ౨౮-[illegible] దిన ౨౮-౧౨ గర్భాధానస్య

క్రీ.శ. 1978 సం. నవంబరు నెల

వి	వృ	మే	మి
			కే
గు	బ. ౨ గు వృశ్చికే రవిః ,, 3 శు. సింహే రాహుః కుంభే కేతుః		
శ			
రా	ర. శు	కు. బు	

6-15	5-31	19	౨౮	ర	పంచ. ఆ ౬౦-౦ 24-0 పున ౬౦-౦ 24-0 శుభ ౬౦-౦ కౌల ౩౨-33 సావ 5-58 ల 7-45 కు అమృ ౫౬-౫ దిన ౨౮-౧౦ అనూ ౧ర్క్షః 33-౫౦ అన్న ప్రాశనాదీనాం ధను రాశౌ. వ గం 9-48 మకరే ౭ పి వ గం 11-18 గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః వసుః రా గం 10-0 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం తులా తె గం 5-35 భు ౦-౩౨ చం౧౭ సాదు 4-0 ల. [కువే ౨ ఊ భు ౦-౪౩ చం ౧౮ పదు 12-15 ల పుదు 2-30 ల.
6-15	5-31	20	౨౯	కు	పంచ. సో ౫-30 వ 8-27 పున ౨-౪౭ ఉ 7-22 శుభ ౦-30 తైతు ౫-30 సావ 4-22 ల 6-10 కు అమృ ౫౨-౧౭ దిన ౨౮-౯ జ్యేష్ఠా ౨ కుజః ౪౦-౪౪
6-16	5-31	21	౩౦	బు	షష్ఠి. మం ౧౧-౫౫ వ 11-2 పుష్య ౧౦-౧౮ వ 10-23 శుక్ల ౨-౪౨ వణి ౧౧-౫౫ రావ 12-49 ల 2-37 కు అమృతాభావః దిన ౨౮-౭ జ్యేష్ఠా ౪ బుధః ౨౮-౩ రవేనష్ట ౧౦ ఊ కువే ౧౧ వ సప్తమీతిథిః సావిత్రీ కల్పః భు ౦-౫౪ చం ౧౯ పదు 8-32 ల రాదు 10-37 ల సౌరసహస్రమాసారంభః
6-17	5-31	22	౧	ర	సప్త. బు ౧౮-౨౮ వ 1-40 ఆశ్రే ౧౭-౫౬ వ 1-27 బ్ర ౫-౦ బవ ౧౮-౨౮ అమృ ౧౩-౨౫ రావ 2-52 ల 4-39 కు దిన ౨౮-౬ ధనురయనం ౩౮-౧౭ అనూ ౨ ర్క్షః ౫౧-౪౮ రవేనష్ట ౧౮ వ శూన్యాతిథిః శైవనక్తం ఉభయానధ్యయః మధ్యాహ్నోత్తరతష్షడశీతిపుణ్యకాలః భు ౧-౬ చం ౨౦ పదు 11-31 ల
6-17	5-31	23	౨		అష్ట. గు ౨౪-౨౫ సా 4-3 మఘ ౨౫-౦ సా 4-17 ఐం ౭-౨ కౌల ౨౪-౨౫ అమృ ౧౮-౧౮ రా 1-5 ల 2-51 కు దిన ౨౮-౪ శుక్రాం ౨౫ ఊ అష్టమీ తిథిః భు ౧-౧౭ చం ౨౧ పదు 10-3 ల పుదు 2-31 ల
6-18	5-31	24	౩		నవ శు ౨౯-౧౩ సా 5-59 పూఫ ౩౦-౫౮ సా 6-41 వైధృ ౮-౧౫ గర ౨౯-౧౩ అమృ ౧౩-౨౨ రావ 2-24 ల 4-7 కు దిన ౨౮-౩ శుక్రాం ౩౧ వ రాక్రాం ౩౦ ఊ భు ౧-౨౮ చం ౨౨ పదు 8-32 ల పుదు 12-16 ల.
6-18	5-31	25	౪	కు బు గు	దశ. శ ౩౨-౧౮ సా 7-13 ఉఫ ౩౫-౧౮ రా 8-25 విష్క ౮-౨౦ వణి ౦-౪౬ అమృ ౧౬-౦ తెవ 5-9 ల దిన ౨౮-౨ జ్యే ౩ కుజః ౧౧-౩౧ బుధవక్రారంభః ౫౧-౩౨ రాశ్యాది బుధః ౭-౨౮-౫-౫ గురువక్రారంభః ౫౧-౨ రాశ్యాద గురుః ౩-౧౫-౨౯-౫౬ రాక్రాం ౩౬ ఎ భు ౧-౪౦ చం ౨౩ ఉదు 7-48 కు.
6-19	5-31	26	౫	ర	ఏకా. ఆ ౩౩-౨౨ సా 7-40 హస్త ౩౭-౪౦ రా 9-23 ప్రీతి ౬-౫౫ బవ ౨-౪౯ శేవ 6-49 కు అమృ ౨౨-౪ తెవ 5-26 ల దిన ౨౮-౦ అనూ ౩ర్క్షః ౯-30 కేవే ౩౭ ఊ మతత్రయ ౧౧ శి భు ౧-౫౧ చం ౨౪ సాదు 4-1 ల
6-19	5-31	27	౬		ద్వాద. సో ౩౨-౨౫ సా 7-17 చిత్రా ౩౮-౫ రా 9-33 ఆయు ౩-౫౮ సౌభా ౫౫-౨౮ కౌల ౨-౫౩ శేవ 7-3 కు అమృ ౨౧-౫౮ రావ 3-0 ల 4—34 కు దిన ౨౭-౫౯ కేవే ౩౮ వ భు ౨-౨ చం ౨౫ పదు 12-17 ల పుదు 2-31 ల
6-20	5-31	28	౭	శు	త్రయో. మం ౨౯-౨౫ సా 6-6 స్వా ౩౬-30 రా 8-56 శోభ ౫౩-౧౭ గర ౦-౫౫ అమృ ౧౫-౫ రావ 2-14 ల 3-45 కు దిన ౨౭-౫౮ శుక్రవక్రత్యాగః ౩౧-౩౨ రాశ్యాది శుక్రః ౬-౧౩-౪౬-30 శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః భు ౨-౧౪ చం ౨౬ పదు 8-35 ల రాదు 10-39 ల
6-20	5-31	29	౮	ర కు బు	చతు. బు ౨౪-౪౪ సా 4-14 విశా 33-౨౦ సా 7-40 అతి ౪౬-౦ శకు ౨౪-౪౪ అమృ ౧౨-30 రావ 11-22 ల 12-51 కు దిన ౨౭-౫౭ అనూ ౪ర్క్షః ౨౬-౫౬ జ్యే ౪ కుజః ౪౦-౪౪ జ్యే ౩ వక్రీ బుధః ౫౨-౨౬ రాక్రాం 33 ఊ వాజసనేయా 30 స్య భు ౨-౨౪ చం ౨౭ పదు 11-34 ల.
6-21	5-31	30	౯	బు	● అమా. గు ౧౮-౪౦ వ 1-49 అనూ ౨౮-౫౦ సా 5-53 సుక ౩౭-౪౦ నాగ ౧౮-౪౦ అమృ ౪-౪౭ రావ 10-59 ల 12-27 కు దిన ౨౭-౫౫ పశ్చాదస్తమితో బుధః ౨౨-౩౨ రక్రాం ౨౯ వ కుక్రాం ౨౮ శా తిథిద్వయం అన్వాధానం పిండ పితృ యజ్ఞః భు ౨-౩౬ చం ౨౮ పదు 10-6 ల పుదు 2-33 ల

క్రీ.శ. 1978 సం. న. నవంబరు — ౧౯౦౦ శ్రీ కాలయుక్తి నామ సంవత్సర కార్తిక బహుళ

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర కార్తిక మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు-గంటలు-నిమిషములు (విజయవాడకు)

1978 నవంబరు — శా. కార్తిక

ఇం॥తే	శా॥ తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
		తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య
1	౧౦	7-12	9-25	11-32	1-23	3- 2	4-39	6-24	8-24	10-36	12-48	2-54	4-58
2	౧౧	7- 8	9-21	11-28	1-19	2-58	4-35	6-20	8-20	10-32	12-44	2-50	4-54
3	౧౨	7- 4	9-17	11-24	1-15	2-54	4-31	6-16	8-16	10-28	12-40	2-46	4-50
4	౧౩	7- 0	9-13	11-20	1-12	2-51	4-27	6-12	8-12	10-24	12-36	2-42	4-46
5	౧౪	6-56	9- 9	11-16	1- 8	2-47	4-23	6- 8	8- 8	10-20	12-32	2-38	4-42
6	౧౫	6-52	9- 5	11-12	1- 4	2-43	4-19	6- 4	8- 5	10-17	12-28	2-34	4-38
7	౧౬	6-48	9- 1	11- 8	1- 0	2-39	4-15	6- 0	8- 1	10-13	12-24	2-30	4-35
8	౧౭	6-44	8-58	11- 4	12-56	2-35	4-12	5-56	7-57	10- 9	12-20	2-26	4-31
9	౧౮	6-41	8-54	11- 1	12-52	2-31	4- 8	5-53	7-53	10- 5	12-17	2-23	4-27
10	౧౯	6-37	8-50	10-57	12-48	2-27	4- 4	5-49	7-49	10- 2	12-13	2-19	4-23
11	౨౦	6-33	8-46	10-53	12-45	2-23	4- 0	5-45	7-45	9-57	12- 9	2-15	4-19
12	౨౧	6-29	8-42	10-49	12-41	2-20	3-56	5-41	7-41	9-53	12- 5	2-11	4-16
13	౨౨	6-25	8-38	10-45	12-37	2-16	3-52	5-37	7-38	9-50	12- 1	2- 7	4-12
14	౨౩	6-21	8-35	10-41	12-33	2-12	3-48	5-33	7-34	9-46	11-57	2- 3	4- 8
15	౨౪	6-18	8-31	10-38	12-29	2- 8	3-45	5-30	7-30	9-42	11-54	2- 0	4- 4
16	౨౫	6-14	8-27	10-34	12-25	2- 4	3-41	5-26	7-26	9-38	11-50	1-55	4- 0

1978 నవంబరు — కార్తిక

ఇం॥తే	శా॥ తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
		వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్కా	సింహ	కన్య	తుల
17	౨౬	8-23	10-30	12-21	2- 0	3-37	5-23	7-22	9-34	11-46	1-51	3-56	6- 5
18	౨౭	8-19	10-26	12-17	1-56	3-33	5-18	7-18	9-30	11-42	1-48	3-52	6- 1
19	౨౮	8-15	10-22	12-13	1-52	3-29	5-14	7-14	9-26	11-38	1-44	3-48	5-57
20	౨౯	8-11	10-18	12- 9	1-48	3-25	5-10	7-10	9-22	11-34	1-40	3-44	5-53
21	౩౦	8- 7	10-14	12- 6	1-44	3-21	5- 6	7- 6	9-18	11-30	1-36	3-40	5-49
22	౧	8- 3	10-10	12- 2	1-40	3-17	5- 2	7- 2	9-14	11-26	1-32	3-36	5-45
23	౨	7-59	10-6	11-58	1-37	3-13	4-58	6-58	9-10	11-22	1-28	3-32	5-41
24	౩	7-55	10-2	11-54	1-33	3- 9	4-54	6-54	9- 6	11-18	1-24	3-28	5-37
25	౪	7-51	9-58	11-50	1-28	3- 5	4-50	6-50	9- 2	11-14	1-20	3-24	5-33
26	౫	7-47	9-54	11-46	1-25	3- 1	4-46	6-46	8-58	11-10	1-16	3-20	5-29
27	౬	7-43	9-50	11-42	1-21	2-57	4-42	6-42	8-55	11- 6	1-12	3-17	5-26
28	౭	7-40	9-46	11-38	1-17	2-53	4-38	6-38	8-51	11- 2	1- 8	3-13	5-22
29	౮	7-36	9-42	11-34	1-13	2-49	4-34	6-34	8-47	10-58	1- 4	3- 9	5-18
30	౯	7-32	9-39	11-30	1- 9	2-46	4-30	6-30	8-43	10-54	1- 0	3- 5	5-14

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర శ్రావణ శుక్లపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 జూలై ఆగస్టు నెల

4 శు.పా.శు ౬౦-౦ ఆశ్లే ౬౦-౦ సా వ 6-34 ల 8-20 కు యాగకాలః
5 పా. శ ౪-౦ ఆశ్లే ౨-30 సా వ 7-54 ల 9-38 కు
6 విది. ఆ ౭-౪౨ మఖ ౭-౪౬ సా వ 5-32 ల 7-15 కు
7 తది. సో ౧౦-౨౫ పూఫ ౧౭-౫ సా వ 6-16 ల 7-57 కు ఆండాళ్ యుదిగిరినాచ్చి యార్ కందాడై తోడప్పర్ తి॥ వ.
8 చవి. మం ౧౧-౫౮ ఉఫ౧౫-౧౭ రావ 8-38 ల 10-17 కు
9 పంచ. బు ౧౨-౧౨ హస్త ౧౭-౧౦ రావ 8-48 ల 10-25 కు నవోపనీత బ్రహ్మచారి ముసా కర్మ. బదరీ నారాయణ పెరుమాళ్ల తి॥ వ.
10 షష్ఠీ. గు౧౧-౫ చిత్రా ౧౭-౪౫ సా వ 6-31 ల 8—6 కు
11 సప్త. శు ౮-౫౮ స్వాతి ౧౭-౧౮ సా వ 6-15 ల 7-49 కు సత్యవర తి॥ పు
12 అష్ట. శ. ౫-౪౦ విశా ౧౫-౪౫ సా వ 4-0 ల 5-32 కు
13 నవ. ఆ ౧-౨౮ ఏష్య ౫౫-౧౮ అనూ ౧౩-౧౮ సా వ 4-29 ల 6-0 కు
14 ఏకా. సో ౫౧-౫ జ్యే ౧౦-౧౦ సా వ 5-27 ల 6-57 కు స్మార్త ౧౧ శి
15 ద్వాద.మం ౪౫-౨ మూల ౬-౨౫ ఉవ 6-57 ల 8-27 కు సా వ 5-24 ల 6-54 కు శ్రీ వైష్ణవ మాధ్వ౧౧ శిస్మార్తానాంద్వాదశి హరివాసరః ౪-33. (శ్రీ ఆళ్వందార్ తి॥వ
16 త్రయో. బు ౩౮-౫౦ పూషా ౨-౨ ఉషా౫౫-౪౮వవ 2-16 ల 3-45కు శ్రీ పుండరీకాక్షర్
17 చతు. గు ౩౨-౪౨ శ్రవ ౫౪-౦ వవ 8-54 ల 10—23కు సింహే ఒర్కః ౧౭-౩౮ ప్రవేశాత్పూర్వత సింహసంక్రమణ పుణ్యకాలః (షణ్ణాముసా కర్మ
18 ◯ పూర్ణి.శు ౨౬-౪౭ ధని౫౦-౧౦ ఉవ7-14 ల 8-44కు అన్వాధానం నవోపనీత సర్వయాజు

పూర్వపద తిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర శ్రావణ కృష్ణపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 ఆగస్టు సెప్టెంబరు నెల

19 బ పా. శ ౨౧-౧౬ శత ౪౬-౪౭ వవ 8-45 ల 10-15 కు తిథి ద్వయం యాగకాలః
20 విది.ఆ ౧౬-౧౮ పూభా ౪౪-౭ ఉవ 6-43 ల 8-15కు తృతీయా తిథిః రాఘవేంద్ర తి॥ పు.
21 తది. సో ౧౨-౫ ఉభా ౪౨-౧౨ వవ 8-50 ల 10-23 కు
22 చవి. మం ౮-౫౩ రేవ ౪౧-౨౮ వవ 10-38 ల 12-13 కు
23 పంచ. బు ౬-౪౩ అశ్వి ౪౧-౪౨ సా వ 6-34 ల 8-10 కు
24 షష్ఠీ. గు ౫-౪౨ భర ౪౩-౨౦ వవ 8-26 ల 10-5 కు
25 సప్త. శు ౬-౩ కృత్తి ౪౫-౫౮ వవ 11-45 ల 1-25 కు ప్రదోషవక్తం,
26 అష్ట. శ ౭-౩౮ రోహి ౫౦-౩ సా వ 5-24 ల 7-6 కు మతత్రయ శ్రీ కృష్ణజయన్తీ పెరియవాచ్చాంపిళ్ల తి॥ వ
27 నవ. ఆ ౧౦-౨౭ మృగ ౫౫-౨ వవ8-0 ల 9-44 కు పరవస్తు పట్టరభిరాన్ జీయ్యర్ తి॥న.
28 దశ. సో ౧౪-౧౫ ఆర్ద్రా ౬౦-౦ వవ 1-10 ల 2-56 కు
29 ఏకా. మం. ౧౮-౩౯ ఆర్ద్రా ౧-౭ సావ 7-38 ల 9-24కు ద్వాదశి తిథిః మతత్రయ ౧౧ శి.
30 ద్వాద. బు ౨౩-౪౩ పున ౭-౩౨ సావ 5-48 ల 7-34 కు శూన్యాతిథిః
31 త్రయో. గు ౨౯-౦ పుష్య ౧౪-౫ రావ 1-40 ల 3-26 కు మాసశివరాత్రిః
1 చతు. శు 33-3౭ ఆశ్లే ౨౦-౧౫ రావ 3-7 ల 4-52 కు శైవనక్తం.
2 ● అమా. శ. ౩౭-౩౪ మఘ ౨౫-౫౦ రావ 12-52 ల 2-35 కు సర్వేషాం 30 స్యా అన్వాధానం పిండపితృ యజ్ఞః పోలాన్రవతం.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర భాద్రపద శుక్లపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 సెప్టెంబరు నెల

3 శు పా. ఆ ౪౧-౨౫ పూఫ 30-౨౩ రావ 1-42 ల 3-24 కు యాగకాలః.
4 విది. సో ౪౨-౭ ఉఫ 33-౫౨ తెవ 4-10 ల 5-49 కు
5 తది. మం ౪౨-౨౨ హస్త ౩౫-౫౮ తెవ 4-27 ల సామగోపాకర్మ
6 చవి. బ ౪౧-౩౫ చిత్రా ౩౭-౦ తెవ 6-5కు రావ 2-18 ల 3-53 కు సిద్ధి వినాయక వ్రతం
7 పంచ. గు ౩౯-౨౦ స్వాతి ౩౬-౩౮ రావ 2-4 ల 3-38 కు ఋషి పంచమీ
8 షష్ఠీ. శు ౩౬-౧౦ విశా ౩౫-౨౦ రావ 11-55 ల 1-27 కు.
9 సప్త. శ ౩౧-౫౮ అనూ 33-౦ రావ 12-27 ల 1-58 కు
10 అష్ట. ఆ ౨౭-౫ జ్యే 30-౦ రావ 1-27 ల 2-57 కు
11 నవ. సో ౨౧-౩౭ మూల౨౬-౨౨ ఎవ 2-59 ల 4-29 కు రావ 1-27 ల 2-57 కు తిథిద్వయం
12 దశ. మం ౧౫-౪౫ పూషా ౨౨-౨౩ రావ 10-21 ల 11-50 కు ఏకాదశి తిథిః సత్యేష్ట కామతీ॥ పు.
13 ఏకా. బు ౯-౪౩ ఉషా ౧౮-౧౫ సా వ 4-58 ల 6-27 కు మతత్రయ ౧౧ శి పరివర్తన ౧౧ శి.
14 ద్వాద. గు ౩-౩౨ ఏష్య ౫౪-౦ శ్రవ ౧౪-౨ వవ 3-18 ల 4-48 కు
15 చతు. శు ౫౧-౫౮ ధని ౧౦-౮ సా వ 4-47 ల 6—17 కు అనన్తవ్రతం.
16 ◯ పూర్ణి. శ ౪౭-౮ శత ౬-౩౮ వవ 2-42 ల 4-14 కు అన్వాధానం

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర భాద్రపద కృష్ణపక్షః క్రీ.శ. 1978

1978 సెప్టెంబరు అక్టోబరు నెల

17 బ పా. ఆ ౪౨-౫౫ పూభా ౩-౫౦ సా వ 4-45 ల 6-18 కు కన్యాయామర్కః ౧౮-౨౨ యాగకాలః మహాలయ పక్ష ప్రారంభః ప్రవేశాత్పరతః కన్యాసంక్రమణ పుణ్యకాలః
18 విది. సో ౩౯-౫౦ ఉభా ౧-౪౭ సా వ 6-27 ల 8-1 కు
19 తది.మం ౩౭-౪౦ రేవ ౧-౪౫ రావ 2-15 ల 3-51కు బహుళ్యవా (ఉండ్రాళ్లతద్ది) వ్రతం.
20 చవి. బు ౩౬-౫౦ అశ్వి ౦-౪౫ సా వ 4-3 ల 5-41 కు
21 పంచ. గు ౩౭-౭ భర ౨-౨ సావ 7-16 ల 8-56 కు
22 షష్ఠీ. శు ౩౮-౪౮ కృత్తి ౪-౨౮ రావ 12—45 ల 2-27 కు
23 సప్త. శ ౪౧-33 రోహి ౮-౧౩ వవ 3-18 ల 5-2 కు
24 అష్ట. ఆ ౪౫-౨౫ మృగ ౧౩-౦ రావ 8-22 ల 10-7 కు శైవనక్తం
25 నవ. సో ౫౦-౧౨ ఆర్ద్రా ౧౮-౪౫ రావ 2-43 ల 4-29 కు
26 దశ.మం ౫౫-౨౫ పున ౨౫-౩ రావ 12-52 ల 2—38 కు
27 ఏకా. బు ౬౦-౦ పుష్య 30-౩౮ త్యాజ్యాభావః
28 ఏకా. గు ౦-33 ఆశ్లే ౩౭-౫౬ వవ 8-46 ల 10-32 కు మతత్రయ ౧౧ శి
29 ద్వాద. శు ౫-౧౫ మఘ ౪౩-౪౪ వవ 10-18 ల 12-3 కు
30 త్రయో. శ ౯-౧౭ పూఫ ౪౮-౩౨ వవ 8-6 ల 9-50కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః
1 చతు. ఆ ౧౨-౧౨ ఉఫ ౫౨-౨౩ వవ 9-3 ల 10-45కు సర్వేషాం 30 స్యా అన్వాధానం
2 ● అమా. సో ౧౩-౫౭ హస్త ౫౪-౪౫ వవ 11-40 ల 1-20 కు పిండపితృ యజ్ఞః యాగకాలః మాధవతీ॥ పు.

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సరాశ్వయుజ శుక్ల పక్షః క్రీ.శ. 1978

(క్రీ.శ. 1978 సం. అక్టోబరు నెల)

తేదీ	వివరము
3	శు.పా. మం ౧౪-౨౨ చిత్రా ౫౬-౮ పవ 12-4ల 1-42కు శారద నవరాత్రి ప్రారంభః
4	విది. బు ౧౩-౩౨ స్వాతి ౫౫-౫౮ పవ 10-0ల 11-36 కు.
5	తది. గు ౧౭-౨౦ విశా ౫౪-౫౦ పవ 9-52ల 11-26 కు
6	చవి. శు ౮-౨౯ అనూ ౫౨-౪౩ ఉవ 7-47 ల 9-20 కు
7	పంచ. శ ౪-౨౫ జ్యే ౫౫-౧౬ జ్యే ౪౯-౫౦ పవ 8-24 ల 9-56 కు
8	సప్త. ఆ ౫౪-౧౮ మూల ౪౬-౭౫ పవ 9-27ల 10-57 కు రావ 11-0ల 12-30కు దేవీత్రిరాత్ర వ్రతం సరస్వతీ పూజా సత్యపరాయణ తీ॥ పు.
9	అష్ట. సో ౪౮-30 పూషా ౪౨-౨౭ పవ 9-29ల 10-59 కు మహా ౯ మీ.
10	నవ. మం ౪౨-౨౩ ఉషా ౩౦-౧౦ ఉవ 6-23 ల 7-52కు రావ 12-59ల 2-28 కు మహా ౯ మీ
11	దశ. బు ౩౬-౨౦ శ్రవ ౩౩-౫౮ రావ 11-19ల 12-49 కు విజయ ౧౦ మీ దుర్గాదేవ్యు ద్వాసనం సరస్వత్యు ద్వాసనం తిరువేంగళ ముడయాన్ వేదాంతదేశికర్ తీ॥ న.
12	ఏకా. గు ౩౦-30 ధని ౨౯-౫౩ రావ 12-44 ల 2-14 కు ఎతత్రయ ౧౧ శి
13	ద్వాద. శు ౨౫-౦ శత ౨౬-౧౮ రావ 10-36ల 12-7 కు
14	త్రయో. శ ౨౦-౧౫ పూభా ౨౩-౧౯ రావ 12-35ల 2-7 కు తిథి ద్వయం
15	చతు. ఆ ౧౬-౭౧ ఉభా ౨౭-౫ రావ 2-11ల 3-45 కు పూర్ణిమా తిథిః
16	◯ పూర్ణి. సో ౧౨-౫౬ రేవ ౧౯-౪౮ త్యాజ్యాభావః సద్యస్కాలయాగః ఆగ్రయణం.

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సరాశ్వయుజ కృష్ణపక్షః క్రీ.శ. 1978

(1978 సం. అక్టోబరు నెల)

తేదీ	వివరము
17	బ.పా. మం ౧౧-౩ అశ్వి ౭౯-౩౪ పవ 9-51 ల 11-27 కు రావ 11-35ల 1-13కు నీచే ఉర్కః ౪౪-౭౩ ప్రవేశాత్పూర్వదినే పరదినే చ తులా సంక్రమణ పుణ్యకాలః
18	విది. బు ౭౦-౭౩ భర౨౦-౨౯ రావ2-40ల 4-20కు చంద్రోదయోమా (అట్లతద్ది) వ్రతం.
19	తది. గు ౦౦-౪౦ కృత్తి ౨౨-౪౩ త్యాజ్యాభావః
20	చవి. శు ౧౨-౨౫ రోహి ౨౬-౮ పవ 8-2ల 9-43కు రావ 10-31ల 12-14కు
21	పంచ. శ ౧౫-౧౦ మృగ 30-౪౭ రావ 3-28ల 5-13 కు షష్ఠీ తిథిః
22	షష్ఠీ. ఆ ౧౯-౧౬ ఆర్ద్రా ౩౬-౧౧ త్యాజ్యా భావః శూన్యాతిథిః
23	సప్త. సో. ౨౪-౫ పున ౯౨-౨౬ పవ 9-46ల 11-32 కు సప్తమీ తిథిః శైవనక్తం.
24	అష్ట. మం ౨౯-౨౦ పుష్య ౪౯-౧ ఉవ 7-54 ల 9-40 కు.
25	నవ. బు ౩౪-౩౦ ఆశ్రే ౫౫-30 పవ 3-51ల 5 37కు.
26	దశ. గు ౩౯-౨౯ మఘ ౬౦-౦ సావ 5-27ల 7-13కు.
27	ఏకా. శు ౪౩-౩౯ మఘ ౧-౧౪ పవ 3-15ల 4—59 కు మతత్రయ ౧౧ శి
28	ద్వాద. శ ౪౬.౪౪ పూఫ ౬-౧౪ సా వ 4-15ల 5-57 కు ద్వాదశీ హరివాసరః ౧-౫౮
29	త్రయో. ఆ౪౦-౨౮ ఉఫ ౧౦-౧౨ సావ 6-57ల 8-37కు అస్మిన్నపరరాత్రే నరక ౧౪ శి ప్రయుక్త తైలాభ్యంగః
30	చతు. సో ౪౯-౦ హస్త ౧౨-౫౮ సా వ 7-29ల 9-7 కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః శస్త్ర హతానాముల్కా దానం.
31	● అమా. మం. ౪౦-౧౭ చిత్రా ౧౪-౨౬ సా వ5-30 ల 7-6కు సర్వేషాం 30 స్య అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః దీపావళీ 30 స్య ఉల్కాదానం.

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర కార్తిక శుక్లపక్షః క్రీ.శ. 1978

(క్రీ.శ. 1978 సం. నవంబరు నెల)

తేదీ	వివరము
1	శు.పా. బు ౪౬-౧౮ స్వాతి ౧౪-౪౩ సా వ 5-30ల 7-5కు యాగకాలఃఆకాశదీప ప్రారంభః
2	విది. గు ౪౩-౩ విశా ౧౩-౫౦ పవ 3-31 ల 5-4కు యమ ౨ యాభగినీహస్త భోజనం
3	తది. శు ౩౯-౪ అనూ ౧౧-౫౦ సా వ 4-15ల 5-47 కు
4	చవి. శ. ౩౪-౧౦ జ్యే౯-౧౫ సావ5—23 ల 6-53కు నాగచతుర్థీ మణవాళమహామునితి.న.
5	పంచ.ఆ ౨౦-౫౨ మూల ౫-౫౫ ఉవ 7-0ల 8-30కు సా వ 5-30 ల 7-0కు
6	షష్ఠీ. సో. ౨౩-౪ పూషా ౨-౮ ఉషా ౫౫-౫౪ పవ 2-26ల 3-56కు షష్ఠీ తిథిః
7	సప్త. మం ౧౮-౬ శ్రవ ౫౩-౪౫ ఉవ 9-4 ల 10-33కు తిథి ద్వయం పొయ్గైయాళ్వార్ పిళ్లలోకాచార్యర్ తి. .న
8	అష్ట. బు ౧౧-౯ ధని ౪౯-౪౨ ఉవ 7-23ల 8-53కు భూతత్తాళ్వార్ తి. న.
9	నవ. గు ౫-౨౦ శత ౪౫-౫౦ పవ 8-46 ల 10-16కు పేయాళ్వార్ తి. న.
10	దశ. శు ౦-౨ ఏష్యా ౫౫-౬ పూభా ౪౨-౪౪ ఉవ 6-35ల 8-6కు స్మార్త ౧౧ శి భోధన ౧౧ శి.
11	ద్వాద. శ ౫౧-౫ ఉభా ౪౦-౧౮ పవ 8-29ల 10-1 కు శ్రీవైష్ణవ మాధ్వ ౧౧ శి స్మార్తా నాంద్వాదశీ హరివాసరః ౯-౮ క్షీరాబ్ధి ౧౨ శి వేదనిధి తీ. పు.
12	త్రయో. ఆ ౪౮-౧౦ రేవ ౩౮-౪౮ పవ 10-0 ల 11-34 కు
13	చతు. సో ౪౬-౧౪ అశ్వి ౩౮-౧౫ సావ 5-32 ల 7-7 కు
14	◯ పూర్ణి. మం ౪౫-౨౬ భర ౩౮-౫౩ ఉవ7-12ల8-49కు అన్వాధానం మహాకార్తికీ జ్వాలా తోరణం సాయం చంద్రపూజా దామోదరపూజా.

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీకాలయుక్త నామసంవత్సరకార్తికమాస కృష్ణపక్షః క్రీ.శ.1978

(1978 సం. నవంబరు నెల)

తేదీ	వివరము
15	బ.పా. బు ౪౫-౫౩ కృత్తి ౪౦-౪౦ పవ 10-7ల 11.46 కు యాగకాలః
16	విది. గు ౪౮-౫౨ రోహి ౪౩-౫౫ పవ 3-21 ల 5-2కు తెస 5-48ల వృశ్చికే ఉర్కః ౩౮-౩౪ మధ్యాహ్నాత్పరతో వృశ్చిక సంక్రమణ పుణ్యకాలః
17	తది, శు. ౫౧-౬ మృగ ౪౮-౧౯ శేవ 7-32కు.
18	చవి. శ ౫౫-౧౦ ఆర్ద్రా ౫౩.౩౪ పవ 10-43ల 12—27 కు విద్యానిధి తీ॥ పు.
19	పంచ. ఆ ౬౦-౦ పున ౫౯-౫౦ సా వ 4-55ల 6-41 కు
20	పంచ సో ౦-౧౮ పుష్య ౬౦-౦ పవ 3-3 ల 4-49 కు
21	షష్ఠీ. మం ౫-౩౯ పుష్య ౬-౨౦ రావ 10-59ల 12-45 కు
22	సప్త. బు ౧౦-౫౬ ఆశ్రే ౧౨-౪౮ రావ 12-36ల 2-22 కు శైవనక్తం
23	అష్ట. గు ౭౫-౫౦ మఘ ౧౮-౪౯ రావ 10-31ల 12-15కు నవమీతిథిః
24	నవ. శు. ౭౯-౫౫ పూఫ ౨౪-౫ రా వ 11-38ల 1-21కు శూన్య తిథిః
25	దశ. శ. ౨౨-౫౮ ఉఫ ౨౮-౨౦ రావ 2-28 ల 4-9కు దశమీ తిథిః
26	ఏకా. ఆ. ౨౪-౪౮ హస్త ౩౭-౨౯ రావ 3-8 ల 4-47కు మతత్రయ ౧౧ శి
27	ద్వాద. సో ౨౫-౧౩ చిత్రా ౩౩-౧౧ రావ 1-15 ల 2-52 కు
28	త్రయో. మం ౨౪-౨౯ స్వాతి ౩౩-౪౦ రావ 1-23ల 2-58కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః
29	చతు. బు ౨౨-౩౨ విశా ౩౩-౧౦ రావ 11-29 ల 1-3కు చతుర్దశీ తిథిః వాజసనేయూ 30 స్య పద్మనాభ తీ॥ పు.
30	● అమా. గు ౧౯-౨౬ అనూ ౩౧-౩౪ రావ 12-20 ల 1-52కు తిథిద్వయం అన్వాధానం పిండపితృ యజ్ఞః

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శ. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర మార్గశీర్షమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యాబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1978 (చాంద్రస్తపోమాసః శిశిరర్తుః)
6-22	5-31	1	౧౦		శు.పా. శు ౧౧-౩౮ ప11-1 జ్యే ౨౩-౨౭ వ 3-45 ధృతి ౨౮-౪౦ బవ ౧౧-౩౮ అమృ 3-౨౫ రావ10-58ల 12-25 కు దిన ౨౭-౫౩ కుక్రాం ౨౪ ప యాగకాలః అనధ్యయః చంద్రదర్శన ముత్తరశృంగం శూన్యార్ఘః నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మిథునం రాగం 8-15 వివాహాదీనాం కర్కాటకః మతాం రాగం 9-12 కన్యాపి రహితా రాగం 1-58 తులాపివసుః తెగం 4-48 భు ౨-౪౮ చం ౨౯ పదు 8-37 ల పుదు 12-19ల.
6-22	5-31	2	౧౧	పా ర	విది. శ. ౪-౫ ప8-0 ఏష్యా ౫౨-౨౦ అదితె 4-56 మూల ౧౭-౪౦ ప 1-26 శూల ౧౯-౨౨ కౌల ౪-౫ అమృ 3-౧౨ పవ 11-59 ల 1-26 కు రావ 10-6 ల 11-33 కు దిన ౨౭-౫౨ పాతాభావః జ్యే ౧ ర్కః ౪౪-౭ రంభావ్రతం వివాహాదీనాం మకరః వగం 10-26 గర్భాధానస్య మిథునం మతాం రాగం 8-11 భు ౨-౫౮ చం ౧ మొహర్రం ౧౩౯౯ హిజరీ ప్రారంభః ఉదు 7-52 కు
6-23	5-32	3	౧౨	బు	చవి. ఆ. ౪౯-౦ రా1-59 పూషా ౧౧-౫౦ ప 11-7 గండ ౧౦-౨౮ వణి ౨౨-౪౨ అమృ ౧-౦ సా వ 6-23ం 7-50 కు పునరమృ ౫౧-౫౦ దిన౨౭-౫౨ జ్యే౨ వక్రీ బుధః ౧౪-౧ గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః రాగం 9-4 వివాహాదీనాం కన్యా మతాం రాగం 1-50 భు 3-౯ చం ౨ సాదు 4-2 ల.
6-23	5-32	4	౧౩	కు శ	పంచ. సో ౪౨-౧౨ రా 11-16 ఉషా ౬-౨౨ వ 8-56 వృద్ధి ౧-౨ ధ్రువ ౫౧-౩౨ బవ ౧౫-౩౬ పవ 12-37 ల 2-5 కు అమృ 3౭-3౯ దిన ౨౭-౫౧ మూల ౧ ధనుషి మిత్రస్థః కుజః ౮-౨౭ పూష 3 శనిః 3౬-౪3 నాగపూజా అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః వగం 10-18 గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః చోరః రాగం 9-0 భు 3-౨౧ చం 3 పదు 12-19 లపుదు 2-33 ల త్యా 0-44.
6-24	5-32	5	౧౪	బు	షష్ఠీ. మం 3౬-౧౦ రా 8-52 శ్రవ ౧-3౫ ఉ 7-2 ధని ౫౬-౭ తె5—29 వ్యాఘా ౪౪-౪౫ కౌల ౯-౧౦ పవ 10-46ల 12-16 కు అమృ 33-౨3 దిన ౨౭-౫౦ జ్యే ౧ వక్రీబుధః ౪౪-౪౧ స్కందా పరనామక సుబ్రహ్మణ్య ష ష్ఠీ మల్లారి ష ష్ఠీ సంహార ష ష్ఠీ ఉభయప్రదోషః వివాహాదీనాం కన్యా మతాం రాగం 1-43 తులా పిరహితా తెగం 5-32 భు 3-3౨ చం౪ పదు 8-38 ల రాదు 10-40 ల.
6-24	5-32	6	౧౫	ర	సప్త. బు 3౦-౧౨ సా 6-53 శత౫౪-౫౪ తె 4-22 హర్ష 3౭-౫౦ గర3-౪౨ పవ 12-21 ల 1-53 కు అమృ 3౭-౪౫ దిన ౨౭-౪౯ జ్యే ౨ ర్కః ౧-౭ క్రేకాం ౫౪ ఊ మిత్ర ౭ మీ నందా ౭ మీ అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం 10-11 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం కన్యా రాగం 1-39 భు 3-౪3 చం ౫ పదు 11-37 ల.
6-25	5-32	7	౧౬		అష్ట. గు ౨౭-౨౦ సా 5-21 పూభా ౫3-౮ లా 3-40 వజ్ర 3౦-౪౫ బవ ౨౭-౨౦ పవ 10-35 ల 12-8 కు అమృ 33-౪౨ దిన ౨౭-౪౮ క్రేకాం ౫౪ప కాలబైరవా ౮ మీ వివాహాదీనాం తులా తెగం 4-24 భు 3-౫౫ చం ౬ పదు 10-8 ల పుదు 2-34 ల.
6-26	5-33	8	౧౭	కు బు	నవ. శు ౨౪-3౨ సా 4-15 ఉభా ౫౨-౨౫ రా 3-24 సిద్ధి ౨౬-30 కౌల ౨౪-3౨ పవ 1-10 ల 2-45 కు అమృ ౪౦-3౪ దిన ౨౭-౪౮ మూ ౨ కుజః 3౪-౪౭ అనూ ౪ వక్రీబుధః ౧౪-౧౯ రావే ౫౨ ఊ ప్రళయకల్పః నందినీదేవీపూజా నవగ్రహారంభాదీనాం కన్యా రాజా రాగం 1-31 భు ౪-౬ చం ౭ పదు 8-40 ల పుదు 12-22 ల.
6-26	5-33	9	౧౮	ర	దశ. శ. ౨౨-౫౦ ప 3-34 రేవ ౫౨-౪౭ రా 3-33 వ్యతీ ౨౨-౧౦ గర ౨౨-౫౦ పవ 3-29 ల 5-5 కు అమృ ౪౬-౪౫ దిన ౨౭-౪౭ జ్యే 3 ర్కః ౧౮-౨ శవే ౫౨ ఊ రావే ౫3 ప దశమీతిథిః భు ౪-౧౭ చం ౮ ఉదు 7-57 కు
6-27	5-33	10	౧౯	శు	ఏకా. ఆ. ౨౨-౭ ప 3-18 అశ్వి ౫౪-౨ తె 4-4 వరి ౧౬-౨ భద్ర ౨౨-౭ అమృ 3౫-3౯ రావ 11-59 ల 1-37 కు దిన ౨౭-౪౬ స్వాతీ ౪ బుజాశుక్రః ౫౯-౪3 శవే ౫౪ ప ఏకాదశీ తిథిః మత్స్యత్రయ ౧౧ శ్రీ భు ౪-౨౯ చం ౯ సాదు 4-4 ల.
6-28	5-34	11	౨౦	బు	ద్వాద. సో. ౨౨-౨౨ ప 3-25 భర ౫౬-౧౨ తె 4-57 పం ౧౫-౪౨ బాల ౨౨-౨౨ వవ 2-2 ల 3-42 కు అమృ ౪3-౪౬ దిన ౨౭-౪౫ ప్రాగుదితో బుధః ౨౨-౨౦ అనూ 3 వక్రీ బుధః 3౦-౪౪ ద్వాదశీ తిథిః మత్స్య ౧౨ శ్రీ అఖండ ౧౨ శ్రీ భు ౪-౪౧ చం ౧౦ పదు 12-23 ల పుదు 2-36 ల.
6-28	5-34	12	౨౧	ర కు	త్రయో. మం ౨3-3౪ ప 3-54 కృత్తి ౫౯-౧౭ తె 6-11 శివ ౧3-3౪ తైతు ౨3-3౪ సావ 5-34 ల 7-15 క అమృ ౫౨-౫౮ దిన ౨౭-౪౫ జ్యే ౪ ర్కః 3౪-౪౬ మూల 3 కుజః ౫౯-౫3 హనుమద్వ్రతం పాషాణ ౧౪ శ్రీ స్వాధ్యాయః భు ౪-౫౨ చం ౧౧ పదు 8-43 ల రాదు 10-44 ల.
6-29	5-34	13	౨౨		చతు. బు ౨౫-౪౨ సా 4-46 రోహి ౬౦-౦ 24-0 సిద్ధ ౧౨-౭ వణి ౨౫-౪౨ రా వ 11-15 ల 12-57 కు అమృ ౫౪-౪౧ దిన ౨౭-౪౫ అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః పగం 9-44 వివాహాదీనాం కర్కాటకః రాగం 8-25 భు ౫-౨ చం ౧౨ పదు 11-40 ల.
6-29	5-34	14	౨3		○ పూర్ణి. గు ౨౮-౫౦ సా 6-1 రోహి 3-౧౫ ఉ 7-47 సాధ్య ౧౧-౨౭ బవ ౨౮-౫౦ పవ 1-51 ల 3-35 కు అమృ ౪౪-౨౫ దిన ౨౭-౪౪ అన్వాధానం గురు ౧౫ సీ దత్త జయన్తీ చంద్రపూజా సువర్ణ లవణ దానం నవగ్రహారంభాదీనాం కన్యా రాగం 1-9 భు ౫-౧౪ చం ౧3 పదు 10-12 ల పుదు 2-37 ల.
6-30	5-35	15	౨౪	పా ర బు	బ.పా. శు 3౨-౫౫ సా 7-40 మృగ ౮-౧3 ప 9-47 శుభ ౧౧-30 బాలు ౦-౫౧ సా వ 7-0 ల 8-45 కు అమృ ౪౬-3౮ దిన ౨౭-౪3 పాతాభావః మూల౧ ధనుషి మిత్రస్థో ఽర్కః ౫౧-౨3 బుధ వక్రత్యాగః 3౭-౫౦ రాశ్యాది బుధః ౭-౧౧-౪౭-౨౬ యాగకాలః ప్రవేశాత్పూర్వదినే ధనుస్సంక్రమణ పుణ్యకాల శ్శూన్యార్ఘః భు ౫-౨౫ భు ౫-3౪ చం ౧౪ పదు 8-44ల పుదు 12-25 ల.
6-30	5-35	16	౨౫		విది శ 3౮-౦ రా 9-42 ఆర్ద్ర ౧౪-౭ ప 12-9 శుక్ల ౧౨-౨౦ తైతు ౫-౨౮ రావ 1-30 ల 3-17 కు అమృతాభావః దిన ౨౭-౪3 గవే కువే ౧౪ ఊ పరశురామ జయన్తీ భు ౦-౨ చం ౧౫ పదు 8—0 కు.
6-31	5-36	17	౨౬	కు శు	తది ఆ ౪3-౫౭ రా 12-6 పున ౨౦-౫౨ ప 2-52 బ్రహ్మ ౧3-౫౦ వణి ౧౧-౫౮ అమృ ౧౪-౧౨ రావ 11-52 ల 1-40 కు దిన ౨౭-౪౨ మూల ౪ కుజః ౨3-౪౪ విశాఖ శుక్రః ౨౧-౨ గవే కువే ౨౧ ప ప్రదోషాభావః గర్భాధానాదీనాం కర్కాటకః రాగం 8-11 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం తులా రాగం 3-46 భు ౦-౧3 చం ౧౬ సాదు 4-8 ల

క్రీ. శ. 1978 సం. డిసెంబరు

(అగ్రహాయణ) మార్గశిర

మీ	వృ	మే	మీ
గు	శు.౫ సో. ధనుషి కుజః		కే
.రా	ఓ.౧ శు ధనుషి శని		
	శ	ర. కు ం	

6-31	5-36	18	౨౭		చవి	సా ౫౦-౩౨ రా 2-44 పుష్య ౨౮-౨౦ ఉ 5-51 ఐం ౧౫-౫౨ బవ ౧౭-౧౪ అమృ ౧౦-౨౦ త్యాజ్యభావః దిన ౨౭-౪౨ అన్నప్రాశనాదీనాం పకరః చోరః ప గం 9-25 భు ౦-౨౪ చం ౧౭ పదు 12-27 ల పుదు 2-39 ల
6-32	5-37	19	౨౮		పంచ	ఉం ౫౭-౨౦ తె 5-28 ఆశ్లే ౩౬-౭ రా 8-59 వైధృ ౧౮-౧౫ కౌల ౨౩-౫౫ పవ 8-19 ల 10-7 కు అమృ ౩౧-౩౫ దిన ౨౭-౪౨ మూల ౨ ర్కః ౭-౫౪ వివాహస్య వృశ్చికః తె గం 4-35 భు ౦-౩౫ చం ౧౮ పదు 8-46 ల రాదు 10-47 ల
6-33	5-38	20	౨౯	బు	షష్ఠి	బు ౬౦-౦ 24-0 మఘ ౪౩-౪౫ రా 12-3 విష్క ౨౦-౩౮ గర ౩౦-౩౪ పవ 10-31 ల 12-19 కు అమృ ౩౭-౦ దిన ౨౭-౪౨ అనూ ౪ బుజా గ్బుధః ౧౦-౩౨ క్రాం ౪౩ ఊ వివాహస్య కర్కటకః సా గం 7-58 భు ౦-౪౬ చం ౧౯ పదు 11-43 ల
6-33	5-38	21	30	కు	షష్ఠి.	గు ౩-౪౮ ప 8-4 పూఫ ౫౦-౪౫ రా 2-51 ప్రీతి ౨౨-౩౭ వణి ౩-౪౮ పవ 8-59 ల 10-46 కు అమృ ౩౨-౫౩ దిన ౨౭-౪౨ పూషా ౧ కుజః ౪౬-౨౨ శుక్రాం ౫౧ ప రాక్రాం ౫౦ ఊ భు ౦-౫౬ చం ౨౦ పదు 10-15 ల పుదు 2-40 ల సౌర శిశిరర్తు ప్రారంభః తపో మాసారంభః
6-34	5-39	22	౧	ర శు	సప్త.	శు ౯-౧౮ ప 10-17 ఉఫ ౫౬-౨౨ తె 5-7 ఆయు ౨౩-౪౮ బవ ౯-౧౮ పవ 10-44 ల 12-29 కు అమృ ౩౬-౪౧ దిన ౨౭-౪౨ మకరాయణ ౧౦-౪౫ పూషా ౩ ర్కః ౨౪-౧౫ విశా ౨ శుక్రః ౨౫-౫ రాక్రాం ౫౭ పశ్చైసంక్రాంతి సోష్ట్రకాః ఉభయాసంధ్యయః ప్రవేశాత్పూర్వత ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలః భు ౧-౭ చం ౨౧ పదు 8-48 ల పుదు 12-29 ల. [రా గం 3-23 వృశ్చికోఽపి సుతాం తె గం 4-19 భు ౧-౧౮ చం ౨౨ ఉదు 8-3 కు.
6-34	5-39	1978 డిసెంబరు 23	పుష్య ౨		అష్ట.	శ ౧౩-౨౨ ప 11-55 హస్త ౬౦-౦ 24-0 సౌభా ౨౩-౪౫ కౌల ౧౩-౨౨ పవ 2-4 ల 3-46 కు అమృ ౪౪-౧౯ దిన ౨౭-౪౨ వివాహాదీనాం తులా
6-35	5-40	24	౩	బు శ	నవ.	ఆ ౧౫-౨౮ ప 12-46 హస్త ౦-౧౮ ఉ 6-42 శోభ ౨౨-౧౦ గర ౧౫-౨౮ పవ 2-57 ల 4-36 కు అమృ ౪౫-౪౦ దిన ౨౭-౪౨ జ్యే ౧ బుధః ౧౬-౨౪ శని వక్రారంభః ౫౦-౨౭ రాశ్యాది శనిః ౪-౨౦-౨౨-33 కేతే ౧ ఊ భు ౧-౨౯ చం ౨౩ సాదు 4-11 ల.
6-35	5-40	25	౪	ర	దశ.	సో ౧౫-౨౨ ప 12-44 చిత్ర ౨-౧౦ ఉ 7-27 అతి ౧౮-౫౮ భద్ర ౧౫-౨౨ పవ 1-1 ల 2-37 కు అమృ ౩౯-౫౭ దిన ౨౭-౪౨ మూల ౪ ర్కః ౪౦-౩౧ కేతే ౩ ప ఏకాదశీ తిథిః భు ౧-౪౦ చం ౨౪ పదు 12-30 ల పుదు 2-42 ల.
6-35	5-40	26	౫	కు శు	ఏకా.	మం ౧౩-౨ ప 11-48 స్వా ౧-౫౨ ఉ 7—20 విశా ౫౭-౩౫ తె 6-22 సుక ౧౩-౫౭ బాల ౧౩-౨ పవ 12-42 ల 2-14 కు అమృ ౩౦-౨౦ దిన ౨౭-౪౨ పూషా ౨ కుజః ౭-౫౪ విశా ౩ శుక్రః ౫౨-౪౦ పుత్రత్రయ ౧౧ శ్రీ భు ౧-౫౦ చం ౨౫ పదు 8-50 ల రాదు 10-51 ల.
6-36	5-41	27	౬	బు	ద్వాద.	బు ౮-౩౫ ప 10—2 అనూ ౫౫-౧౨ తె 4-41 ధృతి ౭-౧౮ శూల ౫౧-౫౫ తైతి ౮-౩౫ పవ 10-5 ల 11-34 కు అమృ ౩౧-౨ దిన ౨౭-౪౨ జ్యే ౨ బుధః ౨౪-౪౨ భు ౨-౧ చం ౨౬ పదు 11-46 ల.
6-36	5-41	28	౭	ర	త్రయో.	గు ౨-౨౨ ఉ 7-33 జ్యే ౫౨-౨౫ సతు తె 4-31 జ్యే ౪౯-౩౨ రా 2-25 గండ ౫౦-౦ వణి ౨-౨౨ పవ 9-45 ల 11-12 కు అమృ ౨౯-౩౭ దిన ౨౭-౪౩ పూషా ౧ ర్కః ౫౬-౪౨ రక్రాం ౪౯ ఊ ౫౭ ప శైవసక్తం మాసశివరాత్రిః భు ౨-౧౨ చం ౨౭ పదు 10-18 ల పుదు 2-43 ల
6-36	5-41	29	౮	పా	● అమా.	ఆ ౪౬-౧౪ రా 1-6 మూల ౫౨-౫౨ రా 11-45 వృద్ధి ౩౯-౫౭ చతు ౨౦-౩౨ పవ 9-32 ల 10-57 కు అమృ ౨౮-౪౦ రాప 10-20 ల 11-45 క మ ౨౭-౪౩ పితాభావః క్రాంకు క్రాం ౪౨ ఊ సర్వేషాం 30 స్యాం అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః భు ౨-౨౩ చం ౨౮ పదు 8-51 ల పుదు 12-32 ల

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర మార్గశిర మాసమందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు—గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

ఇ॥ తే	శా॥ తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు: వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు: వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల
1	౧౦	7-28	9-35	11-26	1- 5	2-42	4-27	6-27	8-39	10-50	12-56	3- 1	5-10
2	౧౧	7-24	9-31	11-22	1- 1	2-38	4-23	6-23	8-35	10-47	12-52	2-57	5- 6
3	౧౨	7-20	9-27	10-18	12-57	2-34	4-19	6-19	8-31	10-43	12-49	2-53	5- 2
4	౧౩	7-16	9-23	11-15	12-53	2-30	4-15	6-15	8-27	10-39	12-45	2-49	4-58
5	౧౪	7-12	9-19	11-11	12-50	2-26	4-11	6-11	8-23	10-35	12-41	2-45	4-54
6	౧౫	7- 8	9-15	11- 7	12-46	2-22	4- 7	6- 7	8-19	10-31	12-37	2-41	4-50
1978 డిసెంబరు 7	మార్గశిర ౧౬	7- 4	9-11	11- 3	12-42	2-18	4- 3	6- 3	8-15	10-27	12-33	2-37	4-46
8	౧౭	7- 0	9- 7	10-59	12-38	2-14	3-59	6- 0	8-12	10-23	12-29	2-34	4-43
9	౧౮	6-57	9- 3	10-55	12-34	2-10	3-55	5-56	8- 8	10-19	12-25	2-30	4-39
10	౧౯	6-53	8-59	10-51	12-30	2- 6	3-51	5-52	8- 4	10-14	12-21	2-26	4-35
11	౨౦	6-49	8-55	10-47	12-26	2- 2	3-47	5-48	8- 0	10-10	12-17	2-22	4-31
12	౨౧	6-45	8-51	10-43	12-22	1-59	3-43	5-44	7-56	10- 7	12-13	2-18	4-27
13	౨౨	6-41	8-47	10-39	12-18	1-55	3-39	5-40	7-52	10- 3	12- 9	2-14	4-23
14	౨౩	6-37	8-44	10-35	12-14	1-51	3-36	5-36	7-48	10- 0	12- 5	2-10	4-19
15	౨౪	6-33	8-40	10-31	12-10	1-47	3-32	5-32	7-44	9- 56	12- 2	2- 6	4-15

ఇ॥ తే	శా॥ తే	పగటియందు లగ్నాంతకాలములు: ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు: మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి
16	౨౫	8-36	10-28	12- 6	1-43	3-28	5-28	7-40	9-52	11-58	2- 2	4-12	6-25
17	౨౬	8-32	10-24	12- 2	1-39	3-24	5-24	7-37	9-48	11-54	1-59	4- 8	6-21
18	౨౭	8-28	10-20	11-58	1-35	3-20	5-20	7-33	9-44	11-50	1-55	4- 4	6-17
19	౨౮	8-25	10-16	11-54	1-32	3-17	5-17	7-29	9-41	11-47	1-51	4- 0	6-13
20	౨౯	8-21	10-12	11-50	1-28	3-13	5-13	7-25	9-37	11-43	1-47	3-56	6-10
21	30	8-17	10-9	11-47	1-24	3- 9	5- 9	7-21	9-33	11-39	1-43	3-53	6- 6
1978 డిసెంబరు 22	౧	8-13	10-5	11-44	1-20	3- 5	5- 6	7-18	9-29	11-35	1-40	3-49	6- 2
23	పుష్య ౨	8- 9	10-1	11-40	1-16	3- 1	5- 2	7-14	9-25	11-31	1-36	3-45	5-58
24	౩	8- 6	9-57	11-36	1-13	2-58	4-58	7-10	9-22	11-28	1-32	3-41	5-54
25	౪	8- 2	9-53	11-32	1- 9	2-54	4-54	7- 6	9-18	11-24	1-28	3-37	5-50
26	౫	7-58	9-50	11-29	1- 5	2-50	4-50	7- 2	9-14	11-20	1-24	3-34	5-46
27	౬	7-54	9-46	11-25	1- 1	2-46	4-46	6-58	9-10	11-16	1-20	3-30	5-43
28	౭	7-50	9-42	10-21	12-57	2-42	4-43	6-55	9- 6	11-12	1-16	3-26	5-39
29	౮	7-46	9-38	11-17	12-53	2-38	4-39	6-51	9- 2	11- 8	1- 8	3-22	5-35

శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర పౌషమాసః శకః౧౯౦౦కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హ్యాణశకః 1978–79 (చాన్ద్రస్తుపస్యమాసః శిశిరర్తుః)

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇ. తే.	శ. తే.	గ్రహ	
6-37	5-42	30	౯	కు బు శు	శు.పా. శ ౩౭-౧౨ రా 9-30 పూషా ౩౫-౪౨ రా 8-54 ధ్రువ ౨౯-౨౮ కిం ౧౧-౪౨ వవ 8-13ల 9-37 కు అమృ ౨౫-౮ రాప 3-56ల 5-20కు దిన ౨౭-౪౪ పూషా 3 కుజః ౨౮-౧౮ జ్యే 3 బుధః ౧౨-౮ విశాఖ వృశ్చికే సమస్తశుక్రః ౫౮-3 రక్రాం కుక్రాం ౩౬ వయాగకాలః భు ౨-౩౪ చం ౨౯ పదు 8-6 కు.
6-38	5-43	31	౧౦		విది. ఆ ౨౮-౧౦ సా 5-54 ఉషా ౨౮-౩౦ సా 6-2 వ్యా ౧౮-౫౫ బాలు ౨-౪౧ అమృ ౧౪-౨౫ రా వ 9-35 ల 11-0 కు పునర్వసు ౫౮-౪౨ దిన ౨౭-౪౪ చంద్రదర్శనముత్తర శృంగ మత్స్యార్హః అన్నప్రాశనా దీనాం మకరః వ గం 8-35 మీనో ౭ ఏ వ గం 11-35 భు ౨-౪౪ చం 30 పాదు 4-14 ల.
6-38	5-44	1	౧౧	ర బు గు	తది. సో ౧౯-౩౫ వ 2-28 శ్రవ ౨౧-౪౮ వ 3-21 హర్ష ౮-౪౨ వజ్ర ౫౦-౨౨ గర ౧౯-౩౫ సా వ 6-58 ల 8-24 కు అమృ ౫౨-౨౭ దిన ౨౭-౪౫ పూషా ౨ రక్షః ౧౨-౪౭ జ్యే ౪ బుధః ౪౮-౨౧ పుష్య3 వక్రీ గురుః ౫౧-౩౯ తిథిద్వయం భు ౨-౫౫ చం ౧ సఫర్ పదు 12-33 ల పుదు 2-46 ల.
6-38	5-44	2	౧౨		చవి. మం. ౧౧-౫౨ వ 11-23 ధని ౧౫-౫౪వ 1-0 సిద్ధి ౫౦-౨౨ భద్ర ౧౧-౫౨ సావ 7-38ల 9-6కు అమృ ౫౪-౩౮ ది ౨౭-౪౫ భౌమ ౪ ర్థి భు 3-౬ చం౨ పదు 8-53ల రాడు 10-54ల.
6-39	5-45	3	౧౩	కు శు	పంచ. బు ౫-౧౫ వ 8-45 శత ౧౧-౧౨ వ 11-8 వ్యతీ ౪౨-౪౨ బాలు ౫-౧౫ సా వ 5-11 ల 6-42 కు అమృ ౪౯-౧ దిన ౨౭-౪౬ పూషా ౪ కుజః ౪౭-౪౫ అనూ ౧ శుక్రః ౪౮-౪౦ క్రాం ౧౧ శౌ అన్నప్రాశనాదీనాం మకరః వ గం 8-22 భు 3-౧౭ చం 3 పదు 11-50 ల.
6-39	5-45	4	౧౪	ర బు	షష్ఠి. గు ౦-౫ ఉ6-41 ఏష్వి ౫౬-౨౨ సప్త తె5-14 పూభా ౭-౫౫ వ 9-49 వరి ౩౬-౧౮ తై ౦-౫ సా వ 7-8ల 8-41కు అమృ ౫౪-౨౯ దిన ౨౭-౪౬ పూషా 3 రక్షః ౨౯-౫ మూల ౧ ధనుషి సమస్తో బుధః ౧౭-౩౪ క్రాం ర వ భు 3-౨౮ చం ౪ పదు 10-22 ల పుదు 2-48 ల.
6-39	5-46	5	౧౫		సప్త. శు ౫౪-౨౪ తె 4-25 ఉభా ౬-౧౦ ఏ 9-7 వరి ౩౯-౭ నిష్టి ౨౫-౨౬ రవ 9-4ల 10-40కు అమృ ౫౯-౫౮ దిన ౨౭-౪౭ రావే ౬ శౌ భు 3-౩౮ చం ౫ పదు 8-54 ల పుదు 12-36 ల.
6-39	5-47	6	౧౬	బు	నవ. శ. ౫౩-౫౪ తె4-13 రేవ ౫-౫౭ వ 9-2 శివ ౨౭-౧౦ బాలు ౨౪-౧౦ అమృ౪౮-౫౦ తెవ 5-27ల దిన ౨౭-౪౮ మూల ౨ బుధః ౪౨-౬ శవేఽ [రావే౬ వ భు 3-౪౯ చం ౬ పదు 8-10 కు.
6-40	5-48	7	౧౭	ర శు	దశ. ఆ ౫౪-౪౫ తె4-34 అశ్వి ౭-౧౦ వ 9-32 సిద్ధ ౨౪-౨౦ తైతు ౨౪-౧౮ శేష 7-5కు సావ 7-32ల 9-12కు అమృ ౫౭-౧౨ దిన ౨౭-౪౯ పూషా ౪ రక్షః ౪౫-౬ అనూ ౨ శుక్రః ౨౮-౩౧ శవే ర వ భు ౪-౦ చం ౭ పాదు 4-18 ల.
6-40	5-48	8	౧౮	శ కు	ఏకా. సో. ౫౬-౫౪ తె5-26 భర ౯-౪౪ ఏ 10-34 సాధ్య ౨౨-౩౨ వణి ౨౫-౫౦ రావ 11-19ల 1-1కు దిన ౨౭-౫౦ షడశీతి ముఖం ౨౩-౨౨ ఉషా ౧ కుజః ౬-౨౨ స్మార్త ౧౧ శి పూర్వానాం తూపదాసద్వయం వైకుంఠ (ముక్కోటి) ౧౧ శ్రీరంగద్వారస్థ భగవదాలోకన మహోత్సవః రైవత మన్వాదిః భు ౪-౧౧ చం ౮ పదు 12-37 ల పుదు 2-51 ల త్యా 0-45.
6-40	5-48	9	౧౯	బు	ద్వాద. మం ౬౦-౦ 24-0 కృత్తి ౧౩-30 వ 12-4 శుభ ౨౧-౪౦ బవ ౨౮-30 అమృ ౭-౭ తె వ 5–19ల దిన ౨౭-౫౧ మూల 3బుధః 3-౭ స్మార్తానాం ద్వాదశీ హరివాసరః ౧౨-౪౨ శ్రీ వైష్ణవ ౧౧ శి కూర్మ ౧౨ శ్రీ ప్రదోషభవః భు ౪-౨౨చం ౯ పదు 8-55 ల రాడు 10-58ల
6-40	5-49	10	౨౦		ద్వాద. బు ౦-౭ ఉ6-43 రోహి ౧౦-౧౨ వ 1-57 శుక్ల ౨౧-౩౨ బాలు ౦-౭ శేవ 7-3కు అమృ ౯-౩౪ రావ 8-4ల 9-49కు పునర్వసు ౫౯-౪౪ దిన ౨౭-౫౨ కువే ౧౮ ఊ భు ౪-౩౨ చం ౧౦ పదు 11-53 ల.
6-41	5-50	11	౨౧	ర బు శు	త్రయో గు ౪-౧౫ వ 8-23 మృగ ౨౩-౪౫ సా 4-11 బ్రహ్మ ౨౨-౨ తైతు ౪-౧౫ రావ 1-28ల 3-14 కు దిన ౨౭-౫౩ ఉషా ౧ రక్షః ౧-౨౧ మూల ౪ బుధః ౨౧-౧౮ అనూ 3 శుక్రః ౦-౧౩ రవే ౧ శౌ ౨౪ వ కువే ౨౪ వ భు ౪-౪౩ చం ౧౧ పదు 10-24 ల పుదు 2-51 ల.
6-41	5-51	12	౨౨	పా కు	చతు శు ౯-౧౨ ఏ 10-22 ఆర్ద్రా 30-౫ సా 6-43 ఐం ౨౩-౧౦ వణి ౯-౧౨ అమృ ౨-౨౭ త్యాజ్యాభవః ది ౨౭-౫౪ పతాభావః ఉషా ౨ మకరే ఉచ్చేకుజః ౨౪-౯ తూలపరీక్షా భు ౪-౫౪ చం ౧౨ పదు 8-56ల పుదు 12—38 ల
6-41	5-51	13	౨౩	బు	○ పూర్ణి శ ౧౪-౫౫ వ 12-39 పున ౩౭-3 రా 9-30 వైధృ ౨౪-౪౮ బవ ౧౪-౫౫ వవ 8-6ల 9-53కు అమృ 30-౨౧ తెవ 6-30ల దిన ౨౭-౫౫ పూషా ౧ బుధః ౩౭-౧౩ ప్రతిపత్తిథిః అన్వాధానం అన్నప్రాశనాదీనాం మీనః వ గం 10-42 భు ౫-౪ చం ౧౩ పదు 8-11 కు.
6-41	5-52	14	౨౪	ర శు శ	బ పా ఆ ౨౧-౭ వ 3-8 పుష్య ౪౪-30 రా 12-29 విష్కం ౨౬-౫౦ కౌలు ౨౧-౭ శేవ 8-18కు అమృ ౨౬-౩౧ దిన ౨౭-౫౬ ఉషా ౨ మకరేశ్చతుర్థోం రక్షః ౧౭-౪౩ అనూ ౪ శుక్రః ౨౫-౧౪ పూషా ౨ వక్రీ శనిః ౭-౦ శూన్యా తిథిః యాగకాలః వ్యతీపాత యోగః ప్రవేశాత్పరతో మకర సంక్రమణ పుణ్యకాల స్వపూర్వః భు ౫-౧౬ భు ౫-౧౮ చం ౧౪ పాదు 4-22 ల
6-41	5-52	15	౨౫	బు	విది సో ౨౭-౪౮ సా 5-48 ఆశ్లే ౫౭-౧౫ రా 3-35 ప్రీతి ౨౯-౮ గర ౨౭-౪౮ వవ 2-56ల 4-44 కు అమృ ౪౭-౪౩ దిన ౨౭-౫౭ పూషా ౨ బుధః ౫౧-౮ భు ౦-౭ చం ౧౫ పదు 12-39 ల పుదు 2-52 ల
6-41	5-53	16	౨౬	కు	తది. మం ౩౪-౩౨ రా 8-30 మఘ ౬౦-౦ 24-00 ఆయు 30-౩౨ వణి ౧-౧౦ సావ 5-7 ల 6-55కు అమృ ౫౩-౧౧ దిన ౨౭-౫౯ ఉషా 3 కుజః ౪౧-౧౫ ఉభయ ప్రదోషః భు ౦-౧౭ చం ౧౬ పదు 8-56ల రాడు 11-0 ల.
6-41	5-53	17	౨౭	ర బు	చవి. బు ౪౧-౪ రా 11-7(పూ.ఫ ౬౦-౦౦ 24-00) సౌభా 33-౪౭ బవ ౭-౫౦ వవ 3-40ల 5-28కు అమృ ౪౯-౨౨ దిన ౨౮-౦ ఉషా 3 రక్షః ౩౪-౧౦ ప్రాగస్తమితో బుధః ౪౨-౨౨ శ్రవిష్ఠా ౧ శుక్రః ౪౫-౨ శక్రాం ౧ శౌ భు ౦-౨౬ చం ౧౭ పదు 11-56 ల.

1979 సం. జనవరి నెల — శక ౧౯౦౦ శిశిర ఋతువు పుష్య 1 నెల

మీ	వృ	మే	మి
గు	శు.౧౪ వృశ్చికే శుక్రః ౬ గు, ధనుషి బుధః ౧౪ బు.ఘ కరే కుజః బ. ౧ఆ. మకరే రవిః ౧౧ బు. మకరే బుధః		కే
రా శ			
		బు శు	ర. కు

6-42	5-54	18	౨౮	బు	పంచ. గు ౪౬-౫౨ రా 1-27 పూఫ ౭-౧౦ 9-37 శోభ ౩౫-30 కౌలు ౧౩-౫౭ సావ 5-36 ల 7-22 కు అమృ ౫౩-౫౪ దిన ౨౮-౧ పూషా 3 బుధః ౩-౭ శక్రాం ౮ ప ద్రాక్రాం ౭ ఘ భు ౦-౩౬ చం ౧౮ పదు 10-26 ల పుదు 2-55 ల.
6-42	5-55	19	౨౯	రా	షష్ఠి. శు ౫౧-౩౫ రా 3-20 ఉఫ ౧౩-౫౨ ప 12-15 అతి ౩౬-30 గర ౧౯-౧౩ రావ 9-23 ల 11-7 కు అమృతాభావః దిన ౨౮-౩ పూఫ ౪ రాహుః పూభా ౨ కేతుః ౪౮-౪౫ ద్రాక్రాం ౧౪ ప భు ౦-౪౫ చం ౧౯ పదు 8-57 ల పుదు 12-41 ల.
6-42	5-56	20	30	ర కు బు	సప్త. శ ౫౪-౮౮ తె 4-33 హస్త ౧౯-౮ ప 2-21 సుక ౩౬-౨౦ విష్టి ౨౩-౬ అమృ ౨-౪౮ రావ 10-50 ల 12-32 కు దిన ౨౮-౪ కుంభాయనం ౩౯-౫౨ ఉషా ౪ రవిః ౫౦-౩౭ ఉషా ౪ కుజః ౫౭-౩౫ పూషా ౪ బుధః ౧౩-౨౨ కవే ౧౯ ఊ మధ్యాహ్నాత్పరతో హరిపదపుణ్యకాలః భు ౦-౫౫ చం ౨౦ పదు 8-13 కు సౌరతపస్య మాసారంభః
6-42	5-56	21	౧	శు	అష్ట. ఆ ౫౫-౪౮ తె 5-1 చిత్రా ౨౨-౪౨ ప 3-47 ధృతి ౩౪-౪౮ బాలు ౨౫-౧౩ అమృ ౫-౪౫ రావ 9-32 ల 11-10 కు దిన ౨౮-౬ జ్యే ౨ శుక్రః ౦-౨౩ కవే ౨౩ ప శైవనక్తం త్రిస్పోటకాః భు ౧-౪ చం ౨౧ సాదు 4-26 ల.
6-42	5-57	22	౨	బు	నవ. సో ౫౪-౪౫ తె 4-36 స్వాతి ౨౪-౧౮ సా 4-25 శూల ౩౧-౩౮ తైతు ౨౫-౧౬ అమృ ౧-౪౨ రావ 9-58 ల 11-33 కు దిన ౨౮-౭ ఉషా ౨ బుధః ౨౧-౫౫ భు ౧-౧౩ చం ౨౨ పదు 12-42 ల పుదు 2-56 ల.
6-41	5-57	23	౩		దశ. మం ౫౧-౪౦ రా 3-21 విశా ౨౩-౪౭ సా 4-12 గండ ౨౬-౫౦ వణి ౨౩-౧౩ అమృ ౨-౦ రావ 8-2 ల 9-34 కు పునరమృ ౫౬-౨౦ దిన ౨౮-౯ భు ౧-౨౩ చం ౨౩ పదు 8-58 ల రాదు 11-4 ల.
6-41	5-57	24	౪	ర బు శు	ఏకా. బు ౪౬-30 రా 1-17 అనూ ౨౧-౧౪ ప 3-11 వృద్ధి ౨౦-౨౦ బవ ౧౯-౫ రావ 8-22 ల 9-51 కు అమృ ౫౬-౨౭ దిన ౨౮-౧౦ శ్రవ ౧ రవిః ౭-౧౨ ఉషా ౨ మకరే సమస్తో బుధః ౨౮-౫౨ జ్యే 3 శుక్రః ౧౨-౮ మతత్రయ ౧౧ శి భు ౧-౩౨ చం ౨౪ పదు 11-58 ల.
6-41	5-58	25	౫	కు	ద్వాద. గు ౩౯-౪౦ రా 10-33 జ్యే ౧౬-౫౨ ప 1-26 ధ్రువ ౧౨-౨౦ కౌలు ౧౩-౫ రావ 8-39 ల 10-6 కు అమృ ౫౬-౩౫ దిన ౨౮-౧౨ శ్రవ ౧ కుజః ౧౩-౨౦ భు ౧-౪౨ చం ౨౫ పదు 10—28 ల పుదు 2-58 ల.
6-41	5-59	26	౬	పా బు	త్రయో. శు ౩౧-౨౮ సా 7-16 మూల ౧౧-౦ ప 11-5 వ్యా ౩-౮ హర్ష ౪౯-౫౦ గర ౫-౩౩ పవ 9-38 ల 11-5 కు సావ 7-35 ల 9-0 కు అమృ ౫౩-౨౮ దిన ౨౮-౧౪ పూతాభావః ఉషా 3 బుధః ౩౪-౫ శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః భు ౧-౫౧ చం ౨౬ పదు 8-57 ల పుదు 12-43 ల.
6-41	5-59	27	౭	ర శు	చతు. శ ౨౨-౨౨ ప 3-38 పూషా ౪-౫ ప 8-19 ఉషా ౫౨-౨౭ తె 5-18 వజ్ర ౪౨-౧౨ శకు ౨౨-౨౨ పవ 3-19 ల 4-43 కు అమృ ౫౨-33 దిన ౨౮-౧౫ శ్రవ ౨ రవిః ౨౩-౫౨ జ్యే ౪ శుక్రః ౨౦-౪౯ ద్రక్రాం కుక్రాం ౫౬ ఊ తిథిద్వయం సర్వేషాం 30 స్యా అన్వాధానం భు ౨-౧ చం ౨౭ పదు 8-12 కు
6-41	6-00	28	౮	బు గు	● అమా. ఆ ౧౨-౫౦ ప 11-49 శ్రవ ౪౮-౫౦ రా 2-13 సిద్ధి ౩౧-౧౫ నాగ ౧౨-౫౦ పవ 8-47 ల 10-11 కు అమృ ౨౬-౧౧ తెవ 5-44 ల. దిన ౨౮-౧౭ ఉషా ౪ బుధః ౩౭-౩౭ పుష్య ౨ వక్రీగురుః ౯-౦ ద్రక్రాం కుక్రాం ౪౯ ప పిండపితృయజ్ఞః యాగకాలః వ్యతీపాతాఖ్యో అలభ్యయోగః భు ౨-౧౧ చం ౨౮ సాదు 4-29 ల.

క్రీ. శ. 1979 సం. జనవరి నెల — పుష్య

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీకాలయుక్తనామ సంవత్సర పౌష మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు-గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

క్రీ. శ. 1979 సంll జనవరి నెల — పుష్య

ఇll తే	శll తే	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
30	౯	7-42	9-34	11-13	12-49	2-34	4-35	6-47	8-58	11- 4	1- 9	3-18	5-31
31	౧౦	7-38	9-30	11- 9	12-45	2-30	4-31	6-43	8-54	11- 0	1- 5	3-14	5-27
1	౧౧	7-34	9-26	11- 5	12-42	2-26	4-27	6-39	8-50	10-56	1- 1	3-10	5-23
2	౧౨	7-30	9-22	11- 1	12-38	2-22	4-23	6-35	8-47	10-53	12-57	3- 6	5-19
3	౧౩	7-27	9-18	10-57	12-34	2-18	4-19	6-31	8-43	10-49	12-53	3- 2	5-15
4	౧౪	7-23	9-14	10-53	12-30	2-14	4-15	6-27	8-39	10-45	12-49	2-58	5-11
5	౧౫	7-19	9-10	10-49	12-26	2-10	4-11	6-23	8-35	10-41	12-45	2-54	5- 7
6	పుష్య ౧౬	7-14	9- 6	10-45	12-22	2- 6	4- 7	6-19	8-31	10-37	12-41	2-50	5- 4
7	౧౭	7-10	9- 2	10-41	12-18	2- 2	4- 3	6-15	8-26	10-32	12-37	2-46	4-59
8	౧౮	7- 6	8-58	10-37	12-14	1-58	3-59	6-11	8-22	10-28	12-33	2-42	4-55
9	౧౯	7- 2	8-54	10-33	12- 9	1-54	3-54	6- 7	8-18	10-24	12-29	2-38	4-51
10	౨౦	6-58	8-50	10-29	12- 5	1-50	3-50	6- 3	8-14	10-20	12-25	2-34	4-47
11	౨౧	6-54	8-46	10-25	12- 1	1-46	3-47	5-59	8-10	10-16	12-21	2-30	4-42
12	౨౨	6-50	8-42	10-21	11-57	1-42	3-42	5-54	8- 6	10-12	12-16	2-26	4-39
13	౨౩	6-46	8-38	10-16	11-53	1-38	3-38	5-50	8- 2	10- 6	12-12	2-22	4-35

1979 జనవరి నెల — పుష్య

ఇll తే	శll తే	ధను	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి
		పగటియందు లగ్నాంతకాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు					
14	౨౪	6-42	8-33	10-12	11-49	1-34	3-34	5-46	7-58	10- 4	12-9	2-18	4-31
		మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను
15	౨౫	8-30	10-9	11-45	1-30	3-31	5-43	7-54	10-0	12- 5	2-14	4-27	6-34
16	౨౬	8-26	10-5	11-42	1-27	3-27	5-39	7-50	9-57	12- 1	2-10	4-24	6-31
17	౨౭	8-22	10-1	11-38	1-23	3-23	5-35	7-47	9-53	11-58	2- 7	4-20	6-27
18	౨౮	8-19	9-58	11-34	1-19	3-20	5-32	7-43	9-49	11-54	2- 3	4-16	6-23
19	౨౯	8-15	9-54	11-30	1-15	3-16	5-28	7-39	9-45	11-50	1-59	4-13	6-19
20	30	8-11	9-50	11-27	1-12	3-12	5-24	7-36	9-42	11-46	1-56	4- 9	6-16
21	౧	8- 7	9-46	11-23	1- 8	3- 8	5-20	7-32	9-38	11-42	1-52	4- 5	6-12
22	౨	8- 4	9-42	11-19	1- 4	3- 4	5-16	7-28	9-34	11-38	1-48	4- 1	6- 8
23	౩	8- 0	9-39	11-14	1- 0	3- 1	5-13	7-24	9-30	11-35	1-44	3-57	6- 4
24	మాఘ ౪	7-56	9-35	11-11	12-56	2-57	5- 9	7-20	9-27	11-31	1-40	3-54	6- 0
25	౫	7-52	9-31	11- 8	12-52	2-53	5- 5	7-17	9-23	11-27	1-36	3-50	5-57
26	౬	7-48	9-27	11- 4	12-49	2-49	5- 1	7-13	9-19	11-23	1-33	3-46	5-53
27	౭	7-44	9 23	11- 0	12-45	2-45	4-57	7- 9	9-15	11-19	1-29	3-42	5-49
28	౮	7-40	9-19	10-56	12-41	2-41	4-53	7- 5	9-11	11-15	1-25	3-38	5-45

శ్రీ కాలయుక్తనామ సం.ర మాఘమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యబ్దాః ౫౦౭౯ హూణశకః 1979 (చాన్ద్రః మధుమాసః వసంతర్తుః)

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	ఆ. తే.	గ్రహ	
6-41	6-00	29	౯	కు	శు.పా. సో ౩-౨౫ ప 8-3 ఏష్ఠా ౫౦-౫౨ విది తె 4-24 ధని ౪౧-30 రా 11-17 వృతి ౨౦-౨౮ బవ ౩-౨౫ శేవ 7-8 కు అమృ ౧౮-౪౧ తెవ 5-42 ల దిన ౨౮-౧౮ శ్రవ ౨ కుజః ౨౮-౨౯ స్వాధ్యాయః చంద్ర దర్శనం సమ శృంగంప మార్ష్టః ఉపనయనాదీనాం మీనః ప గం 9-41 వివాహాదీనాం కన్యా రా గం 10-8 భు ౨-౨౦ చం ౨౯ పదు 12-43 ల పుడు 2-59 ల.
6-41	6-01	30	౧౦	బు శు	తది. మం ౪౬-౧౦ రా 1-9 శత ౩౪-౫౮ రా 8-40 వరి ౧౦-౧౦ తైతు ౨౦-౧౩ శేవ 7-7 కు అమృ ౧౮-౫౫ రావ 2-30 ల 3-57 కు దిన ౨౮-౨౦ శ్రవ ౩ ర్కః ౪౦-౪౦ శ్రవ ౧ బుధః ౩౯-౨౯ మూల ౧ ధనుషి సమస్త శ్శుక్రః ౨౬-౫౪ కేత్రకాం ౩౫ శా గుడ లవణదానం భు ౨-౨౯ చం ౧ రబ్బీలవ్వల్ పదు 8-58 ల రాదు 11-6 ల.
6-40	6-01	31	౧౧		చవి. బు ౩౯-౧౭ రా 10-23 పూభా ౨౯-౩౭ సా 6-31 పరి ౦-౪౪ శకు ౫౧-౩౮ వణి ౧౨-౪౪ అమృ ౧౧-౨౫ రావ 3-30 ల 5-0 కు దిన ౨౮-౨౨ కేత్రకాం ౩౦ క సోమపదం తిలవ్రతం కుంద వ్రతం వరదా వ్రతం శాంత వ్రతం గర్భాధానాదీనాం కన్యారాగం 10-1 వివాహాదీనాం తులారాగం 12-51 వృశ్చికోఽపి రాగం 1-48 భు ౨-౩౮ చం ౨ పదు 11-59 ల.
6-40	6-02	1	౧౨	బు	పంచ. గు ౩౩-౫౭ రా 8-15 ఉభా ౨౫-౪౪ సా 4-58 సిద్ధ ౪౫-౨౦ బవ ౬-౩౭ అమృ ౧౪-౩౨ తెవ 4-33 ల 6-6 కు దిన ౨౮-౨౪ శ్రవ ౨ బుధః ౩౯-౪౨ మదన ౫ మీ శ్రీ ౫ మీ వసంతోత్సవారంభః భు ౨-౪౮ చం ౩ పదు 10-29 ల పుడు 3-1 ల.
6-40	6-03	2	౧౩	రకు శు	షష్ఠీ. శు ౩౦-౨౫ సా 6-50 రేవ ౨౩-౩౮ సా 4-7 సాధ్య ౩౯-౪౨ కౌలు ౨-౧౦ అమృ ౧౭-౫౦ త్యాజ్యాభావః దిన ౨౮-౨౬ శ్రవ ౪ ర్కః ౫౭-౪౩ శ్రవ ౩ కుజః ౪౩-౧౧ మూల ౨ శుక్రః ౩౦-౫౧ శవేరావే ౨౩ ఊ అన్నప్రాశనాదీనాం మేషః ప గం 11-52 భు ౨-౫౮ చం ౪ పదు 8-57 ల పుడు 12-44 ల.
6-39	6-03	3	౧౪	బు	సప్త. శ ౨౮-౪౭ సా 6-10 అశ్వి ౨౩-౨౦ ప 3-59 శుభ ౩౫-౩౭ వణి ౨౮-౪౭ అమృ ౫-౨౬ వవ 12-0 ల 1-36 కు రావ 1-50 ల 3-28 కు దిన ౨౮-౨౮ శ్రవ ౩ బుధః ౩౮-౧౦ శవే రావే ౨౪ వ వైవస్వత మన్వాదిః రథ ౭ మీ సూర్యజయన్తీ అభోజ్యార్క వ్రతం దానఫల వ్రతోద్యాపనం సూర్యచంద్రాది సకల వ్రతారంభోద్యాపనే ప్రదోషాభావః భు ౩-౮ చం ౫ ఉదు 8-12 కు [భీష్మాష్టమి భు ౩-౧౭ చం ౬ సాధు 4-31 ల త్యా 0-46
6-39	6-03	4	౧౫		అష్ట. ఆ ౨౮-౫౭ సా 6-14 భర ౨౪-౫౦ సా 4-35 శుక్ల ౩౨-౫౫ బవ ౨౮-౫౭ అమృ ౧౨-30 తెవ 5-13 ల దిన ౨౮-30 రవేసప్త కుమేసప్త ౨౪ శా
6-39	6-04	5	౧౬	పా బు శు	నవ సో ౩౦-౫౨ సా 7-0 కృత్తి ౨౮-౨ సా 5-52 బ్రహ్మ ౩౭-౩౨ బవ ౩౦-౫౨ శేవ 6-55 కు అమృ ౨౧-౪౩ దిన ౨౮-౩౨ వ్యాప 2-28 మధ్యః సా 7-58 అన్త్యః రా 1-12 శ్రవ ౪ బుధః ౩౫-౨ మూల ౩ శుక్రః ౩౨-౫౩ రవేసప్త కుమేసప్త ౨౯ ప నందినీదేవీపూజా భు ౩-౨౭ చం ౭ పదు 12-44 ల పుడు 3-1 ల.
6-39	6-05	6	౧౭	ర క	దశ మం ౩౪-౧౮ రా 8-22 రోహి ౩౨-౪౦ సా 7-43 ఐం ౩౧-౨౦ తైతు ౨-౩౫ వవ 11-6 ల 12-50 కు అమృ ౨౪-౨ రావ 1-52 ల 3-37 కు దిన ౨౮-౩౪ ధని ౧ ర్కః ౧౫-౧ శ్రవ ౪ కుజః ౫౭-౩౭ భు ౩-౩౫ చం ౮ పదు 8-57 ల రాదు 11-6 ల
6-39	6-05	7	౧౮	బు	ఏకా. బు ౩౮-౫౬ రా 10-13 మృగ ౩౮-30 రా 10-3 వైధృ ౩౨-౩ వణి ౬-౩౫ అమృ ౧౪-౨౦ త్యాజ్యాభావః దిన ౨౮-౩౬ ధని ౧ బుధః ౩౦-౧౫ మత్త్రయ ౧౧ శి భీష్మ పంచక వ్రతం భీష్మ ౧౧ శి భీమ ౧౧ శి తిలపద్మ వ్రతం నవ గృహారంభాదీనాం మీనః ప గం 9-4 వివాహాదీనాం కన్యా రా గం 9-31 భు ౩-౪౬ చం ౯ పదు 11-59 ల.
6-38	6-05	8	౧౯	శు	ద్వాద. గు ౪౪-30 ల 12-26 ఆర్ద్రా ౪౫-౧౫ రా 12-44 విష్కు ౩౩-30 బవ ౧౧-౪౪ ఉవ 7-23 ల 9-10 కు అమృ ౧౭-౨౭ దిన ౨౮-౩౮ మూల ౪ శుక్రః ౩౩-౧౧ భీమ ౧౨ శి వరాహ ౧౨ శి సోమపదం నవవధూ ప్రవేశాదీనాం ధనుః తె గం 4-26 భు ౩-౫౫ చం ౧౦ పదు 10-23 ల పుడు 3-2 ల.
6-38	6-06	9	౨౦	బు	త్రయో. శు ౫౦-౪౨ రా 2-55 పున ౫౨-30 రా 3-38 ప్రీతి ౩౫-౨౫ కౌలు ౧౭-౩౬ వవ 2-11 ల 3-59 కు అమృ ౪౫-౪౬ దిన ౨౮-౪౦ ధని ర్కః ౩౨-౩౩ ధని ౨ బుధః ౨౩-౫౩ వరాహకల్పః అన్నప్రాశనాదీనాం మేషః ప గం 11-23 గర్భాధానాదీనాం కన్యా రాగం 9-24 భు ౪-౩ చం ౧౧ పదు 8-56 ల పుడు 12-45 ల.
6-37	6-06	10	౨౧		చతు. శ ౫౭-౧౫ తె 5-31 పుష్య ౬౦-౦ 24-0 ఆయు ౩౭-౪౦ గర ౨౩-౫౮ వవ 12-38 ల 2-26 కు అమృ ౪౨-౫ దిన ౨౮-౪౨ అన్నప్రాశనాదీనాం మీనః ప గం 8-52 మేషో౽పి ప గం 11-19 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం వృశ్చికః మతాం రాగం 1-6 భు ౪-౧౪ చం ౧౨ ఉదు 8-10 కు.
6-37	6-07	11	౨౨	కు బు శు	◯ పూర్ణి. ఆ ౬౦-౦ 24-0 పుష్య ౦-౭ ఉ 6-40 సౌభా ౪౦-౦ విష్టి ౩౦-౩౩ రావ 9-7 ల 10-55 కు అమృతాభావః దిన ౨౮-౪౪ ధని ౧ కుజః ౧౧-౪౨ ధని ౩ కుంభే సమస్తో బుధః ౧౬-౪ పూషా ౧ శుక్రః ౩౨-౦ రవేపంచ ౦-౧ శా కుమేపంచ ౧౧ శా అన్వాధానం మహామాఘీ తిలపాత్ర కంచుక కంబలాదిదానం పుష్యార్క యోగః భు ౪-౨౩ చం ౧౩ సాదు 4-34 ల.
6-37	6-07	12	౨౩	ర	◯ పూర్ణి. సో ౩-౫౦ ప 8-9 ఆశ్లే ౭-౫౦ ప 9-45 శోభ ౪౨-౧౮ బవ ౩-౫౦ అమృ ౩-౧౮ రావ 11-15 ల 1-3 కు దిన ౨౮-౪౬ ధని ౩ కుంభే శత్రుస్తో ౨ ర్కః ౫౦-౨౦ రవేపంచ కుమేపంచ రా వ యాగకాలః ప్రవేశాత్పరదినే కుంభ సంక్రమణ పుణ్యకాలః కలియుగాన్త స్సమార్షః వాపీకూపాదీనాం మీనః ప గం 8-43 భు ౪-౩౩ భు ౪-౪౦ చం ౧౪ పదు 12-44 ల పుడు 3-2 ల
6-36	6-07	13	౨౪	బు	బ.పా. మం ౧౦-౨౦ ప 10-44 మఘ ౧౫-౨౨ ప 12-45 అతి ౪౪-౨౫ కౌలు ౧౦-౨౦ అమృ ౮-౩౭ రావ 9-42 ల 11-30 కు దిన ౨౮-౪౭ ధని ౪ బుధః ౬-౫౩ శుక్రాం రాక్రాం ౧౫ ఊ అనధ్యాయః భు ౦-౨ చం ౧౫ పదు 8-55 ల రాదు 11-7 ల.
6-36	6-08	14	౨౫	బు శు	వి. బు ౧౬-౨౫ ప 1-10 పూఫ ౨౨-30 ప 3-36 సుక ౪౬-౮ గర ౧౬-౨౫ అమృ ౪-౩౬ రావ 11-35 ల 1-21 కు దిన ౨౮-౫౦ శత ౧ బుధః ౫౬-౨౮ పూషా ౨ శుక్రః ౨౯-౨౬ శుక్రాం రాక్రాం ౨౩ ప తృతీయా తిథిః వివాహాదీనాం కన్యా రా గం 9-4 భు ౦-౧౦ చం ౧౬ పదు 11-59 ల.
6-35	6-08	15	౨౬	కు	తది.గు ౨౧-౫౦ ప 3-19 ఉఫ ౨౯-౦ సా 6-11 ధృతి ౪౭-౧౫ భద్ర ౨౧-౫౦ అమృ ౯-౩ రావ 3-22 ల 5-7 కు దిన ౨౮-౫౨ ధని ౨ కుజః ౨౫-౩౫

శకః ౧౯౦౦ [illegible] 1979 [illegible]

మీ	మే	వృ	మి
గు	శు.౩ మం. ధనుషి శుక్రః ౧౫ ఆ. కుంభే బుధః ౧౫ సో. కుంభే రవిః		కే
శ. రా	బ ౭ సో. కుంభే కుజః 30 సో. మకరే శుక్రః		చం కు
		కు	

						కాన్వాతర్ధః అష్టప్రాశాదీనాం మీనః ప గం 8-32 భు ౦-౧౯ చం ౧౭ పదు 10-27 ల పుదు 3-2 ల.
6-35	6-09	16	౨౭	ర బు	చవి.	శు ౨౬-౧౫ సా 5-5 హస్త 3౪-3౨ రా 8-24 శూల ౪౭-3౫ బాలు ౨౬-౧౫ అమృ ౧౦-౧౦ తెవ 4-59 ల దిన ౨౭-౫౫ ధని ౪ ర్కః ౭-౨౭ శత ౨ బుధః ౪౬-౪ శేవే 3౪ ఊ భు ౦-౨౭ చం ౧౦ పదు 8-55 ల పుదు 12-45 ల.
6-34	6-09	17	౨౮	శు	పంచ.	శ ౨౯-30 సా 6-22 చిత్రా 3౭-౫౫ రా 10-8 గండ ౪౬-౫౫ తై తు ౨౯-30 శేవ 6-41 కు అమృ ౨౧-౪౫ తెవ 4-0 ల 5-41 కు దిన ౨౭-౫౬ పూషా 3 శుక్రః ౨౫-౪౪ శేవే 3౯ ప వివాహాదీనాం తులా పత్రాం రా గం 11-43 భు ౦-3౫ చం ౧౯ పదు 8-7 కు.
6-34	6-10	18	౨౯	పా బు	షష్ఠీ.	ఆ 30-౧౨ సా 7-3 స్వాతి ౪౧-౪౭ రా 11-17 వృద్ధి ౪౫-౨ గర ౦-౨౧ అమృ ౧౭-౪౪ తెవ 5-0 ల దిన ౨౭-౫౭ వ్యతీపా 7-32 మధ్యః రా 11-4 అన్తః రా 2-44 శత 3 బుధః 33-౧ లవేనప్త కువేనప్త ౪౨౯ః ఉభయ ప్రదోషః అష్టప్రాశానాదీనాం మేషః ప గం 10-48 భు ౦-౪3 చం ౨౦ పదు 4-37 ల
6-33	6-10	19	30	ర కు	సప్త.	సో. 3౧-౧౫ సా 7-3 విశా ౪3-౦ రా 11-45 ధ్రువ ౪౧-౫ విష్టి ౧-౧3 శేవ 6-37 కు అమృ ౨౦-3౪ రావ 3-43 ల 5-18 కు దిన ౨౯-౦ హీనాయనం ౧౫-౨౬ శత ౧ ర్కః ౨౬-౪౪ ధని 3 కుంభే సమస్తః కుజః 3౭-౧౫ లవేనప్త ౨౭ వ కువేనప్త ౪3 ప్రవేశాచ్చరత్తు షడశీతి పుణ్యకాలః భు ౦-౫౨ చం ౯౧ పదు 12-4 ల పుదు 3-4 ల.
6-33	6-10	20	౧	బు శు	అష్ట.	మం ౨౯-౨౭ సా 6-20 అనూ ౪౨-౨౫ రా 11-31 వ్యా 3౭-౧౨ బాలు ౦-౨౧ అమృ ౧౬-౪౦ తెవ 4-54 ల 6-26 కు ... ౨౯-3 శత ౪ బుధః ౨౦-౪౫ పూషా ౪ శుక్రః ౨౦-౪౬ శైవనక్తం తిస్రోష్టకాః భు ౦-౦ చం ౨౨ పదు 8-53 ల రాదు 11-8 ల.
6-32	6-10	21	౨		నవ.	బు ౨౫-౫౫ సా 4-54 జ్యే ౪౦-౦౦ రా 10-36 హర్ష 3౦-౧౫ గర ౨౫-౫౫ అమృ ౧౯-౦ తెవ 6-5 ల దిన ౨౯-౫ వివాహస్య ధనుః రాగం 3-36 భు ౦-౭ చం ౨3 పదు 11-58 ల
6-32	6-11	22	3	ర బు	దశ	గు ౨౦-౪౦ ప 2-48 మూల 3౬-౧౫ రా 9-2 వజ్ర ౨3-౫3 భద్ర ౨౦-౪౦ శేవ 7-34 కు అమృ ౨౧-౧౭ సావ 7-32 ల 9-2 కు తెవ 5-48 ల దిన ౨౯-౭ శత ౨ ర్కః ౪౫-౧3 పూభా ౧ బుధః ౭-౫౦ తిధి ద్వయం భు ౧-౧౭ చం ౨౪ పదు 10-25 ల పుదు 3-4 ల
6-31	6-11	23	౪	కు బు శు	ఏకా	శు ౧౪-౦ ప 12-7 పూషా 3౧-౨ సా 6-56 సిద్ధి ౧౫-౨౫ బాలు ౧౪-౦ శేవ 7-15 కు అమృ ౨౦-౭ రావ 2-6 ల 3-32 కు దిన ౨౯-౧౦ ధని ౪ కుజః ౫౨-౫౦ పూభా ౨ బుధః ౫౭-౬ ఉషా ౧ శుక్రః ౧౫-౨ మత్రయ ౧౧ శితిల ౧౨ శి భు ౧-౨౫ చం ౨౫ పదు 8-52 ల పుదు 12-45 ల త్యా 0-47
6-30	6-11	24	౫		ద్వాద	శ ౬-౧౦ ప 8-58 విష్కు ౫౧-౨౦ త్రశ 5-30 ఉషా ౨౪-౪౭ సా 4-25 వ్యతీ ౬-౦ వరి ౪౯-౫౨ తై తు ౬-౧౦ అమృ ౧౦-౨౯ సావ 7-57 ల 9-22 కు పునరమృ ౫౪-౫౦ దిన ౨౯-౧౨ శని ౧3 శ ప్రదోషః భు ౧-33 చం ౨౬ పదు 8-4 కు.
6-30	6-12	25	౬	బు	చతు.	ఆ ౪౭-౨౭ రా 1-53 శ్రవ ౧౭-౪౭ ప 1-37 పరి ౪౫-౨౫ విష్టి ౨౨-౫౧ సావ 5-8 ల 6-32 కు అమృ ౪౭-౪3 దిన ౨౯-౧౪ పూభా 3 బుధః ౪౯-3౫ కుంభం ౧౭ వాజసనేయూ 30 స్యా శైవనక్తం మహాశివరాత్రి రియమేవ మాసశివరాత్రిః అరటం తి ౧౪ శి భు ౧-౪౨ చం ౨౭ పదు 4-37 ల.
6-29	6-12	26	౭	ర బు గు శు	●	అమా. సో. 3౯-౨౫ రా 10-15 ధని ౧౦-3౭ ప 10-44 శివ 3౫-౦ చతు ౧3-౫౭ సావ 5-6 ల 6-31 కు అమృ ౪౭-౪౪ దిన ౨౯-౧౭ శత 3 ర్కః ౪-౫ పశ్చాదుదితో బుధః ౨3-3౭ పుష్య ౧ వక్రీ గురుః ౬-3౪ ఉషా ౨ మకరే మిత్రస్త శుక్రః ౭-౨౪ ర్కాం ౧౦ ఊ కుక్రాం ౧౧ ప అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః ఐమాసోమవార ఫలం ద్వాపరయుగాదిః బ్రహ్మపూజానవనీత దేనదానం పితృతిధిరిత్య బ్ధయోగః భు ౧-౫౦ చం ౨౮ పదు 12-44 ల పుదు 3-4 ల.

1979 ఫిబ్రవరి — సం. ఫిబ్రవరి — మాఘ

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర మాఘ మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు—గంటలు—నిమిషములు (విజయవాడకు)

పగటియందు లగ్నాంతకాలములు / రాత్రియందు లగ్నాంతకాలములు

ఇం తే	శా తే	మక	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను
29	౯	7.36	9.15	10.52	12.37	2.37	4.49	7. 1	9. 7	11.12	1.21	3.34	5.41
30	౧౦	7.32	9.11	10.48	12.33	2.33	4.45	6.57	9. 3	11. 8	1.17	3.30	5.37
31	౧౧	7.28	9. 7	10.44	12.29	2.29	4.41	6.53	8.59	11. 4	1.13	3.26	5.33
1	౧౨	7.24	9. 3	10.40	12.25	2.25	4.37	6.49	8.55	11. 0	1. 9	3.22	5.29
2	౧౩	7.20	8.59	10.36	12.21	2.21	4.33	6.45	8.51	10.56	1. 5	3.18	5.25
3	౧౪	7.16	8.55	10.32	12.17	2.17	4.29	6.41	8.47	10.52	1. 1	3.14	5.21
4	౧౫	7.12	8.51	10.28	12.13	2.13	4.25	6.37	8.43	10.48	12.57	3.10	5.17
5	౧౬	7. 8	8.47	10.24	12. 9	2. 9	4.21	6.33	8.39	10.43	12.53	3. 6	5.13
6	౧౭	7. 4	8.43	10.20	12. 5	2. 5	4.17	6.29	8.35	10.39	12.49	3. 2	5. 9
7	౧౮	7. 0	8.39	10.16	12. 0	2. 1	4.13	6.25	8.31	10.35	12.44	2.58	5. 5
8	౧౯	6.57	8.35	10.11	11.56	1.57	4. 9	6.21	8.27	10.31	12.40	2.54	5. 0
9	౨౦	6.52	8.31	10. 7	11.52	1.53	4. 5	6.16	8.22	10.27	12.36	2.49	4.56
10	౨౧	6.48	8.27	10. 3	11.48	1.49	4. 1	6.12	8.18	10.23	12.32	2.45	4.52
11	౨౨	6.43	8.22	9. 59	11.44	1.44	3.57	6. 8	8.14	10.19	12.28	2.41	4.48
12	౨౩	6.39	8.18	9. 55	11.40	1.40	3.52	6. 4	8.10	10.14	12.24	2.37	4.44

ఇం తే	శా తే	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిధు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మకర
13	౨౪	8.14	9.51	11.36	1.36	3.48	6. 0	8. 6	10.11	12.20	2.33	4.40	6.32
14	౨౫	8.10	9.47	11.32	1.33	3.45	5.56	8. 2	10.7	12.16	2.30	4.36	6.28
15	౨౬	8. 7	9.43	11.28	1.29	3.41	5.53	7.59	10.3	12.12	2.26	4.33	6.24
16	౨౭	8. 3	9.39	11.24	1.25	3.37	5.49	7.55	9.59	12. 9	2.22	4.29	6.21
17	౨౮	7.59	9.36	11.20	1.21	3.33	5.45	7.51	9.56	12. 5	2.18	4.25	6.17
18	౨౯	7.55	9.32	11.17	1.17	3.29	5.41	7.47	9.52	12. 1	2.14	4.21	6.13
19	30	7.51	9.28	11.13	1.14	3.26	5.37	7.43	9.48	11.57	2.11	4.17	6. 9
20	౧	7.48	9.24	11. 9	1.10	3.22	5.33	7.40	9.44	11.53	2. 7	4.14	6. 5
21	౨	7.44	9.20	11. 5	1. 6	3.18	5.30	7.36	9.40	11.50	2. 3	4.10	6. 1
22	3	7.40	9.16	11. 1	1. 2	3.14	5.26	7.32	9.36	11.46	1.59	4. 6	5.58
23	౪	7.35	9.12	10.57	12.58	3.10	5.22	7.28	9.32	11.42	1.55	4. 2	5.54
24	౫	7.32	9. 9	10.54	12.54	3. 6	5.18	7.24	9.29	11.38	1.51	3.58	5.50
25	౬	7.28	9. 5	10.50	12.50	3. 2	5.14	7.20	9.25	11.34	1.47	3.54	5.46
26	౭	7.24	9. 1	10.46	12.46	2.58	5.10	7.16	9.21	11.30	1.43	3.50	5.42

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శ. తే.	గ్రహ	శ్రీ కాలయుక్తనామ సం॥ర ఫాల్గునమాసః శకః ౧౯౦౦ కల్యాబ్దాః ౫౦౭౯ క్రీ.శ. 1979 (చాన్ద్రః మాధవమాసః వసంతఋతుః)
6-29	6-13	27	౮	బు	శు.ప. మం ౩౦-౪౭ సా 6-48 శత ౩-౩౫ ఉ 7-55 పూభా ౫౩-౩౭ తె 5-22 సిద్ధ ౨౪-౫౩ కి ౦-౫-౫ వవ 1-38ల 3-4కు అమృ ౩౯-౨౦ దిన ౨౯-౧౯ పూభా ౪ మీ నేసేచే బుధః ౪౫-౦ రః క్రాం౪పకే క్రాం ౩ఊః ౫౭వ యాగకాలః చంద్రదర్శనం కించిద్దక్షిణశృంగం సమార్ఘ్యః భు ౧-౫౭ చం ౨౯ ఎదు 8-49ల రాదు 11-7ల.
6-28	6-13	28	౯	కు	విడి. బు ౨౩-౦ వ 3-40 ఉభా ౫౧-౫౦ రా 3-12 సాధ్య ౧౫-౨౫ కౌల ౨౩-౦ వవ 2-5ల 3-32కు అమృ ౪౦-౫౪ దిన ౨౯-౨౧ శత ౧ కుజః ౬-౧౭ తిథిద్వయం అన్నప్రాశనాదీనాం మీనః వసుః ఉగం 7-41 గర్భాధానాదీనాం కన్యా రాగం 8-9 వివాహాదీనాం తులా మతాం రాగం 10-59 వృశ్చికో ౨ పి రాగం 11-56 ధనురపి రాగం 3-7 మకరో ౨ పి తెగం 4-37 భు ౨-౬ చం ౧ రబ్బీసెని పదు 11-56 ల.
6-27	6-13	1	౧౦	పా ర బు శు	తది. గు ౧౬-౨౫ ప 1-1 రేవ ౪౮-౫౨ రా1-36 శుభ ౬-౫౨ శుక్ల ౫౨-౪౦ గర ౧౬-౨౫ వవ 2-24 ల 3-54కు అమృ ౪౨-౧౬ దిన ౨౯-౨౪ వైప్ర తెగం 5-53 శత ౪ ర్కః ౨౩-౧౧ ఉభా ౧ బుధః ౪౮-30 ఉషా ౩ శుక్రః ౨-౨ శవేరావేర౮ ఊ చతర్థీతిథిః తిల ౪ర్థీ/పుత్రగణపతివ్రతం నవవధూ ప్రవేశాదీనాంకన్యా రాగం. 8-5 వివాహాదీనాం తులా రాగం 10-55 భు ౨-౧౫ చం ౨సదు 10-23ల పుదు 3-6 ల.
6-27	6-13	2	౧౧	పా	చవి. శు౧౧-౨౦వ10-59అశ్వి౪౫-౩౫రా12-41 బ్ర౫౩-౩౫ భద్ర ౧-౨౦ అమృతం -౧౫రావ8-50ల 10-22కు దిన౨౯-౨౫ వైమధ్యః పగం9-0అన్త్యః వ11-58 శవేరావేర౬ పభు ౨-౨౩చం౩పదు 8-48ల పుదు12-43ల.
6-26	6-13	3	౧౨	శు	పంచ. శ ౭-౭ వ 9-41 భర ౪౫-౧౨ రా 12-31 ఐం ౪౯-౧౫ బాలు ౭-౭ వవ 10-13 ల 11-48కు అమృ 33-౧౭ దిన ౨౯-౨౭ ఉషా ౪ శుక్రః ౫౨-౫౫ శ్రీ కంఠ జయన్తీ భు ౨-౩౧ చం ౪ పదు 8-1 కు.
6-25	6-13	4	౧౩	ర కు బు	షష్ఠీ. ఆ ౬-౫౨ వ9-10 కృత్తి ౪౬-౪౫ రా 1-7 వైధృ ౪౬-౨౭ తైతు ౬-౫౨ వవ 12-48ల 2-26కు అమృ ౪౦-౩౫ దిన ౨౯-30 పూభా ౧ర్కః ౪౨-౩౭ శత ౨ కుజః ౧౯-౫౩ ఉభా ౨ బుధః ౧-౩౪ వివాహాదీనాం ధనుః రాగం 2-52 మకరో ౨ పి తెగం 4-22 భు ౨-౪౦ చం ౫ సాదు 4-39 ల.
6-25	6-14	5	౧౪	శ	సప్త. సో ౮-౩౫వ9-27రోహి౫౦-౧౩రా2-30విష్క౪౫-౧౧వణి౮-౩౫సావ6-2ల7-44కుఅమృ౪౧-౪౫దిన౨౯-౩ అపూ౧వ క్రీశని:౩౮-౦లక్ష్మీస్నీతాయాశ్చ పూజా ఉభయానద్యాయః అన్నప్రాశనాదీనాంమీనః ఉగం 7-22మేషో౨పిహోరః పగం9-49నవవధూప్రవేశాదీనాంవృశ్చికః రాగం11-36భు౨-౪౭చం౬పదు12-43ల పుదు3-5ల
6-25	6-14	6	౧౫	బు శు	అష్ట. మం ౧౦-౧౦ వ 10-29 మృగ ౫౫-౧౮తె 4-32 ప్రీతి ౪౫-౧౩ బవ ౧౦-౧౧ వవ 8-34 ల 10-18కు అమృ ౩౦-౨౫ దిన ౨౯-౩౫ ఉభా 3 బుధః ౩౭-౫౦ శ్రవ ౧ శుక్రః ౪౪-౧౫ నవవధూ ప్రవేశాదీనాం ధనుః రాగం 2-44 భు ౨-౫౬ చం ౮ పదు 8-46 ల రాదు 11-6 ల.
6-23	6-14	7	౧౬		నవ. బు ౧౪-30 వ 12-11 ఆర్ద్రా ౬౦-౦ 24-0 ఆయు ౪౬-౨౨ కౌలు ౧౪-30 వవ 1-50 ల 3-36కు అమృ ౩౪-౮ దిన ౨౯-౩౮ దశమీ తిథిః గర్భాధానస్య కన్యా రాగం 7-43 తులాపి రాగం 10-33 భు ౩-౫ చం ౭ పదు 11-56ల.
6-22	6-14	8	౧౭	ర కు	దశ. గు ౨౦-౦ వ 2-22 ఆర్ద్రా ౧-౪౭ ఉ 7-5 సౌభా౪౭-౨౦ గర౨౦-౦ రావ 8-33ల 10-21కు అమృతాభావః దిన౨౯-౩౯ పూభా ౨ర్కః ౨-౩౧ శత ౩ కుజః ౩౩-౪౦ శూన్యాతిథిః అన్నప్రాశనాదీనాం వే.వః వగం 9-37 నవవధూ ప్రవేశాదీనాం మకరః తెగం 4-6 భు ౩-౧౩ చం ౯ పదు 10-20ల పుదు 3-5 ల.
6-22	6-15	9	౧౮	శు	ఏకా. శు ౨౬-౧౭సా 4-53 పున ౯-౫౬10-0 శోభ ౫౦-౪౦ భద్ర ౨౬-౧౭ అమృ ౨-౨౨ సావ 7-2 ల 8-50కు పునర్వసు ౫౭-౪౫ దిన౨౯-౪౨ శ్రవ ౨ శుక్రః౩౫-౫మత్రతయ ౧౧ శ్రీ కేశఖండనాదీనాం వృషభః పగం 11-0 నవవధూ ప్రవేశాదీనాంవృశ్చికః రాగం 11-20 భు౩-౨౧చం౧౦పదు 8-44ల పుదు 12-42ల.
6-21	6-15	10	౧౯	బు	ద్వాద. శ ౩౨-౫౦ సా 7-32 పుష్య ౧౬-౫౦ వ 1-5 అతి ౫౩-౧౨ బాలు ౩౨-౫౭ రావ 3-32 ల 5-20కు దిన ౨౯-౪౪ ఉభా ౪ బుధః ౧౮-౪౬ నృసింహ ౧౨శి ఉపుకల్వేన గోవింద౧౨ శి ఇష్టలభ్యయోగః భు౩-౨౯ చం౧౧ ఉదు 7-57కు. [భు ౩-౩౭ చం ౧౨ సాదు 4-40 ల త్యా 0-48.
6-20	6-15	11	౨౦	ర	త్రయో. ఆ ౩౯-౩౨ రా 10-9 ఆశ్లే ౨౪-౩౫ సా 4-10 సుక ౫౫-౩౫ కౌలు ౬-౧౫ అమృ ౨౦-౩ తెవ 5-39 ల దిన ౨౯-౪౮ పూభా ౩ ర్కః ౨౨-౪౫
6-20	6-16	12	౨౧	కు శు	చతు. సో ౪౫-౩౭ రా 12-35 మఘ ౩౨-౦ సా 7-8 ధృతి ౫౮-33 గర ౧౨-33 శేవ 7-26 కు అమృ ౨౫-౧౩ తెవ 4-2 ల 5-49కు దిన ౨౯-౪౯ శత ౪ కుజః ౪౮-౩౭ శ్రవ 3 శుక్రః ౨౫-౨౫ శక్రాం రాక్రాం ౩౨ ఊ కామదహనం భు ౩-౪౬ చం ౧౩ పదు 12-41 ల పుదు 3-4 ల.
6-19	6-16	13	౨౨		◯ పూర్ణి. మం. ౫౧-౩ రా 2-44 పూఫ ౩౭-౪౭ రా 9-50 శూల ౫౯-౦ విష్టి ౧౭-౨౦ అమృ ౨౦-౫౭ తెవ 5-44 ల దిన ౨౯-౫౨ శక్రాం రాక్రాం ౩౯వ అన్వాధానం బ్రహ్మసావర్ణి మన్వాదిః హోలికా ౧౫ వ్యాప్తి పాదాధిక చంద్రగ్రహణం పీఠిక చూడుడు. భు ౩-౫౪ చం ౧౪ పదు 8-42 ల రాదు 11-5 ల
6-18	6-16	14	౨౩	ర	బ.పా. బు ౫౫-౩౫ తె 4-32 ఉఫ ౪౪-౪౫ రా 12-12 గండ౫౯-౪౭ బాలు౨౩-౨౦ శేవ 7-30కు అమృ౨౪-౫౭ దిన౨౯-౫౪ పూభా౪ మీనే మిత్రస్తో౨ర్కః ౪౩-౨౨ యాగకాలః వసంతోత్సవః చూతకుసుమ భక్షణం మధ్యాహ్నోత్సరతో మీనసంక్రమణ పుణ్యకాలో త్యర్ఘ్యః భు౪-౩ భు ౪-౦ చం౧౫ పదు 11-55ల.
6-18	6-16	15	౨౪	పా బు శు	విది. గు ౫౯-౩తె5-55హస్త౪౯-౪౫రా2-12వృద్ధి౫౯-౪౩తైతు౨౮-౧౭ వవ9-17ల11-1కు అమృ33-3౦దిన౨౯-౫౬ వ్యప్ర వ10-54మధ్యః 1-52 అన్త్యః సా 4-50బుధవక్రారంభః౧-౨౩రాశ్యాదిబుధః౧౧-౧౪-౫౮-౫౦ శ్రవ౪శుక్రః౧౫-౧౩రపకేవే౫౦ఊ చాతుర్మాస్య-౨యాభు౦-౭చం౧౬పదు10-17ల పుదు3-4ల.
6-17	6-16	16	౨౫		తది శు ౬౦-౦ 24-0 చిత్రా ౫౩-౪౦ రా 3-45 ధ్రువ ౫౭-౫౦ వణి ౩౦-౧౩ వవ 10-42 ల 12-24 కు అమృ ౩౬-౩౮ దిన ౨౯-౫౭ రవే కేవే ౫౪ వ కువే ౫౩ ఈ బ్రహ్మకల్పః భు ౦-౧౧ చం ౧౮ ఉదు 8-41 ల పుదు 12-41 ల.
6-16	6-16	17	౨౬	కు బు	తది. శ ౧-౨౫ ఉ 6-50 స్వా ౫౬-౨౦ తె 4-51 వ్యా ౫౮-౩ భద్ర ౧-౨౫ వవ 9-35 ల 11-15కు అమృ ౩౩-౨౫ దిన ౩౦-౦ పూభా ౧ కుజః ౧-౫౬ పశ్చాదస్తమితో బుధః౧౭-౪౭ కువేశి వభు ౦-౧౯ చం౧౭ ఉదు7-52కు. [దవ ౧ శుక్రః ౪-౪౧ భు ౨-౨౮ చం ౧౯ సాదు 4-40ల.
6-15	6-16	18	౨౭	ర శు	చవి. ఆ ౨-౩౫ ఉ 7-17 విశా౫౭-౫ తె 5-29 హర్ష ౫౪-౧౭ బాలు ౨-౩౫ వవ 10-36ల 12-14 కు అమృ ౩౫-30 దిన 30-3 ఉభా ౧ ర్కః ౪-౨౩

క్రీ.శ. 1979 సం॥రం. మార్చి నెల

శకః ౧౯౦౦ [illegible] ఫాల్గుణ 1 న [illegible]

మీ	వృ	మే	మి
గు	శు ౧ మం నీచే బుధః బ ౧ బు. మీనే రవిః ౧౦. శు.కుంభే శుక్రః		ర కే కు బు
రా శ			శు

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శక తేదీ	వా.	
6-14	6-16	19	౨౮	బు	పంచ సౌ౨-౩౦ ఉ7-14 అనూ౫౮-౨౫ తె 3-36 వ్ర౫౦-౩౨ తైతు ౨-౩౦ వవ 9-29ల 11-5కు అమృ ౩౨-౧౬ దిన౩౫-౫ ఉభా౩ వక్రీ బుధః౫౯-౦ భు౦-౩౪ చం౨౦ పడు12-40ల పుడు3-4ల. [ధని ౨ శుక్రః౫౪-౩౨ భు ౦-౪౨ చం ౨౧ పడు8-38ల రాడు11-4ల.
6-14	6-17	20	౨౯	శు	షష్ఠి. పం ౧-౫ ఉ6-40 విష్కు ౫౭-౨౦ వప్ర తెర-36 జ్యే ౫౭-౨౮ తె5-13 సిద్ధ ౪౫-౪౩ వణి ౧-౫ వవ 11-6ల 12-40కు అమృ ౩౫-౪౮ దిన౩౦-౭
6-13	6-17	21	౩౦	శ	సప్త. బు ౫౪-౩౦ తె 4-1 మూల ౫౫-౨౦ తె 4-21 వ్యతీ ౩౯-౫౮ బాల ౨౬-౨౮ వవ 12-55 ల 2-27 కు అమృ౩౯-౫౪ రావ 2-48ల 4-21కు దిన౩౦-౧౦మేషాయనం ౧౧-౪౦ ఉభా ౪రః ౨౫-౪౦ పూభా ౨ కుజః ౧౬-౨౮ శైవపక్షం త్రిస్పోష్టకాః ప్రవేశాత్పూర్వతః పరతశ్చ విషువత్పుణ్యకాలః భు ౧-౫౦ చం ౨౨ పడు 11-51ల సారమాధవ మాస ప్రారంభః
6-12	6-17	22	౧		అష్ట.గు౪౯-౭౮ రా1-59పూషా౫౨-౩రా3-1వరీ౩౩-౧౫తైతు ౨౧-౫౮ వవ1-24ల2-55కుఅమృ౪౦-౪౨దిన౩౦-౧౨భు౦-౫౮ చం౨౩పడు10-14లపుడు3-4ల.
6-11	6-17	23	౨	శు రా	దశ. శు. ౪౩-౨౩ రా 11-32 ఉషా ౪౭-౪౫ రా 1-17 పరి ౨౫-౪౦ వణి ౧౬-౨౫ వవ 10-26ల 11-55కు అమృ ౩౨-౫౩ తెవ4-57ల దిన ౩౦-౧౫ ధని 3 కుంభే మిత్రస్థ శ్శుక్రః ౪౨-౧౩ పూషా 3 రాహుః పూభా ౧ కేతుః ౪౧-౦ భు ౧-౬ చం ౨౪ పడు 8-36 ల పుడు 12-38 ల.
6-10	6-17	24	౩	ర బు	ఏకా. శ. ౩౬-౨౮ రా8-45 శ్రవ ౪౨-౪౦ రా 11-14 శివ౧౭-౨౦ బవ ౯-౫౬ శేవ6-24కు అమృ ౧౮-౫౪ రావ2-51ల4-18కు దిన ౩౦-౧౭ ఉభా 3 ర్కః ౪౭-౪౬ ఉభా ౨ వక్రీ బుధః ౧౭-౫౪ మత్రయ ౧౧ శి భు ౧-౧౪ చం ౨౫ ఉదు 7-48 కు.
6-10	6-18	25	౪	కు	ద్వాద. ఆ ౨౮-౫౬ సా5-44 ధని ౩౬-౫౦ రా 8-57 సిద్ధ ౮-౨౮ సాధ్య ౫౦-౪౫ కౌలు ౨-౪౦ అమృ ౧౩-౨౫ రావ 3-26ల 4-53కు దిన ౩౦-౧౯ పూభా 3 కుజః ౩౦-౨౭ భు ౧-౨౨ చం ౨౬ సాడు 4-41 ల.
6-09	6-18	26	౫	గు శు	త్రయో. సౌ ౨౧-౮ వ2-36 శత౩౦-౩ సా6-34 శుభ౪౯-౫౩వణి౨౧-౮ అమృ౧౪-౪౮ రావ12-21ల 1-48 కుదిన౩౦-౨౧గురువక్రత్యాగః౧౩-౪౮ రాశ్యాది గురుః ౩-౫-౨౬-౨౦ధని౪శుక్రః౩౦-౨౮ కుక్రాం కేక్రాం ౩౦ ఊ తిథిద్వయం శైవపక్షం మాసశివరాత్రిః అనధ్యాయః భు౧-౩౦ చం ౨౭ పడు 12-38 ల పుడు3-2ల.
6-08	6-18	27	౬	సౌ	చతు. పుం౧౩-౨౦ వ11-28పూభా౨౫-౧౫సా4-14శుక్ల౪౦-౪౫ శకు౧౩-౨౦ అమృ౭-౧౧ రావ12-58ల 2-25కు దిన౩౦-౨౪ వైధ్రవ11-36మధ్యః2-29అన్తః సా4-43రక్రాం ౨౫ ఊకుక్రాం కేక్రాం ౨౬ వ అమాతిథిః సర్వేషాం ౩౦స్య అన్వాధానం కృష్ణాంగారక౧౪ శి భు ౧-౩౮ చం ౨౮ ఎడు 8-34 ల రాడు 11-2 ల.
6-07	6-18	28	౭	ర బు	● అమా. బు ౫-౫౫ వ8-29 విష్కు ౫౩-౧౮ శు. పా. తె5-48 ఉభా ౧౯-౫౨ వ2-4 బ్రహ్మ ౩౨-౫ నాగ ౫-౫౫ అమృ ౦-౫౦ రావ 1-9ల 2-38కు దిన ౩౦-౨౬ ఉభా ౪ ర్కః ౯-౨౦ ఉభా ౧ వక్రీ బుధః ౮-౧౫ రక్రాం ౨౦ వ పిండపితృయజ్ఞః యాగకాలః భు ౧-౪౬ చం ౨౯ పడు 11-49 ల.

1979 మార్చి

సూ. ఉ.	సూ. అ.	ఇం. తే.	శక తేదీ	గ్రహ	శ్రీ సిద్ధార్థనామ సంవత్సర చైత్రమాసః శకః ౧౯౦౧ కల్యబ్దాః ౫౦౮౦ హూణశకః 1979.
6-07	6-16	29	౮	క బు	శు విది. గు ౫౩-౩౫రా 3-33 రేవ ౧౫-౧౮వ 12-14 ఐం ౨౪-౮ బాలు ౨౬-౧౩ అమృ ౯-౪౫ పున ౫౪-౫౫ త్యాజ్యాభావః దిన ౩౦-౨౮ పూభా ౪ మీనే మిత్రస్థః కుజః ౪౬-౫౩ శత ౧ శుక్రః ౧౮-౨౭ శవేరావే ౧౫ ఊ చంద్రదర్శన మీష దుత్తరశృంగం సమార్గః భు ౧-౫౪ చం ౩౦ పడు 10-11 ల పుడు 3-2 ల
					మంగళం మహత్ ఇతి శివం శ్రీ శ్రీ శ్రీ

(చాంద్రః) శక 1900 శ్రీ కాలయుక్తనామ సంవత్సర ఫాల్గున మాసమునందగు నిరయణ లగ్నాంతకాలములు - గంటలు - నిమిషములు (విజయవాడకు)

		పగటియందు లగ్నాంత కాలములు						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలముల					
ఇం॥ తే	శా॥ తే	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధన	మక
27	౮	7-20	8-57	10-42	12-42	2-54	5- 6	7-12	9-17	11-26	1-39	3-46	5-38
28	౯	7-16	8-53	10-38	12-38	2-51	5- 2	7- 8	9-13	11-22	1-34	3-42	5-34
1	౧౦	7-12	8-49	10-34	12-34	2-47	4-58	7- 4	9- 9	11-18	1-31	3-38	5-30
2	౧౧	7- 8	8-45	10-30	12-30	2-43	4-54	7- 0	9- 5	11-14	1-27	3-34	5-26
3	౧౨	7- 4	8-41	10-26	12-26	2-38	4-50	6-56	9- 1	11-10	1-23	3-30	5-22
4	౧౩	7- 0	8-37	10-22	12-23	2-35	4-46	6-52	8-57	11- 6	1-20	3-26	5-18
5	౧౪	6-56	8-33	10-18	12-19	2-31	4-42	6-48	8-53	11- 2	1-16	3-22	5-14
6 (1979 మార్చి)	౧౫ (ఫాల్గు)	6-52	8-29	10-14	12-15	2-27	4-38	6-44	8-49	10-58	1-12	3-18	5-10
7	౧౬	6-48	8-25	10-10	12-11	2-23	4-34	6-40	8-45	10-54	1- 8	3-14	5- 6
8	౧౭	6-44	8-21	10- 6	12- 7	2-19	4-30	6-36	8-41	10-50	1- 4	3-10	5- 2
9	౧౮	6-40	8-17	10- 2	12- 3	2-15	4-26	6-32	8-37	10-46	1- 0	3- 6	4-58
10	౧౯	6-36	8-13	9-58	11-58	2-11	4-22	6-28	8-33	10-42	12-55	3- 2	4-54
11	౨౦	6-32	8- 9	9-54	11-54	2- 7	4-18	6-24	8-29	10-38	12-51	2-58	4-50
12	౨౧	6-28	8- 5	9-50	11-50	2- 2	4-14	6-20	8-25	10-34	12-47	2-54	4-46
13	౨౨	6-24	8- 1	9-46	11-46	1-58	4-10	6-16	8-21	10-30	12-43	2-50	4-41

		పగటియందు లగ్నాంతకాలముల						రాత్రియందు లగ్నాంతకాలముల					
ఇం॥ తే	శా॥ తే	కుంభ	మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక
14	౨౩	6-20	7-57	9-42	11-42	1 54	4- 6	6-12	8-17	10-26	12-39	2-46	4-38
		మీన	మేష	వృష	మిథు	కర్క	సింహ	కన్య	తుల	వృశ్చి	ధను	మక	కుంభ
15	౨౪	7-53	9 38	11-38	1-50	4- 2	6- 8	8-13	10-22	12-35	2-42	4-34	6-13
16	౨౫	7-49	9 34	11-34	1-47	3-58	6- 4	8- 9	10-18	12-31	2-38	4-30	6- 9
17	౨౬	7-45	9-30	11-30	1-43	3-54	6 0	8- 5	10-14	12-27	2-34	4-26	6- 5
18	౨౭	7-41	9-26	11-27	1-39	3-50	5-56	8- 1	10-10	12-24	2-31	4-22	6- 1
19	౨౮	7-37	9-22	11-23	1-35	3-46	5-53	7 57	10- 6	12-20	2-27	4-18	5-57
20 (1979 మార్చి)	౨౯	7-33	9-18	11-19	1-31	3-42	5-49	7 53	10- 2	12-16	2-23	4-14	5-53
21	౩౦	7-29	9-14	11-15	1-27	3-38	5-45	7-49	9-53	12-12	2-19	4-10	5-49
22	౧	7-25	9-10	11-11	1-23	3-35	5-41	7-45	9-55	12- 5	2-15	4- 6	5-45
23	౨	7-21	9- 6	11- 7	1-19	3-31	5-37	7-41	9-51	12- 4	2-11	4- 3	5-42
24	౩	7-17	9- 2	11- 3	1-15	3-27	5-33	7-37	9-47	12- 0	2- 7	3-59	5-38
25	౪ (చైత్ర)	7-13	8-58	10-59	1-11	3-23	5-29	7-33	9-43	11-56	2- 3	3-55	5-34
26	౫	7- 9	8-54	10-55	1- 7	3-19	5-25	7-29	9-39	11-52	1-59	3-51	5-30
27	౬	7- 6	8-50	10-51	1- 3	3-15	5-21	7-25	9-35	11-48	1-55	3-47	5-26
28	౭	7- 2	8-47	10-47	12-59	3-11	5-17	7-22	9-31	11-44	1-51	3-43	5-22

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామ సం.ర మార్గశిరమాస శుక్లపక్షః క్రీ.శ.1978

1978 సం॥ డిశంబరు నెల

1 శు.పా.శు ౧౫-౨౫ జ్యే ౨౭-౫౬ రావ 1-31ల 3-2కు ద్వితీయాతిధిః యాగకాలః

2 విది.శ ౧౦-౪౦ మూల ౨౫-౪౪ పవ 3-9ల 4-40కు రావ 1-39ల 3-9కు

3 తది. ఆ ౫-౨౦ పిష్యా ౫౪-౨౭ పూషా ౨౧-౫౮ రావ 10-37ల 12-7కు.

4 పంచ.సో. ౫౩-౪౪ ఉషా ౧౮-౫౫ సావ 5-16ల 6-45కు

5 షష్ఠీ.మం ౪౮-౪౬ శ్రవ ౧౩-౪౩ పవ 3-37ల 5-7కు స్కందావరనామక సుబ్రహ్మణ్యషష్ఠీ

6 సప్త.బు ౪౨-౦౬ ధని ౯-౩౭ సావ 5-0ల 6-30కు

7 అష్ట.గు ౩౬-౪౯ శత ౫-౭౭ పవ 2-47ల 4-18 కు

8 నవ.శు ౩౨-౧౨ పూభా ౨-౩౧ ఉభా ౫౮-౩ సావ 4-34ల 6-5కు

9 దశ.శ ౨౭-౨౫ రేవ ౫౮-౫౫ సావ 5-57ల 7-30కు.

10 ఏకా.ఆ. ౨౫-౩౧ అశ్వి ౫౮-౩ రావ 1-19ల 2-54కు మత్రయ ౧౧ శ్రీ

11 ద్వాద.సో. ౨౩-౪౪ భర ౫౮-౩౨ పవ 2-58 ల 4-35 కు ద్వాదశీతిధిః అరుళాళప్పెరు మాళెంబెరుమానార్ తి॥ న

12 త్రయో.మం. ౨౩-౧౨ కృత్తి ౫౯-౩ సావ5-47ల 7-25కు త్రయోదశీ తిధిః కృత్తికా దీపోత్సవః సంపిళ్ల తిరుమంగయాళ్వార్ తి.న.

13 చతు.బు ౨౩-౫౮ రోహి ౬౦-౦ రావ 10-54ల 12-35కు దత్తజయన్తి. తిరుప్పాణి యాళ్వార్ తి. న. శ్రీ వైష్ణవగృహేషు ద్రావిడప్రబంధ నిగమనం.

14 ○ పూర్ణి.గు. ౨౬-౦ రోహి ౨-౨౦ పవ 1-24ల 3-6కు అన్వాధానం.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామ సం.ర మార్గశిరమాసకృష్ణపక్షః క్రీ.శ.1978

1978 సం॥ డిశంబరు నెల

15 బ.పా.శు ౪౯-౯ మృగ ౬-౨౪ సావ 6-10ల 7-54కు యాగకాలః రఘునాధ తీ. పు.

16 విధి.శ. ౩౩-౩౦ ఆర్ద్రా ౧౧-౩౨ రావ 12-19ల 2-5కు ధనుష్యర్కః ౬-౫౦ ప్రవేశాత్పరతో ధనుస్సంక్రమణ పుణ్యకాలః

17 తది.ఆ ౩౭-౩౦ పున ౧౮-౩౮ రావ10-23ల 12-9 కు.

18 చవి.సో ౪౪-౦ పుష్య ౨౩-౫౮ తెవ 6-18 ల.

19 పంచ.మం. ౪౯-౨౪ ఆశ్రే ౩౦-౨౭ తెవ 8-4కు అక్షోభ్య తీ॥ పు

20 షష్ఠీ.బు ౫౪-౨౧ మఘ ౩౬-౩౯ ఉవ 7-58ల 9-44కు తెవ 5-57ల.

21 సప్త.గు ౫౭-౩౮ పూఫ ౪౨-౧౩ శేవ 7-42కు.

22 అష్ట.శు. ౬౮-౦ ఉఫ ౪౬-౪౩ ఉవ 7-12ల 8-55కు శైవనక్తం త్రిస్పోష్టకాః

23 అష్ట.శ. ౧-౧౧ హస్త ౫౦-౧౪ పవ 10-9ల 11-51కు

24 నవ.ఆ. ౨-౫౪ చిత్రా ౫౨-౧౨ పవ 10-56ల 12-35కు

25 దశ.సో. ౩-౨౨ స్వాతి ౫౩-౧౨ పవ 9-9ల 10-47కు

26 ఏకా.మం. ౨-౩౩ విశా ౫౨-౪౪ పవ 9-26ల 11-1కు మత్రయ ౧౧ శ్రీ.

27 ద్వాద.బు ౮-౨౯ పిష్యా ౫౮-౨౧ అనూ ౫౧-౨౪ ఉవ 7-36ల 9-10కు.

28 చతు.గు ౫౩-౩౪ జ్యే ౪౭-౫౪ పవ 8-32ల 10-4 కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః తొండరొడిప్పొడి యాళ్వార్ పెరియనంబి తి॥ న.

29 ● అమా.శు. ౪౭-౪౮ మూల ౪౫-౫౨ పవ 9-46ల 11-17కు రావ 11-26ల 12-57కు సర్వేషాం ౩౮ స్యా అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః

పూర్వపద్ధతి రీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామ సం.ర పౌషమాసశుక్లపక్షః క్రీ. శ.1978-79

1979 సం॥ జనవరి నెల

30 శు.పా.శ ౪౩-౧౯ పూషా ౪౨-౭ పవ 9-57ల 11-27 కు యాగకాల:

31 విది.ఆ ౩౮-౩౫ ఉషా ౩౭-౮ ఉవ 6-57ల 8-27 కు రావ 1-36ల 3-5 కు

1 తది. సో ౩౧-౩౯ శ్రవ ౩౩-౫౩ రావ 11-54 ల 1-23 కు

2 చవి. మం ౨౫-౫౦ ధని ౨౯-౪౬ రావ 1-17 ల 2-47 కు

3 పంచ. బు ౨౦-౧౦ శత ౨౫-౫౩ రావ 11-3 ల 12-33 కు తిధి ద్వయం.

4 షష్ఠీ. గు ౧౫-౩ పూభా ౨౨-౨౯ రావ 12-48ల 2-20 కు సప్తమీ తిధిః

5 సప్త. శు ౧౮-౩౩ ఉభా ౧౯-౪౬ రావ 2-10 ల 3-43 కు

6 అష్ట.శ. ౬-౪౭ రేవ ౧౮-౪౮ త్యాజ్యాభావః

7 నవ.ఆ ౩-౫౭ అశ్వి ౧౬-౪౫ పవ 9-26 ల 11-0 కు రావ 11-0 ల 12-36 కు.

8 దశ. సో ౨-౨౫ భర ౧౬-౫౯ రావ 1-43ల 3-21 కు.

9 ఏకా. మం ౧-౫౯ కృత్తి ౧౭-౨౦ త్యాజ్యాభావః మత్రయ ౧౧ శ్రీవైకుంఠ ౧౧ శ్రీ శ్రీరంగద్వారస్థ భగవదాలోకనమహోత్సవః

10 ద్వా.ద.బు ౨-౫౩ రోహి ౨౦-౫౬ ఉవ 6-41 ల 8-21 కు రావ 8-59 ల 10-41కు రఘూత్తమ తీ. పు.

11 త్రయో. గు ౫-౫౯ మృగ ౨౪-౫౨ రావ 1-39 ల 3-23కు.

12 చతు. శు ౭-౨౩ ఆర్ద్రా ౨౯-౩౮ త్యాజ్యాభావః

13 ○ పూర్ణి. శ ౧౨-౪౮ పున ౩౫-౨౫ ఉవ 7-41 ల 9-26 కు తెవ 5-41 ల ప్రతిపత్తిధిః అన్వాధానం.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామసంవత్సరపౌషమాస కృష్ణపక్షః కి.శ 1979

క్రీ. శ. 1979 సం॥ జనవరి నెల

14 బ.పా. ఆ ౧౮-౪౭ పుష్య ౪౧-౪౪ శేవ 7-27 కు మకరేఽర్కః ౨౫-౪౭ శూన్యతిథిః యాగకాలః అస్మిన్దినే మకరసంక్రమణ పుణ్యకాలః

15 విది. సో ౨౩-౧౭ ఆశ్రే ౪౭-౨౫ పవ 1-36 ల 3-23 కు ద్వితీయా తిధిః

16 తిధి. మం ౨౭-౩౭ మఘ ౫౪-౪౪ పవ 3-19 ల 5-5 కు తిరుమడిశయాళ్వార్ తి. న.

17 చవి. బు ౩౩-౩౫ పూఫ ౬౮-౦ పవ 1-23ల 3-9 కు

18 పంచ. గు ౩౮-౩౩ పూఫ ౦-౧౭ పవ 2-35 ల 4-19 కు.

19 షష్ఠీ. శు ౪౮-౩౧ ఉఫ ౫-౧ సావ 5-37 ల 7-19 కు

20 సప్త.శ ౪౨-౭ హస్త ౭-౩౯ సావ 6-29ల 8-9కు కూరత్తాళ్వార్ తి.న.సత్యకామతీ.పు.నరహరి తీ.పు.

21 అష్ట.ఆ ౫౬-౩౩ చిత్రా ౧౧-౫ సావ 4-50 ల 6-28 కు శైవనక్తం త్రిస్పోష్టకాః

22 నవ. సో ౪౧-౨౮ స్వాతి ౧౨-౧౨ సావ 5-11 ల 6-47 కు

23 దశ .మం ౩౯-౨౩ విశా ౧౨-౧౨ పవ 3-29 ల 5-3 కు

24 ఏకా. బు ౩౬-౭ అనూ ౧౧-౪ సావ 4-31 ల 6-3 కు మత్రయ ౧౧ శ్రీ.

25 ద్వాద. గు ౩౧-౫౮ జ్యే ౭-౫౬ సావ 5-53ల 7-25 కు

26 త్రయో. శు ౨౮-౧ మూల ౬-౨ ఉవ 7-34 ల 9-6 కు సావ 6-8 ల 7-38 కు శైవనక్తం మాసశివరాత్రిః

27 చతు. శ ౨౧-౪౮ పూషా ౨-౩౩ ఉషా ౫౬-౧౦ పవ 3-11 ల 4-41 కు తిధి ద్వయం సర్వేషాం ౩౦ స్యా అన్వాధానం విద్యాధీశ తీ. పు.

28 ● అమా. ఆ ౧౫-౫౫ శ్రవ ౫౪-౨౭ పవ 9-53 ల 11-22కు ప్రతిపత్తిధిః పిండపితృయజ్ఞః చొల్లంగి ౩౦ స్యా.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామసంవత్సర మాఘమాస శుక్లపక్షః క్రీ.శ.1979

జనవరి, ఫిబ్రవరి 1979

29 శు.పా. సో ౧౦-౧ ధని ౫౦-౧౮ పవ 8-11 ల 9-40 కు.
30 విది. మం. ౪౯ ఏష్య ౫౪-౧౬ శత ౪౬-౧౯ పవ 9-30 ల 11-0 కు.
31 చవి. బు. ౫౩-౧౭ పూభా ౪౭-౪౪ ఉవ 7-13 ల 8-43 కు.
1 పంచ. గు. ౪౮-౪౭ ఉభా ౩౯-౫౭ ఉవ 8-54 ల 10-25 కు.
2 షష్ఠి. శు. ౯౫-౯ రేవ ౩౭-౩౦ పవ 10-9 ల 11-41 కు.
3 సప్త. శ. ౪౭-౭౦ అశ్వి ౩౬-౩౦ సావ 5-20 ల 6-54 కు రథ ౭ మీ.
4 అష్ట. ఆ ౪౦-౫౦ భర ౩౬-౭౦ ఉవ 6-49 ల 8-25 కు.
5 నవ. సో. ౪౦-౩౫ కృత్తి ౩౭-౭౬ పవ 9-23 ల 11-1 కు ఆనంద తీ॥ పు.
6 దశ. మం. ౪౦-౯ రోహి ౩౯-౩౯ పవ 2-13 ల 3-53 కు తెవ 4-27 ల 6-9 కు
7 ఏకా. బు. ౪౩-౪౩ మృగ ౪౩-౧౫ త్యాజ్యాభావః మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ సత్యజ్ఞాన తీ॥ పు.
8 ద్వాద. గు. ౪౭-౮ ఆర్ద్రా ౪౭-౫౪ పవ 9-0 ల 10-43 కు ద్వాదశీ హరివాసరః ౭-౯
9 త్రయో. శు ౫౧-౩౮ పున ౫౩-౩౫ పవ 2-56 ల 4-41 కు ఎంబార్ తీ॥ న.
10 చతు. శ. ౫౬-౪౫ పుష్య ౫౯-౫౦ పవ 12-53 ల 2-39 కు.
11 ◯ పూర్ణి. ఆ. ౬౦-౦ ఆశ్లే ౬౦-౦ రావ 8-49 ల 10-35 కు అన్వాధానం మహామాఘీ.
12 పూర్ణి. సో. ౭-౧౩ ఆశ్లే ౬-౩౦ రావ 10-30 ల 12-16 కు కుంభే ఉ ర్కః ౫౩-౮ యాగకాలః ప్రవేశాత్పరదినే కుంభసంక్రమణ పుణ్యకాలః

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామసంవత్సర మాఘమాసకృష్ణపక్షః క్రీ.శ. 1979

1979 ఫిబ్రవరి నెల

13 బ.పా. మం. ౭-౩౩ మఘ ౧౭-౫౭ రావ 8-34 ల 10-19 కు.
14 విది. బు ౧౭-౧౭ పూఫ ౧౮-౪౯ రావ 9-56 ల 11-40 కు.
15 తది. గు ౧౬-౮ ఉఫ ౨౩-౫౧ రావ 1-4 ల 2-46 కు చతుర్థీ తిథిః
16 చవి. శు ౧౮-౫౬ హస్త ౨౭-౪౬ రావ 2-3 ల 3-43 కు పంచమీ తిథిః
17 పంచ. శ ౨౦-౭౮ చిత్ర ౩౦-౨౯ రావ 12-30 ల 2-8 కు శూన్యాతిథిః
18 షష్ఠి. ఆ ౨౦-౩౭ స్వాతి ౩౦-౫౩ రావ 12-57 ల 2-33 కు తిథిద్వయం.
19 సప్త. సో. ౧౯-౨౬ విశా౩౨-౧౦ రావ 11-21 ల 12-55 కు అష్టమీతిథిః శైవనక్తం త్రిస్పోష్టకాః
20 అష్ట. మం ౧౭-౧౦ అనూ ౩౦-౧౩ రావ 12-28 ల 2-1 కు నవమీ తిథిః
21 నవ. బు ౧౩-౫౧ జ్యే ౨౯-౭౦ రావ 1-54 ల 3-26 కు
22 దశ. గు ౯-౩౭ మూల ౨౬-౩౭ పవ 3-37 ల 5-9 కు రావ 2-13 ల 3-44 కు స్మార్త ౧౧ శ్రీ.
23 ఏకా. శు ౪-౪౫ ఏష్య ౫౪-౩౬ పూషా ౨౩-౧౭ రావ 11-17 ల 12-47 కు శ్రీ వైష్ణవమాధ్వ ౧౧ శ్రీ స్మార్తానాం ద్వాదశీ హరివాసరః ౧౮-౨౭
24 త్రయో. శ ౫౩-౭౮ ఉషా ౧౯-౨౭ సావ 5-58 ల 7-28 కు.
25 చతు. ఆ ౪౭-౭౮ శ్రవ ౧౫-౧౫ సావ 4-19 ల 5-48 కు శైవనక్తం సుహూశివరాత్రి రియమేవ మాసశివరాత్రిః వాజసనేయా 30 స్య విష్ణుచిత్త రామానుజస్వామి తీర్థం.
26 ● అమా. సో ౪౧-౭౫ ధని ౧౦-౫౭ సావ 5-36 ల 7-6 కు అన్వాధానం పిండపితృయజ్ఞః.

పూర్వపద తిరీత్యా శ్రీ కాలయుక్తనామసంవత్సర ఫాల్గుణమాసశుక్లపక్ష క్రీ.శ. 1979

ఫిబ్రవరి, 1979 మార్చి నెల

27 శు.పా. మం ౩౫-౫౫ శత ౭-౫౭ పవ 3-20 ల 4-50 కు యాగకాలః
28 విది. బు ౩౦-౫౦ పూభా ౩-౨౭ సావ 4-57 ల 6-28 కు
1 తది. గు ౨౬-౨౭ ఉభా ౦-౨౫ రేవ ౫౭-౧౮ సావ 6-4 ల 7-36 కు
2 చవి. శు ౨౭-౪౦ అశ్వి ౫౬-౧౫ రావ 1-2 ల 2-36 కు చతుర్థీ తిథిః
3 పంచ. శ ౨౦-౪ భర ౫౫-౧౦ పవ 2-29 ల 4-4 కు తిథిద్వయం శ్రీకంఠ జయన్తి.
4 షష్ఠి. ఆ ౧౮-౩౩ కృత్తి ౫౬-౪౪ సావ 4-56 ల 6-34 కు సప్తమీ తిథిః
5 సప్త. సో ౧౮-౧౦ రోహి ౫౮-౩౮ రావ 9-36 ల 11-15 కు అష్టమీ తిథిః సత్యవ్రత తీ॥ పు.
6 అష్ట. మం. ౧౯-౮ మృగ ౬౦-౦ పవ 11-46 ల 1-28 కు నవమీ తిథిః తిరుక్కచ్చి నంబి తీ॥ న.
7 నవ. బు. ౨౧-౨౬ మృగ ౨-౨౪ సావ 4-21 ల 6-4 కు శూన్యాతిథిః
8 దశ. గు ౨౪-౫౩ ఆర్ద్రా ౬-౪౬ రావ 10-10 ల 11-55 కు దశమీ తిథిః
9 ఏకా. శు ౨౯-౧౩ పున ౧౭-౧౭ రావ 8-4 ల 9-50 కు మత్త్రయ ౧౧ శ్రీ కులశేఖ రాళ్వార్ తీ॥ న.
10 ద్వాద. శ. ౩౪-౧౯ పుష్య ౧౮-౭౩ రావ 3-54 ల 5-40 కు అనుకల్పేన గోవింద ౧౨ శ్రీ.
11 త్రయో. ఆ ౩౯-౪౩ ఆశ్లే ౨౪-౫౭ తెవ 5-36 ల.
12 చతు. సో ౪౪-౫౭ మఘ ౩౦-౭౩ శేవ 7-22 కు రావ 3-42 ల 5-28 కు.
13 ◯ పూర్ణి. మం ౪౯-౩౫ పూఫ ౩౭-౭౮ తెవ 5-8 ల అన్వాధానం హోళికా ౧౫ మా.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా శ్రీకాలయుక్తనామసంవత్సరఫాల్గుణమాసకృష్ణపక్షః క్రీ.శ.1979

1979 మార్చి నెల

14 బ.పా. బు ౫౩-౭౭ ఉఫ ౪౨-౪౫ శేవ 6-52 కు మీనే ఉ ర్కః ౪౭-౪౬ యాగకాలః సత్యబోధ తీ॥ పు మధ్యాహ్నాత్పరతో మీన సంక్రమణ పుణ్యకాలః
15 విది. గు ౫౬-౫ హస్త ౪౭-౦ పవ 8-23 ల 10-6 కు.
16 తది. శు. ౫౭-౭౦ చిత్రా ౪౯-౫౭ పవ 9-29 ల 11-10 కు.
17 చవి. శ. ౫౭-౩౭ స్వాతి ౫౧-౯౮ పవ 8-1 ల 9-40 కు
18 పంచ. ఆ ౫౬-౨౭ విశా ౫౨-౨౭ పవ 8-39 ల 10-16 కు
19 షష్ఠి. సో ౫౩-౫౧ అనూ ౫౧-౩౮ ఉవ 7-10 ల 8-45 కు.
20 సప్త. మం ౫౦-౨౫ జ్యే ౫౦-౦ పవ 8-19 ల 9-53 కు. శైవనక్తం త్రిస్పోష్టకాః
21 అష్ట. బు ౪౫-౫౫ మూల ౪౭-౧౮ పవ 9-51 ల 11-23 కు రావ 11-36 ల 1-8 కు.
22 నవ. గు ౪౦-౫౩ పూషా ౪౪-౨ పవ 10-12 ల 11-43 కు.
23 దశ. శు ౩౫-౧౮ ఉషా ౪౦-౧౫ ఉవ 7-18 ల 8-48 కు రావ 2-0 ల 3-30 కు
24 ఏకా. శ. ౨౯-౨౭ శ్రవ ౩౬-౧౩ రావ 12-22 ల 1-51 కు మత్త్రయ ౧౧శ్రీ.
25 ద్వాద. ఆ ౨౩-౨౩ ధని౩౦-౫౮ రావ 1-40 ల 3-10 కు తిథిద్వయం. నక్తం మాసశివరాత్రిః
26 త్రయో. సో ౧౭-౨౭ శత ౨౭-౫౫ రావ 11-19 ల 12-49 కు చతుర్దశీ తిథిః శైవ
27 చతు. మం ౧౧-౪౮ పూభా ౨౪-౧౦ రావ 12-53 ల 2-24 కు సర్వేషాం 30 స్య అన్వాధానం.
28 ● అమా. బు ౬-౩౯ ఉభా ౨౧-౦ రావ 2-1 ల 3-33 కు పిండపితృయజ్ఞః యాగకాలః.

పూర్వపద్ధతిరీత్యా సిద్ధార్థనామ సంవత్సర చైత్ర శుక్లపక్షః క్రీ.శ. 1979

29 శు.పా. గు ౨-౫ ఏష్య ౫౫-౫౮ రేవ ౧౮-౨౭ త్యాజ్యాభావః

వర్ష యోగములు

చైత్ర మాసము

అనావృష్టి యోగాః (1) వత్సరాది ప్ర॥ శు ౮ మం. ప॥ పురోబుధః (2) వత్సరాది ప్ర॥ బ ౩ బు ప. బుధ శని గ్రహద్వయ వక్రం (3) శు౮ మం ప్ర॥ పురశ్శుక్రరూపర విమధ్యః (4) బ౧౮ శని ప్ర॥ ఆశ్లేషాయాం కుజ సంచారః

సువృష్టి యోగాః (1) వత్సరాది ప్ర॥ శు ౮ మం ప॥ బుధశుక్రౌ సమీపస్థౌ (2) వత్సరాది ప్ర॥ బ౩ మం ప. బుధోవక్రీ బుజాశ్శుక్రః (3) వత్సరాది ప్ర॥ శు౮ మం ప. రవేరగ్రేసర్వే గ్రహాః (4) శు ౮ మం ప్ర॥ పురశ్శుక్రః

సారాంశము : శుక్లములో స్వల్పవాయువుతో కూడిన సామాన్య వర్షములు పడును. బహుళములో క్రమేపియు ఎండలు తీవ్రమగును.

వైశాఖ మాసము

శు౮ గు కృత్తిక కార్తె — సాధారణ వృష్టి
బ ౩ గు రోహిణి కార్తె — సామాన్య వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) బ ౭ సోమ ప॥ పురశ్శుక్ర రూప రవిమధ్యః (2) బ౧౨ శు ప. ఆశ్లేషాయాం కుజ సంచారః (3) శు౭ సోమ ప్ర॥ బ ౩౦ సోమ ప. శుక్రాగ్రే కుజః (4) బ ౧౨ శు ప్ర. సింహాంగారకః (5) బ ౩౦ సోమ ప్ర. శుక్రాగ్రే శనిః

సువృష్టి యోగాః (1) బ౭ సోమ ప॥ పురశ్శుక్రః (2) బ౭ సోమ వాసరేగురు శుక్రయుద్ధం (3) బ౧౨ సోమేకుజచలనం (4) బ ౩౦ సోమేకుజ శనియుద్ధం

నాడీ యోగాః 11 లగా 19 కు 26 ల 31 కు
చాంద్రయోగాః 20—21—24—25—30—31 జూన్ 1—2—3—4

సారాంశము : శుక్లములో క్రమేపియు ఎండలు తీవ్రమయి బహుళములో సుడిగాలులతో కూడిన 2—3 దభాటు వానలు కలుగును.

జ్యేష్ఠ మాసము

శు ౩ గు మృగశిరకార్తె — అపుడపుడు సువృష్టి
బ ౧ బు (గురు) ఆర్ద్రకార్తె — అచటచట సువృష్టి
అమాబు (గురు) పునర్వసుకార్తె — మేఘాడంబరాల్ప వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం సింహాంగారకః (2) యావన్మాసం శుక్రాగ్రే శనిః (3) శు ౭ బుధ ప్ర. బ ౮ శ॥ ప॥ పురోబుధః (గాలియో)

సువృష్టి యోగాః (1) శు౭ బు ప్ర॥ రవేరగ్రేసర్వే గ్రహాః (3) బ౮ శ ప్ర॥ బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (3) బ౮ శనౌ. బుధ గురు యుద్ధం (4) బ౯ సోమే గుర్వస్తమయం

నాడీయోగాః 8 లగా 15 వఱకు 22 ల 27 కు జూలై 5
చాంద్రయోగాః 16—17, 21 లగా 26 వఱకు 29, 30

సారాంశము : శుక్లములో ఆరంభములు కనుపడు వర్షములు ప్రారంభమయి బహుళములో గ్రహములన్నియు అమృతనాడీ చతుష్టయమందు సంచరించుటచే మొత్తము దేశమంతట వర్షించును.

ఆషాఢ మాసము

శు ౧౮ బుధ (గురు) పుష్యకార్తె — సువృష్టి వలెనుండును
బ౧౮ బుధ (గురు) ఆశ్లేషకార్తె — మేఘాడంబర వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) శు౫ సోమ ప. శుక్రాగ్రే శనిః (2) బ ౫ సోమ ప॥ సింహాంగారః (3) శు౧ గురు ప్ర॥ బ ౫ సోమ ప. కుజ శుక్రయోరేక రాశిస్థితిః (4) శు౫ సోమ ప్ర. బ౧౨ సోమ ప॥ పురోబుధః (గాలియో) (5) శు ౫ సోమ ప్ర. బ ౩౦ స్థిర శుక్రప. శుక్రాగ్రేకుజః (6) శు౧౮ బు. ప్రప బ ౫ సోమ ప. సింహే చాతుర్గ్రహ కూటః (7) శు౧ గురు ప్ర. పశ్చిమ మఘాది పంచకే శుక్రః (8) శు ౧౮ బుధ ప్ర॥ ఉత్తరఫల్గున్యాం కుజ సంచారః (9) బ౧౮ బుధ ప్ర. కుజ శుక్రయోరేకరాశిస్థితిః (10) బ ౩౦ స్థి ప్ర. పురోబుధః (గాలియో)

సువృష్టి యోగాః (1) శు౫ సోమ ప. రవేరగ్రేసర్వే గ్రహాః (2) శు౫ సోమ ప. బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (3) బ౫ సోమే గురూదయం (4) తస్మిన్నేవదినే కుజచలనం చ (5) శు ౫ సోమే శుక్ర శనియుద్ధం (6) శు౧౨ సోమవార ప్ర. బ౩౦ స్థి శుక్ర ప. బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (7) బ౧౨ సోమే బుధ శనిసమాగమః (8) బ౩౦ స్థి శుక్ర ప్ర. బుధో వక్రీ బుజాశ్శుక్రః (9) బ౩౦ స్థిశుక్రే పునః బుధ శనిసమాగమః

నాడీ యోగాః 6 లగా 13 కు, 19 లగా 24 కు, ఆగస్టు 1 లగా 4 కు
చాంద్రయోగాః 13—14—15, 18—19, 22—23—26—27

సారాంశము : అనావృష్టి యోగ ప్రాబల్యమున్నను ఈ మాసమంతయు కుజ—బుధ—గురు—శుక్ర—శనులు అమృతాది నాడీ చతుష్టయమందు సంచరించుటచేత పర్వత ప్రాంతముల యందు వర్షించి గోదావర్యాది నదులు చక్కగా ప్రవహించును. కొన్ని ప్రదేశముల వారు వర్షమునకై తహతహలాడుదురు. ఈమాస ఆద్యంతముల యందు స్వల్పముగను, మధ్య భాగమున అచటచట సమృద్ధిగను వర్షించును.

శ్రావణ మాసము

శు౧౮ బుధ (గురు) మఘ కార్తె — సువృష్టి తుల్య
బ౧౨ బుధ పూ. ఫ కార్తె — సామాన్య వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం పశ్చిమ మఘాది పంచకే శుక్రః (2) శు ౯ గురు ప. ఉత్తరఫల్గున్యాం కుజ సంచారః (3) శు౧౦ సోమ పః పురోబుధః (గాలి) (4) బ ౧౩ గు ప. కుజశుక్రయో రేకరాశిస్థితిః (5) శ్రావణ బ౯ ఆప్ర. పురోంగారకః

సువృష్టి యోగాః (1) బ౩౦ సో ప. బుధోవక్రీ బుజాశ్శుక్రః (2) శు ౫ బుదే శన్యస్తమయం (3) బ ౯ ఆప్ర. సింహాది త్రితయే రవి శుక్రయోర్మధ్యే కుజః (4) బ౧౩ గురు ప్ర. చిత్రాయాం కుజసంచారః

నాడీయోగాః 5 ల 9 కు, 16 ల 21 కు, 26 ల సెప్టెం 2 కు
చాంద్రయోగాః 12 లగా 16 కు 18 లగా 27 కు

సారాంశము : శుక్లములో మేఘాడంబరముతో కూడిన సామాన్య వర్షములు కలుగును. బహుళములో అన్ని దేశముల యందు సస్యానుకూల వర్షములు సంభవించును.

భాద్రపద మాసము

శు ౧౧ బుధ. ఉత్తర కార్తె — సాధారణ వృష్టి
బ ౧౧ బుధ. హస్త కార్తె — సువృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) శు ౫ గురు ప. పశ్చిమ మఘాది పంచకే శుక్రః (2) శు ౧౩ శని ప. పురోంగారకః (3) శు ౭ ఆప్ర. కుజ శుక్రయోరేకరాశిస్థితిః (4) బ ౮ బుధ ప్ర. స్వాత్యాం కుజసంచారః (5) బ౧౩ శ ప్ర. పురో బుధః

సువృష్టి యోగాః (1) బ౧౩ శ ప. సింహాది త్రితయే రవి శుక్ర యోర్మధ్యే కుజః (2) బ ౮ బు ప్ర. చిత్రాయాం కుజ సంచారః (3) శు౫ గురు ప్ర. పశ్చిమే స్వాతీ త్రయే శుక్రః (4) శు ౭ ఆదివాసరే కుజ చలనం (5) శు ౧౧ బుదే బుధ శనియుద్ధం (6) శు౧౨ గురౌ శన్యుదయం (7) శు ౧౫ శనౌ చంద్రగ్రహణం.

నాడీ యోగాః 3—4—5—12 ల 17 కు 25 లగా అక్టోబరు 2 కు
చాంద్రయోగాః 10 లగా 20 కు 23—24—25

సారాంశము : శుక్లములో పూర్వార్థము దాటినది లగాయతు క్రమేపియు మంచి వర్షములు కలుగును. బహుళములో ముసుల్లు కూడ పట్టవచ్చును స్వల్పముగా గాలికూడ కలుగవచ్చును.

ఆ శ్వ యు జ మా స ము

శు ౯ మం చిత్రకార్తె — సవాత వృష్టి
బ౭ సో స్వాతి కార్తె — వాతాధిక వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) శు౯ సో ప. స్వాత్యాం కుజ సంచారః (2) బ౦ మంగళ ప. కుజ శుక్రయోరేకరాశి స్థితిః (3) బ౧౧ శుక్ర ప॥పురోబుధః (గాలి) (4) బ౧౧బుధ ప్ర. బుధాగ్రేకుజః

సువృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం పశ్చిమే స్వాతీత్రయే శుక్రః (2) శు౦ సోమ ప్ర. బ ౧౪ శని ప. విశాఖా నక్షత్రే కుజః (3) బ ౧౪బు ప్ర. శుక్రో వక్రీ బుజార్భుధః (4) బ౮ శుక్ర ప్ర. బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (5) బ౮ శుక్రే కుజ శుక్ర సమాగమః (6) బ౦ మంగళే కుజ చలనం (7) బ౧౧ శుక్రే విశాఖా నక్షత్రే బుధ శుక్ర సమాగమః (8) బ౧౮ సోమే శుక్రాస్తమయం

నాడీయోగాః 9 ల 15 కు 22 ల 31 కు

చాంద్రయోగాః 8 ల 18 కు 21—22—23

సారాంశము : శుక్లములో పూర్ణిమా ప్రాంతమునందు బహుళములోను మంచి వర్షములు పడును. మాసమున గ్రహములకు చండవాయునాడీ వాయునాడీ సంచారము వలన, పురోబుధుని వలన ఉత్పాతయోగమగు బుధ దర్శనము వలన సముద్రప్రాంతములయందు, ఖండ ఖండములయందు గాలి వానలు సంభవించు సూచనలు కలవు.

కా ర్తి క మా స ము

శు ౬ సోమ.విశాఖకార్తె — కించిత్వృష్టి
బ ౪ ఆది. అనూరాధ కార్తె—సామాన్య వృష్టి

అనావృష్టి యోగాః (1) శు౪ ఆ ప. బుధాగ్రేకుజః (2) శు౨ మం ప్ర. బ ౮ ఆ ప. పురోంగారకః (3) బ౧౦ శ ప్ర. బ౧౩ మం ప. బుధ—గురు—శుక్ర గ్రహత్రయ వక్రం (4) శు౨ మం ప్ర. ప్రాచ్యాంస్వాతీత్రయే శుక్రః (5) బ౫ గురు ప్ర. జ్యేష్ఠాయాం కుజ సంచారః (6) బ౧౩ మం ప్ర. బుధ గురు గ్రహద్వయవక్రం (7) బ౧౮ ఆ ప్ర. పురోబుధ రూప రవి మధ్యః

సువృష్టి యోగాః (1) శు౨ మం॥ప॥ పశ్చిమే స్వాతీత్రయే శుక్రః (2) శు ౧౦ శని.ప. శుక్రో వక్రీబుజార్బుధః (3) శు౧౪ ప. బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (4) కార్తిక శు ౪ ఆ బుధ కుజయుద్ధం (5) శు౧౩ భానౌ శుక్రోదయం (6) బ౧౩ మంప్ర బుధో వక్రీ బుజాశ్మక్రః (7) బ౧౮ బుధే బుధ కుజయుద్ధం

నాడీయోగాః 5 లగా 11 కు 18 లగా 28 వరకు

చాంద్రయోగాః 4—5—8—9—10—13—14—16 ల 22 కు

సారాంశము : ఈ మాసము నందు బుధ దర్శనము అగుట వలన ఉత్పాతయోగము. కాన శుద్ధమున సస్యములకు క్రిమి కలుగు సూచనలు కలవు. అప్పుడప్పుడు సామాన్య వర్షములు పడి ఉత్తరార్ధమున తెరపికల్గును.

మా ర్గ శి ర మా స ము

అనావృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం ప్రాచ్యాం స్వాతీత్రయే శుక్రః (2) శు ౪ సో ప. జ్యేష్ఠాయాం కుజ సంచారః (3) శు ౬ మంప॥బుధాగ్రేకుజః (4) శు ౬ మంగ ప॥పురో బుధ రవి మధ్యః (5) బ౧ శు ప. బుధ గురు గ్రహద్వయవక్రం (6) బ ౬మం ప్ర॥పురోంగారకః (7) బ౯ ఆ ప్ర. గురు శని గ్రహద్వయవక్రం

సువృష్టి యోగాః (1) బ౧ శు ప॥ బుధో వక్రీ బుజాశ్శుక్రః (2) శు ౪ సోమేకుజ చలనం (3) శు ౬ మంప్ర॥ బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ

చాంద్రయో 1—2

సారాంశము : ఈ మాసమునందు సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి ప్రాంతమున సామాన్య వర్షములు కలిగినను వర్షాకాల నివృత్తి చిహ్నాలు ప్రస్ఫుటముగ కనుపించును. క్రమేపియు శీతల మధికమగును.

పౌ ష మా స ము

అనావృష్టి యోగాః (1) శు ౮ బు ప॥ ప్రాచ్యం స్వాతీత్రయే శుక్రః (2) బ ౦ శ ప. పురోంగారకః (3) యావన్మాసం గురు శని గ్రహద్వయ వక్రం (4) శు ౧౦ సోమ ప్ర॥ బ ౧౪ గు ప॥ ఉత్తరాషాఢాయాం కుజ సంచారః (5) బ ౧ ఆది ప్ర॥ రవి గురు సమసప్తకం

సువృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (2) శు౧౮ బుధే కుజ చలనం (3) బ౨ శని ప్ర॥ పతంగ మార్గే కుజః (4) బ ౨ శ ప్ర॥ సర్వే గ్రహా సూర్యపృష్ఠావలంబినః

సారాంశము : ఈ మాసమున శుక్లములో తెరపిగనుండును. బహుళములో ఉత్తరార్ధమున ఒక మోస్తరుగ నుండి భారీవర్షములు పడవచ్చును.

మా ఘ మా స ము

అనావృష్టి యోగాః (1) యావన్మాసం గురు శని గ్రహద్వయ వక్రం (2) శు ౪ సోమ ప॥ రవి గురు సమసప్తకం (3) శు ౪ సోమ ప్ర॥ రవిశని సమసప్తకం. (4) శు ౧౩ శు ప్ర॥ పురో బుధః (6) బ 30 సో ప్ర॥ గురు శుక్ర సమసప్తకం (7) బ ౨ సోమ ప్ర॥ కుజ శని సమసప్తకం.

సువృష్టి యోగాః (1) శు౦ ఆది ప. బుధ శుక్రౌ సమీపస్థౌ (2) శు౦ ఆప. పతంగ మార్గే కుజః (3) శ ౦ ఆప. సర్వే గ్రహా సూర్యపృష్ఠావలంబినః (4) శు౦ భానౌ బుధకుజ యుద్ధం (5) శు ౧౩ శు ప్ర. పతంగ మార్గే కుజః (6) బ౦ సోమే కుజ చలనం.

సారాంశము. ఈ మాసమున మాఘపాలీ వర్షములు పడును.

ఫా ల్గు న మా స ము

అనావృష్టి యోగాః (1) బ౧ బుధ ప॥ రవిశని సమసప్తకం (2) బ౧౦ శుక్ర వ. గురుశుక్ర సమసప్తకం (3) యావన్మాసం కుజ శని సమసప్తకం (4) బ౧౧ శని ప॥పురో బుధః (5) బ౫ గురు ప. గురు శని గ్రహద్వయ వక్రం (6) బ౫ గురు ప్ర. బ౧౩ సోమ ప. బుధ—గురు—శని— గ్రహత్రయ వక్రం (7) బ౧౦ శ ప్ర॥ ఆ వత్సరం కుజ శుక్రయోరేకరాశి స్థితి (8) బ ౧౩ సోమ ప్ర. ఆ వత్సరం బుధ శని గ్రహద్వయం వక్రం

సువృష్టి యోగాః (1) బ౧౧శని ప. పతంగ మార్గే కుజః (2) బ ౫ గురు ప్ర. ఆ వత్సరం బుధో వక్రీ బుజాశ్శుక్రః (3) బ౧౧ శ ప్ర. ఆ వత్సరం సర్వే గ్రహాస్సూర్య పృష్ఠావలంబినః

సారాంశము : శుక్లములో అతిస్వల్ప వర్షములు కలుగును. వత్సరాంతమున మన్య ప్రాంతముల యందు తటాకములు నిండునట్లు భారీ వర్షములు కురియును.

N.B : 12 కార్తెలు శుభగ్రహ వారములయందు ప్రవేశించుట వలన ఈ వత్సరమున అనుకూలము వర్షములు కలిగి సుభిక్షముగ నుండును. కాని దేశాంష్ట యోగములను అనావృష్టి యోగములను సూక్ష్మదృష్టితో విచారణ చేయగ సస్యనాశకయోగము లుండుటచే అతివృష్టి లేదా తాలా (వెనుక) వృష్టివలన గాని, జబ్బులవలనగాని కొన్ని ప్రాంతముల యందు కొంత పంటకు నష్టము వాటిల్లునని తోచుచున్నది. కొన్ని ఉత్పాతయోగముల వలన తుఫానులు కలుగునాయనిపించుచున్నది.

ధ ర లు

ముఖ్య గమనిక :— ధరలు విమర్శింపవలసిన పద్ధతులు చాలాకాలవు. అందులో గ్రహయోగములనుబట్టియే వ్రాసినాము. చేయతగిన విమర్శలో $\frac{1}{4}$ వంతు మాత్రమే విమర్శించినాము. మిగిలిన భాగములు పంచాంగ రచనాకాలములో సాధ్యముకాదు. ఈ విషయమును వర్తకులు, ప్రజలు గుర్తించవలయును.

చైత్రమాసము :— ధాన్యము చురుకు. బెల్లము,పంచదార నిలబాటు. బంగారము తేజీ. వస్త్రములు,పట్టు నిలబాటు. మిర్చి, చింతపండు చురుకు. నువ్వులునూనె మందము. అపరాలు చురుకు. నిత్య అవసర వస్తువులు కొద్దిపాటి సులభములగును.

వైశాఖమాసము :— ధాన్యము నిలబాటు. వెండి బంగారములు చురుకు. ఉన్నినూలు, పట్టు, చురుకు. మిర్చి,చురుకు. చింతపండు నిలబాటు. కొబ్బరి, నువ్వులనూనె నిలబాటు. అపరాలు నిలబాటు. బెల్లం,పంచదార మందం. నిత్యావసరవస్తువులు దుర్లభము.

జ్యేష్ఠమాసము :— ధాన్యము చురుకులో మందం. వెండి, బంగారములు, నిలబాటు. నూలువస్త్రములు నిలబాటు. ఉన్ని, పట్టు దుర్లభము. మిర్చి నిలబాటు. చింతపండు మందము. నువ్వుల నూనె చారు. కొబ్బరి నిలబాటు. అపరాలు బెల్లం నిలబాటు.

ఆషాఢమాసము :— ధాన్యము చురుకు. వెండి బంగారములు మందం. ఉన్ని పట్టు చురుకు. ప్రత్తి,నూలు వస్త్రములు మందం. తైల జాతులు చురుకు. నిత్యావసరవస్తువులు నిలబాటు. అపరాలు చురుకు. మిర్చి చురుకు. చింతపండు, బెల్లం మందం.

శ్రావణమాసము:— ధాన్యము వంచి చురుకు. పప్పు పదార్థములు చురుకు. వెండి బంగారములు చురుకు. పట్టు, నూలువస్త్రములు చురుకు. నువ్వులనూనె నిలబాటు. కొబ్బరి కొద్దిపాటి చురుకు. బెల్లం, పంచదార చురుకు. మిర్చి, చింతపండు నిలబాటు. కాయగూరలు మందం.

భాద్రపదము :— ధాన్యము చురుకు. అపరాలు నిలబాటు. వెండి బంగారములు మందం. పట్టు, నూలు మందం. ఉన్ని నిలబాటు. నూనెవర్గాలు చురుకు. కొబ్బరి నిలబాటు. మిర్చి మందం. చింతపండు చురుకు. నిత్యావసరవస్తువులు మందం. బెల్లం నిలబాటు.

అశ్వయుజమాసము :— ధాన్యము నిలబాటు. పప్పులు మందం. వెండి, బంగారములు మందం. మిర్చి చురుకు. చింతపండు నిలబాటు. తైలజాతులు నిలబాటు. బెల్లం పంచదార చురుకు. వస్త్రములు మందం. ఉన్ని పట్టు చురుకు. నిత్యావసర వస్తువులు చురుకు.

కార్తికమాసము :—ధాన్యము మందం. వెండి బంగారములు నిలబాటు. ద్విదల పదార్థము నిలబాటు. కాయగూరలు సులభములగును. మిర్చి, చింతపండు మందం. నువ్వుల నూనె, కొబ్బరి చురుకు. ఉన్ని, నూలు, పట్టు వస్త్రములు చురుకు.

మార్గశిరమాసము :— ధాన్యము మందం. వెండి బంగారములు చురుకు. దుంపసరుకులు చురుకు. నిత్యావసర వస్తువులు సులభము లగును. బెల్లం చురుకు. అపరాలు మంచి చురుకు. తైలజాతులు చురుకులోమందం. పట్టు, నూలు మందం. మిర్చి మందం. చింతపండు నిలబాటు.

పౌషమాసము :— ధాన్యము మందం. వెండి, బంగారములు మందం. పట్టు, ఉన్ని మందం. నూలు వస్త్రములు రవాణా సాగును. మిర్చి, చింతపండు మందం. అపరాలు మందం. నిత్యావసరవస్తువులు మందం. బెల్లం, పంచదార చురుకు. మిర్చి, చింతపండు నిలబాటు.

మాఘమాసము :— ధాన్యము నిలబాటు. అపరాలు మందం. పట్టు, నూలు చురుకు. వెండి, బంగారములు బెల్లం, పంచదార మందం. మిర్చి, చింతపండు మందం. నువ్వులనూనె, కొబ్బరి చురుకు. నిత్యావసర వస్తువులు చురుకు. ఉన్ని, నూలు, పట్టు నిలబాటు.

ఫాల్గుణమాసము :— ధాన్యము చురుకు. పంచదార, బెల్లం మందం. చింతపండు నిలబాటు. మిర్చిచురుకు. తైలజాతులు మందం. అపరాలు నిలబాటు. వెండి, బంగారములు మందం. నూలు, పట్టువస్త్రములు చురుకు. నిత్యావసరవస్తువులు మందం.

గోచార ఫలములు

N.B.: ఇందు ఫలములను స్థితి గోచార వశమున-వేధ గోచారవశము లగ్న, నక్షత్ర గోచారము లననుసరించియు వ్రాసినాము. ఇంకను అష్టకవర్గ గోచారమును, గ్రహగోచారమును వేలవించి చూచుకొనిన ఋజువగును. సౌరచాంద్ర గోచారములను అవశ్యము మేలవించి చూచుకొనవలయును.

మేషము:—సౌర గోచారము — మేష మాసములో పుట్టినవారికి
చాంద్రగోచారము (అశ్వి4పా, భరణి 4 పా, కృ 1 పాదం)

వత్సరాది [illegible]యతు శ్రావణ శు ౧ శనివారం వరు (5—8—78) తృతీయమున గురుడు రజితమూర్తి అర్ధశుభుడు. తదారభ్య [illegible]ము. అర్ధాష్టమమున గురుడు రజతమూర్తి అర్ధశుభుడు. [illegible] వత్సరమంతయు పంచమమున శని తామ్రమూర్తి. అల్పశుభుడు. వత్సరాది ప్రభృతి కార్తిక బ ౩ శుక్ర 17—11—78 వారము వరకు రాహుకేతువులు 6—12 రాసులయందు సువర్ణమూర్తులు. త్రిపాద శుభులు. తదారభ్యా వత్సరం 5—11 రాసులయందు రాహుకేతువులు. తామ్రమూర్తులు సామాన్యులు. వేధగోచారముచే 26—7—78 లగా 20—8—78వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శనిరాహువులు శుభులు. 15—9—78 లగా ఆ వత్సరం కేతువు పాపి. ఇట్లు పర్యవేక్షణ చేయగా, ఈ రాశివారికి ప్రతిపని యందు అభ్యంతరములు కలుగుచుండును. వివాహ నిర్మాణాది శుభకార్యములకు ఆటంకములు కలుగుచుండును. మధ్య మధ్య అనారోగ్యము చేయుట, ఔషధసేవ కలుగుచుండును. కుటుంబసౌఖ్యము తక్కువగా నుండును. కంట్రాక్టరులు ముందు వెనుకలు యోచనచేయక ముందంజవేసిన శ్రమ యే మిగులును. ఉద్యోగులకు ఈ సంవత్సరమున బదిలీలు కోరకుండుటయే మేలు. రాజకీయ నాయకులకు శ్రమకు తగిన గౌరవాదులు లభించుట కష్టము. విద్యార్థులకు రెండు ఛాన్సుల ఫలితములు సమముగా నుండును. కావున ఎక్కువగా కృషియొనర్చినగాని యుత్తీర్ణులు కాజాలరు. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పంటలు మేలుగా ఫలించును. వర్తకులకు మొత్తముపై లాభ శాతము కనబడుట కష్టము. డాక్టరులకు, లాయరులకు మధ్యమఫలము కలుగును. ఈరాశి వారికి 3—8—14—22—26 తారీఖులు, సోమ, బుధ, శుక్రవారములు ప్రశస్తములు. విష్ణుసహస్రనామ స్తోత్రము దినమునకు మూడు పర్యాయములు పఠించిన శుభఫలము చేకూరును.

అశ్వినివారలకు వత్సర మంతయు గురుడు పాపి. 19—9—78 లగా ఆ వత్సరం శని పాపి. 16 జనవరి 1979 లగా ఆ వత్సరం రాహువు పాపి. వత్సరాది ప్ర 17 నవంబరు 1978 కు కేతువు పాపి.

భరణి వారలకు వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. వత్సరాది లగా 19—9—78 వరకు శనిపాపి. వత్సర మంతయు రాహుకేతువులు శుభులు.

వృషభము — సౌర గోచారము - వృషభ మాసములో పుట్టినవారికి
చాంద్రగోచారము (కృ2, 3, 4పా.రోహి4పా. మృగ1,2పా)

వత్సరాది ప్రభృ. శ్రావణ శు౧ శని (5—8—78) వారము వరకు ద్వితీయమున గురుడు తామ్రమూర్తి. అర్ధశుభుడు. తదారభ్యావత్సరము. తృతీయమున లోహమూర్తి పాపి. ఈ వత్సరమంతయు అర్ధాష్టమమున శని రజితమూర్తి. పాద శుభుడు. వత్సరాది ప్రభృ. కార్తిక బ ౩ శుక్ర (17—11—78) వారము వరకు రాహుకేతువులు 5—11 రాసులయందు రజితమూర్తులు. అర్ధశుభులు. తదారభ్యావత్సరం 4—10 రాసుల యందు రాహుకేతువులు రజితమూర్తులు. అర్ధశుభులు. వేధగోచారముచే 78 జూన్ 21లగా 78 ఆగ 20 కు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని రాహువులు శుభులు. 78 సెప్టెంబరు 15 లగా ఆ వత్సరం కేతువు పాపి. ఇట్లు పరిశీలనము చేయగ వీరికి ప్రతిపనియందు ఆటంకములు గోచరించుచున్నను పూర్వార్థమున సమస్త కార్యములు అవలీలగ నెరవేరగలవు. బడలిక, శ్రమ అధికముగా నుండును. కుటుంబ సౌఖ్యము యావరేజిలో నుండును. ఔషధసేవ అవసరమగును. ఉద్యోగులు పూర్వార్థమున అధికారుల మన్ననలను పొందగలరు. ఉత్తరార్థమున బరాబరిగనుండును. వివాహాది మంగలకార్యములు పూర్వపు సగమున నెరవేరగల సూచనలు కనుపించుచున్నవి. వ్యవసాయదారులకు పైర్లకంటే తొలకరులు బాగుండును. కంట్రాక్టరులకు పూర్వార్థమున లాభ శాతము ఎక్కువగా నుండి ఉత్తరార్థము సుమారు సమముగ నుండును. రాజకీయ నాయకులకు మొదటి సగ భాగమున గౌరవాదరములు మెండుగనున్నను రెండవవంతులో ప్రతిష్టంభన మధికమగును. డాక్టర్లకు, ప్లీడర్లకు కొద్ది లాభమే కనుపడును. విద్యార్థులు విశేషకృషి చేసిన మార్చి ఛాన్సులో నుత్తీర్ణులు కాగలరు. వర్తకులకు లాభ, వ్యయములు సమముగ నుండును. వీరికి 4—9—15—23—27 తారీఖులు, మంగళ—గురు—శని వారములు ప్రశస్తములు. శనికి జపదానాభిషేకములు చేయించిన శుభప్రదమ్. ఉత్తరార్థమున విశేషముగా లలితాస్తోత్ర పారాయణ చేయుట శుభము.

కృత్తిక వారలకు వత్సరమంత గురుడు పాపి. వత్సరమంత శనిరాహుకేతువులు శుభులు.

రోహిణి వారలకు వత్సరాది నుండి 5 ఆగస్టు 78 వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని రాహు కేతువులు శుభులు.

మృగశిర వారలకు 5 ఆగస్టు 78 లగా ఆ వత్సరం గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని రాహువులు పాపులు. వత్సరమంతయు కేతువు శుభుడు.

మిధునము — సౌర గోచారము — మిధున మాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్ర గోచారము (మృగ3,4పా.ఆర్ద్ర4పా.పున1,2,3పా)

వత్సరాది లగా శ్రావణ శు౧ శని (5—8—78) వారము వర్కు జన్మమున గురుడు రజితమూర్తి అర్ధ శుభుడు. తదారభ్యావత్సరము ద్వితీయమున తామ్రమూర్తి అర్ధశుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు శని తృతీయమున సువర్ణమూర్తి పూర్తి శుభుడు. వత్సరాదిలగా కార్తీక బ౩శుక్ర 17—11—1978 వర్కు 4—10 రాసులయందు రాహుకేతువులు లోహ మూర్తులుపూర్తిపాపులు. తదారభ్యావత్సరం 3-9రాసులయందు సువర్ణ మూర్తుల త్రిపాదాధిక శుభుల. వేధగోచారముచే 20-8-1978 లగా గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని శుభుడు. వత్సరాది ప్ర 78 నవం 18 వరకు కేతువు రాహువు పాపులు. ఇట్లు పర్యవేక్షణచేయగా ఈ రాశి వారికి గత కొన్ని సంవత్సరములుగా స్తంభించిన వివాహ, నూతన గృహ నిర్మాణాది కట్టడములు శుభప్రయత్నములు అతిసులువుగా అనుకోకుండా నెరవేరును. పలుకుబడి క్రమేపియు అధికమగును. కోర్టు వ్యాపారములు అనుకూలము కాగలవు. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పంటకంటే పైరులు విశేషముగ ఫలించును. రాజకీయ నాయకులకు గౌరవాదములు, పదవులు, పలుకుబడి విశేషముగా నుండును. డాక్టరులకు, లాయరులకు విశేష సముపార్జనకు వీలైన రోజులు. ఉద్యోగులకు, అధికారులకు గౌరవము లభ్యమగును. ఉత్తరార్ధమున ప్రమోషనులు, కోరినతావులకు బదిలీలు రాగలవు. విద్యార్థులు మార్చిఛాన్సులో నుత్తీర్ణులగుటకు సావకాశమున్నను సెప్టెంబరు ఛాన్సులో క్లాసులను తెచ్చుకొనగలరు. ఆకస్మికధనలాభమునకు సూచనలు కలవు. సంతానాభివృద్ధి జరుగును. మొత్తం మీద నీరిదే పైచేయి అనవచ్చును. వర్తకులకు వత్సరాంతమున లాభ శాతము ఎక్కువగా నుండును. ఈ రాశివారికి 5—10—15—24—29 తారీఖులు, ఆది—గురు—శుక్ర—వారములు మంచివి. ఒక మండలము (40రో) దీక్షగా రాత్రిపూట రోజునకు 9 పర్యాయములు శ్రీ సూక్తపారాయణ చేసిన విశేష సుఖమును పొందగలరు.

ఆర్ద్రవారలకు వత్సరమంత గురుడు పాపి. శని శుభుడు. వత్సరాది లగా మే 13 వరకు రాహువు పాపి. వత్సరాది లగా 78—9—15 వర్కు కేతువు పాపి.

పునర్వసు వారలకు వత్సరమంతయు గురు పాపి. శని శుభుడు .మే13 లగా 1979 జనవరి 16వర్కు రాహువు పాపి. 78—9—15 లగా ఆ వత్సరము కేతువు పాపి.

కర్కాటకము-సౌరగోచారము— కర్కాటక మాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్రగోచారము (పున 4వపా. పుష్య 4పా. ఆశ్రేష 4పా)

వత్సరాది ప్రభృతి. శ్రావణ శు౧శని 5—8—78వరకు వ్యయమందు గురుడు సువర్ణమూర్తి అర్ధశుభుడు తదారభ్యావత్సరం ద్వితీయమున గురుడు రజితమూర్తి త్రిపాదశుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు ద్వితీయమున శని లోహమూర్తి పూర్తిపాపి. వత్సరాది ప్ర. కార్తి బ ౩ 1978 నవం 17 కు రాహుకేతువులు 3—9 రాసులయందు తామ్రమూర్తులు సామాన్యులు తదారభ్యావత్సరము రాహు కేతువులు 2—8 రాశులయందు లోహమూర్తులు పూర్తిపాపులు. శ్రమకారులు — వేధగోచారముచే వత్సరమంత గురుడు పాపి. శనియు పాపి. 78 నవం 17 లగా ఆ వత్సరం రాహుకేతువులు పాపులు. ఇట్లు పర్యాలోచన చేయగ సమస్త మంగళ కార్యముల ఆటంకములు కలుగుచున్నను తలవని తలంపుగ గృహనిర్మాణము, వివాహాది శుభకార్యములను నెరవేర్పగలరు. కుటుంబమున మధ్యే మధ్యే పేచీలు రాగలవు. ఆరోగ్యము మధ్యరకముగా నుండును. ఔషధసేవ తప్పదని అనిపించుచున్నది. వ్యవసాయదారులకు తొలకరిపంటలో విశేష లాభము వచ్చును. రాజకీయ నాయకులకు వత్సర మధ్యయందు, చివరయందు పేచీలు రాగలవు. కంట్రాక్టరులకు జాయింటు మంచిది. డాక్టరులకు, ప్లీడరులకు పూర్వార్థమున అనుకూలముగ నుండును. ఉత్తరార్ధమున వ్యతిరేకత కనుపించుచున్నది. విద్యార్థులు విశేషముగ కృషిచేసినగాని మార్చిలో ఉత్తీర్ణులు కాజాలరు. వర్తకులకు ఈ వత్సరమంతయు సామాన్య లాభముగ నుండును. ఉద్యోగులు బదిలీలు కోరక యధాస్థానమున నుండుట మేలు. ఈ రాశివారికి 6—11—17—25—29 తారీఖులు, సోమ—శుక్ర—శని వారములు శుభప్రదములు. గురు—శని—రాహు—కేతువులకు పూర్తి జపము చేయించి అనుదినము విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర పారాయణం చేసిన శుభము కల్గును.

పుష్యమివారలకు వత్సరాది ప్ర 78ఆగ 5 వరకు గురుడు. శుభుడు. 78 సెప్టెంబరు 19లగా ఆవత్సరం శని పాపి. 79 జనవరి 16 లగా ఆ వత్సరం రాహువు పాపి. వత్సరమంతయు కేతువు శుభుడు.

ఆశ్రేషవారలకు 78ఆగ 5 లగా ఆ వత్సరం గురుడు. శుభుడు. వత్సరాది ప్ర. 78—9—19కు శనిపాపి 78 నవం 17 లగా ఆ వత్సరం కేతువు పాపి. వత్సరమంత రాహువు శుభుడు.

సింహము— సౌరగోచారము— [సింహమాసములో పుట్టినవారికి]

చాంద్రగోచారము (మఘ 4పా పూ. ఫ4పా.ఉఫ1పా)

వత్సరాది లగా శ్రావణ శు౧ శని (5—8—77)వారము వర్కు లాభమున గురుడు లోహమూర్తి. అర్ధ శుభుడు. తదారభ్యావత్సరము వ్యయమందు సువర్ణమూర్తి అర్ధశుభుడు. ఈ వత్సరమున అంతయు జన్మమున శని సువర్ణమూర్తి అర్ధశుభుడు. వత్సరాది ప్ర కార్తీక బ౩ శుక్ర 17—11—1978 వరకు రాహుకేతువులు 2—8 రాసులయందు రజితమూర్తులు సామాన్యులు. తదారభ్యావత్సరం రాహుకేతువులు 1—7 రాసులయందు సువర్ణమూర్తులు అర్ధశుభులు. వేధగోచారముచే 78 ఆగ 5 లగా ఆవత్సరము గురుడు శుభుడు. వత్సరాది లగా 78—9—19 వరకు శనిపాపి. వత్సరమంతయు రాహుకేతువులు శుభులు. ఇట్లు సమీక్షచేయగా ఈ రాశివారికి గత సంవత్సరము వలె యుండును. వీరికి ఏలినాటి శనిప్రభావము హెచ్చుగా నుండును. వివాహ, గృహనిర్మాణాది మంగలకార్యములకు ఆటంకములు కలుగుచున్నను పూర్వార్ధములో కష్టతరముపై నెరవేరగలవు. కుటుంబ సౌఖ్యము తక్కువ నుండును. ఇంట ఎవరికో ఒకరికి ఔషధసేవ తప్పదు. అధికారుల మన్నన సన్నగిల్లును. తగిన జాగరూకత చాలమంచిది. ఉద్యోగుల బదిలీలు కోరక యధాస్థానమున ఉండుట మంచిది. వ్యవసాయదారులకు తొలకరిపంట బాగుగా ఫలించును. కంట్రాక్టరులు పెద్దఎత్తున పెట్టుబడి పెట్టక జాయింటుగా కొనసాగించుట మంచిది. రాజకీయనాయకులకు బహుప్రయాసతో గౌరవాదరములను పదవులను పొందు సావకాశము కలదు. డాక్టరులకు, లాయరులకు సంతృప్తికరముగా నుండదు. విద్యార్థులు విశేషముగా పరిశ్రమ చేసిన గాని మార్చి చాన్సులో ఉత్తీర్ణులు కాజాలరు. వర్తకులకు విశేషలాభము కలుగదు. వేసిన వత్తికి పోసిననూనెకు సరిపోవును. మొత్తము ఈ రాశివారికి వత్సరమంతయు శ్రమగ నుండును. ఆరోగ్యము సామాన్యముగనుండును. ఉత్తరార్ధములో అనారోగ్యము హెచ్చగును. వీరికి 7—12—19—26—30 తేదీలు, ఆది—మంగ—శని వారములు జయప్రదములు. అనుదినము ఆదిత్య హృదయ పారాయణ మధ్యమధ్య రుద్రాభిషేకము శనిజపము, మృత్యుంజయ జపం చేయించుట చాల ముఖ్యము.

మఘ వారికి వత్సరమంతయు గురు శనులు పాపులు. 78 నవం 17 లగా ఆవత్సరం రాహువుపాపి. వత్సరమంత కేతువు శుభుడు.

పూర్వ ఫల్గుని వారలకు 78 ఆగ 20 లగా ఆ వత్సరం గురుడు శుభుడు. వత్సరాది ప్ర. 78 నవంబరు 17కు రాహువు పాపి. వత్సరమంతయు శని కేతువులు శుభులు.

కన్య—సౌర గోచారము—కన్యామాసములో పుట్టినవారికి.

చాంద్రగోచారము (ఉ ఫ 2,3,4 పా. హస్త 4 పా. చిత్ర 1,2 పా)

వత్సరాది ప్ర. శ్రావణ శు౧ శని (5—8—78) వారము వర్కు గురుడు రాజ్యమందున సువర్ణమూర్తి త్రిపాదశుభుడు. తదారభ్యావత్సరము లాభమున గురుడు లోహమూర్తి పాదశుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు వ్యయమందు శని తామ్రమూర్తి పూర్తి పాపి. వత్సరాది ప్ర. కార్తీక బ శు౩క్ర (17—11—78) వారము వర్కు 1—7 రాసులయందు రాహుకేతువులు సువర్ణమూర్తులు. అర్ధశుభులు. తదారభ్యావత్సరము 12—6

రాసులయందు రాహుకేతువులు తామ్రమూర్తులు. సామాన్యులు. వేధగోచారముచే వత్సరాది ప్ర. 5—8—78 వరక్కు గురుడు శుభుడు, 78 సెప్టెం 19 లగా ఆ వత్సరం శని పాపి. 16 జనవరి 10 లగా ఆవత్సరం రాహువు పాపి. వత్సరమంతయు కేతువు శుభుడు. పరిశీలన చేయగ ఈ రాశివారికి ప్రతిపనియు కష్టసాధ్యముగా నెరవేరుచుండును. శ్రమ యధికము. లాభము తక్కువ. గృహనిర్మాణ వివాహమంగళ కార్యములు ఉత్తరార్ధమున నెరవేరగలవు. కుటుంబ సౌఖ్యము యధాతధముగ నుండును. ఉద్యోగుల కుత్తరార్ధ మనుకూలముగా నుండును. పూర్వార్ధము శ్రమదాయకముగా నుండును. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పంటకంటే పైరు పంటలో లాభము కనబడును. రాజకీయ నాయకుల కుత్తరార్ధమున తలపెట్టిన ప్రతిపనియు సానుకూలమగును. డాక్టరులకు, లాయరులకు, పూర్వార్ధము కంటే ఉత్తరార్ధములో ఆదాయము కనుపడును. సుఖసంతోషములతో నుందురు. విద్యార్థులు రెండవ చాన్సులో ఉత్తీర్ణులు కాగలరు. వర్తకులకు పూర్వార్ధమున పెట్టుబడి యధికము. ఉత్తరార్ధము విశేషలాభముగ నుండును. కంట్రాక్టరులకు జాయంటు వీడి స్వంతముగ చేసుకొన్నచో విశేష లాభము. ఈ రాశివారికి 1—8—12—20—27 తారీఖులు, ఆది—సోమ—బుధ వారములు ప్రశస్తములు. శని, రాహువులకు జపముచేయించి, సుందరకాండ పారాయణ ఒకమండలము చేసిన మరికొంత అనుకూలముగా నుండును.

ఉత్తరవారికి 78 జూన్ 21 లగా 78 ఆగ 20 వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంత శని, రాహు కేతువులు శుభులు.

హస్తవారికి 78 ఏప్రియల్ 18 లగా 78 జూన్ 21 వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరాది ప్ర 78 సెప్టె 15 కేతువు పాపి. ఈ వత్సరమంత శని, రాహువులు శుభులు.

చిత్రవారికి 78 ఆగ 5 లగా ఆ వత్సరం గురుడు శుభులు. వత్సరమంత శని పాపి. వత్సరాది ప్ర.నవం 17 వరక్కు రాహువు శుభుడు. 78 సెప్టెం 15 లగా ఆ వత్సరం కేతువు పాపి.

తుల - సౌరగోచారము— [తులామాసములో పుట్టినవారికి]

చాంద్రగోచారము (చిత్ర3,4పా. స్వాతి 4పా. విశా 1,2,3)

గురుడు వత్సరాది ప్ర శ్రావణ శు॥ శని (5—8—78) వారము వరకు భాగ్యమున తామ్ర మూర్తి అర్ధ శుభుడు. ఆదిలగా ఆ వత్సరం రాజ్యమున సువర్ణమూర్తి త్రిపాదశుభుడు. శని ఈ వత్సరమంతయు లాభమున రజితమూర్తి త్రిపాదశుభుడు. వత్సరాది ప్ర. కార్తిక బ 3 శుక్రవారం 78 నవం 17 వరకు రాహు కేతువులు 12—6 రాసులయందు లోహమూర్తులు పాదాల్ప శుభులు. తదారభ్యావత్సరం 11—5 రాసులయందు రజితమూర్తులు శుభులు. వేధగోచారముచే వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. వత్సరమంతయు శని, కేతువులు శుభులు. మే 13 లగా 79 జన 19కు రాహువు పాపి. ఇట్లు పర్యవేక్షణము చేయగా గత సంవత్సరము నుండి స్తంభించిన గృహ నిర్మాణ,వివాహాది మంగళకార్యములు సులువుగా నెరవేరగలవు. కోర్టు వ్యాపారములు అనుకూలము కాగలవు. సంతానాభివృద్ధి జరుగును. కుటుంబ సౌఖ్యము అధికముగా నుండును. వ్యవసాయ దారులకు తొలకరి పైరు పంటలు కొంచెము యించుమించుగా పుష్కలముగా ఫలించును. రాజకీయ నాయకులు పదవీ స్వీకారము చేయుటకు వీలైన శుభ దినములు. డాక్టరులు, లాయరులు విశేషముగ వత్సరమంతయు సముపార్జన చేయగలరు. విద్యార్థులు కృషికి తగునట్లుగా క్లాసులను సంపాదించుగలరు. కంట్రాక్టరులు విశేషముగా ముందంజ వేయువీలుగ కనబడుచున్నది. వర్తకులు ఇదివరకు జూడని లాభమును పొందగలరు. మొత్తము ఈ రాశివారలకు మంచిరోజులు. ఈ రాశివారలకు 2—9—21—28 తారీఖులు, సోమ—మంగళ వారములు ప్రశస్తములు. ప్రతి సోమవారం రుద్రాభిషేకము. ప్రతి శుక్రవారం అమ్మవార్కి (గౌరి) కుంకుమపూజ శ్రీసూక్తపారాయణ భాగ్యాతిశయమును కలుగజేయును.

స్వాతివారలకు వత్సరాది ప్ర. 78 ఆగ 5 వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని, కేతువులు శుభులు. వత్సరాది ప్ర. నవం 17 వరక్కు రాహువు పాపి.

విశాఖ వారలకు వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. వత్సర మంతయు శని, రాహు కేతువులు శుభులు.

వృశ్చికము - సౌర గోచారము — [వృశ్చికమాసములో పుట్టినవారికి]

చాంద్రగోచారము (విశా4వ పా. అనూ 4పా. జ్యేష్ఠ 4పా)

వత్సరాది ప్రభృతి శ్రావణ శు॥ శని (5—8—1978) వారము వరక్కు అష్టమమున గురుడు రజిత మూర్తి సామాన్యుడు. తదారభ్యా వత్సరం భాగ్యమున గురుడు తామ్రమూర్తి అర్ధశుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు శని రాజ్యమున లోహమూర్తి సామాన్యుడు. వత్సరాది ప్ర. కార్తిక బ 3 శుక్ర (78 నవం 17s) వారము వరకు రాహుకేతువులు 11—5 రాసులయందు సువర్ణమూర్తులు. త్రిపాదాధిక శుభులు. తదారభ్యా వత్సరము 10—4 రాసులయందు లోహమూర్తులు పూర్తిపాపులు. వేధగోచారముచే వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. వత్సరమంతయు శని కేతువులు శుభులు. మే 13 లగా 1979 జన 16కు రాహువు పాపి. ఇట్లు పరిశీలన ముచేయగా వివాహది మంగళకార్యములు గృహనిర్మాణము భూక్రయము మున్నగు వానివలన ద్రవ్య లోపము. ఉత్తరార్ధము తక్కువగా నుండును. ఆరోగ్యము ప్రయాస వలన మధ్యమముగా నుండును. మంగళ కార్యములలో స్వల్ప పేచీలు తలయెత్తినను సమసిపోగలవు. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పైరుపంటలు స్వల్ప తేడాతో సమముగ ఫలించును. రాజకీయ నాయకులకు గౌరవాదరములు పదవులు లభ్యము కాగలవు. వర్తకులకు లాభనష్టములు సమముగ నుండును. డాక్టరులకు, లాయరులకు మొత్తముమీద అనుకూలమైన రోజులు. కంట్రాక్టరులు వత్సర మధ్యకాలమున విశేష లాభమును పొందుదురు. ఈ రాశివారికి 3—10—22—29 తారీఖులు, మంగళ—బుధ—శుక్రవారములు ప్రశస్తములు. మొదట గురునకు చివర కేతువునకు జపదాన హోమములు, రుద్రాభిషేకములను చేయించిన విశేష లాభము కల్గును.

అనూరాధ వారికి వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. వత్సరమంత శని, రాహు, కేతువులు శుభులు.

జ్యేష్ఠవారికి 78 ఆ 20 లగా ఆ వత్సరము గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శనిరాహువులు శుభులు. వత్సరాది ప్ర. 78 నవం 17 వరక్కు కేతువు పాపి.

ధనుస్సు — సౌరగోచారము — ధనుర్మాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్రగోచారము (మూల 4పా. పూ షా 4 పా. ఉ షా 1పా)

వత్సరాది లగా శ్రావణ శు॥ శని (5—8—77) వరక్కు సప్తమమున గురుడు లోహ మూర్తి అర్ధశుభుడు. తదాద్యావత్సరము అష్టమమున గురుడు రజితమూర్తి పాద శుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు శని భాగ్యమున తామ్రమమూర్తి సామాన్యుడు. వత్సరాది ప్రభృ కార్తిక బ 3 శుక్రవారం (78 నవం 17) వరక్కు 10—4 రాసులయందు రాహుకేతువులు తామ్రమూర్తులు పాపులు. తదారభ్యావత్సరము రాహు కేతువులు 9—3 రాసులయందు తామ్రమూర్తుల సామాన్యులు. వేధగోచారముచే వత్సరమంతయు గురుడు పాపి. 78 సెప్టెం 19 లగా ఆ వత్సరము శనిపాపి. 78 నవం 17 లగా 79 జన 16 వరక్కు రాహువు శుభుడు. 78 నవం 17 కేతువుపాపి. ఇట్లు పరిశీలనచేయగ గత సంవత్సరముకంటే కొంచెముఅనుకూలముగ నుండును. పూర్వార్ధమున గతములో స్తంభించిన వివాహాది మంగళకార్యములు ప్రయత్నముపై శ్రమతో నెరవేరగలవు. వ్యవసాయ దారులకు పైరు కంటే తొలకరి అనుకూలముగ ఫలించును. ఈ రాశివార్కి ఉత్తరార్ధమున అందోళన. ఖర్చు. కావలసిన ఫారిలో తలవంపులు ఇబ్బందులు ఎదురగుట తటస్థించును. హీనముగా నుండిన కొంచెమైనా అనుకూలమగును. విద్యార్థులకు మార్చిచాన్సు అనుకూలము. కంట్రాక్టరులు విశేషముగా ముందంజవేయుట తగదు. రాజకీయనాయకులు పూర్వార్ధమున గౌరవాదరములతో బాటు పదవీ స్వీకారమును గూడ పొందగలరు. డాక్టరులు, ప్లీడర్లు పూర్వార్ధము వలె ఉత్తరార్ధమున ఆర్జించుట అసాధ్యము. ఉద్యోగులు పూర్వార్ధమున అధికారుల గౌరవాదరముతో బటు ఉన్నతస్థానమును గూడ పొందగలరు. వీరికి 4—11—22—30 తారీఖులు, బుధ—గురు—శని వారములు జయప్రదము. ఉత్తరార్ధమున నవగ్రహస్తోత్ర పారాయణను దీక్షతో 40 రోజులు చేయించుటచే అరిష్టము తొలగును.

మూలవారలకు 78 జూన్ 21 లగా ఆగ 20కు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంత శని, రాహువు శుభులు. 78 నవం 17 లగా ఆ వత్సరం కేతువు పాపి.

పూర్వాషాడా వారలకు 13 ఏప్రి 78 లగా జూన్ 21 వరకు గురుడు శుభుడు వత్సరమంతయు శని శుభుడు. వత్సరాది ప్ర. మే 13 వరక్కు రాహువు పాపి. వత్సరాది ప్రభృ సెప్టెం 15 వరక్కు కేతువు పాపి.

మకరం — సౌరగోచారము — మకరమాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్ర గోచారము (ఉ షా 2, 3, 4 పా. శ్ర 4 పా. ధని 1, 2 పా)

వత్సరాది లగాయతు (5—8—1978) శ్రావణ శు ౧ శనివారం వరక్కు ఆరింట గురుడు తామ్రమూర్తి శ్రమకారి. పూర్తి పాపి. తదారభ్యావత్సరము ఏడింట గురుడు లోహమూర్తి అర్ధశుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు 8యింట శని సువర్ణమూర్తి అర్ధాల్పశుభుడు. వత్సరాది ప్ర. కార్తికబ3 శుక్రవారం (78.11.17) వరకు రాహుకేతువులు 9—3 రాసులయందు రజితమూర్తులు. అర్ధాధిక శుభులు. తదారభ్యావత్సరము రాహుకేతువులు 8—2 రాసులయందు సువర్ణమూర్తులు అర్ధశుభులు. వేధగోచారముచే వత్సరమంత గురుశనులు పాపులు. 78—11—17 లగా ఆ వత్సరము రాహు కేతువులు పాపులు. ఇట్లు విమర్శచేయగ వీరు ప్రతి విషయమును పట్టించుకొనక తటస్థముగా నుండుట మేలు. ఉత్తరార్ధమున చిన్నచిన్న శుభములు జరుగగలవు. మధ్యేమధ్యే స్వల్పస్వల్ప పేచీలు తలయెత్తగలవు. ఆరోగ్య విషయమున జాగరూకత మంచిది. ఔధప సేవ అవసరమగుచుండును. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పంటకంటే పైరులు బాగుండును. విద్యార్థులకు సెప్టెంబరు చాన్సు అనుకూలము. ఉద్యోగులు అధికారుల మన్నన పొందుట చాల కష్టము. బదిలీలు కోరక యధస్థానమున నుండుట మేలు. రాజకీయ నాయకులకు గౌరవ ప్రతిపత్తులు సామాన్యముగ నుండును. డాక్టరులకు, లాయరులకు ఈ కాలము వరిపిడిరాయివంటిది. కంట్రాక్టరులు చౌరవతీసుకొనుట మంచిదికాదు. జాయింటుగ వ్యవహరించుట చాలమేలు చేకూర్చును. వర్తకులకు లాభనష్టములు సమముగ నుండును. ఈ రాశి వారికి 3—12—22—31 తారీఖులు, ఆది—గురు—శుక్రవారములు జయప్రదములు. అభిషేకములు చేయించుట, జపము చేయించుట ద్వారా రోజులు తేలికగా నడవగలవు.

ఉత్తరాషాడా వారలకు వత్సరమంత గురుడు పాపి. వత్సరమంత శని శుభుడు. మే 12 లగా 79జనవరి 16 వరకు రాహువు పాపి. 78 సెప్టెం 15 లగా ఆవత్సర కేతువు పాపి.

శ్రవణం వారలకు వత్సరమంత గురు శనులు పాపులు. వత్సరాది ప్ర. 78 నవం 17 కు కేతువు శుభుడు. వత్సరమంత శనిరాహువులు శుభులు.

ధనిష్ట వారలకు 78 ఆగస్టు 5 లగా ఆ వత్సరం గురుడు శుభుడు. వత్సరాది ప్ర. 78 నవం17 వరకు కేతువు శుభుడు. వత్సరమంత శని రాహువులు శుభులు.

కుంభము — సౌర గోచారము—కుంభమాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్రగోచారము (ధని 3, 4పా, శత4పా, పూ.బా. 1, 2, 3పా)

గురుడు వత్సరాది లగాయతు శ్రావణ శు౧ (5—8—77) శనివారము వరకు పంచమమున గురుడు సువర్ణమూర్తి పూర్తిశుభుడు. తదారభ్యావత్సరము ఆరింట తామ్రమూర్తి సామాన్యుడు. ఈ వత్సరమంతయు శని సప్తమమున రజతమూర్తి అర్ధశుభుడు. వత్సరాది ప్రభృతి కార్తిక బ 3 శుక్రవారము 78 నవం 17 వరక్కు రాహుకేతువులు 8—2 రాసులయందు లోహమూర్తులు పూర్తి పాపులు. తదారభ్యావత్సరము రాహుకేతువులు 7—1 రాసులయందు రజితమూర్తులు అర్ధశుభులు. వేధగోచారముచే 5—8—78 లగా ఆ వత్సరము గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని, రాహుకేతువులు శుభులు. ఇట్లు విచారణచేయగ ఈరాశి వారికి ఆగస్టు లగా యతు స్థితి గోచారముసామాన్యముగ నున్నను, వేధగోచారము మేలుగా నుండుట వలన శుభ మిశ్రమముగ నుండును. మధ్య మధ్య పేచీలు తలయెత్తుచున్నను మధ్యమార్గమున పరిష్కారము కాగలవు. విద్యార్థులకు మార్చి చాన్సు అనుకూలము. ఉద్యోగులు పూర్వార్థమున ప్రమోషనులు సంపాదించగలరు. రాజకీయ నాయకులకు సమానమగు యాజమాన్యము లభించును. కంట్రాక్టుదారులు వెనుక ముందులు చూచుకొనుచు వ్యవహరించుకొనుట మంచిది. డాక్టరులకు, లాయరులకు యధాపూర్వకముగ నుండును. వ్యాపారస్తులు జాయింటుగ వ్యాపారము చేయుట మంచిది. ఈ రాశివారికి 1—6—13—21 తారీఖులు. సోమ—శుక్ర—శనివారములు లాభదాయకము. వీరు శని, రాహు కేతువులకు జపదానములు చేయించిన మేలుగా నుండును.

శతతారవారలకు 5—8—78 నుండి 21—8—78 వరకు గురుడు పాపి. వత్సరమంతయు శని రాహువులు, శుభులు. వత్సరాది ప్రభృ 17—11—78 వరకు కేతువు పాపి.

పూర్వాభాద్ర వారలకు 21—6—1978 లగా 20—8—78వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని రాహు కేతువులు శుభులు.

మీనము — సౌరగోచారము — మీనమాసములో పుట్టినవారికి

చాంద్రగోచారము -- (పూభా 4పా, ఉభా 4పా,రేవ 4పా)

వత్సరాది లగా శ్రావణ శు ౧ శని (5—8—78) వారము వరక్కు అర్ధాష్టమమున గురుడు రజితమూర్తి అర్ధాల్పశుభుడు. తదారభ్యావత్సరము పంచమమున గురుడు సువర్ణమూర్తి. పూర్తి శుభుడు. ఈ వత్సరమంతయు శని ఆరింట లోహమూర్తి అర్ధశుభుడు. వత్సరాది ప్రభృతి కార్తిక బ 3 శుక్ర 78.11.17 వరకు రాహుకేతువులు 7—1 రాసులయందు తామ్రమూర్తులు పాపులు. తదారభ్యావత్సరము 6—12 రాసులయందు రాహుకేతువులు లోహమూర్తులు సామాన్యులు. వేధగోచారముచే 5—8—78 లగాయతు 20—8—78 వరక్కు గురుడు పాపి. వత్సరమంతయు శని రాహు కేతువులు శుభులు. ఇట్లు విచారణచేయగా ఈరాశివారికి ఆగస్టు వరకు సామాన్యముగ నున్నను తరువాత క్రమముగా అనుకూలముగ నుండును. వివాహాది మంగళకార్యములు, గృహనిర్మాణాది కట్టడములు ఆదిలో మందముగనున్నను ఆగస్టులగాయతు చురుకుగా కొనసాగగలవు. కుటుంబ సౌఖ్యము అధికముగా నుండును. తలచిన పనులన్నియు సుమారుగా నెరవేరగలవు. విద్యార్థులు సెప్టెంబరు చాన్సులో క్లాసులను తెచ్చుకొనగలరు. వ్యవసాయదారులకు తొలకరి పైరు పంటలు కొంచెం మించుమించుగా సమముగా పండును. రాజకీయ నాయకులు తలపెట్టిన కార్యములయందు కృతకృత్యులగుటవలన ఉన్నత పదవులను పొందగలరు. కంట్రాక్టరులకు మొదట లాభనష్టములు సమముగ నున్నను వత్సరాంతమునకు అధికలాభమును పొందగలరు. డాక్టరులకు, లాయరులకు కృషికి మించిన లాభము పొందగలరు. ఉద్యోగులకు ఉత్తరార్థమున ప్రమోషనులు, కోరిన తావులకు బదిలీలు అధికారుల మన్ననను లభ్యమగును. వర్తకులకు మంచి లాభముత్తరార్థములో రాగలదు ఈ రాశి వారికి 2—7—14—25 తారీఖులు, ఆది—మంగళ—శని వారములు జయప్రదములు. లక్ష్మీదేవి పూజ విశేష ఫలమునిచ్చును.

ఉత్తరాభాద్ర వారలకు 78—4—13 లగా 78—6—21 వరకు గురుడు శుభుడు. వత్సరమంతయు శని కేతువులు శుభులు. 78—5—13 నుండి ఆ వత్సరము రాహువు శుభుడు.

రేవతి వారలకు 78—4—13 లగా ఆ వత్సరము గురుడు పాపి. వత్సరమంతయు శని శుభుడు. 78-5-13 లగా 79—1—16 వరక్కు రాహువు పాపి. వత్సరాదిలగా 78—11—17 వరక్కు కేతువు శుభుడు.

ముఖ్యసూచన :— కృష్ణ—మృగశిర3పా, హృష్ణ—స్వా 1పా శ్రీధర—చిత్ర 1 పా క్షేత్రపాల—హస్త 2పా జ్ఞాన—ఆర్ద్ర3పా, భీమ—మూల3పా, భైరవ—పూర్వాషాడ 3పా, ఫణి—ఉత్తర 3పా. ద్రౌపది—స్వా 3పా, యాదవ—జ్యే 2పా, చంద్రన—మూ 1పా ఇట్లు గ్రహించవలెను.

విషయము	తిథులు	వారములు	నక్షత్రములు	లగ్నములు	విశేషములు
గృహారంభం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పున ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ శత రే	వృ. మి. కన్య. ధ. కుం. మీ.(సిం.వృశ్చిక)	అష్టమశుద్ధి. కర్తరిమీన మిథున ధనుర్మాసములు నింద్యములు
గృహప్రవేశం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫.	సో—బు—గు శు	రో మృ ఉత్తరాత్రయం చి అనూ ధ శత రే (పుష్య)	వృ. మి. సిం. క. వృ. ధ. కుం. మీ.	అష్టమశుద్ధి కలశ చక్రశుద్ధి (చతుర్థశుద్ధి) వృషభచక్రశుద్ధి
నిషేకము	౨-3-౫-౧౦	సో—బు—గు శు (శ)	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ మూ శ్ర ధ శత రె	శుభయుతదృష్టములు.	సంధ్యాపర్వ ప్రదోష వ్రత శ్రాద్ధ దినముల నింద్యములు
గర్భాధానము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౩	ఆ—సో—బు గు—శు	రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయ హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ శ ఆర్ద్రా పూర్వాత్రయం విశా	,,	సంధ్యాపర్వ వ్రత శ్రాద్ధదినములు నింద్యములు
పుంసవనం / సీమంతము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	ఆ—మం—బు గు—శు	మృ పున పు హ అనూ శ్ర ధ శత రే (అశ్వి రో చి స్వా ఉత్తరాత్రయం)	మే. వృష. మి. తు. ధ. కుం. మీ.	పుంసవనమునకు 3 మాసం. సీమంతం ౪, ౬, ౮ మాసములు
జాతకర్మ / నామకరణము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩	ఆ—సో—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు హ చి స్వా అనూ ఉత్తరాత్రయం శ్ర ధ శత రే	శుభలగ్నములు	అష్టమశుద్ధి
డోలారోహణము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	ఆ—సో—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి అనూ రే స్వా శ్ర	,,	,,
నిష్క్రమణం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ రే	మె. వృష. కర్క. తు. ధ. మీ	౪వ మాసం శుభం 3వ మాసమున్ను శుభము
అన్నప్రాశనం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౩-౧౫	ఆ—సో—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ శత రే	మీన. మే. వృశ్చిన	దశమశుద్ధి పూర్వాహ్ణం పురుషులకు సరి నెలలు, స్త్రీలకు బేసి
కర్ణవేధ	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩	ఆ—సో—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి శ్ర ధ అనూ రే (ఆర్ద్ర)	వృ.మి.క.క.తు.ధ. మీ. (మే. మ)	౬-౭-౮ మాసములు అష్టమ శుద్ధి
కేశఖండనం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౩-౧౫	సో—బు—గు శు	అశ్వి మృ పున పు హ చి స్వా శ్ర ధ శత రే (జ్యే)	శుభలగ్నములు	ఉత్తరాయణం పూర్వాహ్ణం విషమవర్షములు అష్టమశుద్ధి
అక్షరాభ్యాసము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౨	సో—బు—గు శు	అశ్వి పున పు హ చి స్వా అనూ శ్ర రే (ఆర్ద్ర మృ ధ శ)	మి. కన్యా. ధ. మీ.	అష్టమశుద్ధి ఉత్తరాయణం ౫వ సంవత్సరము శుభము
విద్యారంభం	౨-3-౫-౧౦-౧౧-౧౨	బు—గు—శు	అశ్వి మృ ఆర్ద్ర పున పు ఆశ్రే పూర్వాత్రయం హ చి స్వా మూ శ్ర (ధశత అనూ)	మే. మి. క. క. తు.ధ. మ. మీ.	దివాభాగము
ఉపనయనం	౨-3-౫-౧౦-౧౧-(౬-౧౨)	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ శ రే	శుభలగ్నములు	అష్టమశుద్ధి మీన చైత్రముశుభం
వివాహం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౨-౧౩-౧౫	బు—గు—శు	రో మృ మ ఉత్తరాత్రయం హ స్వా అనూ మూ రే (అశ్వి శ్ర చి ధ)	శుభలగ్నములు.	జామిత్రశుద్ధి మీనచైత్రము నింద్యము
నవవధూప్రవేశము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పున పుమ ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా అనూ మూ శ్ర ధ శత రే	,,	ద్వాదశశుద్ధి విషమవర్ష మాసములు
నవవస్త్రాభరణ ధారణం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	బు—గు—శు	అశ్వి హ చి స్వా వి అనూ ధ రే (వర స్త్రైవ, రో పున పు ఉత్తరాత్రయం)	వృ.మి.క.క.తు.ధ మీ.	తృతీయశుద్ధి
వాపీకూపాదికము	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పుష్యమ ఉత్తరాత్రయం హ అనూ మూ శ్ర ధ శ రే (జ్యే)	కర్క.మ.కుం.మీ.	అగ్ని, దక్షిణ, నిరృతి, వాయు దిక్కులు గృహమధ్యం కూడవు
బీజావాపం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	సో—బు—గు శు	రో పుష్యమ ఉత్తరాత్రయం హ స్వా అనూ మూ శ్ర శ రే అశ్వి మృ పున ధని	వృ.కర్క.సిం.మ. (తు. మి. కుం)	అష్టమశుద్ధి 3-౬ లలో శుభుల కూడద
వృక్షలతాదిస్థాపనం	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	సో—బు—గు శు	అశ్వి రో మృ పుష్యమ ఉత్తరాత్రయం హ చి వి అనూ మూ శ్ర శత రే	శుభలగ్నములు.	చతుర్థమునకు శుభదృష్టి వలయును.
దేవతాప్రతిష్ఠ	౨-3-౫-౭-౮-౧౦-౧౧-౧౨-౧౩	ఆ—సో—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయ హ చి స్వా అనూ శ్ర ధ శ రే (దేవనక్షత్ర)	వృష.వృ.సిం.మి. కన్యా. ధ. కుం. మీ.	సౌమ్యదేవతలకు ఉత్తరాయణం ఉగ్రదేవతలకు దక్షిణాయాణం
యాత్ర	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩	బు—గు—శు	అశ్వి మృ పున పు హ అనూ ధ శ్ర రే (రో ఉత్తరాత్రయం మూళ)	మే. వృష. కర్క. తు. ధ. మ. మీ.	పంచమశుద్ధి, సుశకునం
హలకర్మ	౨-3-౫-౭-౧౦-౧౧-౧౩-౧౫	ఆ—మం—బు గు—శు	అశ్వి రో మృ పున పు ఉత్తరాత్రయం హ చి స్వా వి అనూ మూ శ్ర ధ శ రే	వృ. మి. కన్యా. వృ.ధ మీ	కర్తరి కూడదు.

శుభ ముహూర్తములకు మహా దోషములను విడువవలయును. ఆయా శుభ కర్మలకై ఇందు చెప్పబడినవియు తత్కాల మునకున్నవియు నగు తిథి (పక్షాదిగ లెక్కింప వలెను) నక్షత్ర, వార, లగ్న సంఖ్యలనుగలిపి 9చే భాగింప నగు శేషము 1 మృత్యు, 2 అగ్ని, 4 రాజ, 6 చోర, 8 రోగములను చేయును. 1, 2 శేష మగుట మిక్కిలి దోషము. 3, 5, 7, 9 శేషమగుట శుభము. గత తిథి సంఖ్యను లగ్న సంఖ్యను గలిపి 9చే భాగించుట మతాంతరము. ధ్రువకమును చేర్పరాదు. తిథి మాసాదిగ లెక్కించుట శాస్త్రీయముగాదు. కొన్నిట పక్షాదిగను—కొన్నిట మాసాదిగను వ్యవస్థ లేక పోవుట మిక్కిలి శాస్త్ర నిషిద్ధము

నామ నక్షత్ర పరిజ్ఞానము

చూ, చె, చో, లా	-	అశ్వని	రూ, రె, రో, తా	-	స్వాతి
లీ, లూ, లే, లో	-	భరణి	తీ, తూ, తే, తో	-	విశాఖ
అ, ఈ, ఊ, ఏ	-	కృత్తిక	నా, నీ, నూ, నే	-	అనూరాధ
ఓ, వా, వీ, వు	-	రోహిణి	నో, యా, యీ, యు	-	జ్యేష్ఠ
వే, వో, కా, కి	-	మృగశిర	యే, యో, బా, బి	-	మూల
కూ, ఘం, జ్ఞ, ఛ	-	ఆర్ద్ర	బూ, ధ, భ, ఢా	-	పూ.షాఢ
కే, కో, హా, హి	-	పునర్వసు	బే, బో, జా, జీ	-	ఉ.షాఢ
హూ, హే, హో, డా	-	పుష్యమి	జూ, జె, జో, ఖ	-	అభిజిత్
డీ, డూ, డే, డో	-	ఆశ్రేష	ఖీ ఖూ, ఖే, ఖో	-	శ్రవణ
మా, మీ, మూ, మే	-	మఘ	గా, గీ, గూ, గే	-	ధనిష్టం
మో, టా, టీ, టు	-	పుబ్బ	గో, సా, సీ, సు	-	శతభిషం
టే, టో, పా. పి	-	ఉత్తర	సే, సో, దా, దీ	-	పూ.భాద్ర
పూ, ష, ణ్ణ, ఢ	-	హస్త	దూ, శం, ఝ, థ	-	ఉ.భాద్ర
పే, పో, రా, రీ	-	చిత్త	దే, దో, చా, చీ	-	రేవతి

వారివారి పేర్ల ననుసరించి పేరుయొక్క మొదటి అక్షరము చెప్పబడిన 27 నక్షత్రములలో ఏ నక్షత్రమున, ఏ పాదమునకు చెందినదగుచున్నదో దానినిబట్టి యూహింపవలయును. ప్రతి నక్షత్రమునకున్ను చెప్పబడిన 4 అక్షరములను 4 పాదములుగా తెలియవలెను. అక్షరసంధి గల పేర్లకు, (కృష్ణ హృష శ్రీధర ఇత్యాదులకు) నిర్ణీత నక్షత్రములున్నవి. జన్మనక్షత్రమును గుర్తెరుంగనివారలకున్ను నామ నక్షత్ర ప్రధానము కొన్ని కొన్ని విషయములకున్ను నామనక్షత్రమును బట్టియే ఫలితముల నాలోచించి చెప్పవలెను.

గ్రహములకు మిత్రత్వ శత్రుత్వ సమత్వములు

సూర్యునకు — శుక్ర, శనులు శత్రువులు. బుధుడు సముడు. ఇతరులు మిత్రులు. చంద్రునకు — సూర్య, బుధులు మిత్రులు. ఇతరులు సములు. శత్రువు లేడు. కుజునకు— రవి, చంద్ర, గురులు మిత్రులు. బుధుడు శత్రువు. శుక్ర, శనులు సములు. బుధునకు— రవి, శుక్రులు మిత్రులు. చంద్రుడు శత్రువు. ఇతరులు సములు. గురునకు — బుధ, శుక్రులు శత్రువులు. శని సముడు. ఇతరులు మిత్రులు శుక్రునకు — బుధ, శనులు మిత్రులు. కుజ, గురులు సములు. ఇతరులు శత్రువులు. శనికి— బుధ, శుక్రులు మిత్రులు. గురుడు సముడు. ఇతరులు. శత్రువులు. (మూల త్రికోణరాశి నుండి, "స్వస్వాంత్య ధీధర్మ స్వోచ్చాయుస్సుఖపాః" అను సూత్రముచే చెప్పబడినది వివరింపబడెను.)

తాత్కాలిక మిత్రత్వ శత్రుత్వ సమత్వములు

అన్యోన్యస్య ధనవ్యయాయ సహజ వ్యాపార బంధుస్థితా స్తత్కాలే సుహృదస్స్వ తుంగభవనే ప్యేకే రయ స్త్వన్యధా॥ ద్వ్యేకానుక్త భపాన్సుహృత్సమ రిపూన్సంచింత్య నైసర్గికం తత్కాలేతు పునస్తు తానధి సుహృన్మిత్రాదిభిః కల్పయేత్.

తా॥ ఒకరికొకరు 2, 12, 11, 3, 10, 4 స్థానములందున్న తాత్కాలిక (జననాది సమయము లందు) మిత్రులగుదురు. తమ ఉచ్చరాశియందున్న గ్రహము తనకు మిత్రమని కొందరి మతము. చెప్పబడిన వాటికంటె నితర స్థానములందున్న గ్రహములు తాత్కాలిక శత్రువులు. తన మూల త్రికోణరాశి నుండి 2, 12, 5, 9, 4, 8 ఉచ్చ రాశ్యధిపతులు మిత్రులు. ఇతరులు శత్రువులు. రెండు లక్షణము లున్న గ్రహములు సములు అను విషయము "స్వస్వాంత్యధీ ధర్మస్వోచ్చాయుస్సుఖపాః" సూత్రమున గలదు. దీనిచే నగు శత్రు మిత్రాది విచారము పై శ్లోకములలో వివరింప బడినది. దానిచే నగు శత్రుత్వాదులు, ఈ శ్లోకముచే నగు తాత్కాలిక శత్రుత్వాదులును గమనించి అధిమిత్ర, అధి శత్రుత్వాదికము నిర్ణయింపవలెను. ఎట్లనగా:— చెప్పబడిన మిత్రస్థానములందు మిత్ర గ్రహమున్న అధిమిత్రము, సముడున్న మిత్రము, శత్రువున్న సముడును అగును. ఇతరములగు శత్రుస్థానములందు మిత్రుడున్న సముడు., సముడున్న శత్రువు, శత్రువున్న అధిశత్రువునగును.

లగ్నాది ద్వాదశభావములకు అధిపత్యములు

జన్మలగ్నము మొదలుకొని క్రమముగా ద్వాదశ భావములకు తను, ధన, భ్రాతృ, మాతృ, పుత్ర, శత్రు, కళత్ర, ఆయు, భాగ్య, రాజ్య, లాభ వ్యయములనెడు సంజ్ఞలగును.

మేష లగ్నమునకు:— లగ్నాష్టమాధిపతి కుజుడు, తృతీయ షష్ఠాధిపతిబుధుడు, ధనసప్తమాధిపతి శుక్రుడు, వాహనాధిపతి చంద్రుడు, పంచమాధిపతి సూర్యుడు, భాగ్య వ్యయాధిపతి బృహస్పతి, రాజ్య లాభాధిపతి శని.

వృషభలగ్నమునకు:— లగ్న షష్టాధిపతి శుక్రుడు. ధన పంచమాధిపతి బుధుడు., తృతీయాధిపతి చంద్రుడు, వాహనాధిపతి సూర్యుడు, సప్తమ వ్యయాధిపతి కుజుడు, అష్టమ లాభాధిపతి బృహస్పతి, భాగ్య రాజ్యాధిపతి శని.

మిధున లగ్న మునకు:— లగ్న వాహనాధిపతి బుధుడు, ధనాధిపతి చంద్రుడు.' తృతీయాధిపతి సూర్యుడు., పంచమవ్యయాధిపతి శుక్రుడు, షష్ఠ లాభాధిపతి కుజుడు, సప్తమ రాజ్యాధిపతి బృహస్పతి, అష్టమ భాగ్యాధిపతి శని.

కర్కాటక లగ్నమునకు:— లగ్నాధిపతి చంద్రుడు, ధనాధిపతి సూర్యుడు, తృతీయ వ్యయాధిపతి బుధుడు, వాహన లాభాధిపతి శుక్రుడు, పంచమ రాజ్యాధిపతి కుజుడు, షష్ఠ భాగ్యాధిపతి బృహస్పతి, సప్తమాష్టమాధిపతి శని.

సింహలగ్నమునకు:— లగ్నాధిపతి సూర్యుడు. ధన లాభాధిపతి బుధుడు, తృతీయ రాజ్యాధిపతి శుక్రుడు, వాహన భాగ్యాధిపతి కుజుడు, పంచమాష్టమాధిపతిబృహస్పతి, షష్ఠ సప్తమాధిపతి శని, వ్యయాధిపతి చంద్రుడు.

కన్యాలగ్నమునకు:— లగ్న రాజ్యాధిపతి బుధుడు, ధన భాగ్యాధిపతి శుక్రుడు, తృతీయాష్టమాధిపతి కుజుడు, వాహన సప్తమాధిపతి బృహస్పతి, పంచమ షష్ఠాధిపతి శని, లాభాధిపతి చంద్రుడు, వ్యయాధిపతి సూర్యుడు.

తులా లగ్నమునకు:— లగ్నాష్టమాధిపతి శుక్రుడు, ధన సప్తమాధిపతి కుజుడు. తృతీయ షష్టాధిపతి బృహస్పతి, వాహన పంచమాధిపతి శని, భాగ్యవ్యయాధిపతి బుధుడు, రాజ్యాధిపతి చంద్రుడు, లాభాధిపతి సూర్యుడు.

వృశ్చిక లగ్నమునకు:— లగ్న షష్టాధిపతి కుజుడు, ధన పంచమాధిపతి బృహస్పతి, తృతీయ వాహనాధిపతి శని, సప్తమ వ్యయాధిపతి శుక్రుడు, అష్టమ లాభాధిపతి బుధుడు, భాగ్యాధిపతి చంద్రుడు. రాజ్యాధిపతి సూర్యుడు.

ధనుర్లగ్నమునకు:— లగ్న వాహనాధిపతి బృహస్పతి, ద్వితీయ తృతీయాధిపతి శని, పంచమ వ్యయాధిపతి అంగారకుడు, షష్ఠలాభాధిపతి శుక్రుడు, సప్తమరాజ్యాధిపతిబుధుడు, అష్టమాధిపతి చంద్రుడు భాగ్యాధిపతి సూర్యుడు.

మకర లగ్నమునకు:— లగ్న ద్వితీయాధిపతి శని, తృతీయ వ్యయాధిపతి బృహస్పతి, వాహనలాభాధిపతి కుజుడు, పంచమ రాజ్యాధిపతి శుక్రుడు, షష్ఠ భాగ్యాధిపతిబుధుడు, సప్తమాధిపతి చంద్రుడు, అష్టమాధిపతి సూర్యుడు.

కుంభ లగ్నమునకు:— లగ్న వ్యయాధిపతి శని, ధన లాభాధిపతి బృహస్పతి, తృతీయ రాజ్యాధిపతి కుజుడు, వాహనభాగ్యాధిపతి శుక్రుడు, పంచమాష్టమాధిపతి బుధుడు,షష్ఠాధిపతి చంద్రుడు, సప్తమాధిపతి సూర్యుడు.

మీన లగ్నమునకు:— లగ్న రాజ్యాధిపతి బృహస్పతి, ధన భాగ్యాధిపతి కుజుడు, తృతీయాష్టమాధిపతి శుక్రుడు, వాహన సప్తమాధిపతి బుధుడు. పంచమాధిపతి చంద్రుడు, షష్ఠాధిపతి సూర్యుడు, లాభ వ్యయాధిపతి శని.

కృత్తిక, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ - సూర్యదశ సంII 6 భుక్తులు—అంతరములు

భుక్తుల వివరము (నెల దినం)	సూర్యుడు (నెల ది ఘ)	చంద్రుడు (నెల ది ఘ)	కుజుడు (నెల ది ఘ)	రాహు (నెల ది ఘ)	గురు (నెల ది ఘ)	శని (నెల ది ఘ)	బుధుడు (నెల ది ఘ)	కేతు (నెల ది ఘ)	శుక్రుడు (నెల ది ఘ)
సూర్యుడు 3 18	సూ 0–5–24	చం 0–15–0	కుజ 0–7–21	రా 1–18–36	గురు 1–8–24	శని 1–24–9	బుధ 1–13–21	కేతు 0–7–21	శు 2–0–0
చంద్రుడు 6 0	చం 0–9–0	కుజ 0–10–30	రా 0–18–54	గురు 1–13–12	శని 1–15–36	బుధ 1–18–27	కేతు 0–17–51	శు 0–21–0	సూ 0–18–0
కుజుడు 4 6	కుజ 0–6–18	రా 0–27–0	గురు 0–16–48	శని 1–21–18	బుధ 1–10–48	కేతు 0–19–57	శు 1–21–0	సూ 0–6–18	చం 1–0–0
రాహువు 10 24	రా 0–16–12	గురు 0–24–0	శని 0–19–57	బుధ 1–15–54	కేతు 0–16–48	శు 1–27–0	సూ 0–15–18	చం 0–10–30	కుజ 0–21–0
గురుడు 9 18	గురు 0–14–24	శని 0–28–30	బుధ 0–17–51	కేతు 0–18–54	శు 1–18–	సూ 0–17–6	చం 0–25–30	కుజ 0–7–21	రా 1–24–0
శని 11 12	శని 0–17–6	బుధ 0–25–30	కేతు 0–7–21	శు 1–24–0	సూ 0–14–24	చం 0–28–30	కుజ 0–17–51	రా 0–18–54	గురు 1–18–0
బుధుడు 10 6	బుధ 0–15–18	కేతు 0–10–30	శు 0–21–0	సూ 0–16–12	చం 0–24–0	కుజ 0–19–57	రా 1–15–54	గురు 0–16–48	శని 1–27–0
కేతువు 4 6	కేతు 0–6–18	శు 1–0–0	సూ 0–6–18	చం 0–27–0	కుజ 0–16–48	రా 1–21–18	గురు 1–10–48	శని 0–19–57	బుధ 1–21–0
శుక్రుడు 12 0	శు 0–18–0	సూ 0–9–0	చం 0–10–30	కుజ 0–18–54	రా 1–13–12	గురు 1–15–36	శని 1–18–27	బుధ 0–17–51	కేతు 0–21–0
మొః సం: 6 0 0	3–18–0	6–0–0	4–6–0	10–24–0	9–18–0	11–12–0	10–6–0	4–6–0	12–0–0

రోహిణి, హస్త, శ్రవణం - చంద్రదశ సంII 10 భుక్తులు-అంతరములు

భుక్తుల వివరము (నెల దినం)	చంద్రుడు (నెల ది ఘ)	కుజుడు (నెల ది ఘ)	రాహు (నెల ది ఘ)	గురు (నెల ది ఘ)	శని (నెల ది ఘ)	బుధుడు (నెల ది ఘ)	కేతు (నెల ది ఘ)	శుక్రుడు (నెల ది ఘ)	సూర్యుడు (నెల ది ఘ)
చంద్రుడు 10 0	చం 0–25–0	కుజ 0–12–15	రా 2–21–0	గురు 2–4–0	శని 3–0–15	బుధ 2–12–15	కేతు 0–12–15	శు 3–10–0	సూ 0–9–0
కుజుడు 7 0	కుజ 0–17–30	రా 1–1–30	గురు 2–12–0	శని 2–16–0	బుధ 2–20–45	కేతు 0–29–45	శు 1–5–0	సూ 1–0–0	చం 0–15–0
రాహువు 18 0	రా 1–15–0	గురు 0–28–0	శని 2–25–30	బుధ 2–8–0	కేతు 1–3–15	శు 2–25–0	సూ 0–10–30	చం 1–20–0	కుజ 0–10–30
గురువు 16 0	గురు 1–10–0	శని 1–3–15	బుధ 2–16–30	కేతు 0–28–0	శు 3–5–0	సూ 0–25–30	చం 0–17–30	కుజ 1–5–0	రా 0–27–0
శని 19 0	శని 1–17–30	బుధ 0–29–45	కేతు 1–1–30	శు 2–20–0	సూ 0–28–30	చం 1–12–30	కుజ 0–12–15	రా 3–0–0	గురు 0–24–0
బుధుడు 17 0	బుధ 1–12–30	కేతు 0–12–15	శు 3–0–0	సూ 0–24–0	చం 1–17–30	కుజ 0–29–45	రా 1–1–30	గురు 2–20–0	శని 0–28–30
కేతు 7 0	కేతు 0–17–30	శు 1–5–0	సూ 0–27–0	చం 1–10–0	కుజ 1–3–15	రా 2–16–30	గురు 0–28–0	శని 3–5–0	బుధ 0–25–30
శుక్రుడు 20 0	శు 1–20–0	సూ 0–10–30	చం 1–15–0	కుజ 0–28–0	రా 2–25–30	గురు 2–8–0	శని 1–3–15	బుధ 2–25–0	కేతు 0–10–30
సూర్యుడు 6 0	సూ 0–15–0	చం 0–17–30	కుజ 1–1–30	రా 2–12–0	గురు 2–16–0	శని 2–20–45	బుధ 0–29–45	కేతు 1–5–0	శు 1–0–0
మొII సంII 10 0 0	10–0–0	7–0–0	18–0–0	16–0–0	19–0–0	17–0–0	7–0–0	20–0–0	6–0–0

మృగశిర, చిత్త, ధనిష్ఠ - కుజదశ సంII 7 భుక్తులు-అంతరములు

భుక్తులవివరము (నెల దినం)	కుజుడు (నెల ది ఘ)	రాహు (నెల ది ఘ)	గురు (నెల ది ఘ)	శని (నెల ది ఘ)	బుధుడు (నెల ది ఘ)	కేతు (నెల ది ఘ)	శుక్రుడు (నెల ది ఘ)	సూర్యుడు (నెల ది ఘ)	చంద్రుడు (నెల ది ఘ)
కుజుడు 4 27	కుజ 0-8-34½	రా 1-26-42	గురు 1-14-48	శని 2-3-10½	బుధ 1-20-34½	కేతు 0-8-34½	శుక్ర 2-10-0	సూ 0-6-18	చం 0-17-30
రాహువు 12 18	రా 0-22-3	గురు 1-20-24	శని 1-23-12	బుధ 1-26-31½	కేతు 0-20-49½	శుక్ర 0-24-30	సూ 0-21-0	చం 0-10-30	కుజ 0-12-15
గురుడు 11 6	గురు 0-19-36	శని 1-29-51	బుధ 1-17-36	కేతు 0-23-16½	శుక్ర 1-29-30	సూ 0-7-21	చం 1-5-0	కుజ 0-7-21	రా 1-1-30
శని 13 9	శని 0-23-16½	బుధ 1-23-33	కేతు 0-19-36	శుక్ర 2-6-30	సూ 0-17-51	చం 0-12-15	కుజ 0-24-30	రా 0-18-54	గురు 0-28-0
బుధుడు 11 27	బుధ 0-20-49½	కేతు 0-22-3	శుక్ర 1-26-0	సూ 0-19-57	చం 0-29-45	కుజ 0-8-34½	రా 2-3-0	గురు 0-16-48	శని 1-3-15
కేతువు 4 27	కేతు 0-8-34½	శుక్ర 2-3-0	సూ 0-16-48	చం 1-3-15	కుజ 0-20-49½	రా 0-22-0	గురు 1-26-0	శని 0-19-57	బుధ 0-29-45
శుక్రుడు 14 0	శుక్ర 0-24-30	సూ 0-18-54	చం 0-28-0	కుజ 0-23-16½	రా 1-23-33	గురు 0-19-36	శని 2-6-30	బుధ 0-17-51	కేతు 0-12-15
సూర్యుడు 4 6	సూ 0-7-21	చం 1-1-30	కుజ 0-19-36	రా 1-29-51	గురు 1-17-36	శని 0-23-16½	బుధ 1-29-30	కేతు 0-7-21	శుక్ర 1-5-0
చంద్రుడు 7 0	చం 0-12-15	కుజ 0-22-3	రా 1-20-24	గురు 1-23-12	శని 1-26-31½	బుధ 0-20-49½	కేతు 1-24-30	శుక్ర 0-21-0	సూ 0-10-30
మొII సంII 7 0 0	4-27-0	12-18-0	11-6-0	13-9-0	11-27-0	4-27-0	14-0-0	4-6-0	7-0-0

ఆర్ద్ర, స్వాతి, శతభిషం - రాహుదశ సం॥ 18 భుక్తులు-అంతరములు

భుక్తుల వివరములు	నెల	దినం	రాహువు	గురుడు	శని	బుధుడు	కేతు	శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు
			నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
రాహువు	32	12	రా 4–25–48	గురు 3–25–12	శని 5–12–27	బుధ 4–10– 3	కేతు 0–22– 3	శుక్ర 6– 0– 0	సూ 0–16–12	చం 1–15– 0	కుజ 0–22– 3
గురుడు	28	24	గురు 4– 9–36	శని 4–16–48	బుధ 4–25–21	కేతు 1–23–33	శుక్ర 2– 3– 0	సూ 1–24– 0	చం 0–27– 0	కుజ 1– 1–30	రా 1–26–42
శని	34	6	శని 5– 3–54	బుధ 4– 2–24	కేతు 1–29–51	శుక్ర 5– 3– 0	సూ 0–18–54	చం 3– 0– 0	కుజ 0–18–54	రా 2–21– 0	గురు 1–20–24
బుధుడు	30	18	బుధ 4–17–42	కేతు 1–20–24	శుక్ర 5–21– 0	సూ 1–15–54	చం 1– 1–30	కుజ 2– 3– 0	రా 1–18–36	గురు 2–12– 0	శని 1–29–51
కేతువు	12	18	కేతు 1–26–42	శుక్ర 4–24– 0	సూ 1–21–18	చం 2–16–30	కుజ 0–22– 3	రా 5–12– 0	గురు 1–13–12	శని 2–25–30	బుధ 1–23–33
శుక్రుడు	36	0	శుక్ర 5–12– 0	సూ 1–13–12	చం 2–25–30	కుజ 1–23–33	రా 1–26–42	గురు 4–24– 0	శని 1–21–18	బుధ 2– 6–30	కేతు 0–22– 3
సూర్యుడు	10	24	సూ 1–18–36	చం 2–12– 0	కుజ 1–29–51	రా 4–17–42	గురు 1–20–24	శని 5–21– 0	బుధ 1–15–54	కేతు 1– 1–30	శుక్ర 2– 3– 0
చంద్రుడు	18	0	చం 2–21– 0	కుజ 1–20–24	రా 5– 3–54	గురు 4– 2–24	శని 1–29–51	బుధ 5– 3– 0	కేతు 0–18–54	శుక్ర 3– 0– 0	సూ 0–18–54
కుజుడు	12	18	కుజ 1–26–42	రా 4– 9–36	గురు 4–16–48	శని 4–25–21	బుధ 1–23–33	కేతు 2– 3– 0	శుక్ర 1–24– 0	సూ 0–27– 0	చం 1– 1–30
మొ॥ సం॥	18	0 0	32–12– 0	28–24– 0	34–6– 0	30–18– 0	12–18– 0	36– 0– 0	10–24– 0	18– 0– 0	12–18– 0

పునర్వసు, విశాఖ, పూర్వాభాద్ర - గురుదశ సం॥ 16 భుక్తులు-అంతరములు

భుక్తుల వివరము	నెల	దినం	గురుడు	శని	బుధుడు	కేతు	శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	రాహు
			నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
గురు	25	18	గురు 3–12–24	శని 4–24–24	బుధ 3–25–36	కేతు 0–19–36	శుక్ర 5–10– 0	సూ 0–14–24	చం 1–10– 0	కుజ 0–19–36	రా 4– 9–36
శని	30	12	శని 4– 1–36	బుధ 4– 9–12	కేతు 1–17–36	శుక్ర 1–26– 0	సూ 1–18– 0	చం 0–24– 0	కుజ 0–28– 0	రా 1–20–24	గురు 3–25–12
బుధ	27	6	బుధ 3–18–48	కేతు 1–23–12	శుక్ర 4–16– 0	సూ 0–16–48	చం 2–20– 0	కుజ 0–16–48	రా 2–12– 0	గురు 1–14–48	శని 4–16–48
కేతు	11	6	కేతు 1–14–48	శుక్ర 5– 2– 0	సూ 1–10–48	చం 0–28– 0	కుజ 1–26– 0	రా 1–13–12	గురు 2– 4– 0	శని 1–23–12	బుధ 4– 2–24
శుక్ర	32	0	శుక్ర 4– 8– 0	సూ 1–15–36	చం 2– 8– 0	కుజ 0–19–36	రా 4–24– 0	గురు 1– 8–24	శని 2–16– 0	బుధ 1–17–36	కేతు 1–20–24
సూర్య	9	18	సూ 1– 8–24	చం 2–16– 0	కుజ 1–17–36	రా 1–20–24	గురు 4– 8– 0	శని 1–15–36	బుధ 2– 8– 0	కేతు 0–19–36	శుక్ర 4–24– 0
చంద్ర	16	0	చం 2– 4– 0	కుజ 1–23–12	రా 4– 2–24	గురు 1–14–48	శని 5– 2– 0	బుధ 1–10–48	కేతు 0–28– 0	శుక్ర 1–26– 0	సూ 1–13–12
కుజ	11	6	కుజ 1–14–48	రా 4–16–48	గురు 3–18–48	శని 1–23–12	బుధ 4–16– 0	కేతు 0–16–48	శుక్ర 2–20– 0	సూ 0–16–48	చం 2–12– 0
రాహు	28	24	రా 3–25–12	గురు 4– 1–36	శని 4– 9–12	బుధ 1–17–36	కేతు 1–26– 0	శుక్ర 1–18– 0	సూ 0–24– 0	చం 0–28– 0	కుజ 1–20–24
మొ॥ సం॥	16	0 0	25–18– 0	30–12– 0	27– 6– 0	11– 6– 0	32– 0– 0	9–18– 0	16– 0– 0	11– 6– 0	28–24– 0

పుష్యమి, అనూరాధ, ఉత్తరాభాద్ర - శనిదశ సం॥ 19 భుక్తులు—అంతరములు

భుక్తులవివరము	నెల	దినం	శని	బుధుడు	కేతు	శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	రాహు	గురుడు
			నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నె ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
శని	36	3	శని 5-21-28½	బుధ 4-17-16½	కేతు 0-23-16½	శుక్ర 6–10– 0	సూ 0–17– 6	చం 1–17–30	కుజ 0-23-16½	రా 5– 3–54	గురు 4– 1–36
బుధుడు	32	9	బుధ 5- 3-25½	కేతు 1-26-31½	శుక్ర 2- 6-30	సూ 1–27– 0	చం 0–28–30	కుజ 1– 3–15	రా 1-29-51	గురు 4–16–48	శని 4–24–24
కేతు	13	9	కేతు 2- 3-10½	శుక్ర 5-11-30	సూ 0-19-57	చం 3– 5– 0	కుజ 0–19–57	రా 2–25–30	గురు 1-23-12	శని 5–12–27	బుధ 4– 9–12
శుక్రుడు	38	0	శుక్ర 6- 0-30	సూ 1-18-27	చం 1- 3-15	కుజ 2– 6–30	రా 1–21–18	గురు 2–16– 0	శని 2- 3-10½	బుధ 4–25–21	కేతు 2–23–12
సూర్యుడు	11	12	సూ 1-24- 9	చం 2-20-45	కుజ 0-23-16	రా 5–21– 0	గురు 1–15–36	శని 3– 0–15	బుధ 1-26-31½	కేతు 1–29–51	శుక్ర 5– 2– 0
చంద్రుడు	19	0	చం 3- 0-15	కుజ 1-26-31½	రా 1-29-51	గురు 5– 2– 0	శని 1–24– 9	బుధ 2–20–45	కేతు 0-23-16½	శుక్ర 5–21– 0	సూ 1–15–36
కుజుడు	13	9	కుజ 2- 3-10½	రా 4-25-21	గురు 1-23-12	శని 6– 0–30	బుధ 1–18–27	కేతు 1– 3–15	శుక్ర 2- 6-30	సూ 1–21–18	చం 2–16– 0
రాహువు	34	6	రా 5-12-27	గురు 4- 9-12	శని 2- 3-10½	బుధ 5–11–30	కేతు 0–19–57	శుక్ర 3– 5– 0	సూ 0-19-57	చం 2–25–30	కుజ 1–23–12
గురుడు	30	12	గురు 4-24-24	శని 5- 3-25½	బుధ 1-26-31½	కేతు 2– 6–30	శుక్ర 1–27– 0	సూ 0–28–30	చం 1- 3-15	కుజ 1–29–51	రా 4–16–48
మొ॥సం॥	19–0–0		36- 3- 0	32- 9- 0	13- 9- 0	38– 0– 0	11–12– 0	19– 0– 0	13- 9- 0	34– 6– 0	30–12– 0

ఆశ్రేష, జ్యేష్ఠ, రేవతి - బుధదశ సం॥ 17 భుక్తులు—అంతరములు

భుక్తులు వివరము			బుధుడు	కేతు	శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	రాహు	గురుడు	శని
	నెల	దినం	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
బుధుడు	28	27	బుధ 4- 2-49½	కేతు 0-20-49½	శుక్ర 5–20– 0	సూ 0–15–18	చం 1–12–30	కుజ 0-20-49½	రా 4–17–42	గురు 3–18–48	శని 5- 3-25½
కేతువు	11	27	కేతు 1-20-34½	శుక్ర 1-29-30	సూ 1–21– 0	చం 1–25–30	కుజ 0–29–45	రా 1-23-33	గురు 4– 2–24	శని 4– 9–12	బుధ 4-17-16½
శుక్రుడు	34	0	శుక్ర 4-24-30	సూ 0-17-51	చం 2–25– 0	కుజ 1–17–51	రా 2–16–30	గురు 1-17-36	శని 4–25–21	బుధ 3–25–36	కేతు 1-26-31½
సూర్యుడు	10	6	సూ 1-13-21	చం 0-29-45	కుజ 1–29–30	రా 1–15–54	గురు 2– 8– 0	శని 1-26-31½	బుధ 4–10– 3	కేతు 1–17–36	శుక్ర 5-11-30
చంద్రుడు	17	0	చం 2-12-15	కుజ 0-20-49½	రా 5– 3– 0	గురు 1–10–48	శని 2–20–45	బుధ 1-20-34½	కేతు 1–23–33	శుక్ర 4–16– 0	సూ 1-18-27
కుజుడు	11	27	కుజ 1-20-34½	రా 1-23-33	గురు 4–16– 0	శని 1–18–27	బుధ 2–12–15	కేతు 0-20-49½	శుక్ర 5– 3– 0	సూ 1–10–48	చం 2-20-45
రాహువు	30	18	రా 4-10- 3	గురు 1-17-36	శని 5–11–30	బుధ 1–13–21	కేతు 0–29–45	శుక్ర 1-29-30	సూ 1–15–54	చం 2– 8– 0	కుజ 1-26-31½
గురుడు	27	6	గురు 3-25-36	శని 1-26-31½	బుధ 4–24–30	కేతు 0–17–51	శుక్ర 2–25– 0	సూ 0-17-51	చం 2–16–30	కుజ 1–17–36	రా 4-25-21
శని	32	9	శని 4-17-16½	బుధ 1-20-34½	కేతు 1–29–30	శుక్ర 1–21– 0	సూ 0–25–30	చం 0-29-45	కుజ 1–23–33	రా 4– 2–24	గురు 4- 9-12
మొ॥ సం॥	17	0	28-27- 0	11-27- 0	34– 0– 0	10– 6– 0	17– 0– 0	11-27- 0	30–13– 0	27– 6– 0	32- 9- 0

అశ్వని, మఘ, మూల - కేతుదశ సం॥ 7 భుక్తులు—అంతరములు

భుక్తులు వివరము			కేతు	శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	రాహువు	గురుడు	శని	బుధుడు
	నెల	దినం	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
కేతువు	4	27	కేతు 0- 8-34½	శుక్ర 2–10– 0	సూ 0– 6–18	చం 0–17–30	కుజ 0- 8-34½	రా 1–26–42	గురు 1–14–48	శని 2- 3-10½	బుధ 1-20-34½
శుక్రుడు	14	0	శుక్ర 0-24-30	సూ 0–21– 0	చం 0–10–30	కుజ 0–12–15	రా 0-22- 3	గురు 1–20–24	శని 1–23–12	బుధ 1-26-31½	కేతు 0-20-49½
సూర్యుడు	4	6	సూ 0- 7-21	చం 1– 5– 0	కుజ 0– 7–21	రా 1– 1–30	గురు 0-19-36	శని 1–29–51	బుధ 1–17–36	కేతు 0-23-16½	శుక్ర 1-29-30
చంద్రుడు	7	0	చం 0-12-15	కుజ 0–24–30	రా 0–18–54	గురు 0–28– 0	శని 0-23-16½	బుధ 1–23–33	కేతు 0–19–36	శుక్ర 2- 6-30	సూ 0-17-51
కుజుడు	4	27	కుజ 0- 8-34½	రా 2– 3– 0	గురు 0–16–48	శని 1– 3–15	బుధ 0-20-48½	కేతు 0–22– 3	శుక్ర 1–26– 0	సూ 0-19-57	చం 0-29-45
రాహువు	12	18	రా 0-22- 3	గురు 1–26– 0	శని 0–19–57	బుధ 0–29–45	కేతు 0- 8-34½	శుక్ర 2– 3– 0	సూ 1–16–48	చం 1- 3-15	కుజ 0-20-49½
గురుడు	11	6	గురు 0-19-36	శని 2– 6–30	బుధ 0–17–51	కేతు 0–12–15	శుక్ర 0-24-30	సూ 0–18–54	చం 0–28– 0	కుజ 0-23-16½	రా 1-23-33
శని	13	7	శని 0-23-16½	బుధ 1–29–30	కేతు 0– 7–21	శుక్ర 1– 5– 0	సూ 0- 7-21	చం 1– 1–30	కుజ 0–19–36	రా 1-29-51	గురు 1-17-36
బుధుడు	11	27	బుధ 0-20-49½	కేతు 0–24–30	శుక్ర 0–21– 0	సూ 0–10–30	చం 0-12-15	కుజ 0–22– 3	రా 1–20–24	గురు 1-23-12	శని 1-26-31½
మొ॥ సం॥ 7	0	0	4-27- 0	14– 0– 0	4– 6– 0	7– 0 –0	4-27- 0	12–18– 0	11– 6– 0	13- 9- 0	11-27- 0

భరణి, పుబ్బ, పూర్వాషాఢ - శుక్రదశ సం॥ 20 భుక్తులు—అంతరములు

భుక్తులు వివరము			శుక్రుడు	సూర్యుడు	చంద్రుడు	కుజుడు	రాహు	గురుడు	శని	బుధుడు	కేతు
	నెల	దినం	నెల ది. ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ	నెల ది ఘ
శుక్రుడు	40	0	శుక్ర 6–20– 0	సూ 0–18– 0	చం 1–20– 0	కుజ 0–24–30	రా 5–12– 0	గురు 4– 8– 0	శని 6– 0–30	బుధ 4–24–30	కేతు 0–24–30
సూర్యుడు	12	0	సూ 2– 0– 0	చం 1– 0– 0	కుజ 1– 5– 0	రా 2– 3– 0	గురు 4–24– 0	శని 5– 2– 0	బుధ 5–11–30	కేతు 1–29–30	శుక్ర 2–10– 0
చంద్రుడు	20	0	చం 3–10– 0	కుజ 0–21– 0	రా 3– 0– 0	గురు 1–26– 0	శని 5–21– 0	బుధ 4–16– 0	కేతు 2– 6–30	శుక్ర 5–20– 0	సూ 0–21– 0
కుజుడు	14	0	కుజ 2–10– 0	రా 1–24– 0	గురు 2–20– 0	శని 2– 6–30	బుధ 5– 3– 0	కేతు 1–26– 0	శుక్ర 6–10– 0	సూ 1–21– 0	చం 1– 5– 0
రాహువు	36	0	రా 6– 0– 0	గురు 1–18– 0	శని 3– 5– 0	బుధ 1–29–30	కేతు 2– 3– 0	శుక్ర 5–10– 0	సూ 1–27– 0	చం 2–25– 0	కుజ 0–24–30
గురుడు	32	0	గురు 5–10– 0	శని 1–27– 0	బుధ 2–25– 0	కేతు 1–24–30	శుక్ర 6– 0– 0	సూ 1–18– 0	చం 3– 5– 0	కుజ 1–29–30	రా 2– 3– 0
శని	38	0	శని 6–10– 0	బుధ 1–21– 0	కేతు 1– 5– 0	శుక్ర 2–10– 0	సూ 1–24– 0	చం 2–20– 0	కుజ 2– 6–30	రా 5– 3– 0	గురు 1–26– 0
బుధుడు	34	0	బుధ 5–20– 0	కేతు 0–21– 0	శుక్ర 3–10– 0	సూ 0–21– 0	చం 3– 0– 0	కుజ 1–26– 0	రా 5–21– 0	గురు 4–16– 0	శని 2– 6–30
కేతు	14	0	కేతు 2–10– 0	శు 2– 0– 0	సూ 1– 0– 0	చం 1– 5– 0	కుజ 2– 3– 0	రా 4–24– 0	గురు 5– 2– 0	శని 5–11–30	బుధ 1–29–30
			40– 0– 0	[illegible]	[illegible]	14– 0– 0	36 0 0	32– 0– 0	38– 0– 0	34– 0 0	14– 0– 0